6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1556 — Duminică 1 Aprilie 1912

Partidul Conservator-Democrat și partidul Național-Liberal

vor ține Duminică 1 Aprilie, orele 2 jum. p. m.

O mare întrunire publică ÎN SALA DACIA

Cu delegațiuni din toată țara

Succesorii bandiților

Guvernul Carp a plecat în condițiuni anormale și guvernul Maiorescu a venit în condițiuni egale.

Guvernul Carp a părăsit puterea fără știrea și, deci, fără de consimțimîntul majorităților sale parlamentare; mai mult, fostul șef al guvernului a indus în eroare majoritățile parlamentare, spunînd că așteaptă să citească considerentele deciziei Casației — demisionînd, însă, pe neașteptatele, fără a mai aștepta apariția acelor considerente.

Domnul Carp, luînd cu el trei alți miniștri, a fugit de la putere, fără explicație, fără rămas bun.

In aceleași condițiuni anormale a venit guvernul Maiorescu. Parlamentul, necum partidul, n'au fost consultate dacă n'ar preferi să se retragă partidul de la putere; iar Coroana, contrar uzanței de pînă acum, chiar dacă, în cele mai multe cazuri, acea uzanță impunea o simplă formă — Coroana nu s'a sfătuit nici cu presedinții corpurilor legiuitoare, nici cu șefii celorlalte partide — dacă este loc și timp pentru un guvern de supraviețuiți și dacă un guvern Maiorescu — Rosetti — Argetoianu, un fel de congres de surdo-mincinoși, este cel indicat să restabilească, ceea ce a fost zdruncinat de bandiți — ordinea în stat.

Plecarea d-lui Carp și venirea d-lui Maiorescu — apare ca o simplă convenție între acești doi și Coroană. Domnul Carp, care avea puterea arendată de la Coroană — puterea a ajuns a fi al treisprezecelea domeniu regal — a propus Coroanei să accepte ca arendașul contractant să cedeze contractul unui alt arendaș, d-lui Maiorescu. Cu avizul prealabil și favorabil dat de Coroană, ceziunea a fost făcută și astfel țara s'a trezit cu un guvern Maiorescu.

Pînă a depune jurămînt noul guvern — seara, pe furișatele — totul s'a petrecut, deci, în taină, între părțile contractante. Apoi abia noul guvern a apărut în public — și întrebarea generală este: ce vrea acest guvern cesionant, ce va încerca să facă, care poate fi noima lui?

Un guvern de vacanță se va spune. Un guvern, care, întîmplător, are înaintea sa o sesiune parlamentară prelungită cu o săptămînă, iar apoi va trece într'o lungă odihnă.

Șeful guvernului nu s'a pronunțat încă. El n'a lansat apel către țară, nici n'are presă prin canalul căreia să vorbească.

Se zice, însă, că va declara că este purtătorul ramurei de maslin, dînsa este programul noului guvern și dacă partidele de opoziție vor refuza ramura, noul guvern va trece de la ramura de măslin la praful de pușcă: pace sau război.

Este de așteptat ca d. Maiorescu să facă asemenea profesie de credință, în numele guvernului, pentru ca bufoneria noului regim să-și găsească confirmarea oficială.

De la un minister Maiorescu, cu elementele prăfuite de vreme și cu tineretul ridicul ce-l compune — nimeni nu așteaptă nici un fel de ramură și nimeni nu va porni razboi.

Ramura de maslin se vede de pe acum în ce privește tramvaiul — și pace nu va fi cîtă vreme legea infamă și scelerată nu va fi abrogată.

N'ajunge că păcătoșii au fugit de la putere, asemenea faliților frauduloși. Opera de distrugere a bandei trebue să dispară și dînsa, ordinea în stat trebue restabilită — și, de sigur, nu succesorii bandiților, nu un guvern arhi-ridicol, va fi în stare să facă asemenea operă.

Cu un guvern ca al d-lui Maiorescu nu se stă de vorbă, fiind-că el nu este nici al țării, nici macar al partidului seu propriu, ci este guvernul hohotului de rîs pe care d. Carp l'a impus Coroanei și pe care aceasta l'a acceptat — reeditînd greșeala din Decembrie 1911, cînd a acceptat un guvern Carp.

Opoziția unită avea datoria să ducă lupta înainte și o va duce pînă la triumful definitiv.

Perechea Nababului

Epoca *face, în fine, destăinuiri asupra cauzelor retragerei d-lui Carp: șeful partidului conservator a făcut un mare act de abnegație, retrăgîndu-se de la putere.*

Domnul Carp n'a fost original în actul seu, de oare ce, tot „Epoca“ o spune, „abnegația este o virtute, care ilustrează pe șefii conservatori, dovadă gestul d lui Cantacuzino, cînd a cedat șefia d lui Carp“.

Vai de capul ei virtute și vai de d. Carp cînd se vede a fi citat, de prietenii sei, pereche la Nababul, cu capul căruia, mai acum cîți-va ani, d. Carp declarase că n'are ce face — fiind că se îndoia dacă Nababul are cap.

Abnegația este o virtute — de sigur. Dar ceea ce făcuse Nababul, cedînd șefia — nu fusese abnegație, fiind că înainte de a ceda șefia d-lui Carp, o cedase lui Tanase.

Abnegația d-lui Carp este ceea ce numește neamțul spirit de spînzurătoare, este rîsul galben al invinsului.

Un om care a compromis o situație și o trece, de nevoe, altuia, ca s'o dreagă, face un act de supunere, își iscălește el singur vina și neputința, este un laș, dar nu un om cu virtute.

De ce ar face act de abnegație un neguțitor care, strîns de faliment, ar preda altuia prăvălia ca s'o conducă?

Nababul cînd a predat șefia și d. Carp cînd a predat guvernul, au dovedit ambii că n'au chemarea să stee în fruntea afacerilor politice.

Domnul Carp a mers așa de departe cu „abnegația“, că a ajuns să fie ce n'a mai fost nimeni în politică: șeful unui partid aflător la guvern — dar șeful cu totul în afară de guvern. Nici macar prim ministru fără portofoliu, nici macar, ceea ce ar fi anormal, dar, totuși, acceptabil pentru împrejurări, prețedintele Camerei.

Nu, nu este vorba de abnegație. Este falimentul politic al d lui Carp, este pedeapsa pentru politica de ură, de sudălmi de banditisme — pe care acest om, care toată viața sa a fost întreținutul adversarilor sei, a înțeles s'o facă contra adversarilor de îndată ce s'a văzut la putere.

Domnul Carp oferise lui Lascar Catargi o înmormîntare politică de clasa I. Dacă Lascar Catargi ar trăi acum, ar vedea că fostul său adversar s'a înmormîntat el singur, pe socoteala lui proprie, cu ultima din clasele existente la dricuri.

Că un asemenea sfîrșit se numește, pe limba junimistă — „abnegație“ — asta ie o mîngăiere în care nici macar junimiștii nu cred.

Decapitarea d-lui Carp

D. Carp n'a căzut numai din fruntea guvernului, dar și din șefia partidului. D. Filipescu au știut să-l manevreze așa de bine, în cît l'a înlăturat de ai binelea.

Pentru fostul ministru de război, înlăturarea d-lui Carp era problema vitală, căci numai astfel a putut înlătura candidatura d-lui Marghiloman la șefia partidului.

Epoca **de azi publică un articol inspirat, fără îndoială, de d. Filipescu, în care se și insinuează retragerea d-lui Carp, de la șefia partidului conservator. Fostul ministru de război vorbește despre actul de abnegațiune al d-lui Carp și-l compară cu cel al d-lui Cantacuzino.**

Dar iată întreg pasagiul:

„De altfel în partidul conservator abnegațiunea și puterea de a face jertfe au fost o virtute care a ilustrat în totdeauna pe fruntașii sei.

„Nimeni n'a uitat gestul mare al d lui Gheorghe Cantacuzino, care spre a realiza întregirea partidului conservator, și spre a-i da un stat major de o strălucire fără seamăn, a cedat șefia d-lui Petre Carp și i-a cedat-o fără părere de rău, fără să fie mîhnit de invidie, mulțumit și cu conștiința senină că a contribuit, odată mai mult, la înălțimea partidului seu.

„Astăzi d. Carp face un gest la fel“.

Fraza aceasta din urmă, subliniată de noi, echivalează cu o revoluție de Palat. Se cunoaște mîna d-lui Filipescu.

In cercurile junimiste din Capitală articolul „Epocei“ a făcut o impresie penibilă. Acum abia se vede limpede ce-a urmărit d. Filipescu cu cabinetul de tranziție. D. Carp, alungat de opoziție din fruntea guvernului, va fi curînd alungat de ai săi de la conducerea partidului.

Guvernul acceptă arbitrajul în chestia tramvaielor

In consiliul comunal de alaltăeri, din Capitală, s'a adus în discuție chestia punerei în circulație, a nouilor tramvaie. Comedia s'a montat în senzul, că primarul a fost delegat de consiliu, ca să intervină la Ministerul de interne, care ca autoritate ce a suspendat lucrările, să ordone punerea în circulație a vagoanelor.

Lovitura, pusă la cale de conivență cu d, Arion, s'a executat însă prea repede și cum impresia produsă de această grabă, ar fi fost detestabilă, Ministrul de Interne n'a acceptat propunerea Primarului, iar presa guvernamentală dă formale desminți în această privință.

Ba ceva mai mult, prin ziare a transpirat că în consiliul de miniștri de Joi, s'ar fi hotărît că afacerea tramvaielor, să fie lăsată pe seama justiției și că în nici un caz guvernul nu va putea admite punerea în circulație a vagoanelor.

In primul loc, ținem să relevăm o imposibilitate juridică, în care se găsește guvernul.

In adevăr, pe baza legei Marghiloman societatea comunală de tramvaie e desființată, ea nu mai există azi. Și a i da permisiunea să-și pună în circulație vagoanele, ar fi să se suspende aplicarea legei Marghiloman.

E drept că tribunalul a înlăturat legea, dar aceasta nu însemnează că legea a fost desființată, întru cît tribunalele nu se pot rosti pe cale de dispozițiuni generale și reglementare.

In proces legea nu există, întru'cît a fost înlăturată în speță, în afară de proces legea însă e lege. și nu vedem cum consiliul de miniștri sau ministrul de interne ar putea-o desființa.

Singura soluție e, așa dar, abrogarea legei, — ceia ce guvernul e dispus să facă.

Ba ceva mai mult, cu toate desminți-rile presei oficioase, suntem positiv informați, că guvernul a și acceptat în principiu arbitrajul, în chestia afacerei tramvaielor și că actul de compromis dintre societate și comună va fi semnat imediat după abrogarea legei Marghiloman.

D. C. C. Arion a declarat singur, că guvernul mumiilor este un guvern al ramurei de măslin, — tradus în romînește. ar veni guvernul lașității și al capitulării pe toată linia.

Ei bine, prima capitulare a guvernului, va fi admiterea arbitragiului. Deținem știrea de la unul din cei mai influenți membri ai cabinetului actual, și desfidem să fim desminți.

D. A. C. Cuza își face damblaua

La consfătuirea importantă ce s'a ținut eri după amează în aula Universității, cu privire la atitudinea ce trebue să avem față de centenarul răpirei Basarabiei a luat cuvîntul și d. A. C Cuza. Faptul nu ne surprinde. Profesorul Cuza nu pierde nici odată ocazia de a se amesteca în toate, întinînd adesea cele mai nobile manifestări naționale.

Dar acum domnul acesta ține să treacă tot deauna de... original, natural că trebuia să-și facă damblaua și de astă-dată. Ca protestare în contra serbărilor rusești pentru răpirea Basarabiei se făcuse două propuneri. Una a d-lui profesor P. Rișcanu, de a se arbora drapele negre; cealaltă a d-lui Iorga, de a se crea în Iași un cămin pentru studenții basarabeni.

Cu *originalitatea i* cunoscută d. A. C. Cuza se înscrie în contra ambelor propuneri. In calitatea sa de... economist socoate, că prima părere este prea cosuitoare și propune ca tricolorul să fie puțin îndoliat la vîrf. E cunoscuta sa originalitate a *economiei guilemetelor*.

Ceia ce a părut însă bizar, a fost ieșirea abruptă și răutăcioasă în contra studenților basarabieni, pe care i-a taxat de rătăciți, periculoși etc... pentru a-și motiva atitudinea în contra căminului propus de d. Iorga.

Ce are d. Cuza de împărțit cu studenții basarabieni? Noi știam, că d-sa nu se prea împacă cu al de Robert von Mohl, Rümelin, Nitti, Marx, Molinari și alții ejusdem farinae, dar cu studenții basarabieni? Și de ce sunt aceștia rătăciți și periculoși?

Să ne înțelegem. Studenții basarabeni cari vin la noi, vin să învețe. Ei urmează cei mai mulți la facultățile de medicină și științe, lucrează în spitale și laboratorii. Nimeni nu-i vede amestecați în scandalele publice studențești organizate de cîți-va studenți din jurul d lui Cuza. Ceva mai mult. Studenții basarabieni nu văd cu ochi buni acțiunea politică a d-lui Cuza în Universitate, de care ei se țin departe. Concepția lor despre viața și activitatea studențească este ceva mai înaltă și mai serioasă, de cît a profesorului de economie politică.

Aceasta e sursa ieșirii veninoase a d-lui Cuza.

Dar este permis, ca în asemene ocaziuni, cînd în discuție este o mare chestiune națională, să te coborî la sentimente atît de josnice și pătimașe?

Dar după faptă și plată. Discuția d lui Cuza a indignat atît de mult asistența din sală, în cît răspunsul ce i-a făcut d. profesor C. Stere a cules aprobarea și aplauzele tuturor.

In special profesorii universitari, cari asistau la constătuire, au ținut să-l felicite în mod manifest, ținînd astfel să-l pedepsească pe calomniatorul de profesie.

Ar fi de dorit să se pună odată capăt apucăturilor bolnave ale *originalului* profesor de economie politică.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un „țărănist“

Răsfoind numărul cel nou al „Vieței Romînești“, întîlnim o notiță bibliografică în care se rezumă articolul lui Anton Bettelheim din „Deutsche Rundschau“: „A sota zi de naștere a lui Berthold Auerbach“.

După Uhland — zice panegiristul — Auerbach era cel mai popular scriitor al Germaniei și cel mai cunoscut și în țările străine. Astăzi opera lui, care se mai citește e „Schwarzwälder Dorfgeschichten“. Acestea sunt cetite mai mult decît s'ar crede. Ultima statistică a societății pentru răspîndirea culturii în popor arată că în anul trecut s'au cerut de la bibliotecile populare și ambulante: Ganghoffer de 72000 de ori; Rosegger de 36000 ori; Freytag 34000; Raabe 32,000; Auerbach 24000. Cifra pentru Auerbach nu e defavorabilă. Sfîrșitul anului în care suntem va aduce proba definitivă, căci termenul legal al proprietății literare expiră și scrierile lui Auerbach vor putea fi tipărite în ediții populare accesibile tuturor. Se va vedea deci dacă și în al doilea veac de la nașterea sa, scrierile lui vor avea aceeași răspîndire.

„...Scopul ce urmăria în scrisul său, era ca să trezească conștiința contemporanilor săi pentru suferințele și viciurile populației de la țeară și de la oraș. Zugrăvind partea de umbră a sufletului omenesc, el n'a căzut însă în pesimism și în dispreț pentru oameni, ci totdeauna a fost stăpînit de credința în posibilitatea innobilării sufletului omenesc..“

Era locul, credem ca revista ieșană în potriva căreia s'a exploatat atît de mult cuvintele de literatură „țărănistă“ să adaoge: „iată un model de scriitor țărănist!“ Unul, care dezminte, în același timp și desfiș de cu atîta izbîndă doctrinele naționaliștilor de eri și astăzi...

Intr'adevăr cine a inspirat acestui „străin“ o simțire și o înțelegere fără seamăn pentru cei mici, pentru cei nedezlipiți de satul lor, de pămîntul lor, o dragoste atît de adînc înrădăcinată pentru locuitorii de la țeară, în care oglindea viața cea adevarată a poporului german.

Scriitori ca Max Halbe — în „Mutter Erde“, ori ca Schönherr în „Glaube und Heimath“ au zugrăvit în dramele lor toată profunzimea conflictelor ce pot izvorî din legătura între om și între pămînt.

Dar rari sunt scriitorii în literatura germană, cari să se fi identificat pînă într'atît cu traiul rustic și să fi pătruns atît de temeinic toate tainele și toate frămîntările, toate patimile și toate idilele lui.

Filosof, îmbibat de studii speciale, minunat cunoscător al învățăturilor coreligionarului său Spinoza — din care a făcut și eroul unui viguros roman în două volume „Baruch Spinoza“ — Auerbach revine mereu la genul favorit al povestirii populare. Necontenit și neistovit așterne descrieri din viața de la țeară, inspirîndu-se de la farmecul simplicității, poezia și sănătatea acelei existențe pe care o idealiza în culori senine, — ba ceru ca și după moarte să fie îngropat în mica localitate Nordstetten din inima „Pădurei Negre“, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu rămînă la Cannes, unde-și dete sfîrșitul obștesc.

Nu numai povestiri, — dar și calendare, cărți populare a scris foarte numeroase pentru luminarea norodului. De aceea a rămas cu aureola de apostol, în afară de gloria bine meritată de mare prozator al Germaniei.

Asupra acestei personalități însemnate vor avea încă să mediteze apostolii ciudatelor doctrine ale „Naționalității în artă“.

Nici unul dintre ei nu se va încumeta să refuze lui Berthold Auerbach însușirea de „clasic“. Cum rămîne însă cu teoriile lor?

Rodion

Bi-centenarul lui J. J. Rousseau

O dată memorabilă. — In amintirea unui filozof. — primul triumf. — O carieră literară. — O activitate multilaterală. — Rousseau polemist. — Un scriitor mondial. — Intre două țări. — Pregătirea serbărilor.

Ziua de 28 Iunie este data bi-centenarului nașterei lui Jean Jacques Rousseau. Pretutindeni, în lumea intelectuală, se va evoca în acest moment memoria filozofului, care a jucat un rol poponderent în formațiunea ideilor moderne.

Prestigiul lui J. J Rousseau este incomparabil. De la aurora sa ca scriitor începînd cu „Discursul asupra Științelor“, încoronat la Dijon în 1749, pînă în zilele noastre, acest spirit mare a excitat curiozitatea inteligenților, a mișcat inimele, a atras la sine pe cei mari ca și pe cei mici, pe savanți ca și pe ignoranți, cu un cuvînt a strălucit plin de triumf și de glorie.

Prin ale sale „Discursuri, Scrisoare către d'Alembert, Emile, Contractul social", el pătrunde în sufletul filozofilor moraliştilor, poeţilor, educatorilor, poticianilor, tribunilor, legiştilor şi reformatorilor de tot felul. Prin „Noua Heloisa", el devine maestrul celora cari iubesc, adică a tuturor fiinţelor omeneşti. Prin fulgerătoarea „Scrisoare către arhiepiscop", el este deliciul polemiştilor şi al argumentatorilor, cari spulberă pretenţiunile oamenilor fără merit. Prin „Confensiuni", el încîntă toate vîrstele şi prin „Visările unui călător singuratec", el desarmă şi captivează chiar pe adversarii săi.

*

Mai mult ca ori cînd ideia lui Rousseau trăeşte; dovada constă în numărul cel mare al operelor ce, de vre-o două-zeci de ani încoace îi sunt consacrate nu numai în Franţa dar şi în Elveţia, în Germania, în Italia, în toate ţările Europei, ba chiar şi în cele două Americi. Ar fi nevoie de un volum întreg, pentru a se arata numai nomenclatura lor.

Aproape în toate Universităţile din lume, profesori savanţi consacră cursuri cetăţeanului din Geneva.

E dar foarte natural ca să se serbeze cu ocazia bi-centenarului naşterei sale amintirea acestui mare geniu.

Aceasta se va face în Franţa, la Paris şi în diferite oraşe pe unde a trăit se va face la Geneva, locul naşterei sale, — acest oraş nu putea, în asemenea împrejurări, să uite pe cel mai glorios dintre fiii sei; va face şi în Germania, ţara unde a fost înţeles, iubit, admirat se ştie că Kant, după cetirea operilor lui Rousseu, a schimbat unele din afirmaţiunile sale filozofice.

*

Comitetul, care s'a format, cu deputatul Painlevé ca preşedinte, s'a pus în contract cu guvernul şi mai cu seamă cu ministrul instrucţiunei Publice solicitîndu-i concursul său la aceste serbări.

Planul omagiului Public ce Parisul şi cu el Franţa întreagă vor aduce lui Rousseau, în cursul acestui an, este următorul:

1) Inaugurarea, sub auspiciile guvernului, a monumentului lui J. J. Rousseau, în interiorul Phanteonului;

2) Manifestaţie solemnă, în marele amfiteatru al Sorbonei, sub preşedinţia unui membru al guvernului;

3) Serbare la un teatru subvenţionat cu reprezentarea operilor filosofului.

Ca pregătire pentru aceste serbări, se vor ţinea în curînd conferinţe organizate de un comitet la Montmarency, Ermenonville, Lyon Bordeaux şi în alte oraşe. La Paris, şcoala de înalte studii sociale a şi început ciclul de conferinţe asupra lui Rousseau. ţinute în fie care săptămînă de către profesori eminenţi de la Universitate.

Neregularităţi la o societate cooperativă

Următorul denunţ a fost trimis direcţiei centrale a băncei populare:

Domnule Director,

La 15 Noembrie 1909, un grup de cîte-va persoane din comuna vecină (Flămînzi) pun bazele unei societăţi cooperative pentru brutărie cu sediul în Tg. Frumuşica, avînd un capital subscris 2890 lei şi varsat 289 lei. Statutele şi actul constitutiv sunt autentificate de judecătoria ocolului rural Hîrlău sub No. 707 din 3 Decembrie 1909. Indată după constituire, capitalul varsat să urcă la suma de 1593 lei şi 50 bani, sumă cu care încep operaţiile la 1 Ianuarie 1910.

Fiind singura societate de acest gen prin părţile locului, într'un centru propriu şi priincios bunei desvoltări, a fost încurajată pe toate căile, atît moralminte cît şi materialminte.

După cît-va timp însă, entuziasmul a început să scadă. Pe seama consiliului de administraţie au început să circule diferite zvonuri. Ba să spunea chiar, că n'ar avea intenţii curate, părere care era justificată, avînd în vedere, cheltuelile extra-vagante pe care le făceau. In adevăr numai după 3 luni de operaţii, avînd credit pe piaţă, cheltuelile întrec capitalul şi numai salariile personalului conducător, ating cifra de 1054 lei şi 05 bani. (La capitalul de 1593·50 lei) după cum specifică registrele şi procesul verbal No. 4 din 1 | IV 1910 încheiat de consiliul de administraţie. Totuşi nu s'a luat nici o măsură.

Cu asemenea cheltueli, în cea mai mare parte nejustificate să prevedea foarte uşor sfîrşitul.

Tocmai în luna August acelaşi an, adică după opt luni de funcţionare consiliul de administraţie, constată că s'a perdut întreg capitalul varsat, lăsînd şi o datorie de 800 lei la băncile populare „Steaua" din Tg.-Frumuşica şi „Triumful" din Flămînzi.

Nici nu să putea alt-fel cînd pînă la această dată, numai salarii sau plătit în suma de 1956 lei şi 10 bani după cum să constată din registre şi procesul verbal No. 8 din 3 August 1910.

Faţă de această situaţie, membrii consiliului de administraţie recurg la o retragere fără a fi traşi la o răspundere.

La 1 Septembrie 1910 după multe insistenţe aleg ca preşedinte pe preotul paroh din Stăreşti, (com. Tg.-Frumuşica) de şi nu era măcar membru în societate. Ne avînd capital văzînd situaţia încurcată precum şi oare care nereguli prin registre (bonuri şi chitanţe nesemnate, bonuri anulate iar altele fără acte justificative), şi fără aprobarea consiliului de administraţie, noul preşedinte cere un control serios.

La 24 Octombrie 1910 venind d. controlor Al. Voinescu şi făcînd controlul, a constatat perderea, fără a preciza cît anume şi în sarcina cui cade răspunderea perderei şi fără a lua măcar măsuri de îndreptare. Situaţia rămînînd tot încurcată ca mai înainte, iar societatea fără capital, preşedintele propune cons. de adm., de a conveni cu un maistru brutar, căruia să i să dea tot pe seamă şi făină în schimbul unei remize de 1.50 lei la sacul de făină pus în consumaţie, lucru ce s'a aprobat şi de consiliul de administraţie.

Cu modul acesta societatea ş'a scos din perderile capitalului suma de 800 lei. După toate aceste membrii consiliului de administraţie s'au retras nemotivat; o retragese curioasă de alt-fel căci s'au mărginit la faptul de a nu se prezenta la şedinţă nici chiar în urma convocărilor în scris, după cum să constată de procesul-verbal No. 8 şi 9 din Iulie şi No. 10 din August 1910. Ba încă mai mult unii dintrînşii au început a lucra contra societăţii, înfiinţînd la Flămînzi o altă brutărie şi angajînd ca brutar chiar pe brutarul ce era în convenţie cu societatea numai să nu aibă cum lucra la societate.

Cu modul acesta de a lucra s'au arătat reaua credinţă pe faţă.

Faţă cu această stare de lucruri, aducem cazul la cunoştinţa dv. cu rugămintea să bine voiţi o severă şi cît mai grabnică anchetă care să stabileacă în sarcina cui cade răspunderea perderi capitalului.

Primiţi încrederea osebitei noastre stime.

preşedinte (ss). *C. Anghelescu.*

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Un nou deficit monstru.—Noi furtuni şi viscole. — Arestarea unui proxenet din România. —Sfinţirea episcopului de Cattaro.

Cernăuţi, 30 Martie. — La „Centrala" băncilor săteşti rutene din Cernăuţi numită „Selanka Kassa" s'a constatat un straşnic dificit de 6 pînă la 8 milioane cor. Această nouă nenorocire căzută asupra acestei ţări, are la bază o nemaipomenită destrăbălare în mînuirea banilor publici.

Nu de mult am avut de înregistrat o mare criză financiară la Centrala băncilor romîneşti. Dar pe cînd aci criza provenise din causa unor întreprinderi comerciale prea riscate, la ruteni, criza are cu totul alt caracter. Banii dela Centrala ruteană fură întrebuinţaţi în mare parte pentru combaterea romînilor pe teren politic, cultural şi bisericesc.

Toată vina acestui dificit cade asupra politicianilor celor mari ai rutenilor. Atît aceştia, cît şi cei mai mărunţi priviau „Selanska Kassa" ca un fond din care se poate scoate bani cînd vrei şi pentru ce vrei.

Că, capul rutenilor, s'a amestecat în politica romînilor, sămănînd zizanie între dînşii şi înăsprind astfel spiritele, e lucru cunoscut de toată lumea. De asemenea se mai ştie că acest politician de tristă memorie, al Bucovinei, a cheltuit chiar sume enorme pentru a susţine la alegeri pe cutare candidat romîn contra unui altul, care nu era pe placul său. Şi de unde lua acesta bani pentru a se amesteca în politica romînilor? Nimeni nu e aşa de naiv să creadă că întrebuinţa banii săi particulari. Deci banii, dintr'un oare-care fond al rutenilor, au servit pentru a aduce destrăbălarea actuală între Romînii bucovineni.

In timpul din urmă, interesele culturale ale rutenilor fură propagate în mod neobicinuit, prin scoatere de gazete, calendare şi broşuri rutene, în cari eroii lor naţionali au fost ridicaţi în slava cerului. Intre aceştia figura în prima linie revoluţionarul Cobeliţa. Din care fond, deci, s'au luat banii trebuincioşi pentru tipărirea acestor cărţi? Desigur din „Selanska Kassa", care a avut chiar o secţie de editură.

Cu ocazia recensămîntului au distribuit rutenii lemne, haine şi alte lucruri la acele familii romîneşti, cari promiteau a se înscri ca ruteni în listele de numărare. De unde se luau bani pentru aceste lucruri? Iarăşi din „Selenska Kassa". Apoi pentru combaterea romînilor pe teren bisericesc, s'au tipărit şi broşura *Rusene a voloska vira*, în zeci de mii de exemplare şi s'au distribuit gratuit chiar la copii din şcolile primare. Broşura aceasta a fost plătită de „secţia de editură a Cassei ruseşti."

Vedem deci că rutenii porniseră o luptă de nimicire contra romînilor, pe toate terenele, pentru că aveau fonduri de cari au putut dispune după plac şi că ei s'au folosit de ele din belşug se vede din dificitul de la Centrala lor.

Pentru răul ce căutau să-l facă romînilor, politicianii ucraini au adus o nenorocire mare asupra capului ţăranilor ruteni.

Cine sapă groapa altuia, cade singur într'insa.

*

Asupra oraşului nostru, s'a abătut astăzi o nouă furtună de astă dată însoţită de un puternic viscol cum nu l'am avut în tot cursul ernei.

Numeroase case au fost desvelite, iar firele telegrafice au fost din nou nimicite. In acest moment chiar viscolul continuă să cadă în mod îngrozitor.

Putem anunţa de pe acum, că de îndată ce marea cantitate de zapadă căzută, se va topi, vom avea mari inundaţii.

Inălţimea zăpezei pe unele locuri, a trecut de jumătate de metru.

Populaţia nevoiaşă e disolată.

*

Zilele acestea a fost arestaţi în gara Lemberg, un tînăr din Iaşi, care se afla în drumul spre America, însoţit fiind de o fată din Cernăuţi. Poliţia a stabilit că tînărul în chestie, face traficul de carne vie.

S'au cerut informaţiuni de la poliţia Iaşi asupra tînărului, care spune că e de meserie tapiţer.

Asupra lui s'au găsit acte compromiţătoare, cari dovedesc pe deplin bănuelile poliţiei.

E interesant, că fata care îl însoţeşte declară că e bărbatul ei şi că doreşte să plece cu dînsul ori unde va voi.

*

Pe ziua de 15 April, va avea loc în Cernăuţi, solemnitatea hirotonisirei episcopului de Cattaro.

Actul sfinţirei va fi săvîrşit de I. P. S. Sa Mitropolitul dr. Vladimir de Repta şi episcopul din Delni-Tuzla.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

In epoca reclamei. — Iată cum continua Nicanor et comp, să şarjeze pe eroii literari ai reclamei contemporane romîne:

„D-lor aveau nevoie de o reclamă cotidiană. La ziare deci! Acolo reclama se poată face zilnic, fără dificultăţi şi picînd regulat, poate sparge piatra indiferenţei publicului, care nu ştie de unde şi cum vine picătura.

Ziarele au început să pululeze de „subtilul critic" şi de „mult talentatul poet". S'au co-lansat, s'au auto-biografiat, s'au co-lăudat şi s'au auto-interviewat. S'au întreţinut asupra succesului dumnealor la femei, s'au fotografiat la Foto-glob, s'au genializat reciproc pe dosul fotografiei şi au adus toate aceste la cunoştinţa publicului. Era cît p'aci să-i vedem şi pe pînzele cinematografului, ca să ştie toată lumea cum zîmbesc şi cum umblă.

...Şi acum toată lumea îi cunoaşte.

Subtilul critic e mai celebru de cît staţia B. M., iar mult talentatul poet e mai cunoscut de cît Max Linder de la Pathé Frères.

Şi au ajuns scopul.

Revistele noastre s'au scandalizat prea tîrziu".

...Afară dacă revistele scandalizate —de genul „insulei" bună oară—nu vor fi avînd în bagajul lor literar defecte la fel, sau corespunzătoare.

Ori-cum, serios nu e ceea ce se petrece astăzi pe cîmpul nostru publicistic.

Noroc că avem o „Societate a scriitorilor"—persoană morală!

*

Extraordinarul succes al artistului Mircea Pella, clasicul *„Don Vagmistru"* reapare mîne Duminecă pe scena teatrului naţional într'un matineu.

Va asista toată lumea.

*

Compatriotul nostru de Max n'a putut încă să apară pe scenă, în urma agresiunii ce a suferit dăunăzi pe străzile Parisului.

*

Senatorul Robert Gitius, din oraşul Niagara-Fals, contempla acum cîtva timp cascada Niagara.

Şi acest sublim spectacol a făcut să conceapă o idee frumoasă. Ce superbă fîntînă luminoasă ar face asta!

Această inspiraţie genială va fi realizată. Senatorul Gitius va depune în parlamentul statului New Yersey, o lege care va atribui o sumă de 250.000 cor. unui stabiliment de uzină electrică deslinat a ilumina noaptea cascada şi o sumă de 25000 de cor. pentru întreţinere.

*

Nu numai bicentenarul lui Jean Jaques Rousseau va fi o sărbătoare intelectuală franco-elveţiană, dar şi iniţiativa ridicării unui monument marei tragediane a Franţei, Rachel, născută într'o comună obscură a Elveţiei.

In comitetul statuiei proectate au intrat artişti şi scriitori dintre cei mai mari ai Parisului.

*

Ziarul parizian „Excelsior" află din Berlin, că la Teatrul din Potsdam se va reprezenta în curînd piesa „Die Familie" scrisă de împăratul Wilhelm. In această piesă împăratul Wilhelm îşi desvoltă părerile sale asupra familiei, autorităţei părinţilor cît şi asupra politicei europene.

Cum vedem, Kaiserul s'a lăsat de discursnri şi s'a dat la piese.

*

Averea întreagă a Europei, mobiliară şi imobiliară, se ridică la 1.175 miliarde de franci, din care 260 miliarde capital în circulaţie.

Iată cum stau ţările în ordinea bogăţiei: Anglia cu 270 miliarde, Franţa 247, Germania 201, Rusia 160, Austria 100, Italia 80, Belgia 25, Olanda 22 miliarde lei.

*

STRUNA ZILEI

UN PROVERB

Moulay Hafid, fostul sultan, părăseşte Marocul, femeile toate au şi plecat din harem.

Telegramă.

Care'ncotro s'au risipit
Acele dame nobile—
Proverbul s'a adeverit:
...La donna e mòbile.."

INFORMATII

❑ Articolul prim din „Epoca" de azi a produs consternaţiune şi indignare în rîndurile carpiştilor.

El este considerat ca un adevărat panegiric al d-lui Carp, făcut pe tema „sacrificiilor" patriotice.

Cu deosebire se relevă de către carpişti pasajul următor:

„Nimeni n'a uitat gestul mare al d-lui Gheorghe Cantacuzino care, spre a realiza întregirea partidului conservator şi spre a-i da un stat major de o strălucire fără seamăn, a cedat şefia d-lui Petre Carp şi i-a cedat-o fără părere de rău, fără să fie mihnit de invidie, mulţumit şi cu conştiinţa senină că a contribuit, odată mai mult, la înputernicirea partidului său.

Astăzi, domnul Carp face un gest la fel".

Aşa dar inspiratorii „Epocei" consideră „gestul" d-lui Carp „la fel" cu al d-lui Cantacuzino; ca să nu fie echivoc precizează că e vorba de şefie şi îndeamnă pe d. Carp să nu arate, nici părere de rău, nici mihnire, nici invidie, de oare ce părăsind d-sa şefia, se înputernicişte partidul conservator, care, prin urmare, slăbise sub şefia d-lui Carp!..

E o notă cu totul nouă faţă de d. Carp şi care va determina probabil explicaţiuni.

❑ Administraţia comunală din Iaşi a dat următoarea ordonanţă:

Este cu totul interzis a se varsa sau depune gunoaile pe trotuare sau strade, asemenea a se arunca în stradă, rămăşiţele rezultate din curăţirea copacilor, brazdelor şi a ori ce gunoaie rămase în urma curăţirei grădinilor, asemenea a se arunca coji, seminţe şi ori ce fel de gunoi.

Toate aceste gunoaie se vor depozita în curţi, în cazul cînd căruţele comunei ar întîrzia să le rîdice, proprietarii vor reclama printr'o carte postală d-lui şef al serviciului stradelor, care de urgenţă va lua măsuri pentru satisfacerea cererei lor.

Contravenienţii la această ordonanţă vor fi daţi în judecată.

*

Această ordonanţă priveşte, pe de o parte, pe locuitorii, cari vor varsa sau depune gunoaie etc.; pe de altă parte, pe d. şef al serviciului curăţirei stradelor, care conform, Reg. şi art. 58 din legea pentru organizarea comunelor urbane, va lua măsuri ca să aducă la îndeplinire cele specificate în această ordonanţă; prin urmare după cum autorităţile în drept vor da în judecată pe proprietarii contravenienţi la ordonanţă, aceştia din urmă *au dreptul a da în judecată pe d. şef al serv, stradelor care nu va lua urgente măsuri pentru curăţirea depozitelor de gunoaie,* după cum prevede penalitatea acestei ordonanţe.

Să se ştie de toţi.

❑ De la abatorul Turnu-Severin, s'a expediat anul trecut pentru Austria, 1,400,000 kilograme carne.

Preţul cărnei de export a variat între 1 fr. şi 10 şi 1 fr. şi 40 chilogramul.

In oraşul Turnu-Severin, chilogramul de carne, s'a vîndut'totuşi numai cu 80 bani chilogramul.

❑ Medicul şef al oraşului, în urma raportului medicului de circomscripţie, a cerut închiderea temporară a circiumei D. Kramer, din str. Lozonschi, pînă la punerea ei în stare perfectă de curăţenie.

TEATRUL NAŢIONAL

DUMINICĂ 1 APRILIE 1912

Se va reprezinta în MATINEU la orele 2 jum.

Don Vagmistru

Peţurile: Toate locurile de jos 1 leu, iar cele de sus 50 bani.

„PELLA" în Cărăbuş.

❑ **Excursiunea elevilor şcoalei „V. Lupu".**—Din Cernăuţi, cu data de 30 Martie, ni se scrie: Astă-zi a sosit în localitate un grup de vre-o 40 de elevi de la şcoala normală de învăţători din Iaşi, însoţiţi de mai mulţi profesori, în frunte cu directorul şcoalei, d. Ioan Mitru, pentru a visita Bucovina.

Escursioniştii vor rămînea pînă mîine în Cernăuţi, cînd vor pleca — pe joa, dacă va fi posibil — la Putna, spre a vizita mănăstirea de-acolo.

Apoi vor visita rînd pe rînd: Rădăuţul, Siretele, Suceava, Dorna şi Cîmpulungul.

Astă-zi escursioniştii vor visita oraşul nostru.

Uniforma şi presenţa escursioniştilor au produs o excelentă impresie asupra Cernăuţenilor, cari ţin să le facă pretutindeni o primire frumoasă. Ei au fost întîmpinaţi de societăţile academice romîne din localitate şi vor fi găsduiţi la internatul romînesc.

Oraşul nostru a plăcut muit escursioniştilor, cari îşi dau un mare interes pentru a cunoaşte referinţele noastre.

Mai cu seamă palatul mitropolitan a fost admirat cu mare plăcere de oaspeţi.

Se crede că diseară va avea loc un banchet oferit excursioniştilor de către corpul didactic local. *

❑ Const. Iftime Feraru, din comuna Tomeşti, a împuşcat din imprudenţă în umărul drept pe Hristea T. Florea.

Starea pacientului nu e gravă.

❑ Elevii din clasa a 8-a a liceului naţional, s'au întors azi dimineaţă din escursiunea făcută la Constantinopol.

Elevii s'au bucurat în tot timpul şederei lor de cea mai mare simpatie al populaţiunei turceşti, şi de îndatorirea autorităţilor.

❑ Duminică 1 April, va avea loc în sala teatrului Pastia, ultimul mare Bal Mascat, dat de d. I. L. Dukaten. Sala va fi frumos decorată, Costume excelente şi un bufet bine asortat.

❑ **Marea şi reputata trupă de operă Castellano în Iaşi.**— Această reputată trupă de operă, care anul trecut a stîrnit admiraţia ieşenilor doritori de artă în adevăratul înţeles al cuvîntului, va da un ciclu de 5 reprezentaţii la Iaşi, avînd printre elemente prime pe celebra primadonă *Dora Remondini* de la Şcalla din Milano, Amalia de Roma de la Metropolitanul din New-York, Roriguez, distinsa mezosoprana Esposito de la Scalla, *Perico*, faimosul tenor care cu *Santarelli* răsfaţatul publicului ieşan au electrizat anul trecut pe ieşani prin arta lor superbă, basul Maucere, faimosul bariton *Marry*, pe care ieşănii l'áu răsplătit anul trecut cu ovaţii şi călduroase aplauze etc. etc. *Orchestra proprie din 25 persoane* sub conducerea maistrului Giovanelli, cor de 30 barbaţi şi femei, *în fine o trupă de prima linie care ne va arăta arta adevărată.*

Se vor reprezenta *Luni 9 Aprilie ora 9 seara* **Trovatore** operă în 4 acte de Verdi; *Marţi 10 Aprilie* **Manon Lescaut** operă în 4 acte de Puccini; *Mercuri 11 Aprilie* **Traviata**; *Joi 12 Aprilie* **Cavalleria Rusticană şi Pagliacci**; *Vineri 13 Aprilie* **Carmen**.

Biletele şi programe detaliate la Agenţia „Thalia" (Maximovici) organizatoarea acestor superbe spectacole. Preţurile: Loje de 30, 35, 40, Staluri de 7, 5, 3 şi 2 lei, Balcoane 3 lei, Galeria 2 lei, Loje balcon 8 lei.

Ieşănii doritori de muzică vor avea ocazia să petreacă admirabil.

O lovitură a d-lui N. Filipescu

Cum s'a pus la cale cabinetul Maiorescu.—Ciocnire între noul și fostul guvern.

Corespondentul nostru din București ne scrie:

Toată lumea politică începe, să se încredințeze, că autorul moral al constituirei unui cabinet Maiorescu, este d. Nicu Filipescu.

De cînd a reîntrat în acțiune d. Filipescu n'a avut de cît o unică preocupare și anume să înlăture treptat pe toți acei cari îi stau în drumul spre șefie.

Dar ca să nu fie prins asupra operațiunilor sale, mereu agita spectrul unui guvern Take Ionescu, dar în realitate zilnic trăgea sfori pentru a-și pregăti terenul la șefia partidului conservator.

Azi politica d-lui Filipescu iese la iveală și în toate cercurile politice nu se comentează de cît „lovitura" ex-micului dictator, care acum face pe.. inocentul și resemnatul.

Conservatorii vechi și cei mai de seamă partizani ai d-lui Carp, au acum dovezi, că d. Filipescu a operat pentru a realiza o întreită lovitură.

1) Zdruncinarea șefiei d lui Carp și distrugerea d-lui Marghiloman.

2) Inlăturarea pentru moment a unui guvern Take Ionescu.

3) Pregătirea șefiei sale.

Pentru a realiza primul punct firește, că s'a folosit de întreaga campanie a opoziției-unite, dînd un astfel de concurs d-lor Carp și Marghiloman, în cît a contribuit și d-sa la compromiterea șefului și a fostului ministru de interne iar pentru înlăturarea unui guvern Take Ionescu, a profitat de ura, patima și ambiția unora, care n'au ezitat un moment, să se ridice pe ruinele partidului vechiu conservator.

Iar de acum inainte d. Filipescu va consacra în taină și cu cea mai mare perseverență, toată energia de care este capabil pentru a-și pregăti șefia, fiindu-i absolut indiferent de soarta acestui guvern, compus de d-sa, dar fără nici un filipescan, tocmai pentru a putea stabili un alibi cînd faptele vor fi descoperite.

Guvernul acesta al d-lui Filipescu, fără filipescani, a realizat deocamdată două puncte și acum rămîne cîmpul deschis pentru preparea șefiei d-lui Filipescu.

*

Dar se vede că fruntașii carpiști, chiar unii dintre miniștrii cari au primit să intre în cabinetul d-lui Maiorescu, au înțeles stratagema d-lui Filipescu și au început să bage bine de seamă asupra acțiunei guvernului.

Toată nădejdea d lui Filipescu este să facă acum o spărtură adîncă între fostul guvern și noul guvern, să stea cu brațele încrucișate, dar operînd în întunerec.

In prima zi cabinetul Maiorescu s'a ciocnit cu fostul guvern.

Este vorba de votul consiliului comunal pentru punerea în circulație a tramvaiului. Acest vot e considerat de d-nii Carp și Marghiloman ca o dezavuare a politicei lor. Imediat cabinetul Maiorescu a comunicat că nu înțelege să dea drumul tramvaiului și că lasă justiției sarcina de a tranșa conflictul.

Iată dar că primul act al ministrului de interne a fost ostil interpretat de șeful partidului și de fostul ministru de interne.

*

D. Filipescu jubilează. Precum a operat pe d. Marghiloman, așa a incercat să opereze totdeauna pe d. C. C. Arion și pe frații d-sale Virgil și Scarlat Arion, suspectați de d. Filipescu ca aprigi partizani ai împăcărei cu d Take Ionescu.

D. Filipescu a încercat să înlăture pe d. C. Arion de la ministerul de interne și a cerut d-lui Maiorescu să prezinte regelui trei nume pentru departamentul internelor și anume pe d-nii Theodor Rosetti, Ioan Lahovary și C. C. Arion, crezînd că Regele nu se va opri tocmai la d. Arion.

In realitate Regele a desemnat pe d. Arion ca ministru de interne.

D Filipescu cunoscînd pe prințul Știrbey ca partizan al împăcărei, știind că dacă va intra în cabinet va lua asentimentul cumnatului său d. Ionel Brătianu și că prin urmare planurile d-lui Filipescu pot fi periclitate de către un guvern în care factorii principali n'ar primi să opereze în direcțiunea filipescană, a pus la cale intervenția d-lui Carp contra intrărei în minister a prințului Barbu Știrbey și a d-lui Mișu Seulescu și într'adevăr d, Carp a reușit.

D. Maiorescu a constituit cabinetul fără ca măcar să se mai explice cu d-nii Știrbey și Seulescu.

*

Precum se vede, peripețiile constituirei cabinetului Maiorescu denotă, de la prima cercetare a faptelor, că noua formațiune ministerială e rezultatul celor mai disperate combinațiuni și hărțueli, celor mai diabolice intrigi și trageri pe sfoară și cel dintîi și singurul care s'a demascat, prin operațiunile sale, e d. Nicu Filipescu.

Dar d. Filipescu a avut grija ca eșind din guvern să rostească un... discurs.

D. Filipescu, însă, s'a pregătit să dea proporțiile unui eveniment trecerei sale pe la departamentul războiului. D sa a avut grija să-și prepare discursul, să-l comunice, în întregime presei și aceasta pentru a atrage atențiunea Regelui și a prințului Ferdinand și a îndulci raporturile sale cu palatul, raporturi cari s'au cam răcit cu ocazia parodiei de demisie și a amenințărilor la adresa Suveranului pentru a rezolvi criza în senzul dorit de a înlătura măcar pentru moment, un guvern Take Ionescu.

Atunci d. Filipescu a încercat să introducă în guvern un intim amic și partizan personal, pe d. C. Hiotu.

Aci s'a lovit de rezistența d-lui C. Arion care cu drept cuvînt, a obiectat că înaintea d-lui Virgil Arion n'are absolut nici un titlu ca să revendice un portofoliu, d. Hiotu, a cărui activitate politică și parlamentară în trecuta guvernare s'a mărginit la un simplu raport fără nici o însemnătate.

D. Maiorescu a cerut însă să introducă în guvern pe d. Pangratti, care cel puțin dacă nu s'a ilustrat în parlament, dacă n'are insușirile d lui Virgil Arion, e însă rector al universității.

D. Filipescu s'a resemnat și acum caută să plătească polița fraților Arion.

*

Dar la alcătuirea acestui cabinet s'au mai operat două trageri pe sfoară de cari d. Filipescu iarăși nu e străin.

D. Maiorescu a fost, înainte de a constitui cabinetul, la castelul de la Buftea și a sondat pe prințul Barbu Știrbey asupra intrărei sale în cabinet.

Prințul Barbu Știrbei, este asemenea cunoscut ca partizan al împăcărei cu d. Take Ionescu și fiind-că a înțeles de la d. Maiorescu că d-sa are intenția să realizeze împăcarea, prințul Știrbey n'a refuzat să intre în cabinet, ci a răspuns că se va gîndi se va consulta mai întîi cu amicii săi.

Pentru a decide pe prințul Știrbey la intrarea în guvern, d. Maiorescu a prevenit pe un intim amic personal și politic al prințului, pe d. Mișu Seulescu că și d sa va intra în guvern.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Guvernamentalii din Iași critică, ei în de ei, faptul, că în noul guvern nu s'a făcut loc nici unui moldovean, d. T. Rossetti, care trăiește de un sfert de veac în București, ne mai putînd fi contat moldovean.*

Ori cît de ridicol politician ar fi d. Grecianu—spun unii guvernamentali, el ar fi putut face pe mutul într'un minister de surzi și generalul Skeletti, ori-ce s'ar spune, nu este inferior generalului Argetoianu.

❑ *Cu începere de Luni, 2 Aprilie, se vor putea introduce acțiunile prevăzute în lege, la contenciosul administrativ.*

*

De mîine, 1 Aprilie, intră în vigoare noua lege a pașapoartelor.

❑ *Domnul Filipescu, dacă n'a reușit în planul seu de a desființa liceul militar din Iași, s'a mulțumit să umilească această excelentă școală, care are ființă de aproape 60 ani.*

Umilirea consistă în înălțarea școalei militare, care va începe să funcționeze la Tîrgoviștea de la 1 Septembrie.

Pe cînd școalei din Tîrgoviștea, care va avea pentru moment o singură clasă, fostul ministru de război i-a prevăzut în budget, pentru profesorii civili, **69,000 lei** *pe an, liceului din Iași, cu opt clase, i-a prevăzut, în același scop, 66,000 lei.*

❑ *Comitetul de inițiativă pentru contraserbare a centenarului Basarabiei, se va întruni mîine, pentru ca, în conformitate cu propunerea facută de d. C. Stere în ședința de eri, să alcătuiască programul serbărei, care va fi apoi supus discuțiunei, într'o întrunire plenară.*

Data acestei întruniri nu este încă fixată.

❑ D-na și d. colonel Petre Grecianu fiind în Iași de sărbătorile Paștelui, servitorul rămas acasă, în București, a furat dintr'o casetă bijuterii în valoare de 20,000 lei.

Servitorul a fost prins și arestat la Viena, unde plecase ca să vîndă bijuteriile.

❑ La Bacău a încetat din viață d. G. V. Tataru, avocat al statului în Constanța, cumnatul d-lor P. T. Missir și Mihai Codreanu.

❑ O reprezentație în beneficiul Anicuței Cîrjă.

In beneficiul Anicuței Cîrjă, apreciata tînără artistă, va avea loc, la teatrul național din Iași, în seara de 7 April, o reprezentație de beneficiu cu piesa *Curcanii.*

Este neîndoelnic, că publicul local, care a putut aprecia talentul Anicuței Cîrjă, va veni în număr mare la spectacolul de la 7 Aprilie, pentru a încuraja pe o artistă, care promite așa de mult și care s'a distins, pînă acum, foarte mult.

❑ Mîine Duminică, serviciul divin liturgic la Mitropolie va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

După liturghie arhimandritul Vartolomei Stănescu, va fi hirotonisit de mitropolit ca arhiereu, și i se va conferi titlul de „Băcăuanul".

La 23 Aprilie va fi hirotonisit ca arhiereu și arhimandritul Antim Petrescu.

Seara I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va părăsi Iașii, plecînd în Capitală.

❑ Tribunalul de vacanță a confirmat astă zi mandatele de arestare ale numiților Iancu Silberștein, prevenit pentru atentat la pudoare, și Gh. Goldan, pentru furt cu efracție

❑ **Vizita clerului la Mitropolitul Moldovei.**—Cu ocaziunea Sf. Serbători ale Invierei Domnului, clerul din Iași a făcut ieri, Vineri, cuvenita vizită I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei și Sucevei, căruia, prin Protoiereul de Iași, i-a adus respectuoase și călduroase urări și felicitări cu tradiționalul „Hristos a înviat„, ca bunul Dumnezeu să-i dăruiască lungă înzilire, cu sănătate și vigoare pentru ridicarea Bisericei și propășirea neamului.

La aceste urări și felicitări, I. P. S. S. Mitropolitul, a răspuns, aducînd laude și mulțumiri clerului din Eparhia sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, pentru marele merit ce-l are clerul de a fi lucrat în via Domnului.

Apoi I. P. S. S. a presentat celor de față pe cei doi viitori Arhierei aleși de sf. Sinod, pe Prea cuviosul Arhimandrit C. Petrescu, viitor Arhierou, cu titlul Botoșeneanul și Vicar al sf' Mitropolii Moldovei și pe Preacuv. Arhimandrit Vartolomei Stănescu, viitor Arhiereu cu titlul Bacaoanul și egumen al bis. sf. Spiridon din Iași, ambii pe viitor cu locuința în Iași.

La urmă I. P. S. S. Mitropolitul, luînd de mîna pe părintele Econom C. Știubeiu, l-a presentat celor doi viitori Arhierei recomendîndu-l „ca pe unul „din veteranii preoți, ca vechiu profe„sor și fost Director al sf. Mitropolii „Moldovei și Sucevei, ca pe unul ce „face podoaba clerului nostru."

La aceste recomandații, Prea cuv. Arhimandrit Petrescu a răspuns adaogînd că „din nume cunoaștem mai de mult pe părintele Econom Știubeiu, al cărui nume a trecut și peste hotar până la noi, cînd eram în străinătate. Vizita s'a încheeat apoi în convorbirile cele mai intime și amicale ale celor presenți.

Unul din Arhierei au plecat cu trenul de seară la București, spre a asista Dumnica viitoare (Duminica Tomei) la hirotonia în Arhiereu a colegului lor viitor Arhiereu-Teofil Mihailescu cu titlul Ploeșteanul și Vicar al sf. Mitropolii a Ungro-Valahiei.

❑ **Inchiderea anului financiar.**—In conformitate cu legea, comisiunea specială, compusă din prefectul județului, un ajutor de primar, și doi membri din delegația județiană, au procedat la închiderea anului financiar, la instituțiile publice.

*

In casa comunală, d. Neculau, casierul comunal, a prezintat situația următoare.

In cursul anului s'au încasat 6.168.28 lei și 45 bani. S'au efectuat plăți, în suma de 5.219.723 lei și 23 bani.

Ast-fel anul financiar se închee cu un sold de 848.545 lei și 22 bani.

*

La camera de comerciu, situația se echilibrează egal la venituri și cheltueli fără nici un sold.

❑ **Spectacole.**—*Păpășile*, gustata și apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iași, la teatrul Național, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars și d-na Mița C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiștilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru.*

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

❑ **Budgetul comunal.** — Administrația comunală, pare a fi revenit asupra angajărei d-lui deputat Miclescu, ca inginer inspector.

Suma a fost pentru moment ștearsă din budgetul comunal.

*

De la serviciul technic s'au suprimat 5 posturi de supraveghetori.

Aceștia protestau azi cu vehemență, în potriva acestui fapt.

*

Mai mulți consilieri, vor susține un spor mai rezonabil al salariilor funcționarilor, și nu vor să admită sporul pe sprinceană, introdus de administrație.

❑ Astă-seară Sîmbătă se reprezintă la Teatrul-Circ Sidoli (Cinematograful Pathé Freres) un program complect nou cuprinzînd subiecte excepționale, dintre cari relevăm:

„O victimă a dezonoarei", roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părți mari de cinematograf),

Inimă simțitoare, comedie.

Un pictor modern, film comic holandez.

Pathé Journal număr nou din ziarul însuflețit cu: Plymouth (America de Nord): Din cauza furtunei un vas uriaș a naufragiat—Carnavalul la Paris—Londra: Inmormîntarea victimelor scufundărei unui submarin—Instantanee cinematogr. de la atentatul contra regelui Italiei—Moda—Revoluțiile în China—Accidente la alergările de cai din Londra. etc. etc. etc.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua.

Luni 2 April, program nou cu: Goana Morței, zguduitoare dramă socială (2 acte).

*

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 31 Martie

Hotărârile Consiliului de Ministri

București.—Aseară s'a ținut un nou Consiliu de miniștri, sub președenția d-lui Titus Maiorescu.

*

Consiliul s'a ocupat, în primul rînd, de atitudinea guvernului, față de campania opoziției și în special, față de întrunirea publică, anunțată pentru mîine.

Consiliul a hotărît a lăsa liberă manifestațiunea opoziției, atîta cît această manifestațiune nu va turbura ordinea publică.

Se vor da ordine speciale, pentru ca manifestația să poată trece în fața palatului regal, cu condițiunea ca să nu se depășească limitele bunei ordine. In caz contrar forța publică va interveni pentru a risipi pe manifestanți.

*

D. Arion, a desmințit categoric, svonul răspîndit, că ar fi tratat cu d. Costinescu, în chestia tramvaiului.

*

Azi, la orele 5 se va ține un nou consiliu, în care va discuta soluția în chestia tramvaiului.

Marele incendiu din Capitală

București.—Astă-noapte un incendiu puternic, a isbucnit la regimentul 3 de calarași.

Focul respîndindu-se la grajduri au ars 100 de cai, între cari mulți de rasă.

Intrunirea de mîine

București.—La întrunirea de mîine a opoziției-unite, nu vor lua cuvîntul de cît d-nii Ionel Brătianu și Take Ionescu.

Ambii șefi vor face declarațiuni importante.

Jafurile din China

Schanghai. — Eri soldații au jefuit Nakinul trăgînd focuri de pușcă. Orașul a fost incendiat în mai mult puncte.

Grevele din Anglia

Londra. — Un acord s'a stabilit cu privire la cererile mecanicilor din Walles de sud cari până acum au împedecat reluarea generală a lucrului.

Atitudinea opoziției

Un articol din „La Roumanie"

București.—In ziarul „La Roumanie" a apărut azi un interesant articol, asupra situațiunei, din care extragem următoarele:

— „Guvernul d-lui Maiorescu, a dat din prima zi dovada neputinței sale. De sigur că d. Maiorescu nu este primul venit. Din acel duo-Carp-Maiorescu, nu se știe exact cine era sufletul conducător.

Unii spun chiar, că era d. Maiorescu pe cînd d. Carp nu era de cît port-drapelul.

D. Maiorescu și-a asumat o misiune grea. Ea consistă în a aduce liniștirea spiritelor.

Ori acesta e numai un cuvînt și nu un fapt. De fapt, cîtă vreme opoziția nu va fi în parlament, nu poate însemna reîntrarea în viața normală.

Ori aceasta nu se poate întîmpla, din multe motive, dar mai ales, pentru că parlamentul actual e pătată de modul cum au viciat alegerile generale.

Deci guvernul se pretează la glumă, cert este că nu va putea merge la noi alegeri.

Cît despre opoziție, înainte de a putea merge la alegeri, ar trebui să aibă garanții alte, de cît le ar putea da miniștrii cari au participat la orgiile alegerilor d lui Marghiloman.

In ceea ce privește chestia tramvaiului, trebue făcută tabula rasa de tot ce a făcut d. Carp, ori aceasta nu o poate face d. Maiorescu, cîtă vreme nu are alt sprijin, de cît pe cel al d-lui Carp.

Remaniarea ministerială

București.—In unele cercuri guvernamentale se vorbește, că s'a propus ministerul de culte d-lui Petru Misir, care se întoarce Luni din Roma.

Se mai vorbește însă că d. Misir ar dori să vie la justiție. In acest caz, d. Mișu Cantacuzino va trece la lucrările publice, iar d. Pangratti la Culte.

Guvernul și chestia tramvaiului

București.—Din partea consiliului de miniștri, s'a comunicat presei, că în chestia tramvaiului, guvernul va recurge la un arbitraj, dar cu totul în alte condițiuni, de cît cele prevăzute în legea liberală.

In această privință, se va veghea, ca interesele comunei și ale acționarilori să fie de o potrivă proteguite.

Intrunirea cîrciumarilor

București.—Azi dimineață a avut loc o întrunire a negustitorilor de băutur. spirtoase, la care a luat parte și d, Deșliu.

Cîrciumarii au luat act de ordinul ministerial, prin care se lasă liber vînzarea băuturilor spirtoase.

Legea incompatibilității

București. — Se vorbește, că guvernul nu va promulga legea asupra incompatibilității.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator.
Reîntors din străinătate
— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —
In ograda caselor Kahane Succ.
Consultațiuni de la 3—6 p. m.

Atelier de croitorie
al doamnei Babaș Str. Păcurari,
se mută dela Sf. Gheorghe în str. Lăpușneanu 29.
Angajază imediat, plătește bine lucrătoare bune la tailleur sau corsaje

Se caută la Cabinetul Dentar al fraților **D-ri Pekelman** un băiat de mai bună condiție, în vîrstă de 14—16 ani, absolvent a cel puțin 4 clase primare pentru învățătura **Technicei Dentare.**
Doritorii să se prezinte la domiciliu, str. Alexandri 3, între orele 12—2 p.m.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare și mijlocie cu mai multe pietre, se vinde.
Adresa: V. Brăileanu,—Iași.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată

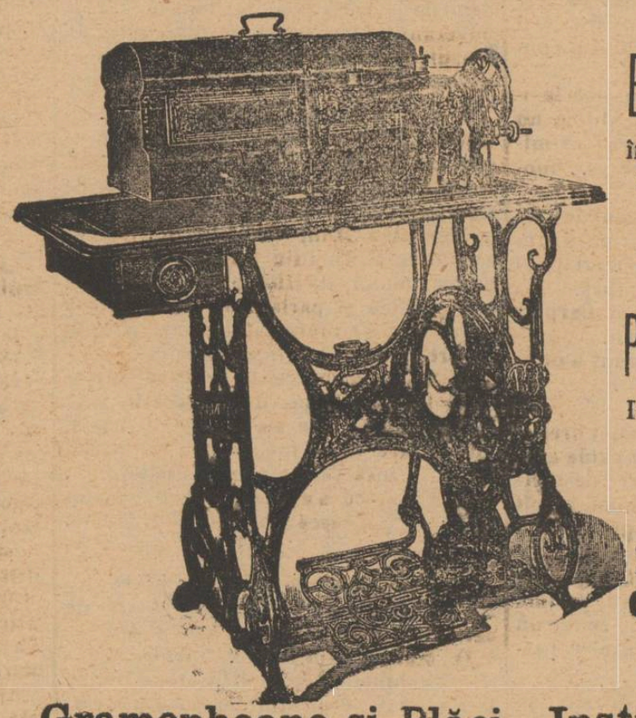

Biciclete BRENABOR întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la agenția de

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă. ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Glamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămplă, *Migrenele, Cefalgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale* acute şi dureroase cari resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul s'a simțit vre o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi; 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* GLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toți *Droghiștii şi Farmaciștii.*

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner Str. Mîrzescu.—Instalațiile cu motoare electrice, executată de Ion Kryzanowski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1557 — Marți 3 Aprilie 1912

Guvern neputincios

Guvernul d-lui Maiorescu a și dat dovada incapacității sale.

Negreșit. d. Maiorescu, nu este un prim venit. Ani de zile nu se știa care e inspiratorul din duo-ul Carp-Maiorescu. Indiscreții pretind chiar că, de fapt, d. Maiorescu este acela care conducea grupulețul junimist al cărui fanfară era d. Carp.

Dar d. Maiorescu a luat asupra-și o sarcină, care ar fi fost din cele mai grele pentru un cabinet serios și care devine omorîtoare pentru un guvern care, firește, fără nici o exagerare provoacă ilaritatea.

*

Rolul principal al d-lui Maiorescu este să aducă liniște. Dar liniștea este un cuvînt și nu un fapt.

Fapt este că atîta timp rămîne o situație anormală e unui guvern pretins parlamentar, atunci cînd nu mai este parlament.

Fapt este că atîta timp cît opoziția nu va fi în parlament viața normală nu va fi restabilită.

Or, nici opoziția liberală, nici opoziția conservator-democrată nu va putea pune piciorul într'un parlament din care s'au retras pentru mai multe motive, dintre care cel mai de căpetenie este felul cum s'au făcut alegerile generale.

Și cabinetul Maiorescu dacă se pretează glumei, nu este lipsit de inteligență ca să-și închipue că ar putea să se prezinte la alegeri și să ceară consacrarea.

Cît privește opoziția ea ar trebui să aibă, înainte de a accepta a lua parte la alegeri, alte garanții de libertate de cît acele pe cari i le-au putut oferi miniștrii cari au participat și profitat de orgiile d-lui Marghiloman.

*

Dacă revenim acum la rolul imediat al guvernului în opera de potolire care este chestia tramvaiului, trebue să recunoaștem că cabinetul Maiorescu este tot așa de neputincios. Intr'adevăr, pentru rezolvirea acestei chestiuni trebue să se facă tabula rasa de tot ce a făcut cabinetul Carp; și aceasta ori-cîtă bună-voință ar avea d. Maiorescu n'o poate realiza, întru cît n'are alt sprijin de cît buna-voința d-lor Carp și Marghiloman. Dovada a fost făcută din prima zi a existenței cabinetului.

Credeau că se va putea momi chestia tramvaiului ca chestie de potolire, lăsînd să circule în mod provizoriu nouile tramvaie. Voiau să sară peste mari dificultăți juridice. Dar la cel dintîiu pas, au fost siliți să dea înapoi.

Intr'adevăr consiliul comunal, în toată graba, tot așa de docil ca un Sinod oare-care, a reînoit tactica întrebuințată în chestia Ghenadie. S'a dezis cu o dezinvoltură ridiculă.

Consiliul conta pe d. Marghiloman, care veghia. Și curînd a trebuit să bată în retragere și să declare că guvernul n'a avut nici odată intenția să cedeze ceva în chestia tramvaiului față de care urma politica vechiului guvern — care este, după cum se știe, spoliațiunea cu tot cortegiul ei.

*

Slăbiciunea cabinetului Maiorescu nu vine numai din lipsa de tact, sau din greșeala șefului său, lucru remediabil, ci din falșitatea situațiunei sale, care este iremediabilă.

Nu se poate desface opera d-lor Carp Marghiloman și Filipescu proclamînd, că ești continuatorul d-lor Carp, Marghiloman și Filipescu.

Prestidigitațiunea politică este un exercițiu frumos pentru un profesor de logică, dar este îngrădită ca toate lucrurile ce nu sînt divine.

Slăbiciunea cabinetului Maiorescu are încă o cauză.

Cabinetul Maiorescu se laudă, ca și cabinetul Carp în ultimele sale zile, de-a putea, prin un tur dibaciu, să separe opoziția unită și să trateze la rînd cu ambele opozițiuni asupra condițiunilor în cari s'ar putea reda acestei nenorocite țări, viața normală. Această iluziune este plină de pericole, de cari probabil noul cabinet și-a dat acum seama.

Înțelegerea între cele două opozițiuni n'a eșit dintr'o tocmeală politică, ca să poată cădea într'o altă tocmeală.

Ea este rezultatul unei pătrunderi clare și grave a intereselor superioare ale țărei. Ea se găsește și la adăpostul amenințărilor și al tentațiunilor.

Iată de ce cabinetul Maiorescu nu-și va putea îndeplini rolul pentru care a fost constituit.

Iată de ce el va fi silit, mai curînd de cît se crede, să cedeze locul altora, cari liberi de ori ce solidaritate cu greșelile trecutului, înțelegînd situațiunea politică în toată gravitatea și întinderea ei, vor ști prin măsuri largi să dea țării liniștea, concordia și încrederea pe cari faptele nenorocite ale cabinetului trecut le-au zdruncinat.

*

Am examinat, cetitorii vor recunoaște-o, situația cabinetului Maiorescu cu un calm și sînge rece absolut. Acesta este cel mai bun răspuns al nostru al acelora cari cred că încercarea d-lui Maiorescu ne pricinuește vre'un regret. Sîntem așa de convinși de puterea noastră și de victoria noastră inevitabilă, în cît putem înreg'stra fără amărăciune, dar cu regret, scurta ședere la putere, prea scurta ședere a unui minister neputin[illegible] succedînd unui minister provocat[illegible]

Oameni nedemni

A greși e lucru omenesc; a nu reuși e posibil ori cui, nimeni neflind stăpân pe împrejurări și timpuri. A fi demn însă, chiar în păcate și greșeli, a face dovada cenvingerilor sincere chiar atunci cînd, din o cauză sau alta, ai apucat cu bună credință, fie și pe calea răului, a pune cu alte cuvinte sentimentul onoarei în fericire ca și în nenorocire, iată ceea ce suntem în drept să cerem dela orice om, mai ales politic, dela orice fruntaș care rîvnește la cinstea de a cârmui un popor.

Dela d-nii Carp, Filipescu și Marghiloman, țara așteptă cel puțin demnitatea morței, dacă n'a putut să-i dea foloasele vieței.

Nici acest lucru elementar n'a fost înțeles.

Plecînd, cei trei factori ai junimismului, șeful, sub sefnl și intrigantul, au lăsat, cu gură de moarte, espiațiunea păcatelor lor în sarcina d-lor T. Maiorescu, Th. Rosetti și C. Arion. Din mîinile acestor intimi amici, d-nii Carp, Marghiloman și Filipescu, au voit să-și primească osîndă; prin ei vor să-și dezavueze politica asiatică pe care au urmat o; d. C. Arion să anulze legea neconstituțională a d-lui Marghiloman, d. Th. Rosetti să satisfacă pe cîrciumari în chestia vînzărei alcoolului, spunîndu-le că d. P. Carp a fost un încăpățînat; d. Maiorescu să demonstreze, cu logica în mînă, că în adevăr directiva dată pînă acum partidului conservator, a fost greșită și funestă și de aceea, nesocotiții s'au dat în lături, iar noul guvern, dezaprobînd pe cel vechi, întinde omenirei ramura de maslin.

Acest fapt, consimțimîntul la mortifi[illegible] care prin ai tăi, este o nedemnitate. El dovedește lipsa de convingere în actele săvîrșite, lașitate în loc de bărbăție în răspunderi.

Păcatele și greșelile, chiar acele dictate de simțimintele josnice, se pot uita ori ierta, pentru că ele pot fi răscumpărate prin pocăință și reculegere.

Ceea ce nu se iartă însă, nici odată, este degradarea morală. bajocorirea de sine prin sine însuși. Asemenea scăderi, distrug „ființa noastră etică", reducînd-o la pură animalitate.

Aceasta este ceea ce, mai ales, n'au putut fruntașii junimiști să priceapă, părăsind guvernul,

Discursul d-lui Take Ionescu

Rostit la întrunirea de eri în sala Dacia

D. Take Ionescu, vrînd să ia cuvîntul, e împiedicat timp de 20 de minute de ovațiuni și aplauze. Cu mare greutate se încetează ovațiile și d. Take Ionescu începe.

Au trecut 2 săptămîni de la ultima noastră întrunire. Spuneam atunci că la întrunirea de azi sper că guvernul Carp va fi nu numai mort dar și îngropat. Nădejdea s'a îndeplinit, căci guvernul Carp cu cei trei miniștri cari erau mai însemnați în directiva lui a căzut. Fac o profeție; îngropatul nu va învia. Știu că în aparență lucrul s'a așezat, așa încît fiecare din miniștrii plecați au aerul că și-au pus numai interimari. Sunt chiar unele numiri de miniștri cari par extraordinare, dar făcute ca să dea aparența că sunt numai interimari. Ei bine, eu fac profeția că nu se va mai întoarce guvernul Carp. Acesta e al douilea succes al opoziției: primul a fost cu legea administrativă pe care au retras o și acesta e al douilea. Trebue să se știe pretutindeni că numai acțiunea opoziției a adus căderea guvernului. Fără violență, fără demagogie, fără făgădueli, fără cărămizi am reușit ca răscolind cunoștința națională și punînd țara în picioare, am reușit să alungăm guvernul.

Aceasta se datorește virtuții cetățenilor. Am admirație pentru opera strămoșilor noștri, dar și generația de azi are un merit mare. Eu nu cred că vreodată opoziția s'a unit cu mai multă lealitate și sinceritate ca cea de azi. Acesta e un fapt aproape nou în viața politică care va lăsa urmări mari. Grație lui, două armate n'au avut de cît un suflet. A încercat guvernul toate mijloacele ca să desfacă alianța noastră. Toate încercările lui s'au spart și se vor sparge, pentru că la baza alianței e setea de adevăr și dreptate, pentru că bătălia de azi e pentru păstrarea tezaurului de democrație și de instituții libere pe care le-am moștenit.

Acum se face o nouă încercare în contra alianței noastre. E noul guvern care provoacă rîsul și surprinderea. Ni se spune că guvernul cel nou va declara la Cameră, că e tot guvernul cel vechiu și prin urmare îndreptățește întrebarea: ce caută? Dar azi în desfășurarea evenimentelor nu trebue căutată logica.

In ziarele din străinătate ni se spune că guvernul cel nou va restabili viața normală. Dar cum s'o restabilească dacă guvernul cel nou e o continuare a guvernului celui vechiu, care a adus starea anormală? Dar viața normală nu se poate restabili cît timp durează parlamentul, din care a eșit opoziția. Opoziția nu [illegible] compune din oameni, cari dacă au eșit pe ușa cea mare, să reintre pe ușa cea mică. Opoziția s'a retras din parlament pentru mai multe cauze. Chestiunea tramvaiului era ocaziunea și să se știe că opoziția nu se întoarce pe nici un vagon în parlament.

Pentru viața normală trebue prin urmare dizolvarea parlamentului și alegerile să fie prezidate de alte persoane, cari să garanteze libertatea lor. Trebue să se dea cetățenilor libertatea de a decide. Cînd guvernanți își închipuie, că ar fi loc de tratative într'o chestie sau alta, se înșală.

Opoziția n'are nevoe de nici o concesie fiind că nici ea nu face nici una. (Ovații). In chestia tramvaiului opoziția are destulă încredere în justiția țărei, ca să nu aștepte nici o concesie. Sigur că nu putem să nu vedem fără durere că nu s'a desființat încă legea pe care justiția a declarat-o anticonstituțională dacă nu s'au pedepsit încă oameni, cari au făcut-o.

Chestia principală e, că nu se poate trăi sub regimul de azi. Trebue ca să vie un regim sub care toată lumea, să simtă satisfacție pentru demnitatea sa, și siguranța că dreptatea și libertatea publică sunt respectate.

Regulamentul pașpoartelor

— Sau cum ar da faliment Cook, dacă ar avea agenție de C. F. în România —

Codicele noastre de legi au stat în concurență, o serie de ani, asupra grosimei, cu interesantul op „gromolnic pe o mie de ani". Sunt mulți ani de cînd legiuitorii noștri au contribuit la lasarea în urmă a gromolnicului, ca grosime; gromolnicul are povești pentru 1000 ani, codicele au peste 1000 legi.

De ieri, 1 Aprilie 1912, avem și o lege a pașpoartelor. Este singura lege originală ce avem, căci, în afară de România, nici o altă țară nu impune cetățenilor să-și scoată pașpoarte cînd vor voi să treacă frontiera.

Dacă ar exista numai o lege a pașpoartelor, n'ar fi ridicolul complect; există, însă, și un regulament pentru aplicarea legei în specie, un fel de „ce a voit legiuitorul să înțeleagă" — și acel regulament este ceva cu totul extra-ordinar.

Regulamentul pașpoartelor împarte pe acei cari au dreptul de a călători în două clase: în cetățeni romîni și în „străini supuși romîni". Cetățenii romîni capătă pașpoarte la cerere, pe cînd „străinii supuși romîni", vor trebui să asude pînă se vor vedea în posesia pașpoartelor.

„Străinii supuși romîni" sunt de patru feluri: a) cari au satisfăcut serviciul militar în țară și *au renunțat la protecție streină*; cari sunt stabiliți în țară de *30 ani*, nesupuși străini, nici ei, nici părinții lor și posedă, *în același timp*, imobile urbane sau exercită un comerț sau o industrie însemnată; acei cari sunt stabiliți în țară de mai mult de *zece ani*, nu se bucură de protecție străină și au solicitat *împământănirea corpurilor leguitoare*; d) romînii de origină, cari au petiționat pentru încetățenire.

Punctul a cere deci ca solicitatorul unui pașport să dovedească faptul că a făcut sau a fost scutit de armată și că a renunțat la protecția străină — o nerozie fără seamăn de mare, căci dacă n'ar fi renunțat la supușia străină n'ar fi făcut armată în țară străină lui.

Punctul b. cere dovada că solicitatorul stă în țară de 30 ani, că posedă imobil urban sau că este mare comerciant sau mare industriaș — adică că este om bogat, pe cînd punctul imediat următor cere numai zece ani, fără dovadă de bogăție — impunînd numai solicitatorului să facă petiție de împămîntenire.

Toate articolele prevăd clauze, că petiționarul va trebui să dovedească că nu este supus străin. N'ajunge chiar faptul că a satisfăcut serviciul militar.

Cum va face această dovadă? Aducînd certificate, de la toate consulatele din orașul în care locuește, că nu se află înscris în controalele acelor consulate. Acei cari locuesc în Vaslui, Roman, Botoșani și alte orașe mici, cari n'au consulate, vor trebui să vie în Iași, centrala consulatelor, ca să-și scoată asemenea certificate.

Dar este o piedică mare; nici un consulat nu eliberează astfel de dovezi. Chiar dacă întrebarea se face oficial, prin prefecturi, consulatele nu răspund.

Vrea să zică o imposibilitate de fapt.

Dar regulamentul prevede încă ceva extra-ordinar: primele pașpoarte ale străinilor supuși romîni, le va elibera numai ministerul de interne. Petițiile, însoțite de acte, se vor adresa prefecturilor respective. cari vor face anchete asupra identității și actelor petiționarului; actele vor fi trimise apoi ministerului, care, în cel mult 15 zile, va da răspuns dacă pașportul cerut se poate elibera sau nu.

Chestia pașportului este deci așa de gravă, că ministrul n'are încredere nici în prefecți, representanții săi, pe cari i pune să facă „anchete", fără să aibă dreptul a elibera direct pașpoarte „străinilor, supuși romîni".

Au insistat destul asupra acestui regulament ridicol, care, să sperăm, este opera vreu-unui scribent maniac din minister, nu a ministrului sau secretarului general. Ministrul nici n'a citit probabil acel regulament. Să-l citească și să-l facă ca oamenii în cel mai scurt timp posibil.

OAMENI ȘI LUCRURI

In atingere cu natura

Conferințele didactice s'au încheiat preste tot. Probleme școlare, unele mai grele, altele mai ușoare, au format obiectul discuțiunilor, îngroșînd mormanul de preocupări și de soluțiuni. Este oare ceva mai complex, mai gingaș decît problema școalei, — problema copilăriei?

Tocmai acum ne sosește prospectul unei instituțiuni „Școala nouă la țeară" întemeiată în localitatea belgiană „Bierges-lez Wavre —, în scop de a se da copiilor o educațiune generală conformă principiilor cunoscutelor „Landerziehungsheime" și altor școli moderne.

Se pare că suntem în fața unei revoluțiuni culturale, — o transformare radicală a învățămîntului, a sistemelor de instrucțiune și pedagogiei. Transformările adînci s'ar cuveni să nu ne surprindă acum, cînd Apusul civilizat se pregătește a serbători bicentenarul lui Jean Jacques Rousseau, frămîntătorul revoluțiilor intelectuale.

De ani de zile — ne asigură prospectul tipărit —, o mișcare fecundă tinde să dee învățămîntului și educațiunii baze nouă și îndrumări nouă, ale căror urmări practice încep să se simtă de pe acum.

In Anglia, în Germania, în Elveția, în Franța, în Austria, în Danemarca, în America, mișcarea aceasta, trecînd de la teorie la acțiune, a determinat întemeiarea școlilor nouă, al căror succes merge crescînd, pentru că răspund unor nevoi reale în ce privește viitorul material, moral și intelectual al copilului.

Părinții luminați au priceput că sistemul actual de învățămînt și de educațiune, departe de a înarma copii lor pentru viață, îi azvîrle în luptă cu totul nepregătiți.

Din punctul de vedere fizic sistemul de astăzi compromite sănătatea copilului prin deplorabilele condițiuni de mediu în care-i face să se dezvolte: insuficiența de aer, de lumină, de mișcare, de exerciții fizice.

Din punctul de vedere intelectual: osenește, surmenează, îmbîcsește creierul copilului, îi împovorează mintea cu o mulțime de noțiuni fără de folos și fără legătură cu viața, nimicește în el ori ce spirit de inițiativă, de analiză, de observațiune, din pricina metodelor și procedeelor întrebuințate, cari înnăbușă ori ce activitate intelectuală. Așa că, odată eșit din școală cînd e vorba să muncească, să lupte, să-și croiască drum de ce mijloace dispune tînărul? Ceea ce a învățat în școală, — ori a uitat, ori nu-i folosește. pentru că sau a învățat, sau a observat, sau a cugetat.

Din punctul de vedere moral, — deformarea caracterului, a personalității, lipsa de voință, de inițiativă, de curagiu, de sentimentul răspunderei, însfîrșit lenea, pasivitatea morală, inerția.

Toate aceste rele își propune să le birue „școala nouă"?

Mijlocul eroic — punerea copilului în atingere cu natura. Inlocuirea cărții prin marea și eterna carte a Firii.

Lucrul merită să-l privim ceva mai de aproape.

Rodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XX

Aprilie 19 . . .

. . . . . .

Recunosc. Cel mai cuminte lucru este ca pe oamenii înrădăcinați în păreri învechite să-i lăsăm în pace compătimindu-i, căci ei sufăr mai mult de cît ceilalți — inconștient poate, dar sufăr. Cum se explică astfel acea descurajare a unora, acel gol sufletesc, acea neîncredere în cei bun și nou? Este o luptă internă nedefinită și exprimată prin intrigi, vorbe de invidie, bîrfeli, etc.

Și atunci, atunci lumea copiilor e cea mai interesantă și cea mai de preferat. Și ce crimă din partea celor cari neînțelegîndu-și datoria lor de oameni, înăbușă pornirile bune și fericite ale copiilor! Acestea ți le scriu sub impresia celor citite.

Sunt înconjurată de d-na Neker de Saussure, de d-na de Maintinon, de d-na d'Epinay și de Rousseau. Cercetez scrierile lor din punct de vedere pedagogic. Ce plăcut! Asemenea pedagogii îmi intră în suflet. Și mi pare că nimic nu-i mai atrăgător pentru o femee ca chestiile de educație înțelese și tratate așa după cum ni le prezintă oamenii mari.

După eșirea din școală citisem pe Emile, dar cu baza șubredă ce căpătasem până atunci, puțin prinsesem. Mă interesase acțiunea scrierei, ba mi-a duc aminte că chiar mă și enervasem. Pe atunci mi se părea o carte interminabilă.

Acum însă, am recitit-o recapitulîndu-mi principiile după care Jean Jacques crește pe Emil și pe Sofia. Ei bine, e de neînțeles, cum acest om așa de mare, care a prevăzut schimbările sociale cele mai surprinzătoare și pe care încă viitorul le va rezolva, acest geniu n'a putut întrevedea și calea nouă pe care avea să apuce femeea... „Născută pentru a plăcea" — zice el — de unde și toată grija educărei ei în vederea acestui unic principiu. Sărmane Sofie, ce rol ți s'a dat ție pe pămînt! Bărbatul regele și tu plebea! Creatorul ți-a făcut o mare grație creindu-te. Nu era mult să se creadă că mai nici nu ar fi fost nevoie de tine în procrearea genului uman.

Nu-i barbatul destul de vrednic, pentru a se lipsi de ajutorul tău? Rolul însemnat e al lui; tu nu însemni nimc. Și dacă porți copilul atîta vreme în sînul tău? Aceasta o face ori ce animal!...

Te rog iartă-mi dacă pentru nerecu-

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

noştinţa ce se poartă sexului femeesc, îmi dau pornire revoltei chiar şi către d-ta, care a-i atîta stimă pentru noi femeile şi care ne plîngi că nu ne stimăm pe noi mai mult şi că nu ne dăm nici o osteneală pentru a lua conştiinţă despre valoarea noastră.

E fatal. Multe se primesc pe nedrept.

Cîte o dată aprofundîndu-mă prea mult în cărţi uit de Nelly. Dar atunci aud o batae discretă în uşă, care nu-mi lasă nici o îndoială că n'ar fi ea. Intră cu un ochiu cercetător pentru a se asigura că-i bine venită, simulează vre un interes grabnic şi cată să plece. De ordinar ceasornicul din casă de la ei nu merge tocmai exact. Şi atunci caută să-l controleze cu al meu.

Altă dată nici n'a venit pentru vorbă ci ca să vadă de nu cumva am nevoe de apă. Acest serviciu e dat în seama ei. Mă fac că n'o pricep şi o rog dacă are timp să mai stee de sfat cu mine. O, atunci e adorabilă! Se aşează pe scaun, îşi potriveşte buclele şi mă întreabă pentru a intra în vorbă: „Est-ce que vous vous ennuyez de votre pays Madame? După aceasta întrebările ei nu s'ar mai curma, dacă n'aşi pune-o indirect să-mi istorisească fel de fel de întîmplări. De multe ori i le fur sub ochii ei simulînd copierea unui pasaj din carte.

Eri îmi spunea că o colegă a ei, la petite Clémance, e foarte nefericită. Părinţii ei se bat.

„Şi ştii pentru ce? mi se adresă ea. Pentru că tatăl ei bea". Apoi după cîte va momente de reflecţie: „Ei bine, eu tot am să mă mărit. Dar nu voi permite barbatului mei să se ducă la berărie!... Poate că-i voiu permite să fumeze... In tot cazul voi vedea"... Şi căzu iaraşi pe gînduri.

Iată o energie în faşă! Şi ţi-am spus că nu are mai mult de 8 ani.

Intr'o zi veni de la şcoală foarte decepţionată. O auzii strigînd pe mama ei de pe scări.

„Nu-i adevărat că există cer, *maman* profesoara ne-a spus că ceea ce se vede e numai vapoarea albastră".

— O, Nelly—îi răspunse mama ei, care e foarte evlavioasă—cum se poate să vorbeşti ast-fel. Profesoara v'a spus despre cerul pe care-l vedem noi, dar nu şi de cel pe care nu-l mai putem vedea. Fetiţa stătu puţin de se gîndi—nesatisfăcută în curiozitatea ei, şi apoi îşi spuse cu o voce tare reflecţiile: „Dacă n'ar fi vreme urîtă, atunci şi pămîntul cu toată frumuseţa sa, ar fi într'adevăr un colţ al cerului frumos"! Iar mama ei închee privindu-mă foarte mulţumită de efectul vorbelor ei pentru fată: „Aşa Nelly, pentru că pămîntul ca şi Cerul tot de Dumnezeu sunt făcute".

Am terminat cursul de literatură. In ultima lecţie ni se vorbi despre Anatole France—Anatole Thibaud.

Şi ca să nu zici că sunt vecinic nemulţumită, îţi voiu repeta cîteva trăsături date de profesorul însuşi, fără nici o comentare.

Anatole France, e fin, spiritual şi farmecă prin delicateţa stiluiui; dar ideile nu sunt exacte (!).

Cred că-mi permiţi cel puţin un semn de exclamare.

Continui pe profesor: Prin perfecţia formei şi ironie aminteşte pe Renan. Anatole France nu are de cît admiratori; dar opera lui lasă de dorit (?). Ne mai spuse apoi, în mod incidental de afacerea Dreifus şi de divizarea Franţei în 2 părţi: naţionaliştii şi liberii cugetători.

Anatole France socialist şi liber-cugetător a luat parte la luptă. Acest studiu ni-l făcuse profesorul după spusele lui în urma unei cărţi postale anonime prin care era rugat să vorbească la curs şi despre An. France.

Nu-ţi pare curios: o anonimă care să cuprindă o rugăminte? E paradoxal, nu aşa? La noi anonimele au cu totul alt scop. Ce fericire de a putea rătăci din loc în loc, de a avea ocazie să cunoşti şi altă societate în afară de cea de prin cărţi. E atîta lume bună pe pămînt! Şi poţi găsi atîta mulţumire numai cu o condiţie—îmi pare: ca tu însuţi să fii capabil de un pic de bunătate, mulţumire şi pornire altruistă. Pentru mine nu-i om mai nenorocit de cît un invidios! Vezi ce mult mă frămîntă relaţiile frăţeşti dintre oameni; adică lipsa lor!...

Şi tot cu privire la călătorie, cîte tipuri de oameni buni, simpatici nu întîlneşti! O fi şi faptul că nevenind în atingere directă cu ei desentimentele nu se pot produce.

Am zis că în călătorie se întîlnesc tipuri diferite. La restaurantul la care iau masa un bătrîn îmi atrase atenţia. Mînca cu mult tact şi vorbea tot timpul unui cîine mare, ce sta neclintit lîngă el, dar vorbea întocmai ca unui copil. La început mă făceam că nu observ nimic. Mai tîrziu, însă, prinsei interes şi privindu-l începui să zîmbesc. Atîta a trebuit. De atunci nu-i masă în care să nu mi se povestească nenumărate epizoade din viaţa lui, întîmplări de interes universal, discuţiile la ordinea zilei etc. El a trecut prin Romînia pe timpul războiului de la 1877. Era talmaciu. Ştie cîte-va cuvinte romîneşti pe care le spuse foarte stricat. Mama lui trăeşte încă, e bătrînă şi e în Anglia. N'am putut afla ce naţiune are; dar a trăit în toate ţările aproape. Acest bătrîn îmi face impresia unui dicţionar geografico-istoric viu.

Astăzi la masă mi-a spus că un Episcop surprins în postul mare mîncînd un puiu, fu întrebat: cum se face aceasta? Episcopul răspunse: „L'am bine cuvîntat şi s'a prefăcut în peşte", Mi se pare însă că această anecdotă am mai auzit o şi în altă parte.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Lipirea timbrelor

pe cărţile-chitanţe pentru asigurarea meseriaşilor

Instrucţiunile oficiale asupra aplicărei acestor timbre

Pe ziua de 1 Aprilie punîndu-se în aplicare noua Lege pentru organizarea Meseriilor, creditului şi Asigurărilor muncitoreşti în primele zile ale acestei săptămîni, corporaţiile din toată ţara vor împărţi tuturor patronilor şi lucrătorilor din mine, fabrici etc., cărţile-chitanţe pentru asigurarea în contra boalei precum şi cele pentru asigurarea pensiei de invaliditate şi bătrîneţe. In aceste cărţi chitanţe urmează să se lipească timbrele speciale de asigurare ce vor fi puse în vînzare de către Casa Centrală.

Iată în rezumat lămuririle şi instrucţiunile ce mai importante în privinţa lipirei acestor timbre, instrucţiuni cari de altfel figurează pe carte-chitanţă.

Cotizaţia pentru boală este în sarcina lucrătorului; patronul este însă răspunzător de regulata lipire a timbrelor, el fiind obligat să reţie lucrătorului, din salarul său, cotizaţia săptămînală, după cum urmeză:

Pentru lucrătorii cari au pînă la 1 leu pe zi—b. pe săptămînă; Pentru lucrătorii cari au între 1 şi 2 lei pe zi 20 bani pe săptămînă; Pentru lucrătorii cari au între 2 şi 3 lei pe zi 30 b. pe săptămînă; Pentru lucrătorii cari au între 3 şi 4 lei pe zi 45 bani pe săptămînă; Pentru lucrătorii cari au peste 4 lei pe zi 60 pe săptămînă.

Meseriaşii-patroni cari nu au calfe plătesc pentru asigurarea lor proprie o cotizaţie de 45 bani pe săptămînă. Meseriaşi-patroni cari au calfe plătesc pentru asigurarea lor proprie o cotizaţie de 60 baui pe săptămînă.

Patronii vor plăti o cotizaţie de 5 bani pe săptămînă pentru ucenicii şi călfiţele cari sunt la ei fără plată.

In toate cărţile-chitanţe pentru asigurarea pensiei de invaliditate şi bătrîneţe, se vor lipi timbrele speciale de 30 bani pe săptămînă, de culoarea roşie, purtînd pe ele inscripţia „asigurării muncitoreşti", „invaliditate şi bătrîneţe".

Pentru timbrele lipite de către patroni pe cărţile-chitanţe ale lucrătorilor, patronii le vor reţine acestora 15 bani pe săptămînă, restul de 15 bani rămînînd în sarcina patronului.

Statul plăteşte la Casa Centrală, de fie-care timbru de acest fel lipit, cîte 16 bani, care se adaugă la suma depusă pentru asiguraţi.

Toate timbrele de asigurare poartă pe ele valoarea lor în cifre mari, precum şi felul asigurărei pentru care sunt destinate.

Patronii sunt obligaţi a anula fiecare timbru, îndată ce e lipit, punînd şi data.

Litere-Ştiinţe-Arte

O bibliotecă nouă. — Libraria Socec face cunoscut următoarele, care merită luarea aminte a iubitorilor de literatură;

„La 1 Aprilie a. c, va apare în editura noastră „Biblioteca Iaşilor", 15 bani un volum de 64 pagini, conţinînd *lucrările cele mai desăvîrşite: din autorii celebri* moderni şi clasici.

Biblioteca noastră este o întreprindere enciclopedică, întemeiată de institutul nostru de editură, cu scopul de a da cetitorilor *lucrări bune, instructive, cu preţ de concurenţă.*

Pe lîngă acestea, atît *tiparul modern,* cît şi *hîrtia de lux,* pe care imprimăm precum şi formatul purtativ şi popular cum se prezintă „Biblioteca Iaşilor" formează o publicaţie estetică unică în toată ţara".

*

A murit la Paris Gabriel Minod, istoric, ginere al lui Alexandre Herzen, sociologul rus.

Monod a fost profesor la colegiul de Franţa, director la Hautes-Etudes etc.

*

Cu ocazia iubileului al 90-lea al universităţii din Atena s'au numit o serie de profesori onorifici.

Intre ei găsim pe profesorul Sagin din Cernăuţi, fost delegat la serbările iubilare iaşane, pe publicistul Max Nordau etc.

*

In „Ordinea" de azi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Un cuceritor postum—Istoria şi Estetica—N. Iorga anticuzist—Cînd Domnul n'are două feţe—Reabilitare religioasă—Ce învaţă istoria—Cuza Vodă la cercul didactic—Vrajbă şi armonie—Un volum nou „Cuzeştii"—Un scriitor fecund—In urmărirea surselor—Apa cea roditoare—Leagănul cuzismului—Legende şi adevăr—In plină glorie".

*

Congresul contra tuberculozei, care s'a deschis la Roma, aduce un osebit omagiu savantului italian Maraghiano, care a fost un precursor al cercetărilor în potriva teribilei boli, înainte de cercetările făcute de Launebougne, Achard, Marmorek, Jousset, Rappin, Arloing şi alţii.

*

După Lokal Anzeiger, profesorul Payr ar fi reuşit să vindece idioţia transplantînd asupra unui copil o porţiune a ghindurei thyroide împrumutată unui om sănătos.

Vindecarea ar fi radicală. De n'o fi de 1 April, ca şi cealaltă ştire germană cu „piesa" Impăratului Wilhelm.

*

❑ **Spectacole.**—*Păpuşile*, gustata şi apreciata comedie a lui Pierre Wolf, va fi reprezintată în Iaşi, la teatrul Naţional, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars şi d-na Miţa C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiştilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iaşi o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa;* la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul,* în aceiaş zi (seara) *Fetiţa*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* şi *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* şi 26 Aprilie *Fru-Fru.*

Locaţia este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

STRUNA ZILEI

TÎLHAR MODEST

In timpul nopţii un tîlhar a pătruns în libraria Şaraga furînd un număr de monezi vechi, de preţ.

Ştire.

„Vechi?" „De preţ?" îşi zise oftînd...
Bucuros le ar da 'nnapoi,
Ar fi vrut mult mai curînd
Cîteva... monede nuoi.

BANCA IAŞILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Naţională)

1. Cumpără şi vinde efecte publice.
2. Scontcază efecte comerciale (poliţe), cupoane şi titluri eşite la sorţi.
3. Scontează trate şi cecuri asupra caselor din ţară şi străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăţi în ţară şi străinătate, putînd emite şi cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont corente pe depozit de titluri şi efecte publice, sau efecte comerciale, pe gaj de cereale pe garanţii ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliţilor plătibile în orice localitate din ţară sau străinătate.
7) *Primeşte sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută şi care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convenţională cea mai avantajossă.
8 *Primeşte efecte publice spre pastrare.*

INFORMATII

❑ *Regimentul 8 călăraşi din Botoşani a fost transformat în regimentul II roşiori, cu reşedinţa la Iaşi, şi făcînd parte din brigada IV cavalerie.*

Acest regiment se va recruta din regiunea corpului IV armată.

❑ Societatea [illegible]olă n'a putut ţine şedinţă eri, Duminică, nefiind prezenţi la şedinţă numărul de membri cerut de regulament.

Şedinţa s'a amînat pentru o zi care se va fixa şi în care se va hotărî definitiv şi înfiinţarea Băncei Podgorenilor.

❑ D. G. Podoleanu, absolvent al şcoalei de la Brăneşti, a fost numit, pe ziua de 1 Aprilie, brigadier silvic la pădurea Bodeştii—Precistei, proprietatea Casei Sf. Spiridon, în locul d-lui A. Ionescu.

❑ *Absolvenţii şcoalei de magazineri.*— Au absolvit şcoala de magazineri de la C. F. R. seria VI ps ziua de 1 Aprilie a. c. st. n. următorii elevi cari au fost repartizaţi după cum urmeză:

Rădulescu N. Mihail, Galaţi; Topologeanu Niculae, Făurei; Gherghina Marin, Călineşti; Rădulescu Dumitru, Bucureşti; Chirilescu Sterian, Bucureşti; Stoicescu Atanasie, Ploeşti; Birou Grigore, Filaret; Lascăr C. Gheorghe, Galaţi; Marinescu Constantin, Constanţa; Pătrîlăgeanu Petre, Paşcani; Midan Anghel, Filaret; Borşianu Nicolae, Predeci; Enăchescu Vasile, Filaret; Dumitrescu Florea, Constanţa; Brînză Grigore, Galaţi; Ghinescu Dobre, Gugeşti; Marinescu C. Gheorghe, Filaret; Galidescu Gh. Mina, Galaţi; Diculescu Dumitru, Ciulniţe; Moţ Ion, Feteşti; Bărbulescu Constantin, II Filaret; Dumitrescu Constantin, Filaret; Ghiţulescu Iov, Filaret; Bărbulescu Constantin I, Filaret; Dragomir Iordache, Galaţi; Gurău Luca, Ghidigeni; Ion D. Ion, Galaţi-Doc.; Ionescu V. Dumitru, Filaret; Rădulescu Barbu, Galaţi-Doc.; Nichita Constantin, Galaţi.

❑ In ziua de 14 Aprilie se va ţine la direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor examenul pentru obţinerea gradului de oficiant inferior gr. III.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie judecătoria ocolului Şipotele, Andrieşeni, Coarnele Caprei, Focuri, Gropniţa, Pluguri, Roşcani şi Vlădeni.

❑ Pentru concentrările de instrucţie în anul 1912, se va chema contingentul 2 (1904) din rezervă, pentru o durată de 13 zile la corpurile I, III şi IV armată şi de 28 zile la corpurile II şi V armată.

Stabilimentele artileriei: arsenalul de construcţii, pulberăria Dudeşti şi pirotehnia, vor chema şi contingentele 5 (1901) şi 8 (1908) din rezervă pentru o durată de 13 zile.

❑ Un nou caz de febră tifoidă, s'a constatat pe ziua de azi în localitate.

❑ Administraţiunea şi gestiunea paşapoartelor a trecut pe ziua de 1 Aprilie de la ministerul de externe la ministerul de interne.

❑ In ziua de 31 Martie c., a încetat din viaţă lucrătorul tipograf Adam Gh. Docan, în etate de 26 ani, după o grea şi lungă suferinţă.

Inmormîntarea va avea loc Marţi 3 Aprilie c. şi se face pe spesele societăţei „Unirea" a lucrătorilor tipografi din localitate, a cărui membru a fost defunctul.

Membrii societăţei cu drapelul, vor conduce pe defunctul lor coleg, până la locuinţa de veci dela cimitirul Eternitatea.

❑ **Votarea budgetului comunal.** Cu o zi înainte de intrarea lui în vigoare, în mai puţin de 15 minute, consiliul comunal a votat noul buget. Spectacolul era cu totul educativ.

D. Stamatiu nici n'a dat pe la primărie. Parcă aştepta să se isprăvească votarea budgetului pentru a-şi face o intrare triumfală, în camera... telefonului. D. Cosmovici, se plimba ca un leu, de la un capăt la celălalt al sălei, spre marea curiositate a spectatorilor.

*

D. Săvescu, contabiiul Primăriei şi singurul autor al budgetului, începe cetirea diferitelor capitole.

D. consilier *Buţureanu*, cu mezzo voce, cere a se spori suma necesară pentru întreţinea monumentelor religioase, căci zice d-sa, ne facem de rîs în ochii streinilor.

D. *Greceanu* răspunde că aceasta priveşte casa bisericelor. De altfel a şi început repararea mînăstirei Golia.

D. *Brandia.* De 20 ani auzim despre aceasta, dar nu vedem nimic.

*

Cu foarte multă delicateţă, d. Brandia rădică o vorbă, în favoarea funcţionarilor comunali, cerînd pentru ei un spor de salarii.

„—Nu pot—răspunde d. Greceanu. E drept că d. Cosmovici, care este *bucatarul* comunei, a ţinut să sporească salariile, dar eu m'am opus, căci n'am putut altfel echilibra budgetul. Consilierii şi lumea din sală fac haz, de noul titlu de bucatar, dat d lui Cosmovici, dar cu privire la sporul salariilor, nu se mai pomeneşte nimic.

*

Fiind vorba de serviciul tehnic, d. Greceanu apune, că negăsind încă persoana pe care s'o numească în postul de inginer-inspector, n'a prevăzut suma în budgetul ordinar". Pentru moment se putea ceii o oare care satisfacţie în ochii unora dintre consilieri, cari credeau astfel a fi găsit mijlocul de a spori salariile funcţionarilor, din această economie.

Dar d. Greceanu continuă:

—„Am scos suma din budgetul ordinar şi am trecut-o la budgetul extraordinar, adică ca, în momentul ce voiu găsi persoana competentă, s'o pot angaja".

Consilierii au imputat şi aceasta, fără replică.

*

In ceia ce priveşte serviciul apelor, d, primar, spune că în urma dimisiunelor d-lui Cantacuzino şi Tancred Constantinescu, a angajat pe d. inginer Bălănescu cu un salar de 1180 lei pe lună.

— Nu cunosc pe d. Bălănescu—spune primarul,—dar n'am avut încotro. N'am alt inginer la îndămînă şi am trebuit să dau atîta, cît mi-a cerut.

*

In sfîrşit un consilier mai îndrăsni să ceară sporul de salariu pentru un perceptor comunal.

Pe acesta însă primarul îl repede, zicîndu-i, că înainte de a-i cere un spor să i arăte de unde să ia suma.

Acest consilier ar fi putut prea bine să răspundă, că dacă i se punea la dispoziţie budgetul pentru a-l studia, ar fi găsit poate mijlocul, dar a preferit să înghită repezeala şi să tacă.

*

Şi astfel în mai puţin de 15 minute, s'a terminat votarea budgetului, care se citează la venituri cu 3,476 929 lei şi 80 bani, şi la cheltueli cu 3,475,102 lei şi 18 bani.

❑ La moara de aburi a d-lui Vlasio din Podul Iloaie, s'a aprins acoperemîntul de asupra casei maşinelor. Focul a fost curînd localizat.

❑ Din arestul comisiei IV a evadat astă-noapte numitul Leiba Puşkin, pungaş bine repurtat.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani	
Litru	30 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.60
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burduşele	kg.	2.80
Urdă cu marar în burduşele	»	2.00
Caş şi urdă dulce		1,60
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **In una din ședințele Camerei în actuala sesiune, se va propune un vot de blam contra guvernului, care vot va fi susținut de domnii I. Gădișteanu și M. Săulescu.**

❑ *La toamnă patru batalioane de vînători, vor fi transformate în batalioane de munte, avînd misiunea de instrucție numai în Carpați.*

❑ *Inaintea Curții de Apel, ambele secții unite, au depus astăzi jurămînt domnii Al. N. Gane și Panaitescu, numiți consilieri în cele două locuri înființate pe ziua de 1 Aprilie și Iulian Teodorescu, înaintat procuror de secție la Curte.*

A fost întrodus întîiu d. Panaitescu de către domnii consilieri G. Sturza și D. Antonescu.

Noul consilier fiind surd—fapt pentru care a fost scos din magistratură în 1905, a citit foaia de jurămînt cu glas foarte ridicat, ca să poată fi auzit și el de el.

Apoi a fost întrodus d. consilier Gane și la urmă d. procuror Iulian Teodorescu.

Primul președinte, luînd cuvîntul după depunerea jurămintelor, a zis că trecutul fiind o chezășie pentru viitor, cei trei magistrați numiți pe ziua de astăzi, reprezintă garanții că vor ști să facă cinste locurilor lor.

Domnul consilier Gane și d. procuror Teodorescu, s'au arătat, în răspunsuri, foarte mișcați de cuvintele de laudă cu care intrarea lor în Curte a fost întîmpinată.

A vorbit și procurorul general, aducînd mari laude, în special d lui Gane, pentru rîvna ce o depusese ca procuror de Curte.

Consilierul Panaitescu din cauză că n'a auzit nemic, n'a răspuns nemic.

La tribunal au depus jurămînt d nii D. Volanski, președintele s. II a, D. G. Lupu, jude instructor și Ranetescu, procuror.

❑ *Instituția judecătorului unic a fost desființată pe ziua de azi, așa că ori și ce fel de speță, la tribunal, va trebui judecată de cel puțin doi judecători.*

❑ *Prefectul poliției este un imbecil incorigibil. După ce toată presa din țară s'a ocupat de celebrele sale isprăvi cînd a închis, pe timp de 24 ceasuri, o serie de cîrciumi, situate în str. Mirzescu, fiindcă cîrciumarii vindeau vin gardistului din acea stradă—imbecilul a reinoit ieri și astăzi măsura sa descreerată: ieri a fost închisă cîrciuma d-lui Iițkovici, astăzi băcănia d-lui Hajes, ambele str, Ștefan cel Mare, fiindcă numitul ar fi vîndut gadistului cîte un rachiu.*

Protestăm contra măsurei imbecilului și cerem președintelui Camerei de Comerț să iee apărarea nedreptățiților.

❑ *Ministrul justiției a delegat pe d-nii Victor Antonescu și Panaitescu Surdu, ca inspectori judecătorești ai tribunalelor și judecătoriilor de ocoale din circumscripția Curții de Iași.*

Domnul Antonescu a fost repartizat pentru județele: Iași, Dorohoiu, Fălciu, Tutova și Vaslui, iar d. Surdu la județele: Bacău, Botoșani, Neamț, Roman și Suceava.

❑ **O chimistă despre d. Șumuleanu.**—*Primim spre publicare scrisoarea ce urmează, din partea doamnei Maria D. Cădere, o distinsă chimistă.*

Facem loc scrisòarei cu atît mai multă grabă și plăcere, cu cît cuprinsul ei aduce lumini noui asupra bestitei ignoranțe a celebrului chimist.

Iată scrisoarea distinsei doamne:

Domnule Redactor,

Rog să bine voiți a da publicității în stimatul d-stră ziar rîndurilor ce urmează:

Sunt recunoscătoare d-lui Șumuleanu că pot — după mai mulți ani — să iau cunoștință și să fac haz de insanitățile, ce cuprindeau nenumăratele raporturi ce d-sa adresa direcțiunei sanitare împotriva mea.

Abia acum îmi explic de ce n'am fost înlăturată după atîtea rapoarte, căci, de sigur, trebue să fi făcut haz și d-nii de la direcția Sanitară, de rapoartele în care se plînge șeful institutului, că subalternii săi „colportează neexacități" fără a preciza nimic — sistemul e al d-lui Șumuleanu.— Numai puțin trebue să fi fost surprinși și de măsura, ce cred că nu se mai pomenește în vre un alt laborator, anume ca chimiștilor să *nu le fie permis a se consulta și sfătui între dînșii.*

E drept, că numai d-lui Șumuleanu îi putea trece prin minte o asemenea măsură draconică.

Dar, în fine, ori-care ar fi fost neajunsurile mele, e cert, că în această privință tot n'am reușit să-l ajung pe d. Șumuleanu, care, ca director care se respectă, trebuia să țină recordul; căci la celebritatea ce și-a căștigat-o la Institutul comunal cu puii de raci în apă de isvor, a mai adăogat alte minunății științifice, ca descoperirea de anghilule în oțet, cu microscopul; calcularea lipsei la cîntar a unei pini drept apă perdută în mod normal, descoperirea de arsenic acolo unde nu există, determinări gravimetrice cu 7 zecimale, existența cuprului în loc de ultramarin, etc., etc.

Cînd mă gîndesc, că d. Șumuleanu ar fi putut evita comiterea atîtor... să le zicem greșeli, dacă ar fi făcut ca și mine, adică ar fi cerut sfatul luminat și competent al subalternului său, d. chimist I. Petrovici, cu ale cărui lucrări s'a și împăunat, îmi vine în minte pi da „Mîntuitorului și anume, tocmai d-ta d le Șumulesnu, te-ai crezut vrednic să rîdici piatra și să lovești!

Primiți, Domnule Redector, asigurarea perfeetei mele stime.

Maria D. Cădere
licențiată în chimie

❑ Denunțat de un creditor că-și înstrăinează mărfurile, croitorul Marcu Goldenștein, din strada Cuza Vodă, a fost chemat la parchet și arestat de judele instructor.

❑ Procurorul de Botoșani a sosit în Iași și a descins la locuința numitului N. State, din banda Bilici, care State se află arestat la Botoșani.

State a scris femeei sale la Iași, să vîndă din lucrurile ce le are în casă. Scrisoarea fiind surprinsă și bănuindu-se că lucrurile sunt de furat, procurorul a descins la domiciliul numitului, găsind mulțime de obiecte, toate din furături.

❑ Artiștii teatrului național din localitate, au ales o delegațiune, compusă din d-nii Pella, Profir și Dragomir, care să-i reprezinte la ceremonia înhumațiunei regretatului artist Petre Liciu, care are loc mîine în București.

Delegațiunea va depune o coroană pe sicriul neuitatului artist.

❑ Există în Iași, strada Gîndu, o agenție a unui Ianovici, care se ocupă cu aducere de muncitori agricoli din Serbia pentru moșii din Moldova.

S'au primit numeroase plîngeri că firma este, de fapt, o escrocherie.

Parchetul a deschis anchetă.

❑ **Hirotonisirea noilor arhierei.**—Intîia hirotonisire a noilor arhierei, va avea loc Duminica viitoare, în 8 Aprilie.

In adevăr în ziua de 8 Aprilie, vor avea loc hirotonisirea noului arhiereu Stănescu, care a fost numit în același timp egumen al bisericei sf. Spiridon.

Oficiul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, înconjurat de clerul Mitropoliei.

La această solemnitate, vor asista episcopii Nifon al Dunărei de jos și Teodosie al Romanului, precum și toți preoții din localitate.

*

In ziua de 23 Aprilie, va avea loc hirotonisirea arhiereului Antim Petrescu, numit vicar al Mitropoliei din Iași.

La această solemnitate, vor participa episcopii Nicodem de Huși și Genadie al Rămnicului.

*

Cei doi arhierei vor sosi zilele acestea în localitate, pentru a se stabili definitiv.

❑ Domnișoara Margareta G. Cuparencu s'a căsătorit ieri cu d. Emanuel N. Frunză.

Felicitări.

❑ **Numiri la Spiridonie.**—In posturile acum înființate la Spiridonie au fost numiți: Petru G. Pavloff, asistent la farmacia centrală; D. Munteanu, secretar la intendența centrală; G. Bontaș, intendent la pavilioanele de izolare; G. Niculescu, copist în serviciul casieriei; C. Dobrovici, revizor la „Maternitatea".

❑ **Numiri de medici.**—Domnul dr. Cristofor Măgărdici a fost numit provizor, pînă la concurs, medic primar la spitalul din Bîrlad; d. doctor Al. Brumă a fost numit provizor, pînă la concurs medic secundar la spitalul din Tg.Neamț, în locul d-lui dr. Leipschütz demisionat.

❑ Au fost numiți interni, la spitalul central al Spiridoniei, domnii: I. Paul, la clinica dermato-sifilitică și I. Vasiliu la clinica medică III.

❑ Salarul egumenului bisericei Sf. Spiridon a fost ridicat la 850 lei lunar, în plus locuință gratuită.

❑ Concursul pentru ocuparea celor 14 locuri de interni la spitalele din Iași ale spiridoniei, se va ținea în ziua de 9 Aprilie.

Comisia examinatoare se va compune din doi medici primari și un profesor delegat al facultății de medicină.

❑ Duminecă se va pune piata fundamentală la clădirea spitalului „C. Langa".

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul.

❑ Judecătorul de vacanță dăduse un jurnal prin care se permitea fraților Barbu în calitatea lor de arendași ai moșiei Bădeni, să-și iee pentru locuință, trei odăi din conacul moșiei.

Jurnalul fiind apelat de sechestrul judiciar al lui David Fischer, arendașul contractant al moșiei, afacerea s'a judecat astăzi la secția I-a a tribunalului, care se va pronunța la sfîrșitul audienței de astă-zi.

❑ Marea și mult sărbătorita trupă de operă **Castellano**, care va da la Teatrul Național din Iași 5 reprezentații cu începere de Luni 9 Aprilie, vine din Orient, fiind angajată la București pentru 35 reprezentații. Trupa numără artiști mari cu primadona *Dora Remondini*, tenorii *Perico, Santarelli*, cari cu baritonul *Mari*, sunt răsfățații publicului ieșan. Are o orchestră superbă de 25 persoane condusă în chip maestru de maistrul Giovanelli. Va reprezenta 6 opere superbe: *Trovatore, Manon-Lescaut, Traviata, Cavalleria Rusticană, Pagliacci și Carmen.* Printre artiștii trupei mai cităm pe Amalia de Roma, Rodriguez, Garreta, mezosoprana Esposito, basul Mauceri, Bolloni, Mascareguas, etc. etc.

Cor de 30 barbați și femei.

Vom avea 5 reprezentații în condițiuni strălucite, meritul organizărei lor revenind cunoscutei Agenții Teatrale „Thaila" a d-lui T. P. Maximovici care ne a procurat în totdeauna cele mai alese spectacole de trupe străine.

❑ Prefectul de Poliție în urmărirea a doi spioni sau „Goana Morței" este titlul piesei principale a noului program cinematografic de astă seară Luni din sala Circului Sidoli.

„Goana Morței" face parte din seria filmelor lungi daneze, a căror interpretare se datorește artiștilor din Copenhaga, alcătuite și puse în scenă de danezul Urban Gad, directorul teatrului din capitala Danemarcei.

Restul programului cuprinde apoi:

O călătorie prin Africa, scene și vederi din negrul continent.

Un șiretlic al unchiului, scene comice.

Reabilitare, mare dramă modernă.

Escursiunea lui Țicnilă, scene foarte comice.

Poimîne Mercuri 4 April, program nou.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 2 Aprilie

Moartea lui Brisson

Paris.—Dl. Brisson președintele camerei franceze a încetat din viață azi dimineață.

Dolul este general.

*

Henri Brisson era născut la Bourges în 1835. Om de stat francez, a fost președintele consiliului de miniștri în 1885, demisionînd și făcînd loc unui minister Freycinet (1886), după refuzul Camerei de a votă un credit de 79 milioane pentru menținerea protectoratului în Anam și Tongking. A candidat și la președenția republicei, neputînd întruni de cît 68 voturi.

Intre Turcia și Rusia

Roma.—Ziarul „Tribuna" relevă că vechea chestie a Urmiei, devine din zi în zi mai gravă din cauza atitudinei Turciei.

„Tribuna" relevă că deși Rusia afirmase în ultimul timp, că-și retrăsese trupele de la graniță în realitate se tranporta la Trebisonda și Erzerum enorme cantități de muniții pe de altă parte divizia lui Van cuprinzînd 15000 oameni a fost apropiată spre graniță și poarta se pregătește să întărească Urmia.

Reapariția holerei

Constantinopol.—Holera se întinde de două zile la Adona în care timp a fost 20 de cazuri.

Zăpadă la Salonic

Salonic. — Viscole de zăpadă și ger se semnalează în Albania superioară.

Alegerile în Turcia

Salonic. — La Horos, vialetul Jamna s'au produs încăerări sîngeroase cu prilejul agitațiilor electorale.

S'au tras focuri. O femee a fost ucisă, cinci oameni grav răniți.

Congresul pentru combaterea tuberculosei

Roma.—In prezența suveranilor, miniștrilor, autorităților și unui mare număr de congresiști, a avut loc la Capitoliu inaugurarea solemnă al celui al 6-lea congres contra tuberculozei. Iau parte la acest congres 4000 de membri din toate țările din lume.

Primarul Nattrau a salutat congresiștii în numele Romei. Profesorul Guido Baccelli, fost ministru de Instrucție a rostit cuvîntarea inaugurărei. Ministrul de instrucție Credaro, a declarat apoi congresul deschis în numele regelui.

Profesorul Bunu din Berbu, a vorbit în numele conferinței internaționale. Au vorbit delegații statelor străine și în sfîrșit profesorul Ascoli secretarul general al congresului, care a mulțumit oamenilor de știință, veniți din toată lumea la acest congres.

Ceremonia a luat astfel sfîrșit.

RAZBOIUL ITALO-TURC

Constantinopol. — Ministerul de răsboiu, publică telegramele următoare:

In dimineața zilei de 10 April, 9 vase de răsboi italiene și două transporturi au bombardat pînă seara Zuara.

O parte din oraș și Moscheia precum și cazarma, au fost distruse. Oameni n'au pierit. La 11 April bombardarea a reînceput în două rînduri după ameazi să debarce dar n'au reușit din cauza rezistentei Turco Arabilor.

Au mai sosit alte trei vase italiene. Italienii lăsînd trei vase la Zuara au în dreptat restul flotei spre Said-Said bombardînd această localitate spre a în cerca o debarcare.

Turco-arabii din Said-said au debarcat o metralieză și un detașament de soldați, au fost trimise întăriri, turco-arabe și s'a isbutit a se împedica continuarea debarcării, tăindu-se chiar comunicația între flotă și trupele debarcate.

Moartea artistului Liciu

București.—Astă noapte, a încetat din viață la un sanatoriu din Capitală, d. Petru Liciu, cunoscutul mare artist al Teatrului Național din Capitală.

Petru Liciu se afla bolnav de mai multă vreme, suferind de o gravă boală de rinichi.

Ori ce ajutor era zădarnic și Petru Liciu, și-a dat obștescul sfîrșit la ora 12 înconjurat de bătrînul său tată, fost consilier la Curtea de Casație, și de membrii familiei, a cărora durere era nemărginită.

Știrea s'a răspîndit repede în Capitală și a produs peste tot locul, aceiași durere, aceleași regrete.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

Notița biografică. — Petru Liciu, s'a născut în orașul Focșani în anul 1871. A urmat cursul primar și liceal în Iași după care s'a înscris la facultatea de drept și la Conservatorul de muzică din Iași.

S'a mutat apoi la București, unde a absolvit cursul de drept, precum și clasa de declamațiune.

Simțindu-se atras spre teatru, a debutat ca artist în anul 1889, sub auspiciile lui Manolescu.

In anul 1890 Liciu, intră la Teatrul Național din București, unde se stabilește definitiv.

Curînd, prin creațiunile sale, a ajuns a fi o glorie a teatrului romînesc.

Noui miniștri

București.—D nii general Argetoianu și Pangrati, noui miniștri au depus azi cuvenitul jurămînt.

Zăpada în Capitală

București. — De azi dimineață ninge într'una în Capitală.

Declarația d-lui Maiorescu

București.—Iată declarațiunea, cetită azi, la Cameră, de către d. Titus Maiorescu:

— **„In urma demisiei d-lui P. P. Carp, M. S. Regele a binevoit a mă însărcina cu președinția consiliului de miniștri. Și oum au dat asemenea demisiei d-nii Al. Marghiloman, Nicu Filipescu și Barbu Delavrancea, eu atunci, cu deplinul consimțimînt al șefului partidului nostru, și în absența Domniilor-Voastre, după prealabila înștiințare din partea mea a onorabilului prezident al acestei adunări, am supus Majestății Sale. Și M. S. a binevoit a aproba decretul cu numirele, ce am avut onoare a i le comunica.**

Ministerul care se înfățișează azi înaintea D-voastră, nu este un minister nou. Este o modificare au acelui guvern conservator, care în scurtă durată, a putut înfăptui cu luminatul Dv. concurs, atîtea legi de cea mai mare însemnătate.

Dar fie și numai modificat. precum este, acest minister nu poate dăinui, de cît pe temeiul sprijinului hotărît al D-voastră.

La acest sprijin facem apel pentru ca împreună cu dv. să rezolvăm, spre satisfacerea generală chestiile la ordinea zilei și să ducem înainte opera începută, de partidul conservator, ale căruia rădăcini puternice și organizare trainică, se dovedește o dată mai mult cu prilejul acestei modificări".

La Cameră au luat cuvîntul d-nii Carp și Marghiloman, cari au promis tot concursul guvernului.

D. Saba Stefăneseu, a asigurat guvernul de concursul majorității.

*

La Senat au luat cuvîntul d-nii Filipescu și Marghiloman.

D. Filipescu a atacat pe liberali, d. Marghiloman a asigurat guvernul de concursul său.

„M U N C A"
Societate anonimă cooperativă de brutărie și franzelărie

INȘTIINȚARE

D-nii subscriitori ai acțiunilor societății sunt înștiințați că actele de constituire au fost depuse și autentificate de tribunalul secția III-a.

In vederea constituirii legale și definitive a societății, cît și a intrării în funcțiune a cooperativei, ce va avea loc **Joi 5 Aprilie**, d-nii subscriitorii sînt rugați să binevoiască, potrivit prospectului și statutului, să depuie *cel de al doilea vărsămînt*, în valoare de *lei 10* de fie-ce acțiune, la:

D. *M. Gh. Bujor*, avocat str. Bucșinescu 13.

Librăria Socec et Comp. Iași.

Sediul societății, **str. Zugravilor 19** la cari se mai primesc subscripțiuni și pentru restul restrîns de acțiuni, nevîndute încă.

Acțiunea costă 25 lei și se plătește odată sau în trei rate.

Prospecte se trimit gratuit la cerere.

Epitropia Parohiei Golia-Iași

Aduce la cunoștința persoanelor interesate, că Sîmbătă 7 Aprilie curent, urmează a se închiria prin licitație publică una casă din curtea bisericei Vovidenia, compusă din patru odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, cu începere de la 23 Aprilie a. c și pe termen de trei ani. Garanția va fi conform legii comptabilității de 5 la sută la suma de 865, de unde se va începe licitația.

Epitropia.

La *Casele din strada Carol No. 20. sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **înghețului—Băi hygienice—etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referencile cele mai **bune la** *dispoziție.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

M A M O Ș

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Se caută pentru București **bandagist ajutor** cu bune referințe, a se adresa la Comptuar General de Optică. Calea Victoriei 104.—București.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori-ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

De închiriat *un apartament elegant în casele Schnürer str. Ștefan cel Mare, No. 13, etajul I. In aceeași locuință se pot cumpăra mobile de ocazie și anume: un dormitor, o sufragerie, un salon, covoare, etc. Se vinde și în parte.*

Se poate vizita în fie-care zi de la 2—4 ore p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbrantwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate droguerile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

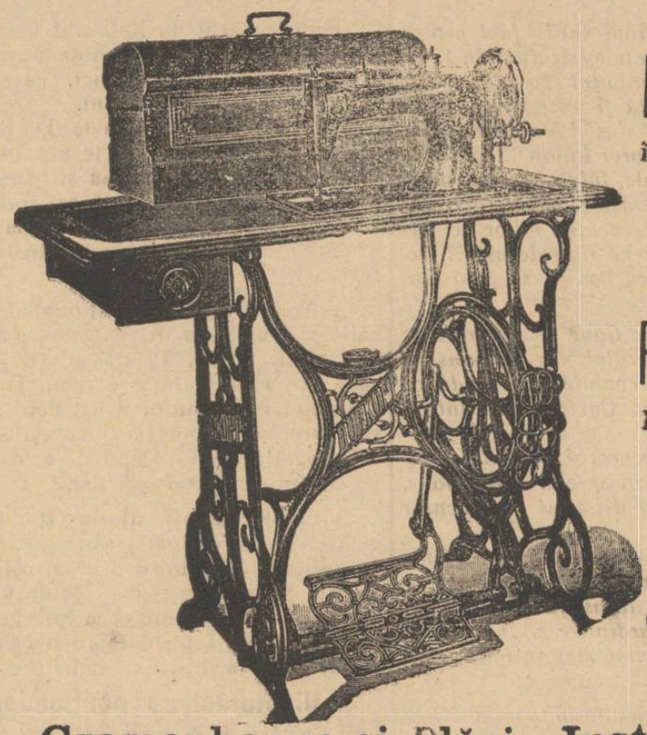

Biciclete BRENABOR întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi trasmit la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de lumbagiu, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* care [illegible] tuturor celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaia să se ia 3 hapuri unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ichau Krzyzanowski Inginer electrician. Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IASI, Str. [illegible] 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX — No. 1558 — Mercuri 4 Aprilie 1912

Ministerul lui Musset

— cu privire la „profesia de credinţă“ a guvernului Maiorescu —

Jeanne Prevost, cunoscuta artistă franceză, publică impresiile ei asupra lui Wilhelm II, pe care a avut prilejul să-l cunoască la Berlin, la o serată dată în palatul legaţiunei franceze din capitala Germaniei.

Artista franceză debutase, la acea serată, în piesa „le Caprice“, a lui Alfred de Musset şi povesteşte că Imparatul a făcut mare haz de următorul pasaj aflător în acea piesă:

— Ministerele sunt ca şi hanurile: unul intră, altul pleacă... o adevărată procesiune de minoritate.

Impăratul a făcut haz de acel pasaj din piesă, fiind-că, tocmai în seara spectacolului, în Germania era criză ministerială; se vorbea de demisia cancelarului, care avea s'atragă după ea şi demisia ministrului de externe.

*

Ministerul Carp a plecat şi în loc a venit ministerul Maiorescu. Domnul Carp n'a explicat ai lor săi, partizanilor şi celor din unanimităţile parlamentare, rostul plecării sale. N'a lămurit-o, cu un cuvînt, nici în prima i a reluării vieţii parlamentare, a spus doar că ar fi de dorit ca noul guvern să fie sprijinit de Parlament.

Iar d. Maiorescu, despre care se spunea că ar fi purtătorul ramurei de maslin ca să topească cu el ferul roşu cu care d. Carp a incendiat politica sa nevolnică—d. Maiorescu, în numele noului guvern, n'a spus nici el nimic—nici ce gînduri are noul guvern, nici pe ce motiv a luat puterea.

*

Unul a plecat, celalalt a venit — ca pasagerii în oteluri. Alfred de Musset ne-a venit în ajutor ca să ne explice ce-a fost guvernul Carp şi ce este guvernul Maiorescu.

Dar este oare natural, ca şeful unui guvern să dezerteze literalminte, luînd cu el încă doi miniştri, şi ca în loc să vie, cu consimţimîntul dezertatului, un alt şef de guvern, cu alţi trei miniştri, fără ca unul sau celalalt să explice fie ţării, fie Parlamentului, rostul demisiei şi ţinta noului guvern?

Domnul Carp a luat puterea şi a trecut'o d-lui Maiorescu. Evident asta este operaţia. O simplă zăraţie între două persoane şi treaba lor pe ce condiţii s'a făcut trecerea.

Am ajuns deci să vedem treburile statului romîn, tratate ca un fel de obligaţiuni la purtător, cari se pot trece de la individ la individ fără de nici o operaţie.

Guvernul, care a plecat, n'a dat cont nimărui de pasul său şi guvernul, care a venit, dîndu-se ca urmaş al celui plecat, nu dă nici el cont de programul seu—fiind-că nu-l are.

Aceasta este o nedemnitate şi ne miară şi ne pare rău, că Coroana şi-a dat consimţimîntul la traficul Carp-Maiorescu.

Dacă este adevărat că Suveranul stă d'asupra partidelor politice, este tot atît de adevărat că siguranţa Tronului stă în partidele politice, că n'ar fi fost Coroană dacă n'ar fi existat partide politice.

Regele trebue să vegheze asupra demnităţii partidelor; în tot cazul numele Seu n'ar trebui să figureze acolo unde există o nedemnitate politică.

Cînd d. Carp a fugit de la putere, ca un falit, fără ştirea partidului şi a trecut puterea d-lui Maiorescu, cu condiţia ca acesta să urmeze politica de banditisme — dovadă că a declarat că este continuatorul regimului Carp — d. Carp a făcut un act de substituire frauduloasă, d. Maiorescu s'a prins să fie le prête nom al înşelăciunei — şi Coroana a fost indusă în eroare cînd, fără a face uz de prevederile Constituţiei sau de uzanţe — fără a se consulta cu factorii în drept—căci dacă s'ar fi consultat ar fi fost lămurită asupra înşelăciunei — Coroana a dat înaltă aprobare traficului Carp-Maiorescu.

Intr'o piesă—chiar de salon—schimbările de minister pot fi asemuite camerelor de otel, din care un călător intră şi altul iese.

In realitate nu este aşa. Şi nu este aşa, şi n'ar trebui să fie astfel, mai ales în momente critice, cînd ţara este enervată de faptele unui regim neputincios, cînd spiritele agitate reclamă dispariţia unei ere de frămîntări, nu dispariţia unui om, care pune în locul seu pe un procurist al seu, în care are perfectă încredere că nu va depăşi cu o iotă prevederile procurei.

Cu guvernul Maiorescu, care va urma aidoma politica d-lui Carp, nici ţara nu se va putea linişti, nici legea scelerată nu va fi abrogată, nici raporturile normale între partide nu vor putea fi restabilite.

Războiul va continua. Am avut război cu un guvern personal al Palatului. El va continua cu bufonii acestui fost guvern, război cu procesia de marionete...

Declaraţia Ministerială

D. Maiorescu e un geniu, un geniu octogenar.

D sa a reuşit să citească ieri Parlamentului o declaraţie care nu spune nimic.

Primul ministru a cerut sprijinul majorităţilor, ca să poată continua opera vechiului guvern, a cărui continuare aidoma este cabinetul de azi.

Dacă e aşa, ne întrebăm nedumeriţi, apoi de ce a demisionat d. Carp şi cei trei colegi ai d-sale? Declaraţiunea d-lui Maiorescu nu scoate nici o vorbă asupra demisiunei d lui Carp, ba încă o arată şi inutilă de vreme ce declară că d-sa continuă opera d-lui Carp.

Aşa ceva nu s'a auzit nici la Hotentoţi. Declaraţia de ieri a d-lui Maiorescu este actul de naştere şi de deces al cabinetului seu. D sa şi-a luat, pur şi simplu, ori şi ce raţiune de a fi.

Parlament—ficţiune

— Şedinţa de ieri —

N'a fost încă la noi Parlament batjocorit în halul în care a fost batjocorit cel de azi.

Deşi cabinetul Carp a avut una din cele mai agitate existenţe, totuşi Camerile legiuitoare au fost ţinute departe de orice manifestare a vieţii publice, ca şi cum nimic nu s'ar fi întîmplat. Debarcarea d lui Carp din guvern şi a celorlalţi trei miniştri s'a făcut în lipsa Parlamentului, în vacanţă.

Eri, în fine, cu prilejul declaraţiei ministeriale, Camera a avut şi ea prilejul să ia parte la discuţia situaţiei politice. D, I. Grădişteanu a cerut cuvîntul.

Mameluciii d-lui Marghiloman, deprinşi cu botniţa, s'au îngrozit la ideea că vor auzi vorbindu-se în Cameră şi de aceia a împiedecat pe fostul ministru de lucrări publice, să vorbească.

Orice Parlament e tratat după cum merită. Camerile d lui Marghiloman au fost tratate cu cel mai profund dispreţ în tot timpul guvernării d lui Carp.

Şedinţa de eri a Adunării deputaţilor constitue cea mai bună dovadă, că aşa cum d, Carp şi-a tratat parlamentul,— a fost în nota justă şi că dacă se purta mai bine, ar fi fost un act de deplasată politeţă.

ROMÎNIA DE AZI

Am anunţat cititorilor apariţiunea unei lucrări importante, datorită d-lui Chr. Staicovici, secretar-general la ministerul de industrie şi comerţ, sub titlul de *Statistica anuală a Romîniei pe 1911*. Lucrarea de care vorbim e asemătoare statisticei anuale mondiale publicată la Paris de d. Jean Birot, profesor universitar. Ambele lucrări, în marginele lor, tind să furnizeze ultimele cifre privitoare la situaţiile economice şi financiare, după date statistice ce le stau la îndămînă. Ele sunt deci, de un folos netăgăduit.

Iată, în rezumat, ce învăţăm din lucrarea d-lui Staicovici:

Romînia are o suprafaţă de 131.353 km² şi o populaţie de 6,966,002 locuitori sau 53 loc. pe km². Populaţia rurală e de 5,770,767 locuitori, iar cea urbană de 1,195,235 locuitori. Această populaţie se repartizează astfel: Romîni 5,489,296 sau 92,15% din cea totală; streini 188,834 loc sau 3,17% iar restul de 278,560 (4,68%) suut fără nici o protecţie.

In ce priveşte întinderea culturei se cultivă 6,020,747 hectare din care 5,095,865 cu cereale, 91,091 cu planete textile oleaginoase; 63,263 ha. cu leguminoase; 28,502 cu plante industriale; 22,472 cu grădini; 360,742 ha. cu nutreţ; 71,438 cu vii şi 72,952 ha. cu livezi de prune.

Cultura grîului a ocupat o suprafaţă de 1,930,164 ha. care au produs 33,028,095 hl.; porumbul s'a cultivat pe 2,085,167, ha. producînd 39,014,814 hl. secara a ocupat 131,796 ha. şi a produs 1,758,236 hl,; orzul a ocupat 507,201 ha. şi a produs 9,217,727 hl.; ovăzul s'a cultivat pe 401,415 ha. şi a produs 9,240.629 hl; stecla s'a cultivat pe 13,603 ha. şi a produs 2,630,518 chintale metrice; tutunul a ocupat 9,992 ha. şi a produs 92,440 chintale metrice viile au ocupat 71,438 ha. şi a produs 993,437 hl; cozla s'a cultivat pe 68,856 ha. şi a produs 634,519 hl; inul s'a cultivat pe 21,124 ha. şi a dat o producţie de 455,727 hl.; livezele naturale au cuprins 398.660 ha. şi au produs 839,715 chintale metrice.

S'au numărat în 1911, 824714 cai; 266945 boi şi bivoli; 5269493 berbeci; 186515 capre, 1021465 porci 4248 măgari şi catiri.

Căile nosstre ferate erau în 1911 de 3437 km. Serviciul maritim dispunea de 6 paqueboturi de poştă şi 5 vase de comerţ; serviciul de navigaţie fluvială avea un venit de 3979994 lei pe an.

Celelalte căi de comunicaţie, şosele ş. a., reprezentau o lungime de 27672 km., din care 3,021 km. de şosea vicinală şi 7606 km. şosea comunală.

Comerciul exterior al ţărei e de 1014562822 lei din care 410912025 lei se datoresc importului şi 603650797 lei exportului.

Fabricile în curs de funcţionare sunt de 475 iar în curs de instalaţie 20; deci în total 495 fabrici.

Marea industrie protejată de Stat reprezintă în 1911 un capital de 277108 mii franci, dispunînd la olaltă de 71597 hp. forţă motrice.

Bugetul general al Statului arată la venituri suma de 505592930 lei iar la cheltueli 500493230 lei.

De la 1864 pînă la 31 Martie 1912 împrumuturile au fost de 3462000000 lei din care s'au realizat 3165000000 lei. Capitalul amortizat e de 581000000 cel convertit de 1304000000 lei; capitalul neamortizat la 31 Martie 1912 e de 1576710325 lei. Anuitatea pentru 1911—1912 e de 98612627 lei; amortismentul său reprezintă suma de 29104500 lei.

In ceia ce priveşte învăţămîntul primar iată ce găsim în lucrarea d-lui Staicovici: şcoli rurale sunt 4177 cu 5541 învăţători şi 453564 elevi. Sunt 388 şcoale urbane cu 1373 institutori şi 77324 elevi.

Pentru învăţămîntul secundar şi superior sunt 179 şcoli cu 1923 profesori şi 25980 elevi. Mai sunt două universităţi cu 399 profesori şi 5128 studenţi.

† PETRE LICIU

Arta şi cultura naţională pierd pe unul din cei mai neobosiţi şi mai modeşti luptători al lor.

A murit Liciu.

A perit, indiscutabil, cel mai mare artist al scenei noastre. Şi dacă Liciu n'a fost sărbătorit îndeajuns, dacă numele lui n'a fost trîmbiţat, dacă fotografiile lui n'au scos ochii oamenilor, dacă Liciu n'a avut alte zile de triumf şi de bucurie decît în clipele scurte în cari îşi trăia arta, n'a fost numai din cauza vîrstei sale, care nu-l ostenise încă ci din cauza modestiei sale,—a acelei modestii incomparabile, cuceritoare şi firească, pe care o ducea mulţumit întovărăşit de zîmbetul acela nesfîrşit, în care se topea o resemnare stranie de ironie discretă şi înţelegere adîncă.

Zîmbetul şi ochii lui Liciu erau podoaba care făceau farmecul acela firesc, dar aşa de sigur, în care Liciu ştia să-şi topească toate sentimentele şi în care ştia să coboare toată viaţa factice—de o dureroasă artificialitate—pe care înţălegea s'o trăiască o clipă în scenă. Ochii aceia dogoritori şi mobili—de o mobilitate conştientă şi susţinută—care îi dau capului şi măştei lui acea înfăţişare de uriaş, care cucerea, care stăpînea, care te chema şi te zbuciuma, te covîrşea înălţîndu-te.

Ochii lui Liciu, pe cari i-aţi văzut şi ia-ţi simţit în tot focul lor mobil plin de flacări, divers şi straniu colorate,—pe cari i-aţi simţit cum vă străpungea inima şi cum vă înfiora gîndul cînd juca „Diavolul“ lui Molnar.

Zîmbetul lui Liciu, acel zîmbet de o uriaşă înţelegere şi profunzime, care vă aducea înainte zbuciumul resemnat şi nepătruns al lui „Tokeramo“ din „Taifun“.

Şi în clipa cînd Liciu se smuncea trudit în ghiarele morţii, o dureroasă şi neînvinsă amintire care îţi usca ochii de focul lacrimilor ce nu mai puteau izbucni, te făcea să gîndeşti la imaginea vie, ce trebuia să te urmărească într'una, a morţii lui „Tokeramo“. Nici un artist nu ştia să moară ca Liciu...

Vai, ce crudă ironie a deşertăciunei acestei glorii.

Acelaşi zîmbet i-a întovărăşit ultimul sughiţ, cînd prietenii şi admiratorii îşi zvîrcoleau pumnii încleştaţi împotriva neînţelesului covîrşitor care le strivea gurile şi cînd ochii lui Liciu îşi împietreau focul în umbra morţii celei adevărate.

Acelaşi zîmbet care arăta încă odată şi pentru ultima oară, că cel care se jucase cu atîta geniu de-a moartea şi care o biruse de atîtea ori, zmulgîndu-i vestmîntul ei înfricoşător,—acelaşi zîmbet uriaş de înţelegere profundă arăta dureros că nici un artist n'a ştiut să moară ca Liciu.

Să moară ca Liciu, modest şi neauzit...

SALVATORUL

vorbeşte şi des şi mult de cînd e senator.

In şedinţa de eri a maturului Corp, senatorul de Dîmboviţa a avut un accent sincer. Vorbise d. Maiorescu, vorbiseră d-nii Filipescu şi B. Delavrancea. S'au învîrtit toţi în jurul situaţiei politice, ca vulpea în jurul ariciului. Nimeni însă nu îndrăznise să spună adevărul. D. Filipescu s'a văzut nevoit să recunoască inferioritatea legală a guvernului în chestia tramvaiului; de slăbiciunea lui politică însă n'a vorbit.

Dar ceia-ce n'a îndrăznit să spună d. Filipescu, a zis-o verde d. Em. Lăzărescu. D-sa a dat remediul: **„Scăparea noastră—a zis d sa—este d. Take Ionescu. Să-l chemăm în mijlocul nostru şi să-i dăm locul de onoare“.**

Iată dar unde au ajuns carpiştii. Salvatorul partidului conservator e d. Take Ionescu.

Nu ştim ce va fi zicînd d. Carp despre cuvîntarea de eri a d-lui Lăzărescu. Trebue însă să recunoaştem că între ceia ce a zis d. Lăzărescu şi ce-a prezis d. Carp — că după trei luni nu se va mai auzi vorbindu se despre d. Take Ionescu —e distanţă. Şi pe distanţa aceasta sunt presărate şi greşelile şi incapacitatea şi suficienţa d-lui Carp şi a partidului său.

OAMENI ŞI LUCRURI

Indrumarea şcoalei

La toate relele numeroase — pe cari am arătat eri că le înregistrează prospectul „Şcoalei noue“—remediul pare a fi găsit într'un singur mijloc eroic: instalarea şcoalei în mijlocul naturei.

Situată la ţeară cu tot ce are împrejur—încăperi, ferme, ateliere, plantaţiuni — şcoala „naturei“ constituie un mediu educativ de primul ordin din toate punctele de vedere şi răspunde idei fundamentale, care a călăuzit pe d rul Cecil Redie, cînd a întemeiat asemenea şcoală.

Principiile esenţiale sunt:

Să stabilească legătura *pămîntului* cu *copilul* şi cu *omul*, făcînd din această legătură însăşi temelia învăţămîntului. Să pună pe copil în atingere *directă* cu formele vieţei: munca omenească şi natura şi să-i înlesnească a înţelege neîntărziat multiplele aspecte sub care acestea se revelează omului. *Fapte*, mai presus de abstracţiuni, legi, teorii şi regule. Mediul şcoalei este cu deosebire favorabil acestei înavuţiri variate şi vii de cunoştinţi concrete, directe şi imediate despre oameni şi lucruri, prezentate copilului în *cadrul lor natural*.

Instrucţiunea e absolut educativă. Spiritul copilului este îmbogăţit treptat-treptat, fiind obişnuit să vadă, să observe, să judece în mod sănătos şi clar. Nu „băgarea de seamă“ clasică, adică atenţia pasivă imobilă, mută, ci din contra se apelează necontenit la colaborarea lui activă, la *curiozitatea* sa, la interesul său. Copilul e ajutat să descopere mereu „noutăţi“, prin el însu-şi.

Intru atingerea scopului se adaptează învăţămîntul şi educaţiunea evoluţiunei naturale a copilului, ţinîndu-se seamă de trebuinţile lui, de gusturile şi deprinderile lui.

Copilul este pus să „reconstitue“ el singur ştiinţa, cu ajutorul profesorului, fiind ferit de munca de prisos ori de storţări, sterpe. Se potrivesc cuceririle ştiinţifice ale copilului cu treptele dezvoltării şi formaţiunii, îngăduindu se ca să-şi asimileze cunoştinţele zi cu zi, pas cu pas, iar în acelaşi timp să capete metode de lucru, de ordine, de disciplină şi celelalte.

Intre mijloacele de a realiza rezultatele aceste menţionăm următoarele:

Numărul elevilor e limitat. Elevii nu sunt grupaţi după vîrstă, ori după „clase“ ci după capacitatea fiecăruia. E sistemul „claselor mobile“, cum sună prospectul. După aptitudinile copilului, el e aşezat uneori cu un obiect într'o clasă, cu alt obiect în altă clasă.

Tot aşa fel variază şi carele destinate fiecărei materii pentru fiece categorii de copii, aşa că — de fapt — *fiece elev are programul său* aparte, sau *orarul* său.

Dar mai interesant decît toate aceste vom vedea că este, învăţămîntul *moral*.

Rodion

Discursul d-luĭ Take Ionescu

rostit Duminică 1 Aprilie c.

— După notele stenografice —

Iubiţi cetăţeni,

Au trecut două săptămîni de la ultima noastră întrunire. Vă spuneam atunci că nădăjduiesc ca la viitoarea noastră întrunire, cea de astă-zi, guvernul Carp să nu fie numai mort, dar şi îngropat. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, urale).

Sunt foarte rar la profeţie şi nici atunci nu vă spuneam sub forma unei siguranţe, ci sub forma unei nădejdi.

Nădejdea s'a îndeplinit, guvernul Carp reprezentat prin cei trei mai însemnaţi miniştri ai lui, cei cari luaseră răspunderea şi iniţiativa politicei de provocare, au căzut şi sunt îngropaţi. (Aplauze prelungite şi îndelung repetete, urale). Şi de rîndul acesta d-lor, intrînd pentru o clipă în rolul proverbial al d-lui Carp, fac şi eu o profeţie: îngropatul nu va învia! Aplauze prelungite, urale).

Ştiu, d-lor că în aparenţă lucrurile s'au aşezat aşa, în cît fiecare din cei care au plecat par'că şi-a pus interimarul ca la concediile de vară, gata chiar să-i lase locul îndată ce se va întoarce.

Sunt chiar unele numiri de miniştri care par extra-ordinare, tocmai ca să dea impresia că sunt ţineri de locuri pentru vacanţă. (Rîsete).

Cu toate acestea, eu fac această profeţie fără teamă de a fi desminţit: acest guvern s'a îngropat şi nu se va mai întoarce. (Aplauze prelungite, urale).

Acesta d-lor, este al doilea succes al opoziţiei noastre; cel dintăi a fost retragerea legei administrative.

A fost destul să se ridice ţara în picioare, ca într'o săptămînă să ni se anunţe căderea legei administrative. Ei d-lor, ştim, în genere, triumful contra oamenilor, dar la oamenii fără idei, unde ideile nu sunt de cît pretext la patime, mai lesne este triumful în contra persoanei. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate). La ce se datoreşte însă acest succes al nostru pe care suntem în drept să-l sărbătorim aci. pe care ţin să vă rog să-l duceţi în toate unghiurile ţărei, ca să se ştie pretutindeni că acţiunea opoziţiei este aceea care a adus situaţiunea de astă-zi? (Aplauze prelungite, ovaţiuni, urale). Se datoreşte d lor la un fapt nou în viaţa noastră politică. Fără de nici o violenţă, fără de capete sparte, fără de cărămizi în buzunare, fără de de-

magogie, fără de minciuni, fără de făgăduieli, am reuşit noi să producem acest lucru, ca răscolind conştiinţa naţională şi punînd ţara în picioare, ţara care a zis: nu! guvernul prin reprezentanţii lui cei mai autorizaţi, să fie astă-zi la pămînt! (Urale).

Iată ce am reuşit! (Aplauze, ovaţii, urale îndelungate.

Şi acest fapt mare d-lor, crediţi-mă, se datoreşte de sigur virtuţei d-voastră, dar şi virtutea d-voastră are şi ea un izvor.

Ştiţi cu cîtă pietate vorbesc în totdeauna de opera generaţiunilor mari care ne-au precedat! Cînd mă gîndesc la greutăţile pe cari au avut să le învingă, la slăbiciunea mijloacelor pe care se puteau rezima, la trufia peste care trebuiau să treacă, nici odată nu am destulă admiraţiune pentru opera lor, dar e ceva pentru care şi generaţiunea noastră de astă-zi are dreptul să proclame mîndria ei; nu cred că vreodată două partide în Romînia s'au aliat într'o acţiune cu o lealitate mai desăvîrşită, mai întreagă de cît cea de astă-zi. (Aplauze prelungite, urale, ovaţiuni)

Nu, d-lor nu numai acea lealitate îngustă, care seamănă cu cinstea în afaceri, adică să facă omul ceea ce a convenit să facă, dar cu acea lealitate superioară, care te face să simţi lucrurile chiar neprevăzute şi în toate împrejurările gîndul tău să nu meargă la altă soluţiune de cît la aceea care de sigur să fie aceea pe care o doresc amîndouă conştiinţele. (Aplauze prelungite, îndelung repetate, ovaţiuni, urale).

Acesta este un fapt aproape nou în viaţa noastră politică, acest fapt are să lase urmări mult mai mari de cît evenimentele zilei în istoria noastră, acest fapt d-lor, s'a comunicat în conştiinţele dv. ale tuturor şi s'a putut că două armate au avut un singur suflet, şi că toate gîndurile n'au avut de cît un singur ţel. (Aplauze prelungite, îndelung repetate, ovaţiuni, urale).

S'au cercat toate mijloacele, şi insist asupra cuvîntului, toate mijloacele pentru ca să spargă această alianţă, care n'are nimic ascuns şi a cărui program întreg este pe faţă.

Toate încercările s'au spart şi se vor sparge, pentru că la baza alianţei nu este nici o tocmeală de cît setea de adevăr, pentru că la baza alianţei este sentimentul răspunderei noastre cari înţelegem ca bătălia de astăzi nu este o bătălie ordinară, că ea nu este numai pentru schimbarea unor miniştri şi pentru dărîmarea unei legi, ci este o bătălie în care stă în joc păstrarea teţiuni libere, pe care le-am moştenit de la generaţiunile trecute. (Urale).

In aceste convingeri, în acest adînc sentiment de răspundere am găsit noi şi stăpînirea asupra noastră şi forţa, multă, puţină, cîtă am avut-o, pe care am insuflat-o ţărei, şi la care ţara a răspuns cu atîta încredere şi cu atîta bărbăţie, cu toate calomniile, cu toate bîrfelile, cu toate ticăloşiile, cari ni se asvîrleau în drum la fiecare pas! (Aplauze prelungite, urale).

Şi acum d-lor, se face o nouă încercare pentru ca să se închidă drumul acestor armate aliate într'un singur gînd, un gînd impersonal şi superior intereselor lor directe şi această nouă încercare este guvernul de astăzi despre care am spus, că provoacă rîsul, despre care cînd te gîndeşti mai adînc provoacă mai ales surprinderea, cu oare care nuanţă de melancolie pe care nu poate omul să o ascundă cînd vede că logica nu prezidează întru nimic la desfăşurarea evenimentelor. (Aplauze prelungite, urale).

Da, guvernul cel nou care va declara mîine la Cameră că este tot guvernul cel vechiu, care prin urmare va susc ta în dv., toţi întrebarea: dacă e cel vechiu, ce caută? dacă e nou, în ce se deosebeşte? V'am spus nu suntem în domeniul logicei în desfăşurarea evenimentelor, guvernul cel nou însă cînd răsuflă în străinătate, în gazetele străine, spune că el are drept misiune să restabilească viaţa normală în viaţa politică a ţărei.

Atunci d-lor, numai este continuarea guvernului celui vechiu, dacă aceasta-i este misiunea, căci dacă el are să restabilească viaţa normală, atunci guvernul cel vechiu este acel care a distrus norma vieţei politice, care a provocat situaţiunea anormală. (Aplauze prelungite).

Nu poţi să mergi drumul cel drept dacă tu eşti urmarea celui care cîrmise la stînga; aceasta este cu neputinţă.

Dar, d-lor, se înşală cînd crede guvernul că restabalirea vieţei normale a statului acestuia ar sta în chestiunea tramvaiului. De şi nici pe aceia nu o pricep. Aţi văzut, dimineaţă a vrut şi seara n'a vrut, pentru că dimineaţa vrea cu o condiţiune şi peste zi nu se îndeplinea condiţiunea, şi atunci seara nu se mai vroia ceia ce se vroise dimineaţa. (Rîsete).

Nu d-lor viaţa normală a Statului acestuia nu se poate restabili fără restabilirea vieţei parlamentare. (aplauze) Viaţa normală a încetat din ziua în care opoziţiunea compusă din cele 2 partide a părăsit Camera şi opoziţiunea nu se compune din oameni, cari după ce au eşit pe uşa cea mare s'ar întoarce pe uşa cea mică (Aplauze prelungite urale).

Şi atunci, d lor, este evident că viaţa normală ncputîndu-se restabili de cît odată cu viaţa parlamentară, nu schimbare de minister, ci o dizolvare de parlament este prima condiţiune a restabilirei raporturilor normale. (Aplauze, urale). Dar dizolvarca parlamentului ar fi o farsă la care opoziţiunea n'ar primi să joace un rol, dacă ar fi vorba ca noile alegeri să se prezideze de acei cari au meşteşugit alegerile trecute. (Aplauze, urale).

Restabilirea vieţei normale prin urmare cuprind alte cerinţi de cît schimbări de persoane, este vorba, d-lor, de reintrarea în adevăr şi adevărul credeţi-mă, nu poate să fie altul de cît să vă restaureze d-stră, naţiunei întregi, de a hotărî despre soarta d-stră şi despre guvernanţii d-voastră. (Aplauze, urale prelungite).

Şi cînd, d-lor, guvernanţii şi-au închipuit şi-şi închipuesc că ar fi mijloace de tratat într'o chestiune sau într'alta pentru a se... — cum să zic... — pentru a se scamota acţiunea opoziţiunei, se înşală Opoziţiunea n'are nevoie întru nimic, de nici o concesiune, pentru că nici ea nu face nici una, absolut nici una! (Aplauze prelungite).

In chestiunea tramvaiului, opoziţiunea din fericire a găsit că în aşezămîntul fundamental al ţărei există o garanţie chiar în contra capriciilor legiuitorului şi are destulă încredere în justiţia ţărei, pentru ca să n'aibă nimic de cerut de la nimeni pentru respectarea legei drepturilor. (Aplauze prelungite, urale).

De sigur. însă, d lor, de sigur că oricare este credinţa noastră în justiţie, noi ca oameni politici nu putem să nu vedem cu durere şi cu oarecare ruşine că nu s'a desfiinţat încă o lege pe care justiţia a declarat-o inconstituţională, dacă nu s'a mers şi mai departe, pînă la pedepsirea oamenilor cari au făcut parlamantul să voteze legi neconstituţionale. (Aplauze, urale).

Acestea toate sunt lucruri de a doua categorie; alta este cestiunea principală; nu se poate trăi fără libertate şi fără dreptate; nu se poate trăi fără viaţă politică sănătoasă, fără viaţa parlamentară, prin urmare nu se poate trăi cu regimul de astă-zi, pînă cînd dînsul nu va şti să dea locul unei astfel de guvernări, în care toţi să simtă garanţie pentru drepturile lor, satisfacţiune pentru demnitatea lor, satisfacţiune pentru demnitatea lor şi siguranţă pentru progresul ţărei. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, urale entuziaste)

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Plecarea normaliştilor ieşeni din Cernăuţi.—O expoziţie de pictură.—Trupa Bărcănescu.—Eclipsă de soare.

Cernăuţi 1 Aprilie.—Eri dimineaţă au părăsit oraşul nostru, luînd drumul spre Putna, profesorii şi elevii şcoalei normale de învăţători din Iaşi, cari sosise în oraşul nostru în vederea excursiunei ce o fac în Bucovina, excursiune care va dura probabil 6 zile.

In ajunul plecării elevii şcoalei normale din Cernăuţi au oferit un mic banchet colegilor lor din Iaşi, unde animaţia a fost la culme.

Ţin să mai dau un amănunt important: La vizitarea Mitropoliei, excursioniştii au fost intimpinaţi de însuşi I. P. S. S. Mitropolitul, dr. Vladimir de Repta, care cu o amabilitate deosebită i-a condus în toate apartamentele, dîndu-le explicaţiile cuvenite.

Iată itinerariul acestei excursiuni:

29 Martie, 6.10 a. m. 2 p. m. Iaşi-Cernăuţi; cu trenul noaptea Cernăuţi.

30 Martie, 8—12, 2—7 vizitare Cernăuţilor, noaptea Cernăuţi.

31 Martie 6.32 a. m.—1.11 p. m. Cernăuţi—Putna; cu trenul noaptea Putna.

1 Aprilie 8 a. m.—7 p. m. Putna-Suceviţa (15 km.); Suceviţa Rădăuţi, (20 km.) pe jos, dacă vremea e potrivită.

Alt-fel cu trenul, noaptea Rădăuţi.

2 Martie, Rădăuţi-Suceava, cu trenul sau pe jos, după vreme, noaptea Suceava.

3 Martie, 8—12 2—4 vizitarea Sucevei.

3 Martie, 4—6 Suceava-Burdujeni, pe jos sau cu trenul, după vreme.

3 Martie, 7—11.20 p. m. Burdujeni-Iaşi.

Mai este de notat că fotograful Packer din Iaşi, care însoţeşte pe excursionişti, a luat mai multe vederi splendide de peisage, monumente istorice şi tipuri bucovinene.

Prezenţa excursioniştilor romîni în localitate, a produs o excelentă impresie asupra publicului străin.

*

Duminică 12 Mai st. n. se va deschide în oraşul nostru pentru prima dată o expoziţie de pictură, aranjată de „societatea doritorilor de artă" din Cernăuţi, care va ţinea cel puţin 6 săptămînă.

Acestei expoziţii interesante i s'au pus la dispoziţie mai multe încăperi ale muzeului istoric de la noi, făcînd astfel posibil comitetului organizator de-a putea face uz de toate picturile trimise de cei mai distinşi pictori, prin faptul că are la dispoziţie săli spaţioase şi foarte luminoase.

Aderările pictorilor străini de localitate, este aşa de mare că a întrecut toate aştepţările comitetului aranjator. Pînă în present sau primit peste 280 tablouri de valoare.

In curînd afişe speciale desenate artistic de pictorul Alfred Offner, vor înfrumuseţa străzile din localitate şi a oraşelor mai principale din Bucovina, precum şi în gările Viena, Lemberg, Iaşi şi Bucureşti.

Zilele acestea urmează să mai aibă loc o şedinţă a comitetului de iniţiativă, pentru a se lua ultimele hotărîri asupra expoziţiei.

*

Sîmbătă 20 Aprilie st. n. trupa romînă de opere şi operete începe seria de reprezentaţii anunţate în oraşul nostru. Se vor reprezenta, după cum am anunţat, 7—8 operete moderne.

După cît aflu pentru turneul în Bucovina a fost angajată excelenta artistă a trupei Grigoriu—d-ra Micioara, iar ca capelmaistru cunoscutul diriginte Frank.

După cum asamblul acestei trupe se prezintă foarte bine. Montarea pieselor se face după cerinţele cele mai moderne, iar costumele sunt comandate special de la cassa Hoffer din Viena.

Afară de aceste 7—8 operete anunţate se vor mai da şi două matineuri cu preţuri reduse.

*

Eclipsa din 17 Aprilie se va vedea probabil şi la noi. Va fi o întunecime parţială (inelară) de soare, care, cerul va fi limpede, se va vedea poate şi la noi în ziua amintită pe la amiazăzi. Eclipsa va dura vre o oră. Cînd întunecarea soarelui va ajunge maximul (cam 3 pătrimi din soare va fi întunecat) se va putea observa cu ochiul liber la dreapta soarelui ceva mai jos planeta Venus (Luceafărul)

Gama.

O serbare muzicală-culturală

Duminică 1 Aprilie ora 3 p. m. a avut loc în localul şcoalei de băeţi No. 6 „C. Negri", de sub conducerea d-lui Victor Munteanu, o serbare a *Societăţii corale-culturale „Sf-ţii Voivozi-Roşca"*.

Serbarea s'a început la ora 3 şi s'a [illegible] executat de cor. Urmează apoi cuvîntarea ţinută de preotul Econom N. Agapi preşedintele societăţii, care arată scopul ce urmăreşte societatea şi rezultatele dobîndite pînă acum,

Sf. Sa, în cuvinte mişcătoare îndeamnă pe toţi a da sprijinul acestei societăţi care îşi propune a îndruma tinerile generaţiuni şi pe adulţi la desvoltarea sentimentului religios, gustului pentru muzică şi cultură în general. Prin cotizaţiunele lunare, donaţiuni, subvenţiuni eventuale se va putea plăti modest corul, care deşi numai de o lună format totuşi mulţumită conducătorului *C. Ciocîrlan*, şi extremei bunei voinţi a coriştiiloe a dat dovadă că va fi la înălţime.

Societatea îşi propune a păşi mai departe spre realizarea şi altor scopuri culturale şi educative, dacă va fi încurajată.

După frumoasa cuvîntare a preşedintelui societăţii, urmează desfăşurarea programului în ordinea aceasta:

Recitări: „La Icoană" de către d-şoara A. Todiresei Eliza.

Marşul cîntăreţilor.—C. Porumbaru, executat de cor în mod admirabil.

Herovicul Re major, Pre tine te lăudăm cor.

Recitări: Femeea îndărătnică recitată de State Botez.

Umbra lui Mircea la Cozia, d-şoara Val Dobreann.

Caii ţiganului, Ed. Făureanu.

Ce-ţi doresc eu ţie dulce Romînie, recitat de micul Eug. Florescu (5 ani).

Spre cimitir recit de d. M. Florescu.

Idilă, d. şi d-şoara Florescu.

La oglindă, d-şoara Marg. Florescu.

La moară, Eug. Florescu (5 ani).

Ţiganul la Pepeni, State Botez.

E. Mezetti Prutul, Makarov Axionul Sft. Paşti, Concertul învierii, executate de cor.

Cîntece populare: Sună buciumul de alarmă, Frunză verde de căpşune, Marşul, executate de cor.

La sfîrşitul serbării părintele Protoereu *Ţincoca* a ţinut o cuvîntare ocazională prin care îşi exprimă admiraţia ce i a provocat această audiţie corală culturală, mulţumind din suflet iniţiatorilor acestei societăţi precum şi d-lui dirijor C. Ciocîrlar, care într'un timp aşa de scurt a putut aduce rezultate aşa de mari. Mulţumeşte apoi şi d-lor corişti pentru dragostea şi munca ce au depus spre aducerea la îndeplinire a scopului urmărit de societate. Face apel la toţi cei prezenţi a lucra cu aceiaşi dragoste, dînd sprijinul material şi moral acestei societăţi, care are menirea de a înălţa sufletele către D zeu şi iubirea de neam. Ca încheiere cucernicia sa a declarat că se înscrie chiar din această zi ca membru activ al acestei societăţi achitînd cotizaţia pe un an.

*

La serbarea aceasta frumoasă, a asistat foarte multă lume.

Societatatea va organiza în fie-care lună cel puţin o audiţie muzicală culturală.

Toată lumea a plecat cu sentimentul, că societatea înfiinţală va aduce foloase mari populaţiunei din Tataraşi în special. Comitetul societăţii, munceşte cu rîvnă şi patriotism.

Litere-Ştiinţe-Arte

Politica şi literatura.—Intr'o notiţă publicată pe ultima pagină a „Flacărei"—numărul din urmă — redacţia anunţă, că va răspunde „Vieţei Romîneşti", de oare ce din cauza apariţiunii mai grăbite a numărului de faţă, răspunsul datorit n'a putut fi tipărit la timp.

Cel puţin directorul „Vieţei Romîneşti", în notiţa fugitivă şi severă ce încheie numărul nou al revistei, afirmă—sub semnatură—că a sosit prea tîrziu la redacţie, ca să mai fi avut timp a scoate partea polemică în potriva „Flacărei".

Semn de dispreţ, ori dorinţa de a nu încorda prea mult struna polemicei, care ameninţă totdeauna să ice un curs... personal?

Lumea cetitoare, suntem convinşi, va aştepta „răspunsul" revistei „Flacăra" mai mult cu sentimentul curiozităţii ce inspiră totdeauna o pasionată luptă fratricidă, fie şi numai dacă e vorba de un duel literar. Nu e însă lipsită de interes real întîmplarea unei atari lupte şi polemici incinsă în jurul unui colaborator, care nu-şi renegă o anumită activitate politico-socială.

E o dovadă mai mult, că talentele sunt creatoare de energii în manifestările de ori ce natură. D. Tudor Arghezi poate fi satisfăcut. Dar să aşteptăm urmarea polemicei în curs. Avem impresia, că e departe de a fi terminată.

*

Consiliul municipal al Parisului, a luat în studiu următoarea importantă propunere.

„Nici un teren, care poate fi afectat pentru jocurile copiilor, nu va putea fi vîndut fără o deliberare prealabilă a comisiunii a 3 a în a cărei atribuţiuni intră stabilirea terenurilor de jocuri".

Propunerea e în studiul comisiunii a [illegible]

*

In editura revistei „Mercure de France", a apărut un studiu al lui Edmond Sepelletier: „Histoire de la Commune de 1871".

Autorul e, fireşte un contimporan al evenimentelor. Intre figurile dispărute ale revoluţiei, Sepelletier insistă asupra Louisei Michel „fecioara roşie".

*

Nu de mult a făcut mare vîlvă ştirea despre cînele „Don" din Hamburg, un „cîne vorbitor".

Acum se anunţă tot din Hamburg, că d-na Thea Suteris, în acelaşi oraş posedă un motan, pe care l'a învăţat—în timp de patru ani—să spună cîteva cuvinte.

...Sfîrşitul lumei şi pace!

*

In urma morţii poetului italian Pascoli, unele ziare au propus a se da lui D'Annunzzio catedra de literatură de la universitatea din Bologna, ocupată pe rînd de Carducci şi Giovanni Pascoli.

D'Annunzzio a declarat însă, că preferă... libertatea.

*

STRUNA ZILEI

BRUTĂRIA FLĂMÎNDĂ

S'a denunţat parchetului, că la cooperativa unei brutării economice din „Flămînzi", subscripţiile au dispărut.

Au mîncat, mereu şi încă
Capitaluri şi dobînzi...
Unii prea de tot mînîncă
Ceilalţi rămîn... flămînzi.

Epitropia Parohiei Golia-Iaşi

Aduce la cunoştinţa persoanelor interesate, că Sîmbătă 7 Aprilie curent, urmează a se închiria prin licitaţie publică una casă din curtea bisericei Vovidenia, compusă din patru odăi, bucătărie, pivniţă şi atenanse, cu începere de la 23 Aprilie a. c şi pe termen de trei ani. Garanţia va fi conform legii comptabilităţii de 5 la sută la suma de 865, de unde se va începe licitaţia.

Epitropia.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare şi mijlocie cu mai multe pietre, se vinde.
Adresa: V. Brăileanu,—Iaşi.

INFORMAŢII

Examenul de capacitate pentru istorie.—Candidaţii reuşiţi la probele scrise *specialitatea principală* sunt domnii: Băleanu Al., Constantinescu Em., Dimitriu Gh., Dorin I., Iorgulescu I., Nica G., Oiţă I., Popescu Petre, Popilian Al., Petrovanu N. D., Stamboliu Constantin, Temistocle M., Tomida T.

Specialitatea secundară: d-nii Băjan I., Ciuchi E., Costăchescu M., Lazăr G., Garabet I., Rădulescu I., Rick I.

*

Candidaţii se vor prezenta la proba orală începînd de Miercuri 4 Aprilie ora 9 dimineaţa în palatul Universităţii.

Din veniturile comunale, prevăzute prin vechiul budget la 3,322,789 lei şi 80 bani, s'au încasat pînă la 31 Martie, 3,049,541 lei şi 16 bani; iar din cheltueli prevăzute pentru întregul an, la 3,220,901 şi 95 bani, s'au cheltuit pînă acum 2,918,090 lei şi 88 de bani.

In ziua de 26 Martie, fata Domnica Pasăre, de 19 ani, jucîndu-se în scrinciob cu flăcăul D. Cosac, din Hălceni, a căzut jos, fracturîndu-şi mîna stîngă.

Cu începere de la 1 Aprilie, casele de ajutor şi de pensii, a sergenţilor de oraş, jandarmilor rurali şi notarilor, s'au încorporat la casa generală de pensii, pe lîngă ministerul de finanţe.

Candidaţii la examenele de capacitate pentru limba şi literatura romînă sunt chemaţi a se prezinta la Universitate Marţi, 3 Aprilie, orele 9 dimineaţa, spre a da prima probă scrisă.

Comisiueea de examinare se compune din d-nii Ovidiu Densuşianu, M. Dragomirescu, profesori la Universitatea din Bucureşti şi d. Ilie Bărbulescu, profesor la universitatea din Iaşi.

Ziarele din Bucureşti înregistrează accidentul mortal de automobil al d-lui Robert Catargi.

Defunctul tînăr este cunoscut ieşenilor; a fost reprezintantul casei Leonida în Iaşi şi s'a bucurat aci de mari simpatii.

Domnul Scarlat Iamandi a fost confirmat medic veterinar la circumscripţia II Tg. Frumos.

Cu începere de la 19 Aprilie trenul accelerat spre Bucureşti va pleca din Iaşi la orele 9.05 seara în loc de 8.45 şi va sosi în Bucureşti la orele 8 în loc de 7.25; plecarea din Bucureşti va fi la orele 8.55 cu sosire în Iaşi la orele 7.50 în loc de 8 50

La trenurile exprese dintre Bucureşti—Iaşi s'a sporit iuţeala pe distanţa Tecuci—Iaşi, astfel că sosirea în Iaşi va fi la ora 11,10 p. m. iar la înapoiere plecarea din Iaşi va fi la ora 3.15 p. m. menţinînndu-se sosirea în tot la ora actuală 11,30 p. m.

Domnul Ermil Pangrati a demisionat din demnitatea de rector al Univessităţei din Bucureşti.

Pe ziua de azi, s'au constat în oraş 1 caz de febră tifoidă adus din comuna Ciurea şi 1 caz de anghină difterică.

D-nii d-ri Mironescu, Michiu, Hortolomei şi Erbiceanu, vor fi numiţi, medici pe lîngă corporaţiilor din localitate.

Azi, la orele 12, au depus jurămîntul, nouii contabili, controlori şi ajutori de contabili, la corporaţii numiţi în virtutea nouei legi.

Solemnitatea a avut loc la Prefectura de judeţ.

Licitaţia pentru darea în concesiune al pavării stradelor n'a putut avea loc eri, de oare ce pînă în acest moment încă nu s'a aprobat caetul de sarcini de către consiliul tehnic superior.

Din Tomeşti ni se scrie, că Florea I. Hristea, a împuşcat din greşală în umărul drept, pe Const. Feraru, rănindu-l mortal.

Marea şi mult sărbătorita trupă de operă **Castellano**, care va da la Teatrul Naţional din Iaşi 5 reprezentaţii cu începere de Luni 9 Aprilie, vine din Orient, fiind angajată la Bucureşti pentru 35 reprezentaţii, Trupa numără artişti mari cu primadona *Dora Remondini*, tenorii *Perico, Santarelli*, cari cu baritonul *Mari*, sunt răsfăţaţii publicului ieşan. Are o orchestră superbă de 25 persoane condusă în chip maestru de maistrul Giovanelli. Va reprezenta 6 opere superbe: *Trovatore, Manon-Lescaut, Traviata, Cavalleria Rusticană, Pagliacci şi Carmen.* Printre artiştii trupei mai cităm pe Amalia de Roma, Rodriguez, Garreta, mezosoprana Esposito, basul Mauceri, Bolloni, Mascareguas, etc. etc.

Cor de 30 barbaţi şi femei.

Vom avea 5 reprezentaţii în condiţiuni strălucite, meritul organizărei lor revenind cunoscutei Agenţii Teatrale „Thaila" a d-lui T. P. Maximovici care ne a procurat în totdeanna cele mai alese spectacole de trupe străine.

Ultime INFORMAŢII

De ce n'a intrat în cabinet d. Mişu Seulescu

— Secretarul general al Ministerului de Finanţe pălmuit —

Intreaga lume politică a fost viu surprinsă de faptul, că d. M. Seulescu unul din cei mai vechi şi s'o recunoaştem, cei mai serioşi ministeriabili carpişti, n'a intrat în cabinetul Maiorescu.

D. M. Seulescu, atît prin cultura d-sale specială, cît şi prin locul pe care-l ocupă în partidul fost al d-lui Carp, era indicat să ia portofoliul finanţelor cu toate acestea, d-sa n'a intrat în cabinetul Maiorescu şi i-a fost preferit aproape [nono-genarul Th. Rosetti.

Eplicaţia alăturării d-lui M Seulescu e cu adevărat senzaţională. O deţinem din sursa, cea mai autorizată şi nu credem să fim desminţiţi.

Iată adevărul gol, adevărul adevărat, exprimat fără înconjur şi fără comentarii:

D. Mişu Seulescu a pălmuit în culoarele Camerei pe D. G. Many, secretarul general al ministerului de finanţe. Pălmuirea d-lui Many a fost determinată de atitudinea acestuia, în chestia aprecţuirei acţiunilor Băncei Naţionale, depuse în gaj la Casa de Depuneri.

Se ştie că din pricina aceasta d. Seulescu şi-a perdut locul în consiliul de administraţie al Casei de Consemnaţiuni.

D. D. G. Many n'a mai dat nici... o urmare palmelor primite, şi s'a mulţumit să se plîngă d-lui Carp, care i-a promis, drept satisfacţie, că nu va face ministru pe d. Seulescu.

D. Carp s'a ţinut de cuvînt. D Seulescu n'a intrat în Cabinetul Maiorescu. Pentru a se răzbuna împotriva d-lui Carp, d. Săulescu a răspîndit încă din Simbăta Floriilor vestea, că fostul preşedinte al consiliului a demisionat, deşi Suveranul rugase pe d. Carp să păstreze în cel mai mare secret demisia sa, Regele nefiind în stare să avizeze imediat.

Iată de ce d. Seulescu n'a intrat în cabinetul Maiorescu, şi iată cum explică guvernamentalii indiscreţia comisă cu prilejul demisiei d-lui Carp.

In ce l priveşte pe d. Many—d sa e stăpîn pe obrazul d-sale, şi nu vedem de ce ne-am supăra noi, mai mult de cît d-sa, de palmele primite.

❑ *Declaraţiile d-lui Carp.*

In discursul pe care l'a ţinut ieri la întrunirea parlamentarilor guvernamentali, d. Carp după ce a mulţumit deputaţilor şi senatorilor pentru concursul ce-i au dat, în Parlament, a făcut o declaraţie filozofică foarte confuză asupra retragerei sale din guvern: s'a retras fiind că „a fost de părere că **lucrurile sunt mai tari ca oamenii".**

Un om a căzut, *a continuat d. Carp,* **treceţi peste trupul lui, dar mergeţi înainte.**

*

Relativ la „lucrul mai tare ca omul" şi la „căderea omului peste trupul căruia trebui mers înainte"—putem spune de ce ie atît de amărît de Carp.

Şeful junimiştilor nu s'a gîndit la retragere cînd a doua zi după Dumineca Floriilor, să trezeşte cu demisia scrisă a d lui Filipescu, fostul ministru de război, pentru „motive cari privesc situaţia guvernului şi partidului".

Consiliul de miniştri fu convocat pentru Marţi şi în acel consiliu d Filipescu şi J. Lahovary făcură apel la d. Carp ca să se retragă împreună cu ceilalţi doi miniştri — şi să admită formarea unui guvern conservator.

Domnul Carp cedă cu condiţia ca el să desemneze persoana de succesoare; aşa că domnii Deşliu şi Hiotu, pe care d. Filipescu i rezervase pentru minister, n'au putut intra în ministerul Maiorescu.

In ce priveşte pe d. T. Rossetti el a fost impus personal de M. S. Regele.

❑ **In vedere că opoziţia unită, pentru care nu există guvern, socoteşte pe M. S. Regele ca singur factor naţional în ţară şi în vedere că Suveranul, cu începere de Duminică, 8 Aprilie, îşi va stabili residinţa la Sinaia, viitoarea întrunire publică a opoziţiei-unite, la care vor participa delegaţiuni din provincie, va avea loc la Sinaia.**

❑ **In interpelarea pe care o va adresa guvernului asupra modului cum a fost format, d. Ionaş Grădişteanu va cita următoarea frază dintr'un discurs al d-lui P. P. Carp:**

— Nu este admisibil ca şeful partidului să fie în afară de guvern, cînd acel partid se află la putere.

❑ *O nouă mişcare în magistratura inamovibilă va avea loc zilele acestea. Ea va fi pricinuită prin retragerea la pensie, din oficiu, din cauză de vârstă, a d lui V. Pretorian, consilier la Casaţie. In locul vacant va fi numit d. Ciocârdia, consilier la Curtea de Apel din Bucureşti.*

UN SCANDAL EX-MINISTERIAL

—Fiul d-lui Carp bruscat de jandarmi—

In ajunul Paştilor s'a produs un scandal enorm pe linia Bucureşti-Giurgiu, scandal care merită să fie relevat.

D. Delavrancea, fostul ministrul al lucrărilor publice, a pornit, cu căţel cu purcel, să facă o excursiune pe Dunăre. S'a ataşat, la trenul Bucureşti-Giurgiu, un vagon ministerial, în care fostul ministru a luat loc împreună cu ai săi.

Pe drum, în staţia Comana, trenul a fost oprit în mijlocul cîmpului, din pricina unei maşini izolate care se afla întîmplător pe linie.

Nici trenul Bucureşti Giurgiu şi nici trenul Giurgiu-Bucureşti, nu şi-au putut continua drumul, şi a fost nevoe de o transbordare, — transbordare în care călătorii au parcurs aproape doui kilometri, cu bagajele în spinare.

Trenul, în care urma să se continue călătoria spre Giurgiu n'avea decît un singur vagon clasa I şi nici un vagon ministerial.

Funcţionarii c. f. r. au oprit pe călători de a ocupa compartimentele vagonului de clasa I, sub cuvînt că acest vagon e rezervat pentru d. Ministru. Publicul cu biletele clasa I s'a opus, şi atunci au intervenit jandarmii, cari au evacuat cu forţa vagonul, pe care l'a ocupat d. Delavrancea, împreună cu familia şi cu numeroasele damigeane de vin cari îl însoţeau în excursiune.

Printre călători se aflau şi d-nii Matei Balş şi d. Carp, fiul fostului prim-ministru. D. Carp a fost aruncat din vagon în noroi, şi geamantaie i-au căzut peste cap şi lucrurile i-au fost împrăştiate alături de linie.

Scandalul acesta a fost provocat de d. Delavrancea fără nici o ruşine şi în clipele cînd d-sa *nu mai era ministru* şi nici nu mai avea dreptul să ocupe un vagon ministerial, necum să uzeze pentru excursiunile d sale, de un vagon al statului.

Inregistrăm acest scandal, pentru că el, suntem convinşi, va figura cu cinste în dosarul asanatorilor de moravuri.

❑ *La cursele de cai de Duminecă, din Bucureşti, toate premiile au fost cîştigate de caii d-lui Marghiloman.*

Dacă este adevărat proverbul „cine are noroc la joc, n'are noroc în dragoste", va fi adevărat şi proverbul nou, „cine are noroc la cai, n'are noroc în politică".

❑ **Ştiri politice.** — Asupra ultimei întrevederi dintre Rege şi d. P. P. Carp, d ţ nem din sursă autorizată, următoarele amănunte:

Regele, exprimîndu-şi părerea de rău că din cauză de boală, nu putuse primi pe d. G. Gr. Cantacuzino, care ceruse o audienţă,—a întrebat pe d. Carp, dacă nu ştie d-sa ceea ce voia să i comunice d. Cantacuzino.

— Ştiu Majestate, a răspuns d. Carp. Domnul Cantacuzino, doreşte se Vă spună că, în afară de mine, nimene în partidul conservator, nu mai poate forma un minister.

Regele a rămas... mirat de răspunsul d-lui Carp... Peste o oră, însă d. Maiorescu primea însărcinarea de a forma cabinetul.

*

Asupra neintrărei d-lui Grecianu, în ministerul Maiorescu, avem următoarele detalii, chiar d n partea unuia din actualii miniştrii.

D. Maiorescu, a fost acela, care n'a voit cu nici un preţ, să accepteze pe d. Grecianu; dorea însă ca din noul minister să facă parte d. Matei Cantacuzino.

Auzind d. Carp de dorinţa d-lui Maiorescu, s'a dus la acesta acasă şi i a spus:

— Titule, dacă iei pe Matei în minister, ia-l şi pe A. C. Cuza, cari, pe lîngă alte calităţi Cuza e şi văr cu... Pangrati; ministrul lucrărilor publice.

Zeflemeaua d-lui Carp şi-a făcut efectul.

Nici d. Grecianu, nici d, Matei Cantacuzino, n'au devenit miniştri.

*

Indată ce s'a aflat, că d. Maiorescu nu admite pe d. Grecianu, în minister acesta împreună cu cîţiva din prietenii săi, au răspîndit svonul că n'a putut intra în minister, de oarece a primit să facă parte din comitetul sărbătorilor anti-ruseşti.

❑ In ziua de 28 Martie, s'a aprins şi ars casa locuitorului Ion al Mariei Penzu, din satul Crucea, comuna Luni gani.

❑ Locuitorul D. N. Costachi din Mînzeteşti, s'a sinucis trăgîndu-şi un foc de armă în abdomen.

Se crede că motivul sinuciderei ar fi faptul, că a fost luat în armată.

❑ Astă noapte, un furt prin spargere, s'a comis, în str. Cismăriei No. 35 la negustorul Haim Motlsohn.

Hoţii au furat mai mulţi saci de fasole şi diferite obiecte.

Hoţii au dispărut, fără a li se putea da de urmă.

❑ Astă noapte, un incendiu a distrus o căsuţă, în strada Morei de foc No. 66. Casa a fost asigurată.

❑ S. S. Arhiereul Valeriu Bacaoanul va fi numit egumen al bisericei sf. Spiridon din Iaşi.

S. S. Arhiereul Botoşăneanul va fi numit vicarul Mitropoliei din Iaşi.

❑ **Pîinea săracilor.**—D na dr. Elena Riegler, preşedinta Societăţei „Pîinea Saracilor" din Iaşi, aduce în numele comitetului societăţei, cele mai vii mulţumiri tuturor persoanelor, care prin graţiosul şi binevoitorul concurs, au contribuit la buna reuşită a matineurilor date de societate, în zilele de 26 şi 27 Martie, anul curent.

Mulţumeşte, în special, princesei Olga Sturza, care a binevoit a pune, în mod gratuit, la dispoziţia societăţei, saloanele din Palatul seu, strada Carol 23.

Asemenea d-nei Maria Sturza, care a binevoit a suporta cheltuelile pentru instalarea electricităţei.

De asemenea aduce cele mai călduroase mulţumiri şi d-lui inginer Costin, directorul Regiei, pentru graţioasa sa atenţiune, de a fi oferit, pentru tombolă, 1000 ţigarete anume împachetate cu etichetă elegantă purtînd numele Societăţei.

Tot odată se aduce la cunoştinţa publicului, că produsul brut al matineurilor, este de *1660 lei* din care scăzîndu-se cheltuelile, *362 lei*, a rămas un un beneficiu net de *1288 lei*, din această sumă,— comitetul societăţii, oferă **200** lei, cantinelor şcolare.

❑ Intre epitropii Spiridoniei şi d. dr. Socor, medic primar, este pe cale să isbucnească un nou incident, din cauza unei adrese, cu conţinut foarte violent, pe care d. dr, Socor l'a înaintat epitropiei, relativ la numirea unui medic secundar suplinitor la secţia bolilor de ochi.

❑ **Judiciare.** — Tribunalul s. I a ramas să se pronunţe mîine, Mercuri, în procesul referitor la expulzarea fraţilor Barbu din conacul moşiei Bădeni.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît astă-zi următoarele: a fixat la cîte 100 lei cauţiunele pentru elibera rea provizorie a numitelor Marţa şi Ecaterina Pirău, deţinute pentru pruncucidere; a respins opoziţia numiţilor Gh. Simieonu şi M. Popa, deţinuţi pentru falşuri în acte publice.

❑ Prefectul de Poliţie în urmărirea a doi spioni sau „Goana Morţei" este titlul piesei principale a noului program cinematografic de astă seară Marţi din sala Circului Sidoli.

„Goana Morţei" face parte din seria filmelor lungi daneze, a căror interpretare se datoreşte artiştilor din Copenhaga, alcătuite şi puse în scenă de danezul Urban Gad, directorul teatrului din capitala Danemarcei.

Restul programului cuprinde apoi: O călătorie prin Africa, scene şi vederi din negrul continent.

Un şiretlic al unchiului, scene comice.

Reabilitare, mare dramă modernă.

Escursiunea lui Ţicnilă, scene foarte comice.

Poimîne Mercuri 4 April, program nou,

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ **Spectacole.**—*Păpuşile*, gustata şi apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iaşi, la teatrul Naţional, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars şi d-na Miţa C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiştilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iaşi o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaş zi (seara) *Fetiţa*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* şi *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* şi 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locaţia este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

EPITROPIA GENERALA

Case spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Fa e cugoscut că în ziua de 4 Mai 1912 oara 2—4 p. m., se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnizarea cu pînea necesară spitalului Central, Paşcanu, Institutul Gregorian, azilul Balş, ospiciul Socola şi ospiciul Galata pe timp de un an.

Licitaţia se va ţinea conform art. 72—83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se prezenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie în sumă de 1000 lei în numerar sau efecte publice.

Ori ce informaţiuni şi condiţiunile se pot vedea şi lua în fiecare zi de lucru în cancelaria Epitropiei la serviciul administrativ.

No. 2334—2 | 4, 1912.

ULTIMA ORA

Bucureşti 3 Aprilie

Intrunirea dela clubul Conservator-Democrat

Discursul domnului TAKE IONESCU

Importantele declaraţii ale şefului partidului nostru

Bucureşti.—Aseară la orele 9, a avut loc la clubul conservator-democrat, consfătuirea anunţată, la care au luat parte, pe lîngă membrii din Capitală şi numeroşi delegaţi din provincie.

D. Take Ionescu este obiectul unei grandioase manifestaţiuni de simpatie, primit, cu ovaţiuni şi aclamări, ce păreau a nu se mai sfîrşi.

*

D. Take Ionescu, luînd cuvîntul, zise:

„Eri, la Dacia, a vorbit d. Ionel Brătianu, am vorbit şi eu—asupra acţiunei noastre publice, presentă şi viitoare. Am venit acuma, să ne strîngem împreună şi să ne consfătuim. Ştiţi bine, că mie îmi place sa aud toate glasurile, deci toţi cari aveţi observaţiuni de făcut, vă rog să nu vă simţiţi stîngeniţi, să vă spuneţi, tot ce credeţi că e bine.

*

Ştiţi ce luptă crîncenă se duce în potriva noastră.

Au crezut adversarii, că ne vor risipi ca potîrnichile, şi ne-au taxat de inferiori marilor lor capacităţi. S'au înşelat. Acum tot în contra noastră s'a format şi noul minister?

Pentru ce?

Să se facă acelaşi lucru. Evident că ministerul Carp, nu s'ar fi dus, dacă n'ar fi fost vorba să se'ncerce orice pentru a împiedica venirea la putere a celor de la Casa Riegler.

Nu există altă explicaţie.

Dovada o găsim în faptul că nu s'au putut înţelege asupra declaraţiilor.

Au spus că sunt continuarea celor vechi. Dar dacă nu s'a schimbat nimic, de ce s'au schimbat oamenii?

D. Carp, a zis că se va întoarce la putere.

D. Carp, nu se va întoarce, ori ce s'ar întîmpla.

Toată încercarea este în potriva noastră.

Ei nu mai ştiu ce să facă. Ori se teme de neîncrederea între noi şi aliaţii noştri, — iar printre partizanii noştri umblă cu intrigi şi bănuieli.

Vor veni să vă spună, că mi-ar fi oferit, tot ce am fi voit, cînd lucrurile nu stau de loc aşa.

De patru ani nu mi s'a deschis nici o perspectivă leală. Aşi fi fost mai reu ca un copil de a-şi fi căzut în cursă. Nici o dată nu mi s'a oferit nimic leal.

S'au făcut propuneri, dar cu preţul lealităţei noastre. Noi nu putem umbla însă pe căi nepermise, pe poteci tainice, pe căi subterane.

Ţin să vă asigur, că n'am fost pus nici o dată în posiţiune, să stau la vorbă, pe un teren leal, onest.

*

Acţiunea noastră este în creştere. Faimosul lor bloc s'a făcut năsip curat.

Unirea lor va dura pînă Sîmbătă. Aşi vroi să-i văd după Simbătă. A intrat viermele de distrugere şi suntem în primăvară şi viermele va creşte.

Eu constat că baratca lor este bolnavă şi nu se va putea vindeca.

Ei îşi primesc acum pedeapsa pentru pacatele lor.

Eu n'am nici o grijă despre viitor şi vă rog să aveţi încrederea în dreptatea noastră.

*

Alianţa noastră cu partidul liberal este cinstită şi leală.

Să nu credeţi, că dacă ni s'ar fi propus un teren leal, m'aşi fi oprit la chestiuni de forme şi n'aşi fi stat de vorbă.

De cît un lucru şi asupra acestui lucrusuntem intransigenţi: este demnitatea dv. şi a mea.

N'am tratat şi nu tratez cu nimeni. Dacă mi se va vorbi voi vorbi.

Forţa moartă este indistructibilă. Toată lumea s'a convins de acest lucru.

Guvernul de azi, în forma lui actuală este cu neputinţă. Intoarcerea la forma de eri, este iarăşi cu neputinţă.

Ţin să vă fac o rugăciune: să răspîndiţi în toate părţile, la toată lumea, cu convingere, în triumful final şi încredere în dreptatea cauzei noastre.

Spuneţi tuturor, să nu se turbure prea lesne, de toate vorbele ce vor veni din toate părţile.

Vom lupta prin toate mijloacele, prin mijloace practice, căci noi nu recurgem la violenţe şi atacuri. 8 Ianuarie nu noi l'am provocat.

O să ne vedem mai des, căci şi vremea este scurtă. Un lucru vă rog: să fiţi, cum aţi fost pînă acuma".

*

Cuvintele şefului nostru, au fost dese ori întrerupte şi acoperite cu lungi ovaţiuni.

Au mai luat cuvîntul d-nii dr. Istrati şi Barbu Păltineanu,—după care adunarea a intonat imnul: Trăiască Regele!

Groaznicul accident de Automobil

Ce-i cu tînărul Leonida?

Bucureşti.—Pînă în acest moment lipsesc amănunte precise, asupra graoznicului accident de automobil căreia a căzut victimă d. Robert Catargi.

Nu se ştie nimic nici despre soarta tînărului Leonida despre care se afirmă, că e de asemenea grav rînit.

In Capitală domneşte din cauza aceasta o mare îngrijorare.

NEDREPTAŢI ÎN ARMATA

Bucureşti. —In cercurile militare, se comentează mult, un nou act de nedreptate, comis la ministerul de răsboiu.

Iată despre ce e vorba:

D. Locot. colonel Maltopol, numit în 1906 comandant la regimentului 5 calaraşi din Ialomiţa, a fost pus pe tabloul de înaintare, fiind notat în modul cel mai elogios.

Ori în loc de a fi înaintat, d. locot. colonel Maltopol a fost retrogradat, numit ajutor de comandant la regimentul 1 calaraşi din Craiova.

Ciocnirea unui vapor

New-Jork.—Se telegrafiază, că vaporul „Titania", s'a ciocnit de un gheţar.

Vaporul „Virginia" a putut veni repede în ajutor.

Vaporul „Titania" avea 1370 pasageri. Se crede că cei mai mulţi au fost salvaţi.

Demisia guvernului unguresc

Budapesta.—Guvernul unguresc a demisionat.

Faptul este de o extremă gravitate, ţinnidu-se în seamă, ultimele declaraţiuni făcute de Impăratul Frantz Iosef.

Interpelarea d-lui I. Grădişteanu

Bucureşti.—La Cameră, d. Ionaş Grădişteanu, şi-a desvoltat interpelarea anunţată, cu privire la situaţia guvernului.

D. Grădişteanu a zis că de fapt avem un guvern nou, de oare-ce atunci cînd se schimbă primul-ministru, însamnă că a venit un guvern nou.

Cele petrecute sunt în contra uzurilor constituţionale, de oarece odată cu demisia preşedintelui consiliului, trebuia să demisioneze întregul cabinet.

Dar de ce a plecat guvernul Carp? Pentru că devenise o ameninţare pentru ordinea publică.

D. Carp a fost ales şef în 1901 şi a fost ales, pentru a apăra ideea de proprietate.

Noi am ales pe d. Carp, dar am fost amăgiţi.

N'a putut fi şef nici în opoziţie, nici în guvern.

Carp a fost condus de un grup de junimişti, şi azi politica d-lui Carp, a dat faliment şi încă cel mai mare faliment posibil.

D. Grădişteanu, după ce arată că noul guvern, nu este de cît tot un guvern junimist, spune că acest guvern nu va reuşi în nimica, şi nu va reuşi să facă concentrarea, fiindcă nu o vrea, şi chiar dacă o vra, nu-l lasă d. Carp.

*

După ce d. Gr. Cantacuzino, răspunde cîte-va cuvinte, ia cuvîntul d. Carp, care a taxat de inconscient atacul d lui Grădişteanu.

Apoi zice:

„Fiindcă se ştie de întreaga ţară, că concentrarea chiar dacă ar vra s'o facă guvernul, majoritatea de azi, nu l'ar lăsa, ţin să arăt, că concentrarea nu este posibilă, de cît sub direcţia de azi, şi pe baza principiilor partidului conservator".

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: **Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi abur supraîncălzit**

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.

Funcţionare perfectă garantată

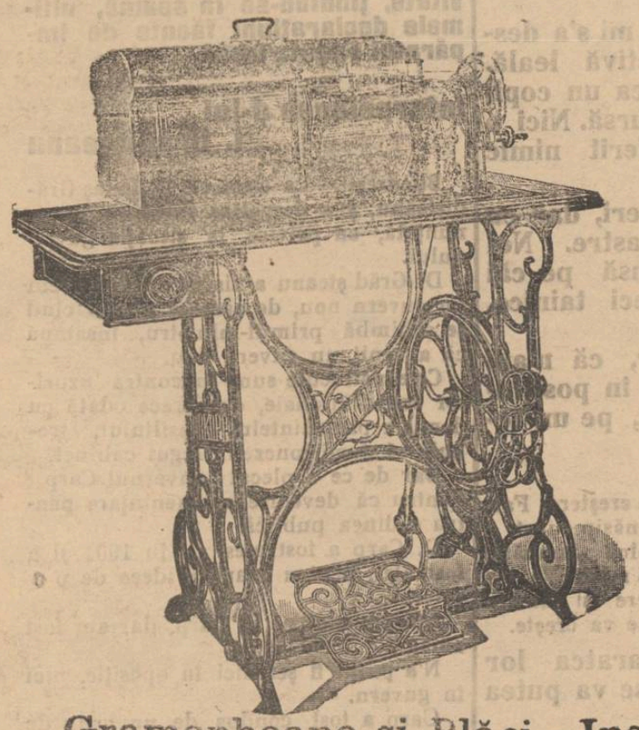

Biciclete BRENABOR

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd în rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matinee şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] se vindecă [illegible] Nevralgiile [illegible] de Cap, Dureri de Dinţi, Durerile de Ureche, Gerdelipse, Sciatica, Durerile [illegible] [illegible] reumatismul [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] în masă în dimineaţa de [illegible] se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun şi unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere [illegible] HAPURI MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, [illegible] la toţi Droghiştii şi Farmaciştii

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iehan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. 45. Strada 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul IX No. 1559 — Joi 5 Aprilie 1912

Primenire generală

Formarea guvernului Maiorescu a surprins pe toată lumea. Surprinderea și uimirea este mai mare și mai generală mai ales acum, în urma declarațiunilor solemne făcute în parlament de noul guvern prin organul primului ministru. Cabinetul Maiorescu tinde să fie continuarea cabinetului Carp. Nu va face nimic de natură a dezavua acțiunea fostului guvern, nu va face nimic, care să restabilească liniștea politică, viața politică normală.

Ceva mai mult. La declarațiunile din parlament ale noului guvern—care însă ține să rămînă tot cel vechi—s'au asociat în mod sgomotos d-nii Carp și miniștrii demisionați din fostul guvern, vrînd parcă să sublinieze inutilitatea actualului guvern.

Atît d. Carp cît și d-nii Filipescu și Marghiloman au luat cuvîntul spre a arăta d-lui Maiorescu, că linia sa de conduită nu trebue să fie alta, decît acea inaugurată de fostul guvern; că lor nu le convine o clarificare a situației.

Intrebarea logică, ce vine în mintea oricui, este: de ce a căzut atunci guvernul d-lui Carp?

Această întrebare și-a pus-o un senator din majoritate, d. Lăzărescu, care a ținut să indice noului guvern, că în sînul majorităților sînt și spirite plictisite de jongleria d-lui Carp, care face neputincioasă și ridicolă guvernarea partidului conservator. Ba, mai mult. Printr'o intuiție clară a situației politice, acest senator a cerut guvernului și partidului conservator, să recunoască drepturile d-lui Take Ionescu în partidul conservator, fără care mersul normal și progresiv al partidului este absolut imposibil.

Ce însamnă aceasta? Pur și simplu reflectarea în sînul majorităților a celebrului bloc ministerial. Cunoașteți legenda blocului d-lui Carp. De cîte ori se clătina guvernul Carp—și aceasta s'a întîmplat chiar din primele luni de la formarea lui—guvernul anunța că e bloc. Blocul ministerial, reflectîndu-se în parlament, dădea blocul parlamentar.

Dar iată, că într'o bună zi, tocmai cînd se credea, că blocul ministerial e mai solid, se formează guvernul Maiorescu cu demisiunea a patru miniștri. Legenda blocului se distruse. Era natural, ca atunci să se distrugă și legenda blocului din parlament. Cînd în guvern e debandadă, se putea să nu izbucnească debandada și în majorități?

Așa se explică ieșirea acelora dintre parlamentarii partidului conservator, cari și-au luat curajul da a pune chestiunea neted și de a cere realizarea unei soluții radicale.

Mai caregoric a fost însă d. I. Grădișteanu, deputatul de Rîmnic, care a atacat nu numai noul minister al d-lui Maiorescu, ci chiar direcția actuală a partidului conservator. D-sa și-a manifestat deziluzia de a fi fost pentru alegerea d-lui Carp la șefia partidului conservator, care n'a putut fi șef nici în opoziție, nici la guvern.

Intr'o asemene situație ce înseamnă guvernul Maiorescu. Chiar dacă pentru moment ar avea asentimentul mamelucilor parlamentari, ce va putea face el, cînd spiritul de dezbinare a prins rădăcini în partid, și tinde a se lăți tot mai mult? Vrea guvernul să mai amîne rezolvarea unei crize fatale? Nu va reuși. Căci amînarea nu va avea alt efect, de cît de a adînci răul, de a înăspri relațiunile, de a întări dezidentele ce încep a se forma în chiar sînul partidului de la putere, pentru a se termina cu un crach monstru, care va fi cea mai nenorocită cădere a unui partid mult timp a trece în istorie.

Partidul conservator se află într'o situație grea, și gravitatea situației este cu atît mai mare, cu cît nici d. Carp nici cei ce-l înconjoară nu văd realitatea, nu văd primejdia ce amenință și perzistă într'o atitudine stranie.

Ca omul, care-și vede sfîrșitul sigur, d. Carp încearcă să-și prelungească agonia, uitînd că agonia nu e de cît începutul unei stări nouă, care se chiamă moarte.

In curînd vom vedea, cum glasurile astăzi disparate, ale celor ce văd bine se vor înmulți, și vor forma corul puternic al celor, cari mai tîrziu își vor impune voința lor.

Căci pe de asupra d-lui Carp și a interesaților săi sfătuitori, este voința partidului. Șeful este trecător, partidul este stabil. Partidul trăește și voința lui de a trăi este mai puternică de cît voința omului, care constitue pentru el o primejdie permanentă.

Și partidul d-lui Carp va vedea în curînd necesitatea unei primeniri generale, pe care numai d. Take Ionescu o poate realiza.

Al treilea grenadir

Domnul Carp n'a voit să explice deputaților și senatorilor, de ce s'a retras din minister. Deputații și senatorii, așa cum s'a explicat fostul președinte al consiliului, nu știu nici astă-zi, după discursul ținut de d. Carp, de ce s'a retras el, de ce a admis incoherența politică, pe care d. Carp singur o combătuse altă dată; șeful partidului de la guvern — în afară de guvern, sau cum s'ar zice: șeful unui partid politic, declarat ministeriabil!

Un lucru știu unanimitățile parlamentare după explicațiile de la consfătuirea de Marți: știu mai puțin de cît înainte.

Domnul Carp a vorbit filozofic despre retragerea sa: „m'am retras, a declarat dînsul, fiind-că lucrurile au fost mai tari ca oamenii".

Singurul lucru, care fusese amestecat în politica d-lui Carp, a fost tramvaiul. Nu-i vorbă, tramvaiul ie mai mult obiect de cît lucru—dar fie și lucru.

In viața și existența unui partid politic, lucrurile contează, deci, ca și oamenii, ca și împrejurările Se poate chiar întîmpla—ca în cazul special—ca oamenii din guvern să între în luptă cu lucruri și ca acestea să biruiască pe oameni.

Domnul Carp, spre pildă, a fost învins de lucruri—de lucruri misterioase - cari au fost mai tari ca el.

Biruit de lucruri, omul a căzut. Omul ie d. Carp. „Treceți peste trupul lui, a zis jalnic șeful, și mergeți înainte". Partizanii să treacă peste cadavrul viu al șefului, învins de lucruri, și să meargă înainte după d. Maiorescu, care urmărește politica omului căzut. Sfatul acesta este foarte egoist: dacă d. Maiorescu va urmări exact politica d-lui Carp, care, mai slab de cît lucrurile a fost învins de ele, este evident că și d. Maioroscu, mai ales că el este mult mai slab de cît predecesorul seu, va fi învins, mai repede încă, de acele neștiute lucruri.

Căzut învins de lucruri, îndemnînd pe partizani să treacă peste trupul seu spre a putea merge înainte, d. Carp are, totuși, speranța că va învia. „Sper, a zis el, că ne vom revedea". Nu doar pe ceea lume, unde se crede că numai sufletele se revăd, dar la putere — cînd d. Maiorescu va fi fost învins de lucruri.

Figura nu este lipsită de poezie. Un om moare și lasă cu limbă de moarte parola ca prietenii, trecînd peste cadavrul seu, să meargă înainte; iar apoi mortul vorbește de înviere, de reînceperea luptei—cu lucrurile.

Vorbind astfel, d. Carp trebue să fi avut o reminescență din Heine. In ai sei celebri „Grenadiri", „jidanul de la Dusseldorf"—cum l'a anexat odată, la jidanii în presă A. C. Cuza—descrie doi grenadiri francezi, din care unul, aproape muribund, rănit de glonți — spune celuilalt: „de voi muri, să mi pui arma în mînă și cu sabia să mă încingi. Cînd Impăratul va trece calare peste mormîntul meu — înarmat și încins voi eși din mormînt — ca să apăr de dușmani pe Impăratul meu".

Dragostea grenadirului pentru Napoleon, se arată la d. Carp pentru... putere. Și el a murit, ca și grenadirul, învins, însă, de lucruri, nu de gloanțe. Și el este gata să iasă din mormîntul politic în care s'a cufundat singur—pentru a-și apara puterea, la care ține cu manie.

Al treilea grenadir—d. Carp. Preferim pe cei ai lui Heine.

Victoria definitivă

— Din discursul rostit Marți seara de d. Take Ionescu, la clubul democrat din București —

Suntem mai aproape ca ori cînd de victorie. Victoria morală e aproape completă. Muncindu-se ca să scape guvernul va pierde și ceea ce are azi. In toată munca ce ei depun, ca să găsească un nou echilibru, se va accentua și mai mult desechilibrul. Vă repet: n'am nici un fel de îndoială de victorie. Rog pe toți să aibă încredere desăvîrșită, nu în mine, dar în dreptatea noastră. Vedeți că lupta noastră de pînă acum a avut succes: i-am pus la pămînt. Acum ei dau cu bobii ca să vadă ce au de făcut. Față de această dare cu bobii noi rămînem întregi Ori-ce vor spune și vor încerca, alianța noastră cu liberalii e cinstită, întreagă și trainică. Ea n'are alt scop de cît să ajungem la țelul ce ni l'am propus din prima zi și atunci cînd îl vom ajunge, alianța va înceta, dar va rămîne încrederea absolută, care e foarte mare lucru. Să fiți siguri, că nimeni nu ne va trage pe sfoară, după cum nici noi nu vom trage pe nimeni de sfoară. Să credeți că nu e la mine nici încăpățînare și că oricari ar fi împrejurările în cari aș simți, că pot servi ideile noastre, n'am să mă uit la formele seci și să nu primesc miezul lucrului pentru o formulă. Dar țin să se știe că sunt intransigent în ce privește demnitatea d-voastră și a mea. Asta n'o dau nimănui, în nici o împrejurare, cu nici un preț și sub nici o condițiune. N'am tratat și nici nu tratez cu nimeni. Dacă mi se va vorbi, voiu vorbi fiindcă nu sunt nebun să nu răspund cînd ni se vorbește.

Știu că forța noastră este indestructibilă, că în loc să scadă, ea a sporit, că toată lumea o înțelege și că toți țin socoteală azi de ea.

Indrăsneală inconștientă

Luînd succesiunea guvernului Carp, guvernul actual pregătise, ca program, ramura de maslin. Asemenea ramură după ferul roșu al d-lui Carp—era indicată să mai potolească patimile și să readucă la normal relațiunile d'intre guvern cu partidele de opoziție.

Purtătorul ramurei de maslin n'avea să fie noul șef al guvernului, ci omul, care s'a dovedit a fi cu noroc în descurcare de afaceri încurcate și care are, tot grație norocului seu, o presă bună în București — ceea ce n'a avut predecesorul omului cu noroc.

In această ordine de idei a fost plasat la ministerul de interne d. C. C. Arion, un barbat care nu cunoaște macar unul din cele 32 județe ale țării

Dar nici nu trebue să le cunoască. Domnul Arion n'a cunoscut chestia bisericească, dar a reușit, grație norocului, s'o tranșeze: a emis mandate pentru sfintele veștminte ale membrilor sf. Sinod.

Mare noroc a avut și cu reforma universitară: cu toată opunerea ambelor Universități legea a trecut — după ce d. Arion reformase de trei ori salariile profesorilor: de la 700 la 800 lei, de la 800 la 900 și de la 900 la 1000 de lei.

Iată-l pe d. Arion rămas, în semnul norocului, la ministerul de instrucție, numit și la interne — că doar, grație șansei, grație presei bune, va tranșa și chestia tramvaiului.

Dar cum d. Arion nu poate cumpăra și pe acționarii societății de tramvaie, a devenit, din om blînd și cu noroc, om energic, care declară că nu va capitula, după ce, în prima zi a venirei sale la interne, învățase pe primarul Capitalei să capituleze el.

Domnul Arion a și înlăturat ramura de maslin, ba chiar, ca să dovedea-că că este urmaș al politicei d-lui Carp. a rădicat ferul roșu esclamînd: „jos politica de afaceri, înlături afacerile din politică."

Un om bun a vorbit astfel. *Epoca* îi dă astă-zi certificat de bunătate spunînd: „bunătatea d-lui C. C. Arion este recunoscută. Atît de bun a fost la ministerul școalelor, în cît a lăsat urme nu numai în buzunarele devoților săi, cum spune *Viitorul* — dar chiar în buzunarele acelor, cari zilnic îl insultă".

Oficial se confirmă, deci — notița este scrisă, în tot cazul dictată — de d. Arion — că acesta, cu banii ministerului — a fost foarte generos cu toată lumea: a umplut pungile prietenilor, a umplut și pe acele ale adversarilor.

De aceia a reușit să tranșeze cele 2 chestii grele: bisericească și universitară și să fie plasat și la cel mai însemnat minister, doar va reuși să tranșeze și alte chestii grație „bunătății sale recunoscute".

De cît un ministru, care umblă prin fonduri secrete ca să devie om de bunătate recunoscută n'are fason să strige „jos politica de afaceri" fiind-că bunătatea sa recunoscută este de domeniul afacerilor, nu de acel al politicei.

De sigur, misiunea unui asemenea om este terminată cînd îl pui să tranșeze o chestie, care nu poate fi rezolvită cu „bunătatea recunoscută".

D. Arion se crede, totuși chemat să facă exerciții gimnastice cu fierul roșu și să sfîdeze partidele de opoziție.

E o îndrăzneală care are pentru ea scuza inconștienței.

OAMENI ȘI LUCRURI

Invățămînt moral

Inițiatorii „școalei noue" — la țară, în plină libertate și atingere cu natura—ce încumetează a crede mai cu seamă într'o izbîndă morală. Școala consacră cele mai mari îngrijiri—spune prospectul ce ni s'a trimis — întru a forma și a oțeli caracterul, cultivînd și dezvoltînd în el sentimentul de inițiativă, de răspundere, de stăpînire de sine, curagiu și independență. Din armonizarea educațiunei fizice, intelectuale și morală într'o acțiune simultană, strînsă și solidară să se făurească ființa puternică și desăvîrșită, bine înzestrată pentru viață.

La rezultatul acesta suprem e vorba să se ajungă prin experiența personală și naturală treptată a copilului în opera sa de adaptare spontanee la viața școlară, la viața socială—cu camarazii lui, cu dascalii lui.

Dezvoltarea însușirilor morale la copil e cu putință și e sigură numai dacă se ține seamă de spontaneitatea lui, de individualitatea lui,— aparte.

Opera morală ar consista—cred inițiatorii școalelor nouă — în a crea la copil o adevărată *individualitate*, o largă *sociabilitate*, a-i se da sentimentul real că el e nu numai cineva, dar și că face parte din o colectivitate vie, în acțiune. Copilul va învița pe această cale cum să se conducă față de sine și de ceilalți.

Mijloacele?

Izgonirea disciplinei autoritare care vrea să impună copilului obiceiuri morale al căror rost și scop nu-l înțelege.

Ființa morală a copilului nu se crează nici prin violențe, nici prin brutalitatea principiilor și a mijloacelor, nici prin pedepse ori sancțiuni artificiale.

E vorba, din potrivă, să respecte „demnitatea" copilului, să se țină seamă cît mai mult de natura lui, de temperamentul lui, de vrîsta lui, de dezvoltarea lui fizică și intelectuală, să se desființeze pedepsele cari degradează și umilesc sufletul copilului pe lîngă că-l deprimă și-l irită.

Copilul se cuvine să aibă conștiința, schimbătoare că lucrează prin sine în suși, că face propria sa educațiune morală.

Lucrurile acestea bune și cuminți nu se spun și nu se visează acum pentru întîiași dată.

Mijloacele de îndeplinire sunt poate astăzi mai numeroase, mai mari. Vor fi oare și mai eficace și într'adevăr suntem în fața unei mari revoluțiuni,—schimbarea radicală a sistemelor de instrucțiune și pedagogie?

Rodion

Schitul Frumoasa-Bacău

In partea de miază-noapte a județului Bacău în hotar cu județul Neamț, printre multe localități frumoase de munte este și satul Schitul-Frumoasa.

Drumul spre Schit se abate din șoseaua Bacău-Piatra, cam din dreptul satului Balcani.

Ajungi pe valea Tazlăului, spre apus miază-zi prin o frumoasă lunca și după ce treci Tazlăul de mai multe ori dai de satul Răteni, care face parte din Schitul Frumoasa.

Valea se îngustează aci între doui munți acoperiți de brazi seculari, iar drumul îl faci pe valea pîrîului Schit, care îți murmură tot drumul în sus, farmecele plaiurilor de pe unde își adună apele cristaline.

Nu mergi în sus nici o jumătate de oră și la o cotitură a pîrîului, se întretaie două drumuri îndosite de munți. Unul spre Căsoasa, altul spre Coman. De aci pîrîul Schit și Căsoasa îți taie drumul de vre-o 20 de ori.

De o parte și de alta se întinde satul Schitul-Frumoasa într'o admirabilă și pitorească pozițiune pe poalele munților împădurați de brazi.

Spre Apus, munții Fruntea Comanului acoperiți de păduri seculare îți ațin calea priveliștei celei mărețe a muntelui Coman la o depărtare de vre-o 6 ore de Schit.

Spre răsărit, muntele Dunea, spre miază zi dealurile Zmida Runcu și muntele Palaghia, te închide ca într'un cerc de păduri frumoase de brad.

Cine a avut fericirea să colinde munți singuratici, să i priveasscă în toate formele lor nespus de frumoase, să rătăcească în poenele singuratice din pădurile de brad, să respire aerul cel curat și înviorător al plaiurilor, acela va înțelege, cît e de greu să descrii toate impresiile și tablourile nespus de mărețe, nespus de încîntătoare ce-ți se desfășoară vederii la fiecare pas.

Locuri minunate de excursiuni se găsesc cu îmbelșugare în împrejurimile acestui depărtat sat ascuns în munții vecini cu frontiera.

La cîți-va kilometri înspre apus miază zi, poți merge cu trăsura, ori mai de a dreptul prin tainicele poteci ale pădurilor, la satul Cucueți—unde este și o fabrică de sticlă.

Aci, de pe platoul muntelui Măgura, ți se desfășoară vederi toată minunata vale a Solontului cu satele înșirate și presărate pe costișe pînă în Moinești.

Ce fermecătoare priveliște înfățișează această vale!

Ici și colea, pe cosste, urmele gălbui ale spumegătoarelor șivoaie de munte. Munții albăstrui în depărtare pe cari, numai un ochiu deprins, îi poate deosebi de norii de aburi.

. . . . . .

Prin potecile minunate ale muntelui Chirtoc, ca la o oră de drum, scobori în satul Frumoasa, sat nou, mare și bogat străbătut de șoseaua Bacău-Piatra. Satul are într'adevăr poziție frumoasă. De aci mergi ca o oră pînă în satul Taslău din județul Neamț. In drumul spre Taslău, șoseaua șerpuește pe o vale încîntătoare. De o parte și de alta cîmpul e împînzit de ogoare împodobite de recolte bogate de porumb, vrîstate cu ogoare de cînepă, ovăs, hrișcă, iarbă, etc. etc..

De cealaltă parte, dinspre apus a șoselei, se țin înlănțuite pădurile seculare de stejar—la poale e căror, ogoarele mănoase își răsfață în umbră varietatea culorilor produselor naturei.

Loc minunat de excursiune din Schitul-Frumoasa, este și Valea Comanului. Valea tăiată de două pîrîuri ca două panglici argintii, se infundă în secularele păduri de stejari, brazi și fagi.

Poene frumoase întîlnești în tot drumul, unde în timpul cositului respiri aer de brad parfumat de mirosul florilor și al fînului de curînd cosit.

Cultura fînului e principala ocupațiune agricolă a oamenilor din partea locului.

In poene mari, vezi înșirați mulțime de cosași doborînd foarte meșteșugit iarba cea frumos crescută de munte. Răsună pădurile de cîntecile cosașilor, femeilor care adună și a celor ghibaci clăditori de căpițe și stoguri.

Toți sunt veseli și mai totdeauna mulțumiți de frumoasele recolte ale fînului.

In satul Schitul-Frumoasa este o obște pentru exploatarea pădurilor de brad. Locuitorii cumpără loturi de brazi pe

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facері. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

cari îi desfac în draniţe, cîştigînd bine în timpul iernei.

Localitatea aceasta frumoasă de munte, ar putea deveni una din cele mai minunate staţiuni climaterice, dacă drumurile ar fi îngrijite şi vizitatorii ar cerceta-o.

Ce bine ar fi să ne cunoaştem mai bine, noi Romînii, ţara noastră!

Victor Munteanu

INFIINŢAREA
şcoalei de subofiţeri de infanterie

Şcoala de subofiţeri de infanterie, va începe a funcţiona în anul curent, cu începere din ziua de 15 Aprilie, la Cotroceni, în tabăra batalionului 6 vînători.

In acest scop personalul de conducere al şcoalei împreună cu personalul interior, va trebui a se prezenta în Bucureşti în ziua de 5 Aprilie dimineaţa la cazarma batalionului 6 vînători.

Direcţia infanteriei din minister va lua din vreme toate măsurile necesare pentru ca şcoala să poată începe a funcţiona la data hotărîtă.

Elevii se vor prezenta la şcoală în ziua de 12 Aprilie dimineaţa, avînd cu ei tot echipamentul prescris de decizia ministerială No. 111 complect.

Paiele necesare pentru umplerea saltelelor vor fi date de către regimentul 4 şi 9 roşiori în ziua de 8 Aprilie, după cererea comandantului şcoalei.

Din ziua de 1 Aprilie escadronul 2 de tren, a pus la dispoziţia şcoalei mijloacele necesare pentru transportul alimentelor, paielor lemnelor, etc.

In alegerea elevilor corpurilor de trupă, vor pune o deosebită grijă ca condiţiuni generale: soldaţii sau caporalii, constituţie fizică sănătoasă, conduită bună, 4 clase primare. Pedepsele vor influenţa numai acelea date pentru motive grave.

Personalul inferior detaşat în trupa şcoalei la art. 3 din decizia ministerială No. 111 va fi trimis la cele 5 corpuri de armată, în suma totală de 38.

Atât personalul inferior al şcoalei cît şi elevii vor fi desfăcuţi de toate drepturile lor pînă la 15 Aprilie inclusiv.

*

Corpurile de trupă vor trimite pînă la 12 Aprilie, cel mai tîrziu, şcoalei pe adresa: şcoala sub-ofiţerilor de infanterie „tabăra batalionului 6 vînători Cotroceni", sumele prevăzute la al. 2 şi 3 ale art. 11 din decizia ministerială No. 111. Corpurile vor pune o deosebită grijă pe efectele cu cari vor echipa pe levi să fie bine ajustate, curate şi complecte.

De asemenea echipamentul personalului de serviciu detaşat şcoalei, fără a cuprinde cele două garnituri vor fi totuşi în bună stare, şcoala neavînd mijloace necesare pentru înlocuirea efectelor.

Direcţiunea infanteriei va întocmi programul de detaliu al instrucţiei teoretice şi practice de urmat în şcoală avînd în vedere prescripţiunile art. 6, 7, 8 şi 9 din decizia ministerială 111 din 16 Martie 1912.

O copie după acest program se va trimite şi statului major al armatei.

AVIS *Duminică la 1 Aprilie, s'a PIERDUT un Cercel solitar de brillant.—Cine'l va găsi e rugat să'l aducă la D. Marinescu, la Banca Naţională, de la care va primi o bună recompensă.*

Atelier de croitorie

al doamnei Babaş Str. Păcurari,

se mută dela Sf Gheorghe în str. Lăpuşneanu 29.

Angajează imediat, plăteşte bine lucrătoare bune la tailleur sau corsaje

Litere-Ştiinţe-Arte

† **Petre Liciu.** — Doliul dispariţiei excelentului artist al Capitalei îl împărtăşeşte oraşul nostru cu sinceritate şi în mod anonim. Defunctul a fost de origine iaşan şi iubia oraşul nostru. In panegiricul ce-i face în ziarul „Adevărul", cronicarul teatrului scrie între altele:

„...L'am cunoscut pe Liciu din liceu. Era la Iaşi cu trei sau patru clase înaintea mea şi-mi aduc aminte, că absolvind clasa a şeaptea a tras într'o zi atenţia trecătorilor, apărînd pe străzile provinciale ale capitalei Moldovei, în tovărăşia amicului său Copăcineanu, îmbrăcaţi amîndoi în smoking-uri, gulere pînă după urechi, crisanteme la butonieră—înfăţişări absolut neobişnuite pentru ieşenii foarte puţin în curent cu moda din străinătate.

Era prima manifestare a lui Liciu de a atrage asupră-i atenţiunea publică. Această tendinţă este la baza celor mai multe dintre temperamentele de scenă.

L'am urmărit apoi pe Liciu ca elev în Conservatorul din Iaşi, cînd a dat examen cu Foleville din „Să ne pupăm Foleville": l'am urmărit apoi în diversele etape ale carierii sale şi—pînă n'apucase politica să învenineze sentimentele sale de om şi artist — am fost ani de zile într'o strînsă legătură de prietenie şi aspiraţii artistice şi de multe ori ne-a apucat ziua în convorbiri hrănite cu tot ce aveam mai bun în mintea şi inima noastră".

*

Comitetul central al medicilor germani pentru călătorii de studii, a ales America drept ţintă a unei călătorii de 6 săptămîni în anul acesta.

*

Numeroase clădiri monumentale ale Constantinopolui sunt ameninţate. Zilele aceste s'a prăbuşit cupola moscheei sfintei Sofia, din neglijenţa administraţiei, s'a dărîmat de curînd o altă vastă zidire.

S'a făcut un apel, printr'un ziar turcesc către lumea cultă a Europei, să provoace o anchetă în această privinţă de oarece e vorba de monumente ce interesează toată lumea civilizată.

*

După o recentă statistică publicată într'o revistă medicală germană, numărul doctoreselor germane ca şi al studentelor în medicină creşte mereu.

In 1901 erau numai zece femei medici, aproape toate din universităţile elveţiene; în 1908 erau 65, în 1909 erau 69, iar în 1910—se găsesc 102 doctorese faţă de 32449 doctori: 32 la Berlin, cîte 6 la München, Frankfurt, Dresda, 4 la Hamburg etc.

Studentele au ajuns la un număr de 557 în 1911 şi anume 159 la Berlin, 67 la München, 55 la Friburg, 38 la Heidelberg, 32 la Bonn.

*

Cea mai populară şi mai excentrică sufragetă americană, dr. Mary Walker se află bolnavă în ultimele momente în Newyork.

E una din cele dintâi femei americane, care a obţinut titlul de medic şi e cunoscută încă din 1860 ca o aprigă luptătoare femenistă.

*

STRUNA ZILEI

DE BUCURIE

Circiumarii din Capitală, au manifestat pe străzi cu muzică şi torţe.

Ziarele.

Entuziasmul lor, se pare,
Fu pur şi simplu, uriaş;
N'au supt şi ei ceva pahare,
Din spirtul lor, drept .. adalmaş?

Luminatul oraşului Iaşi

Textul convenţiunei încheiată între primăria oraşului Iaşi şi soc. „Continentale Ges. für elektrische Unternehmungen din Nürnberg" pentru iluminatul oraşului Iaşi.

Intre Primăria comunei Iaşi, de o parte, şi societatea „Continentale Gesellschaft für electriche Unternehmungen din Nürnberg", concensionara iluminatului electric al comunei Iaşi de altă parte, s'a convenit a se extinde eclerajul public incandescente în următoarele condiţiuni:

1. Societatea concesionară se obligă de a înlocui lămpile cu petrol aflătoatoare în regiunea delimitată prin plan special, precum şi becurile electrice incandescente existente de 10 luminări, prin becuri de filament metalic de 25 respectiv 4000 lumini.

De asemenea societatea consimte a considera ca eclerej public, în sensul definiţiei art. 19 din contractul de concesiune şi pe acel necesar eclerajului vespasienilor instalate în sus aratata regiune şi va furniza curentul pentru becurile acestor stabilimente în aceleaşi condiţiuni ca şi pentru becurile eclerajului public propriu zis, condiţii conţinute în contract.

Stabilirea definitivă a numărului şi felului becurilor ce urmează a fi instalalate, se va face prin proectul respectiv, prin planul definitiv de execuţie care formează partea integrantă din contract.

2. Executarea instalaţiunilor, precum şi furniturile necesare pentru funcţionarea iluminatului public al stradelor cu becuri incandescente se vor face de către societatea concesionară pe cheltuiala ei, afară de lucrările de asfaltare şi pavaj, cari rămîn în sarcina comunei; de asemenea comuna va suporta costul instalaţiunilor inferiore a vespasianilor.

3. Pentru executarea canalizării de distribuţie a curentului, societatea va aşeza în iteriorul perimetrului prevăzut de art. 2 al contractului de concesiune suporţi de fier, iar în restul perimetrului comuna permite a se instala stîlpi drepţi de brad de 9 şi 6 metri deasupra soluiul, care vor fi înlocuiţi însă de societate pînă la expirarea concesiunei prin stîlpi de fer.

4. Intreţinerea şi deservirea întregii instalaţiuni se va face de societate pe socoteala ei.

5. Eclerajul incandescent va fi aprins cu o jumătate de oră înaintea lămpilor cu ore permanente şi se va stinge cu o jumatate de oră după stingerea acestora.

6) Comuna Iaşi bonifică societăţei pentru fiecare lampă incandescentă de 25 lumini 35 lei pe an şi pentru fiecare lampă de 400 da lumini 560 lei pe an. Lămpile incandescente de 25 lumini nu vor avea o consumaţie mai mică de 25 waţi şi cele de 400 lumini una mai mică de 255 waţi.

7) Plata sumei anuale ce se va cuveni societăţei, stabilită prin înmulţirea numărului de becuri instalate cu preţul unitar de 35 respectiv 560 lei, se va face în 12 rate egale, potrivit dispoziţiunilor art. 38 al contractului de concesiune, adică la începutul fiecărei luni pentru luna precedentă.

8) Asupra sumei totale ce comuna va plăti societăţii pentru iluminatul public prin lămpi incandescente, societatea concesionară, prin derogare de la art. 36 din contractul de concesiune, rămîne dispensată de a plăti comunei vre-o remiză,—preţurile convenite prin art. 6 fiind reduse la limită.

9) Durata eclerajului electric public prin lămpi incandescente, şi deci a obligaţiunilor reciproce rezultînd din adoptaraa proectului, se fixează pînă la expirarea concesiunii; o sporire eventuală a eclerajului public în regiunea cuprinsă de prezenta convenţiune nu poate fi făcută prin alt sistem de cît electricitate, iar curentul nu poate fi furnizat de cît de societatea concesionară.

După expirarea concesiunii, întreaga instalaţiune trece de drept în posesiunea comunei, fără nici o despăgubire către concesionar.

10) Societatea recunoaşte comunei dreptul de a cere înlocuirea becurilor incandescente din interiorul vechiului perimetru a eclerajului public deiimitat prin contractul de concesiune, prin lămpi cu arc în condiţiunile transacţiunii încheiate la 23 Octombrie 1910. In acest caz, însă, societatea e liberă de a se servi de suporţii conductelor aeriene pentru fixarea lămpilor cu arc.

*

11) Dispoziţiunile art. 28 din contractul de concesiune concernînd amenzile nu sunt aplicabile iluminatului public prin lămpi incandescente; ele sunt înlocuite prin următoarele:

a) Stîngerea sau neîuncţionarea unei singure lămpi incandescente nu atrage după sine nici o amendă;

b) Stîngerea sau nefuncţionarea mai multor lămpi dintr'un grup, sau a unui grup întreg de lămpi, în prima noapte de nefuncţionare nu atrage după sine nici o amendă.

In ambele cazuri însă, agenţii poliţiei sau comunali sunt datori a încunoştiinţa uzina prin postul de gardă al uzinei de la secţia III-a; iar societatea e obligată, de îndată ce va fi avizată, a face reparaţiunile necesare, pe cît posibil, încă în acea noapte, sau cel mai tîrziu în cursul zilei următoare stingerii.

In caz de nereparare, şi prin urmare de nefuncţionarea lămpilor (becurilor) defectate, societatea va plăti comunei o amendă de 1 leu de noapte şi grupi de lămpi deservite de acelaşi întrerupător, cu începrre din noaptea următoare zilei în care s'a făcut avizarea;

c) In toate cazurile excepţionale, extraordinare, neprevăzute şi de forţă majoră, sau cînd datorită relei voinţe celor de al treilea, s'ar provoca o întrerupere sau funcţionare neregulată a iluminatului electric public prin incandescenţă, societatea este scutită de orice amendă;

d) In ce priveşte executarea şi contestarea infracţiunilor se va proceda conform dispoziţiunilor cuprinse în ultimele alineate ale art. 28 din contractul de concesiune;

e) Se va aplica concesionarului o amendă de 1 leu pentru fiecare lampă incandescentă a cărei intensitate luminoasă s'ar găsi mai mică de 80 la sută din intesitatea luminoasă normală.

12. In toate cazurile în cari s'ar ivi necesitatea ca arborii ce ar veni în contact cu suporţii sau conductele aeriene să fie retezaţi ori îndepărtaţi, de asemenea în regiunile unde fixarea conductelor ar trebui făcută pe edificiile proprietarilor cari mărginesc strada, cum e cazul de pildă, în strada Stînca, comuna va uza de autoritatea ei şi va obţine învoirea proprietarilor respectivi.

13. Comuna îşi asumă sarcina ca instalaţiunile să fie bine supraveghiate de organele sale, pentru a evita deteriorarea lor de către rău-voitori; în cazul repetării unor atari stricăciuni, societatea îşi declină orice răspundere în ce priveşte funcţionarea regulată a instalaţiunilor, rezervîndu şi dreptul de a scoate din funcţiune eclerajul regiunilor nesigure, afară de cazul cînd comuna ar prefera să suporte cheltuelile de restabilirea obiectelor deteriorate.

14. In caz cînd s'ar inventa lămpi incadescente cu putere luminoasă mai mare pentru aceeaşi consumaţiune, concesionarul va fi obligat, la cererea comunei, să le adopte, iar sporul de preţ rezultînd din schimbare, precum şi sporul de preţ care s'ar produce eventual în cazul cînd durabilitatea lămpilor noui ar fi mai scurtă ca a celor prevăzute acum, să privească pe comună.

INFORMATII

❑ La tribunalul Ilfov s'a transcris ieri contractul prin care d. Petre Carp arendează d-lor Eugen Levy şi Iulius Fischer moşia Ţibăneşti, pe termen de 8 ani cu preţ de 111,000 lei anual.

❑ Simbătă, 7 Aprilie, cu prilejul aniversării zilei de naştere şi aniversării proclamării ca Domn al Romîniei a M. S. Regelui, un serviciu divin va fi oficiat, la oarele 10 dimineaţa, la Mitropolia din Iaşi.

❑ Doamna Maria Brevimann, învăţătoare la satul din comuna Hlincea (Galata), a fost numit definitivă la catedra ei.

❑ Subofiţerii candidaţi la gradul de sublocotenent, care îndeplinesc toate condiţiunile hotărîte de art. 8 şi 28 din legea de înaintare în armată şi art. 16 din regulamentul acelei legi se pot prezenta la examenul de absolvire a şcoalei pregătitoare odată cu elevii acestei şcoale, dacă posedă certificatul de absolvire a patru clase secundare.

Acei ce nu posedă asemenea certificat, vor trebui să treacă un examen înaintea comisiunei de examinare pentru absolvirea şcoalei asupra cunoştinţelor a 4 clase secundare (mai puţin limba latină), după cari, cei cari au obţinut cel puţin media 6, vor trece examenul de absolvire prevăzut la art. 12.

Vor fi consideraţi că au trecut cu succes probele examenului de absolvire acei cari vor fi obţinut cel puţin media 6. Cei reuşiţi vor fi înaintaţi sublocotenenţi, conform legei de înaintare şi regulamentului acelei legi.

❑ Societatea Educatoarelor romîne va ţine Joi, 5 Aprilie a. c. la ora 5 p. m. şedinţă muzicală în localul şcoalei secundare de fete „Oltea Doamna" din strada Muzelor. Membrele pot aduce şi persoane străine de societate.

❑ La servicul Sanitar, a început a se alcătui catagrafia imobilelor, din fie cure stradă.

E o lucrere care va servi negreşit, pentru a se stabili mijloacele mai eficace, pentru asanarea diferitelor cartiere.

Convocarea consistorului superior bisericesc

Consistoriul superior bisericesc, a fost convocat în sesiune ordinară de primăvară pentru ziua de Luni, 16 Aprilie.

Această sesiune prezintă o deosebită importanţă, întru'cît jumătate din membri, urmează a-şi depune mandatele, conform legei de constituire a Consistoriului superior bisericesc.

După legea sinodală membrii Consistoriului superior bisericesc, reprezentanţi ai preoţilor, sunt aleşi pe un period de şase ani, cu dispoziţia ca jumătate din numărul preoţilor aleşi, prin tragere la sorţi, după trei ani, să-şi depue mandatele şi printr'o nouă alegere mandatele lor să fie ocupate.

Preoţii consistorioţi, cari n'au eşit la sorţi, vor urma a-şi păstra mandatele pînă la împlinirea celor şase ani, cînd locurile lor vor fi de asemeni declarate vacante.

*

Legea prevăzînd că tragerea la sorţi a membrilor, ale căror mandate expiră după trei ani, să se facă chiar în prima sesiune la aplicarea legei, adică acum trei ani, această prevedere a legei a fost împlinită.

Nouile alegeri pentru complectarea vacanţelor se vor face în cursul lunei Septembrie pentru ca în sesiunea de toamnă, membrii Consistoriului superior bisericesc să se poată întruni şi lucra.

Sesiunea de toamnă va fi convocată în a doua jumătate a lunei Septembrie.

❑ Ieşenii au fost totdeauna amatori pentru trupele de operă. La Iaşi trupele de operă au avut în totdeauna o primire simpatică, cu deosebire cînd ele erau bune. In Iaşi trupele de operă au fost apreciate, şi prin acest fapt se explică mulţumirea generală la vestea sosirei la noi a escelentei trupe de operă de sub conducerea Cavalerului **Castellano.** Această trupă escelentă, pe care ieşenii o cunosc bine încă de anul trecut, trupa admirabil organizată, cu *o orchestră proprie de 25 persoane,* avînd artişti favorizaţi de ieşeni, ca tenorii *Perico, Santarelli,* baritonul *Marri,* avînd pe primadona *Dora Romandine,* o mare şi reputată artistă, va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional din Iaşi cu începere de *Luni 9 Aprilie a. c.,* cînd se va cînta **Trovattore** sublima operă a lui Verdi, care de mult încă n'a mai fost auzită în Iaşi.

La toate reprezentaţiile se anunţă săli archipline.

❑ Ministrul de războiu a dat următorul ordin circular relativ la interpretarea ce trebuie dată în cazul cînd fraţii următori tînărului care cere dispensa ar avea etatea de 18—20 ani:

Atît art. 18 din legea recrutării, cît şi art. 65 din regulamentul legei, nu specifică că dacă fraţii următori tînărului care invoacă dispensa au etatea între 18—20 ani, aceasta îi micşorează sau îi ia dreptul de dispensă.

Din textul legii reese clar că dispensele prevăzute la al. a. b. c. şi d., de sub art. 18 se vor acorda numai atunci cînd prezenţa fiului, nepotului sau a ginerilui este indispensabilă pentru a asigura existenţa părinţilor sau a fraţilor săi lipsiţi de mijloace de viţuire şi cînd cei cari cer dispensă se achită în realitate de această obligaţiune.

Faţă dar de claritatea legei în această privinţă, bine voiţi a cunoaşte că ministerul nu înţelege a nu se acorda dispensa tinerilor numai pentru motivul că au fraţi de 18—20 ani, cu condiţia însă, că prezenţa tînărului care cere dispensa să fie în realitate indispensabilă pentru întreţinerea familiei.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani	
Litru	30 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.60
Oule proaspete garantate		5.50
Brînză nouă de munte, în burduşele	kg.	2.80
Urdă cu marar în burduşele	»	2.00
Caş şi urdă dulce		1,60
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAŢII

O constatare.—*Nababul e surd şi a ajuns preşedinte al Senatului; d. Maiorescu suferă de aceiaşi infirmitate şi a ajuns preşedinte al consiliului; d. Th. Rossetti nu prea aude şi a fost numit preşedinte al consiliului; d. Panaitescu e surd şi a fost înaintat consilier la Curtea de Apel.*

Numai d. Carp suferă numai de o singură ureche şi de-aceia a fost prim-ministru şi e şef al partidului conservator.

Tot vorba ceia: în ţara surzilor cel... într'o ureche e împărat...

❑ *Cu începere de eri, brutarii au urcat preţul pînei, cu 2 jum. bani la chilogram, fără ca onorata administraţie comunală să aibă ceva de obiectat.*

❑ *D. Nicu Filipescu a intrat în acţiune ca să-l facă ministru de instrucţie pe d. D. A. Grecianu.*

Domnul Filipescu îl montează în acest senz pe d. Grecianu şi lupta se dă între acesta şi d. Virgil Arion.

Domnul Grecianu va intra în minister şi va fi ministru de instrucţie publică—dacă întreg guvernul nu va cădea pînă se va realiza această ruşine.

❑ *Agenţii poliţiei au fost însărcinaţi să facă cercetări cine va fi dispus să primească în gazdă, cu plată, străinii cari vor veni în Iaşi să iee parte la solemnitatea dezvălirei monumentului lui Cuza, în ziua de 2 Mai.*

❑ **După o specială autorizare a Casei centrale s'a constituit o nouă breaslă în localitate, a cavafilor, osebită de a cizmarilor. Preşedinte a fost ales d. I Vasilescu.**

❑ **Astăzi are loc şedinţa consiliului de administraţie al Cassei Centrale pentru numirea medicilor de corporaţii în toată ţeara, afară de Bucureşti, unde s'au numit în o şedinţă anterioară. Sunt două păreri în numele consiliului, una de a se lăsa corporaţiilor respective facultatea de a-şi numi medicii, alta de a se numi medici funcţionari direct de către Cassa centrală.**

Din Iaşi au trimis cereri 15 medici prin d. Gheorghe Scorţescu, membru în consiliul de administraţie.

❑ **Astă seară are loc o nouă şedinţă a sindicatului medicilor. Direcţiunea cuprinde punctele: consultul medical, neplata onorariului. Raportor d. dr. H. Burstin.**

❑ **Breasla constructorilor a fost autorizată a închiria un nou local, în vederea sediului corporaţiei în care va intra şi sus numita breaslă.**

❑ **La ultima şedinţă a societăţii farmaceutice a luat parte şi d. dr. Flor. S'a controlat mai de aproape registrul de expediţie a unui domn farmacist, pe baza unor reclamaţiuni privitoare la acordări de rabaturi.**

❑ **Conferinţiarul fiind împedicat de a veni la Iaşi spre a ţine conferinţa anunţată pentru ziua de Sîmbătă 7, alecurentei în folosul „soc. ort. Naţionale a Femeilor Romîne" acea conferinţă se va ţine mai tîrziu, la o dată ce se va anunţa la timp.**

❑ **D. dr. Grossi, a făcut eri autopsia cadavrului locuitorului Ferariu, din Tomeşti, împuşcat din imprudenţă de un consătean al său.**

S'a constatat că glontele pătrunzînd în umăr, a eşit prin piept şi a cauzat astfel moartea.

❑ **D. Negrescu, a fost numit ajutor de secretar, la serviciul contencios al eforiei sf. Spiridon.**

❑ **Pe ziua de azi, s'a constatat în localitate un nou caz de Anghină difterică.**

❑ **D. Morandini, directorul vămilor, a fost eri în localitate. D-sa s'a interesat, de chipul în care s'ar putea efectua mutarea magazinelor vămei, în noul local.**

Probabil însă, că acesta nu va ajunge la bun sfîrşit nici la anul.

❑ **Domnul P. P. Carp a refuzat să dee mîna d-lui Matei Cantacuzino.**

Domnul Cantacuzino a venit să iee parte, ostentativ, la şedinţa Senatului de Luni, pentru a jubila că d. Marghiloman nu mai este ministru.

Domnul Carp se preumbla prin incintă—cu mîinele în buzunar. Senatorul se apropie de el, îl salută şi 'i întinse mîna:

— Nu-ţi dau mîna, îi zise d. Carp.

❑ **Prin noul budget, salariile medicilor comunali, au fost sporite, după cum urmează:**

D-lui dr. Floru, medic şef al oraşului, 600 lei salar şi 90 lei gradaţie; d-lui dr. Imervohl, medic comunal, 400 lei salar şi 120 lei gradaţii; d-lui dr. Misir 400 lei şi 90 lei gradaţii; d-lui dr. Grigoriu, 400 lei şi 60 lei gradaţii.

Salariile d-lor d-ri Tudor şi Stenner au fost egalate ca a celorlalţi, adecă la 400 lei lunar.

S'a sporit de asemenea cu 20 lei lunar salarul d-lui Lupu, secretarul acestui serviciu.

In schimb nu s'au urcat de loc salariile agenţilor sanitari.

Şi e pacat, ar fi fost un act de dreptate.

❑ Mai mulţi medici adresează d-lor G, Cristofor şi C. Ivaşcu scrisoarea ce urmează:

Bazaţi pe faptul cunoştinţelor dv. juridice, vă rugăm cu tot respectul a ne lămuri categoric, dacă concursurile anunţate pentru medicii secundari ai Spiridoniei, vor avea loc la 18 Mai 1912.

Ne-am permis aceasta şi pe calea publicităţii, căci n'am avut onoarea a vă găsi personal la Epitropie, iar nuoi permisii, de la posturile noastre, n'am putut obţinea de cît pentru 24 oare.

Intrebarea noastră se referă în special, la concursurile de medici secundari în specialitatea medicinei interne. (Cap. VII §. 49 şi 51), şi e justificată prin faptul, că colegul dv. d. dr. Riegler, susţine cu toată căldura, că concursul va avea loc—*şi nu poate fi casat*—cu toată eroarea ce se află în redactarea sus citatelor articole. (Vezi Monit. Oficial No. 236 din 27 Ianuarie 1912).

Dv. vă puteţi închipui, că pentru a veni la Iaşi, pe timpul concursului, avem nevoe de înlocuitori la posturile noastre, cheltueli de întreţinerea familiilor în provincie şi a noastră în Iaşi şi dacă concursul e casabil, la ce bun atîta zdruncin moral şi material.

Răspunsul dv. va fi pentru mulţi bine venit.

Vineri 6 April, un coleg ieşan vă va solicita o audienţă pentru obţinerea răspunsului.

Primiţi vă rog, asigurarea deosebitei stime ce vă păstrăm.

Dr. G. Voinov, dr. Petr. Miron,
dr. Gr. Axinte
medici de plasă.

❑ Până în acest moment, serviciul technic superior, n'a aprobat încă deschiderea stradei noi, din piaţa Unirei, în strada Alexandri, proectată de administraţia comunală.

❑ Domnul N. Luchian, fabricant de uleiuri vegetale în Vaslui, despre care s'a anunţat că ar fi dispărut, s'a întors ieri în ţară, venind din Rusia.

Domnul Luchian afirmă că a fost victima unui furt în Rusia: prins de hoţi, d. Luchian ar fi fost legat de ei şi despuiat de o sumă de 70,000 lei ce o avea asupră şi.

❑ Academia romînă, care tipăreşte un dicţionar romîn sub auspiciile M. S. Regelui, a dispus să trimeată cîte-un exemplar, pe măsură ce vor apare fascicolele, tuturor direcţiunilor şcoalelor secundare din ţară.

❑ Un congediu până la sfârşitul anului şcolar a fost acordat d-lui Mihai Ţilenski, profesor de ştiinţi la liceul naţional din Iaşi.

Va fi suplinit de d. Ermil Sebastian, profesor suplinitor de ştiinţi la şcoala comercială superioară.

❑ Duminică a avut loc căsătoria d-rei Natalie Simionescu, sora prietinului nostru d. avocat Cezar Simionescu, cu d. Victor Ioan, proprietar rural, fiul distinsului nostru concetăţean d. Necu ai Ioan.

Facem urări de fericire noului perechi.

❑ După cum am anunţat, Duminică va avea loc hirotonisirea ca Arhiereu a S. S. Arhimandritului Vartolomei Stănescu.

Oficiarea serviciului divin de rîdicare la rangul arhieresc, va incepe de Sîmbătă, cînd, după slujba vecerniei, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, cu episcopii Teodosie al Romanului şi Nifon al Dunărei de jos, asistaţi de întregul sobor al catedralei metropolitane, vor proceda la „Chemarea la treapta arhierească" a noului arhiereu.

In acest scop, în mijlocul mitropoliei, potrivit datinei, va fi ridicată o tribună, avînd în mijloc tronul mitropolitan, iar în jur pe ea, vor fi aşezate jîlţurile episcopale.

Noul arhiereu va fi chemat apoi să facă taina mărturisirei şi să primească înştiinţarea chemărei sale la treapta arhierească.

A doua zi, Duminecă, de la orele 10 dimineaţă, după serviciul liturghiei, va avea loc serbarea înălţării la rangul de arhiereu.

Mitropolitul va ţine o cuvîntare la care va răspunde noul arhiereu.

❑ **Pîinea saracilor.** — Dintr'o săritură la zaţ, mulţumirea publicată de doamna dr. Riegler, preşedinta societăţii „Pîinea săracilor" — a apărut ieri fără următorul pasaj final: „din această sumă comitetul oferă 200 lei cantinelor şcolare israelite; mulţumeşte pentru buna voinţa cu care aproape toate magasinele mai mari din strada Ştefan cel Mare şi Lăpuşneanu au contribuit cu obiecte de tombolă la aceste matineuri, cît şi pentru concursul bănesc dat în cursul anului de publicul israelit.

De asemenea aduce în numele comitetului societăţei cele mai vii mulţumiri onor. ziarelor „Evenimentul" şi „Opinia" pentru bine-voitorul concurs dat în mod gratuit, contribuind ast-fel la reuşita serbărilor.

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lueger (40 sfinţi) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 166.

❑ **Judiciare.** — Trib. s, I s'a pronunţat astăzi respingînd apelul sechestrului judiciar al exploatării moşiei Bădeni, relativ la stabilirea pe moşie a fraţilor Barbu, noii arendaşi ai moşiei:

Sentinţa a fost atacată cu recurs.

— Cîrciumarul M. Peretz ultragiind pe fostul comisar C. Stamati, a fost condemnat de judecătorul de ocol la 18 luni închisoare.

Astăzi în apel la s. II-a tribunalului, Peretz şi-a văzut pedeapsa redusă la 200 lei amendă.

❑ In noul program de astă seară Mercuri, al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„O tragedie la Curtea din Milano". Film de mare artă, desfăşurare superbă redată în culori naturale. Rolurile sunt interpretate de cei mai renumiţi artişti italiani. (2 părţi).

O soţie bine înzestrată, scene comice.

Se caută un tapiţer, comedie.

Yermacul, cel mai mare spărgător de gheaţă, scene şi vederi instructive.

Monoplanul lui Vînturescu, scene humoristice.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ **Spectacole.**—*Păpuşile*, gustata şi apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iaşi, la teatrul Naţional, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars şi d-na Miţa C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiştilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iaşi o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaş zi (seara) *Fetiţa*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* şi *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* şi 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locaţia este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

ULTIMA ORA

Bucureşti 4 Aprilie

Catastrofa vasului Titania

Ştiri de pe coasta americană.—Disciplina pe bordul Titanicului.—Scene sfîşietoare în faţa birourilor Wito-Stav.—Catastrofa vaporului virginian trimes în ajutor.—Numărul celor salvaţi.—Un vas parizian printre gheţari.—Renunţarea de a se mai salva alţi pasageri.

Catastrofa marelui vas „Titania" a produs în întreaga lume o impresiune adîncă. Ingrijorarea e cu atît mai mare cu cît pînă în acest moment încă nu se cunoaşte exact lista persoanelor înecate, nici acea al celor salvaţi.

Iată telegramele ce le-am primit azi, cuprinzînd noi amănunte, cu privire la această îngrozitoare catastrofă.

*

New-York.—In cursul nopţii impiegaţii staţiilor fără fir de pe coasta americană s'au străduit incontinu să obţină ştiri de pe vasele pornite în ajutorul Titaniei. — Ştirile spuneau întâi că primul vas sosit în ajutor pe locul cetastrofei a putut numai constata că titania se scufundase laora 2.20 noaptea patru ore după ce s'a ciocnit cu Iceberul şi că se vedeau numai sfărămături şi cîte va bărci pline cu călători.

*

Londra.— Lista persoanelor salvate dovedeşte marea disciplină ce a trebuit să domnească pe bordul titaniei căci majoritatea celor salvaţi sunt femei.

In tot cursul nopţei birourile companiei White-Star linie au fost ocupate de părinţi şi prieteni devotaţi cerînd lămuriri despre soarta pasagerilor. Direcţia putea să comunice că vasul Kalifornia se mai află pe locul catastrofei şi că speră sá mai poată salva cîţiva supravieţuitori.

*

New-York.—Vasul Virginia plecat în ajutorul vasului Titanic ce s'a lovit de un sloi de ghiaţă telegrafiază că a sosit prea tîrziu la locul catastrofei şi n'a putut salva nici o fiinţă. Nici vasul parizian n'a putut salva pe nimeni.

După ultimele ştiri rezultă că 800 persoane au fost salvate de vasul Carpathia; au perit deci 1550 oameni înecaţi.

Boston.—O telegramă fără fir de eri vesteşte că vasul Carpathia avînd pe bord 868 pasageri ai vasului scufundat Titania în majoritate femei şi copii se îndreaptă spre New-York.

Telegrama închee exprimînd serioase temeri cu privire la soarta celorlalţi pasageri ai echipajului.

După o informaţie a companiei Lloyd din Montreal au fost salvaţi 675 pasageri şi 200 oameni din echipaj.

*

New York.— O telegramă din Terra Nova spune că Vasul Virginia mergînd spre Europa se apropie spre St. Johns. Se crede că persoanele salvate se află pe acest vas.

*

New-York. — Compania White-Starlene, declară oficial a fi primit un raport al vasului Olimpia arătînd că numărul celor salvaţi se ridică la 860 oameni care trebue să sosească Joi la New York pe bordul acelui vas.

*

Halifax. — Vasul parizian a evoluat mult timp printre gheţari, dar nu a putut afla supraveţuitori ai vasului scufundat dar nu a putut afla supraveţuitori ai vasului scufundat pe rămăşiţele ce pluteau la suprafaţa apei ori pe sloiurile de ghiaţă.

Chiar dacă ar fi scapat cîţi-va în acest chip e sigur că ar fi perit de frig înainte ca să le poată veni în ajutor.

*

Saint Johnes Tera Neva.—S'a renunţat la speranţa ca să mai fi scapaţi şi alţi pasagerii în afară de cei salvaţi de vasul Carpathia. Toate vasele pornite pe locul catastrofei au renunţat la cercetările lor.

*

Londra.— Biroul campaniei White Star-linie constată că printre supravieţuitorii titaniei aflaţi pe bordul vasului Carpathia se află toţi pasagerii de clasa I. Vasul Carpathia e aşteptat la New York pe Vineri dimineaţa.

Anularea unui examen de capacitate

Bucureşti.—S'a anulat examenul de capacitate pentru muzica vocală.

Noul examen s'a fixat pentru 20 Aprilie.

Victimele Titaniei

Bucureşti.—Printre persoanele dispărute în vaporul Titania, se afirmă că se află şi mulţi miliardari şi personalităţi marcante.

Astfel se afirmă, că au dispărut colonelul Astor, tînărul Wanderbilt, precum şi filoromînul Stead.

Aceasta din urmă s'a ocupat mult de Romînia.

Prima aviatoară trecînd canalul Mînecei

Boulogne. Sur Mer. — Aviatoarea americană Miss Quimbi plecată azi dimineaţă la 5.35 din Douvres a ajuns la 7.30 în bune condiţii la Hardelot lîngă Boulogne. Dînsa e prima aviatoare care a trecut singură canalul Mînecei.

Hotărîrea consiliului de miniştri în chestia Tramvaiului

Bucureşti.—La ministerul de interne, s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Titus Maioresco.

Consiliul s'a ocupat de chestia Tramvaiului.

D. Arion a adus la cunoştinţa consiliului, că Primăria Capitalei nu şi-a valorificat drepturile sale, faţă de societatea tramvaiului.

In urma discuţiunei, consiliul de miniştri a decis să autorize Primăria, de a intenta proces societăţei tramvaiului, înaintea tribunalului comercial.

Asupra modalităţei intentărei procesului, se va face apel, la o comisiune de jurisconsulţi.

Această comisiune se va întruni mîine.

*

Tot în această chestie, se afirmă, că d. Arion, de şi consiliul de miniştri a hotărît rezolvirea pe cale de proces, totuşi a declarat, că e gata a se înţelege cu partidul liberal, dacă va renunţa la monopol şi la liniile gratuite, cerari refuzate însă categoric de opoziţie.

Audienţă

Bucureşti. — D. general Argetoianu, ministru de rezboiu, s'a prezintat azi în audirnţă, la principele Ferdinand, în palatul de la Cotroceni.

Moartea lui Liciu

Bucureşti.—La direcţia teatrului naţional, au sosit azi telegrame de condoleanţe pentru moartea lui Petre Liciu, din partea artiştilor Novelli, Sanctis, Romanelli, şi alţi mari artişti străini.

Complectarea ministerului

Bucureşti. — In sferile guvernamentale, se afirmă, că d. Carp, pune toate stăruinţele, pentru a introduce în minister pe d. Petru Misir.

Moartea lui Brison

Paris.—Consiliul de miniştri ţinut la Eliseu a hotărît ca înmormîntarea d lui Brisson să se facă pe seama statului. Inmormîntarea va avea loc la 19 April.

Supărarea d-lui Vlădescu

Bucureşti.—D. Mihail Vlădescu, fost minstru, consideră introducerea în minister a d-lui Pangrati, ca o jignire personală, de oare ce în vremuri d. Pangrati a fost acela, care l'a combătut mai cu energie.

Incercări de pace

Constantinopol.—Azi dimineaţă reprezentanţii puterilor străine s'au dus la locuinţa ministrului de externe spre a face demersul semnalat.

Insărcinatul de afaceri al Rusiei a făcut primul demers; apoi au venit ambasadorii Germaniei, Austro Ungariei, Franţei şi Angliei.

Ministrul de extrene a răspuns că va remite acea comunicare şefului guvernului. Se observă cel mai absolut secret.

Din informaţiile luate in cercurile Porţei, comunicatul puterior e scurt si conţine simpla întrebare? In ce condiţii Poarta ar primi o madiaţie?

Comunicatul a făcut o bună impresie după cum spun cercurile competente.

Se caută la Cabinetul Dentar al fraţilor **D-ri Pekelman** un băiat de mai bună conduţie, în vîrstă de 14—16 ani, absolvent a cel puţin 4 clase primare pentru învăţătura **Technicei Dentare.**

Doritorii să se prezinte la domiciliu, str. Alexandri 3, între orele 12—2 p.m.

„M U N C A"
Societate anonimă cooperativă de brutărie şi franzelărie

INŞTIINŢARE

D-nii subscriitori ai acţiunilor societăţii sunt înştiinţaţi că actele de constituire au fost depuse şi autentificate de tribunalul secţia III-a.

In vederea constituirii legale şi definitive a societăţii, cît şi a intrării în funcţiune a cooperativei, ce va avea loc **Joi 5 Aprilie**, d-nii subscriitorii sunt rugaţi să bine-voiască, potrivit prospectului şi statutului, să depuie *cel de al doilea vărsămînt*, în valoare de *lei 10* de fie-ce acţiune, la:

D. *M. Gh. Bujor*, avocat str. Bucşinescu 13.

Libraria Socec et Comp. Iaşi, sau la sediul societăţii, **str. Zugravilor 19** la cari se mai primesc subscripţiuni şi pentru restul restrîns de acţiuni, nevîndute încă.

Acţiunea costă 25 lei şi se plăteşte odată sau în trei rate.

Prospecte se trimit gratuit la cerere.

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al şcoalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a şcoalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcţionar" post-restant.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum şi* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*
Schlesinger, Berlin 18.

Dr. J. BRENER.
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specia ist în Boale de Femei
M A M O Ş
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator.
Reintors din străinătate
— Str. Ştefan cel Mare No. 6 —
In ograda caselor Kahane Succ.
Consultaţiuni de la 3—6 p. m.

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, şură, pivniţă, hambar, gheţărie şi altele*

A se adresa la d-l Garabet Mania, strada Carol 16.

Casele sunt şi de vînzare.

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger t, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.

Funcţionare perfectă garantată

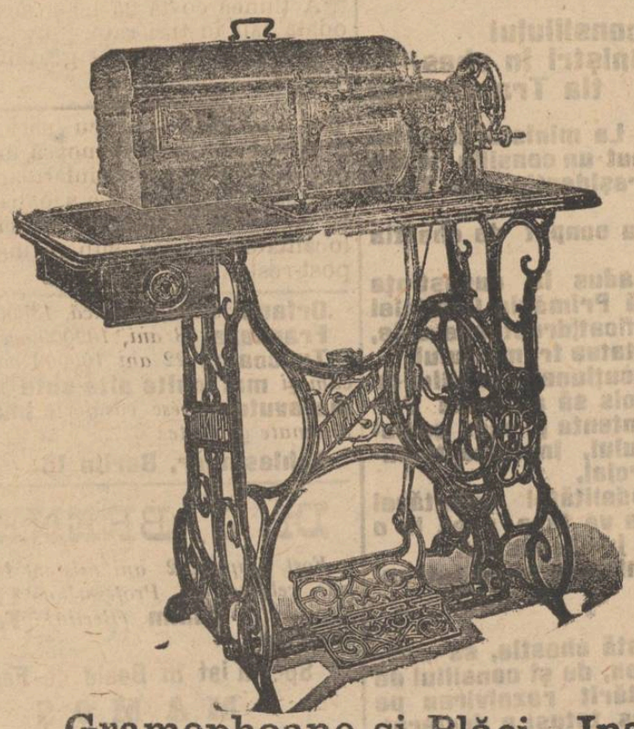

Biciclete BRENABOR

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

...S, etc.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE scurtează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefaleele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari [illegible] tuturor celor-l'alte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. In dina cea d'antâiu să se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit o ugurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrţescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ichiu Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1560 – Vineri 6 Aprilie 1912

„Fondul“ CARAGIALE

Din ziua în care am cetit că o subscripţie publică a fost deschisă pentru a se strînge un „fond“ Caragiale, am fost convins că maestrul nu va primi darul care-i se pregăteşte.

Şi d. Caragiale nu l'a primit.

Şi nici nu putea să 'l primească. A fost o lipsă de tact din partea acelora, cari au propus această subscripţie, cum a fost şi o greşală de a se oferi, sub formă de „bani“, darul, care trebuia adus singurului mare scriitor romîn pe care ţara îl are în momentul de faţă.

E drept că oamenilor, cari au făcut ceva pentru ţara lor li se aduc daruri. E şi această manifestare un chip de a şi arăta un popor admiraţia sa pentru munca unui om.

Aşa lui Henric Sienkiewicz, poporul polonez i-a adus ca dar o proprietate. In numele lui Tolstoi s'a creat un fond pentru crearea unui muzeu, care va cuprinde tot ce priveşte opera genialului rus. Şi aşa mai departe.

Dar n'am auzit ca vr'un popor să fi adunat bani, ca să-i dee unui scriitor, drept dar, cu ocazia jubileului său, sau a unei aniversări oare-care.

Să admitem că, conform spiritului specific românesc, s'ar fi găsit că e mai bine să-i se dee parale scriitorului: „face omul ce vrea cu ele“, dar mi s'a părut că colecta se făcea cam tărziu.

Se aduc daruri cu ocazia serbătoririei scriitorului, cum se aduc daruri şi muritorilor de rînd cu ocazia onomasticei, căsătoriei, aniversărei unei anumite vrîste, dar n'am pomenit ca la sfîntul Petre să 'l feliciţi pe un Gheorghe şi nici să cumperi un inel sau o braţară soţiei sau logodnicei tale, cinci luni după „evenimentul fericit“.

Dacă această „bună cuviinţă“ se impune faţă de ai tăi şi între ai tăi, cu atît mai mult ea se cuvine faţă de un scriitor.

Căci ce însemnează atenţia aceasta de a aduce un dar sau o felicitare cui va, tocmai în ziua în care el serbătoreşte o întîmplare în viaţa sa, de cît faptul că pe tine te interesează viaţa lui, că tu ştii şi ziua naşterei sale şi vrîsta care o împlineşte cum şi anii de muncă pe care i-a dat în serviciul slujbei sau situaţiei pe care o ocupă.

Poftiţi de felicitaţi pe un Dumitru în ziua de sf. Ion şi veţi auzi un astfel de răspuns:

— Mult mă iubeşti, amice, ai uitat şi cum mă chiamă.

Acelaşi lucru l'ar putea spune şi d. Caragiale acelor cari după aniversarea a şease zeci de ani vin să îi aducă daruri:

— Mult mă cunoaşteţi, multe ştiţi din viaţa mea, în cît a trebuit ca un cronicar, într'o gazetă să dee veste de aniversarea mea ca să v'aduceţi şi voi aminte că eu trăesc, că împlinesc şease zeci de ani.

Inţelegeam încă, să se fi făcut apel la cetitorii lui Caragiale cu două, trei luni înainte.

S'ar fi zis atunci: „Marele nostru prozator împlineşte în curînd şeasezeci de ani. Pe lîngă admiraţia, iubirea şi respectul noastru, să îi arătăm recunoştinţa noastră şi într'un chip mai pămîntesc. Să dăm fie care cît putem şi din ce vom aduna să îi cumpărăm o casă, spre pildă, ca de cîte ori va bine voi să descindă printre noi să ştie că are un peticel de pămînt al său dăruit de cetitorii sei. Sau, să 'i cumpărăm o villă în vr'una din frumoasele locuri ale ţărei, ca vara, cînd o vrea să fugă de sgomotul şi zarva lumei, să ştie şi el că are un colţişor al său liniştit adus ca prinos de iubire de admiratorii sei. Sau dacă neapărat s'ar fi dorit ca în formă de bani să i se facă darul, oameni de frunte ar fi trebuit să se ducă la Berlin în ziua serbătoritului cu banii adunaţi şi pe lîngă „Să trăeşti la mulţi ani maestre“, să-i spuie:

— Iţi aducem şi banii aceştia, ca dar. Ne ai părăsit, nu ţi ştim gusturile şi mulţumirile ca să ţi le putem noi înşine realiza; primeşte însă aceşti bani, şi fă ce vrei cu ei. Implineşte-i un vis iubit sau vr'o dorinţă dragă; mulţumirea noastră va fi nemărginită ştiind că prin obolul nostru ţi-am putut da o clipă de fericire.

Şi maestru n'ar fi refuzat, căci în ziua aceea n'are drept nimeni să refuze darurile aduse. Iţi place darul, nu'ţi place, dar cînd ţi l'a adus cine-va trebuie să'l primeşti. Cînd însă vii cu două luni după o serbare, ba încă şi cu un dar nepotrivit, atunci nu mai e dar sau e un astfel de dar în cît un „om“ n'are dreptul să-l primească.

Şi d. Caragiale nu l'a primit.

*

Dar mă întreb, de ce s'ar fi gîndit tocmai la „bani“, acei cari s'au hotărît să îi facă un dar.

Oare ştiu ei aşa de puţin pe d. Caragiale, în cît să fi crezut că numai „banul“ l'ar fi putut mişca? Oare faptul că „maestrul“ a întarzis să i se joace piesele fără autorizaţia sa, i-a convins că Caragiale e aşa de ahtiat de „tantiemele“ pieselor sale?

Puţini cunosc psichologia acestui mare suflet şi neîntrecut scriitor.

D. Gherea de mult a arătat această psichologie, într'o frumoasă pagină, pe care au uitat'o mulţi. Păcat că n'am cartea sub mînă aş transcri-o, dar îmi aduc aminte se spunea cam aşa:

„Ridicat pînă la prietenia Carmen Sylvei, Caragiale n'a ajuns ministru plenipotenţiar ca Alexandri la Paris, ci a devenit berar în strada Gabroveni“.

Da, omul care putea să se folosească de situaţia sa, care ar fi putut ca mulţi din scriitorii noştri să devie un cineva, a fost berar în strada Gabroveni, antreprenorul bufetului din Buzeu şi trăeşte azi departe de viitoarea vieţei noastre, lîngă Berlin, uitat de toţi, aşa de uitat, în cît de soarta sa îşi aduc aminte cetind în gazete, cum îşi amintesc şi de nevasta acarului strivit de tren, după ce un eveniment în viaţa lor s'a întîmplat.

D-lui Caragiale i-au trebuit bani, cum îi trebuesc ori-căruia, chiar aceluia care n'are gusturile şi sentimentele superioare pe care le are d sa, dar d. Caragiale n'a văzut totul în bani, în viaţa sa.

Căci astăzi cînd am ajuns să vedem plătindu-se „copia“ scriitorilor noştri, oare n'ar putea şi d. Caragiale să'şi strecoare „proza“ lui în vr'unul din cotidianele sau periodicele noastre? Ce-l opreşte de a nu aşterne în fie-care zi cîte-va rînduri pentru banul „administratorilor“?

Ce'l opreşte?

Il opreşte, ceea ce nu opreşte pe acei cari în fie-care an publică volume, îl opreşte conştiinciozitatea sa de scriitor. Fraza pe care o aruncă d. Caragiale în lume, e o frază care e menită să trăiască o eternitate, de aceea el nu o vinde pe bani, ci o dă pe gloria care se leagă de numele său.

S'au înşelat acei cari au crezut, că maestrul va primi „banii fondului“. Cheta aceasta publică l'a amărît pe cît l'au îmbucurat salutările şi urările pe cari ţara intelectuală i le-a făcut cu ocazia aniversărei a şease-zeci de ani de la naşterea sa.

In scrisoarea pe care mi-a trimis-o ca răspuns la urările mele, se poate vedea cît de simţitor a fost d. Caragiale la sărbătorirea, care i s'a făcut şi cît de inutil a fost darul ce i se pregătea şi mai ales cît de mult era lipsită de act hotărîrea de a i se da „bani“, după sărbătorirea aniversării lui, de acea îmi permit a publica cîteva rînduri din această scrisoare:

„Ş'apoi mai zici dumneata, că munca mea grea este neresplătită! De grea, ce-i dreptul nu prea e uşoară; căci e migăloasă. Dar, gîndeşte-te care meşteşug subţire nu e migălos şi prin urmare, greu? Ii trebuie multă răbdare, fireşte şi multă încăpăţinare cuiva, pînă să poată birui resistenţa materialului chaotic al Naturii celei fără margini, care, ca divină şi eternă ce este, n'are logică nici intenţiune şi, cu hotărîta intenţiune umană, să-l ordonèze în mari gini date într'un chip logic. Numai D-zeu şi Compania luminatului ştiu cît costă o pagină scrisă însfîrşit pe curat. Grea muncă adevărat!... Dar neresplătită? iartă, dragă doctore, n'ai dreptate, cel puţin întru cît mă priveşte pe mine. Eu mă simt cu prisos resplătit.

Iţi mărturisesc că dacă eram copilul unei familii bogate şi de nume strălucit aş fi luat toate manifestaţiile de dragoste ce mi s'au arătat zilele acestea, ca o adulaţiune nevrednică să deştepte în sufletul meu cea mai slabă mişcare de recunoştinţă. Dar mă ştiu ce copil sărac şi umil am fost, necăpătînd de la reposaţii mei părinţi—Dumnezeu să-i odihnească!—de cît sănătate. Aşa dar, faţă cu atîtea şi atîtea manifestări de dragoste, să mai zic că munca mea n'a fost răsplătită? Aş fi un ingrat fără inimă“.

Şi cu toate acestea, să mă erte maestrul dacă 'l voiu contrazice. Noi cetitorii lui n'am făcut nimic încă faţă de ceea ce el ne-a dat cu „meştesugul lui subţire şi migălos“. Trebuie un „fond Caragiale“ dar fondul acela trebuie să realizeze ceva frumos, ceva etern, ceva măreţ, care să rămîie pentru totdeauna legat de numele şi viaţa celui mai conştiincios scriitor şi deci şi cel mai mare scriitor romîn.

Trebue un „fond Caragiale“ căpătat prin o subscripţie publică, la care se va asocia şi statul cu care s'ar putea crea un „Teatru Caragiale“, sau o „Casă de artă Caragiale“, sau un „Muzeu Caragiale“.

In chipul acesta am aratat şi noi că ştim să onorăm pe oamenii noştri şi nu înmănîndu-le după sărbătorirea lor o mie sau două mii de lei.

Aşa se răsplătesc casierii de la Bănci al căror meşteşug o fi „subţire şi migălos“ dar al căror meşteşug nu te face să te mîndreşti că ştie limba în care a scris un Caragiale.

Dr. I. Duscian

Desacordul cu Coroana

Majoritătile d-lui Marghiloman au fost poftite la ministerul de externe pentru a se consfătui asupra situaţiei. De fapt, nu s'a spus nimic nou acolo. S'a repetat la minister ceea ce s'a spus cu cîte-va ore înainte, în Parlament, cu prilejul discuţiei declaraţiei guvernamentale.

S'a mai adăugat, ce-i dreptul, doar cîteva note noui, cari merită relevate. Aşa, de pildă, d. Al. Marghiloman a repetat, ceea ce spusese d. Carp în interviewul seu, acordat ziarului Neues Wiener Tagblatt. *Fostul ministru de interne, a afirmat, că în chestia tramvaielor, fostul guvern nu s'a bucurat de sprijinul unui factor; sprijin pe care guvernul totuşi conta.*

D. Carp a confirmat pe d. Marghiloman şi şi a exprimat convingerea postumă, că cei cari n'au vroit să vadă în chestia tramvaielor vor fi nevoiţi să vadă că la mijloc e o pungăşie.

Atît d. Carp cît şi d. Marghiloman au făcut aluzie la atitudinea Coroanei în chestia tramvaielor—şi au descoperit astfel pe Suveran.

Concepţia d-lui Carp a fost totdeauna anapoda. D-sa şi-a închipuit, că pentru a sta, sau pentru a fi chemat la guvern, Coroana are nevoe de încrederea d-sale, nu d-sa de încrederea Coroanei.

M. S. Regele n'a fost de acord cu guvernul său asupra soluţiei tramvaielor. D. Carp, în loc să vadă în acest desacord între d sa şi Coroană, o cauză de plecare, d sa s'a încăpăţinat să rămînă la cîrmă pînă a fost nevoit să se retragă.

Astăzi atît d-sa, cît şi aghiotantul d-sale principal, d. Marghiloman, constată că nu s'au găsit de acord cu factorul constituţional esenţial, asupra soluţiei în afacerea tramvaielor.

Dar cu toată această constatare, d. Carp în loc să lase mînă liberă noului guvern, ca să rezolve afacerea tramvaielor conform cu justiţia şi dreptatea, d-sa se încăpăţinează în a împune d-lui T. Maiorescu aceiaşi politică de patimă, care a făcut ca d-sa să nu se bucure de sprijinul factorului constituţional.

Or, întrebarea e, dacă d. Carp nu s'a putut bucura de încrederea Coroanei, cum o va căpăta d. Maiorescu, lucrînd în acelaş senz?

Iată o problemă pe care nici marele Newton n'ar fi fost în stare s'o rezolve.

Proprietarul partidului

Guvernul Maiorescu luase puterea în baza unei convenţiuni secrete. Un ministru din noul cabinet, care mîncase picioare de găină în ziua depunerei jurămîntului, a tradat cuprinsul convenţiei: noul guvern, a declarat dînsul, vine cu ramura de măslin şi în ce priveşte reluarea relaţiunilor normale d'intre partide şi în ce priveşte stăruinţile ce va pune pentru a obţine o reintregire a tuturor elementelor conservatoare.

Cum faptele au desmînţit asertiunile ministrului, rămîne ori că el a afirmat lucruri neexistente, sau că guvernul a venit cu un gînd şi a pus în practică alt gînd.

Noul guvern în ce priveşte reluarea raporturilor normale între partide, a înăsprit doar acele raporte, impunînd Comunei Bucureşti, care exprimase deziderातul ca tramvaiele să circule, să intenteze un proces nou societăţii.

In ce priveşte încheqarea partidului conservator, avem declaraţia făcută ieri la Cameră de d. P. P. Carp, că eventuale tratative nu s'ar putea urma de cît de ei, ca şef, şi ar putea fi realizate numai atunci cînd el—şeful—ar da consimţimîntul seu.

Vra să zică guvernul Maiorescu, în ce priveşte raporturile dintre partide, nu numai că n'are gînd să le îmblînzească, dar face tot posibilul să le şi înăsprească, iar în ce priveşte partidul propriu, partidul carpist, guvernul Maiorescu n'are nici o putere să facă nimic: dacă Coroana a arendat puterea d-lui Maiorescu, d. Carp nu i-a arendat nemic şi şi-a rezervat lui, în mod exclusiv, conducerea partidului, care partid este robul şefului, de vreme ce nimic nu se poate face fără de voia d-lui Carp.

Atunci care este misiunea noului guvern? De ce a căzut d. Carp? De ce a venit d. Maiorescu?

Mai mult. Care este noima existenţei partidului carpist? Este o fundamentală osebire între concepţia pe care d. Carp o are despre şefie şi între concepţia d lui Take Ionescu. Pe cînd d. Carp se declară proprietarul absolut al partidului conservator, luînd chiar şefului guvernului dreptul de a se amesteca în treburile lăuntrice ale partidului — d. Take Ionescu menţine vechiul seu punct de vedere: întîiu partidul, apoi şeful.

Dacă nu se poate face o apropiere între carpişti şi democraţi —este că partidul democrat nu agreiază asemenea apropiere.

Altfel la conservatori. Guvernul actual, aproape în unanimitate, ar vedea cu ochi buni o concentrare—dar vine şeful, omul căzut, care se află afară pe guvern, ca un Grecianu oare care, şi spune: „concentrarea o poate face numai direcţia actuală a partidului“.

Situaţia aceasta este cu totul anormală şi de aceea d. Carp n'a putut guverna, iar d. Maiorescu n'are ce guverna.

Rezultatul va fi prăbuşirea totală a partidului cu proprietar — mai ales cu un proprietar zărghit ca d Carp.

Reprezentantul Iaşului cultural

— Şerul Grecianu va fi ministru de instrucţie —

Iaşul a dat ministerului de instrucţie în lungul vremurilor, o serie de conducători foarte de seamă; pe răposaţii M. Cogălniceanu, I. Strat, G. Mîrzescu, şi pe domnii Petre Poni şi Spiru Haret.

Acum este vorba—şi foarte serios—ca ministerul mort, care ne guvernează ţara, să se injecteze, doar va putea reînvia, cu un virus ce urmează a fi importat din Iaşi—cu d. Grecianu—care urma să fie plasat sfetnic al Tronului la ministerul şcoalelor.

Fiindcă Moldova n'a fost reprezintată în ministerul Carp şi fiind că tot aşa este şi în guvernul actual, urmează să se deie satisfacţie Moldovei şi cum în partidul carpist, cel mai de seamă om al Moldovei este d. Grecianu şi cum singurul portofoliu vacant este acel al instrucţiei, se va da satisfacţie Moldovei prin numirea d-lui Grecianu, care va lua departamentul instrucţiei.

Mai logic ar fi să se dee instrucţia d-lui P. Missir, care este o ilustraţie a profesorilor învăţămîntului superior, sau d lui Virgil Arion, sau d lui Pangrati. Dar cum logica este exclusă în ministerul prezidat de fostul şi ilustrul profesor de logică—va fi ministru de instrucţie d. Grecianu.

In ţara aceasta oamenii s'au jucat şi se joacă cu de toate. Aşa şi cu ministerele sub guvernare conservatoare. N'a fost prim ministru şi ministru de externe—Nababul? Nu este ministru de justiţie—Mişulică? N'a fost la acel departament—şerul Grecianu?

Dar cu instrucţia nu s'a jucat nimeni nici odată. Dacă d. Grecianu trebueşte făcut ministru, dacă este nevoe şi de un mut pe lîngă minister—facă-l ministru. Dar nu peste pleiada de surzi din ministru. Dar nu peste învăţămînt. O învăţătoare candidată la examenul de înaintare pe loc, de va sta două clipe de vorbă cu un asemenea ministru, va înţelege repede, că el ministrul, n'ar fi în stare să dee un asemenea examen.

Să sperăm însă, că imperiul moscovit, care s'a opus la întrarea şerului în ministerul nou—va avea buna inspiraţie să se opună şi acum—căci altmintreli riscăm să ajungem de rîsul lumii; şerul reprezentantul Iaşului cultural.

Guvern prizonier

Declaraţia ministerială, cetită de d. Maiorescu în adunările legiuitoare, nu zice nimic. Ea nu explică nici pricina plecării d-lui Carp şi nici nu dă motivele numirei noului guvern.

Cu toate aceste declaraţia ministerială e de-o importanţă covîrşitoare pentru situaţia politică de azi.

In adevăr, pînă în momentul deschiderei parlamentului, nu se ştia dacă noul guvern e sau nu prizonierul celui vechi. Dacă d-nii Carp, Marghiloman şi Filipescu, au sau nu vre-o înrîurire asupra acţiunei cabinetului Maiorescu.

Declaraţia d-lui Maiorescu, precum şi cuvîntările miniştrilor demisionaţi, au dovedit însă opiniei publice că guvernul Maiorescu este prizonierul vechiului cabinet.

D sa a spus-o ritos în declaraţia citită, iar miniştrii demisionaţi în cap cu d. Carp, şi-au exprimat convingerea că noul cabinet va urma în totul politica vechiului guvern, în care se va bucura de întreaga simpatie şi de tot sprijinul majorităţilor actuale.

Aşa fiind schimbarea de guvern, ne apare şi mai inutilă şi mai ridicolă de cît înainte. Pentru bulete, era potrivit şi d. Carp, şi ne mirăm de ce d. Maiorescu a primit să constitue un guvern care să continue o politică, pentru care d. Carp a fost gonit din fruntea afacerilor publice.

Falimentul junimismului e complect. D. Carp şi-ar fi putut încheia guvernarea şi cariera politică în hidos,—d. Maiorescu o va isprăvi în ridicol.

„Grigorescu“ la mezat

In jurul unei vînzări. — Pînzele pictorului Grigorescu. — Mutarea poetului Vlăhuţă. — Statul şi arta. — Soluţii şi propuneri.

Presa Capitalei abundă în detalii asupra licitaţiei organizată de excelentul scriitor Al. Vlăhuţă pentru plasarea — ori vînzarea, ca să întrebuinţăm cuvîntul — tablourilor maretui pictor romîn, defunctul N. Grigorescu.

Ştirea despre această „desfacere totală“ a circulat mai de mult prin reviste şi ziare. La început ea a uimit. Cu încetul lumea s'a obişnuit cu ideia că pînzele — între cari unele dintre cele mai celebre — executate de cel mai ilustru artist romîn, vor fi împrăştiate, după ce poetul, cu o pietate admirabilă le-a adunat la olaltă.

Fireşte, nu toată lumea are şi va avee aceiaşi părere în ce priveşte vînzarea organizată. Peste tot însă vedem că lucrul e prezentat în culori cît se poate de indulgente la adresa poetului pe care, se pare, împrejurări în afară de voinţa lui, îl nevoesc a se despărţi de preţioasele lucrări.

Cronicarul artistic al „Adevărului“ scria eri între altele:

„Poetul s'a despărţit de unele tablouri a trebuit să se despartă! Cît ar fi voit el să le păstreze şi cît n'a vroit, cînd a văzut că aceasta nu se poate, să le cedeze statului, pentru ca colecţia aceasta, făcută cu atîta dragoste şi atîtea sacrificii, să nu se risipească. Nu s'a putut însă; statul nostru atît de bogat şi de galant în alte direcţii, n'a găsit fondurile necesare, minimale de altfel, pentru a asigura viitoarei noastre pinacoteci o colecţie complectă a celui mai mare pictor romînesc.

Dar Vlăhuţă mai are cîteva tablouri pe cari vroieşte să le cedeze. Iată de exemplu: o ţigancă, în care trăeşte par'că toată rasa aceasta de rătăcitori cu firea aprinsă şi cu nepăsarea vieţei! Iată acel peisagiu, prins ca o oglindă de tualetă pe două axe cu ajutorul că-

KALODONT.
PASTĂ DE DINȚI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

rora se învîrteşte pentru a ne arata pe verso aceleiaşi pînze — o schiţă de bou care după spusa maestrului Grigorescu — „este părintele tuturor boilor" din tablourile sale.

*

„Dar i-a mai rămas lui Vlăhuţă un tablou, perla tablourilor lui Grigorescu. E acel interior din pădurea de la Fontainbleau, pe care Grigorescu l'a făcut pe cînd aspira nemijlocit aerul de la Barbizon. Toată puterea talentului lui Grigorescu se arată în acel tablou, cum se arată frumuseţea tineţii fetei frumoase toată savoarea lui, în bobocul ce dă să înflorească. Acest peisagiu e parcă o sinteză a geniului marelui nostrd pictor. Dacă printr'una din acele nenorociri, cărora eu drept cuvînt li se zice naţionale, toată opera lui Grigorescu ar dispare — şi acest tablou ar fi salvat, el ar ajunge pentru ca nu numai să justifice reputaţia lui, a pictorului, dar pentru ca să dee o idee justă de toată mărimea artei sale.

Şi de acest tablou Vlăhuţă vrea să se despartă. Cu cîtă îngrijire l'a păstrat!. După sfatul maestrului însuşi l'a tras pe o placă de aramă, pentru ca să nu-l poată ataca elementele, că i şi maestrul socotea acest peisagiu ca fiind perla printre operile sale.

Şi Vlăhuţă vrea să se despartă şi de această pînză"!

*

In altă ţară, statul ar apare ca cumpărător pentru dînsa, ca cumpărător care să asigure naţiunei o asemenea capodoperă.

Dar la noi, nici o mişcare nu se vede din această parte.

Avem însă destui oameni bogaţi şi în acelaşi timp iubitori de artă. Douăzeci de mii de lei şi ar putea adăuga tezaurului lor cel mai de preţ obiect.

Suma pe care o cere Vlăhuţă, este absolut neînsemnată, faţă cu valoarea obiectului ce oferă".

Două zeci de mii... In ţeara miliardarilor suma s'ar părea ridicol de neînsemnată. La noi doară statul — veşnic el! — dacă s'ar încumeta să facă gestul de Mecena.

In aceiaşi zi cînd apărea sus pomenitul articol în „Adevărul" de Tzigara Samurcaş se ocupă în „Epoca" de aceiaşi împrejurare artistică. Intre altele d-sa scria:

„... Ni se prezintă o ultimă ocazie de a repara greşelile oficiale ale trecutului. Să nu o scăpăm şi pe aceasta. Mai ales că de astă dată se fac toate facilităţile posibile. Căci A. Vlahuţă, care e nevoit să se desfacă de splendida lui colecţie de tablouri ale lui Grigorescu, nu are de cît o singură dorinţă; să le ştie expuse în siguranţă şi spre folosul cîtor mai mulţi. Aceste condiţii, putîndu-le împlini în primul rînd Statul, poetul e dispus să i uşureze cît mai mult sarcina, ce-i incumbă. Dar ce ne-a dat în proza lui măiastră, cea mai poetică şi mai entuziastă descriere a picturei grigoresciane, poetul se crede dator să nu închidă în colecţii private cele mai frumoase din pînzele ce posedă din opera marelui său amic. Ne mai putîndu-şi asuma răspunderea de a păzi această comoară a naţiunei în modesta-i căsuţă de la ţară, unde se retrage definitiv. Vlahuţă are curagiul să se despartă de cei mai nobili ai săi prieteni, cari înviorau locuinţa sa. Dar nu are laşitatea de a-i lăsa să cadă în mîna necunoscutului care ar da mai mult. Sunt între pînzele ce posedă, cîte-va cari nu pot fi la locul lor de cît într'un muzeu Grigorescu. Sper că actualul ministru al cultelor, un cunoscut admirator al frumosului nu va lăsa să-i scape ocazia de a împlini acest mare gol".

Şi cu toată simplicitatea aparentă în care ni-l prezintă criticii ziarelor, „cazul" vînzării tablourilor, soarta lor viitoare constituie o preocupare vrednică de a fi meditată cu seriozitate.

Vom mai insista în cronica viitoare asupra soluţiilor propuse şi a cauzelor cărora să atribuie întreaga această întîmplare cam penibilă. **A**

Epitropia Parohiei Golia-Iaşi

Aduce la cunoştinţa persoanelor interesate, că Sîmbătă 7 Aprilie curent, urmează a se închiria prin licitaţie publică una casă din curtea bisericei Vovidenia, compusă din patru odăi, bucătărie, pivniţă şi atenanse, cu începere de la 23 Aprilie a. c şi pe termen de trei ani. Garanţia va fi conform legii comptabilităţii de 5 la sută la suma de 865, de unde se va începe licitaţia.

Epitropia.

Pentru d. Şumuleanu

In sfîrşit, după luni de aşteptare, d. Şumuleanu a început, prin *Neamul Romînesc*, o lungă pretinsă apărare împotriva învinuirilor precise ce i-am adus, şi pe care le-am dovedit cu prisosinţă, după cum s'a văzut din raportul d-lor profesori universitari dr. Thomescu, P. Bujor şi A. Poltzer.

Modul cum crede d. Şumuleanu că poate *spulbera pretinsele calomnii* m'ar scuti de orice răspuns; căci e destul să relevez: 1. că d sa pentru a dovedi cele ce afirmă „nefiind în obiceiul d sale a avansa lucruri pe care să nu le poată dovedi", nu *are alt izvor de cît tot.....,.... propriile d-sale afirmări* din rapoarte ce a întocmit în diferite timpuri, rapoarte ce nu-mi erau toate cunoscute, şi care dovedesc cu prisosinţă că d. Şumuleanu a fost şi este un om puţin chemat pentru sarcina de conducător al unui atît de important laborator.

2. Face prin apararea d-sale insinuări calomnioase la adresa colegilor săi universitari, cari au făcut ancheta ce am cerut.

Nici nu mă încerc, şi nici nu am calitatea a lua eu apararea acelor profesori universitari, mai presus de calomniile d-lui Şumuleanu şi de încercările ce a-şi face eu de a le lua apărarea. Insă pot să relevez numai mijloacele de care se serveşte d. Şumuleanu. Despre d. profesor N. Thomescu d. Şumuleanu scrie că este colegul d-rului Riegler în Consiliul Sanitar Superior" deci după logica d-sale *nici un membru din Consiliul Sanitar Superior nu trebuia să facă parte din comisia de anchetă.*

Despre d. profesor P. Bujor scrie că fiind profesor la facultatea de ştiinţe unde şi d. Cădere e preparator, nu prezintă garanţii de imparţialitate; deci *nici un profesor de la facultatea de ştiinţi nu trebuia să facă parte din comisia de anchetă.*

Cît priveşte pe d. profesor A Poltzer, acesta avea *chiar datoria de a refuza*, după d. Şumuleanu, şi oare de ce? Ascultaţi, să vedeţi, de ce minciuni şi insinuări grosolane e capabil acest d. Şumuleanu. Pentru că „d. D. Cădere a avut o parte oare care la întocmirea „proectului de reformă universitară; „iar d. profesor Poltzer avea tot interesul ca în noua lege, care se elebora, „să se prevadă că şi agregatul catedrei „de chimie alimentată (adică d. Poltzer) „să poată deveni profesor". Adică d. A. Poltzer avea interes ca d. D. Cădere să-i înlesnească prin vre-un articol din lege o situaţie ce nu o poatea obţine prin legea în vigoare; iar d. D. Cădere avea interes ca d. Poltzer să găsească intemeiate acuzările ce aducea d-lui Şumuleanu.

Ca să se vadă cîtă îndrăzneală de a minţi, şi cîtă infamie se ascunde în dosul acestei insinuări, să restabiim în mod cronologic cele două serii de fapte ce par în strînsă legătură după d-nul Şumuleanu.

Eu am cerut anchetă împotriva d-lui Şumuleanu în Noembrie 1911; pe la 15 Noembrie, s'a numit comisia de anchetă; iar raportul a fost iscălit definitiv de către toţi cei trei membri pe la 15 Decembrie. Iată o serie de fapte. Cea de a doua s'a succedat astfel: comisia universitară s'a constituit între 1 şi 10 Decembrie, avînd ca secretar pe d. C. Litzica; însă d-sa luîndu şi un concediu pentru căutarea sănătăţei la 15 Decembrie, d. ministru m'a însărcinat să-l înlocuesc ca secretar al comisiunei; *deci, pînă la 15 Decembrie—adică atunci cînd raportul comisiei de anchetă devenise definitiv—nici n'a fost vorba de vre un fel de amestec al meu în lucrările comisiunei universitare.*

Apoi rolul meu a fost de a înregistra şi coordona părerile d-lui ministru, ale membrilor comisiunei, ale facultăţilor şi ale senatelor universitare; nu aveam calitatea să adaog, nici să suprim ceva.

In fine, să admitem că aş fi avut rolul atît de important, ce vrea să-mi atribue d. Şumuleanu; apoi ce fel de serviciu am făcut eu d-lui profesor Poltzer, cînd prin *anteproectul* elaborat de minister şi publicat la începutul lunei Februar, *s'a păstrat pentru categoria de agregaţii, din care face parte şi d. Poltzer* **absolut aceiaşi situaţie** *caşi în legea d-lui Haret.* Situaţia lor a fost schimbată în proectul rezultat din dezbaterile comisiei universitare în şedinţele din Februar.

Iată cu ce fel de insinuări calomnioase, falşificînd adevărul, crede d. Şumulcanu să *spulbere pretinsele calomnii.*

Ceea ce mă suprinde mai ales, este că d. Şumuleanu se arată nemulţumit de raportul comisiunei de anchetă, căruia dacă se poate aduce vre-o imputare, este acea de a fi prea indulgent cu d. Şumuleanu, atenuînd gravitatea unor fapte, sau apreciind de mică importanţă alte fapte, precum descoperirea de angillule în oţeturi cu ajutorul microscopului, greşita interpretare a datelor analitice a pîinilor cu lipsă la cîntar, etc.

In sfîrşit, din cine ar fi dorit d. Şumuleanu să fie alcătuită comisiunea de anchetă. Căci, întru cît mă priveşte n'am dorit să fie de cît oameni competenţi şi drepţi. La început fusese numit în comisiune d. dr. I. Cantacuzin, fostul director al serviciului sanitar; am regretat că plecarea d-sale la Paris l'a împedecat a lua parte la lucrările comisiunei. Şi dacă d. Şumuleanu se crede nedreptăţit, de ce nu cere o altă anchetă, în loc de a recurge la nedemne insinuări calomnioase la adresa colegilor săi universitari. Sau în loc de a recurge la puternice influenţe, pentru că rezultatul anchetei să se muşamalizeze?

3) Nu mai puţin cred de prisos a răspunde... lipsei de argumente a d-lui Şumuleanu şi din cauză că d-sa pretinde cetitorilor săi, să nu dea crezămînt convingerilor d-lor: dr. N. Thomescu. P. Bujor, A. Poltzer. dr. Bardescu, dr. Nanu-Muscel, dr. Mălărescu, dr. Herescu şi în fine d-lui ministru de interne; să nu creadă cele constatate prin acte autentice, prin mărturiile unamine ale personalului subaltern; ci să creadă cele afirmate numai şi numai de d-sa, care „nu avansează nimic, fără să poată dovedi".

*

Există, totuşi, în lunga apărare a d-lui Şumuleanu, cîte-va rînduri, la care sunt dator să răspund, anume aceleia prin care afirmă, că *n'am îndrăznit să vin la d-sa să protestez împotriva brutalizărilor, la care a supus pe soţia mea*, şi că ce fel de bărbat sunt *plîngîndu-mă că soţia mea a fost brutalizată, fără a fi în stare să-i iau apărarea?!* In primul loc relevez o neexactitate în lecţia ce d. Şumuleanu pretinde să-mi dea, anume *că nu m'am plîns comisiunei de anchetă că soţia mea a fost brutalizată.* Am arătat comisiunei numai brutalităţile d-lui Şumuleanu faţă de alte persoane, evitînd complect tot ce s'a petrecut între mine, ori soţia mea şi d-sa. Că s'a purtat în mod incalificabil cu soţia mea, se poate vedea de însuşi raportul d-lui Şumuleanu, care atestă că *a interzis chimiştilor laboratorului să se consfătuiască cu colega lor în chestiuni de analize*, ceea ce nu s'a mai pomenit nici într'un laborator din lume.

Apoi a refuzat a-i acorda congediu, deşi se apropia timpul să nască; a trebuit să i se atragă d-lui Şumuleanu atenţia asupra consecinţelor, pentru a-i acorda congediu. Şi cîte alte mizerii, pe care nu vroesc a le mai aminti aici. Dl. Şumuleanu ştie prea bine, că am protestat, nu odată, ci în două rînduri, cînd a început cu rapoartele sale nedrepte împotriva noastră. Iar, cînd a început a se purta brutal cu soţia mea, *atunci protestarea mea a luat forma cea mai demnă, anume* **am rupt complect relaţiile sociale** *cu un asemenea om;* chiar cînd a vroit d-sa să le reia, acum doi ani, i-am dat a înţelege, că nu pot, căci îl despreţuesc. Am crezut, că pentru situaţia noastră socială era suficientă protestare, o atare atitudine; dar se vede că ne-am înşelat, d. Şumuleanu se vede că face parte dintre acei oameni, cari cred că demnitatea nu se poate afirma decît prin mijloacele, de care d-sa se serveşte faţă de laboranţii săi; eu însă declar, că asemenea mijloace nu le întrebuinţez nici faţă de servitorii mei!

(voiu continua) **D. M. Cădere**

OAMENI ŞI LUCRURI

BLÎNDEŢE...

Fostul director al Institutului de chimie din Iaşi s'a molipsit de la marele d-sale dascal întru naţionalism. In loc de a răspunde precis şi clar raportului celor trei profesori universitari cari i-au cauzat îndepărtarea de la zisul institut, se pierde în infinite... anexe — sistem brevetat A. C. Cuza—recurge la insinuări, aleargă la trucuri prea puţin ingenioase, umblă după explicaţiuni psihologice, cari n'au întru nimic a face cu gravele învinuiri pe care le-a dovedit acuzatorul d-sale, d. profesor Cădere. Intre altele acesta din urmă e aratat, acum, ca un vindicativ, un om lipsit de cruţare şi de blîndeţe. Aceasta o spune ex-directorul, care a fost atît de „blînd", încît n'a încuviinţat congediul unei asistente nici chiar cînd avea să nască! Atît de blînd, încît oprise personalul—licenţiaţi în chimie!—să schimbe între ei o părere, o consultaţie, ca nu cumva să se folosească, reciproc de un sfat ori de o lămurire. Fără a mai vorbi de atîtea procedeuri brutale faţă de personalul inferior al laboratorului.

Cu toate aceste pentru istoria nepărtinitoare, de mîne, e drept să afirmăm că odată—macar o singură dată—chimistul faimos,—faimos prin proverbiale greşeli în contra ştiinţei—şi sfătuitorii săi au fost de o exemplară... blîndeţe. Reproducem aci un document autentic, —circulara imprimată adresată, acum trei ani şi mai bine, celor 110 circiumari iaşani condamnaţi în fiefful politic al d-lui Delavrancea:

Domnule debitant,

In puterea deciziei onor. Curţi cu Juraţi a jud. Vaslui de sub No. 16 din 9 Decemvrie 1908, rămasă definitivă şi învestită cu formula executorie sub No. 468 din 15 Oct. 1909, datoriţi *personal* suma de 200, două sute lei d lui Dr. Corneliu Şumuleanu, în afară de cheltuelile de judecată.

Pentru a evita atît *displăcerea unei urmăriri silite* cît şi cheltuelile ce ea necesitează şi care cheltueli după lege cad tot în sarcina d-v.

Subsemnatul, în calitate de mandatar al d-lui dr. C. Ş. vă învit ca suma de 200 lei ce o datoriţi personal să mi-o achitaţi mie, care am deplina putere de a o primi şi a vă elibera chitanţa descărcătoare în puterea procurei ce o am (sic) de la clientul meu, autentificată de Trib. Iaşi, secţ III sub No. 2216 din 24 Oct. 1909.

Vă acord *cinci zile de la primirea acesteia* în intervalul cărora aştept să fiu satisfăcut. La neurmare vom procede la *urmărirea silită* prin Portărei, conform legei.

Primiţi *sfatul meu pacinic* şi binevoitor.

Abgar M. Buiucliu.

Urmează strada şi numărul casei...

„Sfatul pacinic şi binevoitor" e foarte suggestiv, în împrejurările de mai sus în care e vorba de o „urmărire silită", de un răgaz numai de 5 zile pentru o sumă colosală, promisă unui aşezămînt de binefacere, dar ne plătită nici pînă astăzi, — fie un aşezămînt ortodox, ori eterodox...

Dar de „blîndeţe..." sufere într'adevăr fostul director, transformat în bancher prin singura combinaţie chimică ce i-a reuşit mai bine. **Rodion**

Litere-Ştiinţe-Arte

„Biblioteca Iaşilor", Enciclopedie literară, artistică şi filozofică. Au apărut: No. 1) Iolanda — Prin ce cucereşte femeia? 2) Faguet — Arta de a ceti. 3) Eminescu—Poeme inedite.

4) Vor apărea: Ludwig Büchner.—Există Dumnezeu? 5) Lombroso—Geniu şi Nebunie. 6) Alphonse Daudet—Gambetta. 7. Gustave le Bon — Naşterea şi pierderea materiei. 8) Marcel Prévost—Prostituţia. 9) Sinkiewicz—Umbra lui Christ. 10) Suderman — Amoruri celebre.

Editura Librăriei Socec & C-nie.

*

Reforma costumului, scrie o revistă femenistă, a luat o importanţă de căpitenie în Germania. Nu se ocupă numai de reforma costumului femeiesc, însă se pune toată stăruinţa, mai cu seamă pentru a se modifica hainele bărbăteşti.

La Waimar se va ţinea o întrunire, pentru a se desbate acest subiect grav, sub preşidenţia d-nei Schwartz.

Se spune că un mare număr de savanţi şi artişti vor lua parte la această mare întrunire artistică.

*

In „Deutsche Revue" dr. Albert Eichler studiază „Arta de regisor a lui Shakespeare".

Autorul arată în amănunt diferenţa de tecnică şi decoraţiuni în ce priveşte montarea pieselor, în epoca lui Shakespeare şi modul cum a evoluat pînă astăzi.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericii numărul cu data de 1 Aprilie cupr zînd un prea bogat sumar de artic actualităţi şi ilustraţiuni.

*

A apărut „La fatigue nerveuse" d. dr. Negreanu.

*

STRUNA ZILEI

NUMIRE MOTIVATĂ

Casier al breslelor d Constanţa, a fost numit Al. Fringhie.

Ziarele

Deviza la cassierie
Aceasta e: statornicie—
Ca lucrul să nu meargă rău,
Un casier cum e Fringhie
Va fi legat de postul său.

INFORMATI

❑ **Echiparea ofiţerilor de reze vă.**—Ministerul de războiu, a adre următorul ordin circular către corp rile de armată, cetăţilor, inspectora lor, comandamentului marinei şi dir ţiei intendenţei.

Pentru a se asigura şi înlesni ec parea ofiţerilor de rezervă, comand mentul este rugat să binevoiască a l următoarele măsuri:

1) Ofiţerii de rezervă cari doresc se echipeze la atelierile militare ofiţe şti, pot face aceasta în condiţiunile m jos stipulate.

2) Pentru ofiţerii seriei cari urmea a fi concentraţi (conform D. M. No. din 1911) şi cari ar dori să se echip la atelierile militare, corpurile, pe ba cererei în scris a ofiţerului, vor face c manda la atelierile militare, în limit soldei ce are a primi ofiţerul pe ti pul concentrării.

3) Corpurile cari n'ar avea fond suficiente pentru a face faţă imed comenzilor, pot lua cu împrumut de alte corpuri, după cum se va hotărî comandantul diviziilor respective.

4) Acei ofiţeri de rezervă cari dor a achita costul imediat, precum şi o ţerii de rezervă, funcţionarii publi pot să-şi comande echipamentul la telierile militare; pentru aceşti din urm însă, cererea trebue făcută prin auto tatea de care depinde, care îşi va obligaţiunea, faţă cu regimentul, d face reţinerile necesare din leafă, care le va trimite la atelierul de e fecţie prin corpurile respective.

5) Corpurile vor face cunoscut dis ziţiunile prezentului ordin, ofiţerilor rezervă ce le aparţin şi în urma punsurilor ce vor primi, vor comun atelierilor numele ofiţerilor, pntru confecţiona efectele în limitele cred lor arătate mai sus.

❑ Aflăm cu multă părere de rău astă noapte a încetat din viaţă la H în urma unor îndelungate suferinţi micul nostru Petre Popescu, fost avo

Petre Popescu, cumnatul bun nostru prietin Ghibănescu, a fost u din cei mai devotaţi prietini politi noştri.

Luăm vie parte la doliul familie ţi exprimăm profunda noastră pă de rău.

❑ Procesul verbal prin care se ţionează constituirea corporaţiilo localitate, a fost înaintat casei cen al meseriilor, spre aprobare.

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Ie Mat. C. Pon, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în tal 30 diferite volume Colecţia Şaraga de câte 200—300 pagini, redus, numai 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transform măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, brogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picio etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor d clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite fra recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile motive şi formulare în unele legi, de foarte mare trebu locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hârtie velină, legată, şi se expedi franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pe de tal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Librăria Editoare"

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

la principalele librării din Bucureşti.

Cataloage se trimit gratis la cerere.

Ultime INFORMAȚII

Domnul Carp a declarat unui prietin al seu personal, care nu face politică, că s'a retras de la guvern amărît de ținuta d-lui Filipescu și că actualul guvern, cu toate declarațiile ce le-a făcut d. Carp, n'are asentimentul seu.

Situația d-lui Marghiloman, a adăugat d. Carp, devenise imposibilă din cauza d-lui Filipescu, care, în consiliile de miniștri din ultimele luni, se opunea la toate propunerile și vederile ministrului de interne.

Aflăm că în consiliul de miniștri, care s'a ținut ieri, Mercuri seara, a fost revocat decretul de expulzare ce a fost dat în 1907 contra d lui dr. Al. Racowski.

Revocarea acelui decret a fost susținută în coloanele ziarului nostru, cu aceiași căldură cu cari noi îmbrățișăm din principiu, ori-ce cauză dreaptă și de aceea salutăm cu o osebită satisfacție decizia consiliului de miniștri.

Incidententul d'intre domnii P. P. Carp și Matei Cantacuzino, despre care am relatat ieri, s'a petrecut la consfătuirea majorităților.

Domnul Cantacuzino care s'a întors ieri în Iași, a confirmat incidentul prietenilor.

Inchiderea subită a sesiunei parlamentare.

Sesiunea parlamentară, prelungită pînă Sîmbătă, 7 Aprilie, inclusiv, va fi închisă în astă-seară, Joi.

Se întîmplă pentru prima oră, ca o sesiune prelungită să fie închisă înainte de expirarea termenului—și faptul dovedește că situația în guvern și în Parlament sunt desperate.

Mîine, Vineri, la orele 2, Suveranii vor pleca la Sinaia pentru a lua reședința la Peleș.

Călătoria se va face în automobil.

In cercurile guvernamentale există îndoială dacă va avea loc, Sîmbătă seara, banchetul pe care majoritățile parlamentare urmează să l dee în „onoarea" d lor P. Carp, N. Filipescu și Al. Marghiloman—un fel de praznic al morților.

Părțile, de comun acord, au fixat coutinuarea dezbaterilor procesului tramvaiului, la s. II-a a tribunalului Ilfov, pentru zilele de 20 și 21 Aprilie.

Comitetul instituit în Basarabia pentru a organiza serbări cu prilejul împlinirei unui veac de la anexarea Basarabiei, a hotărît amînarea serbărilor, sorocite la 26 Mai — pe la toamnă, cînd se va organiza și o expoziție agricolă în Chișinău.

Au fost confirmați medici definitivi de circumscripții rurale, domnii: Iacob Tatos la circomscripția F. Stavnic și spitalul din Voinești și I D. Popescu la circ. Codru.

Concursul de interni.—In comisiunea pentru examinarea candidaților la concursul de interni la spitalele Spiridoniei din Iași, au fost trași la sorți domnii: profesor dr. Bejan și docent dr. St. Possa, iar dintre profesorii facultății de medicină a fost delegat d. dr. Gabriel Socor.

La acest concurs, care va începe în ziua de 9 Aprilie, s'au înscris următorii 13 candidați, pentru 11 locuri vacante: G. Pilat, S. Câlan, I. Țicău, I Nubert, C. Bușac, I. Dinescu, C. Janett, I. Teodorescu, d-ra Eugenia Vasiliu, I. Argentoianu, I. Paul și d-rele Eleonora Radu și Maria Vîntu.

Fostul senator Pâncescu, încetat din viață acum două săptămîni, a lasat un testament prin care lasă fiului seu partea ce i se cuveni, în plus cotitatea disponibilă, restul fiicei sale, doamna Andronescu, iar soției o pensie anuală de 5000 lei.

Am anunțat că parchetul a deschis anchetă contra a doi sîrbi, cari au stabilit în Iași o agenție pentru import de muncitori agricoli din Serbia.

Ce doi sîrbî se numese M. Iancovici și B. Ifcovici și contra lor există numeroase plîngeri, că au excrocat pe mai mulți arendași și proprietari, luînd avansuri pentru aducere de muncitori și neîndeplinind angajamentele.

Judecătorul cab. III instruește.

Domnul Culcer, inspector administrativ, a demisionat din postul său.

Toți absolvenții școalelor comerciale și absolvenții a patru clase de gimnaziu, cari doresc a ocupa posturi de agenți auxiliari în serviciul exterior al finanțelor, să adreseze cererile lor însoțite de acte ministerului.

Toți tinerii vor trebui să aibă satisfăcută legea recrutărei.

Concursul de agregație pentru ocuparea catedrei vacante de chimie technologică de la facultatea de științe din Iași, va începe în ziua de 15 Noembrie a. c. și se va ține la Universitatea din Iași.

In postul acum creat de inspector al domeniilor din Basarabia al casei Sf. Spiridon a fost numit d. I. Manoilovici-Kirica, domiciliat în Bălți.

Postul este retribuit cu 250 lei lunar.

Prietinul nostru d. Al. Aurescu, profesor la Conservatorul de muzica din Iași, a fost lovit în cea mai scumpă a sa afecțiune prin decesul consoartei sale, doamna Sofie Aurescu, care a fost biruită de moarte eri seara, Mercuri.

Prohodul se va oficia mîine, Vineri ora 1, la biserica Toma Cozma, după care va avea loc înhumarea.

Luăm vie parte la durerea prietinului nostru și i adresăm sincerele noastre regrete.

Escursiunea elevilor școalei normale „Vasile Lupu".

Profesorii și elevii școalei „V. Lupu" din Iași, cari au fost în escursiune în Bucovina, s'au întors ieri noaptea, cu trenul de 11.

Escursioniștii s'au oprit întâi în Cernăuți, unde vizitînd palatul mitropolitan, au fost primiți în chip foarte cordial de I. P. S. S. Mitropolitul Vladimir de Repta. După ce au vizitat orașul și instituțiunele școlare, au plecat la Putna unde au ajuns pe un viscol ca în toiul iernei.

Au vizitat mînăstirea de la Putna conduș fiind de egumen, părintele Patraș, apoi mormîntul lui Ștefan cel Mare, unde s'au ținut discursuri și Peștera lui Daniel Sihastrul.

Excursioniștii au sosit Duminică în Rădăuți, unde au luat parte la serata corpului didactic.

Au vizitat apoi mînăstirea Suceviița unde au fost primiți cu mare cordialitate de arhimandritul Popescu și de învățătorul de acolo, apoi au vizitat mînăstirea Volovăț, zidită de Ștefan cel Mare, iar apoi au mers pe jos, pînă la Hadîh-Falba, de unde au trecut cu trenul la Suceava. Aci excursioniștii au fost obiectul celor mai cordiale primiri.

Un excelent ansamblu de comedii franceze, în frunte cu Jeanne Lion de la teatrul Odéon, care debutează acum cu mare succes în București, a fost angajat de Agenția „Thalia" și va da două spectacole în Iași: la 17 Aprilie, *Sylvie ou la curieuse d'amour* și la 18 April: *les amants de Sazy*.

Domnul inginer d'Albon a fost însărcinat să facă hotărniciile moșiilor Blîndești și Popricani, ale casei Sf. Spiridon.

Membrii consiliului sanitar superior, domiciliat în Iași, au fost convocați la o ședință a consiliului pentru mîine seară Vineri.

D. dr. Floru, medic șef al orașului, a obținut un concediu de 6 zile.

In acest timp d-sa va fi înlocuit de către d. dr. Grigoriu.

Onorariile medicilor.—Medicii cari au luat inițiativa de a înființa un sindicat medical au ținut aseară o nouă ședință, sub președinția d-lui dr. Zosin, în localul societății medico farmaceutice.

*

Discuția a fost mai lungă, pentru a se stabili o normă, în onorariile ce se cuvin medicilor.

S'au fixat următoarele:

Onorariul unei consultațiuni, în cancelaria medicului, va fi de 2 lei; acasă la pacient, minimum de 3 lei.

In timpul nopței, de la 10 seara, până la 7 dimineața, onorariul unei vizite medicale va fi minimum de 6 lei.

In cazul cînd medicul va petrece mai multe ore la patul bolnavului, onorariul va fi, ca și în străinatate, de cel puțin 10 lei pe oră.

Consultațiile medicale, vor fi plătite cu cîte 10 lei de ședință, atît pentru medicul curant, cît și pentru cel consultat. Aceasta cînd consultul a fost cerut de bolnav. Cînd însă consultul va fi cerut de medic, onorariul de ședință pentru medic, va fi de 6 lei. In ceea ce privește operațiuni, remîne la buna învoială între medic și pacient.

*

In ședința viitoare, sindicatul se va ocupa în special, de relațiunile între medicii practici și profesorii facultății de medicină.

Constituirea brasielor.—Aseară la orele 8 a avut loc în localul Camerei de Comerț, adunarea generală a membrilor comitetelor de breaslă, pentru a proceda la constituirea Corporațiilor.

De oare ce Luni seara nu s'a putut constitui ne fiind numărul suficient de membri, d. Constantin Cerkez președintele camerei de comerț și delegatul casei Centrale a Meseriilor, a făcut o nouă convocare care a dat rezultatul dorit.

Procedîndu-se la alegerea prin vot care s'a efectuat sub președinția d-lui C. Cerkez s'a constituit următoarele comitete:

Corporația Constructorilor

D. Stefan Costinescu cu 19 voturi a fost ales președinte.

D. Gh. Vasiliu cu 10 voturi a fost ales vice-președinte.

Corporația Confecțiilor

D. Vasile Arsene cu 10 voturi a fost ales președinte.

D. Neculai Teleman cu 10 voturi a fost ales vice-președinte.

Corporația Progresul

D. Stefan Lungu cu 17 voturi a fost ales președinte.

D Gh. P. Neculau cu 16 voturi a fost ales vice-președinte.

*

După ce s'a proclamat defenitiv rezultatul alegerei, a luat cuvîntul d. Gh. Vasiliu maistru Dulgher, care arată dorința meseriașilor, ca funcționarii vechi să fie numiți pe lîngă noii funcționari, ca unii cari au existat de la înființarea Corporațiilor și au muncit în mod conștiincios.

Asemeni au luat cuvîntul d. Vasile Arsene maistru patron cismar, care în puține cuvinte caută să fixeze rolul dintre comitet și funcționarii corporațiilor sub raportul disciplinar, și zice că funcționarii ar trebui să fie sub ordinul comitetelor corporațiilor, la care răspunde d. C. Cerkez care zice că ar fi bine ca între comitet și personalul de conducere nuumit de casa Centrală să domnească armonie și respectul reciproc care în anumite împrejurări se impune.

Tramvaiul a calcat astă-zi, în dreptul cîrciumei Rudnic, din strada Păcurari — un copil a cărui ident tate n'a fost încă restabilită.

Copilul a sucombat.

Judiciare—In rolul proceselor ce urmează a fi judecate astăzi la s. II a tribunalului, figurează acel privitor la cererea pentru punerea sub interdicție a lui D. Fischer și procesul intentat de d. Cr. Popovici direcției teatrului din Iași, pentru a-i plăti daune rezultate din nemontarea unei piese tradusă de d. Popovici.

In noul program de astă seară Joi, al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„O tragedie la Curtea din Milano". Film de mare artă, desfășurare superbă redată în culori naturale. Rolurile sunt interpretate de cei mai renumiți artiști italiani. (2 părți).

O soție bine înzestrată, scene comice.

Se caută un tapițer, comedie.

Yermacul, cel mai mare spărgător de gheață, scene și vederi instructive.

Monoplanul lui Vînturescu, scene humoristice.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Spectacole.—*Păpușile*, gustata și apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iași, la teatrul Național, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Mouclars și d-na Mița C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiștilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

ULTIMA ORA

București 5 Aprilie

Indigenate

București.—Camera a ținut aseară o ședință de noapte.

A prezidat d. D. Grecianu.

Camera a votat o sumă de indigenate, între care p d-nii: Bașalopol, N. Frenchel, L. Berman, Victor Shecher, Beno Spoffheim, Osias Herșcovici și alții.

Arestarea unui adventist

Calarași.—Locuitorul Dobre Stancă, a fost arestat, fiind învinuit că face propagandă adventistă.

Inchiderea seziunei parlamentare

București.—Seziunea parlamentară va fi închisă mîine.

In consiliul de miniștrii, ce s'a ținut aseară, s'a redactat mesagiul de închidere.

Funerariile lui Rudi Catargi

București.—Rămășițele pămîntești ale regretatului Rudi Catargi, victima accidentului de automobil, au fost aduse azi în Capitală.

Probabil că înmormîntarea va avea loc mîine.

Mișcarea opoziției

București. — In astă seară, are loc o întrunire în saloanele ziarului „Acțiunea".

De la cercul de studii liberal

București.—Aseară s'au întrunit membrii cercului de studii liberal. D. Vintilă Brătianu, a făcut o dare de seamă despre activitatea cercului.

O conferință

Viena. — D. R. Schopkes, a ținut în saloanele unei societăți industriale, o conferință, cu privire la progresele economice ale României.

Azistența, compusă din mari industriași, a aplaudat viu pe conferențiar.

Dispariția unor comercianți

Constanța.— Se svonește, că negustorii Calderimi și Socrate Panaitopol au dispărut, lăsînd în urma lor un pasiv de 180,000 lei.

Revarsarea Prutului

Huși.—Prutul venind mare, a revarsat în multe locuri.

Apa a acoperit un întreg teritoriu de pe moșia Hartop.

O interpelare în Camera ungară

Budapesta.—In ședința de eri a Camerei, deputatul Egri, a interpelat pe primul ministru, întrebîndu-l dacă are cunoștință, că la București, s'a ținut o întrunire publică, în chestia seminariștilor din Oradea-Mare, în care oratorii s'au amestecat în chestiile interne ale Ungariei, și au atacat pe unguri, numindu-i barbari.

Deputatul Egri, a terminat:

„Intreb pe primul ministru, dacă are de gînd să protesteze și să ceară satisfacție pe cale diplomatică?

Intrunirea comitetului liberal

București. — Comitetul executiv liberal, a fost convocat pentru mîine seară, la locuința d lui Ionel Brătianu.

Moartea unui aviator

Versaille.— Aviatorul belgian Verrept a căzut de la o înălțime de 200 metri și a rămas mort pe lac.

Comemorarea morței lui Barbu Catargiu

București.—In ședința de azi, Camera va alege o comisiune de 12 Membri, care să reprezinte Camera, la serbările pentru comemorarea morței lui Barbu Catargiu.

O Vizită

București. — Membrii Consiliului superior administrativ, au făcut azi vizită d-lui P. P. Carp.

Furtul din Capitală

București.—Ioniță Vasile, din strada Brandușa, vîndu acum 2 luni un loc, pentru care primi suma de 7500 lei.

El pusese banii într'o lădiță delemn, pe care o ascunse sub un dulap.

Fiind silit să se absentez din oraș, se întoarse eri, dar mare îi fu surprinderea cînd constata dispariția casetei.

Poliția cercetează.

Cutremur de pămînt

Saragossa. — La Cimballa s'a simțit un cutremur de pămînt, urmat de un ciclon. Citeva clădiri au fost păgubite. Mulți locuitori au părăsit casele.

Catastrofa vaporului Titanie

— 2000 înecați —

New York.—Căpitanul vaporului Ultonia, care a sosit la miezul nopței, a spus că a văzut pe locul catastrofei multe bărci de pescari și că crede că mulți pasageri au fost salvați de pescarii din Terra Nova.

*

New-York. — Dintre supravețuitorii catastrofei vaporului Titania cari sunt cunoscuți după nume sunt 79 bărbați 233 femei și 76 copii.

Se crede că printre cei 540 supravețuitori a căror nume nu au fost publicate pînă acum nu sunt mai mult de 100 marinari care au fost însărcinați să conducă bărcile de salvare.

Persoanele celelalte adică 440 sunt probabil femeile și copii din clasa a treia care cuprindea 710 pasageri.

*

New-Jork.—Ziarele Evening Vorld și Evening, au publicat depeșa următoare sosită la Newyork de la stația de radiotelegrafie din Camperdovn cu Nova Scoția: „suntem în corespondență cu vaporul Carpathia prin ajutorul vaporului Franconia, putem declara oficial, că vaporul Titanie, a fost ciocnit de un ghețar colosal. Sunt mai bine de 2000 pasageri înecați. Aproape 800 supraviețuitori, cea mai mare parte sunt femei, care sunt pe bordul Carpathia.

*

New-York.—Ziarele arată, că nici unul dintre miliardarii aflați pe vaporul Titania, n'a putut fi salvat.

Turci atacați de Bulgari

Salonic.—In tumultul osmanic o bandă bulgară a atacat 7 mahomedani dintre care 2 au fost uciși și 1 rănit.

Un bulgar a fost ucis. La Ghewghele jandarmii au avut o ciocnire cu o bandă bulgară comandată de un anume Dancov. Un bulgar a fost ucis.

In chestia tramvaiului

București.—Aseară s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Maiorescu.

S'a discutat asupra procesului ce comuna Capitalei a fost autorizată să intenteze societăței tramvaiului, hotărîndu-se ca să se ceară declararea de neexistență a vechei societăți.

*

La obiecțiunile ce se aduc, că ce rost mai are acest proces, cîtă vreme prin legea d-lui Marghiloman s'a suprimat vechea societate, guvernul răspunde că aceasta nu împedică pe comuna, să ceară tribunalelor ratificarea neexistenței vechei societăți.

Eclipsa de soare

Paris.—Eclipsa de soare a fost observată în împrejurimele Parisului de numeroși astronomi francezi și străini, de elevii școalei de politecnică și de mai mulți ofițeri de geniu care s'au înălțat pe un balon liber și două aeroplane.

Eclipsa a fost și puțin anulară.

Planeta Venus a fost vizibilă în timpul eclipsei. Termometrul a scăzut cu 4 grade în timpul eclipsei dar apoi s'a urcat iar.

BETTY STEUERMAN
NATHAN SCHWARZ
LOGODIȚI
Iași
In loc de ori-ce altă înștiințare

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lueger (40 sfinți) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 166.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori-ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iași
Iași—28 str. Cuza-Vodă 28 —Iași
(zisă și str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **inghețului—Băi hygienice—etc.**
Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultațiuni gratuite.
Condițiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparațiuni.
—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*
Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al școalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a școalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcționar" post-restant.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare și mijlocie cu mai multe pietre, se vinde.
Adresa: V. Brăileanu,—Iași.

AVIS *Duminică la 1 Aprilie, s'a PIERDUT un Cercel solitar de brillant.—Cine'l va găsi e rugat să'l aducă la D. Marinescu, la Banca Națională, de la care va primi o bună recompensă.*

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAIMARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.

Funcţionare perfectă garantată

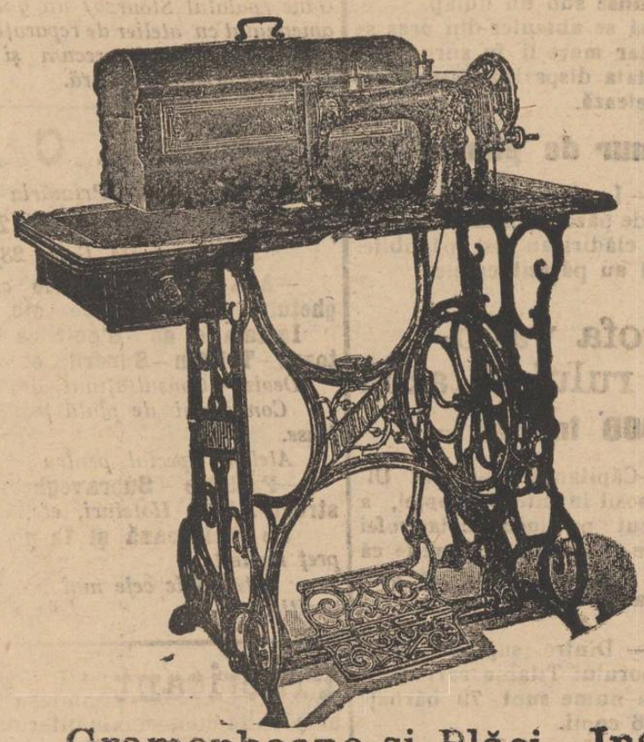

Bicicete BREHABOR

Intrebuinţate de ar. sexalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PERDELE şi CAZANE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI RATE

S. L. Grosmann & M. Marcoviei

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentatie

Programul se schimba Luni, Joi şi Sîmbata

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

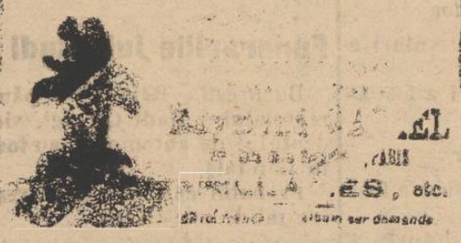

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Cefalalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* care se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris, care se găsesc la toţi *Droghiştii şi Farmaciştii*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iehiu Krzyżanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1561 — Sîmbătă 7 Aprilie 1912

Situația cabinetului Maiorescu

Abia acum, după ce s'a prăbușit regimul odios al d-lui Carp, abia acum se vede lămurit cît de chinuită a fost viața noastră publică în timpul celor cinci-spre-zece luni de tristă experiență.

Noi prevăzusem din capul locului că, desarmat și lipsit de sprijin în opinia publică, guvernul junimist va duce o existență penibilă și că, pentru a-și improviza eadre, va călca peste legile omenirei și va zgudui echilibrul social—dar, fiind-că avea să fie efemer, îl socoteam mai mult pricinuitor de sbucium de cît o cauză de dezastru adînc.

Nepregătit, apoi, și incapabil de muncă serioasă, știam de la început că guvernul d-lui Carp va lîncezi în neputință, se va sbate în inepție și va sfîrși ridicul—dar, cu toată urîta noastră opinie despre activitatea probabilă a strînsurei în fruntea căreia se pusese șeful junimiștilor, nu bănuiam cît de mare poate să fie într'o zi primejdia la care avea să ne expuie această tristă aventură.

Azi, însă, cînd monstrul a căzut la pămînt 'i se pot măsura exact proporțiile — și azi se vede că în cele cinci spre zece luni de frămîntare, societatea romînească se află pe un vulcan.

Nu e nevoe, pentru a face vizibilă primejdia prin care am trecut și către care ne întoarce ministerul căptușală, să recapitulăm actele demente săvîrșite de guvernul răsturnat, nici să reedităm criticele, dovedite temeinice astă-zi pe care 'i le am adus la vreme. E destul, pentru aceasta, să reproducem ce zice presa acelui guvern, alarma tîrzie pe care o dă ea însă-și — mărturisirea, cu alte cuvinte, proprie, a celor care, după părerea chiar a lor, aduseseră țara la două degete de piere.

De ce a căzut fostul guvern. La această întrebare răspund într'un glas ziarele oficioase, și fie care dintre ele explică, unul mai crud de cît altul, motivele de ordin cu totul superior cari au îmbrîncit de la putere pe d. Carp—și fie care dintre ele este la adresa d-lui Carp și a colaboratorilor săi, infinit mai sever de cît tot ce am spus, de cît tot ce am fi putut spune noi, adversari ireductibili ai ministerului răsturnat.

Iată, după gazetele inspirate de-a dreptul de către guvern, pentru ce a căzut, pentru ce trebuia neapărat să cază, înjghebarea d-lui Carp: „Sunt înalte rațiuni de Stat, sunt rezoane de îndulcire a luptelor de partide, cari cer un guvern de tranziție, a cărui menire împăciuitoare să poată fi adusă la îndeplinire fără sguduiri și frămîntări, atît de dăunătoare bunului mers al trebilor publice".

Inalte rațiuni de Stat, deci, au determinat retragerea odiosului guvern de învrăjbire socială. Am putea să ne oprim aici, fiind că osîndă mai mare nu se poate da unui regim de cît mărturisind că a venit în conflict primejdios cu înalte rațiuni de Stat.

Dar, cari erau aceste „înalte rațiuni de Stat"? Presa d-lui Carp o spune fără înconjur: luptele dintre partide ajunseseră, grație cinismului brutal al guvernului, să ia așa caracter, în cît a trebuit imperios să vie un guvern de tranziție, care să înlăture sguduirile și frămîntările cărora nu le mai putea rezista cabinetul de provocare—guvern de tranziție „a cărui menire împăciuitoare să poată fi adusă la îndeplinire".

Așa dar, lămurit: guvernul Carp a fost expediat pentru că enervase țara pînă la exasperare. Aceasta este sentința pe care 'i-o aplică propria sa presă.

Celalalt, cabinetul de tranziție, cabinet a cărui cea mai înaltă expresiune pare a fi d. Pangratti, are menirea împăciuitoare „menire care să poată fi adusă la îndeplinire fără sguduiri și frămîntări, atît de dăunătoare bunului mers al trebilor publice".

Din aceste caracteristice, așa de precis trase de către chiar presa oficioasă rezultă că guvernul Maiorescu este opozitul ministerului căzut, și atunci nu se poate sprijini pe majoritățile d-lui Carp; sau că are concursul acestor majorități și în cazul acesta, din prima zi va trebui să mențină menirei sale, să se expuie, de la debut, ca aceleași „înalta rațiuni de Stat", să-l înlăture cum au înlăturat guvernul precedent. Altfel admițînd că un minister adus ca să vindece răni făcute de altul, ar putea să adîncească aceste răni și totuși să răspunză menirei sale, ar fi să ne rătăcim pînă să pierdem din vedere logica cea mai elementară.

Declarațiile făcute eri în parlament sunt atît de vagi și de grosolan meșteșugite în cît nu lămuresc nimic; dar împrejurările sunt, evident, de așa natură, în cît guvernul Maiorescu va renega regimul Carp—și va pieri sugrumat de majoritățile acestuia; sau își va asocia majoritățile, dar atunci va pieri sugrumat de dificultățile, cari au distrus pe d Carp.

Eșire nu e din dilema aceasta.

Rodomontadele de la întrunirea majorităților, declarațiile de răsboiu adresate Coroanei și provocările brutale la adresa opoziției, sunt simptome că dilema aceasta este mai nemiloasă de cît pare la prima vedere.

Ministerul este ori nu este continuarea sistemului, care a trîntit pe d. Carp. Dacă este, atunci ar fi naiv să se crează că d. Pangratti se va putea strecura printre dificultățile inextricabile, cari au răsturnat pe șeful partidului și dacă nu este, atunci d. Maiorescu trebue să trăiască din fantezie ca să-și închipuiască cum că ar putea să guverneze în potriva d-lui Carp cu majoritățile strînse de pe maidanuri de către d, Marghiloman.

Inainte de moarte...

Mai mulți deputați au făcut ieri, în corpore, o vizită d lui Carp, ca să-i spună că sunt plini de devotament pentru el.

Domnul Carp a răspuns delegației:

— Sunt fericit că mi se recunosc meritele înainte de moarte.

De cînd a fost înmormîntat politicește de actele sale banditești din ultimul timp, de cînd a fost ars de viu de fierul seu roșu și de colegialitatea d-lui Filipescu—de atunci d. Carp nu vede înaintea ochilor de cît moartea.

„Am căzut, a spus d. Carp în Cameră, treceți peste trupul meu". „Sunt fericit, că mi se recunosc meritele înainte de moarte", a esclamat ieri, tragic, d. Carp.

Un adevărat cadavru viu. A murit. moare, dar trăește. A refuzat praznicul morților ce i s'a oferit—fiind-că n'a voit să vadă cu ochii mulțimea de moștenitori veseli.

De sigur, trebue să se fi petrecînd ceva tragic în sufletul șefului junimiștilor, dacă, la ori-ce ocazie, vorbește de moarte. Este prea adevărat că d. Carp se află la o cotitură a vieții, care îi dă drept să se gîndească la cele triste.

Dar d. Carp n'a îmbătrînit de-o dată. A fost tot așa de bătrîn și anul trecut, cînd a luat puterea cu energie tînără; în timpul guvernării sale ultimă a făcut acte de răsbunare—cari nu erau în concordanțe cu vrîsta sa.

Un om tînăr, cînd păcătuește, are vreme să facă și fapte bune. Oamenii bătrîni, însă, cată totdeauna să fie propovăduitorii păcii, nu autori de discordie.

Babele plîng și d. Carp plînge. „Eu mor copiii mei, zice, în deobștie, tata bătrîn", la fel zice și d. Carp partizanilor sei.

Partizanii aceștia n'au simțit, însă, nici odată că șeful lor trăește, fiind-că egoistul cată să trăiască pentru el.

Spectrul morții—ultimul crez politic al d-lui Carp—nu va mișca pe nimeni. Un general brav, entusiast, nu vorbește de moarte.

Dar cînd viața nu mai are rost, ie natural să se vorbească de sfîrșit.

Noul proces cu Societatea de tramvae

Am fost primul ziar, care a anunțat cu hotărîre că guvernul Maiorescu va capitula definitiv în chestia tramvaielor și că d. Arion a și hotărît calea arbitrajului pentru rezolvarea litigiului dintre comună și ministerul de interne de o parte și societatea comunală de tramvaie de altă parte.

Evenimentele din ultimele zile aveau aparența de a contrazice știrea noastră.

In adevăr, atît la Cameră cît și la Senat, cu prilejul discuției declarației ministeriale, s'a afirmat de către miniștri, că guvernul Maiorescu nu va ceda întru nimic în afacerea tramvaiului, și că noul cabinet va urma întru toate politica vechiului guvern, de și d-nii Carp, Filipescu și Marghiloman au fost nevoiți să piece tocmai din pricina tramvaielor.

Ba ceva mai mult, ca să se dea o și mai verosimilă aparență de îndîrjire, d. C. Arion a imaginat un nou proces Societății comunale de tramvaie.

Acțiunea, se zice, va fi intentată peste cîteva zile, prin ea se va cere renunțarea la monopolul liniilor și recunoașterea neexistenței societății.

In ce privește cel de-al doilea punct, credem că el e tranșat de legea Marghiloman, iar noua acțiune constitue o absolută călcare a legei. In adevăr, legea din Decembrie 1911, hotărește desființarea societății, în caz dacă ea nu admite noile statute. Or, acționarii societății n'au aderat la statutele d-lui Marghiloman. Deci din punct de vedere legal, societatea nu mai există, și e în adevăr, de mirare cum de ministerul poate chema în judecată o societate pe care o lege o desființează; singură această chemare în judecată, constitue o recunoaștere a existenței societății și o călcare flagrantă a legei Marghiloman.

In ce privește monopolul, capul acesta de cerere e și mai ridicol. In primul loc, dacă legea dela 1909 e caducă, au căzut și clauzele din ea, ca și dispozițiile din anulatele statute. Apoi, societatea comunală încă nu și a exercitat dreptul de monopol asupra străzilor Capitalei — așa că, în cazul cel mai favorabil pentru guvern justiția urmează să i respingă acest de al doilea cap de cerere, ca prematur.

Dar cu toată această paradă și cu toată acțiunea aceasta, suntem în măsură a afirma că guvernul Maiorescu este dispus să capituleze pe toată linia în chestia tramvaielor.

Lichidarea va începe imediat după închiddrea Parlamentului și aceasta după dorința d-lui N. Filipescu și împotriva voinței d lor Carp și Marghiloman.

Formula la care s'a oprit ministrul de interne este arbitrajul, cu stingerea tuturor proceselor angajate înaintea instanțelor judecătorești — tocmai din această pricină se va arunca și noua acțiune.

La botul calului

— Ședință de noapte. Camera votează indigenate, șerul presidează —

Șerul se contrazice: vrea să fie ministru și se pune rău cu Rusia; este fervent naționalist și presidează o ședință de noapte, în care Camera s'a ocupat exclusiv cu votare de indigenate.

Să sperăm că conflictul șerului cu Rusia va fi lichidat în bine. Am mai avut noi mici conflicte cu puteri străine și la urmă relațiunile noastre cu toate statele din afară au devenit din cele mai cordiale.

Dar cum rămîne conflictul intern al șerului. Șerul este antisemit. Un om, mai la urmă, trebue să fie ceva. Gazeta șerului este cuzistă. Cum se poate dar ca ilustrul, care este un fervent naționalist, să presideze express o ședință a Camerei, inventată pentru a fabrica o serie de cetățeni romini?

Șerul a știut ce va fi la ordinea nopții în Cameră. Ar fi putut să vie, ar fi trebuit să vie, să voteze contra, dar el, neconsecventul a venit și a prezidat.

Șerul a urmărit să se pună bine cu deputații, ca să și facă simpatii, să fie impus ministru, căci vrea să fie ministru cum vrea omul să trăiască.

Dar prea este mare inconsecvența. Un naționalist ca șerul, care spune cu mîndrie „că sunt naționalist", nu se face vinovat de o asemenea abatere de la principii. Cu drept cuvînt d. Cuza va anexa pe amicul său, pe aderentul său,—la jidanii în presă—și va fi păcat, căci anexații au fost cei mai de seamă oameni ai țării.

Să fie d. Grecianu filo-semit în Capitală și antisemit la Iași? Atunci se poate că este anti-rus în Iași și filo-moscovit în București.

Pentru noi d. Grecianu a avut o singură profesie: antisemit. De eri noaptea ținînd în mînă cheia, care deschide poarta romînismului și descuind-o pentru a spune: „întrați domnule Solomon Herșcovici"—de ieri d. Grecianu a trecut cu simpatiile la judaism.

Trebue să-i fi spus cineva d-lui Grecianu, că adevărații barbați de stat nu pot fi antisemiți oficiali.

Cînd ești primar al Iașului nu-i nimic că ești bun prieten cu d. Cuza, interesîndu-te cordial de procesul lui de la jurați și asigurîndu-l mereu de simpatia ta.

Ca barbat de stat—situație gravă la care d. Grecianu candidează mereu—nu poți fi aderent cuzist, precum n'ajunge să fi numai sportman la modă, foot—balist și lawn-tenist—două distracții sportive pe cari d. Grecianu le cunoaște la perfecție.

Domnul Grecianu a înțeles și profitînd de o ședință de noapte, ținută la botul calului—a venit și a prezidat votări de indigenate.

De acum încolo se va putea pregăti decretul prin care d. Grecianu va deveni „prea scumpul meu ministru"—la departamentul instrucției.

Va fi un mijloc eroic de a stîrpi analfabetismul în țara-romînească.

Iago nu-i intrigant

Domnul Carp a împlinit rolul nevinovatului în discursul ce l'a rostit în Cameră, spre răspuns la interpelarea d-lui Grădișteanu.

Domnul Carp s'a declarat nevinovat de situația din prezent și din trecut în partidul conservator. Și s'a întrebat: „făcut-am eu vre-o intrigă, îndreptat-am vre un atac contra partidului conservator pentru ca pe ruinele lui să mă urc eu?"

Se întreabă Iago dacă nu-i intrigant, se întreabă Deibler dacă el nu-i filantrop!

Ca și cum n'ar exista istorie scrisă, ca și cum n'ar fi la știința tuturor, că d. Carp a fost dușmanul neîmpăcat al lui L. Catargi, că a maltratat pe d. George Cantacuzino, că toată viața s'a aliat cu adversarii pentru a distruge partidul conservator.

Dacă d. Carp n'ar fi existat, sau dacă ar fi existat cu marile lui calități, dar fără de enormele sale defecte, desigur partidul conservator ar fi fost o mare putere în stat, nu un partid condemnat să nu poată exista, de și are și mare popularitate și mulți oameni de valoare.

Domnul Carp, după ce a reușit să zguduie partidul, s'a rădicat acum în urmă pe ruinele lui—de și se face nevinovat.

Domnul Carp n'a putut sta nici pe ruine și acum se miară de situație, se miară de voința soartei, de vreme ce el—d. Carp—„n'a intrigat, n'a lovit, n'a făcut nimănui nimic".

Iago nu-i intrigant. Așa crede e. Așa spune că crede. Dar de fapt el singur nu crede.

Sunt unii mincinoși, cari nu cred că au spus un adevăr — cînd l'au spus de fapt.

Dar ce a spus d. Carp nu este un adevăr, și de aceea el primul nu crede că n'a fost intrigant toată viața lui.

Guvern de pupili

D nii Maiorescu, Th. Rosetti și general Argetoianu au ajuns în a doua copilărie.

Ca minorii din pricină de bătrînețe, fie care din ei are cîte un epitrop care-l stăpînește.

Bătrînul Maiorescu nu se poate mișca fără voia și fără sfatul consiliului său judiciar, d. P. Carp; d. Th. Rosetti e epitropisit de d. Filipescu; d. Argetoianu are numeroși tutori.

Pînă acum treaba a mers strună, atît la Cameră cît și la Senat și la întrunirea majorităților nevrîstnicii din guvern au declarat că nu vor face o mișcare în afară de poruncile curatorilor; iar consilierii judiciari au declarat că atîta timp cît pupilii le vor asculta sfatul, vor avea tot concursul lor.

De fapt dar, guvernul e prisonierul miniștrilor demisionați.

De cît, azi parlamentul se închide e vorba ca să asistăm la o a doua revoltă a sclavilor, mai strașnică de cît cea de sub Spartacus.

D. Maiorescu e hotărît să se scuture de tutela foștilor săi colegi. D sa așteaptă închiderea Camerilor pentru a se pune pe lucru.

Ramura de maslin, pe care președintele consiliului a fost nevoit s'o pună la păstrare pentru moment, va fi din nou scoasă la iveală, pentru a fi întinsă în dreapta și în stînga. D. Maiorescu amenință să-și ia rolul în serios — adică să-l facă absolut de prisos pe d. Carp.

Ce va rezulta de aici, cu greu s'ar putea prezice. In ori ce caz însă șefia d-lui Carp e serios amenințată, și discursul d-sale din Cameră e cea mai bună dovadă că fostul președinte al consiliului își dă seama de situație.

Problema imigrațiunii ÎN AMERICA

Guvernul Statelor Unite și imigrarea.—Chestiunea neștiutorilor de carte. — Națiuni culte și inculte.—Italia agramată.—Măsuri prohibitive.—Un „veto" istoric.—Președintele Taft și analfabetismul.—Sancțiuni și precauțiuni.

Chestiunea imigrării analfabeților formează obiectul unor serioase preocupări a guvernului Statelor-Unite, care de cîțiva ani se silește de a găsi o soluțiune convenabilă.

Extragem din ultimul raport anual al comisiunii de imigrațiune din New-York datele următoare asupra imigranților analfabeți de la 14 ani în sus:

Naționalitatea	Totalul imigraților	Analfabeți
Cehi	7,475	124
Bulgari, Serbi, Muntenegr.	7,893	2,971
Chinezi	1,195	129
Croați	16,945	4,479
Olandezi	10,766	238
Englezi	46,938	343
Francezi	14,699	1,071
Germani	54,791	2,698
Israeliți	69,438	16 771
Irlandezi	37,375	4,015
Italieni (nord) . .	27,412	1,695
Italieni (sud) . .	138,467	68,313
Unguri	16,901	1,869
Poloni	63,755	21,590
Ruși	17,752	6,942
Ukraoieni . . .	16,869	7,032
Scandinavi . . .	41,132	84
Scoțieni	22,015	99
Slovaci	18,891	4,015

*

Numărul total al imigraților la New-York, în cursul anului 1911, a fost de 760,750 persoane, dintre care 182,273 nu știau nici să citească nici să scrie. Cifra neștiutorilor de carte se descompune după sex, în 122735 bărbați și 59,538 femei.

Tabloul de mai sus arată că Italienii dela sud, formează, ei singuri aproape jumătate din numărul total al analfabeților și acești Italieni formează împreună cu Polonii mai mult de jumătate.

Guvernul din Washington, cu drept cuvînt alarmat de această afluență, ar dori să pună stavilă invaziunii, cel puțin în mod temporar, pînă cînd țara va avea timpul să absoarbă și să asimileze o asemenea aglomerațiune parasitară.

Mijlocul cel mai simplu și cel mai eficace ar fi de a se lua măsuri prohibitive împotriva imaginațiunii. Guvernul s'a gîndit la aceaste de două zeci de ani și o atare dispozițiune a fost introdusă în toate proiectele de lege privitoare la imaginațiune, care au fost prezentate, în acest interval congresului.

Unul singur dintr'aceste proiecte a fost adoptat în timpul președintelui Cleveland, dar acesta, uzînd de dreptul său de *veto*, i-a refuzat sancțiunea supremă. Cleveland motivu refuzul său prin considerațiunea, că nu se poate aplica ostracismul contra unui om care n'are alt defect de cît pe acela de a fi analfabet.

*

Acum în urmă, s'a emis opiniunea în congres, că un mijloc contra invaziunii analfabeților ar consta într'o dispozițiune ce ar interzice pentru un interval de 5 pînă la 10 ani, intrarea emigranților din anumite țări; măsura ar fi îndreptată în contra Staliei care dă numărul cel mai mare al emigranților neștiutori de carte. Dar un ase-

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

menea proiect de lege exclusivist n'ar avea nici o şansă de a fi sancţionat de preşedintele Taft, care nu s'ar decide nici odată să ratifice o măsură îndreptată contra unor supuşi ai unui Stat amic.

E foarte probabil că guvernul se va opri la o dispoziţiune care în mod indirect va produce efectul dorit.

E vorba de a se da deplină putere ministrului de comerţ în ce priveşte poliţia traficului societăţilor de navigaţiune.

Ministrul va avea dreptul să interzică accesul Uniunii vapoarelor unei companii, care în mai multe rînduri, se va fi făcut vinovat de violaţiunea regulamentului în vigoare privitor la transportul emigranţilor.

OAMENI ŞI LUCRURI

Cînd primavara întîrzie...

Niciodată, par'că, nu s'a ivit cu atîta şovăială şi întîrziere anotimpul dulce şi dătător de mulţumiri,—primăvara — ca de astă-dată.

E, fără îndoială, o mare, o incalculabilă pierdere nu numai pentru avuţia ţării, dar şi pentru literatura ei. Nicăiri nu răsună—ori nu răsună încă — acel cîntec plin de elan, în slava Ei, în cinstea zinei învietoare şi dătătoare de avînturi şi de dorinţi.

Dar avem oare într'adevăr o literatură răsărită din sinul roditor al primăverei şi se simte de astă dată o secetă pe cîmpiile ei imbelşugate?

...Se mustră scriitorii noştri că sunt ţărănişti, că abuzează de descrierea vieţei populare. Dar nu găsim aproape nicăiri la ei elementul cel mai strîns legat de viaţa de la ţară a omului simplu,—natura şi n'o găsim, mai cu seamă, slăvită în triumful ei, în vigoarea şi frumuseţea ei,—primăvara. „Ne cheamă pămîntul" — în paginele cîntăreţului Goga. Dar numai ici-colo ne îmbată aromele ţărînei roditoare:

Noi suntem copiii pămîntului bun
Drumeţi ai poruncilor Firii,
Şi 'n sufletul nostru-i acelaşi îndemn
Ce 'nvie pe cîmp trandafirii.
Stăpînă e firea ce bolta aprinde
Şi seamănă flori în dumbravă,
Iar dragostea noastră-i un picur senin
Din veşnicu-i cîntec de slavă!

Cît de puţine clipe însă trăesc poeţii —chiar cei mai simţitori — în această superioară armonie, în templul înfrăţirei omului cu natură!

Iată un album de versuri: „O primăvară", datorit unei scriitoare de talent. Titlul ne cheamă ademenitor şi suggestiv. Dar în strofele poetei găsim nouri, zile de toamnă, lacrimi şi păreri de rău, — numai senin albastru de primăvară — nu!

Suntem oameni reci; simţiri prea puţin obicinuite să se topească în visul frenetic al primăverii, care uneşte organismele toate — şi acelea care au grai omenesc şi acele care au mute, dar adînci înfiorări — într'un dor comun de viaţă şi fecundare, pentru că toate răspund aceleiaşi legi de perpetuare a Firii prin dragoste:

Eros, par qui les soirs alanguis et charmés
Unissent leur frisson aux voix des bien (aimés
Par ce frisson des soirs par ce trouble (des chargés
Par les lys expirant et les bouches des (roses,
Par la splendeur des yeux de passion (changés
Par leurs baisers muets, longuement (échangés,
Par les lèvres, les mains qui se cher- (chent dans l'ombre...

Că nu răsună cu îmbelşugare o astfel de notă plină de expanziune în poezia noastră de astă-zi — şi nici în măsură largă în literatura de eri — este fără doară şi datorită temperamentului etnic produs de condiţiunile... climaterice şi de situaţiunea geografică a ţărei.

Peste tot sensibilitatea se resimte de aceste condiţiuni, cari intră în făurirea temperamentelor întru cît omul este el însuşi un produs al naturei, — schimbător după voia şi capriciile ei.

Ori cine dintre noi, strămutat în alte împrejurări climaterice, va fi supus altor dorinţi şi expansiuni, va întîmpina, bună oară, sosirea primăverei, reînvierea naturei cu diverse simţiminte.

E o constatare care nu are nevoe a fi dovedită prin exemple reale, — dar asupra căreia ne vom opri încă în cronica de mîine.

Rodion

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Sborul lui Vlaicu

Problema sborului artificial. — Condiţiunile de posibilitate. — Ascenziunea de probă. — Impresia în public.

Cernăuţi 4 Aprilie.—Problema sborului artificial cu aparate mai grele de cît aerul, abia rezolvată, merge cu paşi uriaşi pe calea progresului.

Cunoaşterea legilor aerului e complimentul indispensabil al tuturor celor ce voesc a construi un aparat de sburat; şi rezultatele obţinute de inginerul Vlaicu, cu monoplanul său, se datoresc în întregime experienţelor şi încercărilor anterioare, precum şi studiilor aerodynamice ce a făcut cu cîţi va ani în urmă.

Dintre toate soluţiile ce se pot întrevedea spre a realiza ridicarea şi plutirea în aer, cea mai elegantă, cea mai mecanică e aeroplanul. Practica justifică îndestul această afirmaţiune.

Aeroplanul redus la cea mai simplă expresiune, e un plan care progresează în aer ca un unghiu de incidenţă şi o viteză suficientă, spre a fura rezistenţa acestui fluid, forţa necesară susţinerei. Aerul în mişcare e o forţă incalculabilă, el învîrteşte morile de vînt, împinge pe mări corăbiile încărcate cu sute de tone, desrădăcinează păduri, ridică munţi de nisip şi de apă...

Cam astfel medita marele aviator Vlaicu cînd cerceta să descopere sau mai bine zis să inventeze o maşină care să se răsboiască cu această putere a naturei.

Cercetînd cu o sîrguinţă supraomenească inginerul Vlaicu şi-a construit un aparat cu care se ia la întrecere cu păserile, uimind o lume întreagă. După ce şi-a arătat ştiinţa şi iscusinţa în Ţară, în Ungaria şi Transilvania, a ţinut să sboare şi asupra întinselor cîmpii ale Bucovinei, de unde probabil va tot înainta pînă la sufletul monarhiei, la Viena, pentru a arata şi acolo că geniul romînesc nu e mai prejos de cel german, englez sau francez.

In Cernăuţi se lucrează cu mare activitate la preparativele marelui eveniment cînd Vlaicu va sbura asupra lui, de oare-ce nu mai sunt de cît 2—3 zile pînă atunci.

Am anunţat la timp că înainte de marea ascensiune care va avea loc Duminică, urmează să aibă loc un sbor de probă, înaintea autorităţilor şi a presei locale. Ei bine acel sbor de probă a fost astăzi între orele 5—6 p. m. la hipodromul de lîngă spitalul ţării, în faţa preşedintelui ţării, a primarului oraşului, a prefectului, a generalilor şi întregei păturі culte din localitate, cu o reuşită splendidă. Aviatorul Vlaicu a dovedit că e pe deplin stăpîn pe aparatul său şi că numele îi va rămîne neperitor.

Cu o uşurinţă de vultur s'a ridicat Vlaicu asupra capitalei Bucovinei, la peste 400 metri, plutind ca o păsărică în aer. Iar după ce a înconjurat tot oraşul s'a scoborît cu aceeaşi siguranţă cu care s'a ridicat. Distinsa asistenţă l'a aplaudat frenetic, preţuindu-i mari ovaţiuni pentru Duminică.

Autorităţile au ramas, nu numai pe deplin mulţumite, dar chiar cumplit impresionate de mica probă a genia lului aviator.

Preşedintele ţării a îmbrăţişat pe aviator cu căldură, interesîndu-se de apropre de construcţia aparatului şi asigurîndu-l de admiraţia sa.

Şi e interesant, că la toate aceste manifestaţiuni grandioase, Vlaicu rămîne neimpresionat.

Se vorbeşte că la ascensiunea de Duminică, vor asista şi arhiducele Carol Franţ Iosif cu principesa Zitta şi foarte mulţi ofiţeri din Galiţia.

In fine, romînii bucovineni, pot fi mîndri de aşa un geniu, care le ridică neamul în faţa lumei întregi, ca pe un popor plin de vlagă, energie şi genialitate.

Gama

Pentru d. Şumuleanu

Ce va urma în cele cîte-va numere, în care d. Şumuleanu va încerca să dea cetitorilor aparenţa de-a se fi aparat, e lesne de ghicit; va mai publica vre-o două duzini de rapoarte de ale sale, care nu au nici o legătură cu învinuirile precise ce i-au adus; va repeta chestia acidului salicilic la juraţi şi a procesului cîrciumariior şi altele la fel.

Cine este în curent cu „dosarul Şumuleanu" şi cu modul d-sale de-a se apăra, adică de-a scrie despre toate, afară de chestiunea pentru care este învinuit, ştie ca şi mine ce poate cuprinde viitoarea *spulberare de pretinsei calomnii*, deci sper, că voiu fi scutit a mai scrie ceva în această chestiune.

De aceea voiu face un scurt istoric: Despre isprăvile d-lui Şumuleanu s'a scris de ani de zile prin ziare, fără ca d-sa să se gîndească a-mi atribui vre-un rol; chiar după publicarea acuzărilor ce i s'au adus în Iunie trecut, d-sa nu s'a gîndit să-mi atribuie mie cele tipărite împotriva d-sale. Abia la sfîrşitul lunei Septembrie, adică după 4 luni de la publicare, se gîndeşte să formuleze plîngere împotriva mea la judecătorul de instrucţie.

De ce aşa de tîrziu?—d. Şumuleanu, ceruse şi spera să fie ridicat la rangul de profesor; însă de oare-ce ministru de instrucţie, faţă de protestul bine motivat al celor mai indicaţi membri din Senatul universitar, a refuzat să-i acorde înaintarea, *d-sa a vroit să dovedească existenţa unei pretinse legături între cele publicate cu 4 luni înainte împotriva d-sale şi refuzul d-lui ministru, insinuînd prin pana d-lui Iorga, că denunţul ar fi* **fost pus la cale!** Ca dovadă citez de neamul romînesc de la 1 Noembrie 1911, din articolul „campanii nedemne împotriva profesorului Şumuleanu" semnat de d. N. Iorga, anume: „Ast-fel s'a întîmplat, că un agregat recomandat de două ori de colegii săi şi de consiliul permanent în unanimitate, nu-şi capătă încă meritata situaţie de profesor. *Şi pentru că trebuia un argument s'a inscenat un denunţ calomnios*, prin care profesorul Şumuleanu era învinuit etc". Ca insinuarea să prindă, trebuia căutat şi găsit autorul denunţului, fireşte, printre persoanele din jurul ministrului de instrucţie; iar cel mai indicat nu putea fi altul, de cît subscrisul. Iată, cum d. Şumuleanu descopere după 4 luni, că eu aş fi autorul celor publicate în ziare împotriva d-sale!

La judecătorul de instrucţie am respins cu indignare acuzarea ce mi-a adus; am crezut, că e vorba numai de una dintre obişnuitele manifestări de procesomanie ale d-lui Şumuleanu. D-sa văzînd, că nu poate convinge pe nimeni că aş fi autorul celor publicate, a recurs pe la finele lunei lui Octombrie la mijlocul incalificabil de-a indica judelui instructor, că nişte petiţii iscălite dr. Flor ar fi scrise de mine. Nu ştiu cum s'a făcut, *că împotriva tuturor dispoziţiilor legale, s'a dispus facerea unei expertize, fără să fiu pus în cunoştinţă despre acest fapt, şi fără observarea măsurilor prevăzute de lege în acest scop.* Nu e locul şi timpul să fac comentarii; însă, în asemenea împrejurări nu m'a surprins de loc rezultatul expertizei grafice.

E semnificativ însă, că d. Şumuleanu a afirmat înaintea comisiunei de anchetă *cu trei săptămîni înainte de depunerea raportului expertului, că acesta i-a spus că sunt scrise de mine petiţiile ce d. Şumuleanu mi-a atribuit.*

Evident, că a existat o comunicare nepermisă între d-sa şi expert.

In urma atîtor provocări, am reacţionat cerînd pe la 15 Noembrie ancheta, care a dovedit, că d. Şumuleanu s'a făcut vinovat de multe. De aici tactica d-lui Şumuleanu se schimbă, pe deoparte stăruinţi pe lîngă persoane influente ipentru a înăbuşi rezultatul anchetei, iar pe de alta ziarele naţionaliste cuprindeau în fiecare număr atacuri împotriva plastografului Cădere. Unor persoane, mai ales în Capitală eram zugrăvit ca instrument al ovreilor, altora, că vroesc a-mă răsbuna împotriva d-lui Şumuleanu; altora în fine, că doresc a-i lua locul.

Asemenea insinuări nu prind, căci după cum am refuzat, acum 2 ani — cu toate insistenţele ce s'au pus pe lîngă mine—de a merge să depun ca martor în procesul cîrciumarilor la Vaslui; tot aşa se va vedea, că nu urmăresc locul d-lui Şumuleanu, urmăresc numai să-mi apăr cinstea împotriva învinuirilor ce-mi aduce d. Şumuleanu şi să apăr puţinul avut, ce am agonisit pentru copiii mei, împotriva acestui om lacom, care anunţa tuturor în Octombrie trecut, că voiu perde şi situaţia în învăţămînt şi voiu plăti daune însemnate; iar după rezultatul expertizei d-lui Episcopescu, a insistat de repetate ori pe lîngă d. dr. Flor, să se constitue parte civilă pentru suma de 20000 lei împotriva mea.

O întrebare vine în mod firesc; dacă d. Şumuleanu pretinde a fi calomniat, de ce are nevoe să se căznească împotriva mea cu expertize certate cu adevărul şi de ce nu mă dă în judecată pe baza acuzărilor precise, semnate de mine, pe care le-am adresat ministrului de interne şi care acuzări sunt mult mai complecte de cît acele ce au publicat ziarele?

Incheiu, somînd pe d. Şumuleanu sa mă dea în judecată pentru acuzările ce i-am adus; căci numai prin judecată va eşi complect la lumină adevărul, iar d. Şumuleanu va apare întreg, aşa cum este, nu numai pe jumătate, cum a rezultat din raportul de anchetă.

D. M. Cădere

Către Onor. Prop. de case

Secţia noastră de racordări şi instalaţiuni de apă şi canal, trecînd sub direcţiunea **d-lor Pettigrew şi Ionescu** şi fiind asortaţi cu un stoc însemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziţiune de a putea desfide ori ce concurenţă.

Experienţa făcută în cursul ernei curente a dovedit că deşi majoritatea instalaţiunior din oraş sunt executate de noi, totuşi nu am avut de inregistrat defectele acestei instalaţiuni cum a fost cazul la instalaţiunile executate de concurenţii noştri

Superioritatea condiţiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum şi *buna calitate a materialului* ce întrebuinţăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine doreşte să aibă o instalaţiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în acelaş timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă şi canal, *facem în caz de necesitate şi înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft
Secţia Branşamentelor
Str. Păcurar 3

INFORMAŢII

❑ *Astăzi a fost reexpulzat prin Burdujeni, anarhistul Reihman, care reintrase alaltăieri în Bucureşti.*

❑ *După cum „Opinia" a prevăzut ieri, banchetul pe care majorităţile aveau să l ofere miniştrilor demisionaţi, nu va mai avea loc.*

Domnul Carp a refuzat.

❑ Epitropia casei Sf. Spiridon a arendat obştiei „Plugarul Romîn", moşia Unteşti (Tutova) pe termen de 5 ani, cu 5796 lei anual.

❑ Ministrul cultelor, a intervenit ca prefectura judeţului, să delege o persoană din serviciul tehnic, ca împreună cu protoereul judeţului, să facă recepţia bisericei din comuna Focuri.

❑ Azi au depus jurămîntul la Prefectura judeţului, controlorii şi contabilii corporaţiilor din judeţ.

❑ Sîmbătă în 7 Aprilie cu prilejul aniversării a 7-a a naşterei M. S Regelui şi a 4-a a proclamărei M. S. ca domnitor, se va celebra un Te deum în catedrala Mitropoliei, la orele 11 dimineaţa.

❑ Institutorii şi învăţătorii din Fălciu, după terminarea conferinţelor generale, au făcut o excursiune la Constanţa.

Au făcut apoi o plimbare pe mare, până la Sulina.

❑ Artistul Cuzinski a suferit în drum, între Berlin şi Paris, o pagubă foarte supărătoare. Ii s'a furat din vagonul de bagage întreaga... garderobă cu care plecase în voiaj. Ajuns la Paris a luat cunoştinţă de cele întîmplate şi a făcut cuvenitele reclamaţiuni.

❑ Contrar prevederilor s'au format în Iaşi numai patru corporaţiuni, nu cinci, de oarece nu s'a mai format corporaţia croitorilor aparte, ci s'a contopit cu a cizmarilor, păstrîndu-se vechea corporaţie şi denumire a „confecţiilor". Sunt aproape 4000 membri în această corporaţie, afară de ucenici.

Bucovinenii şi moartea lui P. Liciu

Moartea marelui artist P. Liciu a produs o consternare generală în rîndurile romînilor din Cernăuţi.

Regretatul şi-a cîştigat mari simpatii în Cernăuţi, încă din anul trecut, cînd a făcut un turneu în Bucovina, jucînd pe scena teatrului local, cu o adevărată artă de artist desăvîrşit.

Palatul naţional a arborat drapelul negru, iar mai multe societăţi culturale au trimis coroane la Bucureşti.

Mai multe ziare locale au adus la loc de frunte clişeul regretatului, cu elogioase notiţe biografice.

Romînii bucovineni vor păstra o amintire neştearsă unuia dintre cei mai de frunte artişti romîni, care s'a chemat P. Liciu.

❑ Prima reprezentaţie a marei trupe de operă **Castellane** va avea loc *Luni 9 Aprilie a. c.* la Teatrul Naţional din Iaşi, cu sublima operă a lui Verdi, **Trovatore**. Distinsa şi reputata artistă *Dora Remondini* va interpreta rolul Eleonorei. Artista *Esposito* de la Scalla va fi o azuceană sublimă, *Perico* în Maurico, vestitul *Mari* în Contele de Luna şi basul *Mauceri* în Jerrante vor contribui pentru ca reprezentaţia să fie mai pre sus de ori-ce laudă. *Trovatore cu aceşti vestiţi artişti va fi interpretat în chip ideal.*

Marţi 10 Aprilie a. c. are loc a doua reprezentaţie cu **Manon Lescaut** opera marelui Puccini, care se reprezintă pentru prima oară la Iaşi. Reputata artistă *Amalia de Roma* de la Teatrul Metropolitan din New-York are în Manon Lescaut un succes strălucit. In această frumoasă operă vor mai cînta puternicul tenor Perico, fuimosul bariton Mari, basul Mauceri.

Orchestră absolut proprie de 25 persoane sub conducerea maestrului Giovanelli.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

❑ **Cum poţi deveni hipnotizator!** Nu credem să fie o scriere care să fie mai interesantă de cît aceasta. Motivul e că se adresează tuturor celor cari vor să pătrundă în misterele hipnotizmului, magnetizmului animal, fascinării etc.

Şi nu e vorba numai de o simplă înşirare a faptelor făcută în mod popular, despre aceasta se vorbeşte prea puţin în scricrea de faţă, ci se insistă asupra practicei hipnotizmului, care poate să fie făcută de ori şi cine, dacă îndeplineşte nişte condiţiuni foarte uşoare.

Dar nu numai asupra practicei hipnotismului insistă această scriere, ea se adresează tuturor celor cari voesc să ajungă ceva în viaţă. Toţi cei cari se cred urmăriţi de „piaza rea", toţi cei cari cred că pentru a ajunge, trebuesc calităţi excepţionale, se vor convinge citind această broşură, că numai cu puţine mijloace poţi să ajungi cît mai departe.

Această scriere e deci necesară ori cui şi mai ales celor cari debutează în vîrtejul vieţei, ea le dă sfaturi şi-i povăţueşte cu folos.

Broşura a apărut în colecţia „Bibliotecei pentru toţi", editată de librăria Alcalay şi se vinde cu 60 de bani.

❑ Consiliul comunal a fost convocat, pentru luni, la orele 4 p. m.

❑ Din Huşi, ni se scrie, că înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului nostru prieten, Petru Popescu, avocat, va avea loc mîine la orele 3 p. m.

La locuinţa defunctului s'au depus numeroase coroane, între care, din partea clubului conservator democrat, al baroului, al epitropiei şi din partea familiei Ghibănescu.

La înmormîntare vor vorbi domnii Costachi Popoff, din partea avocaţilor şi Gh. Rişcanu din partea clubului conservator democrat.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.60
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burduşele	kg.	2.60
Urdă cu marar în burduşele	„	2.00
Caş şi urdă dulce		1,50
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ Confratele nostru **Ordinea** publică un lung articol de reportaj, în care arată că primarul Capitalei, d. D. Dobrescu, a refuzat o ofertă de un milion pentru darea în exploatare a parcului de la Cișmigiu, numai ca să poată satisface pe agentul electoral al guvernului, falitul Mihalcea-Vrînceanu, căruia i-a arendat Cișmigiul cu 2500 lei anual, timp de patru ani.

❑ **Incercarea de evadare a lui Pantelimon.**

Autoritățile din Piatra-N. țin ascuns faptul—ne scrie corespondentul nostru din acel oraș — că vestitul bandit Pantelimon a încercat să evadeze din penitenciarul Piatra N., unde se află închis într'o carceră izolată.

Faptul a fost descoperit alaltăieri noaptea, Mercuri, de sentinela de gardă. Trecînd pe la carcera lui Pantelimon, sentinela auzi un vuet mare. Ofițerul de gardă înștiințat, intră în carceră cu mai mulți soldați și constată că Pantelimon începuse să lucreze pentru a sparge un părete care dă în curtea închisoarei și a evada.

In momentul în care ofițerul și soldații intrară înăuntru, Pantelimon se prefăcu că încearcă să se sinucidă, prin strangulare.

Banditul, mutat în altă carceră, a fost pus în fiare.

O anchetă, condusă de procuror și jude instructor, a fost deschisă.

❑ *Consiliul profesoral al facultății de medicină se va întruni pentru a protesta contra noului regulament de concursuri, întocmit de eforia sf. Spiridon, care nu prevede ca la concursurile de medici sau de interni, facultatea să delege pe reprezentanții ei, ci ca delegații să fie numiți direct de eforie.*

Astfel pentru concursul de interni, eforia a numit ca delegat al facultății pe d. profesor Socor.

Tot pentru a protesta contra noului regulament, va avea loc, zilele acestea, o consfătuire a medicilor primari, de a căror observație, la facerea regulamentului, nu s'a ținut seamă.

❑ Al 12 lea furt s'a operat astă noapte pe strada Ștefan cel Mare. Tot prin întrebuințare de chei mincinoase, ca și în celelalte dăți, furul s'a introdus în magazinul Traubici, furînd 80 lei, cîți erau în tejghea.

Minunată poliție!

❑ Consiliul facultății de medicină și senatul universitar se vor întruni astăzi, Vineri, ora 6, pentru a alege un delegat în senat din partea facultății de medicină, în locul d-lui profesor Pușcariu, al cărui mandat expiră.

Candidați se știu: nelipsiții d-ri Socor și Bacaloglu — dar se crede că va fi ales d. prof. Manicatide.

❑ Față cu insistențele unanime ale comitetelor de bresle și corporațiuni, d. Const. Cerchez care a plecat aseară în Capitală a luat asupra-și de a determina administrația cassei centrale, să admită numirea vechilor secretari pe lîngă cei numiți din nou. Sunt în această categorie d-nii I. Păun, M. Teodosiu și I Petrescu.

❑ Dl. Moritz Wachtel a fost primit eri în audiență de către d. C. C. Arion ministrul Instrucțiunei publice, căruia i a predat un memoriu asupra școalei secundare întemeiată și menținută de d-sa în Iași.

❑ **Căutarea bolnavilor săraci.**—Se știe că medicii comunali au început să înainteze serviciului sanitar, rapoarte amănunțite, cu privire la starea sanitară, în diferite circumscripții, în cursul anului 1911.

*

Cu privire la căutarea bolnavilor săraci, iată ce spune d. dr. Grigoriu, medicul dispărțirei a 5-a.

In cursul anului s'a căutat în această dispărțire 2445 de bolnavi, dintre cari 705 la domiciliu și 1740 la dispensar și anume 1113 bărbați și 1228 femei.

La 622 bolnavi s'au dat numai consultațiuni, iar la 1823 bolnavi s'a dat și medicamente.

Boalele mai frequentat au fost: bronșită 309 botnavi, influență 310 și malaria 336.

*

Cu privire la căutarea bolnavilor săraci, d. dr. Grigoriu zice:

„Ar fi de dorit, ca în cazurile urgente, să se poată prescri medicamente la farmacia depozitului de medicamente, căci de multe ori suntem nevoiți, după ce am văzut bolnavii, să ne înturnăm din nou la comisie, să le dăm medicamentele trebuitoare, iar une-ori se întîmplă cînd e vorba de vreo infuziune, să nu priceapă cum se prepară cu toate instrucțiunile ce le dăm și de aice lipsă de încredere în medicamentele gratuite.

Cutia cu Scrisori

Domnule Director,

In ultimul timp am fost informat, aci în Iițcani că două ziare din România „Universul" și „Minerva" cu No. 78 și 1170 din a. c., descriu o pretinsă tentativă încercată în trenul Iițcani-Burdujeni, din partea unui funcționar superior al căilor ferate austriace—gara Iițcani—asupra unei d-șoare din Iași.

Cum funcționarul superior din gara Iițcani nu este alt cine-va de cît șeful gărei, post pe care-l ocup eu, mă găsesc îndreptățit a solicita autorizațiunea dumnevoastră că, prin ziarul „Opinia" din Iași, să dau cea mai formală desmințire acestui fapt.

Nu este exact că șeful acestei gări, sau ori care alt funcționar de aci, să fi încercat vre-o dată ca să comită vre-un atentat, un abuz cu caracter deliquent, sau cel puțin cu caracter de indelicateță, față de călătorii trenului, pe distanța Iițcani-București, după cum au născocit menționatele ziare.

Ca dovadă de temeinicia desmințirei ce o dau, este ancheta pe care a făcut'o în Iași inspectorul căei ferate a statului Austriac, în unire cu delegatul consulatului imperial austriac din Iași, ambii autorizați de autoritățile respective din Viena, sesizate de către ziarul „Bukoviner Nachrichten" din Cernăuți, care reproducea faptul după cele două ziare românești „Universul" și „Minerva".

Din această anchetă se constată, în mod evident, astfel cum de fapt este, că informațiile cu privire la pretinsa tentativă sînt de domeniul unor simple fantezii ale acestor două ziare.

De altfel, pentru că calomniile și insinuările nu pot rămînea fără sancțiune, am dispus la rîndul meu, ca să defer cazul instanțelor judecătorești din Suceava (Austria), pe care le-am și sesizat.

Mulțumindu-vă pentru binevoitoarea ospitalitate ce acordați acestor desmințiri, în ziarul pe care-l dirigiți, vă rog a primi domnule director expresiunea perfectei mele stime.

Petru Rebeluc
șef de gară Itzkani

❑ **Nou concurs de desemn între copii.**—Asociațiunea maeștrilor și maestrelor de desemn și caligrafie din țară, publică un al II-lea concurs de desen pentru copii (băeți și fete) până la vrista de 7 ani.

Subiectele de tratat sunt lăsate la dispoziția copiilor.

Pentru copii de ambele sexe dela 15—18 ani subiectele de tratat vor fi:

a). Pentru fete: o parte din interiorul bucătăriei, coprinzînd și parte din mobilier.

b) Pentru băeți: o parte din interiorul odăei ce locuesc coprinzînd și o parte din mobilier.

Lucrările vor fi esecutate în creion sau aquarelă, pe hîrtie de dimensiunea 0, 20 cm. X 0. 15 cm. și expediate cel mai tîrziu pînă la 5 Maiu 1912.

Toți concurenții trebue să atașeze la desenul lor, mărci poștale în valoare de 50 bani, pe cari le vor pune nelipite în plicul în care trimit lucrarea.

Lucrarea va purta lămurit vîrsta, numele și adresa concurentului sau concurentei. Asociațiunea distribue pentru fie care categorie medalii de aur, argint, bronz și mențiuni onorabile.

Expedierea lucrărilor se vor face la București, unde este sediul asociațiunei pe adresa d-lui P. Ionescu str. Heliade No. 2, (Dobroteasa).

❑ Secțiile II și III, de boli interne, din spitalul sf. Spiridon, vor fi prefăcute în clinici.

❑ Corpul copilei Beila Grosrmann, care a fust omorîtă ieri într'un accident de tramvaiu, a fost transportat la morgă, unde i s'a făcut autopsia.

❑ Membrii baroului avocaților din Iași, au fost convocați să se întrunească în ziua de 21 Aprilie, ora 2 p. m, în sala de ședințe a tribunalui s. II, spre a discuta și aproba proiectul de budget pe 1912—1913.

❑ Ospătăria „Iordache Popovici" a epitropiei sf. Spiridon, nu va mai fi redeschisă.

Camerele vor fi amenajate și vor servi de locuință noului egumen al bisericei sf. Spiridon.

❑ **Spectacole.**—*Păpușile*, gustata și apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iași, la teatrul Național, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars și d-na Mița C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiștilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

❑ **Judiciare.** — In procesul pentru punerea sub interdicție a lui David Fischer, s'au ascultat ieri martorii prezenți, amînîndu-se ascultarea celorlalți și judecarea fondului la 12 Aprilie.

— In procesul de daune intentat teatrului din Iași de d. C. Popovici, pentru montarea piesei Quo-Vadis?—tradusă de reclamant, s'a luat ieri interogatorul d-lui Sadoveanu, directorul teatrului, amînîndu-se judecarea fondului la 24.

— Doamna Eleonora Paladi, soția prefectului de Galați, a cerut instituirea unui sechestru judiciar asupra moșiei Țibana, casei din Iași str. Banu 8 și unei vii din Iași, toastele proprietăți ale defunctei Elena Ghica, mama reclamantei.

Termen la 24 Aprilie la s. II a tribunalului.

— S'a pus termen la 12 Aprilie, la s. I a Curții, pentru judecarea acțiunii intentate de d. Pekea Alexandrescu relativă la stabilirea cvantumului pensiei sale de artist al teatrului din Iași.

— G. V. Bistrische, condemnat de tribunal la un an închisoare pentru atentat la pudoare, a fost achitat astăzi de s. I a Curții. Apelantul era asistat de d. avocat I. Șeptelici.

— Ion Gulai, umblînd cu un revolver și neștiind că era încărcat, a împușat rănind mortal pe femeea Ileana Tudosie.

Omorîtorul fără voe, a fost condemnat la 3 luni închisoare.

❑ Camera a votat, indigenatul, trecut prin Senat, al d-lui I. Bucșinschi famacist în Iași.

❑ Astă seară Vineri se reprezintă la Circul Sidoli piesa „Manasse" cu artiștit teatrului național din localitate.

Din cauza acestei piese, reprezentația cinematografică Pathé-Freres, n'are loc astă seară. Prgramul nou al cinematografului, de mîne seară Simbătă, va cuprinde între altele:

Atricana, film danez din seria pieselor lungi (2 părți).

Max Linder contra lui Nick Winter, extraordinară comedie.

O ascensiune pe muntele Cervin.

Ultima Oră

Bucureşti 5 Aprilie

Italienii la Dardanele

Bombardarea fortereților turcești
Blocarea Dardanelelor
Telegramele oficiale confirmă știrea
Svon despre mobilizarea în România

Londra. — Ziarele publică amănunte, cu privire la blocarea Dardanelelor și a bombardărei fortăreților turcești. Atacul a fost făcut de 24 vase italiene și 4 cuirasate.

Flota a bombardat fortărețele turcești Puvcales și Stadilberg. Bombardarea a început la orele 10 și 30 și a continuat pînă la orelz 2·40.

In același timp, flota italiană a ocupat cîte va insule turcești.

*

București.—După știri sosite din Constantinopol, vapoarele romînești, Impavatul Traian și Principesa Maria, au putut trece Dardanelele, înainte de blocare.

In schimb vaporul Dacia a trebuit să se întoarcă.

*

București. — La minister, precum și la direcția generală a siguranței Statului, au sosit știri oficiale, cari confirmă blocarea Dardanelelor.

*

București.—In cercurile politice știrea despre blocarea Dardanelelor a produs o mare îngrijorare. Regele a fost informat de aceasta, la orele 10 seara.

Circulă svonul, că guvernul pentru a face față ori-cărei întîmplări, va dispune imediata mobilizare.

Paris. — Depeșă urgentă. Agenția Havas află din Constantinopol că se afirmă că flota italiană a sosit la Kumkale și la la intrarea Dardanelelor, un vas italian s'ar fi scufundat.

Depeșă urgentă. La Paris s'a răspîndit zvonul că 27 vase de război italiene au sosit dimineața la intrarea Dardanelelor și au și început bombardarea fortărețelor de la Kumkale.

O ghiulea a fortăreței ar fi atins un vas italian.

*

Atena. — Agenția telegrafică atenană află că două mari divizii vamale italiene compuse fie-care din 12 unități—au trecut una eri dimineața, alta eri sara prin fața insulei Skiros spre nord.

Azi la opt ore dimineața au sosit la Rodos 4 cuirasate italienești dintre care două au trecut foarte aproape de oraș. Cuirasatele au oprit un vas grecesc Rumelia, făcînd o inspecție pe bord, lăsîndu-l apoi în libertate.

*

Londra. — Compania Lloyd află din Dardanele că în ziua de 18 April s'a auzit o canonadă la intrarea Dardanelelor.

*

Paris. — Agenția Havas află din Dardanele, la ora 3 jum. sara că a încetat canonada și că flota italiană să îndreaptă spre largul mărei. Minele flotante puse în interiorul strîmtorei au fost lăsate în libertate. Navigația comercială a fost suspendată.

Un vapor in primejdie

Paris.—„Petit Parisien" află din Londra că vasul Canadial earlgrez, făcînd servicii între Cralotte, Towa și Picton, a cerut ajutoare prin radiotelegrafie. Pe bord se află 200 pasageri,

Victimele Titanicului

Neœ-York. — O telegramă sosită prin telegrafia fără fir spune, că pe bordul vasului Carpathia se află 705 supraviețuitori ai Titanicului.

*

Londra.—Ziarele constată, că Titanicul avea 20 luntri de salvare putînd conține 1200 de pasageri. Pe bordul vaselor se aflau 2300 de oameni, femei și copii.

Cele 20 de bărci erau deci minimum impus de ministerul comerțului.

Regele a dăruit 10000 mărci, regina Mary 5000, regina Laeksdnara 4000 mărci pentru rudele victimelor Titanicului.

*

Newyork American, publică o radiotelegramă a căpitanului vasului Carpathia, declarînd că știe precis că în afară de persoanele salvate de Carpathia n'a scăpat nimeni.

*

New-York.—O știre radiotelegrafică sosită în acest moment, anunță că din cei 750 pasageri salvați și cari se aflau pe vaporul Carpathia, 250 au murit, în urma suferințelor îndurate în timpul cît se aflau în bărci.

Știrea aceesta a produs o nouă și covârșitoare întristare.

Revoltele din Maroc

Paris.—D. Regnault, radiotelegrafiază că trupele marocane au protestat contra reținerei soldei lor.

S'au răzvrătit 70 soldați fără a aștepta răspunsul Sultanului.

Desordine s'au produs și în două cartiere din Fez. Garnizoana din Mequinez a primit ordin de a trimite 5 companii la Fez. Cartierile unde s'au produs turburări în Fez sunt locuite de poporul de jos care a început să prade prăvăliile. Sultanul e izolat în palatul său asediat de răsvrătiți.

Focurile continuă între trupele franceze și răsvrătiți.

Se semnalează cîte-va victime. Printre morți ar fi cîți-va ofițeri, sub ofițeri și instructori.

Grave desordine

Irkutsk.—Grave desordine au isbucnit în spălătoriile de aur ale societății Lene. Trupele au intervenit. S'au tras focuri. Au fost uciși 107 lucrători și 80 răniți.

Accidente de automobil

București.—La orele 2 p. m. un automobil a călcat pe un copil, în dreptul cofetăriei Capșa.

In stare gravă, victima a fost transportată la spital.

*

Un alt accident de automobil a avut loc astă noapte, lîngă soșea, unde de aseminea, un tînăr a fost grav rănit.

O victorie

Cairo. — Agenția Stefani află că se confirmă victoria lui Seid Idris contra turcilor la Muhail. Altă luptă favorabilă a avut loc la Fokhra. Turcii s'au retras. Partizanii lui Idris sporesc mereu, i-au trimis 200 de ostateci, Idris a făcut prizoneri 60 venind din Meca și le-a luat banii destinați turcilor.

TEATRUL NATIONAL

Duminecă 8 Aprilie, ora 2 jum.
(După amează)
SE VA REPREZENTA
Cu concursul d-lui **Const. Nottara**
PAPUȘELE
și seara la ora 9
SE VA REPREZENTA
FEDORA

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iași
Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași
(zisă și str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra înghețului*—**Băi hygienice**—etc.
Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultațiuni gratuite.
Condițiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparațiuni.
—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*
Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

AVIS *Duminică la 1 Aprilie, s'a PIERDUT un Cercel solitar de brillant.—Cine'l va găsi e rugat să'l aducă la D. Marinescu, la Banca Națională, de la care va primi o bună recompensă.*

De închiriat în casele din str. Gh. Mârzescu No. 24 vis-a-vis de Teatrul Național un apartament compus din 5 odăi, 1 salon, 2 antrete, bucătărie, spălătorie, cameră de lemne și pivniță. Canal și apă.
Informațiuni la D-l **D. Crighel,** *str. Zlataust, 19.*

Se caută **la Cabinetul Dentar al fraților D-ri Pekelman** un băiat de mai bună condițe, în vîrstă de 14—16 ani, absolvent a cel puțin 4 clase primare pentru învățătura **Technicei Dentare.**
Doritorii să se prezinte la domiciliu, str. Alexandri 3, între orele 12—2 p.m.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI
Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o pozițiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilitați, etc.
Climatoterapie—Hidroterapie
Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele maĭ bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premiĭ ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

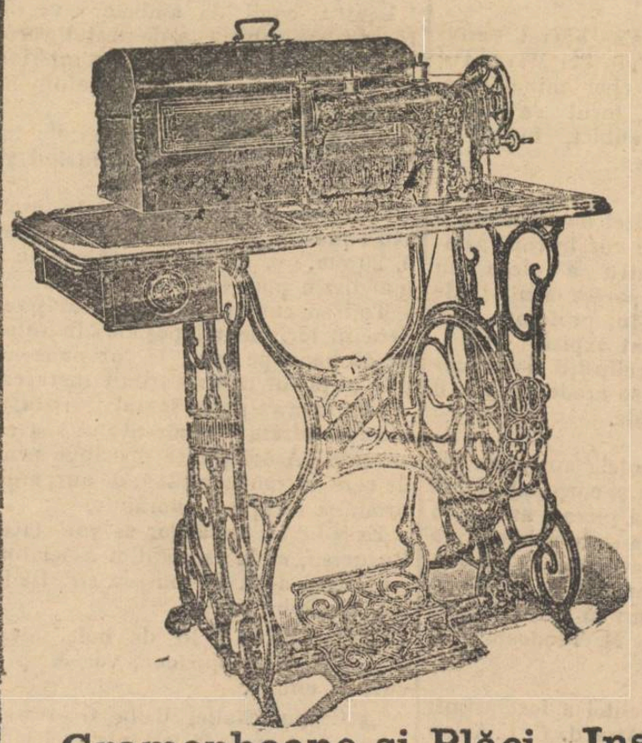

Biciclete BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.
Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.
MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE
Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit
ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911
Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.
Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.
La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.
Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE!
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari [illegible] rezistă [illegible] altor celor-l'alte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue za la mai mult de cât 4 pe di.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TONIE
En POTE [illegible]
Prix: [illegible]
Raymond GANIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco du Catalogue sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GANIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1562 — Duminică 8 Aprilie 191

M. S. Regele sărbătorește astăzi două aniversări: a 73-a a nașterii Sale și a 46-a de cînd a fost proclamat Domn al României.

Națiunea politică

De și cu toții purtăm pe buze cuvîntul *națiune* și *naționalism*, și ne facem din el o platformă de luptă politică, aruncîndu-ne unii altora învinuirea că nu suntem destul de naționaliști, totuși fie căruia din noi îi place a se ținea cît se poate de departe de massa cea mare a norodului, a nu ne amesteca cu el și a-l trata în cucerit.

Toate legiuirile noastre cu caracter fundamental, fie liberale, fie conservatoare, au acest deplin caracter: unele sunt făcute pentru rurali, altele pentru urbani. Nicăiri ca la noi, nu se evidențiază mai bine acest dualism de legi organice, care distanțiază satele de orașe, lăsînd pe sate hăt în urmă de tot față cu orașele. Regimul legal cu care s'a dotat țărănimea e acel regim tutelar, socotindu-ne pe noi—clasa diriguitoare, de tutori și pe țărani, drept tutelați.

Cu toții dorim și ne îmbălăm cu ideia să dăm țaranului carte; dar cartea pentru țaran nu o transformăm în armă de predomnire ca la tîrgoveți.

S'a dat pămînt țaranilor, dar atîta că legea organică l'a oprit de la vot, neputîndu-i da 300 lei venit fonciar. Cu țaranul ne slujim și astă-zi să ne facem drumurile, să ne păzim satele, să ne facem havalelele noastre, ca și pe vremea lui Caragea.

Și pentru ce toate acestea? Pentru că am crescut și trăim într'o mentalitate politică foarte curioasă: Ni e drag țăranul, dar pînă la poarta cetățeniei. In cetățuia națiunei cu drept de diriguire politică țăranul e împiedicat să intre, căci s'ar da țara pe mîna celor *nealeși* și *nechemați*. Și țăranul e nechemat încă la viața politică. El s'a pus la cei ce votează cu hurta și cu de-a ridicata, ca votul lui să n'aibă nici un preț și să poată vota în locul lui orice jandarm, sfidînd și bruma de drepturi cetățenești, ce le mai are. Din regimul nostru politic de azi, țărănimea are parte de drojdiile acestei vieți, de drojdiile acestei pături. Ori ce încercare de a spune ceva limpede, și lămurit țăranului e act de răzvrătire; ori ce tendință de luminare a minții e anarhie; din bunurile vieții obștești, discuția bună oară, el parte nu are. E adus ca vita, e îmbatat ca vita, e bătut ca vita, și ca și tamazlîcul de vite e dus și adus de agenți, lăsîndu-i-se în suflet acel desgust de nefolosul unei forme, a cărei rațiune de a fi nu o prinde.

Și de ce ne arătăm așa de zgîrciți, cînd e vorba de a lărgi bazele vieții națiunii politice? De ce unii ne mulțumim cu vorbe sforăitoare și declarațiuni vagi, iar alții tratăm aceste chestiuni cu prisoselnicie? Pricina e că noi în noi n'avem vlaga îndestulătoare nici pentru a frămînta asemenea idei, ne cum de a le înfăptui prin legi.

Istoria politică a sec. al XIX-le ne explică că în această privință, porțile națiunii politice au fost deschise cu forța, ori de puterile garante ori de voința hotărîtă a unui domn ca Cuza.

Eșiți dintr'un stat curat boerese, unde boeria era titlu de trăit în stat, și toți cari trăiau în stat țînteau să capete o cît de mică boerie, ca acea de nafir peste țigani, nu se putea ca lumea deprinsă ca și vermele în acest hrean al vieții politice, să găsească în ea destulă putere să schimbe această stare de lucruri. Și apoi nici nu atîrna de dînsa această schimbare. Supuși politicește Turcilor și Rușilor, primenirea păturii politicești și cercul națiunei politice atîrna de la cele 2 Curți. De aceia în secol. al XIX noi găsim că prin înrîurirea Rușilor ni se dă adunările obștești de la 1831, cu un cerc foarte îngust de alegători și o clasă mică de boeri—50 la număr—din care aveau să se aleagă Domnii. Boerimea țării nu cu ușurință a primit această înoire, garantîndu-i-se în schimb mari înlesniri economice. La 1858 August, boerimea a isbutit să reducă Cercul națiunii politice la 4000 de inși în îmbele principate și Europa să ne creeze prin convenția de la Paris din 1857 o viață politică într'un cerc foarte îngust de alegători. Cuza Vodă mai apoi cu de la sine voiță veghiată, contra asentimentului partidelor, a lărgit viața publică prin lovitura de la 2 Mai, spîrcuind viața interesată politică a micului număr de alegători prin deschiderea de ferestre nouă în pereteie înfundat al clădirii politice.

Constituția de la 1866 a mănținut principiul ciururirii cetățenilor pe 4 clase, pe 4 colegii și opera liberală dela 1884, a redus numărul colegiilor, dar n'a surpat principiul, căci Brătianul a învins pe Rosetti, la 1884 și l'a rupt de sine pînă la mormînt.

Astăzi a venit vremea să se pună din nou pe tapet chestiunea cea mare a națiunii politice. Pînă cînd să mai trăim sub un regim învechit de viață politică, în care cetățenii sunt socotiți, unii numere întregi, alții jumătăți, alții sferturi, alții cincizeci zecimi de cetățeni. Rodul acestei selecționări a vieții noastre politice pe baze de cenz și carte e guvernul d-lui Carp, urmarea fatală a boerismului în politică. Oricît de scump ne ar fi această națiune politică, care a dus lupta țării pentru a ei propășire pe sama sa și cu riscul ei; dar noi credem că societatea națiunei romînă de desvoltat în sinul ei multe mii de noi energii, care se hirosesc în regimul actual, putrezit prin lungul traiu de privilegiu al națiunei politice.

Ca semn al timpului e că partidul *conservator progresist*, prin organul șefului său, d. Take Ionescu, a cerut ca să se evidențieze mai tare în luptele noastre de partid, necesitatea lărgirei vieții politice, și deci chemarea la viața publică a cît mai mulți fii ai țării. Iar dacă în creștere partidul liberal pune ca platformă de luptă tocmai această lărgire a națiunei politice, cu toată teama de frazeologie goală a lui 1892, și de atunci de 19 ani încoace, dorim din toată inima că acțiunea să fie sinceră, plecată din o adîncă convingere, pentru ca înainte de a închide ochii să vedem și acest vis al generației noastre, că națiunea politică s'a identificat cu națiunea cea mare și în tendințe și în răspundere.

După cum simțul de proprietate s'a întărit prin împroprietărirea a 600000 de săteni, sub Cuza Vodă, creînd pe lîngă marele și unicul proprietar, atîtea sute de proprietari, care vor apăra prin instinct bunul lor, tot asemenea prin împroprietărirea nouă politică se va desvolta în sufletul săteanului nostru acel simț al demnității și al răspunderei de neam, căci funcțiunea dezvoltă organul, și unui popor, care nu e chemat în mod direct și larg al exercițiul vieței unei națiuni politice i se atrofiază tocmai cel mai de răspundere simț *civismul*.

Deschideți largi porțile la națiunea politică, căci aceasta e chestia chestiilor, de la cari vor urma toate celelalte.

„Pentru așa ceva"...

Despre situația critică pe care o ocupă d. Grecianu, distinsul barbat de stat, față de Imperiul moscovit, se vorbește, de o bucată de timp, în presă, cu toată ilaritatea ce comportă grava situație.

S'a spus că d. Grecianu n'a putut deveni ministru de instrucție, nu pentru faptul că aceasta ar constitui o adevărată rușine—dar pentru că d. Grecianu fiind în comitetul contra serbărilor anexării Basarabiei, ar urma un viu schimb de note diplomatice între ministerul de externe rus și al nostru, dacă d. Grecianu ar întra în cabinetul cadavrelor vii.

Șerul a tăcut cît a tăcut. Dar acum, fiind-că iar este vorba ca să intre în minister—s'a gîndit că ar fi bine s'o rupă cu tăcerea și să publice un comunicat care, de sigur, va fi transmis la Petersburg.

Comunicatul șerului este tot ce poate fi mai drăguț, ca stil, și mai energic—ca desminție.

Iată l, halandala,—așa cum îl publică, în numărul său ultim, gazeta personală a șerului:

Suntem în măsură a da cea mai formală desminție informațiunei inventate, cum că d. Grecianu ar fi iscălit vre-un protest împotriva Rusiei, sau că ar face parte d'intr'un comitet, instituit pentru așa ceva.

Comunicatul afirmă, deci, că la noi ar circula un „protest contra Rusiei" și un comitet instituit pentru „așa ceva"—numai că d. Grecianu, importantul om de stat, n'a iscălit protestul și nu face parte d'intr'un comitet instituit pentru „așa ceva".

Adevărul este, că nu există un asemenea protest, nici asemenea „așa ceva" comitet. Adevărul este, că există un comitet fără protest contra Rusiei, comitet „așa ceva" din care face parte și șerul după cum a anunțat la timp ziarul seu.

Adevărul mai este, că este absolut indiferent dacă șerul face sau nu parte din „așa ceva" și că Rusiei îi este egal dacă șerul va fi sau nu ministru—de și „așa ceva" n'ar trebui să se petreacă nici la porțile Orientului, fiind-că ar fi să se compromită Metoda nouă de citire—dacă ar deveni șerul ministru în palatul din str. Diaconeselor.

Comunicatul șerului este o simplă delațiune și „așa ceva" nu se face—chiar dacă este vorba să te împaci cu Rusia, ca s'ajungi, pasă-mi-te, ministru de distrucție în țara Romînească.

Situația guvernului

Sesiunea prelungită a Parlamentului a fost închisă cu o zi înainte de termen.

Guvernul cel nou, care a admis să se ție ședințe de noapte pentru votare de recunoașteri și indigenate, n'a ținut de cuviință să explice Parlamentului de ce a venit ce vrea și ce va face.

De aceea și Parlamentul, fără a da vre o atenție noului guvern, a manifestat, din contra, impotriva-i dînd atenție miniștrilor demisionați: deputați și senatorii au dat vizite de simpatii d-lui Carp, iar tuturor demisionaților urma să li se dee un banchet.

Parlamentul închis, viața politică aproape moartă, guvernul o va putea duce în liniște toată primăvara, toată vara, și toată toamna—vor crede naivii.

Dar nu este așa Nu parlamentul a fost cauza căderii d-lui Carp și nu prin Parlament avea să cadă noul guvern.

Guvernul nu poate continua, fiind-că el nu este expresiunea voinței partidului, fiind-că el nu este expresiunea voinței șefului.

Iată un guvern în care nu există un ministru, unul singur, care să albă aderenți sau ascendenți în partid. Iată un guvern, care reprezintă moartea politică a șefului partidului—căci ori ce ar spune d. Carp în public, de pe tribuna Parlamentului, el nu poate vedea cu ochi buni un guvern carpist, fără Petre Carp și fără Al. Marghiloman.

In afară de partid—ce și pe cine reprezintă guvernul Maiorescu? El nu va putea guverna fiind că nu reprezintă omogenitatea și fiind că supraviețuiții, pe de o parte, caraghiosii și incapabilii, pe de alta, nu vor mai putea rezista.

Și chiar dacă ei ar vrea să guverneze, nu se poate admite că Coroana va îngădui o ședere indelungată la putere unui guvern al nimărui și ridicol, căci Coroana ar consacra altfel precedentul primejdios, că ori cine poate fi ministru în țara aceasta și că țara n'are cuvînt în indicarea guvernelor.

De altmintreli nu va fi nevoe ca vre un factor constituțional să procedeze la lichidarea unei situațiuni anormale. Precum guvernul Carp a fost silit să se retragă de loviturile d-lui Filipescu, guvernul Maiorescu va fi silit să se retragă de loviturile unui alt Filipescu.

In partidul conservator ciocilii guvernelor conservatoare au fost totdeauna oameni din familie.

Guvernul actual nu va trage nici un profit din faptul că viața parlamentară a încetat, va cădea, foarte curînd, precum a venit: pe neașteptate.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd soarele arde...

Spuneam că „răceala" noastră în fața marei transformări de împrimăvarare e o... vină a naturei însăși, care e atît de temperată în jurul nostru. Nu tot astfel sunt temperamentele europene sub înrîurirea altor ceruri și climate.

Ne vine în minte acel erou al lui Pierre Loti, europeanul Jean, pe care destinul îl duce pentru un număr de ani în regiunile exotice, calde și îmbătătoare ale Africei. Legat prin dorori curate de țara sa natală, spahiul Jean se va lupta victorios în contra ispitelor ușoare de înfrinat... pînă într'o vreme. Dar va veni primăvara,—grozav de turburătoarea primăvară a regiunilor senegalice și atunci, — o, atunci va fi biruit de bețiile amoroase de cari se lasă cuprinsă toată lumea. E o primăvară care răstoarnă tot, care cuprinde într'o frenezie obștească gîndurile și simțurile, făcînd să se perindeze convoiurile uriașe de bărbați și femei, pe jumătate fără îmbrăcăminte, ca să salute într'o exaltare asurzitoare sosirea anotimpului marilor iubiri și voluptăți.

...*Anamalis fobil!* urlau convoiurile lovind tam-tamurile,—cu ochii înflăcărați, cu mușchii încordați, cu spatele muiate în sudori...

Și toată lumea striga, lovind din mîni, cu frenezie: *Anamalis fobil!*

..Anamalis fobil!... Traducerea cuvintelor ar aprinde paginele acestea... *Anamalis fobil!* cuvintele dintăi și refrenul unui cîntec îndrăcit, beat de înflăcărare și de desfrînare, — cîntecul primăverei.

Anamalis fobil! urlet al poftei fără saț,—urlet de sevă neagră înfierbîntată la soare și de histerie aprinsă... alleluia al amorului negru, imn de seducțiune cîntat în același timp de natură, de aer, de țărînă, de plante, de parfumuri!

In bețiile primăverei, băeții tineri se amestecau între fetele tinere cari, îmbrăcase abia, cu mare pompă, haina lor de fecioare și, într'un ritmu nebun, în note turbate,—cîntau cu toții în cor, dansînd pe nisip: *Anamalis fobil!*

Anamalis fobil! Toți magurii lăptoși ai baobabilor se dezvăluise acum în gingașe foi.

...*Anamalis fobil!* Dacă s'a putut lupta cîte-va zile, era numai pentru că se războiau într'însul simțiri foarte ciudate: un fel de oroare instinctivă se amesteca în furia dorințelor lui. Se temea că avea să treacă un prag fatal să semneze cu această blestemată rasă neagră un pact funest; că or să se scoboare valuri întunecoase între dînsul—între mamă-sa și logodnica sa, între tot ce lăsase mai scump acasă la el.

Și iarăși se auzea tam-tamul; răsuna din nou cîntecul dorințelor neînfrînate care străbătea într'un ecou îndepărtat: „Anamalis fobil!—Faramata-hi!..."

Ceasul întîlnirii sosi și Jean alergă..

...*Anamalis fobil!... Faramata-hi!*

Asupra himeneului lor straniu, un baobab stingher își arunca umbra; cerul galben își întindea bolta nemișcată, tristă, năbușitoare, încărcată de electricitate, de emanațiuni terestre, de substanțe vitale.

Pentru a zugrăvi acel culcuș nupțial, ar trebui luate culori așa de calde, cum nici o paletă nu le-ar putea da; ar trebui cuvinte africane, zgomote și mai cu seamă tăceri,—ar trebui toate aromele Senegalului,—vijelie și focuri sombre,—lumină și întunecime.

Cu toate acestea se găsea pe acolo numai un baobab solitar, în mijlocul unor stufișuri. Și în delirul lui de beție Jean simțea încă un fel de ascunsă groază, văzînd pe acel fund de obscuritate crepusculară ivindu-se negrul mai intens al celei așteptate, — văzînd colo, în preajma ochilor lui, scînteind smalțul mișcător al ochilor ei, — al negrei Fatou. ...*Anamalis fobil!... Faramata hi!...*

Veșnica, indestructibila legătură între Natură și între Om!

Rodion

GHEȚARII POLARI

Aerul, care îmbracă pămîntul peste tot, e ca un copil neastîmpărat care aleargă neîncetat de colo pînă colo și anume aerul de la ecvator călătorește spre pol, precum și de la un pol către celălalt, însă nu pe calea cea mai dreaptă și mai scurtă, ci tot deauna în chip de vîrtejuri, unele mici cu diametrul de cîți-va centimetri, altele mari, cu diametrul de sute de kilometri, fie în senz orizontal, precum ne dovedesc vîrtejurile de praf de pe șosea pe o zi de înădușală, fie în senz vertical, adecă aerul de jos se înalță în regiunile de sus, făcînd loc altuia, care coboară să umple golul, precum de pildă, scaunele unui scrînciob au o mișcare de suiș și alta de scoborîș.

Se primblă aerul de la un capăt al pămîntului la celălalt, căci e silit să întovărășească pe soare, care trece și el dintr'o emisferă în alta. Dar pentru ce mișcarea se face în chip de vîrtej și ia o înfățișare capricioasă, despre acest lucru nu ne dăm tocmai bine seama. Rotația pămîntului nu explică îndeajuns direcția vînturilor. Tocmai de aceia nu știm, ce timp va fi pe ziua de mîne, sau peste o săptămînă, o lună, de oare ce intervin aici și alte puteri, rămase ascunse pentru noi pînă azi.

Mișcările din atmosferă se repetă și în apele oceanului. Și aceastea se *primblă de la ecvator spre pol, și de la un pol către celălalt*, și ele circulă în chip de inele orizontale, pe fața oceanuului, sau de inele verticale, adecă apele de la suprafață coboară în adîncuri, de unde ese altele la lumina zilei. Și atunci înțelegem, cum de trăesc animale pînă la fundul oceanului, la 8—9000 m., unde domnește întunericul, frigul de 4—5 grade, și o presiune enormă, de 8—900 atmosfere (cîte 1 la fie care 10 m., adîncime): Apele care se lasă în adîncuri, duc cu ele și oxigenul dătător de viață.

Mișcările oceanului sunt pricinuite de *vînturi care împing apele în ssnzul lor*, precum o roată de la o mașină împinge pe alta. Iar schimbul de apă între păturile din fața oceanului și cele de la fund să întîmplă din cauza deosebirii de greutate între ele: Cele mai sarate, deci mai grele, de la suprafață, să lasă spre fund, de unde se ridică altele mai puțin sărate, prin urmare mai ușoare.

Așa dar cele 2 învelișuri ale pămîntului să află într'o frămîntare necurmată, Ba încă frămîntarea să simte în întreaga masă a apei și aerului. E destul ca o părticică din cele două învălișuri să-și schimbe locul. Atunci părticica din vecinătate să grăbește a-i lua

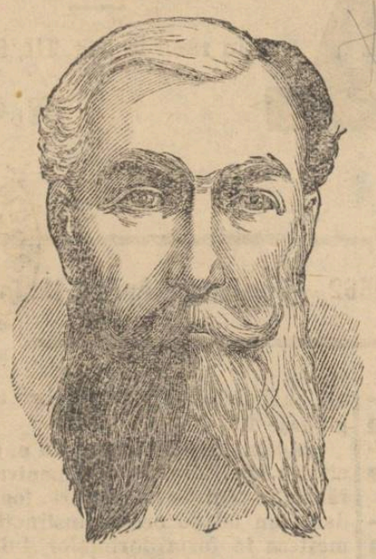

Inlăturați părul alb

întrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantă

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

locul; cea de a III-a e chemată să umple golul lăsat de a II-a, ș. a. m. d. Mișcarea să răspîndește astfel peste tot, atît doar că intensitatea ei scade mereu de la suprafață spre fundul oceanului și spre înaltul cerului, unde cam la 15—20 km. să stinge, precum se stinge treptat sunetul care străbate spațiul.

Deosebit că vîntul mînă apele oceanului în senzul său, dar încă și curenții oceanului, cei calzi, care pornesc de la ecvator spre pol, precum și cei reci, care părăsesc ținuturile polare, chemați de golul rămas la ecvator, *pricinuesc la rîndul lor însemnate schimbări în atmosferă.* Una din ele e tocmai în legătură cu catastrofa vaporului *Titanic.*

Lîngă *Teranova*, o insulă cît 3 | 4 din Romînia și așezată cam în dreptul Moldovei, să întîlnește un curent rece, venit de la polul nordic, cu Golfstromul, sosit din ținuturile ecvatoriale. Aburii care mereu să rîdică din apele Golfstromului, să prefac, *din cauza frigului adus de curentul polar, într'o negură deasă,* care întunecă cerul și învălue Teranova și împrejurimile, punînd în primejdie corăbiile. Și totuși nevoia e mai presus de om. Mii de pescari, Engleji și Franceji, să adună aici pe tot anul, căci geme marea de grămezile de pește, care țin tovărășie curentului polar, și să opresc lîngă coastele Teranovei, îndată ce simt apa caldă a Golfstromului, care nu le priește de loc, precum nici Eschimosul nu s'ar împaca cu clima Italiei.

Dar ce caută sloiurile de ghiață prin vecinătatea Teranovei? Căci doar unul din ele a isbit vaporul Titanic, trimițîndu-l în adîncurile oceanului cu mărfuri și obiecte de mare preț și cu mai bine de 1500 sufiete omenești.

Cine călătorește pe oceanul Atlantic, de pildă, și se îndreaptă spre unul din poli, simte că temperatura în jurul său scade mereu, și de la o vreme zărește pe întinsul apei, ici colea *cîte un sloi de ghiață,* adevarați uriași față de sloiurile care coboară primavăra pe rîurile nostru și chiar pe Dunărea. Unul singur poate avea 5—6 kilom. lungime, 100—150 m. de asupra apei, și alte 7—800 ascunse supt apă, așa că înălțimea totală ar ajunge la 1000 m.

Inaintînd și mai mult spre pol călătorul vede că slourile să îmulțesc, să îndesesc și devin tot mai mari, iar de la o vreme, în locul sloiurilor *apar cîmpii de ghiață,* unele înguste, altele întinse de tot, despărțite prin drumuri de apă, prin canaluri. Cîmpiile de ghiață, adevărate poduri plutitoare, provin din împietrirea apei oceanului, supt puterea frigului ce domnește în regiunile polare. Cît privește sloiurile, ele pot fi bucăți rupte din cîmpiile de ghiață, adică provin din apa sărată, iar altele sunt rupte din saltelele de ghiață, care acopăr Groenhanda și celelalte insule polare, cu alte vorbe provin din ninsorile căzute pe acolo, sunt deci sloiuri de apă dulce.

De ce oare cîmpiile și slourile *nu să închiagă la olaltă,* ca să formeze un singur trup, un continent de ghiață? *Pentru că apa mării e într'un sbucim fără sfîrșit,* e neîncetat mișcată de flux, de curenții marini și de vînturi.

Aceleași puteri împing sloiurile către ținuturile temperate. Negreșit, pe măsură ce să depărtează de poli, ghețarii aceștia devin tot mai rari și mai mici, pînă ce dispar cu totul, biruiți de arșița soarelui și de apele calde întîlnite în calea lor. Europa e scutită de asemenea musafiri supărăcioși, căci stă în paza Golfstromului, care încinge Englitera și Norvegia. Pe țermul din față, pe țermul american, sloiurile mînate de curentul rece amintit mai sus, cutează să piutească pînă la New-York, care să află în dreptul Neapolei din Italia; ba înaintează și mai spre Sud.

Drumul și reușita unei călătorii în oceanul polar sînt hotărîte de poziția și direcția cîmpiilor și sloiurilor de ghiată. Dacă curenții le împrăștie și deschid o cale largă, corăbierul este ajutat de noroc, căci poate înainta cu ușurință. In chipul acesta se pot apropia de pol unii exploratori. Dacă dimpotrivă curenții marini și vînturile apropie și adună masele de ghiață, atunci calea se îngustează, se astupă, iar corabia, prinsă între sloiuri, rămîne la voia lor și poate fi strivită, ca și bietul frinar între tam, poanele a 2 vagoane, care se ciocnesc, cum a pățit *Jeaneta* la nordul Siberiei pe timpul războiului nostru cu Turcia (1879). De aceia uici Nansen nu și-a împlinit visul, de a ajunge la polul nord. De la o vreme părăsi vaporul său *Fram,* de oare-ce drumul apei se închisese, și debarcă pe o cîmpie de ghiață, în speranță că va atinge polul mergînd cu sania. S'a încredințat însă mai pe urmă, că osteneala era zadarnică, de oare-ce curenții împingeau cîmpia în senz contrar, îndepărtînd-o de pol.

Așa dar drumul corăbiilor prin vecinătatea insulei Teranova poate aduce mari pagube, fiind întunecat de neguri și vizitat de munți uriași de ghiață. Or, tocmai prin ținuturile acestea, pe la sudul insulei, l-a pus păcatul pe căpitanul Smith să și ducă vaporul, care purta pe el averi de zeci de milioane și peste 2200 suflete omenești, de și prudența cerea să facă un ocol și să ție drumul bătut de transatlantice. Ciocnirea cu ghețarul s-a întîmplat între capul Race și Sable-Island, cam pe paralela Birladului nostru.

Ce s-a petrecut pe urmă, ne-a spus-o telegramele.

I. Constantinescu

STRUNA ZILEI

ȘTIINȚĂ DE PRISOS

D. ajutor „Cosmovici, a interzis d-lui dr. Buzenchi de a îndeplini ordinul ministerial relativ la operațiile asupra harmasarilor din Iași.

Știre.

N'au cuvînt veterinarii
Să stîrpească harmasarii:
Avem—fără a lor știință—
La guvern, spun adversarii,
Un regim de... neputință.

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

In jurul crizei bisericești

Rutenii hotărăsc începerea unei contra acțiuni romînilor. — Romînii așteaptă liniștiți resultatul memorandului lor.— Cum prevede d. Aurel Onciul, sfîrșitul crizei bisericești.

Cernăuți, 6 Aprilie —Criza bisericească continuă să fie la ordinea zilei. In urma rezultatului marelui meeting romînesc de-acum 2—3 săptămîni, rutenii au început a deveni neliniștiți. Ei se agită cumplit și nu pierd nici o ocazie fără să lovească în romîni, pe ori-ce chestie.

Intr'o consfătuire recentă a tuturor deputaților și preoților ruteni, s'a hotărît, ca aceștia să înceapă o acțiune paralelă romînilor. In primul rînd, toate ziarele lor au deschis o campanie violentă contra romînilor, pe chestia bisericească, susținînd că rutenii sunt pe deplin conștienți de drepturile lor și nu vor admite deci, nici odată, ca diecesa să se despartă, așa după cum doresc romînii.

Și ca tînguirile lor să fie întru cîtva crezute, ei încep să recurgă din nou la tactica lor cea veche, trîmbițindu-și patriotismul, pe toate tonurile, pentru a îmbăta guvernul cu cuvinte sforîetoare cari prindeau de minune acum cîteva decenii. De astă dată însă, credem că ei se înșală amarnic cînd cred că vor dobori pe romîni cu astfel de arme, de oare ce pînă în present nu e nimănuia cunoscut vre-un cas, în care un romîn să fie acuzat de les-maestate sau spionaj!!

Pentru susținerea causei lor nedrepte, ei înșiră, în coloanele pamfletelor lor murdare o așa numită istorie a originei bisericei gr. or. din Bucovina, voind să arate lumei, cum că dînșii sunt strîmtorați și atacați de romîni. Natural că și aci ei se servesc de date false și denaturări de fapte.

Romînii însă stau de o camdată liniștiți și așteaptă cu încredere resultatul memorandului lor, pe care-l va presenta zilele acestea M. S. Impăratului, la Viena, delegațiunea aleasă de meeting.

Părerea unanimă a romînilor este, că monarhul nu va trece peste adevăratele drepturi istorice incontestabile, și că aspirațiunile rutenilor vor rămînea irealizabile. Ei speră într'un succes deplin în chestia bisericească.

Dar, pe cînd de această părere sunt numai preoții și partidul național, d. deputat dr. Aurel Onciul, șeful partidului democrat-țărănesc este de altă părere.

Iată cum prevede d-sa desfășurarea evenimentelor în această arzătoare chestiune:

„Spre a împiedeca numirea iminentă a unui vicar rus, preoțimea dimpreună cu deputații conservatori-clericali, au aranjat zilele trecute un nou „meeting". La acțiunea aceasta, ea s'a feritt cu totul de mine. N'am fost chemat nici la o ședință a comitetului respectiv, nici n'am fost ales în deputația trimisă la împăratul.

Neavînd nici o cauză, să mă bag cu de a sila în afacerea aceasta — după părerea mea de tot greșită—am rămas de o parte, am grijit însă, ca manifestația să nu fie stingherită din partea partidului național-democrat. Ea a și decurs, precum au constatat-o chiar aranjatorii, în deplină ordine, participînd la ea și un număr mare de democrați.

Acuma conservatorii și clericali—după ce democrații au arătat în două rînduri, ce pot ei să arăte, care-i puterea lor.

Simptomatică pentru șansele lui este alocuțiunea prințului moștenitor la adresa deputatului rus Nikolaj Wassilko—neprovocată de mine—în care el accentuează în mod demonstrativ credința și lealitatea Rușilor.

Pe baza simptomului acestuia, eu nefiind deprins, a nu mă îmbăta cu apă rece sau cu frasele naționale îndătinate, ci a judeca toate faptele, nu pot suprima temerile mele, că rezultatul „meetingului" va fi tocmai invers celui dorit.

Prin urmare va fi probabil că și Rușii vor aranja un „meeting", la care nu vor participa 10000, ci, fiind teritoriul rusesc mai aproape de Cernăuți, și Rușii deprinși, a veni și pe jos, vr'o 20 mii de oameni și la care, Rușii pretinzînd a fi asupriți în biserică, se va vorbi mai răstit de cît, la meetingul Romînesc, paralizîndu-se astfel efectul acestuia și mărindu-se încă presiunea rusească asupra guvernului pînă la un grad care exclude amînarea ulterioară a chestiei.

Drept aceia mi-i grijă, că cu tot meetingul romînesc, va urma în scurtă vreme înaintarea arhimandritului Manastyrki la rangul de vicar general, realizîndu-se astfel răul, de care în 2 rînduri, cît puteam lucra după capul meu, am izbutit să feresc diecesa și de care cred că cel puțina amîna și ușura, și de astă-dată s'ar fi putut, dacă s'ar fi proces cu minte.

Mă tem însă de un rău și mai mare. Angajîndu-se adică Mitropolitul în chestia aceasta prea tare, ne amenință primejdia, că, dacă guvernul, cum pare inevitabil, trece peste capul lui, sau Mitropolitul își va pierde toată autoritatea în fața guvernului, sau va fi silit să și tragă consequențile și să meargă la mînăstire.

Și primejdia din urmă este evidentă, avînd în vedere caracterul ferm și hotărît al mitropolitului actual. Atuncia numirii vicarului general rus i-ar urma imediat numirea Mitropolitului rus, ceia ce ar însemna răstignirea elementului romînesc în biserica drept măritoare a Bucovinei. Așa stau trebile și de aceia e frică, că anul de față, inaugurat prin redeșteptarea partidului conservator clerical va fi un adevăt an de patimi, un an de răstignire pentru noi.

Rămîne o singură nădejde. Dacă boierii și prelații, ale căror procedeu este întemeiat singur pe credința falsă, că în trebiie bisericești nu se poate face nimica fără consimțirea Mitropolitului, vor vedea, că guvernul trece fără cruțare peste capul acestuia, atuncia ei de sine vor reveni la convingerea strămoșilor noștri, că singurul și tot odată cel mai puternic scut pentru biserica noastră este libertatea ei, autonomia întreruptă în congresul bisericesc.

Se înțelege, și ceilalți fruntași romîni susțin că temerile d-lui Onciul sunt pure închipuiri și că nu poate fi nici vorde o înfrîngere a romînilor și cu atît mai puțin a mitropolitului.

Tot poporul strîns unit în această chestie formînd astfel un puternic zid de aparare a bisericei lor strămoșești cît și a conducătorilor ei.

Timpul însă ne va dovedi dacă d. Onciul a avut dreptate sau nu.

In ce privește ideia congresului, în No. viitor.

Gama

DIN FOCȘANI

Duminică 1 Aprilie a. c. în orașul Focșani, a avut loc adunarea generală a societății de bine facere și ajutor reciproc de sub prezidența d-lui Alex. Hociung.

Această societate are îndoite calități, întru cît toate naționalitățile, au aceleași drepturi ca și obligațiuni.

In adunarea generală de Duminică, au luat parte peste 1800 membri, din diferite județe.

Cel întăi a vorbit d. Alex. Hocing, care în calitate de prezedinte, a făcut darea de samă pe anul financiar trecut cerînd descurcarea gestiunei sale și a întregului comitet.

Din darea de samă rezultă următoarele:

Societatea, de la 17 Septembrie 1910 și pînă în prezent, a înzestrat 300 fete, dînd ajutoare de 500 mii lei, și a dat ajutoare la 120 tineri, în sumă de lei 70 mii lei, cum și lei 150.000 pentru decese.

Fondul de rezervă e de 160 mii lei, din care 120 mii lei depuși la casa de economie anonimă din Focșani, în cursul anului 1911,—spre fructificare.

Dl. Stănescu P. a vorbit din partea membrilor societății din capitala București, arătînd meritele întregului comitet.

Dl. Alexandru Mănăscurtă încasatorul revistelor „Arhiva" și „Arta", delegatul prezedintelui societății „Vulturul" din Iași, a adus laude societății Cuza-Vodă, care în scopurile de bine facere ce le urmărește au căutat se fie conștiincioși și deopotrivă de echitabili la împărțirea ajutoarelor, fie pentru romîni, israeliți, sau nemți, putînd astfel întrona scopul de binefacere și umanitate.

In urmă dîndu-se descarcare de gestiunea financiară pe anul trecut, de întreaga adunare generală, comitetului societății, membrii adunați au plecat mulțumiți, ședința deschisă la ora 10 dim., s'a terminat la ora 1 p. m.

Litere-Științe-Arte

Operă, teatru. — Grație harnicei noastre agenții „Thalia" luna Aprilie, va fi pentru iașani cea mai fecundă în spectacole atrăgătoare, o adevărată pletoră de seri artistice.

In primul rînd opera. Fuse vorba, un moment, că va reveni opera rusă, dar după informațiile noastre sigure, combinația aceasta nu s'a realizat pentru anul acesta.

Va fi dar cu atît mai bine venită excelenta trupă a d-lui Castellano pentru cinci seri cu piese dintre ceie mai captivante și cu elemente consacrate. Cine, dacă nu Italia, e în stare să alimenteze toate țările cu minunați artiști?

După seria operei se anunță și două reprezentații ale trupei franceze de comedii cu Jeanne Lion, fără a mai vorbi de seria de reprezentații ale trupei Davila.

Inceputul e excelent,—continuarea și sfîrșitul vor fi de asemenea.

Pelerinagiul iașanilor se va face în tot timpul lunei la agenția „Thalia".

*

In zilele noastre de mobilitate, nu e surprinzător cînd auzim, că popularul nume al aparatelor de zburat, cari fuseseră botezate „aeroplane", începe să fie înlocuit în Franța, pe un nou nume: „Avion".

*

La Londra s'a executat o hartă cu totul originală, destinată... orbilor. E o lucrare unică în felul ei și ori ce orb va putea să se orienteze perfect cu ajutorul ei.

*

Aviatorul Ceckmann—după cum se anunță din Köln—proiectează trecerea Oceanului Atlantic cu aeroplanul. Punctul de pleeare va fi Cap Dacostan din vestul Spaniei.

După calculele lui, d r u m u l de 4.600 kilometri pînă la țărmul american, îl va parcurge în 37 ore, făcînd o singură etapă in insulele Azore.

*

Cea mai nouă operă a lui Rodin—bustul lui Clémenceau—pare într'adevăr o lucrare genială, judecînd după reproducția apărută în ziare. E o figură care pare a simboliza în acelaș timp gîndirea, munca și meditarea.

De la bustul lui Victor Hugo, spun admiratorii sculptorului, Rodin n'a reușit atît de desăvîrșit în nici-o lucrare de felul acesta.

*

Chetele întreprinse de Sarah Bernhard în antractele reprezentațiilor cu „L'Aiglon", au produs 20.000 lei. Marea artistă i-a oferit ministerului de răsboiu, exprimîndu-și dorința ca „avionul", la care contribuie cu suma aratată, să poarte numele piesei lui Rostand, „L'Aiglon".

*

INFORMATII

❑ **Privilegiul Băncii Agricole.**— *Elita socială, asanatorii de moravuri, cenzorii și Catonii vieții noastre publice, mînuitorii fierului roșu, inventatorii chestiei tramvaielor, apostolii propovăduitori ai principiului că politica trebuește despărțită de afaceri,—și-au băgat eri mîna pînă în cot, în lada Statului.*

Camerile d lui Marghiloman au votat prelungirea nelimitată a privilegiilor băncii d-lui Marghiloman.

In nici o țară din lume, nu s'a pomenit ca o bancă să primească de la Stat privilegii pe timp ilimitat și absolut gratuit.

Scutire de impozite și patentă, în chip perpetuu, scutire de garanții, prescurtare de termene, emisiuni de obligațiuni ipotecare, după simpla „chibzuință a obicinuitei adunări generale"—iată ce au acordat ieri Camerile d-lui Marghiloman.

Prădarea gratuită și perpetuă a Statului, în folosul acționarilor Băncii Agricole,—iată ce s'a desăvîrșit ieri la Cameră de către oamenii cari, agitînd fierul roș, cereau scoaterea afacerilor din politică.

Afacerea Băncii Agricole, dacă nu constitue fapta cea mai scandaloasă a actualului guvern, apoi e fără îndoială gheșeftul cel mai lucrativ—scrie **Ordinea.**

❑ *Mîine, Duminecă, 8 Aprilie, ora 10 dimineață, va avea loc, în aula Universității din Iași, o nouă consfătuire cu privire la centenarul Basarabiei, la care consfătuire urmează să fie luate hotăriri definitive.*

❑ *In cursul lunei Mai perechea regală va face o excursiune pe Dunăre, care va dura 8 zile.*

❑ **Ministrul cultelor a însărcinat pe domnii D. Boroianu, administratorul Casei Bisericilor și C. Dobrescu, sub administrator, să asiste la hiritonisire în archierie a P. C. S. Arhiereu Bartolomeu Stănescu, care va avea loc mîine, Duminică, în Iași.**

❑ **D-na Erato Văsescu, din Iași, proprietara moșiei Urecheni, din județul Neamț, a dăruit comunei respective 80 hectare teren pentru constituirea unui izlaz comunal.**

Dania aceasta d-na Văsescu a făcut-o în amintirea decedatului său fiu, inginerul D. Văsescu.

Valoarea terenului dăruit se ridică la 60 mii lei.

❑ **Sîmbătă 14 Aprilie, va avea loc la Teatrul Național beneficiul celui mai simpatic artist al publicului eșan d. Mircea Pella.**

Se va juca frumoasa comedie bufă: „Cocuța" (Bébé) de Hennequin.

❑ **Sumarul numărului de azi din Noua Revistă Romînă", de sub direcțunea d lui C. Rădulescu-Motru este:**

Noutăți: † Petre Liciu.—Situațiu excepțională din Croația.

Culturale: I. Nisipeanu: Filosofia și viața.—Artur Gorovei: Cărți pentru popor.

Scrisori din Rusia: Dr. I. Duscian—„Fratele Serghei" (Un adept al lui Tolstoi).

Literatură: Const. Stoika—Chimène (de Iulia B. P. Hașdeu).

Cronica științifică: Dr. Birman Bera—Influența sunetelor asupra sentimentelor.—Em. Grigoraș; Noutăți științifice: Eclipsa de soare.

Discuții: S. Șerbescu—Mecanica Socială. (Răspuns d-lui Sp. C. Haret).

Insemnări: Giovanni Pascali.—Noile tendințe literare & intelectuale în Franța.—„Văpaia".—Cazul „Flacăra".

Revista revistelor: Bursa—Convorbiri literare—Ioan Cucuzel—Luceafărul.

❑ **Ministerul comerțului și industriei a acordat suma de 200 lei pentru a se distribui ajutoare elevelor școalei de țesătorie din Tatarași.**

❑ **Prin noua împărțire în breale și corporațiuni, breasla fringhierilor a fost alipită de corporația constructorilor. E o breasă înființată acum din nou.**

❑ **TEATRUL NAȚIONAL.— Reprezentațiile operei Castellano,** Incep Luni 9 Aprilie a. c. ora 9 sara cu **Trovatore** care va fi cîntat în chip strălucit cu *Dora Remondini,* marea artistă de la Scalla, cu tenorul *Perico,* baritonul *Marri,* ambii atît de simpatizați la Iași, basul *Mauceri,* renumita mezosuprană de la Scalla *Esposita. Ieșenii vor auzi un Trovatore ideal.*

Marți 10 Aprilie a. c., *pentru prima oară la Iași Manon Lescaut* de Puccinii cu distinsa artistă *Amalia de Roma* în rolul Manon Lescaut, tenorul *Perico* în De Grieux, baritonul *Marri* în Lescaut, basul *Mauceri* în Gerout.

Vor urma *Traviata, Cavalleria cu Pagliacci și Carmen.*

Cor de 30 persoane, *orchestră proprie de 25 persoane* sub conducerea maistrului Giovanelli.

De și trupa numără elemente atît de distinse, unele cu reputație europeană, prețurile au fost puse rezonabil. Trupa numără 80 persoane și e admirabilă organizată.

Vom avea deci 5 reprezentații de operă în condițiunii ireproșabile.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Ghișeftul cu Banca Agricolă.** *Semnele lichidării definitive au început. Către sfîrșitul ședinței de eri a Camerei, guvernul a depus un proect de lege prin care se prelungește* **la infinit,** *privilegiul Băncii Agricole și îi se acordă, în același timp o mulțime de alte înletnici și scutiri de taxe, pe cari pînă în prezent nu le avea.*

Proectul de lege a fost depus eri și tot eri a fost și votat. Guvernul n'a avut măcar timpul să tipărească proectul necum să-l împartă deputaților. Raportorul a cetit după manuscript.

Graba cu care operația s'a făcut, e cel mai bun semn că guvernul își dă seama că nu se va mai întîtni a doua oară cu ocazia de a se vedea stăpîni, junimiștii, pe un Parlament de inconștiența celui actual.

In ce privește avantagiile pe cari Camera d lui Marghiloman le dă Băncii d lui Marghiloman — ele sunt cu adevărat scandaloase.

In primul loc, privilegiul e **ilimitat,** *Or, nici o instituție din țară sau din străinătate, nu are de la Stat un privilegiu gratuit și ilimitat. Apoi, scutirile de timbre, scurtarea termenelor de procedură la jumătate, scutirea de patentă și de garanții la licitații, constituesc niște cauze de ilicită îmbogățire pentru acționari.*

Așa jaf în averea publică, încă nu s'a pomenit la noi. Asanatorii moravurilor publice mînuitorii ferului roșiu, censorii și Catonii vieței noastre publice, au băgat mînele lor de acționari ai Băncii Agricole, pînă în fundul sacului public, și acum, în ultimele momente ale nemernicei lor guvernări, pradă și rămășițele, pe care lunga digestie de aproape 16 luni, nu le-a putut asimila.

Hotărît lucru, față de atîtea isprăvi ale guvernării carpiste, prelungirea la infinit al privilegiului Băncii Agricole, nu constitue cel mai mare scandal,—el va rămîne însă cel mai lucrativ.

De asta suntem singuri.

❑ *Direcția din Iași a C. F. a fost înștiințată telegrafic să nu primească mărfuri ce se expediază pe Bosfor, pînă la alt ordin.*

❑ *Astăzi s'au împlinit trei ani de la moartea Domniței Elena Cuza, cu care prilej s'a oficiat un parastas la mormîntul decedatei, la Solești.*

Domnul Teodor Rosetti, fratele defunctei Domnițe, a sosit astăzi dimineață la Vaslui, de unde a plecat la Solești.

❑ *Domnul Take Ionescu nu va mai sosi la 11 c. în Iași. de oare ce procesul trusturilor, sorocit a fi judecat în aceea zi la secția II-a a Curții, va fi amînat, după cererea părților, la 27 April.*

Domnul Take Ionescu va sosi, însă, la 21 Aprilie, spre a pleda, la secția I a a Curții, în procesul Sturza-Fischer.

❑ *Suveranul a declarat că va autoriza pe principii Ferdinand și Carol să-l reprezinte la serbările ce vor avea loc în Iași, cu prilejul desvelirei statuei Domnitorului Cuza.*

❑ *Serviciul divin de astăzi de la Mitropolie, cu prilejul zilei de naștere a M S. Regelui, a fost oficiat de I. P. S. S Milropolitul Moldovei, asistat de Episcopul Dunării de jos și Episcopul Teodosie al Romanului, veniți să asiste la rădicarea la rangul de arhiereu al P. C. Bartolomeu.*

❑ *Pensiile vor fi achitate la 15 a. c. și nu la 18 ca de obicei.*

❑ *Pantelimon.*

Ancheta asupra încercării de evadare a lui Pantelimon, a stabilit că banditul voia să spargă zidul cu o pilă, care i-a fost dată de un deținut, eliberat de curînd—și care, în ultimul timp, făcea pe gardianul în carcera lui Pantelimop.

Ca să ascundă pila, Pantelimon făcuse o gaură de șoarec și o puse acolo.

Pantelimon a declarat, că dacă ar fi reușit să iasă din carceră și ar fi fost somat de santinelă să se oprească, nu s'ar fi oprit—și atît mai bine pentru el, dacă ar fi fost împușcat.

❑ *Consiliul profesoral al facultății de medicină a delegat aseară în unanimitate pe decanul facultății d. dr. Leon, să protesteze împotriva dispoziției Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon, prin care s'a numit direct de către Epitropie d. dr. Socor ca delegat al consiliului profesoral, în juriul concursului de interni, fără ca d sa să fi fost delegat de acest consiliu.*

❑ *Consiliul profesoral al Facultății de medicină, a ales aseară pe d. dr. Manicatide ca delegat al acestei facultăți în Senatul universitar, în locul d-lui dr. Pușcariu, al cărui mandat a expirat.*

A candidat și d. dr. Socor, care nu poate să se consoleze, de căderea sa la decanatul Facultății; a candidat iarăși și iarăși a căzut, întrunind **două voturi,** *pe al său propriu și pe al obicinuitului apendice al său și al familiei, dr. Bacaloglu.*

❑ **In noul budget al casei sf. Spiridon a fost înscrisă o sumă pentru repararea spitalelor: Pașcanu (Iași), din Galați, Roman (o parte), Hiriău și Neamț.**

❑ Locul vacant în minister.

O deputație de 37 senatori s'au prezintat ieri, Vineri, d-lui P. P. Carp, rugîndu-l să aibă în vedere pe d. P. Missir și să-l facă ministru de instrucție.

Domnul Carp a răspuns:

— Pentru moment departamentul instrucției va rămîne vacant, de oare ce sunt prea mulți candidați și are să fie bocluc, dacă nu vom numi pe toți — ceea ce nu se poate.

Unul din senatori a întrebat apoi pe d. Carp dacă n'ar fi bine să se gîndească la concentrarea tuturor conservatorilor.

A urmat un dialog între șef și deputație, care a decurs astfel:

— Sunteți pentru disolvarea Parlamentului?

— Nu.

— Voesc jumătate din d-v să renunțe la situațiile lor în favoarea takiștilor?

— Nu.

— Ei, vedeți, replică d. Carp, concentrarea nu se poate face.

*

Domnul Grecianu a declarat deuă-zi unui prietin al seu: „nu pot intra într'un minister pasager". Aceluiași prietin i-a declarat ieri: „acum am ambiția să fiu ministru, fiindcă mulți nu mă agreiază."

❑ Numiri și transferări.

Domnul I. Vădeanu a fost numit intendent al palatului antrepozitelor și vămii din Iași; domnii C. Ghinea Ionescu, controlor fiscal la Iași și Stavrat din Falciu, au fost mutați între ei; d. C. Popescu-Drăgușeni a fost numit impiegat auxiliar cl. I la administrația financiară Iași, în locul d-lui C. Manariu, transferat la vamă; d. I. Oltenescu a fost numit impiegat auxiliar cl. I la administrația financiară locală, post nou creat.

❑ Percepția II, instalată în vechiul local al primăriei, se va muta, de la 23 Aprilie, în vechiul local din strada Mărzescu, casele Vasiliu.

❑ Ieri au depus jurămînt la prefectura de județ 11 funcționari numiți în posturile de pe lîngă breslele iașane. Dintre cei numiți nu s'a prezentat d. Eug. Stefănescu, care n'a acceptat postul de seeretar al corporației din Tg. Frumos.

❑ Școala sergenților de oraș va fi suspendată pînă la Noembrie, ministerul de interne ne aprobînd suma cerută pentru chirie.

❑ Invățătorii din Iași, au serbătorit aseară printr'o agapă intimă, pe d. Solomon Halița, pentru activitatea ce a desfășurat în favoarea corpului didactic.

Au rîdicat tuasturi d-nii Victor Munteanu, Sachelarescu, Grecea, Ionescu, Arbore, Vîrlănescu și alții, slăvind meritele d-lui Sachelarescu, ca om și coleg.

Invățătorii au profitat de acest prilej, pentru a cimenta o dată mai mult, solidaritatea lor.

❑ Astă-seară la Teatrul Național, în beneficiul d-nei Profir și a d-rei Anicuța Cîrjă, se va juca excelenta piesă națională *Curcanii*, de Gr. Ventura.

❑ Societatea mutuală din Iași „Fraterna Ajutorul" a luat deciziunea de a înființa o bancă de împrumut și economii pentru micii comercianți și meseriași.

❑ Am vorbit la timp despre delapidările făptuite de N. Zaharia, fost de multă vreme șef de secție la administrația financiară de Tutova.

Tribunalul a condemnat ieri pe defraudator la șase ani închisoare corecțională și 135 600 lei dispăgubiri către ministerul de finanțe.

❑ Pensiunea decedatului D. Suia, fost funcționar al casei Sf. Spiridon, a fost transmisă asupra soției salei, care va primi 120 lei lunar.

❑ Generalii Vasiliu Năsturel și Hîrjău, au fost înaintați generali de divizie. Generalul Vasiliu va fi și comandantul regiunei fortăreți Focșani-Nămoloasa-Galați.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în localitate, un caz de febră tifoidă și 3 cazuri de anghină difterică.

Bolnavii de anghină difterică, sunt veniți din județ.

❑ In curînd se va înființa în Iași un laborator de chimie industrială, biologică și agricolă, care se va instala în strada Alexandri, în apartamentul ce ocupă astă zi frații dr. Pekelman.

Noul laborator va avea o secțiune de microscopie și bacteriologie, sub conducerea d-lui dr. Mezincescu, profesor la facultatea de medicină și o secțiune agricolă și industrială, sub conducerea d-lui Haralamb Vasiliu, profesor de chimie agricolă la facultatea de științe.

❑ Elevii liceului militar din Iași vor face o excursiune topografică, în județul Neamț, la mijlocul lunei viitoare.

Tot atunci vor face excursiuni și elevii claselor superioare ale școalei militare din București parte în județul Neamț, și parte în județul Prahova.

❑ După o ultimă dispoziție birourile vămii Iași, vor fi mutate, în noul local, în cursul lunei curente.

Să sperăm că așa va fi.

❑ Atacerea rebeliunei de la Bădeni se instruiește astă-zi la cabinetul I de instrucție.

❑ **Judiciare.**—La s. II a Curții se judecă astă-zi apelul comerciantului Avram H. Șfarț din Iași, condemnat de tribunal la un an închisoare pentru faliment.

— Negețitorul Herșcu Marcu din Trg. Neamț, a fost condemnat la un an închisoare pentru faliment, iar complicele seu Șapsa Goldstein la 4 luni.

— Preutul D. Stăcescu, din Cucuteni a denunțat parchetului, că învățătorul A. Mircea a bătut grav pe eleva Profira M titelu, care a sucombat.

Dat judecății pentru denunțare calomnioasă, preutul a fost achitat. Afacerea în apel, și se va judeca la 5 Mai, la s. II.

❑ **Spectacole.**—*Păpușile*, gustata și apreciata comedie a lui Pierre Wolt, va fi reprezintată în Iași, la teatrul Național, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Mouclars și d-na Mița C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiștilor de seamă ai teatrului nostru.

— In curînd va sosi în Iași trupa teatrului Național din Craiova sub conducerea d-lui *R. Bulfinschi* care cu concursul d-rei *Francesca Rozan* și a d-lui *I. Manolescu* va da două reprezentații: *Patima*, în care d-ra Fr. Rozan și d. I. Manolescu au splendide creațiuni, și *Jertfita* (a Sacrifié) celebra piesă a lui Gaston Devore.

Vom reveni anunțînd publicului ieșan zilele de reprezentații.

❑ In noul program de astă seară Sîmbătă al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Atricana, film danez din seria pieselor lungi (2 părți).

Max Linder contra lui Nick Winter, extraordinară comedie.

O ascensiune pe muntele Cervin, (Matterhorn) Alpii Sviterei, escursiuni.

Jocul soartei, roman însuflețit.

Stînjenelul fermecat, feerie.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Mine Duminică (matineu la 3 ore ziua și seara) program nou cu:

„Complotul", o splendidă desfășurare film de mare artă.

Naufragiații, desfășurare maritimă.

Morala unui copil, roman însuflețit.

Pathé-Journal, între altele: Răsboiul italo-turc: Italia trimete regimente noui. —Impăratul Germaniei la Brema—Incercări de aeroplane demontabile în Franța—Suveranii Spaniei la Alicante. —Stockolm: Regele Suediei asistă la un concurs de ski—O ciocnire cu expresul Berlin-Hamburg—Monaco: Aviatorul Colliea cade cu hidroaeroplanul său în mare—Moda—etc.

❑ Din partea breslei cizmarilor, comitetul a trimis ministerului o contestație în contra constituirei noui bresle a cavafilor sub prețedinția d-lui N. V. Vasilescu. Comitetul cizmarilor susține că nu există de cît 2 cavafi în regiunea Nicolinei, ceilalți fiind cizmari propriu ziși.

❑ La concursul de interni de spitale, care va începe L ni, s'au mai înscris: d ra Victoria Nițescu, domni Iordache Chiru și D. Mantz.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea,** *str. Bucșinescu 15, Iași.*

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Ultima Oră

București 7 Aprilie

Blocarea Dardanelelor

Consiliul de miniștri bulgar.

Bombardarea fortărețelor turcești

Credința corpului didactic

Atențiunea Europei este viu încordată asupra nouei faze, în care a intrat războiul dintre Italia și Turcia.

Comerciul cu Turcia stagnează și îngrijorarea crește, părerea generală fiind că evenimentele pot lua repede o turnură, de tot gravă.

Iată telegramele primite.

*

Sofia - Consiliul de miniștri s'a întrunit eri în ședință extra-ordinară.

S'a ocupat de blocarea Dardanelelor și de modul cum vasele italiane au atacat forțărețele turcești.

Guvernul bulgar, considerînd însă, că aceasta a fost numai o demonstrație a Italiei, pentru a face ca puterile să intervie și să silească Turcia a accepta condițiunile de pace, a hotărît să păstreze neutralitatea, ca pînă acuma.

*

Berlin — Ziarul *Berliner Tageblatt*, află că flota italiană s'a retras, din fața Dardanelelor.

*

Londra.—O telegramă sosită aci aseară, la oarele 6 și jum. anunță, că flota italiană a reluat acțiunea, bombardînd fortăreața Ilid-Bar, cauzînd mari stricăciuni.

Turcii au avut 3 morți și 1 rînit.

Au mai fost bombardată și o altă fortăreață.

Aci turcii au avut 7 morți și 23 rîniți.

*

Londra.—Azi dimineață, încrucișătorul Tangliar, după ce a bombardat fortăreața Terk-Said, apoi a luat drumul spre Nord.

*

Constantinopol. — Corpul diplomatic, pare a fi convins, că demonstrația flotei italiane, a avut de scop de a exercita o presiune asupra Turciei,—dar că încercarea nu a reușit.

Așa, că este de așteptat un nou atac.

Naufragiul Titanicului

— Primele povestiri ale salvaților —

Groaznicele lupte din salupe

— Curajul colonelului Astor —

Cum au murit soții Gagenheim

O dramă de iubire pe vapor

Newyork.—Mari forțe polițenești păzesc birourile societății Witte-Star, în potriva căreia indiguarea crește.

In oraș doliul este general.

*

New-York — *Procurorul a deschis o anchetă în potriva societății Witte Star, fiind aproape pe deplin stabilit, că a ținut ascuns ore întregi faptul naufragierei vaporului Titanic, mărind prin aceasta dezastrul și împedecînd chiar salvarea.*

*

Londra. — Ziarele publică amănunte mai precise asupra catastrofei.

Se dovedește acum, că pentru a putea încăpea în puținele șalupe de salvare, a fost o luptă îngrozitoare. Mulți din cei salvați sunt răniți, în urma acestei lupte.

Cei mai slabi, au fost aruncați din șalupe și alții mai viguroși le luară locul.

*

New York.— Presa americană, aduce ca dovadă, că n'a fost aproape nici o călăuză, în salvare, faptul numărului mare de marinari, cari sunt salvați.

Aceasta denotă, că aceștia înarmați au îndepărtat pe călători, pentru a se salva pe dînșii.

*

New York.—Se afirmă că mai bine de 200 de călători, cari au putut ajunge în șalupe, au fost asvîrliți în mare și lăsați prada valurilor.

*

New-York.—Colonelul Astor, Wiedener, și maiorul Bott, au stat nemișcați pe bord, refuzînd să accepte a intra în șalupe, ei îndemnînd a se face loc femeilor și copiilor.

D-na și d. Gugenheim, miliardari, stăteau, și așa și-au găsit ambii moartea.

*

New York.—Pe întinsul ocean au rătăcit bărcile un timp îndelungat, pînă ce a sosit vaporul Carpathia. Mulți călători au murit, în urma frigului. Cadavrele lor au fost aruncate în apă.

*

New-York —Publicistul Wozk, redactor la ziarul „Evening", care se afla printre cei salvați, povestește astfel Catastrofa:

Marele Ghețar a fost zărit la un sfert de milă depărtare și n'a trecut mult și avut loc ciocnirea.

S'a dat ordin a se da drumul bărcilor de salvare.

Pentru ocuparea primelor bărci, a fost o luptă îngrozitoare.

Abia după aceasta, s'a dat ordinul ca să se permită debarcarea în șalupe numai femeilor și copiilor.

Ofițerii s'au postat în fața eșirei, trăgînd focuri de revolver.

Au urmat apoi o explozie teribilă și Titanicul a început a se scufunda.

In acest moment însă, la o altă extremitate a vaporului acestuia colosal, muzica cînta, neștiind încă primejdia.

*

New-York.—Marele financiar Isidor Strauss, se afla pe vapor cu soția.

El isbutise să obție un loc în șalupă pentru soția sa, dar cînd și dînsul vroia să treacă, fu oprit.

Atunci d-na Strauss, s'a smuls din mînele celor, cari vroiau s'o reție, a părăsit șalupa și s'a repezit pe vapor, căzînd în brațele soțului seu.

Curînd valurile i-au acoperit pe amîndoi.

*

Newyork.—Colonelul Astor stătea pe bord, vorbind cu soția sa, care se afla într'o șalupă.

Cînd șalupa s'a îndepărtat, n'a trecut mult și colonel căzu în apă.

*

Newyork.—D-na Tannssij a trebuit să fie smulsă cu forța din brațele soțului seu, pe care nu vroia să-l părăsească.

Cu groază cei salvați își amintesc toate aceste scene.

INTREVEDERE

[Bucureşti.—O intrevedere a avut loc eri, între d-nii Take Ionescu și Ionel Bratianu.

Comitetul executiv liberal

Bucureşti.—Azi la orele 5 se'ntrunește comitetul executiv liberal, la locuința d-lui Ionel Brătianu.

Familia regală la Sinaia

Sinaia.—Familia regală a sosit eri, la orele 4.50. Au fost întîmpinată de autorități și de starețul mînăstirei Dionisie, care a urat buna sosire.

Regele arăta bine, dar c'am enervat

Incorectitudinea primarului Vienei

Viena. — Produce mare sensație destăinuirea deputatului social democrat Schunejer care afirmă, că primarul Vienei, d. Neumaier, administrează un fond de 400,000 coroane, ale căruia dobînzi trebuesc distribuite săracilor.

Ori primarul, în loc de aceasta, dădea dobînzile fratelui seu.

Destăinuirea face obiectul discuțiunilor generale.

Complectarea Ministerului

Bucureşti. — In cercurile guvernamentale, se afirmă, că s'a hotărît în definitiv întrarea d lui D. Grecianu în minister.

Te-Deumul de azi

Bucureşti. — Cu prilejul aniversărei nașterei Regelui, s'a oficiat azi un Te-Deum, la care au asistat toți miniștrii. Serviciul religios a fost oficiat de Mitropolitul Primat.

Dl. general Crăiniceanu, a rostit o scurtă cuvîntare.

Moartea lui Apostol Papadopol

Galați. — A încetat din viață Apostol Papadopol, fost deputat.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceă generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucuresti

a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.

Funcționare perfectă garantată

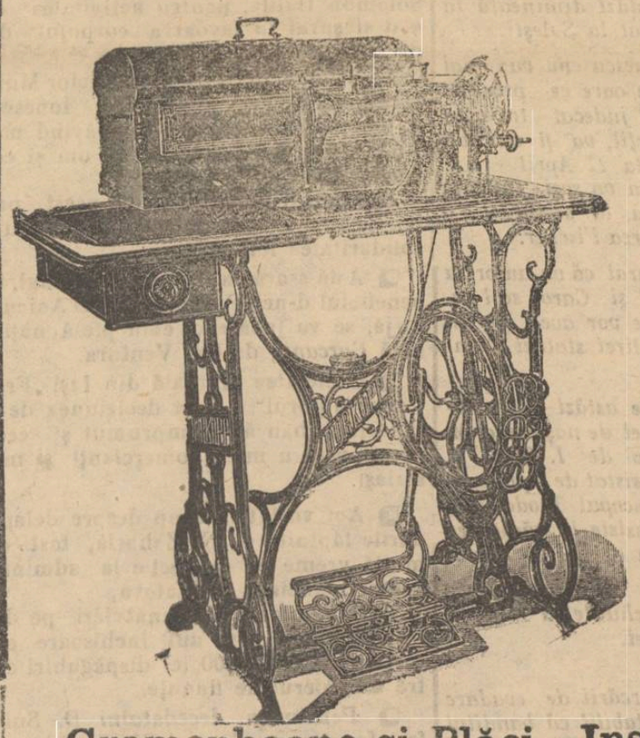

Biciclete **BRENABOR** întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate costă acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădult, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii şi Farmaciștii.*

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

PORTE-FEUT En FONTE INFRAYABLE Prix: 0f50c. Raymond GARNIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix 14 fr. R. GARNIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyżanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Sion 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No. 1563 —Marţi 10 Aprilie 1912

Căptuşala junimistă

Sunt materii aşa ţesute că se înfăţişează cu două feţe. Cînd se roade una se întoarce, şi dosul devine faţa; iar dacă pe la buzunare se cunoaşte îndoitura şi rosătura, treaba croitorului să acopere beteşugul.

Alte stofe au însă o îndoită ţesătură; una faţa — e mai lustruită din cauza călcăturii ferelor calde; alta —dosul— mai lănos şi deslănat: Pentru asemenea stofe se întrebuinţază căptuşala; care poate fi de mătasă, de lănuţă ori de *chimbrică*, dacă omul nu vrea să-l ţie mai mult aţa de cît faţa.

Omul cheltuitor şi luxos se mulţumeşte să poarte hainele numai pe o parte şi n'aşteaptă să se roadă prin coate ori să le mai întoarcă cu dosul pe faţă. Ba cei mai mofturoşi nici nu iartă ca haina să facă cute; pantalonii genunchi şi gherocul creţe pe la coate. Şi leapădă haina şi alta nouă îi ia locul.

Norocul croitorilor cu asemenea clienţi; cari fac haine după sezon, ba şi cîte două rînduri de haine pe unul şi acelaşi sezon.

Nu ştiu de ce, dar la vederea unui guvern Maiorescu, după un guvern Carp, îmi vine în minte căptuşala la o haină.

Faţa guvernului Carp s'a dus, s'a ros după 15 luni de zile. Făcuse genunchere jos; făcuse creţi în coate, se rosese pe la buzunare, ba mai căzuse cîte un bumb doi; în sfîrşit se ponosise.

Un guvern ponosit; o haină slinoasă şi ponosită. Trebue vîndută la *n'ai cevo*. A venit telalul la vînzare; dar nu s'a făcut tîrgul; căci stăpînul arătîndu-se zgîrcit şi econom a crezut de cuviinţă să întoarcă căptuşala drept faţă şi să pună petice pe la coate şi la buzunare.

Şi aşa dintr'un guvern faţă-Carp, a eşit un guvern căptuşală-Maiorescu.

De ce s'a dus guvernul Carp?

De ce a venit guvernul Maiorescu?

Guvernul Carp se ponosise. Fiind guvern de provocare îşi tocise raţiunea de a mai fi la putere. In lipsă de idei hotărîte de guvernare, guvernul Carp a dat drumul nebunilor săi să calce legile organice ale ţării şi să asmuţe toate patemile.

Şi în această asmuţare a patemilor, cei 3 irozi din guvern au aruncat cu noroi în legi, în armată, în justiţie în cinstea partidelor.

Din sîngele vărsat cu durere la 1907 Nicu Filipescu şi-a făcut armă de răsbunare.

Din instituţia Băncii Naţionale, acelaşi ministru îşi făcuse prilej de a denunţa ca pe o escrocherie internaţională; din societatea tramvaiului Alex. Marghiloman îşi făcuse o armă să calce legile ce privesc dreptul de contract şi proprietăţile pentru a izbi în oameni nevinovaţi, cari s'au încrezut în legalitatea întreprinderilor noastre economice.

Iar pe deasupra tuturor a venit bătrînul preşedinte ca să aplice *ferul roş* la afacerile zise patriotice.

Şi dogoreala urii şi a răutăţii a ars faţa, a decolorat'o şi iată-l că de abia guvernul Carp a luat afacerea pe mînă la Decembrie, ca la April să nu mai fie. In patru luni de zile s'a uzat, s'a boţit, s'a ponosit bunătate de faţă a guvernului Carp!

Ţara reclama o schimbare; şi prilejul era dat ca cu această schimbare să se facă deplină dreptate politică celui nedreptăţit.

De cît dreptatea s'a amînat; căci din spirit de zgîrcenie politică, Coroana a îndemnat pe d. Carp să schimbe căptuşala drept faţă, ca doar-doar a mai duce haina roasă cu faţa pe dedesupt.

Că Coroana a îndemnat pasul este afirmarea d-lui Carp încă de 3 luni de zile în urmă, făcută neamţului de la Viena, că poate prezice că nu va fi un guvern Take Ionescu.

Ceia ce Carp spunea la Ianuarie s'a împlinit în April. Coroana zgîrcită a dat înlesnire guvernului Carp să schimbe faţa cu dosul şi iată dar cum căptuşala a eşit la faţă!

Dar care e prostul să dea guvernului căptuşală, creditul politic al guvernului faţă? Care e naivul să crează că ceia ce n'a făcut şeful, va face subalternul? Cine va bănui chiar că provocarea a fost o stare personală a guvernului Carp-Filipescu-Marghiloman, pentru a zice că guvernul Maiorescu vine cu ramura de măslin?

Din ziua cînd guvernul a întors căptuşala pe faţă s'a văzut că ţara se afla în faţa unui guvern de operetă bufă.

Dl. C. C. Arion la interne! Dar ce reprezintă politiceşte d. C. C. Arion pentru a vedea în el chintesenţa guvernului Maiorescu!

Cum căptuşala stă cusută cu aţă pe faţă, aşa stă atîrnat guvernul Maiorescu de cuvîntul d-lui Carp. Ori cuvîntul d-lui Carp e isprăvit. D-sa a fost; d-sa nu mai e organ oficial şi aşa exoflisit oficial din ţiţîna politică va înlesni el singur exoflisirea guvernului Maiorescu din capul ţării.

Guvernul d-lui Maiorescu poate sluji cel mult ca un guvern de tranziţie spre guvernul Take Ionescu, singurul chemat a întruni toate forţele conservatoare, ca să dea în 1912 guvernul cel mare, pe care l'a dat Lascar Catargi în 1891—1895.

Şi atunci... tot e bună la ceva şi căptuşala!

Gh. Ghibănescu

Uriaşul politicei romîne

In marea sa admiraţie pentru d. Carp, „Epoca", după ce şi-a secat izvorul calificativelor hiperbolice, declară că şeful este „un uriaş al politicei romîne".

De obiceiu, istoria giganţilor nu ocupă tocmai paginile cele mai aurite în cartea neamurilor, şi dacă chiar faimosul Goliat, uriaş şi el, a păţit'o cu David, încă de acum 5000 de ani, astăzi cînd epoca legendelor s'a dus, cu atît mai mult riscă, tot ce e prea gâligan, să iasă din sfera normală a vieţii publice.

E lucru rar, în adevăr, un Goliat în politica romînă, pe scaunul de prim-ministru mai ales, pe cîtă vreme ştiut este că aseminea rare şi preţioase specimene de indivizi, abia dacă se mai găsesc a fi expuse curiozităţii muritorilor prin baracele din câmpul Teilor, în timpul bîlciului anual al Moşilor.

Mărturisim, de altfel, că în materie de uriaşi, noi ceştia-lalţi mai mărunţei, şi cari suntem deprinşi cu proporţiile regulate ale oamenilor şi ale lucrurilor, împărtăşim în totul aprecierile spiritului Fontenelle, care, vorbind despre uriaşii politici, spunea că aceştia îi fac efectul unor case cu şase etaje, întru cît capul gigantelui, ca şi mansarda casei, sunt în totdeauna cele mai prost mobilate.

Uriaş d. Carp, o fi, nu tăgăduim, dar numai în felul său. Aşa, de pildă, şeful junimiştilor ţine, ca lungime, recordul anilor petrecuţi în opoziţie. Sub acest raport, este un uriaş. Se mai justifică, ia răşi, calificativul pe care „Epoca" îl dă domnului Carp, dacă nu cumva organul junimist a vrut să facă aluzie la grandomania preşedintelui de consiliu.

Este, fireşte, faptă de gigante politic— cînd nu'i de nebun—să pretinzi că ai învins Coroana şi ai biruit naţiunea. Tot din apucături de uriaş mai sînt şi credinţele d-lui Carp, care îşi închipue că ori ce faptă mare s'a făcut în ţara aceasta este opera d-sale... din opoziţie.

Cu aceste rezerve, epitetul pe care Epoca *îl conferă primului ministru îşi are rostul său, iar reclama pe care o face în jurul acestui extra-ordinar fenomen rămîne, atunci, o simplă chestie de tarabă în contra căreia nimic nu e de zis.*

Primar cu delegaţie

— O inovaţie piramidală a şerului pentru cazul că ar fi chemat să-l facă pe mutul în ministerul surzilor —

Cu chestiunea veşnic veselă dacă şerul, fost sub-prefect, va fi chemat sau nu să umple vacanţa ce există la departamentul instrucţiei — cu această chestie am ajuns exact ca şi cu chestia ieftenirei traiului: o discuţi dar nu-i dai de hac.

Noi nu ştim, dar nobilul candidat ştie; el se crede în posesia portofoliului instrucţiei. In această calitate viitorul sfetnic al Tronului caută să regulezе succesiunea la primărie.

Primar vrea să fie d. Cosmovici—dar se opune d. Stamatiu, vrea să fie d. Stamatiu, dar se opune d. Cosmovici, vrea să fie d. G. Botez, dar se opun d-nii Cosmovici şi Stamatiu.

Şerul, care are cap de ministru, dovadă că el vrea să fie ministru, a luat în studiu chestia delicată a atîtor opuneri şi a ajuns la o soluţie genială: Iaşul va avea primar, dar oponenţii Cosmovici şi Stamatiu nu vor avea primar şi deci vor putea rămînea la locurile lor.

Şi iată cum: el, şerul, după ce întrarea lui in minister va fi hotărîtă, va cere ca decretul să întărzie a fi semnat, va sosi la Iaşi, va da delegaţie d-lui Botez să gireze afacerile ca primar; oponenţii Stamatiu şi Cosmovici nu se vor mai opune, căci delegat de primar nu-i chiar primar;—apoi şerul va pleca să depună jurămînt de ministru şi astfel va fi primar la Iaşi şi ministru la Bucureşti.

N'am inventat. Nici n'am fi fost în stare să ticluim o asemenea reţetă.. complicată, dar garantăm exactitatea ei şi recomandăm pe autorul ei: ie genialul Grecianu.

Barbatul de stat care vrea să fie ministru şi care, în vremuri ridicole la fel, sub ministeriatul lui Tanase, fusese ministru de justiţie, acest bărbat crede, că dacă va fi ministru, va mai putea fi şi primar şi astfel va fi în drept să dee delegaţie unui consilier comunal să-i ţie locul. Asemenea delegaţie d. Grecianu n'ar putea-o da unui consilier, nici chiar în cazul cînd ar vroi să plece în congediu.

Dar... delegaţia este temelia şerului. Cînd a fost ministru de justiţie, dădea delegaţii jurisconsulţilor să-i întocmească legi; de va fi să fie ministru de instrucţie, va da delegaţie secretarului general să fie el ministru, dar plănueşte să dee delegaţie unuia să fie primar la Iaşi şi să ţie astfel locul, la primărie, ministrului de instrucţie.

Cap de ministru!

Spitalul guvernamental

D. Carp ameninţa odată că va da drumul nebunilor; nu s'a ţinut de cuvînt, a dat însă drumul nevolnicilor.

D. Titu Maiorescu care şi-a pierdut logica din pricina limitei de vîrstă, a fost totuşi găsit volnic ca să fie ministru. Ba se pare că treaba cu afacerile străine a mers aşa de bine, în cît d. Carp a cedat locul d-sale d-lui Maiorescu, care a şi format cabinetul.

Modul de recrutare a noilor miniştri, a fost cît se poate de simplu. D Maiorescu se dusese la ministerul de finanţe ca să-şi încaseze pensia, s'a oprit o jumătate de oră la ghişet, şi primul sosit a fost generalul Argetoianu. Invitaţia s'a făcut, pensionarul a primit şi iată-l ministru de răsboiu. Puţină vreme după aceia a sosit şi d. Th, Rosetti —d-sa a fost convins şi mai uşor. Cabinetul s'a constituit în chiar casieria centrală a ministerului de finanţe, angajamentele s'au semnat pe ghişetul pe unde se plătesc pensiunele şi iată-ne azi cu cel mai original cabinet din cîte a văzut vre'o dată Europa constituţională: cabinetul pensionarilor.

Salvarea a fost înştiinţată să ţină ambulanţele ei în permanenţă, la dispoziţia consiliului de miniştri, iar sala de consiliu a fost special amenajată în vederea vrîstei noilor secretari de stat. Instrumente medicale, ultima perfecţiune au fost comandate şi vor fi puse la dispoziţia consiliului de miniştri. Directorul serviciului sanitar va lua parte, în chip obligatoriu, la consiliile de miniştri şi va trebui să fie asistat de un specialist în boale de gît, nas şi urechi iar din partea ministerului de lucrări publice s'a delegat un oculist.

Un parc miraculos

Drept peste drum de catedrala Metropolitană din Iaşi, în josul casei Iurist, există o porţiune de loc, care, neflind nici pietruită, nici asfaltată, este o mocirlă ca toate morcilele—de şi locul ei n'ar fi în centrul oraşului.

Actuala administraţie comunală, care toată ziua ucide caii primăriei, n'are gînd să dispună ca mocirla să dispară, de şi ar fi treaba administraţiei să facă contrarul.

Numai lăzile mari—aşa de rari într'un oraş mic—d. Cosmovici sau Stamatiu, izolat sau solidar, se gîndesc la acel colţ urît şi nesănătos. Cum la zile mari se oficiază servicii divine la Mitropolie—cu care prilej atît d. Cosmovici, cît şi d. Stamatiu se cilindrează, se mănuşeazā alb şi pun decoraţii—locul de peste drum de Mitropolie—devine parc.

Miraculoasa horticultură o fac podarii.

Ei destupă pămîntul şi tot ei vîră în el copăcei de brazi. Apoi de îndată ce serviciul divin este terminat, şi domnii Cosmovici şi Stamatiu se întorc majestuos la domicilii, aceiaşi podari scot copăceii şi mocirla este redată publicului.

Lumea se minunează. Unul spune:

— Acum trecui p'aci şi nu erau copăcei de brazi. Cum de au răsărit?

Un altul:

— Nu ie un ceas d'atunci, trecînd p'aci văzui mulţime de brazi. Acum au dispărut. Nu înţeleg!

Apariţia şi dispariţia „parcului" este o inovaţie de horticultură proprie administraţiei noastre comunale, care o execută cu colaborarea măturătorilor de strade.

Horticultură a la Fregoli: aci este, aci nu-i. Dar cine este autorul ei?

Domnul Stamatiu spune că d. Cosmovici, d. Cosmovici că d. Stamatiu— cînd parcul dispare. Dar cînd apare, cînd copăceii răsar din mîinele podarilor, ca să facă parte integrantă din Te Deum, atunci chestia devine controversată.

Atunci d. Cosmovici spune că el este autorul plantaţiei subite, iar d. Stamatiu spune că el este.

Să-i credem pe amîndoi şi să dăm parcului numele de Monceau—parcul copiilor din Paris, căci manopera cu „infrumuseţarea Iaşului"—este o jucărie de copil, o jucărie grotescă, demnă de inteligenţa lui Cosmovici, demnă de acea a celuilalt, demnă de a amîndurora —în ridicolă colaborare.

OAMENI ŞI LUCRURI

Invăţămintele tragediei

Sunt nenorociri despre cari ai dori să nu vorbeşti nici odată,—sau cel puţin destul de tîrziu, cînd nici-o dezminţire, nici-o îndoială nu mai încape şi nu mai e cu putinţă. In rîndul acestora e şi catastrofa „Titanicului",— o întîmplare care ocupă şi va mai ocupa încă multă vreme gîndirea oamenilor, stăpînind ca o obsesiune neagră sufletele tuturora.

Nici-o imaginaţie de romancier n'ar fi născocit titluri mai senzaţionale de cît titlurile, pe cari le văzurăm în gazetele cari au povestit tragedia grozavă a scufundării Titanicului.

Au fost într'adevăr extraordinare toate detaliile ce alcătuiesc drama uriaşă petrecută în oceanul atlantic şi ca o ironie eternă va supravieţui numele acesta de „Titanic"—amintind odată mai mult... micimea omenească faţă de adevărata forţă titanică a Naturii.

Ca un roman bogat în capitole captivante, aşa se înşiră peripeţiile.

Iată, dintru întăiu, marea atracţiune a lucrului nou, a lucrului măreţ şi desăvîrşit: vaporul uriaş, menit a sfidà furia valurilor; iată lumea bogată disputîndu-şi locurile şi rivalizînd în a plăti sume fabuloase pentru această... premieră,—de a face călătoria cea dintăiu cu cel mai frumos şi mai mare transatlantic.

Iată apoi atîtea alte capitole de senzaţie. O pepinieră de milionari,—unii avînd asupra lor scule de un preţ fabulos, cu deosebire femei cari duc cu dînsele simbolul eternei deşertăciuni,— abundenţa de briliante pe cari n'ar fi avut cui să le încredinţeze şi au preferat să le poarte cu ele în călătorie, în ultima călătorie...

Iată apoi momentul zguduitor,—ciocnirea între massa enormă a insulei de ghiaţă plutitoare şi uriaşul plutitor,— două fulgerătoare repeziciuni contrarii, din care trebuia neaparat să izvorască peirea. Şi ce peire! Noaptea, în mijlocul apei, pe un frig şi un întuneric înfiorător,—aierul străbătut de gemete. Dar nu e numai gemătul de frică al instinctului de viaţă,—ci e şi eroizmul înălţător, devotamentul şi abnegaţia celui tare cătră cel mai slab, e mila supremă a barbatului pentru femee şi copil, —pînă cînd într'o mută resignare, sutele de oameni, hotăriţi ori înlemniţi, îşi simţes sfîrşitul în tăcerea supremă a oceanului, care va fi înghiţi întreaga oştire, răpusă într'un crîncen răsboiu cu elementele, fără vre-o nădejde de ajutor, ori de scăpare!

Prin mărimea ei, tragedia e aproape majestoasă, aproape sublimă. E, mai cu seamă, plină de învăţăminte şi dătătoare de poveţe...

Rodion

Mijloace pentru eftenirea traiului

Incercările de pînă acum de a realiza pe cale legislativă eftenirea traiului nu au reuşit nu numai la noi, dar nici în ţările streine, unde oamenii politici şi economiştii, îşi dau totuşi destulă osteneală spre a studia amănunţit chestiunea şi a găsi soluţiuni. Şi e de prevăzut că toată truda aceasta va fi liniamente generală, zadarnică, fiindcă nu se poate lupta contra unei forţe fireşti, cum este înmulţirea zilnică a cererei faţă de oferte ce stau pe loc.

Cînd, de pildă, se urcă preţul grîului din cauză că producţiunea mondială a fost slabă, pe cînd nevoia de pîne creşte pe zi ce trece, care ar putea fi intervenţia unui legiuitor spre a opri scumpirea produsului? S'ar putea întrebuinţa cel mult o siluire universală a detentorilor de marfă, irealizabilă însă atît fiind că ar fi greu să se obţie o înţelegere a tuturor Statelor, cît şi din cauză că nu mai credem cu putinţă, în zilele noastre o constrîngere a comerţului liber.

Altă pildă. Se ştie cît de mult s'au scumpit chiriile în Bucureşti, şi că ar fi o adevărată bine facere pentru locuitorii cu mai puţină dare de mînă, dacă s'ar găsi un mijloc de a se reduce această cheltuială, dar cînd cauza principală a acestei urcări de preţuri este înmulţirea cererei fără să existe în acelaşi timp şi o înmulţire corespunzătoare a ofertelor, fiindcă nu se clădeşte în Bucureşti atît cît ar trebui şi mai mai ales nu se construesc apartamente mai mici, ce ar putea să facă legiuitorul spre a găsi o soluţie? S'au creiat avantagii pentru societăţi cari vor construi locuinţe eftine, dar acestea nu pot satisface de cît pe prea puţini nevoiaşi aşa că chestiunea tot deschisă rămîne.

Măsurile legislative sunt prin urmare nişte simple paliative fără valoare reală şi fără putinţa de a rezolvi problema, nu numai în întregul ei, dar nici măcar în mod parţial.

Există totuşi mijloace de a se uşura întru cîtva cheltuelile crescînde ale populaţiunii de la oraşe, mijloace ce cad mai mult în resortul administraţiunii de cît al puterei legiuitoare.

Aşa ar fi nimerit dacă organele administraţiunilor competente ar putea supraveghea de aproape diferitele carteluri tacite ce se încheie din cînd în cînd între negustorii din cutare branşă, cu scopul vădit de a exploata pe cumpărători.

E foarte adevărat că o asemenea supraveghere cere multă perspicacitate, care — de ce să ascundem adevărul? — cam lipseşte funcţionarismul nostru. Dar dacă controlul acesta s'ar putea realiza, ar fi uşor să se găsească şi mijloacele putincioase spre a zădărnici înţelegerile încheiate cu unicul scop de îmbogăţire în dauna populaţiunei.

Un alt mijloc — şi după noi unul din cele mai eficace — ar fi înlăturarea intermediarilor dintre producători şi consumatori, intermediari care scumpesc alimentele de prima necesitate. Este ştiut de toată lumea că multe mărfuri trec adesea prin mînile a 3, 4 şi 5 intermediari, înainte de a fi expuse vînzării, şi toţi aceştia cîştigînd cîte ceva, fireşte că marfa se urcă în preţ. Din cauza aceasta consumatorul plăteşte prea scump, fără ca producătorul să profite cu nimic din diferenţa de preţ.

Dar şi înlăturarea intermediarilor nu s'ar putea realiza forţat, ci numai prin măsuri indirecte, care să zădărnicească putinţa ca ei să se amestece în relaţiunile dintre producător şi consumator. Ca să se ajungă la aceasta, ar fi necesar ca administraţiunea să pună la îndămîna factorilor celor mai interesaţi producătorul şi consumator mijloacele de a comunica direct.

Ţaranul din împrejurimile oraşului vine la tîrg şi ar putea să-şi vînză marfa direct cumpărătorului, dacă intermediatorul nu l'ar opri în drum şi i-ar cumpăra produsele spre a le revinde. Dar ceea ce poate ţăranul, nu ar putea arendaşul sau proprietarul rural, căruia nu-i putem cere să umble cu găinile, ouăle, untul, etc., din casă în casă, mai ales că marfa sa e cantitativ mult mai numeroasă. Agricultorului mare trebue să i se pue la dispoziţie mijloace speciale de a comunica cu consumatorul.

Printre aceste mijloace, cel mai practic ar fi cel întrebuinţat în străinătate: înfiinţarea aşa ziselor trenuri alimen-

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

tare, care deservesc regiuni anumite. Trenurile acestea pțeacă de pildă, dintr'un județ ceva mai depărtat de Capitală, încarcă la stațiunea terminală toate alimentele destinate vînzării, se opresc la toate stațiunile intermediare, fie spre a primi, fie spre a descărca o parte din marfă, și ajung apoi la cealaltă gară terminală, să zicem București, unde se descarcă totul spre a fi oferit consumațiunii. Cu modul acesta se oferă producătorului putința de a-și expedia marfa cu înlesnire și de a o vinde cu un preț acceptabil, iar consumatorului putința de a se aproviziona direct de la producător fără intervenția cam scumpă a diferiților intermediari.

Dar nu ar fi suficient să se înființeze trenurile alimentare, ci ar trebui ca ele să și fie prevăzute cu cele trebuincioase pentru transportul acelor produse, care se pot altera sau strica pe drum. Așa trenurile acestea ar trebui să fie prevăzute în primul rînd cu vagoane frigorifere. Apoi e inevitabil ca și tarifele de transport să fie în așa fel întocmite, în cît produsele să nu se scumpească prea mult din cauza fractului.

Trenuri alimentare de acestea funcționează de ani de zile în Franța, Germania Belgia, Austria, etc., și s'au dovedit a fi de cel mai mare folos, mai ales pentru locuitorii din orașele mari, cari cumpăra ast-fel obiectele de hrană cu prețuri originale.

Era vorba, dacă nu ne înșală memoria, ca și la noi să se înființeze între Fetești și București un asemenea tren alimentar, dar nu mai știm din ce cauză nu s'a realizat proiectul. Fost-a prea exigentă direcțiunea căilor ferate, care ține mult la taxele ei de transport? S'au intervenit-a alt motiv? Știm numai că nu s'a făcut nimic. Și e regretabil.

Căci în tot cazul nu ar fi stricat să se facă o încercare, și ar fi de dorit ca ea să se realizeze și acum, de pildă tot pe distanța Fetești-București, rămînînd ca în urmă să se pue în circulație trenuri alimentare și în alte regiuni.

Chiar dacă Statul, reprezintat în cazul de față prin administrația căilor ferate, ar trebui să facă un mic sacrificiu și nu ar încasa din traficul alimentar venitul ce-i produc trenurile obișnuite de marfă, încă nu ar fi cine știe ce pagubă mare, pe lîngă că s'ar dovedi că guvernul ține în adevăr, să și realizeze dorința de a eftini traiul.

Pilda aceasta, care constitue un mijloc de a fi de folos publicului prin punerea consumatorului în legătucă directă cu producătorul și deci prin înlăturarea intermediarilor, ilustrează cele ce am spus mai sus: că nu e totdeauna nevoe de intervenția legiuitorului, ci că se pot realiza îmbunătățiri și pe simplă cale administrativă.

Măsuri de felul acesta vor avea apoi și un alt efect economic tot atît de important: cînd vor exista mijloace de transport la îndemîna tuturor producătorilor,—aceștia—vorbim în special de agricultori — vor găsi calea deschisă spre comercializarea și industrializarea agriculturii, de unde va rezulta fără doar și poate creșterea bogăției publice.

Dar acesta e un capitol special, pe care îl vom trata într'un viitor articol, spre a demonstra că sporirea avuției naționale prin eftenirea traiului nu este atît de paradoxală cum pare la prima vedere.

Rom. Agr.

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al școalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a școalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcționar" post-restant.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare și mijlocie cu mai multe pietre, se vinde.
Adresa: V. Brăileanu,—Iași.

Inmormîntarea lui Petre Popescu

— Avocat din Huși —

Am anunțat în numerele trecute despre încetarea din viață a prietenului nostru Petre Popescu, avocat din Huși, în urma unei lungi și grele suferințe. Inmormîntarea s'a făcut după dorința ultimă a defunctului, în satul său de naștere Schiopenii, el fiind fiul veneratului preut din Schiopeni Ion Popescu.

Simbătă la orele 3 p. m. a fost pornit cortegiul de la locuința defunctului din Huși, unde întregul cler din Huși, în frunte cu protoereul județului au făcut o mică ictenie în asistența tuturor membrilor Tribunalului, a întregului corp de avocati și a numeroși prieteni. La plecarea cortegiului d. Petre Gădeiu, magistrat stagiar a ținut o prea frumoasă cuvîntare în numele colegilor săi din magistratură, arătînd meritele defunctului ca avocat, ca cetățan și ca prieten.

Cortegiul s'a oprit apoi în fața Tribunalului unde d. avocat C. Popov a ținut o mică cuvîntare în numele baroului.

Apoi cortegiul a străbătut străzile principale ale orașului pînă la biserica sf. Ioan, de unde apoi a plecat spre Schiopeni, distanța de 10 klm. In satul Cărligați cortegiul a fost întîmpinat de săteni și părintele Cașu a făcut o mică ictenie.

Pe la orele 6 p. m. s'a ajuns la Schiopeni, eșindu-i întru întîmpinare întreg satul, barbați, femei și copii, și în cîntări a fost depus corpul în biserica din sus.

Inmormîntarea s'a făcut a doua zi cu toată ceremonia cerută de așa jale generală ce se vedea pe fețele tuturor.

La cimitirul bisericei din jos, prietenul nostru d. Gh. Rășcanu, avocat, a ținut ultima cuvîntare în numele clubului partidului conservator democrat din jud. Fălciu, în cuprinderea următoare:

Intristată adunare,

O durere și o tristă împrejurare ne'a adunat pe toți în acest loc!

Mare ni-e jalea noastră a tuturor, în perderea prea de timpuriu a lui Petru I. Popescu, întâi, *a părinților*, care au perdut un fiu ascultător, înțelept, care le făcea cinste și era mîngîerea bătrînețelor lor;

al doilea, *a soției*, căci a pierdut un soț model, blînd, bun și iubitor, și apoi al *fraților și surorilor*, căci au perdut vlăstarul care plecînd din aceiași tulpină, a crescut și s'a desvoltat așa de mult, în cît a umbrit pe celelalte, de și sub umbra lui găsiau sprijin, ajutor și mulțumire cu toții;

a *rudelor*, căci au perdut cu dînsul, pe un Stîlp puternic, în mîngîierea suferințelor lor și apărarea intereselor;

a voastră a *Sătenilor*, căci ați pierdut pe consăteanul nostru, cari s'a ridicat din mijlocul vostru, prin darurile lasate de la D-zeu și prin munca sa ajunsese a dobîndi cel mai înalt titlu academic, după care a devenit prin exercitarea profesiunei sale cel mai aprig apărător al drepturilor și intereselor voastre;

a noastră *a prietenilor*, întru credinți politice, căci a fost un suflet nobil, un om cu judecată deplină, cu conștiință multă, și cu calități distinse.

Cine e Petru I. Popescu? Născut în 1878 în satul Șkiopeni, a urmat cursul primar aci în sat; apoi luat de grea boală cu mari întreruperi și sacrificii, a urmat gimnaziul de Huși, Liceul și Universitatea la Iași pentru a-și îndeplini studiile sale; și azi după o scurtă viață e răpit dintre noi.

Crîncenă este moartea și nedreaptă în alegerea victimelor sale! O! iubite prietene, unde-ți este vorba ta cea dulce, iubirea ta cea frățească, cuvîntul tău cel mîngăios! Noi suntem împrejurul tău,—nu ne vorbești, nu ne rîzi, nu ne auzi.

El s'a stins! Dar după credințele noastre creștinești n'a murit și se găsește într'o călătorie lungă și nesfîrșită, —amară și dureroasă și noi am venit cu toții să ne luăm ziua bună pentru ultima oră și să-i spunem cel din urmă cuvînt al nostru de iubire, dragoste și admirație.

Grea dispoziție este aceasta pentru noi aceștia, care l'am cunoscut, iubit și care i-am apreciat mai mult calitățile lui.

Va veni însă timpul cînd ne vom revedea și cînd cu toții împreună ne vom da seama de toate faptele noastre.

Voi, întristată familie, nu plîngeți, căci Petru I. Popescu, care va făcut cinste în această viață, prin purtarea și faptele lui, va fi prea slăvit și chiar după moarte.

Voi, iubiții Săteni, sunteți mai în drept să jeliți, căci acel ce prin muncă cumpătare, energie și judecată se ridicase acolo, unde putea să vă fie, de sprijin și de ajutor întru nevoile voastre, s'a stins. Fiți însă mîngîiați, căci perderea lui a cauzat atîtea dureri și-a lasat atîtea amărăciuni, în cît pentru îndulcirea lor, vedeți, prietenii și cei ce l'am cunoscut și trăit împreună cu e', l'am împodobit cu flori și lauri, voi care nu aveți durere mare, la moarte de cît atunci cînd e unul din cei mai aproape de voi; Vedeți că oamenii luminați oamenii de sus, știu să-i prețuiască, munca și calitățile, ori și cui, fie el eșit din orice strat social.

Acest nobil simț, să vă fie de pildă; și să știți, că munca și cinstea, pe lîngă care adăugînd-se inteligența, priceperea și cumpătarea își fac loc printre mulțime, și cel care e dăruit cu aceste calități, ajunge la treapta cea mai înaltă socială, este stimat, iubit și considerat, chiar de cei în mijlocul cărora trăește.

Așa a fost Petru Popescu, prin muncă, cinste, cumpătare, inteligență și pricepere își făcuse loc și ajunsese în fruntea tuturor. Era iubit, stimat și respectat de toți cît timp a fost în școală pentru silința și purtarea lui a fost încununat de profesorii lui.

Cît timp a trăit a fost iubit, stimat și admirat de părinți, soție, rude, prieteni și de toți cîți l'au cunoscut.

Azi cînd toți să despart de el, prin ce voiți să se arăte durerea mare a acelor ce l'au iubit și chiar l'au stimat.

De sigur prin lacrimele ce depun pe mormîntul său.

Dar și prin acele care întrupează caracterul și calitățile celui dispărut.

Toți au depus cîte o coroană pe mormîntul său.

Părinții, soția, cumnat.

In numele celor care vorbesc: advocații, au simțit mare durere prin perderea colegului lor, cari au ținut ca cu toții în corpore să-l petreacă pînă la ultimul locaș, i-au ținut cuvinte de adio, iar întru cît dorința defunctului a fost ca să se înmormînteze în satul seu de naștere lîngă acei și în mijlocul acelora unde a văzut lumina zilei, și unde a crescut; m'a delegat pe mine, ca să-l însoțesc pînă la mormînt și să-i depun o cunună de flori, ca semn a multelor calități de care era înzestrat decedatul.

In numele partidului conservator-democrat, a cărui membru de frunte era decedatul, vin cu durere și depun lacrimele tuturor membrilor, nu numai din județul Fălciu și din partea tuturor celor ce l'au cunoscut, și o coroană de frunze de ștejar, ca mîngîiere a familiei și a Voastră, care întrupează, tăria, hotărîrea și statornicia omului în ideile și principiile ce au profesat.

Către Onor. Prop. de case

Secția noastră de racordări și instalațiuni de apă și canal, trecînd sub direcțiunea **d-lor Pettigrew și Ionescu** și fiind asortați cu un stoc însemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziațiune de a putea desfide ori ce concurență.

Experiența făcută în cursul ernei curente a dovedit că deși majoritatea instalațiunior din oraș sunt executate de noi, totuși nu am avut de inregistrat defectele acestei instalațiuni cum a fost casul la instalațiunile executate de concurenții noștri

Superioritatea condițiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum și *buna calitate a materialului* ce intrebuințăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine dorește să aibă o instalațiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în acelaș timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă și canal, *facem în caz de necesitate și înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft
Secția Branșamentelor
Str. Păcurar 3

Litere-Științe-Arte

Iașul artistic. — Cine a văzut, eri după amiazi, îndreptîndu-se grupe mari de vizitatori, din diferitele părți ale orașului, înspre teatrul național, a avut, negreșit, impresiunea că se află într'un oraș cu adevărat iubitor de artă. Matineul organizat de d. C. Ionescu cu concursul marelui artist C. Nottara, pare a fi redeschis Iașului seria spectacolelor atrăgătoare, serie că se va ținea lanț.

Intr'adevăr avem în astă seară debutul operei italiane sub direcțiunea cavalerului de Castellano, cu excelente elemente artistice. Vom avea apoi trupa d-lui Davila, turneul Rozan-Manolescu.

Iar în interval cîteva beneficii locale atrăgătoare.

Nu e oare o lună promițătoare? Pentru astăzi Opera e la ordinea zilei. Și va fi în tot cursul săptămînei acesteia.

*

„Scrisorile din Iași" din „Ordinea" de astăzi se ocupă de: „O fugă și o reîntoarcere — Carnetul unui observator—Unde dispare Iașul — O capitală înghite pe alta—Statistici funebre—Orașul tuberculozei—In lumea celor dispăruți—Bătrîni tineri—Pensionarii teatrului—Intre eroii lui Caragiale—O artisă regretată—„Coana Veta" și „Conu Leonida"—Carieră întreruptă—Liciu în Iași — Inceput și sfîrșit — Un duo teatral".

*

Ziarul militar „Preparazione" din Milano anunță, că la Centocelle s'au făcut experiențe reușite cu o torpilă de uscat, de invențiune italienească.

Noua torpilă e destinată a juca un mare roi în apărarea fortificațiilor.

*

A apărut în editura Alcalay „Biblioteca pentru toți No. 700"—o prea interesantă lucrare de actualitate „Costache Negri, viața și vrednicia lui" de Ch. N. Munteanu-Bîrlad.

Numele lui Negri interesează acum foarte de aproape pe ieșani.

*

Ministerul de instrucție din Prusia, a oprit în școlile poporale germane folosirea hărților geografice de perete apărute în editura Georg Chun din Berlin.

Aceasta s'a făcut pentru motivul că în hărțile acestea toate numirile localităților germane din Ungaria lipsesc sau sunt numai în locul al doilea amintite.

Granița între Germania și Rusia este desemnată în defavoarea Germaniei.

*

STRUNA ZILEI

FUDUL DE URECHE

Despre bombardarea Dardanelelor s'a aflat mai tîrziu la ministerul nostru de Externe.

Informație.

Adesea știrile oficioase
Spun adevăruri crude:
Ministrul de Externe
Nici tunul nu-l aude..

INFORMATII

❑ **Paza la sate.**—Ministerul de interne a adresat prefecturilor de județe următoarea circulară:

Prin art. 107 din regulamentul de aplicare al legei jandarmeriei rurale, publicat în Monitorul oficial din 1 Ianuarie 1911, se prevede că paza la sate urmează să se facă atît ziua cît și noaptea de către străjeri armați, iar comunele rurale sunt datoare a și procura, de la stat numărul necesar de arme din cele scoase din serviciul armatei și aceasta pînă într'un an de la decretarea acestui regulament.

Cum pentru paza comunelor rurale se întrebuințează arme de diferite sisteme vechi, cari nu numai că n'au muniția necesară, dar unele nici nu sunt în stare de a funcționa, acest minister a intervenit la ministerul de războiu spre a-i se arăta dacă se poate vinde din armele model 1879 ce are în depozit și care nu se mai întrebuințează în armată, oferind în același timp suma de lei 10 pentru o armă cu baionetă.

Intru cît ministerul de războiu a acceptat propunerea noastră vă rog să bine voiți a dispune să se pună această în vederea comunelor rurale din acel înaintîndu-ne un tablou de numele acelora cari dispun de mijloace pentru cumpărarea de arme, arătîndu-ne în același timp și numărul bucăților ce voește a cumpara fie care comună.

Tabloul în chestiune veți bine voi a dispune să ni se înainteze cît mai neîntîrziat spre a se face comanda necesară.

❑ Aflăm cu plăcere că d-na Maria Grigore Iamandi, a dat naștere unui fiu.

Atît mama, cît și copilul se află în deplină sănătate.

Domnule Redactor,

Vă rog să bine voiți a face loc următoarelor rînduri în prea stimatul dumnevoastră ziar.

D. Șumuleanu publică în ultimul număr al *Neamului Romînesc*, spre apărarea d-sale, niște depuneri scrise, printre care și a mea, făcute cu ocazia anchetei din Iunie 1911, la Institutul de chimie din Iași.

Cred, că d. Șumuleanu comite o imprudență, pentru d-sa, căutînd să dea publicației acea declarație cu scop de a dovedi o contrazicere în depunerile ce am făcut în Iunie și în Decembrie. Țin numai să arăt, că în Iunie am fost întrebată, *dacă personal sunt mulțumită* de d. Șumuleanu; pe cînd în Decembrie a trebuit să răspund și la *alte întrebări precise, ce mi s'au pus asupra unor fapte cunoscute*; era și firesc să răspund potrivit cu întrebările ce mi s'au pus la fie-care anchetă.

Imi permit să fac atent tot odată pe d. Șumuleanu, că ar fi bine, în interesul d-sale chiar, să nu se mai refere la ancheta din Iunie, căci se poate să mă văd nevoită — pentru a-i arăta că n'a fost nici o contrazicere între depunerile ce am făcut la ambele anchete—să arăt prin publicitate lucruri tare puțin plăcute pentru d-sa și pentru alții, cu privire la modul cum s'au scris dispozițiile la acea anchetă.

Primiți vă rog, Domnule Redactor, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Elena Teodorescu
licențiată în chimie

❑ In comuna Rosnov, județul Neamț s'a stins epizotia de variolă ovină.

❑ D-ra Elisa Ibănescu a fost numită învățătoare la șc. din comuna Ciurea, în locul d-lui C. Bogdan, hirotonist preot.

❑ Un incendiu a distrus casa locuitorului Ion Istrate, din com. Buznea. Focul a luat naștere, de la joculcu chibrituri a unui copil.

❑ Consiliul comunal se va întruni azi, la orele 5 seara.

Probabil că în ședința de azi, se va delega un reprezentant al comunei, la Teatrul Național.

❑ Debitanții de tutun, din localitate, s'au întrunit eri și au redactat un memoriu, ce va fi înaintat ministerului de finanțe.

Debitanții protestează în potriva scăderei procentelor ce li se acordă la unele articole.

❑ Ministrul de interne, a încuviințat șederea în țara a lui Gh. Conduratu, dezertor din armata rusă, atîta timp cît va avea o bună purtare.

❑ Casa de economie, credit și ajutor, a corpului didactic, a luat dispoziția, ca depunerile permanente să se socotească cu 3 la sută, din salarul budgetar și nu de 2 la sută, cum se proceda pînă acuma.

❑ Tunelul de la Berești va fi dat circulațiunei cu începere de la 1 Iunie st. nou (18 Maiu) Cu acest prilej se vor organiza trenuri nouă care să lege direct Iașii cu Galații printr'un accelerat de zi.

❑ Lucrările de transformare a liniei înguste Crasna Huși au încaput din punctul gării Oltenești. Cum însă lucrători sînt foarte puțini, lucrările se vor tragana multă vreme, mai ales că pînă acum nu s'a fixat definitiv traseul de la Crețești la Huși, dacă se face ori nu gara pe dric, sau rămîne tot pe locul actual.

❑ Magnificul rectum al Universității din Iași, ca să se pună bine cu profesorii, a intervenit la ministrul lucrărilor publice ca să acorde o reducere de 50 la sută pe c. f. r., tuturor profesorilor, agreților și conferențiarilor.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.40
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burdușele	kg.	2.60
Urdă cu marar în burdușele	»	2.00
Caș și urdă dulce		1,40
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Nuoi generali.** — *Zilele acestea urmează să apară o mișcare în armată, care va cuprinde următoarele înaintări la gradul de general: domnii Radu Radian, Sutescu, Văleanu și I. Popovici, din infanterie; Basarabescu din cavalerie și Frunză, din artilerie.*

Colonelii Marian Mihăilescu și G. Burghelia, din infanterie, au fost menținuți pe tabloul de avansare și vor fi înaintați la primele vacanțe.

❑ *M. S. Regele a semnat decretul prin care d. Matila Ciocârdia, consilier la Curtea de Apel din București este înaintat consilier la Casație, în locul d-lui V. Pretorian, scos la pensie din oficiu.*

❑ *S'a hotărît definitiv ca ministerul de instrucție să rămîie vacant, față cu prea multele veleități ce s'au ivit.*

In ce privește pe d. Grecianu la întrarea lui în minister se opune acum d. Filipescu, care a declarat că barbatul de stat de la Iași i-a făcut opoziție cînd d-sa voia să realizeze o împăcare cu d. Take Ionescu și că d. Greeianu prea a făcut multe temenele, în ultimul timp, d-lui Carp.

❑ *Se zice. că d. I. I. Brătianu va întreprinde în cursul lui Mai, o vizită prin mai multe județe spre a organiza partidul și a stînge neînțelegerile ce se află între diferitele personalități liberale.*

Cu toată unitatea de direcție la centru, partidul liberal e adînc divizat în foarte multe localități.

◔ *Trei.... nebuni.*

Joia trecută, la București, acasă la d. Gr. M. Buiclin, distinsul fost consilier la Casație, se aflau domnii Teodor Rossetti P. Carp, Gr. Buicilu și un proprietar rural din Botoșani.

S'a făcut politică—se 'nțelege. D. Buiuclin a repetat d-lui Carp vechiul ideal de a vedea concentrați toți conservatorii. Domnul Rossetti, ministrul de finanțe, a fost de aceeași părere.

Domnul Carp 'și luă pălăria și zise:

— Sunteți nebuni. Am să telegrafiez la monăstirea armenească San Lazaro, de lîngă Veneția, să vie trei călugări armeni să se roage pentru armeanul Buicliu, care a înebunit.

Domnul Carp zise și plecă.

— Mi se pare că el ie nebun—zise d. Buicliu.

— Așa cred și eu, replică d. Teodor Rossetti.

❑ *In comuna Poeni, a isbucnit o puternică epidemie de scarlatină.*

S'au constatat pînă acum 12 cazuri, cu 2 mortale.

❑ *Domnul Nicu Filipescu a făcut azi o vizită d-lui Carp la Țibănești.*

Drumul de la Buhăești la Țibănești domnul Filipescu l'a făcut în automobil.

❑ *Celalalt Pangrati.*

Hectorul Bogdan s'a înscris între candidații la ministerul de instrucție.

— Pe Pangrati l'ați făcut ministru, spunea rectomul, unui puternic al zilei, fiindcă el a reușit să se aleagă rector la București. Eu, care m'am ales le Iași, merit aceeași soartă.

❑ *Omagiu pentru d. Arion—sau adevăratul ortodox.*

Un fruntaș junimist afirma ieri, că d. P. Missir, nu va putea intra în minister, fiind că nu este ortodox.

In legătură cu acest exces de habotnicism, va fi interesant de aflat următoarele: în cancelaria Mitropolitului din București se află depus, spre semnare, un omagiu pe care preoțimea îl adresează d-lui C. C, Arion, „pentru că a restabilit pacea în biserică",

Omagiul este redactat de numitul Valeriu, fost Vexler, care a fost trecut la creștinism de actualul Mitropolit Primat.

De îndată ce intră un preut în cancelarie, fostul Vexler îi sare înainte cu omagiul, ca să-l semneze.

Afirmăm că I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și P. S. S. Episcopul de Roman refuzînd să semneze omagiul pur ortodox, devenitul Valeriu a spus:

— Vă vom sili să semnați.

❑ *Astăzi la s. I-a a Curții, cu prilejul judecării unui proces de atentat la bunele moravuri, d. procuror Ghinea Ionescu, a atacat cu vehemență pretinsa poliție de siguranță din Iași, care a înscenat procesul.*

D. procuror a arătat, că avem un serviciu de siguranță, care nu se ocupă de cît cu urmăriri de femei, lăsînd necercetate furturile și abuzurile de încredere, care din această cauză, se'nmulțesc mereu.

Să sperăm că direcția generală a siguranței va lua în seamă macar justele observațiile ale magistratului superior și va înlocui pe actualul șef al siguranței din Iași cu un om capabil.

❑ **Azi la ora 11, s'a întrunit comitetul corporațiilor confecțiilor, sub președinția d-lui Neculai Teleman, asistat de d Oreste Panu, contabil.**

Comitetul a hotărît să mai angajeze doi funcționari, cari să fie plătiți din fondul corporației.

Comitetul s'a ocupat apoi cu închirierea unui local pentru corporație.

❑ In ziua de 7 Aprilie I. P. S. Mitropolit al Moldovei, Pimen și P. P. S. S. Episcopi Nifon al Dunărei de jos și Teodosie al Romanului, au trimis M. S. Regelui următoarea telegramă:

Sărbătorirea a șapte zeci și trei ani de vîrstă și patruzeci și șasă de domnie fericită a M. Voastre înfățoșază o zi mare pentru poporul romînesc căruia Dumnezeu v'a destinat a vă lega viața și prin muncă a-l conduce la bine.

Precum totdeauna biserica a înălțat rugăciuni pentru M. Voastră tot așa și noi întruniți azi în Mitropolia Moldovei pentru hirotonia noului arhiereu Bacăoanu ne am rugat împreună pentru sănătatea M. Voastre față fiind mult popor și autoritățile din localitate.

(ss) Pimen Mitropolit Moldovei, Nifon Episcop Dunărei și Teodosie Episcop al Romanului.

La această telegramă M. S. Regele a binevoit a da următorul răspuns:

I. P. S. Mitropolit Moldovei

Pătruns de o vie și sinceră recunoștință pentru rugăciunile ce le-ați înălțat și pentru bunele urări ce Mi le aduceți împreună cu P. S. Lor Episcopi Teodosie și Nifon, vă rog să le arătați și să primiți pentru I. P. S Voastră mulțumirile sufletului meu adînc mișcat.

(ss) CAROL

❑ Copila Mariță, în etate de patru ani, a servitoarei d-lui dr. Leo Șeptelici, a căzut ieri de pe balconul casei Hălăceanu, strada Muzelor, de la o înălțime de 8 metri.

Nenorocita, care nu va putea scăpa cu viață, a fost transportată și internată în spital.

❑ Monopolul exportului sării din România în Basarabia, a fost acordat d lui inginer Virgil Hălăceanu din Iași.

❑ Banca de Credit Romîn, societatea de bazalt din Cotroceni și antreprenorul M. Daniel din Brăila, au format o societate pentru a lua în intreprindere lucrările de pavare a stradelor din Iași.

❑ A apărut o interesantă monografie a bisericelor armenești din România, datorită d-lui senator Gr. Goilav.

❑ O cerșetoare, țigancă, fiind în stare de beție a trecut ieri rampa de la Nicolina în momentul în care trenul trecea spre Ungheni. Trenul a trecut peste nenorocita, strivind'o.

Un accident s'a întîmplat podarului Zotta, care a căzut de pe dreagă, contuzionîndu-se grav.

❑ La primărie a început să lucreze astăzi comisia pentru impunerea la taxele comunale.

Comisia este compusă din d-nii G. Dimache și Ene, consilieri comunali.

❑ Astăzi Luni, ora trei, urmează să înceapă concursul pentru ocuparea celor 11 locuri de interni, vacante la spitalele Spiridoniei din Iași.

Concursul se va ține într'o sală a spitalului central.

❑ Consiliul profesoral al facultății de drept din Iași se va întruni Joi, oarele 8 seara, pentru a proceda la întocmirea regulamentului acelei facultăți.

❑ Un concediu pe timp de 3 zile, cu începere de astăzi, a fost acordat d-lui președinte Volanschi.

Un concediu pe timp de 15 zile, cu începere de la 16 c., a fost cerut de d. judecătoe Vincler.

❑ Magistratul stagiar al tribunalului s. I a procedat astăzi la inventariarea averei regretatei Aglae Holban.

Tribunalul a numit expert pe d. avocat St. Georgescu.

❑ Tribunalul s. II a admis eliberarea provizorie a prevenitului Gh. Găluscă deținut pentru abuz de încredere dacă va depune o cauție de 350 lei.

❑ Consiliul facultății de științi a decis cu unanimitate de voturi, ridicarea la gradul de conferențiară definitivă, a d-nei docentă Vera Myller-Lebedeff.

❑ Seria reprezentațiilor operei italiene, de sub admirabila direcțiune a *d-lui Castelano*, începe astă-seară Luni 9 Aprilie ora 9 cu *„Trovatore"* sublima operă a lui Verdi. In „Trovatore" vor cînta artiști de seamă ca Para Remondin, tenorul Perico, baritonul Marri, mezosoprano Espozito, etc. Reprezentația va avea un frumos succes.

Mîine seară Marți 10 Aprilie *„Manon Lescaut"*, muzică sublimă de Puccini cu distinsa artistă Amalia de Roma care are anul trecut, cu ocazia stagiunei operei Castellano, la București a fost invitată la palat de M. S. Regina la o audițiune muzicală, suverana noastră dăruindu-i fotografia sa cu un frumos și elogios autograf.

In „Manon Lescaut" vor mai cînta Perico, Marri, basul Mauceri etc.

Mercuri 11 Aprilie *„Traviata"*, opera favorită a ieșenilor cu debutul simpaticului și marelui tenor leger Santarelli.

Celelalte reprezentații vor urma în ordinea anunțată.

Toți amatorii de artă bună, în adevăratul înțeles al cuvîntului, și'au procurat bilete de la agenția „Thalia" (Maximovici.)

❑ Domnul Stroja, controlor la Camera de Meserii, a sosit astă-zi în Iași, și a distribuit meseriașilor timbre în valoare de 15,000 lei.

❑ Contrar svonurilor răspîndite, că în anul acesta I. P. S. S. Mitropolitul n'ar mai permite stabilirea vizitatorilor vara la mănăstiri, suntem în măsură a afirma că I. P. S. S. rămînînd deplin mulțumit de conduita avută de vizitatori anul trecut, a îngăduit ca familiile să poată și anul acesta să și petreacă vacanțile în aceste frumoase locașuri din munți.

❑ Ministerul instrucțiunei publice comunică universității, că au fost confirmați membri în consiliul general al învățămîntului secundar, d-nii A. D. Xenopol, Alexandru Philippide, Paul Bujor și Anastasie Obregia iar învățămîntul superior d-nii Dimitrie Alexandresco, dr. Mihail Manicatide, Vasile Bușureanu, dr. Dragomir Hurmuzescu, I. Caragiani, Ilie Bărbulescu, dr. C. Thiron.

❑ Sindicatul agricol grecenist.

S'a întrunit astă-zi dimineață în localul Camerei de comerț și s'a ocupat cu legea uniunei sindicatelor agricole.

A hotărît să ieie parte la întrunirea generală a sindicatelor, care se va ține în ziua de 15 Aprilie, în București. In acest scop a delegat pe domnii N. Crupenschi, Eug. Miclescu și N. Miclescu, să reprezinte sindicatul din Iași.

❑ **Judecare.**—La s. II a a Curții de Casație se va judeca poimîne, Mercuri, recursul procurorului general de Iași în procesul penal al trusturilor privitor pe Froim și Leon Fischer.

— Procesul intentat de principele M. Sturza lui Moki Fischer, pentru anularea contractului moșiei Flămînzi pe baza legii trustului, se judecă astă-zi înaintea trib. Botoșani.

— Mercuri la s. II a Curții, procesul pentru reziliarea contractului moșiei Ripiceni pe baza legei trustului.

Părțile, de comun acord, vor cere amînarea judecării pentru 27 c.

— Procesul marelor fraude silvice, operate de Șoarecii din Piatra, în pădurile Statului din jud. Neamț, se va judeca la 8 Mai la secția II a curței.

— Neculai Aret și Ion Ioniță, țigani, au fost condemnați de tribunalul Vaslui, la cît un an închisoare, pentru că au exerocat mulțime de săteni cu apa de aur.

In apel afacerea se va judeca la 8 Mai la s. II a Curții.

— Numita Clementina Răzuș condemnată de trib. Iași s. II la 15 zile închisoare, pentru atentat la bunele moravuri, a fost achitată astăzi de s. I a Curții.

❑ Biserica din Boia, zidită de Ștefan cel Mare, va fi tîrnosită în cursul lunei Mai.

I. P. S. S. Mitropolit, secțiile Ligei Culturale și multe notabilități au fost invitate să asiste.

❑ A doua zi după desvelirea monumentului lui Cuza Vodă va avea loc un pelerinaj la mormîntul marelui Domn, la Ruginoasa.

❑ Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

❑ Administrația comunală a cerut comandamentului armatei, să comunice soldaților, de a nu mai strica aleele de la Copou, în trecerea lor pe acolo.

❑ Direcția căilor ferate, a desființat circomscripția medicală Iași-Ungheni, înființată în anul trecut.

❑ Biletul de loterie este bilet la purtător. Jurisprudența a fost stabilită astăzi de judele ocolului I, într'un proces intentat de un jucător filialei Schroder din Iași.

Jucătorul cumpărase o optime și n'o achitase. Venind să plătească miza în ziua tragerii, colectorul refuză să primească suma, iar biletul ieși cîștigător 500 lei.

Colectorul refuzînd să achite cîștigul, fu acționat în judecată și condemnat să plătească suma—întru cît biletul de loterie este la purtător, indiferent dacă miza a fost sau nu achitată.

Pentru agricultori

De vînzare:

1) **Una batoză pentru floarea soarelui** *și locomobila ei de 6 cai putere (sistem rusesc); 2)* **Două sămănători** *prin împrăștiere; 3)* **Două pluguri rotative** *(sfărămat bulgării).*

A se adresa d-lui proprietar al moșiei Corbu Comuna Solești, prin **Vaslui.**

Farmacist *asistent vechiu caută post durabil de* **Sustendant.** *Verzeanu Str. Sf. Theodor 36.*

❑ In noul program de astă seară Luni al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Strigătul fericirei", extraordinară dramă socială modernă. Din seria filmelor lungi daneze, în două părți de cinematograf, Artiști dramatici ai teatrului regal din Copenhaga interpretează toate rolurile.

Păz torul farului, roman însuflețit.

Havana și Cuba (insule Antile, oceanul Atlantic), scene și vederi de călătorie.

Fuga lui Țicnilă, scene foarte humoristice.

Noul „Revista Internațională", un nou ziar însuflețit, care va apare regulat în fiecare săptămînă pe pînza cinetatogr. (Pathé Freres) și va da înregistrări fidele ale tuturor evenimentelor din cele cinci continente ale globului.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 9 Aprilie

Redeschiderea Dardanelelor

— Răspunsul Turciei —

Constantinopole.—Știrea dată de unele ziare, că guvernul turcesc ar fi decis redeschiderea Dardanelelor pentru navigația comercială, este prematură. Nu s'a luat încă nici o hotărîre. In caz cînd se va lua o hotărîre în acest senz încă va trebui să dureze cel puțin zece zile, pînă ce se vor scoate minele.

*

Constantinopole. — In cercurile oficiale se afirmă că cererile de despăgubire formulate de societățile de navigație, sunt inadmisibile, de oare ce măsura. luată, a fost dictată de forța majoră.

*

Constantinopole.—Vasele italiene au bombardat și dărîmat turnul pentru telegrafia fără fir, lîngă Cehno.

*

Constantinopole.—După ziare, flota italiană continuă a fi chiar în archipelag.

*

Constantinopole.—In consiliul de miniștri ținut azi, sub președinția marelui vizir, s'a redactat răspunsul la nota puterilor, cu privire chiar la încheiarea păcei.

Acest răspuns va fi comunicat mîine ambasadorilor.

*

Constantinopole.—In ultimul moment, se asigură că Dardanelele vor fi Joi redate navigațiunei.

Moșii în Capitală

București.—Tîrgul moșilor va începe la 29 Aprilie.

M. S. Regele va vizita tîrgul în această zi.

Serbările jubiliare ale soc, „Petru Maior"

Budapesta. — Serbările au continuat ieri.

Dimineața s'a oficiat un serviciu religios la biserica greco-ortodoxă-romînă, după care părintele Ciorogariu, a rostit o predică emoționantă.

A urmat o ședință festivă.

La orele două jum. a avut loc un banchet, la care au participat foarte mulți fruntași romîni. Au fost representate toate ziarele din Romînia și de peste munți, precum și ziarul „Reichspost" din Viena.

Au tuastat d-nii Gh. Popp Băseşti, Victor Groza, D. Marmeluc, Em. Ungureanu, Ștefanelli, Octav Russu, Ciorogariu și alți.

S'au primit numeroase telegrame.

Seara a avut loc o serată.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

Atelier de croitorie

al doamnei Babaș Str. Păcurari,

se mută dela Sf Gheorghe în str. Lăpușneanu 29.

Angajează imediat, plătește bine lucrătoare bune la tailleur sau corsaje

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lueger (40 sfinți) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 166

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontează efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Scontează trate și cecuri, asupra casolor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinatate putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont curent pe depozit de titluri și efecte publice, sau efecte comerciale pe gaj de cereale, pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convențională cea mai avantajoasă.
8 *Primește efecte publice spre pastrare.*

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reintors din străinătate

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **înghețului—Băi hygienice - etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte - Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

De închiriat în casele din str. Gh. Mârzescu No. 24 vis-a-vis de Teatrul Național un apartament compus din 5 odăi, 1 salon, 2 antrete, bucătărie, spălătorie, cameră de lemne și pivniță. Canal și apă,— Precum și 3 magazii în curte.

Informațiuni la D-l **D. Crighel,** *str. Zlataust, 19.*

Vaccinări și revaccinări

practică

Dr. A. Steurman

Strada Cuza Voda 13.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vînzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilia I. Cocea,** *str. Bucșinescu 15, Iași.*

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

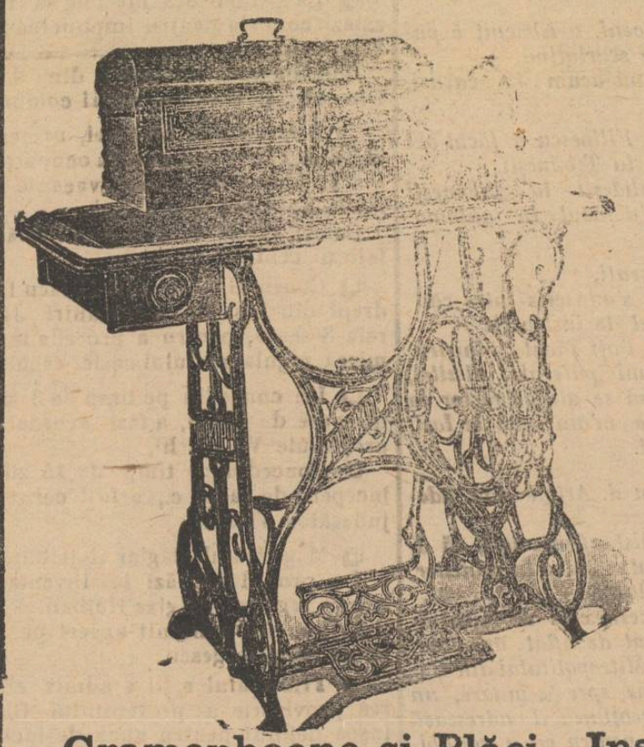

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Frumoasă No 17.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate costă acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celor l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-DE

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Al. Mavrocordat 25

Sub direcţiunea unui

Blocul guvernamental

Cită vreme d. Carp nu fusese debarcat din Minister, guvernamentalii nu conteneau cu laudele că guvernul e bloc şi că partidul e unul şi solidar cu faptele şefului său nominal.

In cele din urmă, d. Carp a trebuit să cadă, şi împreună cu d-sa a plecat şi d. Marghiloman, şi d. Nicu Filipescu, împreună cu căptuşala d-sale politică, d. B. Delavrancea.

Din ziua retragerei d-lui Carp, blocul guvernamental s'a spart, a crăpat în zece bucăţi... ministeriabile.

La Cameră declaraţiunea ministeriala a avut de înfruntat o critică acerbă, din partea unei personalităţi politice de suprafaţa d-lui Ionaş Grădişteanu. Iar numirea d-lui Pangratti ca ministru al lucrărilor publice, a întimpinat astfel de antipatii, încît guvernul s'a văzut nevoit să închidă Parlamentul cu două zile înainte, ca să nu expună pe fostul rector la un vot de blam.

In jurul departamentului instrucţiei publice se dă o luptă desperată, între numeroşi solicitatori. Incepînd cu d. D. Grecianu şi isprăvind cu d. M. Deşliu—tot partidul d-lui Carp e ministeriabil.

S'a svonit chiar şi svonul e întemeiat, că d-nii M. Deşliu şi M. Vlădescu şi-au înaintat demisiile din demnitatea de vice-preşedinţi ai Camerei, ca o protestare împotriva faptului de-a nu fi fost numiţi miniştri.

La Senat lucrurile, n'au mers mai bine. Aici, d. Em. Lăzărescu a vorbit împotriva declaraţiunei ministeriale. Neapărat, senatorul de Dîmboviţa nu e o personalitate de însemnătatea d-lui I. Grădişteanu. Totuşi, numeroşi membrii ai majorităţii au aprobat pe d. Lăzărescu, iar personalităţi ca d-nii P. Missir şi Matei Cantacuzino, sunt azi potrivnicii fostului bloc.

Iată halul în care a ajuns blocul guvernamental. Nu mai vorbim de cercurile conducătoare, unde d. N. Filipescu, cu cantacuziniştii operează împotriva junimiştilor, în frunte cu d-nii Carp şi Marghiloman.

Azi lagărul guvernamental e transformat într'un vast vespar de intrigi şi combinaţiuni bizantine. Fiecare ministru şi ministeriabil în parte, fiecare membru al partidului, se gîndeşte la sine, şi la situaţia lui politică — iar în ce priveşte partidul, el e lăsat la voia întîmplării.

Guvern de desfacere

De ce avem un guvern Maiorescu şi cine sunt autorii crimei din Bucureşti, strada Italiană — iată două mistere rămase netălmăcite de la ivirea lor şi pînă astăzi.

Dar dacă este evident că mobilul crimei din strada Italiană a fost furtul — nu se ştie care este ţinta guvernului Maiorescu. Un guvern trebue să aibă o ţintă, chiar un guvern surd ca al d-lui Maiorescu. Chiar un guvern de vacanţă trebue să se afirme şi să arăte ce va face în vacanţă şi care va fi programul seu după trecerea vacanţei.

Nu se ştie nimic. Nu se cunosc autorii crimei din strada Italiană, nu se cunosc idealurile guvernului Maiorescu.

Dar ceea ce se vede, este ce se petrece în partidul conservator. Fie-care se crede chemat să între în minisler, este o luptă gigantică pentru acapararea unui singur portofoliu vacant—ceea ce dovedeşte, în primul loc, că ori-cine se simte destul de tare să facă parte dintr'un guvern ridicol.

Şeful partidului apare foarte retrogradat în această situaţie. După ce s'a retras de la putere, el a pierdut ori-ce autoritate înăuntrul partidului, dovadă că n'are curajul să spună, că a desemnat pe cutare la locul de ministru vacant.

Aşa că portofoliul cultelor a ajuns tăman ca prefectura de la Roman, care n'a putut fi ocupată de cît după lungi lupte şi atunci prin importarea unui funcţionar din Bucureşti.

Dar şi consecinţele vor fi aceleaşi. Precum chestia prefecturei de Roman a avut ca epilog demisionarea unui număr de fruntaşi din partid şi chestia ministerului vacant va amări pe mulţi şi va avea consecinţi.

In partid domnesc foarte multe nemulţumiri. Bisericuţele au început să se ivească, d. Filipescu trage sforile, d. Marghiloman mocneşte, Nababul visează şefia — atmosfera începe să se încarce şi furtuna n'are mult ca să se deslănţuiască.

Fireşte, cînd nu-i stăpînul acasă mîţele joacă pe masă. Cu un guvern ca acesta, se poate spune cu succes că nu-i nimeni în casă şi cînd nu-i nimeni ie drept ca d. Grecianu să vroiască să fie ministru, ca alţii la fel să vroiască şi lasă pe d. Filipescu să profite de prilej.

Guvernul acesta va fi fost al desfacerei. De sigur, că partidul merge spre o nouă desfacere şi profită de desorientarea ce există spre a-şi face drumul.

Un viitor foarte apropiat ne va da dreptate: într'un viitor foarte apropiat va cădea nu numai guvernul, dar şi partidul.

Dar d. Seulescu

Am fost singurul ziar, care am dat cauza adevărată, pentru care d. Mihail Seulescu a fost din rîndurile ministeriabililor carpişti. Deputatul de Dolj, într'un moment de legitimă indignare, a pălmuit pe d. D. G. Many, intrigantul secretar general al ministerului de finanţe.

„Opinia" a denunţat acest fapt, — şi cu toate aceste ei încă n'a fost desminţit. Dovadă că eram bine informaţi.

Cele patru palme aplicate d-lui Many l'au costat însă pe d. Seulescu portofoliul ministerial, la care d-sa avea dreptul, poate înaintea multor altor solicitatori de ministere de azi.

In adevăr, de la formarea noului Cabinet se află vacant portofoliul instrucţiei publice. Departamentul acesta e poftit de o mulţime de solicitatori, începînd cu d. Virgil Arion, candidatul cu cei mai mulţi sorţi de isbîndă şi isprăvind cu veselul Popescu Mehedinţi, omul de casă al d-lui Titu Maiorescu.

In toată această pusderie de ministeriabili şi ministeriabilaşi, nu vedem figurînd şi nu se aude vorbindu-se despre d. Mişu Seulescu, deşi înainte de pălmuirea d-lui Many, nu era combinaţie ministerială care să nu privească şi pe profesorul de la Universitatea din Capitală.

Adevărata cauză a acestei excomunicari, sunt cele patru palme aplicate d-lui Many.

Iată pentru ce d. Seulescu n'a fost şi probabil nu va mai fi ministru.

Opinia **a fost şi de data aceasta bine informată.**

Paradisul pierdut

sau jalnica tragodie a d-rului Socor

Este o epopee dureros de tristă, scrisă în mai mult de două spre zece cînturi şi în foarte multe plînsete şi care se trăeşte astă-zi la Facultatea noastră de medicină. Tema creştină a vestitei epopei a lui Milton, a trebuit să fie puţin modificată, atît pentru trebuinţele locale, cît şi fiind-că de astă dată autorul noului epropei, d. dr. Socor, trebuie să cînte o confesiune religioasă, în care dragostea de aproapele şi dispreţul de arginţi, sunt şterse cu cerneală foarte neagră.

A fost odată Facultatea de medicină din Iaşi pămîntul făgăduinţei, în care corabia fericită, care trebuia să salveze de potop cîte o pereche aleasă şi din animalele folositoare şi din cele fără nici un folos—cum zice scriptura—a ales Iaşul ca un nou munte Ararat, pe care s'a oprit. Frumoasele cîmpii ale nouei Georgii, au fost cu belşug bine voitoare faţă de naufragiaţii soartei, în cît modeştii mestecători de sacîz au ajuns să transforme Facultatea de Medicină în un fel de sofa confortabilă pentru ei şi pentru preţioasa lor familie şi au găsit chiar şi destui Bacalogli, cari să considere ca o favoare divină, a li se trece din cînd în cînd sacîzul pe care'l mestecase deja augusta salivă a celor aleşi.

Multă vreme Iaşul, îngăduitor şi deprins să'şi consume ca totdeauna în tăcere condamnarea sa, a consimţit să fie considerat ca un sat de orbi, în cît s'a lăsat terorizat de acel cu un singur ochi; astă-zi, însă cînd l'a văzut că introduce ca dogmă profesională, de a lăsa şi pe clienţii săi numai ochi; astă-zi cînd Facultatea de cină a văzut că prin sistemul ace junge chiar şi Bacaloglu să cap catedră, de hatîrul sacîzului ce a astă zi, zicem, Iaşul nu mai poate radisul în care creatorul a pus stăp bulgăre de glod, foarte negru.

In ziua cînd s'a văzut că şarpele rei de arginţi, a muşcat pe acel c credea singur în Edenul fermecat; această reptilă, înnobilată de ace au destinat'o ca emblema lui Escu devenit emblemă pentru toţi acei ca să capete catedre, delegaţinni în ju diurne şi slujbe bune pentru rude; zicem iarăşi, bulgărele de glod a f lungat din paradisul lefei de decan arătat aceiaşi preţioasă atenţie şi c candidat la Senatul universitar, nu i-a rămas de cît să fie numit cu în delegaţiuni în care nu'l aleg c

Cu toate acestea, acei cari nu v înţeleagă că vremurile biblice au în şi nu vor să vadă că astăzi Iaşul oameni cu doi ochi, ţipă că s'a fo o coaliţiune pentru distrugerea lor face coaliţie împotriva unui duşman dar cînd acela este duşmanul Facul de hatîrul foloaselor personale ale şi ale familiei, atunci izbucneşte sp neu votul tuturor acelor cari vor s răţe mai curînd pălămida diurnistă

In asemenea condiţii în realitate Facultatea luptă împotriva coaliţiei nelor, a delegaţiunilor, a împrumutu pe poliţe, a linguşirilor politice, în dacă pe vremuri Creatorul a făcut o de igienă morală, cînd a alungat din radis pe cei nevrednici, suntem vesel constatăm că igiena a început şi la cultatea de medicină din Iaşi.

Reapariţia Rectorul

Hectorul Universităţii din Iaşi reluat fericita activitate în focarul turei. Este un mod cu totul spe cum acest savant, care a scris vin lacuri glorioase în paginele albumu vinului Mariani, înţelege să cond Universitates.

Nenorocitul, care a silit să des activitatea rectumatică a celebrului, va putea vorbi despre ştiinţă, des cultură. Ci va spune, că sub glorio rectumat al numitului, Omnicul de dăr matul palat administrativ, a transportat la Universitate; că su de 15 lei pe care studenţii o prim lunar pentru Cantină, era distribu cu mîna proprie a ilustrului, o m care a reuşit să scrie cele mai pira dale procese verbale de medicină le lă; că semnătura rectumului pe rev sul poliţelor, emise în ordinul rep zintantului Universităţii şi subscrise profesori Universitari—avusese de rez tat junimistificarea Universităţii Iaşi.

Reluînd, după închiderea Parlam tului, activitatea sa fericită, rectum a şi debutat cu o nouă lovitură cul rală: a intervenit la ministrul lucrăl lor publice, fost şi el Rector, ca să corde reducerea de 50 la sută, pe F. R, tuturor profesorilor, agregaţil şi conferinţiarilor din Iaşi.

Este adevărat că toată lumea are ideal să călătorească, dacă nu gratu cel puţin cu reducere. Dar de ce s'ar ce o asemenea plăcere pentru reprezentanţii culturei? Reduceri se fac trup lor de teatru, cari călătoresc cu pe soane foarte multe şi fac drumuri n meroase.

Dar ce drumuri fac profesorii Universitate? Ni se pare că ei ar tr bui să stee locului, cît timp cursuri sunt în mers, iar după aceea, dacă pr fesorii au treabă să călătorească, să scutiţi de favoruri, nu să li se acor reduceri, fiind-că sunt profesori.

Anomalia aceasta—căci anomalie es —face parte din programul de activ tate a ignorantului, care, în imposib litate de a fi la înălţime, se coboar la pretinse avantagii pentru oameni su puşi, avantagii pe cari profesorii, s sperăm, le vor respinge.

Căci asemenea avantagii, prin nimi justificate, nu sunt în concordanţă c starca socială a profesorilor universi tari, nici nu corespund unei necesi tăţi.

De ce n'ar cere profesorii universi tari reduceri la teatru, la tramvae la birturi? De ce n'ar cere, mai la u mă, şi la direcţia loteriei?

A apărut No. 3 (anul II-lea) din ex-enta revistă *„Ilustrațiunea romînă“*, următorul bogat sumar:

Duiliu Zamfirescu: „Domnița albă“ rsuri) — A. de Herz, „Cronica“. — V. miu, Cîntec vechiu. — I. Minulescu, carnetul unui nebun. — Corneliu dovan, în munți. — Al. Cazaban, Sfîr-l năpîrcii. — D. Karnabatt, Fantezii primăvară. — G. Cair, Iluziile. — N. a, Iu tum.

Const. Riulet, Un calendar. — T. A. doru, Cronica teatrală „Lumină no-. — Octav Firmin, Bowky. — S. Cuta-Sonia.

In templu al artei, muzeul Grigo-cu, flota noastră aeriană, moartea P. Liciu, expoziția „Tinerimei“, onica modei“ etc.

Printre numeroasele ilustrațiuni re-rcăm: „In noaptea învierii“ (solem-ate la mitropolie—1912), instantanen istic executată.

*

— Ansamblul Davilla va absolvi în o serie de 9 spectacole, între cari ă în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — avea loc în seara de 20 Aprilie; la Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (mati-) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fe-*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont uet*, idem seara: *La bal mascat* și *omandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 rilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*. Locația este deschisă la *Thalia*, care nțează aceste zece spectacole prea eresante.

*

STRUNA ZILEI

SUFERINȚA ȘI LEACUL

Un număr de femei americane, au propus o ligă în contra dotei. Liga a și fost înființată.

Un ziar,

In contra dotei? Ce idee!
Giordano ne spunea, socot,
Că însă-ți contra ta, femee
Dai dota drept un... antidot.

EPITROPIA GENERLĂ

A

sei Spitalelor și Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

duce la cunoștința generală că în a de 4 Iunie 1912 a. c. ora 10—12 m. se va ținea în camera acestei itopii licitație publică prin oferte ilate pentru darea în antrepriză timp de un an, a următoarelor o-cte de pansament, necesare far-ciei Centrale a Spitalelor.

) 5000 paq. Vată hydrophilă I-a, mic pură presată și împachetată kilo în hârtie pergament.

2) 400 paq. Vată ordinară de Spi-împachetată a 5 kilo în hârtie oasă.

3) 6000 paq. Gaz hydrophil I-a, pachetate a 5 metr. în hârtie de rgament.

) 2000 paq. Gaz Iodoformat 10 la ă împachetate a 5 metr. în hârtie rată și hârtie neagră.

5) 2000 paq. benzi de tifon 7 c. m. 10 m. împachetate cîte 10 bucăți care paquet în hârtie.

6) 2000 metri flanelă albă p. ben-lățimea 90 ctm.

7) 3000 metri America p. benzi lă-nea 90 ctm.

8) 1200 metri Gutapercha în foi, lată, lățimea 90 ctm. cîte 20 metri care rulou.

9) 800 metri Batist Billroth rulat 10 m. lățimea 80 ctm.

10) 1000 metri pînză Cauciucată pe bele părți, albă, p. paturi, lățimea ctm.

11) 600 metri tub de cauciuc roș ntru irigator.

Epitropia generală își reservă drep-la această licitație de a preda a-astă furnitură atît în complect cît parțial.

Licitația va avea loc conf. art. 72-din legea comptabilității statului conform regulamentului pentru itație a Epitropiei.

Pentru a fi admiși la licitație con-renții vor trebui să depue odată oferta lor și o garanție de 5 la tă din valoarea iurniturei, iar cea finitivă va fi de 10 la sută din su-a rezultată la licitație.

Condițiunile cît și celelalte infor-ațiuni se pot obținea în fiecare zi lucru în cancelaria Epitropii Serv. dministrativ. Furnisorii ce vor ncura la această licitație, vor tre-i să depue de asemenea odată cu erta lor și mustrele în basa căro-ofertează.

No. 2529 | 9 April 1912.

INFORMATII

Stroja medic comunal. — Insipidul prefect de poliție a găsit ocazia să se amestice și în afaceri medicale. Astăzi vrea să mute comisia a 4-a din str. Albă, într'o casă din str. Sf. Lazăr, pentru care medicii comunali făcuseră deja raport că este insalubră și a trebuit altă dată să fie evacuată. Sub conducerea sanitară a d-lui Stroja, neapărat că funcționarii acestei comisii sunt condamnați să contracteze ori ce boală.

Consiliul profesoral al facultății de medicină este convocat pentru astăzi Marți, la ora 6, spre a sculta comunicarea d-lui decan dr. Leon, relativă la protestarea facultății de medicină în contra numirei d-lui dr. Socor, ca delegat în juriul concursului de interni.

Demisia a doi vice-președinți ai Camerei.

Suntem pozitiv informați scrie Acțiunea, că d. Mihail Deșliu și-a dat irevocabil demisiunea din vice-președinția Camerei.

Această demisiune a fost prezintată de d-sa Joui d-lui C. Olănescu, președintele Camerei.

D. Deșliu este indignat că a fost tratat cu indiferență de partid, că nu i s'a acordat nici o atențiune, pe cînd alții, mai puțin meritoși și care nu au făcut servicii ca d-sa partidului, au fost preferați.

Această demisiune ne-a fost confirmată chiar de d. Deșliu.

Astăzi d-sa a plecat împreună cu d. N. Filipescu la moșia Filipești din jud. Brăila.

Odată cu d. Mihail Deșliu și-a înaintat irevocabil demisiunea din vice-președinția Camerei și d. M. Vlădescu, fost ministru al instrucției publice.

D. Vlădescu este foarte nemulțumit de modul umilitor cum a fost și este tratat de conducătorii grupărei junimiste.

După cum se vede o debandadă generală domnește în lagărul guvernamental și suntem pozitiv informați că în curînd vom avea de înregistrat și alte demonstrațiuni interesante,

Membrii baroului de Suceava au fost convocați să se întrunească Duminică 22 c, spre a alege un decan în locul regretatului G. Străjescu.

Firma de manufactură Iosef Bergher din Iași, al cărei proprietar a sucombat, a intrat în lichidare.

Pasivul firmei se urcă la 1.250.000 lei.

Un incendiu a distrus casa femeei Anica Teciu din Scobinți.

Focul a luat naștere din cauza negligenței.

Am primit la redacție No. 3 anul al II-a din excelenta revistă *„Ilustrațiunea Romînă“*.

Scrisă de cei mai de seamă scriitori ai noștrii, și ilustrată în chip artistic, această revistă ocupă locul de frunte printre revistele în acest gen.

O recomandăm călduros cititorilor noștri.

Administrația comunală a revenit azi asupra măsurei luate, de a opri introducerea de carne din abatoriile din județe.

Revizorii școlari s'au întrunit azi la orele 11, pentru a alcătui tabloul învățătorilor, cari urmează a fi înaintați pe loc.

Pentru examenul de capacitate al elevilor normaliști, s'a propus de minister, ca autor de explicat, pe John Locke, tratat asupra educației, ediția casa școalelor.

Examenul va avea loc la 26 Mai.

In localitate s'a constatat azi două cazuri noi de scarlatină.

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturilor de județe că conform cu avizul ministerului de finanțe, arendarea cîrciumilor comunale se poate face și la arendașii de moșie, cu condițiune ca pămîntul ce-l țin în arendă, să nu fie țărănesc și să respecte dispozițiunile alin'atului II de sub art. 38 al legei monopolului vînzării băuturilor spirtoase.

Desvălirea statuei lui Vodă-Cuza. — Consiliul comunal, s'a întrunit aseară pentru a discuta asupra măsurilor de luat în vederea desvelirei statuei lui Vodă Cuza definitiv fixată pentru 3 Mai.

In primul rînd, s'a procedat la alegerea unui comitet, care să alcătuiască programul.

Din acest comitet au fost aleși foștii primari, membri care au compus primul comitet Cuza Vodă, deputații și Senatorii Iașului, d-nii Iorga și C. Mille și cîte un reprezentat al fie cărui ziar.

*

Membrii acestui comitet vor fi convocați, pentru Simbătă la orele 10 dimineață, pentru a alcătui programul serbărilor.

*

Se anunță de pe acum o mare afluență de lume. Vor veni cîte o delegație din fie care comună din țară precum și numeroase delegațiuni de peste munți.

Pentru ospitalizarea oaspeților se vor pune la dispoziție, toate internatele și localurile de școli.

Studenții se vor îngriji de găzduirea colegilor lor.

*

In ceia ce privește felul serbărilor, sunt mai multe propuneri.

E vorba de a se organiza un cortegiu istoric.

*

In ceia ce privește mijloacele pentru a se acoperi cheltuelile nu e încă nimic hotărît.

De o camdată consiliul a votat un credit de 10000 lei adecă o sumă cu totul insuficientă.

Intr'o viitoare ședință, consiliul se va ocupa din nou de această chestiune.

*

Primarul a comunicat că direcțiunea căilor ferate a acordat un rabat de 75 la sută.

Astă seară Marți 10 Aprilie *„Manon Lescaut“*, muzică sublimă de Puccini cu distinsa artistă Amalia de Roma care are anul trecut, cu ocazia stagiunei operei Castellano, la București a fost invitată la palat de M. S. Regina la o audițiune muzicală, suverana noastră dăruindu-i fotografia sa cu un frumos și elogios autograf.

In „Manon Lescaut“ vor mai cînta Perico, Marri, basul Manceri etc.

Mercuri 11 Aprilie *„Traviata“*, opera favorită a ieșenilor cu debutul simpaticului și marelui tenor leger Santarelli.

Celelalte reprezentații vor urma în ordinea anunțată.

Toți amatorii de artă bună, în adevăratul înțeles al cuvîntului, s'au procurat bilete de la agenția „Thalia“ (Maximovici.)

In tariful local de mărfuri s'a șters dispoziția prin care se prescrie că încărcarea și descărcarea lemnăriei de construcție predată în vagoane complecte, se face la Iași de C. F. R, percepîndu-se prestațiuni de cîte 3 bani de o sută kilograme.

Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		8.40
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burdușele	kg.	2.60
Urdă cu marar în burdușele	»	2.60
Caș și urdă dulce		1,40
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle infundate.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o poziție încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilitați, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

D. Mișu Seulescu este persecutat de d. Marghiloman, care-l acuză de o gravă indiscreție.

Domnul Seulescu a fost față, acum cîte-va luni, la o convorbire urmată între fostul ministru de interne și d. Barbu Știrbei.

Convorbirea era relativă la însărcinarea d-lui Barbu Știrbei de a încerca o împacare în chestia tramvaiului.

D. Seulescu ar fi tradat secretul, din care cauză d. Știrbei a fost desărcinat din misiunea sa.

Domnul Marghiloman s'a opus în urmă la întrarea d lui Seulescu în ministerul Maiorescu.

In ce privește ieșirea din minister a d-lui Delavrancea, se află acum că ea s'a făcut în înțelegere cu fostul ministru de lucrări publice, dar fără ca să fi fost vorba de o solidarizare cu domnii Carp, Marghiloman și Filipescu.

D. Delavrancea, care se afla într'o călătorie pe Dunăre cînd au demisionat cei trei miniștri, a fost rugat să-și întrerupă călătoria și să vină în București, unde a aflat că trebue să cedeze locul d-lui Pangrati, căruia d. Arion nu voise să i treacă portofoliul instrucției. Domnul Delavrancea a cedat.

Domnul Virgil Arion a scris d-lor P. Carp și Al. Marghiloman, că d sa înțelege să fie candidat la ministerul instrucției, atita timp c't va avea de concurent pe un om politic, care n'are nici o legătură cu școala.

„Nu voi avea nimic de zis—adaugă d. Arion—dacă locul vacant va fi împlinit printr'un om al școalei, fie el chiar institutorul Rădulescu, deputat".

Consfătuirea fruntașilor liberali din toată țara va avea loc în București în ziua de Duminică, 22 Aprilie.

Se crede că d. Victor Antonescu, consilier la Curtea de Apel din Iași, delegat inspector judecătoresc, va fi transferat consilier la Curtea de Apel din București, în locul d-lui Matila Ciocîrdia, înaintat la Casație; consilier la Curtea din Iași ar urma să fie avansat d. Adam Bercea, actualul prim procuror, în locul căruia ar fi desemnat d. Emil Lefter; d. Coroi, actual stagiar la s. II a tribunalului Iași, este desemnat să fie înaintat procuror, iar stagiar la tribunal va fi numit d. V. Panopol.

In Iași au fost dese conflicte în ce privește cui trebue să plătească taxele de moștenire erezii unui supus străin, mort în România.

Cu prilejul morții fostului bancher Diamant, fost supus austriac, s'a convenit, pe cale diplomatică, să se plătească taxele succesorale fiscului nostru—în ce privește averea imobilă, iar pentru averea mobilă taxele să le încaseze Austria.

Curtea de Casație a regulat acum a această chestiune, stabilind jurisprudența că atit în ce privește averea imobilă, cît și în ce privește averea mobilă. trebue să fie regulată după legea națională a defunctului.

D. dr. Socor a primit, împotriva avizului consiliului profesoral al Facultății de medicină, să facă parte din juriul pentru concursul de interni în spitale, în care fusese numit direct de Epitropie. Profesorii Facultății vor propune o moțiune de blam, atît acestui diurnofag, care nu vrea să știe de demnitatea Facultății pe care această măsură o vexează, cît și epitropului Dr. Riegler, care de și profesor al Facultatei, consimte ca epitrop să aprobe o astfel de măsură.

Se vorbește ca d. dr. Flor să fie trecut inspector sanitar, pentru a se putea numi în locul său ca medic al orașului pe d. dr. Cristea Misir. Suntem prea convinși că nu goana după mariri conduce viața laborioasă a d-lui dr. Flor, pentru ca să sperăm că Iașul, la care ține, are dreptul să-l roage, să ne cruțe și acest pahar.

Ni se anunță de la o ședință a consiliului profesoral al Facultății de medicină, niște detalii pline de umor, care zugrăvesc de minune starea de spirit a unor profesori amatori de diurne și delegațiuni remunerate.

Profesorii protestau în potriva Epitropiei Sf. Spiridon, care numise fără avizul Facultății pe d. dr. Socor ca delegat al consiliului profesoral într'un juriu de concurs. Mulți din profesori erau de părere că delegatul astfel numit nu trebue să ofenseze Facultatea și să refuze o delegațiune care îi vine pe această cale.

S'a ridicat atunci un profesor, pentru care afacerile comerciale conduc viața profesorală și'i dictează voturile și a obiectat că în acest mod d. dr. Socor ar fi lipsit de diurna ce ar fi luat ca delegat în acel juriu. Ne apărat un alt domn profesor a propus atunci să se facă o chetă între profesori, pentru a plăti d-lui dr. Socor diurna de care ar fi lipsit. *„Le veau d'or est toujours debout"* a zis Mefistofele.

Contabilii și controlorii corporațiilor, au început de azi, plasarea timbrelor la meseriași.

Se comunică din București, că în consiliul de miniștri ținut eri seara ar fi isbucnit neînțelegeri între miniștri și că d. Arion ar fi declarat că este un punct de onoare pentru el, ca d. Virgil Arion să intre în minister.

Episcopul Kișinăului, Serafim Ciciagoff, a lansat un apel-program în ce privește serbările cu caracter religios ce vor avea loc în Kișinău cu prilejul serbărilor pentru anexarea Basarabiei.

Data anexărei, spune apelul, trebue să fie o zi de rugă publică cu mulțumiri celui de Sus. Prin predici, în toate bisericile, prin cuvîntări la întruni populare, se va căuta să se fixeze în mintea oamenilor memorabila dată, cînd poporul rus a fost scos de sub jugul agrarienilor.

Serbările vor avea loc în zilele de 15, 16, 17 Mai. Orașul va fi pavoazat.

Contrar altor știri putem afirma că pe urma lui George Kalmuski, din Kișinău, n'a rămas nici un testament.

Scandalul de la Epitropie.—Epitropii Spitalului Sf. Spiridon se încăpățînează în aplicarea unui regulament de concursuri, care a ridicat pînă acum protestarea Facultății de medicină, a medicilor primari ai Spitalului și care ridică astă-zi și pe studenții ce concurează la concursul de internat ce s'a început eri.

Doctorul Socor, numit de Epitropie în juriul acestui concurs în potriva oricărei legi, a avut eri o conduită față de studenți, care a ridicat protestarea tuturor candidaților. Unul din candidați fiind cuprins, în timpul tezei, de o indispoziție momentană, a cerut pentru cîte-va momente permisiunea de a eși din sala de concurs. De și acest candidat făcuse foarte bine aproape toată lucrarea, de și a cerut d-lui Socor să-l întovărășească în locul unde se va duce, pentru a se convinge că nu se duce spre a copia lucrarea, totuși D sa i-a refuzat această permisiune, în cît candidatul a trebuit să lase lucrarea neisprăvită și să plece fără permisiune, ceea ce l'a scos din concurs.

Toți studenții vor cere ca această probă să se cesze. Pe de altă parte întregul concurs este casabil, fiind-că un membru din juriu, dr. Socor, nu este delegat după formele legale. Pentru aceea toți studenții cari candidează, se văd expuși la toată truda unui concurs care nu va avea nici o urmare, de oare ce va fi casat, în cît cu toții agită ideea de a nu mai continua un concurs destinat numai la o muncă inutilă.

Pentru a se putea întocmi tabloul elevilor de curs secundar, preparați în particular, ministrul a cerut direcțiunei școalelor secundare să-i înainteze, pînă la 20 Aprilie, un tablou care să cuprindă numele elevilor eliminați din școală și numele celor retrași după 31 Decembrie 1911.

In acel tablou se va arăta, pentru cei din prima categorie, durata eliminării și dacă eliminarea a fost dată cu sau fără de drept de examen în particular.

Pentru cei retrași se va arăta data retragerii.

Judiciare.—Procesul pentru rezîliarea contractului moșiei Flămînzi, care urma să se judece ieri la tribunalul Botoșani, a fost amînat pentru 20 Aprilie, cînd martorii absenți la termenul de ieri, vor fi aduși cu mandate.

— Același tribunal a amînat pentru 1 Iunie judecarea acțiunei d lui C. G. Vernescu pentru revandicarea terenului pe care se află clădită fabrica de zahăr din Ripiceni.

— Șeful de post al jandarmilor rurali din comuna Buciumi, Dumitru Copileț, torturînd niște săteni la o anchetă, a fost dat în judecata Curții cu rechizitorul procurorului general.

In noul program de astă seară Marți al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Strigătul fericirei", extraordinară dramă socială modernă. Din seria filmelor lungi daneze, în două părți de cinematograf, Artiști dramatici ai teatrului regal din Copenhaga interpretează toate rolurile.

Păzitorul farului, roman însuflețit.

Havana și Cuba (insule Antile, oceanul Atlantic), scene și vederi de călătorie.

Fuga lui Țicnilă, scene foarte humoristice.

Noul „Revista Internațională", un nou ziar însuflețit, care va apare regulat în fiecare săptămînă pe pînza cinetatogr. (Pathé Freres) și va da înregistrări fidele ale tuturor evenimentelor din cele cinci continente ale globului.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Ziarele rusești anunță, că la toamnă va avea loc, în Kișinău, o expoziție jubiliară școlară pedagogică.

In ziua desvelirei monumentului lui Cuza-Vodă se va oficia un serviciu divin la Mitropolie, de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, care va fi asistat de Episcopii eparhiilor din Moldova.

Școala din Comarna a fost închisă din cauza unei boli epidemice ce bîntue în acea comună.

Domnul David Froim Fischer a intentat astăzi acțiune pentru anularea actului de cesiune a contractului de arendă a moșiei Bădeni, făcut de Fischer frații Barbu din București.

Motivele acțiunei se basează pe dolul ce l'ar fi exercitat frații Barbu asupra lui Fischer, precum și pe viciul de formă al actului de cesiune.

S'a cerut și radiarea transcripțiunii actului, făcut de frații Barbu.

ULTIMA ORA

București 10 Aprilie

Catedre vacante

București.—Ministerul de culte a declarat vacante următoarele catedre la Universitatea din Iași.

La *drept*: catedrele de drept roman, civil, maritim comparat, drept administrativ și legislație și filosofia dreptului.

La *științi*: Catedra de zoologie descriptivă.

La *medicină*: Clinica boalelor nervoase.

La *litere și filosofie*: Literatură și estetica, literatură romînă.

Demisie

București. — D. Ianovici, cenzor la Banca Națională, și-a înaintat demisia din această demnitate.

MIȘCARE ÎN ARMATĂ

București. — In Monitorul Oficial de azi, a apărut o mare mișcare în armată.

Au fost înaintați ca generali de divizie, d-nii generali de brigadă Harjeu, Iarca Al., Leon Mavrocordat, Alex. Averescu, Alex Cotescu și C. Presan.

Generali de brigadă aduși la comandamente de corp, d-nii C. Harjeu, Al. Iarca, Averescu și Cotescu.

Generali de brigadă, aduși la comandamente de divizie, d. Gh. Georgescu.

Au fost înaintați ca generali de brigadă, d-nii coloneli Frunză, Seulescu, Cintescu, Văleanu, Bessarabescu, Gh. Burghelea, M. Niculescu.

Concentrarea

Bucureşti.—D-l Arion, ministru de interne, întrebat asupra concentrărei Conservatoare, a răspuns că pînă în acest moment, nu s'a făcut nici un demers

Tăiere de cabluri

Bucureşti.—Se telegrafiază în ultimul moment, că italienii, au tăiat toate cablurile ce leagă Salonicul de celelalte insule din Archipelag.

Pentru victimele Titanicului

Londra. — Fondul de ajutor pentru familiile victimelor de pe vasul Titanic a ajuns la suma de 100000 livre din care 95000 s'a subscris numai la Londra.

Inchiderea Dardanelelor

Constantinopol. — Din isvor particular, se afirmă că e probabil că de azi peste 3 zile, să se redeschidă în Dardanele un canal de trecere pentru corăbiile de comerț.

*

Constantinopol. — Inchiderea Dardanelelor provoacă mari greutăți comerțului și navigației. Peste 50 de vase staționează în port.

S'au luat măsuri spre a asigura pe căi indirecte circulația persoanelor și a mărfurilor ce ar fi trebuit să treacă prin Dardanele.

Societățile de căi ferate au promis guvernului mari ușurări de taxe în transportul grîului. Intreruperea comunicației cu Triestul a cauzat o mare creștere a prețului zaharului.

*

Constantinopol. — Prefectul portului află că flota italiană a fost văzută după insula Bamotrake.

O mină plutitoare a fost pescuită la Dedeagatch. Ministerul marinei a contractat cu o casă franceză de aci, pescuirea minelor plutitoare lansate în momentul apropierei flotei italiene.

Lucrările premergătoare au și început. Imediat după pescuirea minelor, canalul va fi lasat liber pentru navigația comercială.

*

Salonic. — Inșirîndu se minele plutitoare în fața zonei fortificate din Karaburin, circulație pe acolo pe o distanță de trei kilometri, a fost oprită pentru ori ce vas.

Vapoarele de comerț vor putea intra în port, numai conduse de piloți. S'a interzis chiar apropierea de coastă.

Luptele din Fez

Paris.—Generalul Mainie, telegrafiază ministerului de război că liniștea e complect restabilită la Fez dar că perderile Francezilor în cursul răscoalei și luptelor ce au urmat, au fost de 15 ofițeri și 40 soldați uciși, și 70 soldați răniți, precum și 13 civili, francezi au fost uciși.

Germania și închiderea Dardanelelor

Berlin. — Uniunea Hansa a transmis ministerului de externe o telegramă a bursei din Mannheim, prin care se reclamă pentru paguba adusă comerciantului de grîne german în urma închiderei Dardanelelor.

D. Kerlen Waechter a răspuns că Germania ca Stat neutru nu se poate amesteca în războiul între două mari puteri. Guvernul va veghia însă la luarea măsurilor în interesul Germanilor, imediat ce situația va permite aceasta.

Legea militară în Germania

Berlin.—Reistagul a început discuția legilor militare și pentru acoperirea cheltuelilor necesitate de aceste proecte. Discuția a fost deschisă de d. Bethman Hollweg cu un mare discurs în care cancelarul a motivat proectele pentru sporirea gradată a bugetului resboiului. Cancelarul arată că proectele în discuție n'au fost supuse reistagului în vederea unui pericol imediat. Nu e nici un motiv care să ne neliniștească în actuala situație europeană; totuși am proceda fără conștiință dacă nu am avea armamente care să corespundă cu mijloacele noastre și cu forțele noastre iar masele populației se simt întărite prin aceste măsuri (protestări pe bănci socialiștilor).

Această dispoziție favorabilă nu are de bază pornirile răsboinice căci Germania e gata de răsboi numai dacă răsboiul se impune (aplause). Intărirea noastră are de scop nu numai de a ne apara contra unui atac posibil, dar și de a ne apăra pozițiile în timp de pace.

Sunt convins după todte simtomele că nici o mare putere nu dorește să provoace un conflict cu noi dar răsboaele au fost provocate de multe ori nu de guverne ci adesea de o minoritate gălăgioasă și fanatică. Acest pericol există și azi poate mai mult ca niciodată. După forța noastră militară se măsoară valoarea noastră ca prieten și aliat și importanța noastră. Toate puterile în jurul nostru procedează după acelaș principiu. Veți face un serviciu țărei dîndu-i ceia ce 'i trebue pentru mărirea sa și aceasta nu dintr'un sentiment de teamă vitală dar în mod calm și serios. (Aplause prelungite).

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI a loteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

100.000 lei, No. 42699.

3000 lei, No. 21037.

2000 lei, No. 46467, 17095, 28282, 20487, 12526, 14946.

1000 lei, No. 3616, 26327, 34398, 44141, 45279, 892, 6874, 26219, 24488, 42705.

500 lei, No. 25375, 51917, 12566, 38704, 38056, 53410, 22799, 699, 50127, 2686, 12513, 49078 37173, 40875, 34588 49473, 20681, 49078, 37173, 40875, 34488 49473, 20681, 43057, 20895, 77631, 4032.

De închiriat în casele din str. Gh. Mârzescu No. 24 vis-a-vis de Teatrul Național un apartament compus din 5 odăi, 1 salon, 2 antrete, bucătărie, spălătorie, cameră de lemne și pivniță. Canal și apă,— Precum și 3 magazii în curte.

Informațiuni la D-l **D. Crighel,** *str. Zlataust, 19.*

SYLVIA KUNEA
NEUBERT SCHWARZ
LOGODIȚI
Tg Frumos *Iași*
In loc de ori-ce altă înștiințare

„MUNCA"
Societate anonimă cooperativă de brutărie și franzelărie

INȘTIINȚARE

D-nii subscriitori ai acțiunilor societății sunt înștiințați că actele de constituire au fost depuse și autentificate de tribunalul secția III-a.

In vederea constituirii legale și definitive a societății, cît și a intrării în funcțiune a cooperativei, ce va avea loc **Joi 12 Aprilie**, d-nii subscriitorii sunt rugați să binevoiască, potrivit prospectului și statutului, să depuie *cel de al doilea vărsămînt*, în valoare de *lei 10* de fie ce acțiune, la:

D. *M. Gh. Bujor*, avocat str. Bucșinescu 13.

Libraria Socec et Comp. Iași, sau la sediul societății, **str. Zugravilor 19** la cari se mai primesc subscripțiuni și pentru restul restrins de acțiuni, nevîndute încă.

Acțiunea costă 25 lei și se plătește odată sau în trei rate.

Prospecte se trimit gratuit la cere-e.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce dedepinde această ramură.*

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lueger (40 sfinți) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 166

BANCA IAȘILOR
Societate Anonimă
Capital 1,000,000 lei
(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontează efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Scontează trate și cecuri, asupra casolor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinatate putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont curent pe depozit de titluri și efecte publice, sau efecte comerciale pe gaj de cereale, pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convențională cea mai avantajoasă.
8 *Primește efecte publice spre pastrare.*

Dr J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specialist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

TEATRUL NAȚIONAL
Marți 17 Aprilie 1912
Se va juca
SYLVIE
OU
Le Curieuse d'Amour
Comedie în 4 acte de Abel Hermant
Mercuri 18 Aprilie 1912
Se va juca
Les amants de Sazy
Comedie în 4 acte de R. Coolus
Ultimele noutăți ale Teatrelor Pariziene
In ambele piese va juca D-na
JEANNE LION

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

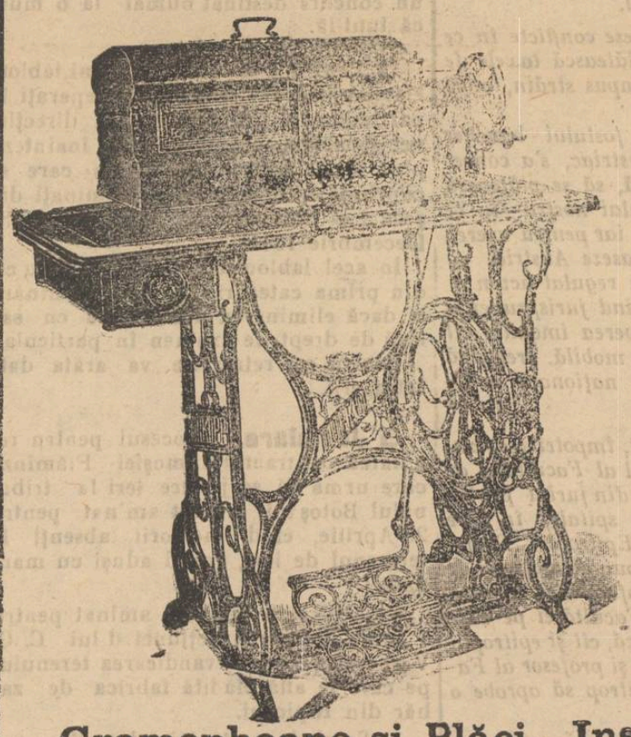

Biciclete **BRENABOR** întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. de Primăvărei No 17.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate costă acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari ce resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghistii şi Farmaciştii.*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Raymond GAMEL
GRILLAGES, etc.
Envoi franco du album sur demande

BROSSE TAPIS
Prix 14 fr.
R. GAMEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1565 — Joi 12 Aprilie 1912

ROMÂNIA BIBLIOTECA CENTRALĂ

Junimismul guvernului

Poate nici odată politica junimistă a fost mai în apogeu ca de astă dată. De la 1871, de cînd junimiștii au înrospătat cadrele conservatoare și pînă astăzi, în răstimp de 42 de ani, n'a fost guvern conservator mai junimistificat ca acesta al d-lui Maiorescu.

Direcția guvernului o are d. Maiorescu, expresia clasică a junimismului omnilateral. Sufletul mișcării literare de la Iași, d. Maiorescu a ținut a ceda pasul totdeauna în politică d-lui P. Carp, care a știut din primul moment să se impună cercurilor politice de cînd cu chestia Dunărei. Pe cînd Maiorescu era un simplu ministru de resort și încă unul din nefericiții miniștri de Instrucție, d. Carp era acela care conducea politica junimistă fie sub haina lui T. Roseti fie mai apoi pe propria sa răspundere.

Azi d. Carp a cedat pasul politic d-lui Maiorescu nu de bună voe, ci silit de împrejurări. D-sa era șeful unui guvern agresiv nu atita către țară, cât și partide, cît chiar către Coroană. D. Carp era cavalerul lui Cervantes, care se războia cu toți ca doar-doar va înfrozi lumea cu atot vitejia sa. Și înfrecerea la luptă l'a scos din luptă.

Netăgăduit că cedarea pasului d-lui Maiorescu este o învingere pentru d. Carp. Ori cît s'ar erija d-sa în diriguitorul de fapt al actualului guvern, pentru Coroană, demisia d-lui Carp de la locul de cinste este o învingere pentru d-sa.

Opoziția știe acest lucru, că o dată cîntit la pămînt d. Carp, restul partidului nu mai contează, căci pentru Coroană și pentru țară, schimbarea șefului guvernului este o indicație suficientă că politica d-lui Carp a dat faliment.

Și cu toate aceste junimismul azi e mai în vază în guvernul Maiorescu.

De cît este o indicație în această redomire a junimismului. A revenit d. Teodor Roseti, primul ministru de la 1888, *Toderiță Minciună*, șeful ministerului care a dat loc ministerului de concentrare conservatoare a lui general Manu, apoi a generalului Florescu și la fine a lui Lascar Catargi.

E de ajuns a pomeni de prezența d-lui T. Roseti în guvern pentru a ne deștepta asupra notei guvernului Maiorescu. D-sa a venit ca o curată umplutură, pentru a da aparența unei predominări junimiste, dar cu o menire anumită.

La 1888 d. Roseti a fost născocit de Măria Sa ca tampon politic între cele partide: Ion Brăteanu căzînd și opoziția unită cu dor de răsbunare. Procesul politic intentat lui Ion Brăteanu a fost temporizat de guvernul T. Roseti. Și azi e un proces politic mai grav; 1888 venia din cauza encrvării unei lungi guvernări a lui Ion Brătianu, azi vine din cauza unor vădite tendințe autorhice în guvern.

Guvernul Carp calcase constituția, se ținesticase în mersul normal al bunurilor particulare, trecuse măsura în luptele politice și asmuțise lumea în contra-i, încă de cînd cu alegerile generale.

Răfuiala cu un guvern Carp ar fi fost drastică și sumară. Lipsind d. Carp de la cîrmă, împreună cu acei kroniți ai săi, lucrurile vor merge spre planare și iată de ce a întrat și *tomtera* de conu Toderiță minciună.

Deci o tombateră față de un Marghiloman, este destul de semnificativ; s'a dus din guvern o parte junimistă, pentru a se pune în locu-i o... *tombateră suflată*.

Dacă d. T. Roseti e o umplutură lămuritoare în 1912, el șeful guvernului de la 1888, ce să zicem de d. Pangrati, onorabilul rector, prieten în coaste a d-lui Haret, opozantul fanfoș a d-lui Ion și ministrul care a știut stărni petiturile la toată plevușca pentru scaunul vacant de la Culte!

Dl. Pangrati nu prezintă nici o semnificare politică, de cît că s'a pus un junimist mai mult în loc de un literat. Mai mi-i literatul Barbu, ce mi-i inginerul Pangrati! Lucrările publice pot merge și fără ministru! și Pangrati va fi tot așa de șters ca și d. Barbu Stefănescul.

De cît; cu toată nulitatea politică a portofoliului este o indicație politică numirea d-lui Pangrate în minister.

S'a dat afară un zăvod ca Filipescu, și el și-a dat demisia individual a doua zi după demisia d-lui Carp, și cu el s'a dus și aghiotantul său d. Barbu Stefănescul. Deci în guvernul Maiorescu nici o urmă Filipescană. Să fie aceasta o tendință spre unificare politică? Doamne ferește. Unificarea nu se face prin eliminare—chiar benevolă—ci prin alte căi politice—*colaborarea*.

Scoaterea nuanței d-lui Filipescu din guvern încă este o indicație de împăciuire a guvernului Maiorescu. Dl Filipescu e un zăvod, care nu știu dacă nu mușcă mai tare deslegat în ogradă de cît legat în cușcă. Pentru d. Filipescu cele 15 luni de minister la războiu au fost o școală de enervare; și izbucnirile isterice ale sale în ziua de 15 Ianuarie și mai apoi, arată la d-sa o stare patologică.

Ați văzut cîni răi cu negru în cerul gurii, cari cît stau în ogradă latră, se sbat, mușcă din gard de rup nuelele și te sparji să te apropii de gard, de și e despărțitoare la mijloc. Dă drumul unui asemenea cîne în afară de ogradă, la uliță, el va lătra împrăștiat; va amerinta de departe, dar nu va ști în ce direcție. Un asemenea cîne e desorientat în afară. Tocmai așa e și d. Filipescu în situația actuală. D-sa latră împrăștiat și se sbate; dar poarta e închisă și d-sa nu mai are cinstea de a lucra cu Măria Sa, pentru a asmuți cercurile de sus.

Iar Cantacuzeniștii dorm cu botul pe labe; se uită la evenimente, se uită, dar nu deschid gura. Ce le pasă lor din liniștea situației? Ca și zăvozii bătrîni, scofălciți, fără pic de dinți în gură, ei latră răgușit și nu se mai obosesc să se miște din loc la lătratul cățeilor.

Acesta e junimismul guvernului Maiorescu; o eflorescență senilă, o reinoire a trecutului, o rază de soare la asfințit. Noaptea lor politică va veni în curînd spre a se adeveri zisa veche: de la Capitoliu la Tarpea este un pas.

Junimismul moare cu guvernul Carp, iar visul de aur al junimismului politic se va spulbera cu prăbușirea timpurie a cabinetului Maiorescu...

Suflarea conservatoare din țară are alt ideal de cît un guvern de răsuflați și de senili. Epoca Matusalemilor politica s'a închis...

Și așa va fi.

Gh. Ghibănescu

Guvern cu noroc

Domnii Deșliu și Vlădescu, vice președinți ai Camerei, au comunicat președintelui demisiile lor din acele demnități. Trebue să fi rîs d. Olănescu și toți din guvern de acest noroc. In adevăr, Parlamentul fiind închis, nimeni nu poate rezolvi în nici un fel acele demisii. Ar putea să demisioneze și toți deputații și senatorii—și încă guvernul ar rîde, ar rîde și mai tare, de atîta noroc.

Nenoroc ar fi fost dacă domnii Vlădescu și Deșliu ar fi demisionat în timpul seziunei din Aprilie. Dar așa, ce-i pasă guvernului de grava manifestație a doi vice președinți ai Camerei, din care unul este guvernatorul electoral al Capitalei și celalalt fost ministru. Așa de puțin îi pasă guvernului, că ziarele oficioase nici nu desmint macar faptele—mai mult, le confirmă prin tăcere.

Dacă guvernului nu i pasă, aceasta nu micșorează, însă, gravitatea situației. Domnul Deșliu este filipescian—marghilomanist, d. Vlădescu este cantacuzinist.

Domnul Deșliu n'a monifestat ostil fără de avizul prealabil al șefilor săi, nici d. Vlădescu fără de știrea Nababului. Domnul Deșliu a manifestat și contra d-lui Carp, cînd, la întrunirea cârciumarilor, a zis că libertatea comerțului în cârciume se datorește d-lor Marghiloman și Filipescu, adică nu și d-lui Carp, care, el, cît a fost ministru de finanțe, s'a opus la acea libertate.

Mocneala a început deci să isbucnească pe față și isbucnirea, pe zi ce va trece, va deveni tot mai violentă, Foarte natural. Guvernul acesta nu este al nimărui. El este doar un copil infiat de d. Filipescu, fără ca să fi fost nevoie de asemenea infiere.

Guvernul acesta nu se va supăra cînd va cădea, fiind-că înălbiții cari îl conduc, preferă liniștea înaintea unei vieți agitate.

Dar guvernul acesta va desface partidul, îl va îmbucăți, căci în toate direcțiile el a dat naștere la nemulțumiri și nemulțumiți.

Domnul Filipescu, care a ticluit guvernul Maiorescu, ca să dovedească d-lui Carp, că poate să existe un guvern cu șeful partidului în afară de guvern—d. Filipescu a scris prologul la desfacerea partidului, știind prea bine că restul îl va face guvernul singur.

Domnul Filipescu va învinge—cum învinge totdeauna cînd este vorba de a face disolvări.

Pentru școalele Normale

In ultimul moment s'a hotărît de cei de la Minister, ca să se primească la examenul de capacitate pentru școlile Normale și elevii cu 7 sau 8 clase de liceu, cum și elevele cu o elasă de externat secundar la școlile Normale de fete.

Apropierea ce se face între diplomele liceale și cele normale nu ne miră, din contra ne face a pune o întrebare generală celor de la Minister.

Dacă măsura ce ia Ministrul astăzi e dictată numai de cuvîntul că ne trebuesc deocamdată mulți învățători, și că dar de ori unde și ori cum vor fi trebue să-i recrutăm, măsura nu ne mulțămește.

De ce? Pentru că atunci va lăsa să se strecoare în mintea multora că statul poate creia învățători și din cei cu lipsă de pregătire pedagogică. In adevăr, în clasele de liceu nicăirea nu se face pedagogie, nici practică și cum Ministerul îngădue ca pînă la 5 Mai să se înscrie elevii de liceu la examenul de capacitate, urmează că comisiunea de examen va trebui să fie foarte docilă cu asemenea candidați.

Seminariștii ce vin la școlile Normale pentru examenul de capacitate au o solidă pregătire pedagogică, pe cînd liceenii nu. Veni-vor ei atunci? In adevăr, situația învățătorilor s'a [illegible] bunătățit, căci 110 lei pe lună este ceva la țară—și se vor ademeni și alte elemente mai pregătite.

Ziceam însă că dacă măsura ministerului e dictată numai de nevoe, nu ne satisface. Astăzi școlile Normale stau pe cursul primar, că adică, elevii normaliști se recrutează din absolvenții școlilor normale.

Cele 3 școli Normale cari s'au făcut din nou, urmînd a avea numai clasa IV-a, elevii se vor primi cu clase de gimnaziu, și deci vom avea o serie de școli normale pe bază de gimnaziu. Ar fi de dorit ca toate școlile normale să fie create pe baze de gimnaziu, ca așa în loc de 6 ani petrecuți în școala Normală, să fie 4 ani de gimnaziu și 3 de școală normală. Prin acest sistem Statul va avea o mai mare rotație de normaliști, căci poate avea 6 clase paralele pentru cei 3 ani de specializare și recruta în fie-care an cîte 600 de învățători în loc de 300 ca acum.

Iar al doilea lucru ce reiesă din această măsură, e că regimul de internat nu e singurul ce convine școlilor normale, și că se poate încerca și regimul externat, întru cît elementul rural, ce în mare parte populează școlile normale, tot așa de buni vor fi și în o școală Normală cu externat ca și în una cu internat. Și de altfel chiar consiliul de inspectori a opinat că se pot întemeia secții normale pe la unele licee din provincie.

Stăm la o cumpănă de reforme în ceea ce privește organizarea și funcționarea școlilor normale. Nevoia mare de învățători va sili să facă ori-ce reformă, care să satisfacă cît mai repede și mai bine nevoile culturale ale populațiunei rurale.

O facultate de teologie la Iași

Cînd în 1898 s'a discutat legea d-lui Haret, d. Sturza primul ministru ca să vină de hac oratorilor, a prevăzut în lege că va fi o facultate de teologie, *și la Iași*, numai ca să astupe gura celor ce cereau strămutarea teologiei de la București la Iași.

De atunci regulat a figurat în fiecare lege Universitară că Universitatea de Iași va cuprinde și o facultate de Teologie.

De 14 ani ea ființează pe hîrtie și nu se mai face. De ce! Nu sunt parale? Nu cred; că nu i utilă? Iarăși nu cred. Atunci de ce? Pentru tembelismul nostru.

O facultate de teologie costă cel mai puțin. Ea n'are nevoe de seminarii speciale. Ea n'are nevoe de laboratoriu, ea n'are nevoe de săli multe de curs. *Nouă profesori*, atîta totul!

Sunt discipline care se pot contopi. In loc de 2 catedre de exegetica biblică poate fi *una și bună*, căci cine a cetit biblia tot așa de bine poate tălmăci și Noul ca și Vechiul testament, nefiind teolog care să nu utilizeze limba ebraică și greacă pentru cazul comun al cetirei scripturei.

Apoi istoria Universală bisericească poate fi foarte bine îmbinată cu istoria bisericei Romînești, mai lărgind capitolul.

De ce zic acestea? Pentru că cu mijloace mai restrînse s'ar putea înjgheba aici la Iași în palatul mitropolitan 2—3 săli de curs pentru teologie sub înalta diriguire a Mitropolitului Moldovei.

Ce ar fi dacă înalții prelați ai Moldovei ar conduce și cursurile! Ce îndemn ar fi pentru teologii Iașului să dea Iașilor splendoarea veche a Scribăneștilor!

In budgetul Teologiei vedem că din 9 profesori 4 au fost profesori întâiu de seminar. Avem în Iași destule elemente culte teologice, care ar putea risca un curs la teologie.

Dacă însuși Mitropolitul Moldovei ar preda un curs, dacă archiereii sufragani ar mai preda alte 2 cursuri, ar fi și alți teologi, care ca complectare de ore ar putea pune începutul unei facultăți de teologie, spre cinstea Mitropoliei Moldovei și a Seminarului Veniamin.

Că trebue și la Iași o teologie? Nu mai încape îndoială. Noi suntem tributari Chievului și Cernăuțului tocmai cu teologia, în loc ca Iașii să fie centrul de radiare și pentru Chișinău și pentru Cernăuți.

Pe orice teren diplomele străine se pot contesta; pe terenul bisericesc vom avea totdeauna un exod de elemente preuțești a Romînilor din afară de Regat, care vor sluji de stavilă la tendințele de resturnare a neamului prin biserica și credința pravoslavnică.

Nu știu cum; dar marii Erarhi ai bisericei noastre au avut o altă vlagă; au înovat ceva, au adus tipografii, au tipărit cărți, au deschis școli; pe cînd cei de astă-zi sădesc pomi, cultivă albinele, țăse șaiace, fac grădinărie, cresc păsări, de toate fac, afară de carte bisericească.

Iașii merită altă atenție; și Vlădicii noștri au cuvîntul,

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Momente dramatice

In prima pagină a unui cotidian francez găsim împreunate doue portrete, reprezentînd pe doi din eroii tragediei de care am vorbit,—scufundarea „Titanicului“.

Sunt fotografiile ce reprezintă pe căpitanul Smith și pe telegrafistul Philipps. Cel dintâiu, în calitatea sa de conducător al uriașului vapor, avea toată răspunderea și a avut toată amărăciunea. După cele mai sigure versiuni se pare că n'a mai așteptat momentul fatal al dispariţiunii vaporului. Stăpîn pe toate capriciile apei, ar fi fost oarecum o lașitate să se lase înghițit de apă,—el, căpitanul celui mai mare transatlantic al lumei! De aceea a ales focul. Și-a zburat creerii cu un glonte, cînd și-a dat seama că nu mai are nimic de așteptat decît moartea îndoită: prin remușcarea chinuitoare și prin înnec.

Mai nevinovat, și de aceea mai eroic, este celălalt,—șeful serviciului telegrafiei fără sîrmă. Și-a făcut pe deplin datoria și a izbutit să alarmeze, cu ajutorul semnelor convenționale, echipagiile vapoarelor celorlalte. Cu cît primejdia părea mai mare, cu atît punea mai multă energie și disperare în a comunica vești și a cere ajutoare. Că acestea au ajuns prea tîrziu,—nu e vina lui. A pierit ca luptătorul pe cîmpul de războiu, conștient de misiunea cea mare. Prin arta lui, prin slovele ce reușia să transmită, vorbiau sute, mii de glasuri rugătoare în acele momente de groază și înflorare.

..Eroi nefericiți, ce n'avură parte de statornicia unui mormînt și despre cari, ca mîni, nu se va mai vorbi... Toată soarta oamenilor e ca valul nestatornic și trecător.

Mai mult de cît de aceștia doi se vorbește, în momentul de față, de directorul companiei căreia aparținea „Titanicul“,—de Ismay care a avut tristul noroc să scape cu viața, în timp ce pe vaporul *lui* piereau atîtea ființi!

Adevărul e greu de aflat și versiunile variază. Unele știri arată că directorul ar fi fost printre cei dintâiu scăpați; alte surse însă îl apără zicînd că a luat loc numai în cea din urmă barcă de salvare, după ce salvase femeile și copiii. Dar nici locul acesta tîrziu nu-i se iartă! Au rămas doară în urma lui, pe vapor, atîția și atîția călători de toate vrîstele, de toate straturile sociale. Fiecare din aceste victime numeroase ar fi putut să ocupe acel unic loc și iată că atîtea mii de învinuiri se ridică în potriva directorului, care a uzurpat—întâiu ori la sfîrșit—un loc și n'a avut eroizmul să se resigneze cedînd locul alt cuiva.

Iată o problemă de grea psihologie!

Fără îndoială. Echipajiul vaporului s'a dat înlături cu respect și a lăsat liberă trecerea, pentru stăpînul vaporului, în timp ce cu armele, culcau la pămînt pe acei cari se încumetau să răpească locurile puține, pentru cari oamenii se războiau ca fiarele, cu o ferocitate lesne de înțeles.

Dar care e omul atît de puțin... om ca să renunțe în clipa decizivă la posibilitatea de a rămînea în viață și să dee altuia întâietatea? Și, mai cu seamă cu ce drept se poate cere unui om un asemenea sacrificiu într'adevăr suprauman?

Rodion

Conflicte și împăcări

Aprilie 19 . . .

. . . . . .

Mă pui în mirare din ce în ce mai mult. Atîta expansiune în scrisorile ce mi le adresezi?... Te știam femenist, te știam animat de cele mai înalte sentimente, dar o asemenea isbucnire nu credeam, nu-ți presupuneam. Cel puțin eu îți mulțumesc în numele tuturor femeilor, care au fost și sunt încă desconsiderate cu toate omagiile depuse la picioarele lor.

— Zici că dacă Rousseau reapărînd pe pămînt, ar vedea silueta femeei din viitor, el „ulta-afemeatul“ și „anti-femenistul“ ar fi încîntat și surprins. Sunt de perfect acord. Căci în concepția lui despre amor e o mare asămănare cu concepția ce o are femeia nouă renăscută. „Viața sufletului“ înainte de ori ce. Deosebirea ce faci între cele 3 expresii; femenin, femenist și afemeiat, mi-a prins foarte bine. Intr'adevăr de multe ori mă găsiam în încurcătură. Așa-i: cel întâi termin e sinonim cu nervos, capricios, melancolic și slab de fire; al doilea termin se întrebuințează în chestiile privitoare la interesele femeelor; iar al treilea termin nu acceptă de cît defectele femeei.

Pentru aceasta îți mulțumesc — de și nu mi-ai dat explicările de mai sus de cît pentru a face ironia că Rousseau „înamoratul perpetuu“ făcînd parte din categoria a treia, principiile lui sunt în acord cu faptele lui. Știu că nu admiți pe Rousseau în multe, dar geniul lui ar trebui să-i întunece orice defect.

Nu ai grijă. Faptul că recunoști la tot pasul că tot femee sunt, nu mă supără de loc. Ași fi dezolată dacă s'ar găsi cineva care să-mi spue că totul e în mine viril. O fi mîndria de sexul meu sau teama de ridicol nu știu...

Nostalgia mă urmărește, cum cred că trebue să urmărească pe oricare cînd se depărtează de ai lui. Dar cu toate acestea nimic nu mă distrage de la scopul care nu l-am propus.

— La Casa Poporului s'a deschis o serie de conferințe cu proecții despre sculptura secolului al XVI și al XVII. Regulat de 2 ori pe săptămînă îmi trec pe dinaintea ochilor Versailles de sub Ludovig al XV-lea și Ludovig al XVI-lea Trianon, Chantilly, Compiègne.

Apoi tablouri în toate genurile, ornamentele ce formează tranziția de la o epocă la alta, lucrări de artă ce-ți stîrnesc emoții. Cîtă fineță, cît gust! Asprimea liniilor mascată de mici Cupidoni, cari sbor printre florile desemnurilor.

Mobilele de culoare *roze* cu desemnuri verde deschis. Se parindează apoi tablourile în care se vede pentru gustul pentru natură... Maria Antoinette între oițele legate cu panglicuțe colorate la gît... Saloanele reginei cu canapelele joase și pereții de oglindă...

Pe lîngă faptul că tablourilor sunt

DE CE NU VOPSIȚI
Părul Dv. Alb
întrebuințați dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

excelent redate, apoi și vorbitorul suplinește printr'o expunere elocventă tot ce umbrele nu dau.

Duminică am avut cea întâi zi de primăvară, după atîtea ploi. Stătui 3 ceasuri pe bancă în fața lacului, care sub schimbările variate și multiple ale cerului brăzdat de nori lua nenumărate aspecte. Apa liniștită ca oglinda răsfrîngea munții de pe mal încărcați încă de zăpadă. Bărcile sprintene alunecau în toate părțile, iar păsările obișnuite ale locului, — les mouettes — sburau vesel pe lîngă bord... In toată atmosfera se simția un miros primăvaratic ce-mi umplea întreaga ființă de senzații ne obișnuite..

Mă simt așa de fericită în fața acestei naturi bogate, în cît prevăd că timpul petrecut aici, îmi va rămânea veșnic gravat în minte și că va fi un motiv mai mult de a regreta viața ce se scurge... Dar în același timp va fi și un motiv de a aprecia mai bine și a zice că cine nu e în stare să guste mulțumiri mai presus de plăcerile materiale acela e destul de nenorocit...

Și fiind că veni vorba de mulțumiri: A apărut o carte acum de curînd „Viața lui Benjamin Constant" de Dora Melegari. Pentru că aci a fost locul lui natal, cartea face un mare svon stărnind tot interesul. Am și citit-o.

Se înțelege că mi-a plăcut mult. Mai întâi cartea e scrisă de o femee. Se știe vorba lui La Bruyère:

„Numai femeelor li e dat de a face să se citească într'un singur cuvînt un sentiment întreg și numai ele pot reda delicat o gîndire care e delicată". Și cu toate acestea se cunosc și bărbați cari dacă nu întrec darul natural al femeilor, cel puțin sunt egali. D-ta cunoști asemenea bărbați? Probabil să-ți fi scapat din vedere. Eu însă cunosc. Și mă felicit de șansa ce am avut...

Pentru a veni la Viața lui Beny Constant, îți spun că am găsit-o foarte interesantă, mai ales că în lecturile mele întîlnisem așa de mult acest tip de cerebral sensitiv, lipsit de voință. Intr'adevăr, după cum zise St. Beuve că el era „plus distingué qu'heureux, et plus interessant que sage", sunt părți din viața lui revoltătoare. Totuși citindu-i și jurnalul intim, în care se poate vedea inima cuiva așa de bine, m'am simțit atrasă către acest om. A făcut multe alte nesbîtie; dar aceasta era din pricina sensibilității lui bolnave. El spunea: „ori-cine se supune datoriei nu poate greși". Și cu toate acestea de cîte ori n'a calcat el peste datorie! Trebuința de a iubi nu-i lasă sufletul în pace. Și aceasta ar fi de prețuit. Dar el nu era constant; deși nu-și uită obiectul atecțiunilor trecute. Cu drept i s'a zis: „cel mai frumos document omenesc al secolului al 18-lea".

— In primblările ce le fac acum cam des, iau și pe Nelly. Ea nu se plictisește să mi spue la fie-care dată: „Oh! il fait chaud. Voyez madame, le temps se met en route".

Eri vorbind cu mama ei despre sosirea cocostîrcilor, ea preocupată cu desemnarea unei flori, zise ca și cînd și-ar vorbi sie-și: »Cocostîrcii aduc pe copii mici în cioc.. Dar eu știu că nu-i adevărat... Copiii stau... „Taci, Nelly, îi spune poruncitor mamă-sa. O nu, maman, zice ea cu ton rugător ca să desarmeze pe mamă-sa. Copiii sunt trimiși de Isus pe pămînt. Și-i mult timp de cînd trăesc eu în cer... he, hei... înnainte de Moisi".

Făcurăm haz de ea, dar eu îți mărturisesc că aș fi voit mult să știu ce gînduri ascundeau ultimile ei vorbe.

Dar mi-a fost teamă de a nu displăcea mamei, și mai ales de a nu o jigni în principiile ei.

Nu ți-am vorbit de o cunoștință nouă. La biblioteca de la Casa Poporului printre membrii cari destribuiau cărți, era și o d-șoară Téres. Surprinsă de felul cărților ce luam își exprimă dorința de a mă cunoaște.

De atunci cînd e de rînd la bibliotecă, petrec seara cu ea. Vorbim despre multe. Nu ți voiu descri-o de cît printr'o singură trăsătură. Asistînd la o conferință ținută de o femee, o întrebai pe ea, dacă conferința nu va fi publicată, căci mi se păruse de oare-care interes. Iată răspunsul ce mi-l dădu: „Nu cred, s'o publice, pentru că d-na V. e prea modestă ca s'o facă".

Eșind de la bibliotecă făceam plimbări împreună. Imi arată multă simpatie, dar... In sfîrșit chiar aseară am eșit afară de oraș pentru a vedea lacul în timpul nopții. Era ceva măreț. Luna lumina munții înalbiți. Partea dinspre Apus a lacului se pierdea într'o întunecime așa de profundă în cît s'ar fi zis că-i gura iadului. Pe marginea opusă a lacului, micile orășele înșirate dădeau semnul de viață...

Trecură printr'un sat pentru a ajunge la cheiu, care face curba locului, măreață în timpul nopții prin globurile de lumină electrică ce încing bordul, ca un brîu strălucitor.

Valurile puțin cam agitate veneau să scalde pietrele de pe mal rătăcind printre ele, pînă cînd alte valuri din urmă le nimiciau...

In fața acestui tablou sombru, dar așa de grandios mi se păru că ființa mea dispăruse... Era un fel de vis... un fel de nimicire a sufletului meu... Nu mai cugetam rămic.. și nici nu mi puteam da seamă unde sunt...

Urcînd coasta spre casă, după ce mă dispărții de d-șoara Téres, îmi aruncăi încă odată ochii îndărăt.. Era așa de frumos în cît mă cuprinse o tristețe... Plecînd spre casă gîndurile mă cuprinseră... Ce-am făcut—îmi ziceam—ca să merit eu atîta bucurie sufletească? Cu ce pot eu răsplăti naturei din sînul căreia am eșit, toate plăcerile, mulțumirea și extazul în care mă punea ea? Cînd ai ști ce dor de muncă și de bine mă cuprinde!..

. . . . . .

CUZEȘTII

de Gh. Ghibănescu

„Cuzeștii".—Un scriitor fecund.—In urmărirea surselor.—O apă roditoare.—Leagănul strămoșilor lui Cuza.—Legendă și adevăr.—In plină glorie.

In *Scrisori din Iași* publicate de *Rodion* în ziarul *Ordinea* din București, citim următoarele despre noua lucrare a prietenului nostru domnul Gh. Ghibănescu:

Dar iată o lucrare mult mai cuprinzătoare afișată zilele acestea în vitrinele librăriilor iașane. Este importanta monografie „Cuzeștii" a profesorului Gh. Ghibănescu, membru corespondent al Academiei, cercetător neobosit în stăruințele sale, cu siguranță unul dintre cei mai productivi scriitorii ce avem pe tărîmul epigrafiei. Pornind de la studiul documentelor vechi—d. Ghibănescu a ajuns la zeci de mii în ale d-sale „Surete și izvoade", „Ispisoace și zapise"—scrutătorul se ridică la nivelul unui adevărat istoric, ba încă ne surprinde de astă dată cu un gen literar aproape necunoscut la noi. Cele 268 de pagini care alcătuiesc partea întâia a volumului—cea de a doua fiind destinată documentelor—este un studiu de etnografie în care se arată dezvoltarea naturală a vieței unei populațiuni rurale în preajma unei ape—Elanul—și se urmărește pas cu pas, sat cu sat, aproape om cu om, instituirea și ridicarea treptată a proprietăților, a așezămintelor, alături de toate nenumăratele frămîntări din care izvorește procesul esențial al societății în evoluțiune viața omenească.

Acolo, în jurul văii Elanului, scriitorul—el însuși originar din partea locului, descinzînd din o străveche familie răzășească a Ghibanilor—urmărește și începuturile Cuzeștilor, cu secole în urmă pînă la desfășurarea fecundei domnii a lui Alexandru Ioan I. Cuza.

Sorbind din izvoarele aride ale hrisoavelor, acel ce știe să învie pietrele și hîrtiile moarte, luminează umbra trecutului obscur ca să scoată la iveală fapte nouă, învățăminte despre oameni și lucruri, lămurind multe întîmplări tîrzii pe temeiul legăturilor din vechi cu pămîntul.

„Cuzeștii—spune d. Ghibănescu în încheierea monografiei d sale—nu sunt nume noue în istoria politică a Moldovei. Ei apar în jumătatea a doua a sec. 17-lea; dau doi mari spătari în sec. al 18-lea, pe Dumitrașco Cuza și pe Ioniță Cuza, cărora la amîndoi li se taie capetele pentru vini politice, iar în învălmășagul luptelor pentru domniile pămîntene, vedem alți doi Cuzești pe Gheorghe și Arghire Cuza că luptă pentru izbînda ideilor nouă.

Sub regulamentul organic alți doi Cuzești apar în luptele politice: frații Ion și Grigore Cuza, din care acest din urmă e o figură pe cît de originală pe atît de interesantă. Dacă contemporanul său mai bătrîn cu o generație, logofătul C. Conachi știuse a închega în cuvinte vechi, idei noue, proslăvind frumusețea limbii strămoșești, Gr. Cuza, vornicul fu boerul deputat de patru ori și ministru odată, care știa să îmbrace în haine vechi subt țșlic și giubea ideile noue ale timpului, pentru a sluji de cel mai tipic reprezentant al boerimei de țară în lupta cu boerimea de slujbe pentru triumful ideilor noue.

Cu așa înaintași vrednici și jertfiți pentru țară, cu așa părinți moși, veri și alte rude dornice de luptă, tînărul Alex. Cuza supse de la toți aceștia acea fire de lealitate și neatîrnare, că izbuti a atrage asupra-i privirile țării cînd cu demisia din pîrcălăbia Galați-lor și a strînge asupra-i unanimitatea voturilor la vice prezidența Camerei elective, ca apoi aceiași unanimitate să-l aleagă și Domn al Moldovei, iar mai apoi și al Munteniei.

E în cartea neamului acea taină, care învăluie viața cîrmuitorilor ei, că putem ceti în trecutul familiei Cuza mîna lui Dumnezeu, care a sortit a scoate din această familie pe cel mai popular și mai sfînt domn în ochii norodului, pe „Alexandru Ioan I Cuza Vodă".

Același volum conține și un „arbore genealogic" al familiei Cuza, începînd de la 1638, cu visternicul Cuza și scoborînd ramurile bogatei descendențe pînă la toți Cuzeștii de astă-zi, mai departe ori mai de aproape înrudiți cu familia fostului Domnitor.

Prin acest bogat cuprins, lucrarea d-lui Ghibănescu e una dintre cele mai temeinice din cîte s'au scris în această direcțiune și credem că „Valea Elanului" — prin originalitatea și seriozitatea concepției — va fi un început de literatură etnografică romînească în acest gen atît de puțin cultivat pînă acum.

O carte bine venită, în această epocă de preamărire a unui mare nume românesc, a unui mare domnitor. Că volumul a apărut în foasta Capitală a Moldovei, sub auspiciile unei princese moldovenești dovedește odată mai mult de cîtă admirațiune se bucură aci în toate straturile societății personalitatea dispărutului Voevod intrată acum abia în nemurirea ce-i s'a decernat în mod unanim...

Rodion

Litere-Științe-Arte

Artă, politeță, politică.—Stagiunile teatrale s'au închis aproape peste tot. Bilanțurile sunt dar la ordinea zilei: Bilanțuri de activitate, de pasivitate,—rezultate bune și rele.

Se petrec lucruri destul de curioase — destul de „originale" dacă veți, fiind-că e vorba de literatură, în templele artei. Bună oară, s'a jucat zilele aceste la București, o piesă originală, a unei doamne.

Succesul fu contestat, ori acordat cu rezervă. Iată ce scrie un ziar teatrul în această privință, drept complectare.

„.Acum mai mult ca ori cînd se poate vedea ce nenorocire imensă e politica pentru teatru, ca și pentru tot ce atinge arta.

Negreșit că piesa „In lumea de azi" n'ar fi dat ochi cu publicul dacă d. colonel Verzea n'ar fi fost un guvernamental cu greutate și care trebuie să fi pus piciorul în prag, căci nu e admisibil ca comitetul de lectură al teatrului să fie atît de orbit, în cît să dea publicului să înghită un miș maș atît de incolor, atîta de trezit...

Dar politica! Ce să-i faci!? Trebue să satisfaci partizanii, căci altfel amenințarea cu demisia din partid devine fapt, și pierderea unui partizan marcant aduce după sine și demisia altor prieteni ai lui, și cum partidul are nevoe de oameni, trebuie să le satisfacem exhibițiile intelectuale!"

Reflecțiile aceste meritau a fi înregistrate,—poate chiar ar merita să fie și comentate cu atențiune.

*

Se anunță un senzațional beneficiu, al excelentului Mircea Pella, pentru seara de 14 Aprilie: „Cocuța", (Bébé). Tot Iașul va lua parte și va rîde.

*

A apărut într'o nouă ediațiune franceză „Istoria Revoluțiunii Franceze" a lui Thomas Carlyle, sub îngrijirea lui A. Alard, profesor la Sorbona.

Opera cuprinde 3 volume: 1) Bastilia, 2) Constituția, 3) Ghilotina.

Scopul lui Carlyle, în această carte e să descurce, printre texte și fapte și scormonind pînă în adîncul sufletului francezilor, motivele care-i siliră să trăiască și să moară așa cum au făcut-o în timpul Revoluției.

El găsește în acest suflet un sentiment eroic ale cărui efecte îi par grandioase, spăimîntătoare și mișcătoare. Cartea lui Carlyle e un adevărat poem despre ceea ce el numește „sans-culottisme" inspirat nu din fantazie literară, ci dintr'un profund studiu al realității.

*

Edmond Rostand a adresat o scrisoare plină de elogioase mulțumiri și complimente marei artiste Sarah Bernhard pentru ingenioasa propunere ce a făcut de a se da numele de „L'Aiglon" avionului ce se va construi din colecta întreprinsă de dînsa în antractele spectacolelor.

Scrisoarea se încheie astfel:

„Je suis l'admirateur fervent de votre génie et de votre coeur".

*

După o statistică oficială a Imperiului german, negoțul cărților germane, s'a urcat în 1910 la suma de 51 milioane lei.

In această statistică nu intră de cît țările în care exportul a atins cel puțin 120.000 mărci.

Țara care a cumpărat mai multe cărți germane e Austro-Ungaria (de aproape 21 milioane mărci); apoi vine Elveția (cu aproape 7 milioane), în al treilea rînd Rusia (cu aproape 5 milioane), în al patrulea rînd Statele Unite, în al cincilea Franța, apoi Anglia și la urmă Italia.

Remarcăm că Elveția, Scandinavia, Danemarca și Olanda cu tot numărul lor mic de locuitori—la un loc 18 milioane și ceva — au cumpărat totuși cărți germane în valoare de 12.234.000 mărci; pe cînd Franța, care ea singură are aproape 40 milioane locuitori, a cumpărat cărți germane de numai 2 jum. milioane.

*

STRUNA ZILEI

CUCERNICIE

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, a îngăduit vizitatorilor șederea la mînăstirea Varatec în timpul verei.

Ziarele.

Dup' această 'ngăduire,
Maicile din mănăstire
Prea fierbinte s'or ruga
Pentru Prea Sfinția Ta.

INFORMATII

Neamul Arion.

Domnul Dinu C. Arion a fost numit șef de cabinet al d-lui C. Arion, ministru de interne.

La examenul de capacitate, specialitatea principală, la științele naturale, au reușit următorii candidați: I. Alexandrescu, Ciurea Vasile, Ionescu N. N., Lăduncă S.

La specialitatea secundară d nii Biju Traian, Meruțiu Vasile.

S'a prelungit delegația dată d nei Ella Negruți, profesoară la externatul secundar de fete din Iași, de a inspecta școalele secundare unde limba de predare este străină.

In ziua de 20 April a. c. orele 11 diminesța se va ține la prefectura județului licitație pentru furnitura stîlpilor de stejari necesari serviciului poștelor, telegrafelor și telefoanelor. Condițiile de licitație sunt cuprinse în anunciurile No. 20808 | 29077 din Monitorul oficial No. 269 | 912 și 8 | 912.

După noua lege a asigurărilor muncitorești toți muncitorii din mine, cariere sau fabrici vor trebui să posede cărțile-chitanță pentru asigurarea pensiei de invaliditate și bătrînețe. Patronul va fi urmărit pentru nelipirea timbrelor necesare.

Tunelul din Bereşti va fi dat în circulație cu începere de la 18 Mai. Va avea loc o mare solemnitate la care vor fi invitate multe persoane de ministrul lucrărilor publice.

Am anunțat că exportul sării din Romînia în Basarabia a fost adjudecat asupra d lui inginer Virgil Hălăceanu din Iași.

Consiliul de miniștri a aprobat licitația. Durata contractului va fi de cinci ani.

In ce privește corpul IV de armată, înaintările apărute ieri cuprind următoarele:

D. colonel Petrescu Dionisie, șeful statului major corpului IV, a fost admis comandant de brigadă; locot. P. Bonciu, din reg. 7 calarași, a fost înaintat căpitan; căp. Al. Dimitriu, de la consiliul de războiu, a fost înaintat pe loc; maiorul C. Cătuneanu, din reg. 7 roșiori, înaintat locot.-colonel.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 5 Mai c. ora 11 se va ține licitație în localul Primăriei prin oferte închise pentru întreținerea și refacerea stradelor, pieților și trotuarelor cu pavaj de asfalt. Valoarea lucrărilor aproximativ 60,000 lei.

Garanția 3000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din Legea asupra Comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul tecnic.

7536 10 | 23, Aprilie 1912

Domnul dr. Pericle Pucerea, a fost numit inspector sanitar școlar.

Comitetul societății „Ocrotirea copiilor" din Iași aduce vii mulțumiri persoanelor mai jos notate, care au bine voit a face donațiuni societății prin d-na Elena C. Meissner:

D-na Valentina Boteanu din Constanța 218.40 lei; d. Popescu din Drajna-Prahova 11.50; d-na Maria Mușat din gara Tecuciu 40; d. inginer I. Vasiliu, din Calarași 14; d. I. Dima din Vălenii de Munte 14; d. I. Florian din Pitești 53 50; Fabrica de zahăr din Roman 40; d. Atanasiu Scripcă din Cîmpina 360 lei. Total 754 lei 40 bani.

In ziua de 17 Aprilie c., urmează să se țină la prefectura județului licitație publică prin oferte închise, pentru vînzarea spre exploatrea a parchetelor sau parcelelor din pădurile Statului pendinte de regiunea silvică Iași.

La licitație va lua parte Prefectul de județ, administratorul financiar și șeful regiunei I-a silvice Iași. O singură ofertă pentru o pădure oare-care nu se va deschide ci se va restitui depunătorului ei; iar garanția provizorie se va reține și consemna numai ce depusă de adjudecător.

Mercuri 11 Aprilie *„Traviata"*, opera favorită a ieșenilor cu debutul simpaticului și marelui tenor leger Santarelli.

Celelalte reprezentații vor urma în ordinea anunțată.

Toți amatorii de artă bună, în adevăratul înțeles al cuvîntului, s'au procurat bilete de la agenția „Thalia" (Maximovici.)

Ministrul de interne încă nu a aprobat noul budget al Comunei Iași.

Cauza întîrzierei sunt niște lămuriri, cerute de minister, cu privire la budgetul extra ordinar.

Administrația comunală a dat azi un ordin, de a se procede de urgență la astuparea gunoaelor, din strada Palatului, provenite din cauza lucrărilor de recordare.

Ordinul glăsuește, că astuparea să se facă, în contul societății Union-Baugesellschaft.

In ziua de 26 Aprilie a. c. se va ține licitație la prefectura județului pentru aprovizionarea a 1160 m. c. petriș și peatră spartă, necesare în anul 1912 pe șoselele vicinale Podul Iloaei, Popești, Sinești și comunala din satul Popești, conform publicației No. 8527, din 21 Martie a. c., inserată în Monitorul Oficial, No. 282 din 23 Martie.

Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapala* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.40
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burdușele	kg.	2.60
Urdă cu marar în burdușele	»	2.00
Caș și urdă dulce		1,40
Paseri tăiete	kr.	1.80

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Serbările prilejite de desvelirea statuei lui Cuza-Vodă, vor dura în total două zile: 3 și 4 Maiu.*

Contrar altor svonuri, Curtea regală nu va fi represintată, probabil nici guvernul, care nu va da nici concurs material pentru suportarea cheltuelilor ce vor necesita serbările.

❑ *Știrea ce a circulat ieri la palatul de justiție din Iași, înregistrată și de noi, că celebrul Bercea va fi înaintat consilier la Curtea de Apel, a produs o adevărată indignare printre magistrații Curții.*

Putem afirma că rușinea nu se va întîmpla. In cazul cel mai bun pentru el, Bercea va fi numit procuror de secție la o Curte de Apel,—nu, însă, la Iași.

❑ *Un caz de boală cerebro-spinală s'a constatat azi în localitate. Bolnavul e un deținut din arestul preventiv.*

❑ *D-l dr. Flor medic șef al orașului a atras azi din nou atențiunea administrației comunale, asupra faptului, că de și ivirea holerei pare iminentă totuși nu s'au adus la îndeplinire ofertele îmbunătățirei cerute de d-sa și care sunt indispensabile.*

❑ **Desvălirea Statuei lui Vodă Cuza.** Azi s'a lansat de către administrația comunală, convocarea membrilor comitetului, care va avea să alcătuiască programul pentru desvălirea statuei lui Vodă-Cuza.

Iată textul acestei convocări:

„Am onoare a vă ruga, să bine voiți a veni la Primărie, în ziua de 14 April, ora 10 a. m. spre a ne consfătui asupra programului serbărilor, ce vor avea loc în ziua de 3 Maiu a. c., cu ocazia desvălirei Statuei lui Vodă-Cuza".

Convocarea e semnată de primarul orașului.

*

Convocarea a fost trimisă, I. P. S. S. Mitropolitul, d-lor Al. A. Badareu, N. Gane, Gh. Lascar, C. Pennescu, Ghica Deleni, A. D. Xenopol, Nicodem Munteanu, C. Mille, Neculai Iorga, A. D. Holban, colonel Langa, G. D. Șerban, C. Climescu, At. Gheorghiu, Vasile Dimitriu, dr. Socor, dr. Negel, X. Gheorghiu, Ion Rallet, dr. Bodan, general Lambrino, general Musteață, Matei Cantacuzino, colonel Manolescu, dr. Cosmovici, inginer Lecca, I. Burada, C. Cerchez, A. Mavrodi, N. V. Ștefăniu, A. C. Cuza, M. Gănău, Dim. Cădere, I. Roiu, L. Matasariu, C. Praja, dr. Stroici, Petru Sion, N. Miclescu, G. H. Scorțescu, Gh. Tuduri, H. Suțu, I. Leatris, N. Crupenshi, general Scheletti, I. Praja. Gh. N. Botez, I. Găvănescul, P. Nicolau, Gr. Birsan, Gh. Nădejde, Gh. Matei, Popescu Mușata, Preutul Savin.

D. N. Borcea, va figura ca secretar al comitetului.

*

Intrunirea va avea loc, în sala de ședință a consiliului comunal.

❑ Eforii Spiridoniei au cerut binecuvîntarea Mitropolitului pentru numirea arhiereului Vartolomei Băcăoanul ca egumen al bisericei sf. Spiridon din Iași.

❑ Eri s'au terminat probele scrise la concursul pentru ocuparea locurilor de interni, vacante în spitalele din Iași ale Spiridoniei. După publicarea rezultatului tezelor, se va începe concursul oral.

❑ Părintele D Maxim, parohul bisericii Cucuteni-Băceni, a fost pedepsit de Mitropolit cu suspendarea din slujbă pe timp de 15 zile și cu luarea lefii pe același interval.

❑ Domnul P. P. Carp, care se află la Țibănești, va veni în ziua de 20 Aprilie la București pentru a întreprinde o călătorie în țară cu ministrul de industrie.

In primul rînd vor fi vizitate Brăila, Galați și Constanța.

❑ Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei, să iee măsuri ca delegația județiană pentru data de 1 April, să fixeze taxa pentru paza de zi și de noapte, înscriind în budgetul comunelor rurale veniturile acestor taxe, conform modificărilor făcute legei pentru organizarea comunelor rurale și adaptia plășilor.

❑ Ministerul de interne a dispus ca statele de lefi ale sergenților de oraș cu începere de la 1 April a. c., să se înainteze în trei exemplare, iar pe viitor să se comunice următoarele științi necesare la ordonanțarea salariilor sergenților: 1) numirea sergenților de oraș 2) suspendările cu perderea salarului și 3) revocările de serviciu.

❑ La secția II a Curței de Casație se judecă astă-zi recursul procurorului general de Iași, contra deciziei achitătoare a Curței de Iași în procesul penal al trusturilor.

Pledează domnii: Take Ionescu, A. A. Badareu și Matei Cantacuzino.

❑ Cu începere de la 15 Aprilie cursurile la doctoratul în drept și la doctoratul în litere, se vor ținea în casa Grigoraș, lîngă clădirea Universității.

❑ **Vlaicu a sburat în Cernăuți.**—Corespondentul nostru ne scrie: Eri a sburat Vlaicu în Cernăuți, în fața unei asistențe de peste două-zeci mii de persoane, a guvernatorului, a generalilor, și a tuturor autorităților civile și militare precum și a întreg tineretului școlar din localitate.

Pentru prima dată s'a văzut în Cernăuți o afluență de lume atît de numeroasă, care să fie cuprinsă de un entusiasm atît de desăvîrșit și de o dragoste așa de mare către simpaticul aviator Vlaicu care din primele momente ce a sosit pe pămîntul Bucovinei și-a cîștigat simpatia și admirația generală.

Ascensiunea a fost admirabilă, fenomenală, dar... păcat, căci în momentul cînd ascensiunea începuse a deveni mai interesantă, cînd toate privirile erau îndreptate în spre orizont, urmărind pe distinsul aviator, care se ridicase la o înălțime colosală, un vînt puternic, însoțit de o ploaie măruntă se deslănțuiește asupra orașului nostru, împedicînd astfel desvoltarea în întregime a frumosului eveniment. Monoplanul a fost luat de curent și purtat într'o direcțiune contrară voinței aviatorului. La un moment dat, distinsul pilot, prevăzînd o catastrofă aterizează într'un loc opus cîmpului de aviațiune, cu toată părerea sa de rău și spre regretul unanim.

Publicul, însă, a înțeles imediat cauza, de oare ce chiar înainte ca aviatorul să și fi pus mașina în funcțiune, cerul era acoperit de un nor gros, care prevestea o schimbarre a atmosferei și fie care credea că ascenziunea va fi amînată. Dar îndrăznețul Vlaicu, bazîndu-se pe solidaitatea aparatului său, a ținut să sboare cu orice preț chiar contra voinței amicilor săi, care îl sfătuiau să amîne sborul.

După o pauză de 15 minute de groază în care timp mile de persoane începuse a fi cuprinse de o panică generală, în credința că s'a întîmplat vre-o nenorocire, aviatorul își făcu apariția împreună cu monoplanul, care era dus pe brațe de admiratorii săi. De îndată ce publicul l'a zărit, un entuziasm de nedescris a cuprins toată asistența, care a isbucnit în nesfîrșite strigăte de „Trăiască Vlaicu". I s'a făcut aviatorului o grandioasă manifestație de simpatie, cum poate încă nu s'a făcut nimănui în localitate.

Guvernatorul mai cu seamă, vădit emoționat, s'a întreținut mult timp cu aviatorul, mulțumindu i pentru curajul și genialitatea sa.

Societatea pentru „Cultură și literatură", care a luat asupra-și toată întreprinderea aviațiunei, i-a oferit lui Vlaicu o prea frumoasă coroană de lauri, în strigătele entuziaste ale mulțimei.

*

Seara a avut loc un mic banchet în onoarea aviatorului, la care au luat parte cele mai distinse personalități ale elitei din Cernăuți, și veneratul părinte Bejan, și-a dat mare silință ca publicul să fie mulțumit.

Mai e de notat că diferiți fruntași romîni dintre cari mulți deputați, profesori, preoți, și înalți funcționari au făcut serviciul de bileteri spre complecta mulțumire a asistenței.

❑ Mîine, joi, orele opt seara, se va întruni consiliul profesoral al facultății de drept, pentru a elabora regulamentul acelei facultăți, potrivit cu noua lege universitară.

❑ La 14 Mai, a. c. fiind patronul societății de bine-facere „Moldova", s'a luat inițiativa organizărei unui banchet în onoarea celor cinci presidenți onorari, cari sunt domnii: Colonel C. Langa, C. Climescu, N. Gananău, Ath. Gheorghiu și I. Motaș.

La această serbare vor lua parte cîte o delegație a societăților Raahova-Vasului, Fraterna, Frăția-Iași și a Funcționarilor Tramvaiului.

❑ Un avocat aderent al politicei d-lui Grecianu, a fost numit administratorul unei moșii din Neamț, proprietatea Spiridoniei.

Avocatul a încasat pînă acum 25,000 lei din agricultura moșiei, dar n'a predat eforiei de cît 5000 lei.

Somat de epitropi, în urma unui referat al contabilității, să predee toate sumele încasate, avocatul s'a prezintat ieri, depunînd, pe biroul epitropilor... o scrisoare a d-lui Grecianu, prin care acesta cere, cum cere și guvernul —temporizare.

Vom reveni.

❑ **De la Teatru.**—A doua reprezentație a trupei de operă cu *Manon Lescaut* a lui Puccini a fost și al doilea succes al acestei excelente trupe. Simpaticul tenor *Santarelli*, cu vocea lui caldă și suavă a cules sincere și puternice aplauze. Asemene d-na *de Roma*, care posedă un bogat registru și un excelent joc de scenă.

Lume foate multă a fost aseară și desigur va fi și astă-seară la reprezentația *Traviatei*, celebra operă a lui Verdi.

❑ Astăseară are loc o nouă ședință a membrilor sindicatului medical. La ordinea zilei: Medicul de casă, înlocuitorul lui. Raportor: d. dr. Tudor.

❑ Un congediu pe două zile a fost acordat d-lui prim președinte Ioan Burada.

❑ Au fost repartizați pînă acum ca secretari-comptabili pe lîngă corporația confecțiilor d. Orest Panu, corporația constructorilor d. P. Panopol, corporația Progresul A. Vasiliu, corporația Metalurgică A. Vasilescu.

Ieri a început distribuția prin ateliere a noilor timbre pentru lucrători.

❑ Consiliul de administrație al Casei patronale înființată pe lîngă Cassa centrală a meseriilor, a trimis tuturor fabricilor și atelierelor mari cîte un formular care urmează a fi complectat pentru fiecare lucrător în parte, în vederea asigurărei contra accidentelor.

❑ **Judiciare.** — Părțile, de comun acord, au amînat astă-zi judecarea procesului trusturilor, în ce privește moșia Ripiceni, pentru ziua de 27 Aprilie.

Putem spune că nici la acea dată procesul nu va putea fi judecat și că se va cere o nouă amînare — pentru 16 Mai.

— La secția II a tribunalului urma să se judece astă-zi procesul de trimitire relativ la polițai-banditul Florea Tutunara, dat judecății de d. Stan, fost deputat, pentru ultraj.

Tutunaru, căruia 'i este teamă de judecată, a făcut ca martorii propuși de el să nu se prezinte, așa că judecarea s'a amînat.

Termen nou la 30 Mai, cu mandate de aducere pentru martori.

— Tribunalul s. II a reconfirmat astă zi mandatele de arestare ale numiților N. Cazacu și I. Răpceanu, deținuți pentru furt cu efracție.

— Tribunalul a confirmat mandatul de arestare al croitorului falit Marcu L. Goldstein,

❑ In noul program de astă seară Mercuri al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Contesa du Barry, favorita lui Ludovic al XV-lea. Grandioasă reconstituire cu artiștii Comediei Franceze. In rolul contesei apare d-ra Stasia Napierkow ka steaua operei mari pariziane.

Amorul țigancei. Scene teatrale dramatice.

Aventurile unui strengar bătrîn, scene humoristice.

In pădurile Tirolului. Scene și vederi după natură.

Antar, după piesa lui Seeri-Ganeur. Poetul-erou arab, reconstituire splendidă după legendele arabe. Magnifică punere în scenă și magistrală interpretare.

Sultanul petrece, desfășurare dramatică interpretare excelentă.

Noul program viitor se reprezintă Vineri 13 April cu: „Zigomar" (seria II-a) Regele bandiților contra lui Nick Karter, mare detectiv american.

Luni 16 April: „Dama cu Camelii", în rolul Margaretei joacă celebra tragediană *Sarah Bernarht*, care apare pentru întâia oară pe pînza cinematografului.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se încheie la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 11 Aprilie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI a loteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

2000 lei, No. 37880, 53928, 20121, 48723.

1000 lei, No. 16707, 56476, 39105, 52042, 27862, 163, 139, 48362, 14950 34797, 24096, 7924, 4536, 24015, 6310.

500 lei, No 46660, 54120, 56000 45059, 12902, 50672, 45235, 28287, 19388 30207, 17648, 56203, 2032.

❑ **La tragerea de eri, a Loteriei Statului Romîn, ambele cîștiguri a 2000 lei cu No. 12526 și 17095 au căzut în colectura „Providența" din Iași, str. Ștefan cel Mare No. 25.**

Demersul Rusiei

Constantinopol.—D. de Giers, Ministrul Rusiei, a făcut eri un demers pe lîngă sublima Poartă, cerînd cu stăruință redeschiderea Dardanelelor.

Noul palat comunal din Capitală

București.—Consiliul comunal al Capitalei, a hotărît azi în definitiv, începerea construirei noului Palat comunal.

La începutul lunei Mai, vechiul Palat va fi dărîmat.

Moartea lui Enver-Bey

Constantinopol. — Știri oficiale, desmint moartea lui Enver-Bey.

*

Roma.—Agenția Stefani, zice că Enver-Bey a murit în adevăr, dar că guvernul turcesc caută să ascundă faptul.

*

Constantinopol. — Sultanul a acordat lui Enver-Bey titlul de Pașa și l-a acordat un congediu pentru a-și căuta de sănătate. In acest timp va fi înlocuit prin Aldin-bey.

*

Berlin.—Aici se crede că a murit colonelul Enver, dar nici de cum Enver Bey, fostul ataşat la legațiunea turcă din Berlin.

Noi insule ocupate de Italieni

Roma.—Italienii au ocupat o nouă insulă lîngă Baia Mudras.

Revarsarea Prutului

Galați.—Vine știrea că apele Prutului, crescînd au revarsat în multe localități. Astfel în localitățile Garna și Gîrla Cacuneni, malurile au fost rupte și mari terenuri inundate.

Autoritățile au început să ieie măsuri de apărare.

Marele incendiu din Piatra-N.

Piatra-Neamț —Aseară, la orele 8, un puternic incendiu, a isbutit la fabrica de hîrtie Eichler.

Au sosit curînd autoritățile și pompiei.

După o muncă mare de cîte-va ore, s'a putut localiza focul, îndepărtînd primejdia de la fabricele vecine.

Fabrica de hîrtie a fost complectă distrusă.

Intrunirea conservator-democrată din Capitală

-Discursul d-lui Take Ionescu-

București. — O foarte numeroasă întrunire a membrilor partidului conservator democrat, a avut loc aseară în saloanele d-lui Gh. Stroescu, la care a asistat și d. Take Ionescu.

D. Stroescu ia cel dintâi cuvîntul și asigură pe d. Take Ionescu de încrederea și devotamentul neșermurit al membrilor partidului.

*

In aclamare generală d. Take Ionescu luînd cuvîntul zice;

„—Azi mai puțin ca ori cînd avem dreptul să nu fim mîhniți.

Toate violențele guvernului au atins paroxismul lor în alegeri.

De la alegeri și pînă azi am cîștigat o sumă de isbînzi.

Capul guvernului a căzut și vă asigur, că nici d. Carp și nici Camerele actuale nu se vor mai întoarce.

Guvernul e în putrefacție și miroase. Incă cîteva zile și se va disființa.

De va fi nevoe de o acțiune mai energică, vă voiu înștiința. Sunt numeroase mijloacele, de care se poate folosi oposiția și nu trebue uitat că la noi nu se întrebuințează nici a zecea parte din mijloacele, pe care le întrebuințează opoziția în alte țări.

*

Continuînd d, Take Ionescu zice:

„—Acțiunea noastră comună cu partidul liberal n'a încetat și nu trebue să înceteze.

De va sosi momentul cînd ea va trebui să înceteze, vă voiu comunica aceasta, căci nu vă ascund nimic.

Am avut pînă acuma de trecut momente grele. Acum greutățile au trecut și azi nu mai avem piedică, care să oprească mersul nostru.

Dacă vom crede la o anumită dată, că acțiunea comună cu partidul liberal să înceteze, și noi și liberalii vom face aceasta în bună înțelegere.

D. Take Ionescu termină, mulțumind tuturora, pentru energia cu care luptă și asigurînd pe toți, că nu e nici un motiv de întristare.

Cuvîntarea șefului partidului nostru a fost des întreruptă de ovațiunile asistenței.

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lenger (40 sfinți) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 163

Alegerile comunale din Viena

Viena.—Rezultatul alegerilor comunale e desastros pentru creștinii-sociali. Din 14 locuri avute, au recăpătat numai patru, dintre care două abia cu limita numărului de voturi.

In șapte districte au reușit social-democrații.

S'a declarat balotagii pentru 10 locuri. Dintre acestea 2 sunt sigure ale liberalilor, iar restul a socialiștilor.

De închiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea**, *str. Bucșinescu 15, Iași.*

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Vaccinări si revaccinări

practică

D-r. A. Steurman

Strada Cuza Voda 13.

Farmacist *asistent vechiu caută post durabil de* **Sustendant.** *Verzeanu Str. Sf. Theodor 36.*

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al școalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a școalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcționar" post-restant.

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghejărie și altele*

A se adresa la d l Garabet Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reintors din străinătate

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28 —Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra înghețului*—**Băi hygienice**—etc.

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Pardele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru pardele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase.

Primește comenzi, care se execută: prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

De închiriat în casele din str. Gh. Mârzescu No. 24 vis-a-vis de Teatrul Național un apartament compus din 5 odăi, 1 salon, 2 antrete, bucătărie, spălătorie, cameră de lemne și pivniță. Canal și apă,— Precum și 3 magazii în curte.

Informațiuni la D-l **D. Crighal,** *str. Zlataust, 19.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

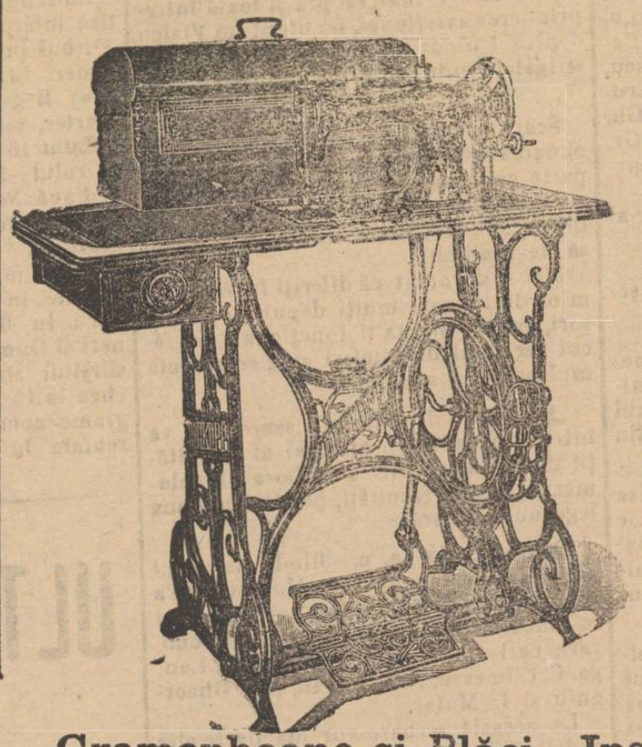

Biciclete **BRENABOR** întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** întrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Gold-remontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețueşte la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 banii pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute şi dureroase* cauzate de *reumatism* şi *toate celelalte durori.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue a lua mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii şi Farmaciștii*

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Raymond GAILLARD 2me quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc. Envoi franco album sur demande

BROSSE TAPIS Prix 4 fr. R. GAILLARD 2me quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalog

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motore electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1566 — Vineri 13 Aprilie 1912

PRO DOMO

E vorba de discursul d-lui Tit Maiorescu în răspunsul ce a dat interpelării d-lui Ionaș Grădișteanu la Cameră.

Primul ministru luînd cuvîntul după d. P. Carp a făcut un istoric parțial al junimismului și a scos încheerea că azi junimismul nu mai este o entitate politică, aparte, ci că s'a contopit în masa mare conservatoare.

Oare așa să fie?

Dl. Maiorescu este autorul prefețelor la discursurile sale parlamentare, în care face pe scurt *efemeridele* politice. Exposeul istoric de la cameră nu corespunde în totul celor zise în prefețe. Intâiu d-sa trage pentru partizanii d-lui Carp dreptul de a fi fost teoreticienii ideii conservatoare, partizani de programe politice și în opoziție fățișă cu bătrînii partidului, cari nu se gîndiau la idei, ci la veleități de persoane.

Că aici e o laudă pentru sine și ai săi este evident. Principiile conservatoare ale d-lui Carp și ale grupării d-sale au rămas cel mult să îngroașe Monitorul oficial din 1888; să tulbure atmosfera Camerii în 1901, și să creeze deziderate în programul din 1907; în colo ideile de guvern ale d-lui Carp formulate la 2 Ianuarie 1911 s'au desminți prin legiuirile lor de la Februarie 1911 în coace. Dintr'un program *pur* politic s'au ales la 1911 cu un program *pur* economic, ce a dat faliment. Dirjia teoretică s'a transformat în o maleabilitate practică, ce a uimit pe toată lumea.

Partidul conservator n'a trăit din doctrina junimiștilor, ci din evoluția și instinctul bătrînilor săi conducători.

Ce a făcut d. Carp și d. Maiorescu în special? Cu ascendentul ce i-a dat valoarea sa personală ca critic literar, ca conferențiar public, ca filosof și profesor universitar, d sa a căutat să acapareze Universitatea, creînd o legendă de *elita* intelectuală, falsificînd valorile, momițărind mersul, pasul, gestul, fizionomia, pentru a imita pe maestru; a introdus acea morgă de aristocrație intelectuală la toți capii Universităților noastre, întinînd atmosfera senină a literelor și științelor cu pedanteria arivistului, cu grandoarea secăturilor, pentru a crede că dacă te-ai făcut stăpîn pe duhul Universității ai și izbutit să transformi această aristocrație intelectuală în o doctrină politică, care s'a etalat în lung și în lat la marele congres din sala Teatrului liric din 1899.

Partidul și ideia conservatoare n'au trăit din această legendă Universitară și bătrînul Lascar Catargi, căruia i se făgăduia o înmormîntare de clasa I-a n'a avut nevoe de luminile imberbilor de la Universitate ca să-și înscrie numele în istoria țării.

In colo nimic.

Singur d. Maiorescu recunoaște că suflarea junimistă n'a fost totdeauna în organizarea de partid. Iată o mărturisire francă și leală. Da; junimiștii au format totdeauna o bisericuță cu prapurii săi aparte. In 1875 au intrat în guvernul lui Lascar Catargi ca să aibă cinstea căderii, nu opera legiferării. De atunci au evoluat spre liberali. Ion Brătianu i-a ales 30 în parlament, ca să aibă o opoziție miluită. Inventați ca guvern la 1888, ei au dus lupta de exterminare contra lui Lascar Catargi, ca după 4 ani apoi de guvernare împreună, imediat în 1895 după ziua de cădere la 4 Octombre să se desfacă de partid și să treacă gruparea d lui Carp la clubul Constituționalul, păstrîndu-și și gazeta lor aparte.

De la 1895 nu i-am mai găsit la un loc. La 1899 luptă pe față contra partidului și a șefului său Gh. Cantacuzino; și de și fac fuziunea cu zapis în 1900 vara; ei iau drumul pribegiei de la 1901 Februar până la 1907 April, cînd iarăși fuzionează, nu în scopul de a întregi partidul, ci de a elimina în 9 Ianuarie 1908 pe Take Ionescu cu toți partizanii săi.

De atunci se știe istoria.

Deci totdeauna d. Carp a înotat în apele sale constituționale și n'a înțeles contopirea sa cu masa cea mare conservatoare, de cît ca o *acaparare* cu o *eliminare*.

Cînd o apă mai mică se varsă în alta mai mare, dar culoarea apei se deosebește, e galbănă de pildă — apa își păstrează culoarea ei hăt departe de la vărsătura ei ori nu se amestică cu cealaltă apă mai neagră.

Așa și cu junimiștii. Apele lor politice au adus în matca cea mare conservatoare nu numai oxigenul și hidrogenul ce alcătuesc apa în esența ei chimică, ci și atîta mâl din frămîntările sale, că colorează și azi guvernul d-lui Maiorescu nu ca un guvern al ideii conservatoare, ci ca o exemplificare a nuanței junimiste pînă și în mălul său care e... d. Pangrati.

Noi cari cunoaștem viața internă a partidului conservator și care ne dăm sama de aspirațiunile intime ale acestui partid, știm că partizanii d-lui Carp au luptat totdeauna nu la contopirea lor cu partidul conservator — ci la cucerirea lui, și la eliminarea elementelor *nouă*, venind nu cu ură contra Ierusalimului unde e mormîntul lui Crist, ci cu ură contra Romei papale, ori contra Parisului lui Abelard, ori contra Londrei lui Wiclef, ori contra Pragăi lui Hus.

Ideea conservatoare n'a fost slujită mai rău de cît de d. Carp, care a și zis de atîtea ori că partidul conservator nu începe de cît de cînd d-sa îi e șeful, ca și cum tot ce s'a lucrat înaintea d-sale n'ar avea altă valoare de cît de arhivă.

Negreșit că d. Maiorescu și a apărat *căciula* cînd a vorbit cum a vorbit la Cameră.

Partidul conservator are alt istoric, și acel făcut de d. Maiorescu nu e cel imparțial.

Gh. Ghibănescu

Scandalul cu Banca Agricolă

Ziarele guvernamentale, zăpăcite și ele de scandaloasele privilegii pe care le a căpătat banca d-lui Marghiloman, de la Camerile d lui Marghiloman, nici n'au știut cum să scuze și să explice uriașul gheșeft pus la cale și executat de fostul ministru de Interne, în complicitate cu ministrul de finanțe și cu mlădioasele sale majorități.

D. Carp s'a declarat împotriva afacerilor în politică, și cu toate acestea partidul d-sale, principalul său locotenent, au pus la cale o afacere, să-i zicem și noi patriotică.

Fierul roșu, cu care d. Carp își amenința adversarii, ar fi fost potrivit pentru partizanii d-sale, acționari și patroni ai Băncii Agricole.

In nici o țară din lume nu s'a pomenit ca un așezămînt de bancă să capete de la Stat privilegii și gratuite și nelimitate. In nici o țară din lume nu s'a văzut ca un așezămînt de credit privat, să fie autorizat a emite obligațiuni ipotecare, fără alt control, de cît cel al obicinuitului consiliu de administrație, și fără altă garanție de cît aceia pe care acest consiliu de administrație va găsi de cuviință s'o dea.

Operațiuni de asemenea natură constituesc în realitate împrumuturi forțate, pe cari le-a practicat la vremea lui numai Napoleon I, — și aceasta încă nu în Franța, ci în țările cucerite.

Iată unde ne au adus asanatorii de moravuri.

Epoca *de eri încearcă să răspundă, prin condeiul d-lui Marghiloman, la învinuirile presei celor două partide de opoziție.*

Că Banca Agricolă—răspunde d. Marghiloman — a căpătat privilegiu nelimitat, aceasta o datorează faptului, că dacă privilegiul era limitat, s'ar fi putut crede că Banca e obligată să funcționeze în tot timpul cît are privilegiul.

In primul loc, s'ar fi putut prevede în legea de prelungire a privilegiului, că Banca poate lichida ori-cînd, chiar înainte de termenul pentru care îi fuseseră acordate avantagiile. Apoi, nici un privilegiu nu e acordat ca o obligație, ci ca o **favoare,** *la care, cel care se bucură de ea, poate renunța ori-cînd.*

Apoi, Epoca *nu explică gratuitatea privilegiului.*

In ce privește, emiterea obligațiunilor ipotecare, d. Marghiloman dă o explicație adorabilă. D-sa afirmă că există, pe lîngă Banca Agricolă, un comisar al guvernului, care are îndatorirea să vegheze ca obligațiunile să fie emise cu respectarea legei.

Perfect de acord. De cît, noi tocmai **impotriva legei** *ne rîdicăm, lege rea, lege de favoare, lege care nu cere nici o garanție la emisiune și care impune obligațiunile ipotecare caselor Statului.*

Comisarul guvernului va veghea la stricta aplicare a legei—dar a legei rele. Așa e toată chestia, și Epoca *s'a ferit să răspundă la ea, precum n'a răspuns nici la chestia gratuității privilegiului.*

Dar vom reveni.

SPOVEDANIA „Epocei"

In primul său articol de astăzi „Epoca" la ceasul regretelor amare, scoate un plîns dureros de jalnic, cara ne arată că tot ce s'a spus despre tăria actualului guvern, despre solidaritatea partidului cu guvernul, despre steaua d-lui Carp care încă luminează drumul unui partid nenorocit, sunt parigorii de om bolnav, care speră salverea într'un miracol al providenței.

Astăzi, cînd ori-ce nădejde într'un miracol s'a dus, cînd, la ceasul jalnic, începe și cercetarea răspunderilor, monitorul guvernului ne arată că tot ce s'a spus despre tăria actualului guvern, este absolut contra părerilor actuale ale partidului.

Chiar de la 'nceput „Epoca" spune în cîte-va linii că guvernul Carp a adus o gravă ofensă liberalilor și că a prezentat o lege neconstituțională. O simplă steluță închee această constatare, fără macar a se încerca o apărare de formă a fostului guvern, în cît această steluță este lovitura de picior dată leului murind.

Prin urmare putem constata că și Epoca a încheiat'o cu guvernarea Carp și zice imediat: „dar ce pot obiecta guvernului Maiorescu"? Incep apoi o foarte jalnică plîngere, în chestia conduitei foarte dulci a acestui guvern și arată că guvernul a făcut toate dulcegăriile din lume, ca să nu sufere opoziția.

Acestea singure ar fi destul ca să ne arăte că s'a dus semeția de pînă acum a boerilor; că nici a implora mila d-lui Brătianu, nici a întărta dușmănia de altă dată a acestuia, față de d. Take Ionescu, nici a prezenta șefului nostru aspectul unui guvern Take Ionescu prieten cu liberalii, nu sunt de cît mijloace „in extremis" a acelor cari pînă mai eri țipau tăria lor și continuitatea guvernului.

Unde însă, ultima lacrimă face pe oficiosul gavernului să scoată și ultimul adevăr, este în rîndurile în care declară: *„Recunoaștem „că partidul conservator trece în aceste „clipe prin* vremuri grele, am putea zice *„chiar dureroase. Dar ceea ce ne mîngîe „este că din partea noastră, de* se vor fi *„săvîrșit poate greșeli de tactică, nu s'a „săvîrșit nici o greșală împotriva onoarei „și a demnității partidului".*

Prin urmare se recunoaște astăzi că partidul nu e tare, că situația nu e normală și că guvernul trecut a făcut greșeli. Este tocmai ceea ce susținem noi de-atîta timp, iar primejdia „onoarei" — lucru boieresc—e bună numai pentru ocazie; greșeli în potriva onoarei sunt în toată viața de tranzacții trecute a acestui partid și sunt gata să se repete la cea dintâi ofertă.

Brava, Hectore!

— Ilustrul rectum ieftenește traiul profesorilor superiori —

La afirmarea noastră, că Hectorul Universității plănuiește să coboare demnitatea profesorilor prin faptul că va cere pentru ei—ca și pentru agregați și conferențiari—o reducere de 50 la sută pe C. F.—Hectorul, într'un articol pe care l'a scris cu picioarele, răspunde: „am și obținut acea reducere și care profesor nu va voi să profite de ea—n'are de cît".

Hectorul arată, deci, că are trecere la ministerul de lucrări publice, iar apoi sfidează pe profesori: „să vedem să plătești prețul întreg, dacă toți profită de o reducere de 50 la sută".

De sigur, trebue să fie ceva putred în mentalitatea acestui regretabil savant, dacă el înțelege, în materie de rectorat, un singur lucru: să mituiască pe profesori.

Unora le girează polițiști, altora le deschide credite la minister, pentru toți stăruie să li se sporească salariile și iată-l acum implorînd reduceri pe C. F. R.

De ce n'ar cere rabat la baia comunală? De ce n'ar cere reduceri la tramvai? De ce n'ar cere o reducere la tutunuri?

Dacă nu este capabil să facă nimic Universitar propriu zis, natural că trebuie să fie gentil, fiind-că gentileța, cînd devine permanentă, este o dovadă vie de insuficiență.

Dar este o chestie: demnitatea profesorului. Există oare un vot luat de profesori, un deziderat exprimat de ei prin care imputernicesc pe Rector să intervie pentru ei și în numele lor, ca să obție reduceri pe C. F?

Este permis unui Rector să facă asemenea umile demersuri, mai ales cînd n'are împuternicire?

Nenorocitul se va ocupa mîine să ceară reduceri de la brutari și de la hăinari și, pe urmă, va exclama biruitor: să vedem să cumperi pîinea cu 20 bani, cînd o poți cumpara cu 15 bani.

Este și o nedreptate în sistemul acesta de reduceri. La noi aproape nu există profesor de Universitate, care să n'aibă, pe lîngă salarul ridicat la 1000 lei lunar, în afară de gradații, și alte venituri, fie din profesie, fie din avere.

De ce ar avea ei reduceri pe C. F. și profesorii de liceu nu, institutorii nu, funcționarii nu?

Este oare drept ca un profesor medic, care va pleca la un bolnav în provincie, bine plătit pentru deplasarea sa, să profite numai de reducere pe C. F. R.?

Sau avocatul profesor? Sau profesorul chirurg? Sau profesorul ambulant, care are catedra la Iași și domiciliul în București.

Dar în care parte a lumei s'au cerut asemenea degrădătoare avantagii?

Un creer strimt, pe care-l hantează veșinic sistemul bacșisului, a inventat ticăloșia aceasta.

E o ticăloșie în toată forma și noi credem că profesorii n'au s'o accepte.

Blocul guvernamental

Cabinetul nu se mai poate complecta. Rămîn numai opt miniștri. Instrucția publică nu va căpăta un titular, pentru aceleași motive pentru care n'a fost numit al nouălea ministru odată cu debarcarea d-lui Carp.

Bizanțul e în fierbere. Fiecare fruntaș e ministeriabil și fiecare ministeriabil are cîte un candidat la portofoliul instrucției.

D. Filipescu îl are pe d. Greceanu; d. D. C. C. Arion pe fratele d-sale Virgil; d. Maiorescu pe Popescu—Mehedinți; d. P. P. Carp pe d. Missir; d. Al Marghiloman pe d. Em. Antonescu; d. Gh. Gr. Cantacuzino pe d. Sabba Ștefănescu —și lista ministeriabililor încă nu-i epuizată. N'am citat nici pe d. C. Hiotu, susținut de d. Filipescu, nici pe d. Mihail Vlădescu, nesusținut de nimeni.

Intrigile ce se țes acum în jurul portofoliul lui instrucției publice n'au nici o importanță deosebită, întru cît actualul cabinet va avea o scurtă durată. Ele dovedesc numai că Fanarul fermentează, că blocul guvernamental, menținut cu atîtea sacrificii de d. Carp, s'a spart și că învechitele sforicele bizantine au început să fie trase de cei învechiți în zile rele.

Ceiace a constituit totdeauna slăbiciunea partidului conservator, au fost intrigile și bizantinismul, cari azi, nu mai cunosc margini. Putreziciunea s'a deslănțuit cu toate mirezmele ei înecătoare,—guvernul, necomplect, s'a văzut nevoit să rămînă necomplectat și azi.

Față de numeroșii candidați la portofoliul instrucției, complectarea cabinetului s'a amînat pentru la .. toamnă.

In epoca „avionilor"

Cuvîntul cel nou. — Cucerirea aerului. — Aviațiunea în diversele țări. — Armatele văzduhului. — Aviația și politica. — Epocă de entuziasm. — Africa civilizată. — Monarhie și republică.

Din ce în ce mai mult luarea aminte a omenirei civilizate e atrasă către această supremă manifestare a geniului omenesc, tecnica sborului, aviațiunea.

Cuvîntul nou creat de presa cotidiană franceză — Avionul — „sboară" din gură în gură. Peste puțin avioanele vor spinteca văzduhul în număr imens. Vor fi batalioane, regimente aeriane, vom ceti detalii despre budgetele flotelor zburătoare și așa mai departe.

Subscripția națională a Franței în folosul aviațiunei militare, începută luna trecută, a atins pînă în prezent cifra de trei milioane. Dar ea continuă cu același entuziasm, sub auspiciile ziarelor populare.

Parlamentul a votat creditele suplimentare în sumă de 16179000 necesare aviațiunei militare ca o complectare a sumei prevăzute în bugetul ordinar de 7200000. Cu această ocazie s'a votat și proectul de lege relativ la organizarea aeronauticei militare.

După această lege armata va poseda un minimum de 354 aeroplane repartizate în: 30 de aparate cu trei locuri, 170 cu un loc, fără prejudiciul aparatelor de școală.

Comisiunea armatei studiind toate proiectele prezentate a stabilit între altele și următoarele două modificări importante: crearea de avantagii certe piloților, văduvelor și orfanilor lor și participarea oamenilor de trupă la formarea piloților.

La 19 Martie s'a inaugurat la Auteiul un nou laborator aerodynamic pus sub conducerea savantului inginer Eiffel. E cel mai bine instalat din lume, el conține instrumente noi inventate de însuși Eiffel.

Entuziasmul Francezilor pentru aviațiune provocase acum de curînd o mică revoluțiune, într'un mic orășel. Aviatorul Védrines candida la Limoux pentru un loc de deputat și fără multe preparative, fără nici o organizare, numai patru zile de luptă reușise să obțină 6920 voturi, 600 mai puține ca adversarul său.

Partizanii săi înfuriați au manifestat atît de zgomotos că a fost necesară trimiterea acolo a unui regiment pentru a menține ordinea. Alegerea a fost contestată și în cazul că va fi casată alegerea lui Védrines e de mai înainte asigurată.

*

Imitînd pe Francezi diverse ziare germane au deschis liste de subscripții în folosul aviațiunei militare; diverse asociațiuni se constituesc prin toate unghiurile țărei, avînd în fruntea lor pe cele mai marcante personalități. Sumele adunate se întrebuințează atît la cumpărarea de aeroplane și dirijabile cît și la construirea de hangare, la înființarea de școli de aviațiune pentru diverse premii, etc.

La 10 Aprilie s'a deschis stațiunea de aviațiune de la Metz, ea dispune de 14 aparate; la 14 Aprilie s'a inaugurat oficial stațiunea de la Strasburg, ea dispune de 12 aparate. Ofițerii detașați ca aviatori se vor bucura de avantajele acordate ofițerilor făcînd parte din corpurile de expediție. Timpul servit se va socoti îndoit.

In ziua de 21 Aprilie stil nou s'a deschis la Berlin, în vasta sală a grădinii zoologice, *primul salon german*, de navigațiune aeriană, sub prezedența de onoare a prințului Henric de Prusia fratele împaratului, aviator el însuși. Sunt reprezentate tot felul de aparate aparținînd constructorilor germani și foarte multe mărci străine.

La școala politechnică din Charlottemburg se va crea o nouă secție pentru studiul aviațiunei și va fi pusă sub direcțiunea maiorului aviator Von Parseval.

*

Sub imboldul mișcărei din Franța și Germania liga aviatică din Turin a luat inițiativa unei subscripții naționale italiane spre a cumpăra aeroplane pentru armaiă. Din primele zile suma adunată a întrecut cifra de o jumătate milion. Regele a primit patronajul ligei. Principalele orașe vor dona cîte un aeroplan purtînd chiar numele lor.

Ministerul de războiu va organiza u

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facері. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențiile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masajo vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

concurs internațional de aeroplane militare. Condițiunile concursului se vor fixa în curînd, se vor decerne șase premii unul de o sută mii lei și cinci a cinci zeci mii.

Aparatele vor trebui a fi construite în Italia, putînd însă avea motor străin. După Italia trebuie să ne aruncăm privirile asupra Turciei, rivala ei.

*

Ministrul de război turc a obținut un prim credit de patru sute mii lei pentru cumpărarea de aeroplane. In ziua de 15 Martie cu sosit la Constantinopol primele două aeroplane militare, cum și primul ofițer pilot brevetat în Franța.

Un comitet, același, care a condus subscripția cuirasatului donat armatei organizează acum o subscripție publică pentru a strînge fondurile necesare aviațiunei militare. Comitetul își propune a trimite elevi pe la școlile de aviațiune din străinătate și a cumpara aparate pentru armată.

*

Nici Africa musulmană nu se lasă mai prejos. Dovadă Marocul.

La 20 Martie și-au făcut apariția aci pentru prima oară două dirigiabile, ele au încrucișat pe deasupra cîmpului arab, lansînd mai multe bombe. Atît rezultatul tirului, cît și recunoașterile făcute au fost de un mare folos, s'a putut afla că în ultimul timp forțele arabe au sporit într'un mod considerabil.

După o știre din sursă turcească, desmințită de italieni, dar probabilă în ziua de 30 Martie artileria turcă ar fi distrus un aeroplan ucigînd pe locotenentul Roberti cari îl pilota.

Iată în sfîrșit o ultimă noutate.

In ziua de 31 Martie s'a terminat cu un desăvîrșit succes interesantul concurs din Monaco, primul concurs de hydro-aeroplane, stabilind în mod definitiv valoarea aeroplanului marin și marele lui rol într'un răsboi naval.

E aci o dovadă că nu numai marile monarhii răsboinice se înzestrează cu aparate de aviațiune ce și micile republici cari n'au nici un fel de gînd de cucerire teritorială. Cel mult o cucerire... aeriană, care e inofensivă.

A.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cei slabi și cei tari

Arătam aci, eri, credința că numai în prea rare împrejurări putem cere cu sinceritate unui om ca să meargă cu altruizmul pînă a ceda șansele sale de scăpare de la o moarte sigură — alt cuiva. Aceasta, în legătură cu mustrările ce se fac directorului vaporului „Titanic"—scufundat în mare cu două treimi din numărul călătorilor. Directorul Ismay face parte din treimea cealaltă,—a salvaților.

S'a vorbit de ajuns și destul de amănunțit despre condițiunile în care s'a permis bărbaților de a se scoborî în bărcile de salvare. Numai după ce au luat loc femeile și copiii în bărcile puțin încăpătoare s'a îngăduit acest lucru și unui număr mic de bărbați.

Au pierit în valuri numai acele puține femei cari, cu nici un preț, n'au consimțit să se despartă de soții lor, ne cedînd nici stăruințelor, nici chiar forței. Ar fi greu de spus, firește, pînă la ce punct această persistență trebuie atribuită fatalizmului, convingerei că vaporul uriaș *nu* se va scufunda, ori sentimentului de nestrămutată credință—într'adevăr și care ar constitui o pagină de stoicism unic în cartea omenirii.

Dar e locul să ne oprim asupra celeilalte laturi a problemei. Care lege morală dictează oare datoria de a se lăsa întâietatea femeilor și copiilor în atari momente de dezastru și de primejdie, unde e vorba de o moarte aproape sigură?

Acum un număr de ani la Pris, s'a întîmplat o catastrofă rămasă istorică: incendiul renumitului „Bazar al Caității" instituit de înalta aristocrație în folosul sărăcimei. Pe neașteptate focul cuprinse instalațiunea șubredă a Bazarului.

Fu o năvală și o luptă sălbatecă, un „sauve qui peut" îngrozitor. Bărbații—sexul tare—își făceau loc cu brațele, cu forța și, cu multă părere de rău, s'a făcut apoi constatarea că poporul cavaler al Parisului n'a prea cruțat sexul slab, iar victimele femeești au fost extrem de numeroase. Intre ele fu și sora defunctei Impărătese Elisabeta. Intocmai ca în dictonul francez atît de cunoscut, caritatea bărbaților a început de la ei înșiși, fără multe scrupule.

Dar de la un incendiu în mijlocul Parisului pînă la o catastrofă pe ocean, e o mare deosebire. De foc și de asfixie putem scăpa, avem dreptul de a spera, că din moment în moment va pătrunde aerul ori, va veni o mînă salvatoare ori că vom izbuti a fugi. Dar în plin ocean, noaptea, între risul cerului înstelat și urletul valurilor, cînd bărcite de salvare nu pot primi nici jumătate din călătorii vaporului, pe care clipă cu clipă îl soarbe massa de apă, fără speranță de scăpare; cînd moartea e colo, în față, neîndurată, teribilă, eternă,—cînd familiile se despart, se rup—femee de soți, copil de părinți,—care e legea morală ce poate sili pe cel tare să se dee înlături, pentru a face loc celui slab? Cu ce drept glontele marinarului amenință pieptul aceluia care se încumetă să sară în barcă înaintea altuia mai slab, fie chiar înaintea unei femei ori a unui copil?

In felul acesta ziarele americane fac elogiul miliardarului Guggenheim, mort pe „Titanic" și arată cu martori, că a pierit în valuri ajutînd pînă în clipa din urmă salvarea femeilor. Ar fi declarat el însu-și că s'ar crede „mișel" dacă s'ar ocupa de salvarea sa proprie. Și n'a fost salvat,—dar alții au fost înaintea lui...

Natura în nepăsarea și cruzimea ei nu face vr'o deosebire—dovadă că trimite dezastrele omorîtoare de o potrivă pentru toți și toate. De ce oare omul ar fi dator să fie milos și altruist?

Care e elementul esențialmente *moral*, dacă moare în valuri cel *tare*, ca să supraviețuiască acel *slab*, cînd contrarul s'ar părea mai curînd că răspunde cerințelor naturii?

... Și cu toate aceste e în mîndrul gest de renunțare a celui mai tare cel mai consacrat principiu de morală umană, „principiul de onoare" pe care Nietzsche îl punea mai presus de „utilitate" și de „scop", principiu de ideală educațiune sufletească, străbătînd ca o rază de idealizare și de poezie viața de lupte brutale a omului în sînul societății.

.. Să fie aci numai o simplă prejudecată care va pieri cînd-va pe altarul „progresului"?

Rodion

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 5 Mai a. c. ora 11 a. m. se va ținea în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a:

1) Construiri și reparări de strade și piețe cu pavaj de granit, cioplit. Valoarea lucrărilor 100,000 lei.

Garanția 5000 lei în numerar sau efecte publice.

2) Construiri și reparări de strade și piețe cu pavaj de bolovani și macadem. Valoarea 50,000 lei.

Garanția 2500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din Legea asupra Comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul tecnic.

7544 10 | 23, Aprilie 1912

Teatru romîn în Cernăuți

Turneul cunoscutei companii lirice Bărcănescu în Bucovina, este pentru romîni un rar eveniment artistic. Această excelentă trupă și-a început Sîmbătă seară seria reprezentațiilor în orașul nostru, cu frumoasa operetă „Țăranul voios", jucată cu mult temperament în fața unei săli literalmente plină. Duminică s'a jucat „Suzana" iar astăzi „Contele de Luxemburg".

Ansamblul acestei trupe se compune din elemente ireproșabile în tot ce privește arta. Rolurile sunt bine studiate, interpretarea persoanelor e admirabilă, iar vocile sunt excelente.

Trebuie să menționez în primul rînd pe distinsa și încîntătoarea primadonă d-na Virginia Miciora, apoi pe d-nele Bărcănescu Aura Mihailescu, Graur, Vasiliu, Niculescu, Mihailescu, Șeitănescu etc.

Dintre artiști locul de frunte îl ocupă d. Ghimpețeanu, care posedă un excelent tenor și un admirabil joc de scenă, apoi d. C. Tănase, care deasemenea e mult admirat de publicul nostru. Nu mai puțini buni sunt și d-nii Niculesca Basu, C. Stamate, M. Graur, I. Dem-Demion, Vasinschi, Georgian precum și ceilalți artiști, cari sunt aplaudați cu căldură și mereu rechemați la rampă.

Că artistele sunt asediate cu frumoase buchete de flori, e de sine înțeles.

Mai e de notat că trupa posedă și o admirabilă orchestră compusă din 30 persoane, sub conducerea d-lui Bărcănescu însuși, care posedă o vastă cultură muzicală și o mare precisiune în conducerea întregii acțiuni.

Deasemenea și costumele sunt de o frumusețe răpitoare.

In fine, compania Bărcănescu, care se poate măsura cu cele mai mari trupe ale teatrelor noastre din Austria, a reservat publicului romînesc bucovinean mari surprize în cîteva seri de adevărate producții de artă.

Dar despre aceasta voiu vorbi într'o corespondență viitoare.

Pentru moment, cred că e deajuns să spun, că ansamblul trupei a întrecut toate așteptările.

Gama.

Litere-Științe-Arte

Arta la cinematograf.—In așteptarea filmelor senzaționale, cari vor „reconstitui" tragedia Titanicului pe ocean, cinematograful Pathé poartă peste tot drama sentimentală a lui Dumas: „Dama cu camelii". O sumă de 40000 lei a luat ilustra artistă pariziană ca să „apară" în acest rol al ei, celebru între toate.

Și aci trebue recunoscut că cinematograful nu are nevoe de vorbe, ci numai de artă, de artă adevărată. In jocul d-nei Sarah Bernhardt sunt momente de înaltă tragedie, care sunt mai expresive de cît ori ce frază.

„Dama cu camelii" cinematografiată de asociația artiștilor pariziani, rezumă într'adevăr arta d nei Sarah Bernhardt într'o sinteză superioară. Frumusețea atitudinilor, plasticitatea în expresia fizică, inteligența și patima adevărului, însușiri cari fac din marea noastră tragediană franceză, idolul teatral al lumei întregi, se armonizează cu prisosință în această operă.

Precum se știe, justiția franceză a respins dăunăzi acțiunea intentată moștenitorilor lui Dumas de către editorii literari ai operelor, pentru autorizarea dată cinematografului de a „reprezenta" piesele pe pînză.

*

Viitorul număr al revistei iașane „Versuri și proză" va apărea cu un conținut și de un format dublu, cuprinzînd o materie foarte variată și bogată.

*

Articolul literar din numărul nostru de eri „Conflicte și mulțumiri" a apărut din eroare, fără semnătura d-nei Maria C. Bujureanu, apreciata noastră colaboratoare.

*

La 15 Octombrie a, c. se va deschide la Geneva, sub numele „Institutul J. J, Rousseau", o școală liberă de științe ale aducațiunei.

Direcția este încredințată d lui Pierre Bovet, profesor de filosofie și cunoscutului psiholog Ed. Claparède. Invățămîntul va fi pe cît se poate practic și familiar.

Nu este condițiune specială pentru admiterea elevilor sau elevelor. Școala liberează diplome și certificate de studii. Taxa anuală este de 285 lei.

*

Starea scriitorului scandinav August Strindberg e foarte gravă.

Unele ziare străine vorbesc chiar de o stare desperată a pacientului.

*

Bernhardt Shaw publică în revista „Pan" un studiu filosofico-umoristic asupra răsboiului.

*

A apărut „Arta Romînă", anul al V lea, Febr.-Martie 1912, No. 2 și 3 cu următorul sumar:

A. D. Atanasiu—Muzeul Național de Etnografie al Moldovei.

Sofia Teodoreanu—Schiță introductivă la o serie de biografii muzicale.

Gordon—Nedumerire (Poezie).

N. N. T.—Jurnalul unui pictor.

Maria dr. Buteanu.—Arta în raport cu natura (despre imaginație și sufletul artistului), urmere și sfîrșit,

M. E. (Si bemol),—Critica la noi și rezultatele ei.

Vasile Ravici.—Reflecții de la Expoziițiile artistice.

Viorella.—Cronica Teatrală (Patima cea mare de Auernheimer).

Zia.—Spicuiri.

Al. I. Zirra. — Primul concert symphonic al Conservatorului din Iași.

Viorella.—Spre Interlaken (amintiri din călătorie).

A. D. A.—„Sentinela" de Octav Băncilă.

N. Theodorescu. — Concertul George Enescu.

Ada.—Schimbarea regulamentului și programelor de la școalele de Belle-Arte; Concurs de sculptură; Inaugurarea statuei lui Cuza Vodă; Expoziția retrospectivă a școalei de Belle Arte din Iași.

*

STRUNA ZILEI

PRUTUL RENEGAT

Apele Prutului revărsîndu-se au mîncat din malul Moldovei în mai multe părți.

Raport oficial.

Vai, Rușii ne au strîmtat Moldova
Intr'un fatal și groaznic ceas;
Tu, Prutule, haină apă,
Minînci,.. puținul ce-a rămas.

INFORMATII

❑ S'a vorbit în ziar despre importanta speță, judecată la Iași, referitoare la aceiași pensie pe care o pretind două soții.

Consacrînd modul de a vedea al Curței de Apel din Iași, Curtea de Casație, s. III, a stabilit următoarea jurisprudență:

Dacă ministerul de finanțe a fost condamnat printr'o hotărîre definitivă a servi o pensie soției de a doua a pensionarului decedat, pe baza titlului ei de soție legitimă, acel Minister nu mai poate fi condamnat să servească a doua oară aceiași pensie soției din prima căsătorie al cărei divorț s'a anulat, cît timp căsătoria de a doua nu va fi declarată nulă pe calea dreptului comun de către instanțele ordinare, ceia ce nu se poate face de o instanță cu caracter pur administrativ cum este Comisia pentru regularea dreptului la pensie.

❑ Ministerul instrucțiunei a înaintat Reviz. școlar legea privitoare la recensemîntul general al populațiunei, promulgată la 10 Febr. a. c., lege care obligă pe toți locuitorii și funcționarii a da concursul lor la lucrările recensemîntului general al populației.

❑ Ministerul de răsboi, a trimes o adresă celui de instrucție publică, prin care îi atrage atenția, că seriile concentrărilor membrilor corpului didactic în acest an nu corespund cu seriile din anul trecut.

Nici una nu cade în vacanța de vară așa fiind în orice serie s'ar chema învățătorii ei tot sunt sustrași de la cursuri.

Invățătorii, cari fac parte din contigentele chemate, pot cere corpului respectiv, în interesul funcțiunei lor, să fie schimbați dintr'o serie într'alta, cu condiție să facă concentrarea într'o serie din cele stabilite.

❑ In Roman iese un nou ziar bilunar *Dreptatea*, scris de un comitet de învățători din județul Roman.

După titlu se arată că se luptă pentru complecta îndreptățire a corpului didactic primar în viața politică și cetățenească.

A prins dorul pe învățători să cucerească mandatele de deputați și senatori, primari, prefecți, ca așa să fie o apă de la Vlădică pînă la opincă.

Nu știm dacă chestia privește buna organizare a școlilor, ca școli, ea însă îndreptățește o mișcare a corpului didactic ca corp, căci de ce doar se luptă în țara romînească. Constituția de la 1884 a dat învățătorilor dreptul de alegător *fără cenz*; azi se luptă ca acești învățători să fie și *eligibili*.

Este aceasta o urmare firească a activității extrașcolare și o apropiere cu drepturile depline căpătate de membrii corpului didactic secundar.

❑ Domnii I. Stavila, învățător din Gropnița și N. Gavrilescu. învățator la Mogoșești-Minzești, au fost suspendați de la funcțiile lor.

❑ Curtea de Casație s. II, care a judecat ieri procesul penal al trusturifor a ramas să se pronunțe Luni, 16 c.

❑ **Școlare.** — Invățătorul V. Manolescu de la școala din Poeni s'a reintegrat pe ziua suspendării 1 Martie.

— D. D. Rota dirigintele școalei Clurea s'a numit cu începere de la 1 Aprilie a. c., instructor ambulant, cu însărcinarea de a lucra în direcția îmbunătățirii gospodăriilor țărănești.

— D-ra Adela Țidulă a fost numită învățătoare supl. la școala din Fîntînele, jud. Iași.

— Invățătoarea Maria Breviman, a fost numită cu titlu definitiv pe ziua de 3 April a. c.

❑ **Automobilele autorităților.**—Ministerul de interne, avînd în vedere intervenția ministerului de lucrări publice, a cerut prefecturilor comunale urbane reședințe să-i înainteze cît mai urgent cîte un tablou de automobilele pe care le posedă aceste autorități, arătîndu-se marca și puterea în cai a fiecăruia.

Odată cu acest tablou se vor trimite și statele personale ale șoferilor și ajutorilor de șoferi din serviciul acelor automobile cu indicațiile următoarele: numele de botez și pronumele, locul nașterei, naționalitatea, religiunea, starea civilă, studiile ce posedă pe acte, dacă a satisfăcut legea recrutării, data intrării în funcțiune și salariul lunar ce primește.

❑ Domnul V. Rămniceanu, consilier la Curtea de Casație, a fost ales în consiliul superior al magistraturei, în locul regretatului D. Giuvara.

In locul vacant prin înaintarea d-lui Procopescu, este vorba să fie ales d. Budișteanu.

❑ Alocația de hrană, în bani, pe timpul de la 1 Aprilie la 1 Octombre pentru hrana trupelor, a fost fixată astfel în ce privește corpul IV de armată: Iași și Șipote, 40 bani, Botoșani 39 bani, Huși, Dorohoi, Vaslui, 37 bani; Roman și Fălticeni, 39 bani, Bacău și Piatra-N. 39 bani.

❑ Sechestrul judiciar al moșiei Bădeni, domnul N. Zaharia, a amanetat casei Unter recolta de pe acea moșie pentru 100,000 lei.

❑ In astă seară, Joi, are loc ședința la societatea de Medici și Naturaliști, c'nd se vor face următoarele comunicări:

1). Dr. Tănăsescu. Adenom al glandelor lacrimale.

2). Dr. Anghel. a). Un caz de cancer al spatelui, operat prin procedeul Bălăcescu.

b) Explozia inimei prin glonte (piesă anatomică trimisă de d. dr. Cădere).

❑ **Expoziția retrospectivă a școalei de Belle-Arte din Iași.**—Cu prilejul desvălirei statuei lui Cuza Vodă, consiliul profesoral al școalei de Belle-Arte a hotărît să organizeze o expoziție retrospectivă de lucrările profesorilor și ale elevilor acestei școale dela 1860 până astăzi, școala fiind înființată sub domnia lui Cuza Vodă.

Toți foștii elevi și absolvenți ai școalei, sunt invitați a trimite lucrările lor în pictură, desemn, sculptură, aquarele pe adresa direcțiunei școalei până la 20 Aprilie; iar deschiderea expoziției va avea loc la 5 Mai.

Toți foștii elevi și profesorii școalei sînt invitați a participa la deschiderea expoziției. Pentru călătoria pe liniile ferate s'a obținut o reducere la toată lumea de 70%.

Aceasta va fi considerată ca o invitație oficială pentru acei a căror adresă nu e cunoscută la direcția școalei.

Expoziția va fi foarte interesantă, arătînd fazele prin care a trecut școala, prin grupe de lucrări de la 1860 pînă astăzi, cum va expune și lucrări deale pictorilor formați de școala dela Iași și lucrări de ale profesorilor actuali ai școalei.

❑ In noul program de astă seară Joi al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Contesa du Barry, favorita lui Ludovic al XV-lea. Grandioasă reconstituire cu artiștii Comediei Franceze. In rolul contesei apare d-ra Stasia Napierkowska steaua operei mari pariziane.

Amorul țigancei. Scene teatrale dramatice.

Aventurile unui strengar bătrîn, scene humoristice.

In pădurile Tirolului. Scene și vederi după natură.

Antar, după piesa lui Seeri-Ganeur. Poetul-erou arab, reconstituire splendidă după legendele arabe. Magnifică punere în scenă și magistrală interpretare.

Sultanul petrece, desfășurare dramatică interpretare excelentă.

Noul program viitor se reprezintă Vineri 13 April cu: „Zigomar" (seria II-a). Regele bandiților contra lui Nick Karter, mare detectiv american.

Luni 16 April: „Dama cu Camelii", în rolul Margaretei joacă celebra tragediană *Sarah Bernarht*, care apare pentru întâia oară pe pînza cinematografului.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: în fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Ultime INFORMAȚII

❑ Un important consiliu de miniștri s'a ținut ieri. Primul ministru a comunicat colegilor sei din minister, că guvernarea actualului minister, este din cele mai dificile, întru cît șeful partidului a retras încrederea sa guvernului.

S'a hotărît ca d. Maiorescu să se prezinte Regelui, la Peleș, astăzi, Joi, să-i descrie situația și să-i roage să aviseze, de oarece guvernul, în actuala stare de lucruri, nu poate să meargă înainte.

Se afirmă că d. Maiorescu se află în posesiunea unei scrisori pe care d. Carp a adresat-o unui gazetar străin, în care spune că guvernul Maiorescu este un simplu provizorat, care va dispărea după trei luni pentru a face loc unui nou guvern Carp.

Domnul Maiorescu va arăta scrisoarea Suveranului pentru a dovedi că d. Carp înadins face dificultăți guvernului, ca să fie nevoit să se retragă.

Probabil că criza ministerială va fi declarată oficial zilele acestea.

❑ *Domnul Take Ionescu va sosi în Iași în ziua de 20 Aprilie spre a pleda, la s. II a a Curții, în procesul de trimitire Millas Violatos.*

Șeful nostru va sta în Iași pînă la 21 Aprilie seara.

❑ *Față de numeroasele nemulțumiri provocate prin noul regulament de eliberare a pașoapoartelor ministerul de interne a acordat permisii provizorii și persoanelor cari intră în categoria celor „fără protecție", sub rezerva ca la întoarcerea din străinătate să li se dee pașoapoartele definitive la frontieră.*

In special s'a acordat aceasta pentru cazurile urgente, cum sunt consultațiuni de boală, înmormîntări și altele.

❑ *Consiliul profesoral al Facultății de medicină a hotărît aseară în unanimitate, să protesteze la Epitropia Sf. Spiridon, în potriva numirei doctorului Socor în juriul concursului de interni și să invite Epitropia la respectul legei sanitare, după care profesorii ce iau parte în juriile de concursuri trebue să fie delegați de consiliul profesoral.*

Această hotărîre a fost iscălită și de către epitropul Dr. Riegler ca profesor, în cît d sa a atins în acest mod recordul de a fi și în consiliul profesoral pentru contra regulamentului plăsmuit de el însuși.—Barometrul său este, deci și astăzi la „veränderlich".

❑ *Cu privire la cazul de meningită cerebro-spinală, arătat de noi eri, iată ce ne spune d. dr. Flor, medicul șef al orașului:*

— Bolnavul e un anume Gazi, venit aci din comuna Epureni, Pentru moment e izolat, la locuința sa din localitate.

Starea sa e mai bună".

*

Medicul șef al județului a fost înștiințat și probabil că cercetări se vor face la Epureni.

❑ *Prefectul poliției Iași, care sufere crud de lipsă de inteligență, s'a făcut vinovat de o nouă prostie.*

Fiind-că prefectul vroia ca secția IV polițienească să se mute într'un local cu totul impropriu ca igienă și fiind că medicul de cvartal, d. Cr. Missir, a făcut raport defavorabil localului, prefectul luîndu-și aere de mai mare peste medici, a trimis medicului o adresă concepută în termeni violenți și triviali.

Pe jumătate convins de prostia ce o făcuse, prefectul a trimis adresa confidențial, de și, pînă a ajunge la medic, adresa trecuse prin mîna scriitorului, a înregistratorului și a directorului poliției.

Doctorul Missir s'a plîns primarului de ieșirea prostească a prefectului, și primarul a desaprobat pe prefect.

Atît n'ajunge însă și noi cerem medicului șef al orașului să procedeze cu energie, pentru ca prostul de la poliție să se astîmpere pe viitor.

❑ *Procurorul general de Iași și magistrații Curții.*

La secția a II-a Curții de Casație s'a judecat ieri recursul făcut de procurorul general de Iași, în contra deciziei Curții de Apel, s. II a, prin care Froim și Leon Fischer au fost achitați în procesul penal al trusturilor.

Avocații recurenților au arătat Curții, că procurorul general, în motivele de recurs, învinuiește de indelicatețe pe președintele secției, d. D. Sofian, și pe unul din consilieri, d. Porfiriu, pentru că aceștia nu s'au recuzat a judeca procesul penal, după ce se pronunțase în procesul civil—de reziliare. Procurorul general spune apoi, că rezultatul procesului a fost cum se aștepta.

Avocații recurenților au declarat, că protestează contra unor asemenea insinuări, în calitatea lor de membri ai corpului judecătoresc.

Procurorul general al Casației, a desaprobat felul cum procurorul general de Iași a redactat motivele de recurs, spunînd că era de datoria celor doi magistrați din Iași, să nu recuze, întru cît, mai ales, o jurisprudență a Casației a stabilit, că o decizie dată în civil n'are influență asupra acțiunei penale.

Procurorul general a cerut, însă, primirea recursului și trimeterea afacerei la o altă Curte spre a fi judecată din nou.

Asupra necuviințelor celebrului Toneanu vom reveni.

❑ *Ministerul de instrucție vrea să se ocupe de pe acum cu aranjarea distribuției orelor pentru anul școlar viitor 1912—1913, pentru care sfîrșit directorii școalelor secundare au și fost invitați să iee înțelegere cu profesorii și să comunice ministerului dacă au vre o propunere de făcut.*

Se va ținea seamă de noua dispoziție, după care profesorii vor avea 15 ore pe săptămînă, afară de cei care au atins 20 ani de serviciu, fie ca suplinitori, fie ca profesori

Răspunsurile trebuie trimise pînă la 1 Mai.

❑ *Un furt după sistemul apașilor.*

Cîtă dreptate a avut d. procuror de Curte Ghinea Ionescu, cînd a afirmat dăunăzi, într'o acuzare, că la Iași avem o poliție, care se ocupă exclusiv de „afaceri de moravuri", neglijînd adevăratul rost al poliției—va dovedi și următorul fapt senzațional, petrecut în Iași, astăzi în zori de zi.

*

Directorul garajului Leonida din localitate, d. Jacques Herdan, venind astăzi dimineață, la orele opt jumatate să inspecteze depozitul de automobile aflător în curtea casei Ghica, strada Banu, coostată, spre marea lui surprindere, lipsa unui automobil, sistem Stoewer, de 16 cai putere, cu patru locuri.

Nici garditul de noapte, nici cel de zi, n'au putut da nici un detaliu asupra faptului. S'a aflat, însă din vecini, că în zori de zi, la orele 5, venise 4 indivizi, d'intre cari doi, după port, erau șoferari, sparseră, ușa garajului și scoțînd un automobil se urcară în el, dispărînd în goana mare.

Cei patru indivizi venise, în stare de complectă beție, de la cîrciuma Bolta rece, situată în valea casei unde este garajul—și apropierea în care au petrecut toată noaptea, dovedește că furtul automobilului a fost operat cu premeditare.

*

Dîndu-se circulări telegrafice, s'a aflat că automobilul, în care se aflau 4 inși, a trecut dimineața cu iuțeală vertiginoasă, prin Trg.-Frumos și apoi prin Hîrlău.

Cei patru cari au petrecut la Bolta rece, între cari erau doi șoferi, au fost: șoferul T. Petrescu, din serviciul d-lui St. A. Negruzzi, șoferul V. Teodorescu, din serviciul d-lui Pavel Michiu, și încă doi.

Pînă la ora 3 n'a sosit veste despre oprirea automobilului.

Poliția de Iași are încă un mare succes.

❑ Trupa junimistă a avut ieri la Facultatea de medicină un succes boeuf. A apărut întâi pe arenă — cum se și cuvenea—d-rul Bogdan, sub forma care-i convine de stallmeister al trupei și a ținut un discurs ridicol ca întreaga sa persoană; a declarat ca laudă regulamentul d-rului Riegler și a sfîrșit prin a'l atăca în toate articolele sale; probabil în timpul cuvîntărei 'i-a venit din nou spre rumegare delicatele cuvinte, cu care acum cîțiva ani, la un consiliu profesoral, a trimes pe colegul său la un voiaj în porturi marine îndepărtate.

Doctorul Bacalogiu dezgustător de lipsă de caracter, ca totdeauna, a vrut să vorbească spre a apara epitropia și a tăcut după ce a văzut că trupa și-a dat cuvîntul prin hectorul care a atacat'o.

❑ Maestrul Caragiale a intrat ieri în țară, venind de la Berlin și oprindu-se în Ploiești.

❑ D. maior Al. Sturdza, fiul d-lui D. A. Sturdza, a fost înaintat pe ziua de 1 April la gradul de locotenent colonel și numit comandant al batal. 6 Vînători.

❑ Pe ziua de 1 April, s'a făcut următoarele înaintări și numiri în armată, care privesc Iașul:

D. *colonel I. Oprescu*, comandantul reg. 2 Roșiori, mutat șef de stat major la corpul 4 de armată.

D. maior Cătuneanu C, din reg. 7 roșiori, înaintat locotenent colonel în același regiment.

D. căpitan Dobriceanu Ion, din reg. 2 Calarași, înaintat maior în reg. 7 roșiori, în locul d-lui maior *Olteanu Camil*, care trece la școala militară de cavalerie.

D-nii căpitani *Constantinoff Scarlat*, de la școala normală de învățători Iași și *Vivoschi Alex.* din reg. 13, au fost mutați unul în locul altuia.

D. căpitan *Dimitriu Alex.* de la consiliul de războiu al corp. 4 armată, a fost înaintat maior la același consiliu

D. căpitan *Ciocîlteu D tru*, din reg. 7 roșiori, mutat în reg. 8 calarași.

D. locotenent *Miclescu Raul* din reg. de excortă, a fost înaintat căpitan în reg. 7 roșiori.

D. locotenent *Damian Gh.*, de la infirmeria de ochi Frumoasa, mutat în escadronul 3 tren.

D. locotenent *Popovici Ion*, din reg. 14 Roman, mutat la liceul militar Iași, în locul d-lui locotenent *Morțun Ion*, care trece în reg. 1 Mehedinți.

❑ In urma hotărîrei de eri a profesorilor facultății de medicină, prin care pînă și Bogdan a spus că concursul de interni se putea amîna, pentru a se pune regulamentul de concursuri în acord cu legea, o bună parte din studenții în medicină vor înainta un memoriu direcției generale sanitare, arătînd că examenul ce se ține acum nu întrunește nici o garanție de imparțialitate, de oare ce unul din membrii juriului a fost numit direct, n'a fost ales, ceea ce ridică cu totul caracterul de anonimat al juriului, care'i garantează imparțialitatea.

❑ Ziarul italian „Avanti" cu data de 13 Aprilie a publicat un interesant articol: „Crisi e partiti politici in Rumenia" semnat de domnul Rolando Balducci.

❑ La batalionul 5 de vînători, s'a procedat azi de către serviciul sanitar la desinfectarea întregului efectiv, în vederea plecărei acestui batalion la Sinaia.

❑ Medicul șef al orașului, va face azi recepțiunea pavilionului de izolare de la spitalul Pașcanu, destinat pentru holerici.

❑ Aplicarea noului regulament comunal pentru ridicarea gunoaielor, va începe la 23 Aprilie curent.

❑ Casa centrală a Meseriilor a răspuns telegrafic presedentului corporației confecțiilor, că va aviza mai tîrziu pentru divizarea acestei corporații. Pentru moment nu poate admite această divizare cerută de d. V. Arsenie.

❑ In astă seară Joi 12 Aprilie, excelenta trupă de operetă Castellano va cînta *Cavaleria Rusticană* sublima operă a lui Mascagni și *Pagliacci* în care baritonul Marri a obținut anul trecut la Iași în faimosul prolog din Pagliacci, un adevărat triumf. In aceste 2 opere vor cînta ambii tenori Perico și Santaralli, baritonul Marri, primadonele Amalia de Roma, Rodrigo, basul Mauceri. Va fi un adevărat festival artistic. Mîne seara Vineri 13 Aprilie, ie ultima reprezentație cu *„Carmen"*. Rolul lui Carmen a fost încredințat strălucitri contralte *Esposito* care în Trovatore a avut marele succes. Ieșănii de această dată vor auzi o Carmen ideală, cu voce strălucită, joc de scenă, o Carmen în adevăratul înțeles al cuvîntului care va electria asistența.

Lume multă și distinsă s'a dat întîlnire la aceste ultime reprezentații ale excelentei trupe de operă care ne-a procurat superbe reprezentații ce nu se vor uita.

❑ In urma dorinței generale faimosul bariton **Marri**, care va cînta în astă sară în Pagliacci, va cînta și mîne sară Vineri, în rolul **Toredorului**, din **Carmen** care ie ultima reprezentație a operei.

❑ In urma îmbunătățirelor realizate în situația personalului tramvaielor electrice din Iași, prima serie de conducători—cei mai vechi—primesc acum un salar de 120 franci, manipulanții vechi 130 lei, lunar.

❑ **Judiciare.**—La secția I a Curții urma să se judece astă-zi acțiunea ce a intentat-o direcției teatrului din Iași d. P. S. Alixandrescu, pentru sporirea cvantumului pensiei acestuia.

De comun acord, părțile au cerut și obținut amînarea judecării pentru 5 Mai.

— Tribunalul s. III a declarat astăzi în stare de faliment pe croitorul Marcu L. Goldstein, amînînd cererea de judecare a declarării în stare de faliment a lui Haim Meer din com. Săveni.

— La secția II a tribunalului se judecă astă zi acțiunea referitoare la punerea sub interdicție a lui David Fischer.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

ULTIMA ORA

Bucureşti 12 Aprilie

România și trecerea Dardanelelor

Bucureşti. — In „Monitorul Oficial" de azi, a apărut un comunicat al ministerului de comerciu:

—„ In fața comunicărilor ce ni face legațiunea noastră din Constantinopol, aducem la cunoștință, că începînd de la 5 Aprilie și pînă la alte dispoziţiuni, trecerea vapoarelor prin strămtoarea Dardanelelor, este cu totul oprită".

In chestia Tramvaiului

Bucureşti.—La ministerul de interne, a avut loc azi o consfătuire în chestia Tramvaiului.

Au asistat d. Arion, ministru de interne, Dobrescu, primarul Capitalei și avocații Primăriei d nii Fleva, Missir, Rosenthal și Negulescu. Consfătuirea a durat mai bine de o oră.

S'a hotărît ca Primăria Capitalei să intenteze pînă în cîte va zile noua sa acțiune contra vechei societăți.

Sinuciderea de la Chitila

Bucureşti.—In gara Chitila, s'a petrecut o groaznică sinucidere.

O tînără fată s'a aruncat înaintea trenului.

Trenul s'a oprit, dar de sub șine a fost scos corpul neînsuflețit și cumplit mutilat al tinerei copile.

Pînă în acest moment identitatea sinucigașei n'a fost încă stabilită.

Incendiul din Bîrlad

Bîrlad.—Astă noapte, la orele 12, un puternic incendiu, a isbucnit în strada principală, la prăvălia de coloniale, sub firma Adam și Eva.

A ars toată clădirea.

Tulburări țărănesti în Dolj

Craiova.—In comuna Locusteni, au avut loc grave tulburări țărănești.

Iată împrejurările în care aceste tulburări s'au produs.

In această comună există o veche neînțelegere, între moșneni și proprietari care a dat naștere la un proces ce a durat mai bine de 10 ani de zile.

Acum în urmă Tribunalul a hotărît a se fixa din nou hotărnicia moșiei.

Un inginer hotarnic, însoțit de un reprezentat al autorității s'a prezintat la moșie, însă au fost întîmpinați de săteni, cari i'au amenințat cu moartea.

Inginerul s'a retras.

A doua zi însă a revenit, însoțit de jandarmi.

De astă dată însă au fost întîmpinați de săteni, în număr și mai mare. In fruntea grupului de săteni se aflau femeile și copii.

După un schimb de vorbe, au început încăerarea. Se afirmă că sunt mulți grav răniți.

Autoritățile superioare din Craiova, însoțite de mari forțe armate, au plecat într'acolo.

Catastrofa TITANICULUI

— Ancheta comisiunei —

Boston.—Comandantul vaporului California declară că în momentul catastrofei Titanicului se afla la o distanță mai puțin de 20 mile de Titanic, dar aparatele sale radio-telegrafice ale vaporului nu funcționau bine. Titanicul nu putea fi auzit cînd cerea ajutor și nu e deci adevărat că era la 5 mile de el.

La 10 jum. căpitanul de pe Calfornia și-a văzut vaporul înconjurat de ghețari, atunci și-a oprit mașinile și și-a continuat drumul abia în zori. Dacă aparatele Marconi erau bune toți pasagerii de pe Titanic ar fi fost salvați.

*

Sonthampton. — Fochiștii vaporului Olimpia au părăsit mașinele lor de oarece sunt nemulțămiți de numărul insuficient al bărcilor de salvare.

*

Berlin.—Imparatul Wilhelm a dat ordine persoanelor competente să se înțeleagă în ce privește măsurile de siguranță pe vasele de pasageri spre a fi pregătiți a discuta un regulament internațional în această privință.

Din Duma

Petersburg —Duma după propunerea opoziției a hotărît în urma unei scurte discuții prin 87 voturi contra 83 de a înlătura în a treia citire proectul Khlem (despre Polonia), care e la ordinea de zi mîine.

Autonomia Irlandei

Londra.—In camera comunelor ministrul Lloyd George a anunțat că a doua citire a legei pentru autonomia Irlandei va începe la 30 curent.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V a loteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

50,000 lei, No. 21801.

5000 lei, No. 8039, 27380.

3000 lei, No. 3369.

2000 lei, No. 8598, 48946, 30931.

1000 lei, No. 49365, 38069, 16487 7832, 39623, 18052, 16145, 5948, 40559 17903, 42923, 53098, 14058.

500 lei, No. 53386, 49725, 56747 24156, 56031, 18689, 5989, 43380, 47458 54923, 19510, 45774, 46318, 58423, 21468 33135, 39892, 35910, 20797, 30686, 21168 49201, 40362, 48176, 11349, 59046, 51679 39151.

Banditii automobiliști din Paris

Moartea subșefului siguranței

Dispariția șefului bandei

Paris —Dl. Jouin subșef al siguranței și d. Golmar inspector principal operau azi dimineață o percheziție la frații Ganzy care au o prăvălie de manufactură la Ivry. Dl. Jouin era convins că frații Ganzy anarhiști cunoscuți erau în relații strînse cu banditii din str. Ordener.

Ganzy a fost arestat de la început apoi Jouin și Colmar s'au urcat la etajul întâi unde se găsea vestitul bandit Bonnot. D-nii Jouin și Colmar care nu speraau să'l găsească acolo a intrat fără nici o bănuială, dar Bonnot a tras asupra lor mai multe focuri de revolver. Dl. Jouin s'a aruncat asupra lui cu bastonul ridicat, dar un glonte a rupt bastonul și a lovit pe subșeful siguranței care a căzut mort.

Un alt glonte a lovit pe d. Colmar, inspectorul siguranței care rămăsese la parter cu frații Ganzy și nu au auzit nimic. Bonnot deschise atunci o mică fereastră care se deschidea spre grădină și se făcu nevăzut.

Se speră totuși că va fi găsit de oare ce a lăsat urme de sînge.

*

Paris. — Afară de frații Ganzi poliția a mai arestat tot la ei pe un alt anarhist, un anume Cardi din Ivry care se vedea a fi un alt frate a lui Ganzi. Mai pe urmă a fost arestat un anume Coles', anarhist ce se afla la domiciul lui Cardi la Alfortville. La Paris a fost arestat un pretins Sementov al cărui nume veritabil ar fi Monnyer. Acești anarhiști ar fi în legătură cu banda Bonnot.

Starea de asediu în Maroco

Paris.—Ințelegarea cu președintele consiliului și după cererea telegrafică a generalului Manier ministru de răsboiu a dat guvernatorului din Fez autorizația de a stabili în capitala marocană starea de asediu și a înființa tribunale de războiu spre a judeca pe civili și pe militari.

Retragerea flotei Italiene

Salonic.—Din isvor oficial se confirmă că toate diviziile navale italiane, s'au lui și nu s'au mai aretat în marea Egee.

TEATRUL NAȚIONAL

Sîmbătă 14 Aprilie 1912

(Ora 8 jum. seara).

BENEFICIUL D-LUI

MIRCEA I. PELLA

— SE VA JUCA —

COCUȚA

(Bébé)

Comedie bufă în 3 acte de Valabregue și Hennequin. Traducere de d. C. Ionescu.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare și mijlocie cu mai lte mupietre, sevinde.
Adresa: V. Brăileanu,—Iași.

Vizitați Magazinul Fabricei de Mobile **Löbel**

— Strada Lăpușneanu, 32 —

PREȚURI EFTINE

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reintors din străinătate

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucuresti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

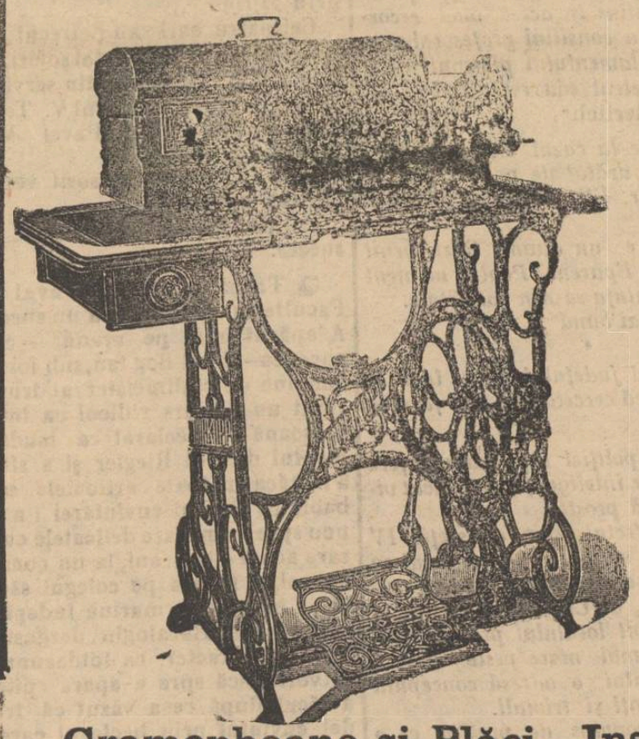

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi trimiteri la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Raymond GAMIEL
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

BROSSE TAPIS
Prix 14 fr.
R. GAMIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentație
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii şi Farmaciștii.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Sf. Nicolae 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1567 — Sîmbătă 14 Aprilie 1912

Să ne reculegem

E atîta ameţeală în luptele noastre politice; e atîta ură, atîta răutate şi atîta micime, că datori sîntem acum să lepădăm totul jos şi să ne întrebăm serios: Cu cine luptăm? Pentru ce luptăm? Cît să luptăm?

Întrebarea nu pleacă din suflet necăjit, nu pleacă din voinţa slăbită, nu pleacă din sentiment de îndoială; ci întrebarea pleacă din judecata politică. Avem în faţă un duşman, nu un potrivnic. Şeful nostru are duşmani în tabăra guvernamentală şi duşmănia pleacă din felul cum s'a desprins viaţa politică în interiorul partidului conservator de la 1891.

Pentru d. Carp, şi ai săi, cu pretenţie de a fi ei doctrinarii şi teoreticienii partidului conservator, persoana lui Take Ionescu era un ghimpe permanent. Iscusit cum este, cu mintea ce i-a dat-o D-zeu, cei din jurul d-lui Carp dacă n'au văzut în Take Ionescu un rival la inteligenţa selectă Universitară junimistă, au simţit însă puterea de atracţiune a şefului nostru în sferele interne ale lumii conservatoare, ceia ce constituia pentru d. Carp o deplasare, o întârziere în ajungerea scopurilor sale şi o nestabilitate în victoriile căştigate.

Şi apoi pe cînd d. Carp lupta în afară de organizarea partidului, Take Ionescu lupta în lăuntrul acestui organism şi cu succes.

De aici lupta. Să intrăm în lăuntrul organismului partidului şi să deplasăm pe Take. Zis şi făcut. Nababul a cedat pasul o dată, a cedat de două ori şi iată nodul gordian explicat.

Carp a izbutit să scoată afară din organizarea oficială pe Take. Dar Take Ionescu a stabilit imediat echilibru şi a croit un nou organism cu cadrele vechi ale partidului.

De aici în colo începe o nouă luptă. Take Ionescu era foarte bine apreciat la Palat. Regele nu-şi făcea un secret din a spune tuturor înaitele sentimente şi bunele păreri ce le avea şi le are despre Take Ionescu. Aici trebuia operat. Şi a fost operat cu meşteşug. S'a pus tema celui de al treilea partid şi a împuiat urechile Coroanei cu teoria că în stat constituţional trebue să fie numai 2 partide. Şi după ce şi-au asigurat succesul la Palat au înfruntat ţara cu formula: nu ne pasă de alegeri şi alegători. Putem pierde toate alegerile tot noi venim la putere.

Era această traducere în fraze de ziare conceptul politic al Coroanei despre rostul partidelor. Partidele pentru Coroană nu sînt să exprime nevoi reale ale ţării, curente de idei, aspiraţiuni de viitor, nu. Pentru Coroană se crede că partidul e un mijloc de a o sluji pe dînsa, prin 2 oameni, şefii de partide. In colo pustiu şi secetă! Aşa judecă Coroana. Şi judecata ei hotărîtoare este. Şi e aşa de sclavă Coroana acestui postulat, că ţine în formă la recomandarea şefului de guvern pentru guvernul ce are a veni.

Că aşa este oficialitatea riguroasă a Coroanei şi că aşa e convins însuşi d. Carp de acest fapt, avem dovadă afirmarea sa categorică, că nu va fi după el un guvern Take Ionescu.

Şi n'a fost.

Avem dar contra noastră 2 duşmani:
Ura şefului partidului conservator.
Postulatul oficial al Coroanei.
Care e eşirea?

Că d. Carp ne ureşte şeful, asta nu ne pasă. Treaba dumisale. Rămîne cu ura de clasă a d-sale. D. Carp e bătrîn şi în loc să fie ertător la bătrîneţe s'a apucat să samene ura şi vrajba în ţară. Cu ura d-sale ne putem răţui. I-o putem scărmăna şi reduce la adevarata valoare.

Cu postulatul Coroanei e mai greu!

Regele, ca factor constituţional s'a descoperit ţării că e aşa de habotnic în formula sa politică de a numi succesorul la guvern după recomandarea şefului guvernului în fiinţă, că de unde ţara se aştepta la un alt desnodămînt al crizei, ne-am pomenit cu o mămăligă moale în capul guvernului şi cu starea actuală de lucruri.

Ian să ne închipuim că d. Maiorescu, mînat de d. Carp, nu vede altă eşire de cît recomandarea la putere a d-lui I. I. C. Brătianu, cum credem că o va face. Ce atitudine va avea Coroana? Va trece uşor peste noi de dragul postulatului său politic!

Dacă Corona are o vină în felul cum a adus guvernul Carp; dacă Coroana are două vini în felul cum a adus guvernul Maiorescu, Coroana ar fi însutit vinovată, dacă ar trece peste dreptul nostru de a guverna, căci ar izbi în ţară. Da; în ţară. E mai lesne să aduci la putere pe cel slab, de cît să treci în ajunul căderii celui slab peste cel tare, ce pretinde şi are drept la putere.

Da, pretindem şi avem dreptul la putere. Contra noastră ca prin instinct strînşi au urzit complotul. Contra noastră boerimea s'a războit pentru cîrmă; contra noastră s'au dus toate calomniile; şi pe noi ţara ne-a vrut şi ne vrea. Căci această ţară prea s'a săturat să se vază dată *pe din două*.

Aspiraţiunile unei ţări nu se pot tescui în două tipare. Şi Coroana dacă se face a nu înţelege nevoile mari şi largi ale unui neam, îşi face rău sieşi, căci apa trece, pietrele rămîn şi ţara nesocotită în drepturile sale o dată, de zece ori, tot ajunge odată a şi le revandica şi încă cu zgomot de lănci şi baionete.

Să ne reculegem dar.

Acolo sus e zăbavă; acolo sus e boală; acolo sus e poticneală.

Gh. Ghibănescu

Guvern de chenzină

Una a crezut d. Carp alta a înţeles d. Maiorescu. Domnul Carp, cînd a transferat guvernul vechiului său prieten, a înţeles să facă asemenea pasagerului, care, coborîndu-se la o staţie pînă la plecarea trenului—ca să se preumble pe peron, aşează pe locul său din compartiment, ca să-şi 'l asigure, geanta, pardesiul sau pălăria; iar cînd reintră pasagerul ridică geanta şi se aşeează; iar cînd, cu toată măsura „de precauţie luată, pasagerul, reintrînd, găseşte locul seu ocupat de altul se la la ceartă cu abuzivul ca să-şi recapete dreptul.

Domnul Carp a înţăles dar, ca d. Maiorescu să-i ţie locul pînă va fi predat gospodăria de la Ţibăneşti noului arendaş, pe cînd d. Maiorescu, dispus, fireşte, să revadă pe d. Carp în fruntea ministerului, nu s'a gândit nici la eventualitatea, că inventarul de pe Ţibăneşti va fi gata făcut în 15 zile, nici la posibilitatea, că d. Carp i va care locul îndărăpt în două săptămîni.

Domnul Maiorescu, dacă n'a avut dreptul să se gîndească la o guvernare lungă, nu şi-a închipuit, însă, nici posibilitatea unei guvernări de jumătate lună, nici, mai ales, că d. Carp va fi acela care-i va săpa.

Domnul Maiorescu, delegat de guvern, a fost la Sinaia să refereze Regelui asupra situaţiei şi Suveranul, de sigur, a însemnat pentru memoriile Sale ziua de 12 Aprilie şi scopul audienţei extra ordinare a primului Său ministru.

Căci este ceva nou de tot, ca un guvern, după 15 zile de existenţă, să pună pe Rege în situaţie să aviseze. Ceva nou pentru moravurile noastre politice, pentru Romînia, care n'a avut încă guvern cu ziua.

Dar ceva foarte natural pentru asemenea guvern, pentru starea de spirit a şefului partidului şi pentru desfacerea care a început în partidul conservator.

Noi am prevăzut sfîrşitul urgent al guvernului Maiorescu, arătînd că nu va putea guverna, fără nume şi fără busolă cum este; că d. Carp, secondat de d. Maiorescu, nu va ierta decapitarea sa; că d. Filipescu îşi va continua opera de distrugere.

Şi astfel, după 15 zile de guvern nou, suntem iarăşi în plină criză ministerială, trebue să fim în criză de vreme ce d. Carp, care transmite totdeauna impresiile sale peste frontieră, a scris redactorului unui ziar german, că peste trei luni vom avea iarăşi un guvern Carp.

Noi constatăm în ce stare se află şandramaua. Dacă d. Carp va reveni iarăşi la guvern cu d. Marghiloman, fără d. Filipescu, este chestie pe care trebue s'o lăsăm vremei s'o arăte, mai ales că soluţia nu va întîrzia să vie.

Schimbări de felul acesta se numeau pînă acum changement de dames şi erau proprii ale unui dans.

Dacă dansul acela va fi introdus şi în conducerea treburilor statului, cu simpla inovaţie că în dansul politic se schimbă domnii nu dame—asta rămîne de văzut.

Era afacerilor

Camerile fără autoritate ale d-lui Marghiloman, au votat în 12 ore, fără discuţie, fără control, prin surprindere şi pe furiş, proectul de lege prin care se înmulţesc şi se prelungesc, în perpetuitate privilegiile Băncii Agricole.

Am relevat la timp acest scandal fără precedent, care va costa pe stat sume considerabile, cu a căror evaluare va fi însărcinat un viitor foarte îndepărtat.

Abuzul acesta, îmbrăcat în haina legalităţii, merge însă mînă în mînă, cu un alt abuz, de fapt, care pune în pericol avuţia naţională.

In adevăr, de la venirea actualului regim la cîrmă, Banca Agricolă, sub pretext de asigurare a plăţii cuponului, primeşte în deposit de la stat sume, între trei şi şase milioane, de care dispune în chip cu totul gratuit, întru cît Banca nu plăteşte nici o dobîndă tezaurului public. Sumele acestea uriaşe sunt deţinute de bancă cîte 3 luni, în care timp le speculează cu 7, 8 şi chiar 9 la sută, fără a da statului nimic în schimb.

Speculaţiuniie nenorocite ale Băncii, amestecul ei în afaceri ca cea a falimentului Brauer-Kirschen din Brăila, încurcăturile de Bursă create ei de unul din foştii directori M., toate aceste împrejurări au influenţat afacerile Băncii, acţiunele ei s'au resimţit în rău, iar creditul i-a fost restrîns pe multe din pieţele financiare ale Europei apusene.

Cu toate acestea, patronii băncii, azi la putere, au obligat Statul să facă Băncii Agricole, avansuri forţate şi gratuite, consistînd în milioane de lei.

Iată ce însemnează a scoate politica din afaceri şi afacerile din politică.

Scandalul cu Banca Agricolă, e tot ce s'a putut imagina mai neros ca „afacere patriotică". A trebuit să avem pe d, Marghiloman la putere, pentru ca un Parlament măsluit de el, să se preteze a vota un astfel de proect.

POLIŢIA IAŞULUI

Un fapt divers care nu este lipsit de picanterie—vor zice unii, despre faptul petrecut alaltăieri, chiar în zori de zi, la Iaşi.

Patru colegi de petreceri, dintre cari doi şofeuri, părăsind localul unde chefuise, se oprese la garajul de automobile al casei Leonida, operează, în tihnă, spargerea uşei, care introduce în garaj, îşi aleg un automobil ce le convine, se aprovizionează cu benzina care le sta la dispoziţie în garaj, scot trăsura afară, o şofează, o fac gata de drum şi o pornesc razna în afară de oraş.

Operaţiile aceste toate trebue să fi durat, ori şi cît de repede ar fi fost executate, macar trei sferturi de ceas. Şi cu toate acestea indivizii au putut opera nesupăraţi de agentul poliţienesc.

La Chantilly, aproape de Paris, furarea automobilului a mers mai repede Automobilul fu oprit în loc, şofeurul ucis şi iată treaba gata.

Dar la noi, în Iaşi, operaţia a durat şi cu toate acestea nimic n'a fost descoperit.

Fiind-că n'avem, din fericire, de înregistrat nici un omor, multora le va părea picantă întîmplarea de alaltăieri, dar ea are şi o parte foarte serioasă, foarte gravă: avem o poliţie detestabilă.

Condusă de un om cu desăvîrşire, lipsit de inteligenţă, cum este acel Stroja, noi asistăm, zi cu zi, la isprăvile prosteşti ale acestui nenorocit, la închiderea cîrciumelor, la întrebuinţarea agenţilor poliţieneşti pentru a extorca abonamente la ziarul carpist, vedem poliţiştii făcînd, în plină libertate, poliţie de moravuri—pe cînd toate furturile, toate abuzurile de încredere, toate infracţiunile—rămîn nedescoperite şi nepedepsite.

De sigur ar fi greşit să pretindem unui prefect de poliţie să fie bun poliţist. Prefectul de poliţie este un funcţionar vremelnic, politician impus de clubul seu—care n'are de unde cunoaşte cum se face poliţie, nici nu este în stare să se ocupe cu poliţia propriu zisă.

Dar cînd un prefect—cum este cel de acum—în mod sistematic face nerozii, în mod sistematic întrebuinţează pe poliţişti în scopuri inavuabile—împunîndu-i să facă abonamente, să vîndă portretul d-lui Marghiloman, să urmărească femeile de stradă—cînd acesta este sistemul de a face poliţie al prefectului—de ce ar fi de mirare că furturile se 'ndeasă şi că lovituri ca acea din garajul Leonida se pot petrece în oraş?

Poliţia Iaşului, sub conducerea unui om, care cu cît îmbătrîneşte, cu atît s'arată mai neisprăvit, a ajuns să fie clasificată prima între poliţiile răle din ţară.

Terenul a ajuns foarte sigur şi foarte prielnic în Iaşi: domnii pungaşi să poftească—şi vor pofti, de sigur, după ce vor fi aflat chestia cu automobilul—în privinţa căruia prefectul a trimis circulări—singura materie în care este tare.

Debandada a început

La întrunirea culoarei de galben din Capitală, d. Take Ionescu a zis că descompunerea a început în lagărul guvernamental şi că greoaiele mirezme ale putrezicimei cadaverice au început să se simtă.

Cele ce se petrec în lagărul guvernamental şi mai cu seamă în jurul portofoliului instrucţiei publice, sunt cu adevărat prevestitoare de rele.

D. M. Vlădescu şi d. M. Deşliu şi-au dat demisia din partid. *Epoca* şi cele lalte ziare au tăcut şi n'au suflat un cuvînt asupra retragerei celor doui stîlpi ai regimului. In cele din urmă, d. Deşliu a fost înduplicat şi şi-a retras demisia. „Epoca", care nu aflase nimic despre demiterea preşedintelui societăţei birjarilor, a luat însă cunoştinţă de revenirea asupra demisiei, şi în adevăr pe ziua de eri ziarul guvernamental îşi exprimă întreaga satisfacţie că fruntaşii au putut convinge pe d. Deşliu să rămînă în partid, fără a fi ministru.

Dar în aceiaşi categorie se află şi d. M. Vlădescu. Faţă de d-sa „Epoca" păstrează o tăcere semnificativă. Nici o părere de rău faţă de retragerea fostului ministru al instrucţiei publice. Să-i fie frică „Epocei" să vorbească despre o demisie încă ne retrasă, sau, consecventă cu sine însăşi „Epoca" nu şi-a schimbat încă părerea de la 1906, asupra d-lui Vlădescu, şi tăcerea ei poate fi interpretată ca o satisfacţie tacită a eşirei d-lui Vlădescu din partid?

Adevărul nu-l putem cunoaşte; constatăm numai că pînă în prezent „Epoca" nici n'a înregistrat demisia d-lui M. Vlădescu şi nici n'a desminţit ziarele cari au anunţat-o.

OAMENI ŞI LUCRURI

NEMURIRE...

Telegrafistul Philipps — despre al cărui rol important pe nefericitul „Titanic" am vorbit mai stăruitor în seria de cronici consacrate acestui eveniment — va avea un monument, din iniţiativa clubului ofiţerilor de marină din Londra. Va fi în acelaşi timp, credem, un monument în slava marei descoperiri moderne a telegrafiei fără fir, datorită genialului Marconi.

Pînă în clipa din urmă telegrafistul a făcut sforţări supra-omeneşti, chemînd în ajutorul celor ameninţaţi de dezastru echipagiile vapoarelor cari se aflau în călătorie pe aceleaşi întinderi de ocean. Scăparea celor 700 de vieţi se datoreşte, în definitiv, sosirii vaporului „Karpathia", înştiinţat tot prin mijlocirea aparatelor marconiane, fără de care cele două zeci de bărci împovărate ar fi rătăcit pe apă expuse frigului, foamei, furtunei şi peirei.

Admirabilă invenţiune a tecnicei, a geniului omenesc!

Pe cînd continentele aşteptau, înfrigurate, sosirea ştirilor, pe cînd, din motive încă ne lămurite pe deplin, vaporul Karpathia refuza să dee ştiri precise ziarelor americane, ba chiar şi preşedintelui Statelor Unite, — călătorii aflători pe vapoarele plutitoare în mijlocul oceanului erau puşi în cunoştinţă de cele întîmplate. Ziarele apar astă-zi pe oceanuri şi mări întocmai ca pe uscat. Locuitorii temporari ai unui vapor modern pot ceti în ziarul „lor" noutăţi transmise cu ajutorul radio-telegrafiei; se scot ediţiuni variate după trebuinţă; senzaţia izolărei nu mai există; omul are oare cum iluzia că *nu* e pe apă, ci în plină lume, pe uscat...

In timp ce, în tăcerea menotonă ori în zgomotul valurilor, vaporul străbate marile depărtări, aerul vibrează de undele misterioase, sunete imperceptibile se materializează, se adună, se aştern în gînduri, în fapte şi reconstitue viaţa reală, cu emoţiile şi frămîntările ei, continuînd traiul de pe uscat pînă în vastul spaţiu, unde nici păserile nu se încumetă a străbate aerul...

Ce foloase imense, incalculabile, decurg de aci, se vede chiar din împrejurarea unor mari nefericiri, de natura catastrofei „Titanicului". Pericolele scad; salvarea e uşurată; speranţele sunt mai îndreptăţite. Fără condamnabila neglijenţă a lipsei de bărci „Karpathia" ar fi salvat pe toţi călătorii Titanicului graţie telegrafiei.

Nicăeri omul nu e mai impresionabil de cît pe apă. Ne revine în amintire o „spaimă" pricinuită de un accident de vapor pe „Lacul celor patru cantoane" în Elveţia, apoi, amintirea mai recentă a unei călătorii nocturne pe Marea Neagră în timp de vijelie, — o vijelie care în cele din urmă distruse aparatele Marconi şi ne răpi comunicaţia cu ţărmul mării. Ce superbă mulţumire avusem în ajun,—de a putea telegrafia din mijlocul mării — între călătorii cari telegrafiau mai mult din acea călătorie era şi Camille Flammarion — şi cîtă groază ne inspira vederea firelor rupte, care însemna izolarea singurătatea, slăbiciunea în faţa elementelor dezlănţuite!...

Descoperirile însă nu sunt totul. Se cer şi suflete devotate, cum fu al acelui modest telegrafist de pe „Titanic", care a bine meritat nemurirea postumă ce-i se decerne acum.

Rodion

O escursie în Bucovina

I.

In Bucovina!

După multe trăgănări şi hotărîri, escursiunea în Bucovina a profesorilor şi elevilor de la şcoala Normală „Vasile Lupu" s'a făcut în zilele de 29 Martie pînă la 4 Aprilie.

Cînd ai de plecat cu mulţi nu poţi merge la întîmplare, ci trebue să-ţi fixezi drumul dinainte, cînd pleci, unde mergi întîiu, unde găzdueşti; aşa că te duci ca un pachet de poştă cu destinaţie fixă, nu lăsîndu-te la voia soartei.

Cu toate acestea drumul are ale lui socoteli şi ori cît ai chibzui de acasă tot te dă de zminteală drumul.

Şi apoi şi D-zeu pare că se războise cu noi la drum, căci în dimineaţa zilei de Joia cea luminată, unde se puse pe nins şi furtună, şi lapoviţă şi urît şi rău că numai fiind-că aveai să pleci te făcea să ieşi din casă.

De pe drumuri deosebite, dascali şi elevi, ne-am dat întîlnire la gară şi pe feţele tuturor era veselie că mergem la drum nou. Mai nimene din noi nu văzusem Bucovina de cît doar în iuţeala trenului spre Viena ori Berlin, cu popasurile socotite pe la gări şi cu impresiile fugitive ce ţi le dă taurul de foc în mersul său.

Era ceva comun în sufletul nostru al tuturora, cu toată deosebirea de vrîstă, de cultură. Toţi doream să vedem locurile bătrînei Moldove, leagănul scaunului domnilor Moldovei şi teatrul atîtor sbuciumări din trecutul ţării noastre. Am fi ţinut ca escursia să cuprindă şi o parte din Basarabia, ca aşa impresiunile să ne fie şi mai complecte şi mai variate de la întregul neam Moldovenesc, ce zace sub două împărăţii cu stări deosebite.

Este ceva care zgudue ori-ce suflet de Romîn cînd aude de Basarabia — sora noastră cea mezină—mai ales în acest an al centenarului unei tălhării politice.

Şi din gara Iaşi în sunetul lung al maşinei am plecat cu toţii, înghesuiţi într'un vagon ad-hoc de clasa III, clasa proprie pentru escursionişti.

Cuprinşi cum eram noi în de noi, văiie se perindau una după alta ochilor şi cu vorba şi cu rîsul, ca la drum,

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

ne-am trezit la Pașcani și de acolo cît ai bate din pălmă la Burdujeni.

Ținta ni era întîiu să răzbatem la Cernăuți, ca punctul cel mai nordic al escursiunei; din întîmplare însă că la stația Hliboca — Codrii Cosminului—deraiase un tren de persoane din cauza năruirii terenului humos la vale, a trebuit să pierdem pe drum 3 ore și abia la 4 am fost în gara Cernăuți.

Era iarnă.

Cernăuțul! Așezat la marginea de nord a Românismului, cuprinde întrînsul atîta viață modernă, că cea românească mai că nu se simte. In lupta cu străinii, Rominii au cedat pasul în Cernăuți la toți și la toate și începuturile de lupte naționale ne pot da speranța unei reînvieri de viață romînească pe aceste meleaguri, unde Rutenii au luat pasul, mai ales în regiunile Prutului și unde se luptă ca să învie pe Romîni la Românism, ca și altă-dată pe Lazăr din groapă.

Răzășii și Mazilii lui Ion Tăutul logofătul au dat pasul slugilor rutene ale boerilor înstrăinați de neam și limbă și doar biserica de va fi în stare să aciueze pe lîngă dînsa școli românești, chemate a redeștepta mintea și inima de Romîn.

Cernăuțul are aspectul unui oraș nou, de și are vechime de 500 ani. Nimic vechiu nu-ți vorbește ochilor. In această îngropare a trecutului stă îngroparea Românismului.

Și cu toate acestea Cernăuțul crește, crește, înflorește, se renaște și cu el zorii unei vieți romînești prin școală și mișcări economice.

Găzduirea ne-a ocupat sara zilei întăia și a rămas ca a doua zi, Vineri 30 Martie, să vedem puținul ce e de văzut romînesc în Cernăuți. Casa națională, tipografia, redacțiile ziarelor, clubul tinerimei romîne, gimnaziul romînesc cu secțiile Normale de băeți și fete, apoi muzeul etnografic al Bucovinei, Primărie, Sinagoga, Teatrul, Universitatea, Catedrala, Rezidența Mitropolitană.

Cernăuțul are multe așezămînte publice, și cum neamurile sunt deosebite între ele apoi și viața lor publică e legată de așa zisele case naționale: Casa romînească, casa leșască, casa germană, casa ruteană, casa evreiască. O întrecere de stil, de gust, de lux. Casa germană și evreiască țin recordul.

Totul însă e nimic pe lîngă Rezidența Mitropolitană. Cine a dat planul unei asemenea clădire, de gust și lux oriental, nu s'a gîndit că pune o așa mare clădire într'un oraș ca Cernăuții. A vrut însă să arăte că pentru Romîni viața națională e legată în Bucovina de biserică și cu cît va fi mai somptuoasă cu atît va impune mai mult și în țară și la Curte.

Noi am fost primiți cu toată atenția de I. P. S. S. Mitropolitul Vladimir de Repta. Mitropolitul Bucovinei e un prea cucernic arhipăstor și un prea bun român.

Nu se poate că fiind în atingere cu acest bătrîn Prelat să nu-ți lase în suflet o frumoasă amintire. Și e o fericire pentru biserica noastră că are în capul ei un păstor vrednic și vigilent ca I. P. S. S. de Repta. In lupta ce se dă de Ruteni pentru acapărarea bisericei strămoșești, Arhipăstorul de Repta e un străjer al neamului și la căldura lui zeci de mii de moldoveni Bucovineni au venit în mare meeting la Cernăuți să ceară drăguțului de Impărat respect trecutului, chiar dacă pentru moment unii din fii neamului ar fi mai dispuși să facă pe Iuda ai națiunei.

A descrie interiorul Regidenții nu ni este în intenție.

E atîta artă, atîta lux, atîta pictură, că mai ales, salăca cea de ședinți a consistorului în rari palate se găsește. Nu uit însă a pomeni pictura originală a peste 10 scene din istoria patriei, cari ar trebui generalizate, prin albumuri spre deplina lor cunoaștere.

Viața politică se desprinde în plenul ei la Cernăuți. Naționaliști și democrați aici își dispută pasul, iar curentul socialist e reprezentat printr'un romîn, care face cinste luptătorului, că a putut culege pe numele său aspirațiunile claselor de jos așa de eterogene! E un semn al timpului și o licărire a zilei de mîne, cînd noțiunea de om va bate pe cea de rus, jidov, romîn, leah, sau neamț!

Un lucru ar fi de observat; cum destinele neamului Romînesc, nu stau numai în mîinele noastre, ar trebui să se judece dacă diviziunile politice pe altă temă de cît cea națională nu suăt chemate a slăbi națiunea în luptele ei cu eterogenii. Zace o prea aprinsă atmosferă în sterele conducătoare, cari nu priesc neamului; și tocmai așa și cu noi; am rămas mulțumiți că școlarii romîni au fost mai calzi și mai expansivi la vederea colegilor lor, și cîntecele lor împreună, masa lor împreună, cozonacul și pasca lua împreună, merindele lor de a casă gustate împreună, în dragostea lor juvenilă, spun mai mult de cît zece recepții oficiale.

E un suflet comun ce îmblă în neamul nostru și popasul de 38 ore în Cernăuți, ne-a fost de ajuns în a constata faptul. In noi toți un suflet bate, cum a zis poetul.

Dar cîtă jale de neam nu curge pe acest Prut, rîu blestemat, care a fost sortit să ne rupă neamul în două! De pe podul ce trece Prutul în valea Cernăuțului, stînd gîndul îți fuge departe la vale și în tot drumul lui adînc îți vin în urechi șoapte, plînsete și cîntece de dor și jale, e neamul Moldovei care își plînge soarta, că e slut la Prut, și slutul începe de la Cernăuți și ține pînă la Reni.

Dacă cei vechi au făurit fluviul Stix, peste care trecînd te duci la iad, aevea așa e pentru noi și Prutul—rîu blestămat, face—te-ai adînc și lat! In apele sale își plînge un popor restriștia lui și vitrigia vremurilor prin care am trecut.

Și dacă te sui în turnul Primăriei și-ți arunci ochii tot departe spre răsărit, ai înainteați Boianul, unde azi e ungher de state, acolo unde mai eri era inimă de națiune. De acolo din Boian viața Romînească se rupe în trei fâșii, după cum D-zeu a sortit Moldovei să se rumpă în trei trupur asvîrlite pradă la dușmani.

Nu știu cum dar cum treci cu trenul din valea Prutului în valea Siretului, vezi altele și alte simțiri ți se nasc.

In dimineața zilei de 31 Martie eram musafiri în gara Cernăuților și după transbordarea de la Hliboca ne-am mutat în drumul ce ducea spre Putna.

Hliboca—Hulboca—vine la poalele codrului Cosminului. Nu știu dacă vara ai vre-o impresie deosebită despre locurile mocirloase și smîrcoase ale Hulbocii! Pe vreme însă de lapoviță și glod, cu pămîntul năruit la vale, cu terasamente hlite, cu mașini răsturnate, mai degrabă îți vinea în minte chipul Leșilor, răsturnați de copacii înfinați ai Moldovenilor lui Ștefan, cari au putut înșela pe mîndrul și truișul Albert să i vîre în smîrcurila Cosminului.

De sute de ani aceleași smîrcuri, aceleași ochiuri, aceeași gernune în care s'au înghițit și se înghit vieți de oameni.

***

Litere-Științe-Arte

Portretele... E oare publicarea fotografiilor de autori—în rîndul actualităților—un abuz atît de condamnabil în publicistică?

Judecînd după presa franceză, lucrul e inofensiv, ori cel puțin în uz. Nu e mai puțin adevărat, că în vremea din urmă s'a cam abuzat la noi de acest sport.

De aceea o revistă de șarje literare ca „Insula" obține succese ușoare parodiind mereu noua modă fotografico-literară în notițe ca acestea, destul de reușite în maliţiozitatea lor:

„...Scriitorii romîni cari doresc să-și citească portretul literar la rubrica noastră „obsesii contimporane", sunt încunștiințați că pot obține această favoare în schimbul prețului de 20 lei. Cei cari voesc să figureze și cu fotografia vor adăoga la această sumă, costul clișeului, 5 lei. Pentru autografe nu se plătește în plus de cît meschinul suplîment de 50 bani".

„...Ni se telegrafiază din Paris, că d. Eugen Lovinescu, pe care Universitatea din Iași îl rechiamă de urgență, și a contramandat întoarcerea în țară din cauze cu totul independente de voința sa, nici una din probele celor 6 poziții ale nouilor sale fotografii n'au reușit,—timpul fiind noros și poliția fiind ocupată cu căutarea faimoșilor bandiți automobiliști".

*

A apărut, „Revista pentru toți" No. 16, excelenta publicațiune beletristică, bogată în lucrări amuzante și instructive, tipărită pe hîrtie fină și bogat ilustrată.

*

„Convorbiri științifice și filosofice" No. 2, cuprinde ca și primul număr un sumar variat și bogat de articole populare din domeniul științific și filosofic.

*

„La locomotion dans l'histoire" e titlul unui rezumat pitoresc și anecdotic, al istoriei mijloacelor de transport terestre și aeriene, pe care scriitorul francez Octave Uzanne ni-l redă cu frumusețea stilului său din timpurile vechi și pînă în vremea noastră.

Voiajuri cu căruțele egiptene cu căruțele Eladei și Romei, cu carele Bizanțului, cu carosse, cu lectice și portiere din vremea lui Ludovic al XV-lea, cu caleți berlineze, trăsuri, diligențe, cu trenul, cu caravane, cu omnibus, automobile, cu bărci, vapoare, cu balon, cu aeroplan,—aceste toate ni le descrie Octave Uzanne.

*

La teatrul Odéon din Paris, s'a jucat o nouă piesă „L'honneur japonais" de Paul Anthelme.

Credem că d. Cuzinski-Taifun, actualmente la Paris, a urmărit spectaculoasa piesă în atențiune.

*

Academia Teatrelor din Paris, a decis, în urma raportului d-lui Camille Le Senne, de a desființa publicitatea concursurilor conservatoriului. E vorba de concursurile decizive de fine de an.

*

A apărut „Arta Romînă", anul al V-lea, Febr.-Martie 1912, No. 2 și 3 cu următorul sumar:

A. D. Atanasiu—Muzeul Național de Etnografie al Moldovei.

Sofia Teodoreanu—Schiță introductivă la o serie de biografii muzicale.

Gordon—Nedumerire (Poezie).

N. N. T.—Jurnalul unui pictor.

Maria dr. Buteanu.—Arta în raport cu natura (despre imaginație și sufletul artistului), urmere și sfîrșit.

M. E. (Si bemol),—Critica la noi și rezultatele ei.

Vasile Ravici.—Reflecții de la Expozițiile artistice.

Viorella.—Cronica Teatrală (Patima cea mare de Auernheimer).

Zia.—Spicuiri.

Al. I. Zirra. — Primul concert symphonic al Conservatorului din Iași.

Viorella.—Spre Interlaken (amintiri din călătorie).

A. D. A.—„Sentinela" de Octav Băncilă.

N. Theodorescu. — Concertul George Enescu.

Ada.—Schimbarea regulamentului și programelor de la școalele de Belle-Arte; Concurs de sculptură; Inaugurarea statuei lui Cuza Vodă; Expoziția retrospectivă a școalei de Belle Arte din Iași.

*

STRUNA ZILEI

GHEȚARUL SINISTRU

Indată după catastrofa Titanicului vaporul Makay Benett porni într'acolo ducînd sicrie și ghiață.

Telegramă.

Au trimis—pricep—sicrie
Pentru cei fără de viață,
Dară ghiața?... Ironie!
Moartea doar venia din... ghiață.

INFORMATII

❑ Mare bucurie în lagărul guvernamental. Iată ce scrie „Epoca" de azi:

„Aflăm cu plăcere că stimatul și iubitul de către toți conservatorii, amicul nostru d. Mihail Deșliu, care hotărise să-și dea demisiunea din organizarea partidului, a renunțat a o face după insistențele fruntașilor partidului, conservator".

Așa dar, recunoaște organul junimist că d. Deșliu era hotărît să se retragă din partidul conservator? Rămîn de știut două lucruri: dacă d. Deșliu va persista pînă la sfîrșit în actul de „jertfă" pe care îl face din nou; al doilea, dacă s'a recunoscut în sferile diriguitoare, că motivele de nemulțumire ale șefului organizării junimiste din Capitală, erau în adevăr temeinice.

Noi credem că bună-voința d-lui M. Deșliu nu va putea să mai reziste multă vreme atitudinei insolente și provocătoare a junimiștilor.

De altfel, cazul nu e izolat. Indignarea împotriva politicei sectare a carpiștilor este generală printre fruntașii conservatori și, cum aceleași cazuri produc efecte constante, demisiile și neînțelegerile, ori-cît s'ar încerca să se ascundă, vor rămîne totuși veșnic la ordinea zilei.

❑ **Cursurile la Facultățile de drept.**—Astăzi, Joi, la orele 6 d. a., consiliul profesoral al Facultății de Drept din Capitală, a fost convocat de d. C. Dissescu, decanul facultății, spre a se pronunța asupra cererilor mai multor doctori în drept de a profesa studenților cursuri libere, pe lîngă prelegerile care se țin de către d-nii profesori respectivi.

Importanța acestor cursuri libere este afară de ori ce discuțiune. In străinătate, ele sunt foarte frecventate de de studenți, cărora le folesesc mult. Suntem îndreptățiți a crede că la noi, mai mult ca ori unde aceste cursuri libere bine organizate și ținute mai ales, serile, ar putea atrage un numeros auditor.

Profesorii facultății ar putea lăsa chiar ca o parte din materia cursurilor ce dînșii le fac, să fie expusă de acești conferențiari, cari s'ar putea pregăti pentru docență și profesorat, bine înțeles, acei cari în prelegerile lor vor fi dovedit aptitudinele necesare.

❑ Ori de cîte ori șeful nostru, d. Take Ionescu, pronunță cîte un discurs „Epoca" sare în sus.

Așa, relativ la ultimele declarații pe care șeful partidului conservator-democrat le-a făcut la întrunirea culorii de Galben, oficiosul junimist face tot felul de comentarii menite a demonstra o pretinsă descurajare în rîndurile noastre.

Adevărul este că d. Take Ionescu a arătat că în urma ultimelor evenimente situația partidului conservator-democrat, a devenit preponderanță în lumea conservatoare și că dacă actualul parlament, împreună cu d-nii Carp, Marghiloman sunt, cum se vede morți, și îngropați politicește, de aci încolo sarcina opoziției-unite de a da într'o parte buturuga cariată de vremuri, care se cheamă guvernul Maiorescu—e o chestie de simple măsuri excepționale ce se vor lua de urgență pentru a duce direct la rezultat.

❑❑ „Scrisorile din Iași" din „Ordinea" de astăzi se ocupă de: „Iașul în strîmtoare—Vin oaspați iară—O solemnitate care promite—Inaugurarea unei statui—Grupul celor patru—Cuza Vodă și miniștrii săi — Bronzul care copleșește—Schimbări pripite—O zi memorabilă—Moartea Voevodului—Sub cerul exilului—Mărturii contimporane".

❑ Ministerul de interne a revenit asupra detașării la poliția punctului Ungheni, a d lui St. Constantinescu actual sub-comisar, în poliția portului Oltenița.

❑ In ziua de 27 April a. c., orele 11 a, m. se va ține la prefectura județului licitație pentru lucrările de reconstrucție cu beton armat a 2 podețe de cîte 3 m. dechidere pe șoseaua națională Tg.-Frumos-Hîrlău. conform publicației No. 8864 din 22 Mart a. c. inserată în Monitorul Oficial No. 287 din 22 Martie c.

❑ Domnul căpitan dr. Veisa Emanoil, de la spitalul militar al corpului IV de armată, a fost mutat în batalionul IV vînători, în locul d-lui căpitan dr, Tință Odolbești, care a trecut la spitalul militar; d. căpitan dr. Victor Saghinescu a fost mutat la spitalul corpului IV; medicul Constantinescu N. Dumitru, din regimentul 8 artilerie, a fost mutat la liceul militar din Iași; medicul veterinar locotenent G. Pomescu, din reg. 6 calarași, în regimentul 7 roșiori; medicul veterinar locotenent G. Stoicescu din reg. 7 roșiori în 10 calarași.

❑ Onorabilul public care dorește a depune coroane de flori artificiale pe statuia neuitatului Vodă A. I. Cuza, este rugat să se adreseze din timp la Școala Profesională de Fete, în ograda bisericei Sfîntul Sava dela orele 2—5 p. m.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a hotărît ca elevii meritoși cari, din cauza vrîstei, sunt amenințați să fie luați în armată să poată cere acestui minister despensă de a da examen de două clase într'un an.

Cererile se vor adresa direcțiunei II din ministerul de instrucție.

❑ Liga culturală secția Trg. Ocna s'a constituit precum urmează: domnii Gr. V. Diaconescu, avocat, președinte; Ștefan D. Botez, funcționar, preutul V. Diaconescu, vice președinți; C. Vlădescu, casier; V. Nicolau, secretar; Petre St. Zamfir și St. Dragomir, membri.

❑ Marile serbări din Iași pentru desvelirea statuei lui Cuza Vodă trebue să capete un adevarat caracter național prin faptul de a putea participa la ele reprezentanți din cele mai îndepărtate ținuturi locuite de Romîni, precum și din fiecare comună rurală din țară.

In vederea aceasta Liga Culturală, care lucrează paralel pentru marele succes al lor, a intervenit și a obținut dela Ministerul Lucrărilor Publice o reducere generală de 75 la sută pe toate liniile C. F. R. dus și întors.

Invitații se vor trimete zilele acestea la toate autoritățile și în toate comunele.

CREDITUL FONCIAR URBAN DIN IAȘI

La 9 și 10 Mai stil nou 1912 se va face a 61 a tragere la sorț a scrisurilor acestei Societăți conform art. 53 din legea Creditelor fonciare și art. 122 din statute.

Domnii detentori, de scrisuri, sunt rugați a asista la tragerea care va avea loc la sediul Societății la ora 2 din zi, în prezența Consiliului de administrație și a comisarului guvernului.

Direcțiunea

❑ Eri seara a încetat din viață d. Victor Bejan, administratorul unor moșii ai Sf. Spiridon.

❑ D. I. Bălănescu din Iași, a inventat un aparat care adaptat în interioriul unei sobe servește a întrebuința căldura eliminată de combustil pirn coșurile sobelor la încălzitul interiorului camerilor, putînd ast-fel să încălzim 50 m. c. timp de 24 ore, cu 8 kgr. lemne. Acest aparat care a fost brevetat mai are și avantajul de a servi ca ventilator și pentru a stabili uniformitatea gradului de căldură dintr'o cameră.

❑ **Mișcare între notari.** — Intre notarii din județul Iași, s'a făcut, pe ziua de 16 Aprilie, următoarea mișcare:

D. M. Sandovici, de la comuna Galata, a trecut la Costuleni, în locul d-lui Gh. Dimitriu, lasat în disponibilitate.

D. C. Alexandrescu de la Brăești, trecut la Buznea, în locul d-lui I. Vasiliu. revocat.

D. V. Isăcescu de la comuna Miroslava, trecut la Brăești, în locul d-lui Alexandrescu, transferat.

D. Vasiliu Gh. de la comuna Coarnele Caprei, trecut la comuna Mădărjac, în locul d-lui Miltiade Hociung, demisionat.

*

Au fost revocați pe ziua de 16 Aprilie, următorii notari: I. Vasiliu de la comuna Buznea, Simionescu de la Sculeni, și Stamatopol de la Rediul Mitropoliei.

D. Gh. Dimitriu, actual notar suplimentar cl. III-a la comuna Costuleni, a fost lasat în disponibilitate.

*

Au fost numiți notari cu titlul provizoriu, d-nii:

I. Nievescu la comuna Coarnele Caprei, Gh. Gaman la Sculeni, V. Chiprian la Miroslava și I. Iurașcu la R. Mitropoliei.

❑ Administrația comunală va intra în corespondență cu manutanța militară din Bîrlad, pentru a furniza un număr de pîini orașului Iași în timpul serbărilor desvelirei statuei lui Vodă Cuza.

❑ D. Dr. Th. Mironescu, din București, a fost numit medic consultant pentru boalele interne la băile de la Slănic.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.20
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burdușele	kg.	2.60
Urdă dulce	»	1.80
Caș și urdă		1,40

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o poziție încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilitați, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

Sunt trei zile de cînd sătenii din Bicaz, județul Neamț, s'au răsculat. Motivele sunt următoarele: cei mai mulți săteni din acea comună își cîștigau existența fiind cărăuși la transportul lemnelor din pădurile Bicazului. Acum în urmă, pădurile fiind luate în exploatare de o societate străină, aceasta, pentru a efteni transportul materialului, a hotărît să înființeze o cale ferată spre Piatra.

După indemnul antreprenorilor serviciului de transport cari antreprenori sunt preutul Corjescu și notarul Popovici, sătenii s'au răsculat, împedicînd punerea șinelor.

Procurorul și judele instructor trib. Neamț, sosind la fața locului, au dispus arestarea preutului, notarului și încă a zece de săteni, cari se află în fruntea insurgenților.

Ceilalți săteni din comună, voind să meargă pe jos la Piatra, ca să obție eliberarea arestaților, au putut fi chiar opriți.

Spiritele continuă să fie agitate.

Armata din Piatra este gata să plece la fața locului.

Starea d-lui Ganzi, bolnav de meningită cerebro-spinală, continuă a fi serioasă.

Medicul șef a izolat complect pe bolnav. In același timp au fost izolate un număr de persoane, cu cari bolnavul a fost în contact.

Izolarea bolnavului s'a făcut la locuința sa, de oare ce nu putea fi transportat la spitalul de izolare.

Prinderea autorilor furtului automobilului.

Prin Trg.-Frumos și Hârlău, cei patru autori ai furtului automobilului din garajul Leonida, au mers la Botoșani, o prindu-se diaaintea grădinei publice de acolo.

Luați la cercetare de gardist, care vroia să știe cine sunt și de unde vin oaspeții, unul din cei patru eroi, ca să scurteze chestionarul, dete o brîncă gardistului, care căzu la pămînt. Apoi „escursioniștii" o luară razna înainte. Ajunși aproape de Frumușica, urmăriții fură nevoiți să stee locului, de oare ce din cauza lufelei mari cu care automobilul a fost condus tot timpul, caucincul a devenit defect. Văzîndu-se în imposibilitate de a merge înainte cu automobilul, fugarii îl lăsară în părăsire, luînd'o, la fugă, pe jos, pe cămp.

Jandarmii din Frumușica, înștiințați, se luară calare după ei și îi ajunseră. Erau trei: cei doi șoferi și Gârcineanu, student în drept.

Al patrulea tovarăș—Hotineanu—care rămăsese în Botoșani, a fost recunoscut, după semnalmente, de procurorul de Botoșani și declarat arestat — pe cînd se afla într'un café chantant din acel oraș.

Astăzi, Vineri, cu trenul de 6 sau, mai probabil, cu trenul de 11 noaptea, cei patru tovarăși vor fi aduși în Iași și predați serviciului siguranței.

Pavilionul „colonel C. Langa".

Duminică, 15, ora 11 dimineața, va avea loc solemnitatea pentru punerea pietrei fondamentale la pavilionul ce se construește în curtea spitalului central al Spiridoniei—din fondul donat de d. colonel Langa.

Actul comemorativ, care va fi așezat la temelie, cuprinde numele tuturor miniștrilor actuali, primarului Iașului, epitropilor, directorului, prefecților de Iași—și glăsuiește la sfîrșit: astă-zi s'a pus piatra fundamentală la clădirea pavilionului ce se construește din donația de 40,000 lei a d-lui colonel Langa.

Planurile au fost întocmite de inginerul Rudolf Gessner, antreprenorul construcției fiind architectul Jaques Marcovici.

E vorba să se organizeze o excursie în părțile Bucovinei și Basarabiei de membrii corpului didactic din Iași, la sfîrșitul lunei Iunie. Ar fi de dorit ca să se ducă cît mai mulți în părțile subjugate, pentru a ne cunoaște mai bine noi în de noi. E vorba ca la această excursie să se angajeze și profesori din alte orașe.

Mîne seară profesorii școalei Normale „Vasile Lupul" se vor întruni în conferință didactică în salonul cercului didactic din Iași.

Aflăm cu multă părere de rău, că starea sănătății d-lui prof. dr. L. Sculy, s'a înrăutățit.

Domnii profesori doctor Buicliu, Obreja și D. Ionescu, din București, au sosit în Iași, chemați în consult.

Facem urări pentru însănătoșirea distinsului bolnav.

La tribunalul de notariat a fost transcris astăzi actul prin care moșia Bădeni, din județul Iași, trece în proprietatea d-lor frați Barbu, din București, pentru suma de patru milioane.

D. George Arion, entomolog al ministerului de domenii, a sosit în Iași pentru a inspecta pepiniera de la Vișan unde se spune că s'a ivit un parazit, care distruge perii.

Se știe că ministerul domeniilor, a luat inițiativa de a înființa în satul Rădășenii, jud. Suceava, o pepinieră de pomi roditori.

In primavara aceasta s'au plantat peste 5000 arbori, aduși de la pepiniera Istrița, jud. Buzeu.

Plantațiile vor continua și în toamnă așa că în trei sau patru ani întregul sat Rădășeni va fi replantat cu arbori aleși.

Ni se scrie din Geneva, că tînărul dr. Ghidionescu, a fost însărcinat să țină o serie de conferințe asupra Educației la noul institut de Educație J. J. Rousseau.

Tînărul Ghidionescu a ținut și în aula Universității din Iași o conferință despre Educația modernă.

D. locotenent colonel Bîrsescu, de la reg. 20 artilerie, a fost mutat la Iași și numit director al liceului militar, în locul d-lui locot. colonel Al. Mihăiescu, care a fost mutat la regimentul 5 artilerie.

In ședința de Mercuri seara la societatea Arhiva, Profesorul Alexiu a cetit din Buda-pesta:

„Versuri vechi romînești găsite într' un tratat de agricultură scris Ungurește în 1680.

D. Constantinescu a cetit o dare de seamă asupra noei lucrări a d-lui Gh. Ghibănescu, *Cuzeștii*.

Consiliul comunal a fost convocat pentru mîne la orele 5 p. m.

Zilele trecute a încetat din viață în Fălticeni, numitul Strul Burăh Gutmann, cunoscut prin viața sărăcăcioasă ce o ducea, de și, din mic zaraf, ajunse om cu avere mare.

Gutmann a trăit în mare mizerie și se hrănea cu mîncarea ce-i o aduceau acei cari se împrumutau cu bani de la el, căci intra în obligația debitorului, ca, pe lîngă procente, să mai dee și mîncare creditorului.

Spre mirarea tuturor, la inventariarea averei lui Gutmann, nu s'au găsit cît polițe în valoare de 30000 lei dar nici un numerar, nici bonuri, nici 10 mii coroane austriace despre care multă lume știa că Gutmann le avea.

Se crede că un prieten, căruia Gutmann îi încredințase numerarul înainte de a fi internat în spital, a sustras banii.

Parchetul anchetează.

Judiciara.—Tribunalul s. II se va pronunța mîine Sîmbătă, asupra cererei de punere sub consiliu judiciar a lui D. Fischer.

— D. dr. Boghen fusese condemnat de judecătorie la 200 lei amendă, pentru contravenire la legea sanitară consistînd în nepronunțarea la timp a unui caz de febră tifoidă.

Eri, în apel, la s. I a tribunalului, d. dr. Boghen a fost achitat.

— Camera de punere sub acuzare a respins apelul falitului Marcu Goldstein de a fi pus în libertate.

— Issiot Osman Soliman turc, de 14 ani, lucrînd la construirea podului de la Tupilați, a împușcat, din imprudență, pe lucrătorul Vasile I. Nacu.

Mandantul de depunere al lui Osman a fost confirmat astăzi de Camera de punere sub acuzare.

— Sofia Aronovici, de 16 ani, domiciliată str. Zugravilor, a reclamat parchetului că ar fi fost violată de Solomon Ițik Butnariu.

Judele instructor a pus în libertate pe reclamat.

— Catinca Șchiopu, din Bogdănești, la o ceartă cu ginerele său, G. Ilie, l'a opărit pe acestă cu apă clocotită, rinindu-l grav. Tribunalul Neamț, a condemnat pe femee la 7 luni, închisoare, pedeapsă ce a fost transformată și redusă astăzi în apel, la 25 lei amendă.

— Iosef Edelștein a cerut declararea în stare de faliment a lui Aizig Bernstein Iași, str. Academiei 2.

Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

„Zigomar" seria II-a, se reprezintă astă seară Vineri la Teatrul Circ Sidoli —cinematograful Pathé Freres.

Zigomar, cel mai aprig șef de bandiți duce lupta crîncenă contra lui Nick Karter șef de siguranță. Destășurarea e una din cele mai reușite înscenări cinematografice, este luată după romanul detectiv al lui Leon Saisie.

Noul program de astă seară Vineri cuprinde apoi; Telegrafista, piesă interpretată de artiști englezi—Balatul a întîrziat în oraș, comedie — O iscursiune în strîmtoarea Bonifacio între Corsica și Sardinia — Bomboane de cascat, etc.

Atragem toată atenția cititorilor noștri asupra acestui program.

Sîmbăta și Duminica matineuri la 3 ore ziua.

Luni 16 April: „Dama cu Camelii", în rolul Margaretei joacă celebra tragediană *Sarah Bernarht*, care apare pentru întăia oară pe pînza cinematografului.

Celebra artistă apare înaintea noastră în toată grația ei, în eternul ei surîs și în nemărginitul ei farmec. Cei mai mari recensioniști teatrali recunosc că „Dama cu Camelii" se încarnează atît de bine în Sarah Bernhardt, că se întrupează cu tragediană însăși și nefericita Margareta Gauthier rămîne veșnic tînără prin această artistă fără de seamăn.

Și atîta de bine știe să interpreteze acest rol, că piesa n'a suferit întru nimic din cauza mutizmului.

„Am înțeles'o mai mult de cît ori cînd", scrie un ziar parizian „după scrisoarea ei cînd părăsește pe Armand Duval, după emoțiunea sfîșiitoare a sacrificiului ei, și după dragostea fără seamăn pentru Armand. Brațele ei întinse, sărutul ei aruncat celui ce nu mai este, fuga ei în ezitare, nesigură, vorbesc îndeajuns, sunt momente cari ne arată cel mai greu sbucium al unei inimi de femei, și dovedesc mai mult că pînza miraculoasă nu are nevoe de cuvinte".

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 12 Aprilie

Incetățenirea d-rului Racowski

București.—Comisiunea pentru înscrierea dobrogenilor în listele electorale, a înscris azi pe d-rul Racowski, recunoscînd astfel pe deplin drepturile sale la cetățenia romînă.

Muncitorii vor sărbători acest eveniment, printr'o întrunire publică anunțată pentru Duminică, la care va lua cuvîntul și d-rul Racowski.

Scufundarea unui vas italian

Constantinopol.—Se svonește. că crucișătorul Italian „Voresc" avariat cu prilejul bombardărei din Dardanele, s'a scufundat în golful Madros din insula Lemnos.

Victimele Titanicului

Newyork — Vasul Mackay Bennet, a pescuit 205 victime ale Titanicului. Căpitanul acestui vas, crede însă, că majoritatea cadavrelor nu vor mai eși la suprafața mărei.

D. Take Ionescu la Sinaia

București.—D, Take Ionesca a plecat azi la Sinaia.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei V-a loteriei Regatului Romin.

Au cîștigat:

10,000 lei, No. 59168.

2000 lei, No. 35112, 23452. 33524.

1000 lei, 7844. 40926, 14856, 20843, 10769, 50215, 13129.

500 lei, No. 7433, 113, 37253, 44851 8720, 13319, 4410, 19187, 17407, 14037 45004, 3519, 3163, 31707, 53664, 13772 32214, 4672, 22769.

La trageraa de astă-zi cîștigul de 3000 lei a căzut în colectura „Providența" din Iași str. Ștefan cel Mare 25 pe No. 12592.

De vânzare sau de închiriat casa din str. Carol Lueger (40 sfinți) No. 9 Adresa Zoé Stratulat, str. Păcurari 166

Călătoria d-lui Deschanel

Sofia.—D. Paul Deschanel și soția sa au fost primiți de Suverani.

Prefectul Berlinului și apașii partizani

Berlin.—Dieta a început discuția, cu a doua citire a bugetului ministerului de interne. Ministrul de interne d. Dallowitz vorbind de ordinul cu privire la portul armelor al șefului poliției din Berlin, mult combătut de presa și municipalitatea berlineză, a spus că acel ordin nu schimbă nimic din regulamentul în vigoare. Noul regulament nu agravează ci explica numai prescripțiile actuale privitoare la portul armelor trebue să luăm măsuri energice contra bandiților dacă nu voim să ajungem la apașismul parisian.

Turburările din Fez

Paris.—Corespondentul special al agenției Havas spune că răsvrătiții arestați confirma că o parte din populație era în deplin acord cu răsvrătiții. Unul din asasinii intendentului Lory a mărturisit că a pătruns în casa acestui îndemnat de femei.

Cartierul evreesc are înfățișarea a fi fost devastat de un cutremur de pămînt. Corespondentul ziarului le Matin telegrafiază că supresiunea instrucției se datorește energiei generalului Brulard care a pus să se bombardeze cartierul unde răsvrătiții se retraseră. Corespondentul adaogă că funcționarii superiori ai Maghezului, sub ministerul de războiu și secretarul ministrului de războiu sunt instigatori ai populației.

Minele plutitoare din Dardanele

Constantinopol.—Un vas englez cercînd să treacă Dardanelele cu toată interzicerea căpitanului portului, s'a publicat un comunicat reamintind nota circulară după care vasele ce ar cerca să forțeze trecerea strîmtoarei vor fi cufundate prin focuri de tun.

Față de îngrijorarea ce se arăta pentru pericolul ce l'ar putea întîmpina navigația în arhipelag din pricina minelor plutitoare ce eventual ar fi fost lărite de curent în larg, ziarul Sabah zice pe baza informațiilor luate de la ministerul de războiu că minele de contact din Dardanele de la întrarea Bosforului și din orașele Salonic și Smirna sunt de tipul cel mai recent deci orice pericol e exclus.

Cercurile oficiale declară că poarta face tot posibilul de a evita să aducă pedici navigației dar dorește că întâi să aibă asigurarea că va putea închide strîmtoarea imediat ce apariția flotei italiane spre Constantinopol ar fi anunțată.

*

Știri oficiale ale Porței spun că flota italiană în număr de 26 unități se afla acum 6 zile la Lemnos.

De atunci au plecat 20 vase rămînînd la Lemnos 6

Crima de la Mărcuța

București. — La ospiciul de nebuni Mărcuța, s'a comis o crimă, în împrejurările următoare:

Un nenorocit alienat, anume Marcu, lovise pe gardianul Gh. Colban. Acesta, fără a sta pe gînduri, lovi cu un topor pe nenorocitul nebun, omorîndu-l pe loc.

Autoritățile au deschis o anchetă.

Inaugurarea Campanilei

Veneția. — Azi dimineață în prezența ducelui de Genua și a unei mulțimi imense a avut loc ceremonia solemnă a inaugurării campanilei reconstituite a bisericei Sf. Marcu.

Primarul și ministrul de instrucție publică au rostit cuvîntări mult aclamate. Imparatul Wilhelm a adresat cu acest prilej felicitări telegrafice foarte cordiale, făcînd urări pentru propășirea frumoasei Veneții unde are atîta plăcere a sta cît mai des.

*

Triest.—Aviatorul Triestin Widmar cu prilejul inaugurărei campanilei, a sosit azi dimineață cu un aparat Blériot la Lida din Triest, trecînd distanța într'o oră și 19 minute.

Primarul Parisului la Sofia

Sofia.—Ziarul „Mir" urînd bun sosit primarului Parisului d. Roussel scrie: sosirea șefului capitalei universale în Sofia nu poate de cît să ne dea prilej de a ne mîndri. D-sa nu va găsi aici strălucirea exterioară, ci numai un început de realizare a aspirațiilor ce clocotesc în inima unei nații tinere, dar plină de entuziasm și energie, aspirînd a crea un viitor mai bun patriei chemată de puțină vreme la independență. Suntem fericiți de a putea lega raporturi mai strînse cu Franța, al cărei sprijin ne este totdeauna de folos în calea propășirei noastre.

Simpatiile ce ne le-a arătat în trecut sunt prezente memoriei noastre. Din ele au scos încurajări cu recunoștință, vizitele schimbate la Paris și Sofia sunt garanții că pe viitor apropierea între mica Bulgarie și marea Franță, va fi tot mai strînsă în profitul progresului intelectual și economic al țărei noastre.

Accidente de aviațiune

București. — Pe cîmpul de aviațiune de la Cotroceni, s'au înregistrat eri două accidente de aviațiune.

Intăi s'a urcat d. loc. Popovici pe un biplan, care însă curînd s'a isbit de un pom: Biplanul s'a sfărîmat, însă d. Popovici a rămas neatins.

S'a urcat apoi d. locot. Capșa, pe un Bleriot. Curînd aparatul s'a aplecat și a căzut, fără însă a cauza vre un rău aviatorului.

Nu mult după aceasta, ambii aviatori au făcut, pe alte aparate, sboruri perfect reușite.

Balofagiu din Viena

Viena —La balotagiul pentru Cameră, creștinii sociali au cîștigat 7 locuri, socialiștii 3 și liberalii 1.

BANDIȚII ATACA TRENUL DE GALAȚI

Buzau. — Aseară, pe la orele 8, niște bandiți, au atacat, în stația Făurei, trenul ce venea din Galați.

Bandiții au tras mai multe focuri de revolver. Ambele focuri au pătruns într'un vagon de clasa II-a sfărîmînd toate geamurile.

Mai multe doamne au leșinat. Panica era mare.

Din fericire nu este nici un rănit.

Autoritățil cercetează.

Ciocnire de vagoane

Belgrad.—La Zemlim vaporul Unguresc, s'a ciocnit cu vaporul serbesc Carol Nicolae. Pe acest vapor, se afla și domnul Ronssel, primarul Parisului.

Nu s'a întîmplat nici un accident de persoane.

Presa sîrbă învinuește autoritățile din portul Zemlin, din ale cărora neglijență s'a întîmplat ciocnirea.

ANUNCIU

In ziua de 19 April 1912, oarele 2 după amează se va ținea la sindicatul falimentelor Tribunalului Iași, licitație publică pentru închirierea imobilului falitului Asril Horovitz din Iași, str. Ștefan cel Mare No. 50. Inchirierea se face de la 23 April c. pe termen de un an cu dreptul de reziliere la 6 luni. Prețul de la care va începe licitația este 1200 lei.

Judecător sindic, **Gr. N. Soutzo.**

Secretar. *C. Boian*

De închiriet *4 odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, str. Palat-Sf.-Andrei 2, proprietatea D nei Eugenia K. Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Iancu V. Kostaki.*

TEATRUL NAȚIONAL

Sîmbătă 14 Aprilie 1912

(Ora 8 jum. seara).

BENEFICIUL D-LUI

MIRCEA I. PELLA

— SE VA JUCA —

COCUȚA

(Bébé)

Comedie bufă în 3 acte de Valabregue și Hennequin. Traducere de d. C. Ionescu.

Se caută la **Cabinetul Dentar al fraților d-ri Pekelman** un băiat de mai bună condiție, în vrîstă de 14—16 ani, absolvent a cel puțin 4 clase primare pentru învățătura **Technicei Dentare.**

Doritorii să se prezinte la domiciliu, strada Alexandri 3 între orele 12—2 p. m.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere. 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea,** *str. Bucșinescu 15, Iași.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceneă generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

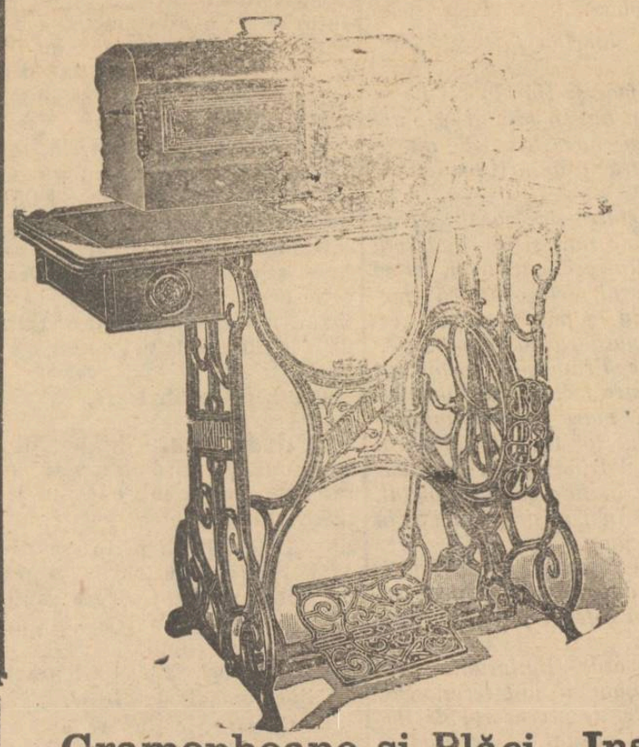

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit
iar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi la Administraţia
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. Lăpuşneanu No 17.

PENTRU 16 LEI
Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei**. In realitate costă acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50**. Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tot felul, *Migrene, Cefalgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi dureroase, precum şi toate celelalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc pe la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TAPIS
Raymond GAL...EL
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande
Prix R. GAL...EL
PARIS
Envoi franco de Catalogue

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Sf. Vineri 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1568 — Duminică 15 Aprilie 1912

ECONOMIE

In discuțiile economice, foarte adeseori întîlnim păreri opuse cu privire la naționalitatea capitalului. Fără îndoială că precizînd lucrul de aproape trebue să recunoaștem că în fiecare țară există un capital, cari nici nu poate fi altfel decît național. Asifel, nimeni n'ar putea nega o asemenea calitate pămîntului, minelor, clădirilor de tot felul, fabricelor, căi ferate, etc. ceia ce, cu alte cuvinte, numim noi capital imobiliar.

Este însă cu totul alt ceva, cînd ne îndreptăm privirea către capitalul mobiliar, și în special banii. Se știe că banul formează capitalul circulant prin excelență. Dînsul circulă foarte ușor, iar în această veșnică mișcare a lui, de multe ori dînsul nu cunoaște granițe. Lui suntem plecați a-i recunoaște caracterul de a fi internațional.

De altfel el este instrumentul prin mijlocirea căruia se pun în valoare capitalurile imobiliare, Cîte țeri cari posedă fonduri însemnate imobiliare, dar cari rămîn nevalorificate pentru că lipsește capitalul circulant, lipsește moneda?!

Multe din aceste țeri au trebuit să caute acest capital în alte părți. De aici, exploatarea bogățiilor lor prin capital strein. Și e ușor de înțeles că prin acest fapt devenind debitor al altuia, te găsești într'o stare de inferioritate. Ești la discreția creditorului, care în anumite momente poate să ți facă rău.

Acest lucru îl înțeleg toate statele cari pun astăzi deosebită rîvnă ca să nu recurgă cu ușurință la ajutorul acestui capital strein.

Prin împrejurări, a căror cauză n'o putem stabili aici, cîteva state mari din Europa, au ajuns a fi bancherii tuturor celorlale țări, fie din acest continent, fie din altele. Astfel Anglia care scoate numai din împrumuturile făcute de ea altor țări, pe fiecare an aproape două miliarde ca dobînzi, tot așa Franța, apoi Germania etc.

Și superioritatea lor prin faptul că dispun de mulți bani e așa de evidentă și mare, că multe țeri mai mici, dar mai ales înapoiate, cad cu totul sub stăpînirea lor. Pentru că Marocul a tot împrumutat mereu bani de la Francezi, a ajuns astăzi a fi cu totul sub dependența acestora. Și tot cu bani, tot cu împrumut voia Germania să aibă stăpînire asupra lui.

Astăzi însă chiar în țerile acestea, cari fac pe bancherii universali începe a se forma un curent, care reclamă rațiunea banilor în interesul fiecărei din ele.

Astfel Francezii, necontenit spun, că ar trebui luate măsuri, cari să facă a înceta exodiul acesta al capitalului circulant. Căci, zic ei, pentru ce banul lor s'ar duce să ajute economia altor țeri, cînd în țară la dînșii pămîntul, industria etc. au atîtea nevoi?!

Și cuvîntul acesta, care astăzi e numai la început, să credem că va deveni cu timpul foarte energic și se va impune. Să ne gîndim numai ce se va întîmpla atunci, cînd un asemenea curent va triumfa, cu acele țări cari utilisază aproape numai capital din alte părți pentru economia lor și vom ajunge să înțelegem că situația lor nu va fi de fel îmbucurătoare.

Negreșit ar fi și mai rău dacă unele state ar face lux, tot cu banii împrumutați din alte locuri. Și mergînd mai departe ne putem gîndi cît sunt de deplîns acele țări, cari pentru cheltueli curente, pentru echilibrări budgetare ar trebui să recurgă la astfel de expediente!?

Noi am trecut prin aceste doue din urmă faze. Statul nostru a avut să sufere pentru că a făcut cheltueli, cari au fost socotite de lux, ceea ce adusese dezechilibrare în budget și reducerea creditului său în străinătate.

Anii 1899 și 1900 vor rămînea în istoria financiară a țerii. Aici e locul a face cîte-va aprecieri asupra chestiunii cu care am început, adică dacă n'ar fi bine ca să recurgem pentru nevoile noastre la capitalul mobiliar național, și chiar să mai mărginim cheltuelile, bine înțeles cînd la mijloc nu e necesitate absolută, după importanța acestui capital.

Negreșit rezervele mari bănești pe cari le au țeri ca Franța, Anglia provin din muncă și economie. Bogăția unui Stat nu e de cît rezultanta bogățiilor individuale a lucuitorilor săi.

E aproape proverbial spiritul de economie, unii zic de avariție a țăranilor francezi. Dar prin aceasta au reușit ei se acumuleze capitaluri în bani. Și tot ast-fel fac și celelalte clase sociale. De aceia francezii au putut ajunge bancherii lumii.

Se pare însă că această tendință a capitalului lor pentru a se aventura în întreprinderi peste hotare, a pus pe gînduri pe multă lume, care cum zieeam reclamă ca acest capital să nu mai aibă mare protecțiune cînd se duce din țară, pentru ca să rămînă în mare parte înăutru ajutînd la prosperitatea stării economice a națiunii.

Prin economie dacă trebue să luptăm și noi pentru formarea și înmulțirea capitalului monetar. Și exemplul pentru aceasta ar trebui să vină de sus. Insă tocmai aceasta nu o credem că se întîmplă.

Statul cheltuește mult. De multe ori creiază instituțiuni a căror utilitate nu se prea vede.

Dar e drept de altă parte să recunoaștem, că în timpurile din urmă el a recurs mai puțin la ajutoarele bănești ale altor țeri. Și se pare că la acest rezultat s'a ajuns nu atît prin învățătura capatată din întîmplările anilor răi, cu deficite budgetare și cu tăere de credit, cît prin împrejurarea ca bogăția națională a crescut, dacă și veniturile Statului au sporit. Trebue însă de făcut rezerve în ce privește greutățile fiscale, cari apasă pe contribuabil.

Dar dacă Statul a mai contenit cu împrumuturile, în schimb locul său a fost luat de comune și județe, dar mai ales de comune.

Care comună n'are datorii? E destul numai să ne amintim cîte legi de autorizări pentru împrumuturi cerute de comune au fost votate de parlamentul actual, și ne vom face idee de tendința ce au aceste administrațiuni. Au făcut unii socoteală că cifra se ridică între 40 și 50 milioane.

Iar sumele luate ast-fel cu împrumut se întrebuințează de multe ori în cheltueli de lux. Comunele pare că ar voi să ajungă acolo pe unde a trecut Statul.

De aceea punînd față în față lupta ce se dă în cele mai înaintate și bogate State pentru reținerea capitalului național mobiliar, iar de alta, tendința ce manifestă organizațiile noastre administrative pentru cheltueli din împrumuturi, n'am putea în deajuns stărui asupra ideei că trebue economii, trebue o mai bună chibzuială în cheltueli, trebue recurs cît mai rar și mai puțin la împrumuturi.

Cîte din comunele cari au cerut împrumuturi, n'au ridicat tot odată și quantumul impozitelor ce contribuabilii plătesc?

Comuna Iași a rîdicat numărul zecimilor comunale, a rîdicat prestațiile, a ridicat la maximum taxa pe venitul imobilelor, a rîdicat taxa pentru gunoae etc. Și tot comuna Iași vrea să facă un bulevard a cărui utilitate e absolut contestată. N'avem dar dreptul să zicem: economie și iar economie?!

V. I. Radu.

CARE PE CARE?

Ani de-a rîndul țara și-a pus întrebarea: Take *ori* Petrake, *și prin plebiscit țara și a dat cuvîntul:* Take!

A venit vremea să schimbăm vorba. Coroana a zis să fie Petraki și Petraki fu. Și a fost Petraki ziua întâia; și a fost Petraki ziua a 2-a; și a fost Petraki ziua a treia pînă la a 7-a; și a văzut Coroana că cu Petraki se îngroașă treaba. Petraki a început să guste din pomul cel oprit al Raiului; și a gustat din paharul veninului și l'a varsat pe oameni, și a gustat din paharul urei și a varsat'o pe oameni, și a gustat din paharul nerecunoștinței și a vărsat'o pe oameni.

Și țara n'a mai fost consultată întru acestea, ci Coroana cu de la sine voință și puterință a zis: hai măi domn Petraki, ian mai du-te; și Petraki s'a 'dus. Și a venit un nou guvern, guvernul domnului Titus Livius Maiorescus, *et quibusdam aliis...* ramolachis; *vorba ceea că la așa cap așa căciulă trebuia.*

Și ne-am trezit din senin cu guvernul Maiorescu, adică cu Carp transformistul, căci cînd îl cauți pe Maiorescu dai de Carp, și cînd vrei să pui mîna pe Carp dai de Maiorescu.

Se zice că d. Carp ar fi scris unui prieten al său la Beciul Viianei, că adică guvernul Maiorescu nu e guvernul d-lui Maiorescu, căci guvernul Maiorescu departe de a fi guvernul d-lui Maiorescu, guvernul Maiorescu este un interimar de guvern al guvernului d-lui Maiorescu.

A! pardon; că guvernul Maiorescu, care ar trebui să fie gvernul prezidat de d. Maiorescu și deci să fie guvernul d-lui Maiorescu, nu e guvernul d-lui Maiorescu, ci numai firma de guvern a guvernului Maiorescu. Iar că d. Carp care nu mai e președinte al guvernului Carp, căci e domnul Maiorescu ca președinte al guvernului d lui Malorescu, d, Carp—zic, el este acela care conduce destinele guvernului Maiorescu, de și președinte al guvernului Maiorescu e însuși d. Maiorescu.

După trei luni de zile situația se va limpezi. Guvernul Maiorescu va înceta de a mai fi guvern Maiorescu, iar d. Maiorescu va înceta de a mai fi prezidentul guvernului d lui Maiorescu; și atunci încetînd guvernul Maiorescu, iar d. Maiorescu lipsind de la președinția guvernului d-lui Maiorescu va veni d. Carp ca președinte al fostului guvern Maiorescu, după cum d. Maiorescu nu e președintele guvernului Maiorescu, ci e președinte al guvernului Carp, adică al fostului guvern Carp; căci dacă s'a schimbat președintele guvernului nu s'a schimbat și guvernul; și că deci d. Carp ne mai fiind președinte al guvernulni Carp, întru cît d. Maiorescu nu e președinte al guvernului Carp, și d. Carp la rîndul lui de și nu mai e președinte al guvernului Carp, continuă de a fi șeful guvernului Maiorescu, de și d. Maiorescu el este președintele guvernului Maiorescu.

Inchipuiți-vă acum, dv., ce încurcătură ar fi ca mîine Coroana să breveteze președinte al fostului guvern Carp prezidat acum de d. Maiorescu, nu pe d. Maiorescu, nici pe d. Carp, ci pe d. Th. Rosetti minciună. Ar fi o adevărată minciună. D. Th. Roseti președinte al unui guvern Roseti, care a fost guvern Maiorescu cu președinte Maiorescu, și a mai fost guvern Carp cu președinte Carp; pentru a vedea că atunci cînd Coroana o ia la stînga, hăisa, guvernul o ia la dreapta — ceala; și după cum nu știm dacă hăisa e dreapta ori stînga, și ceala stînga ori dreapta, așa nu se știe azi ce e guvernul Maiorescu, este guvernul d-lui Maiorescu ori al d-lui Carp, și deci dacă d. Carp mai e prîm-ministru al guvernului Maiorescu, ori unde vrea să încurce lumea, după ce a încureat așa de tare Coroana!

Și acum care pe care?

* * *

Lista comemoraților

Domnul colonel Langa din Iași, a donat casei sf. Spiridon o sumă de 40,000 lei, pentru construirea unui pavilion spitalicesc în curtea spitalului central.

Actul comemorativ, care va fi pus la temelia construcției, este o adevărată perlă—ca radaciare. El enumeră: 1) numele tuturor membrilor guvernului actual; 2) numele celor trei efori; 3) numele prefecților de județ și de poliție; 4) numele directorului eforiei.

Despre donator actul spune: „din banii dați de domnul colonel Langa, donatorul sumei de 40,000 lei".

Eforii casei sf. Spiridon au înțeles dar, să pună pe donator la coada pergamentului, să-i citeze numele în treacăt, iar încolo să facă o enumerare a iluștrilor la ordinea zilei.

Ce caută prefectul județului, prefectul poliției și directorul eforiei—într'un act comemorativ? Ce legătură există între donatorul colonel Langa, între eforia spitalelor sf. Spiridon și prefectul de poliție?

Ce amestec are un simplu funcționar al Casei, cum este directorul, într'un act comemorativ relativ la o persoană străină de Spiridonie?

Și dacă a fost pus directorul, de ce nu și numele contabilului șef, casierului central, șefului biuroului administrativ, de ce n'au fost puse și numele avocaților casei, cari ei, încale au redijat actul de danie?

Ce înseamnă asemenea act de polițism, de cît amestecul politicei banale chiar și în acte străine, care n'au nimic de comun cu politica?

Donatorul ar fi putut fi obiectul unei atențiuni mai delicate, fapta sa umană ar fi trebuit supliniată, iar în locul numelor prefecților și directorului eforiei, ar fi trebuit să figureze, dacă eforii nu s'ar fi gîndit la politică—numele defunctei soții a colonelului și numele regretatei sale fiice.

Dar se pare că după concepția eforilor, pergamentul comemorativ trebue să fie, nu o comemorare a daniei făcută de omul de bine—ci un prilej de a scrie, negru pe alb, iluștrele numele ale d-lor Stroja și Suțu.

Așa au înțeles epitropii—așa au făcut dar au comis o mare idelicateță, pe care un domn colonel Langa, care este un om modest, nu o va lua în nume de rău.

Lipsa de delicateță am relevat-o, însă, noi, ca să învederăm ce a ajuns politica sub diriguirea ridicolilor Iașului.

Doctor L. Sculy-Logotheti

O pierdere crudă lovește astăzi orașul nostru, pierdere cu atît mai dureroasă, cu cît este mai neașteptată și cu atît mai sguduitoare pentru tot orașul, cu cît cel dispărut este unul dintre marii sei fii: Doctorul L. Sculy nu mai este.

Nu este om care să fi avut norocul să'l cunoască, să nu admire energia niciodată ostenită a acestei vrednicii, care a știut să iubească tot atîta orașul în care a ocupat cele dintîi ranguri, precum a știut să apere instituțiile care i-au fost scumpe.

In clipa cînd fatalitatea ne silește cu durere să facem bilanțul unei vieți pline de bine, mintea nu știe ce să admire mai întîi și nu poate să glorifice de cît cu admirațiunea ce se cuvine fruntașilor între vrednici, tot binele ce acest suflet ales a știut să-l aducă în toate manifestările, în care l'au dus calitățile sale superioare și dorința de a ridica totdeauna pe cea mai înaltă treaptă așezămintele și orașul pe care le cinstea.

Ajuns la o situație socială care'i permitea să facă binele cu amîndouă mînile și cu un suflet care n'a știut de cît bunătatea, ne a dat exemplul rar al medicului care-și exercita profesiunea numai pentru dorința de a fi de folos suferinzilor. In spitalul său n'a cruțat nici osteneala, nici ajutorul cel mai larg personal, pentru buna ingrijire a celor cari din toate colțurile Moldovei, veneau să-și adăpostească suferința la bunătatea cunoscută a alesului între cei buni.

Moldova și Iașul pierde în doctorul Sculy încă unul din medicii iluștri, cari au stat în fruntea gloriei noastre medicale și care, vai! ni se răpește prea curînd și prea de o-dată.

Dr. Sculy după Botez și Russ este tot trecutul de renume al orașului nostru, care se duce, este epoca de glorie a spitalului Sf. Spiridon și a Facultății de medicină, este triada care ne a dat tot ce avem mai bun în admirațiunea ce toată Moldova suferindă arată Iașului.

Iașul perde în Doctorul Sculy și pe acel căruia de sigur datorește existența actuală a Facultății de Medicină. Pe vremurile cînd existența nesigură a învățămîntului nostru medical, făcea pe toți puternicii zilei să caute satisfacerea pornirilor personale în măsuri personale doctorul Sculy a știut să ducă singur o luptă plină de cele mai vrednice amintiri, pentru a readuce în spitalul sf. Spiridon învățămîntul medical pe care'l expulzase cine știe ce capriciu personal. Pe vremurile cînd autocrația guvernamentală credea că toate măsurile sunt permise, doctorul Sculy a dus singur înaintea justiției drepturile facultății de medicină și ne-a adus de acolo dreptul la viață a învățămîntului nostru medical; ne a dat prin lupta sa personală cu ani de zile înainte, drepturi consfințite azi prin legi, împotriva abuzurilor administrative.

Dacă într'o profesiune în care alții se odihnesc cînd sunt ajunși la situația sa, dr. Sculy a știut să fie veșnic în fruntea mișcărei și a progresului, celelalte ramuri de activitate a le sale, ne-au arătat iarăși pe omul care așteaptă numai de la munca sa luminată pasul înainte care hotărăște progresul.

Intre marii agricultori, doctorul Sculy a dat iarăși exemplul rar al proprietarului legat de moșie, iar prin ameliorările de tot soiul ce veșnic aducea culturei, a arătat că spiritul omului superior de știință știe să fie de folos ori unde știința este chemată să ajute economia națională.

Indureraţi de poronca nemiloasă a soartei, care a răpit Iașului încă o ilustrație a sa, care a rărit și mai mult rîndurile celor cu adevărată chemare în știință, noi mai deplîngem, politicește, pierderea unuia din cei mai aleși fruntași ai partidului conservator-democrat, cu numele căruia ne-am fălit, precum și el—în veci neuitatul—fuse un mare devotat al steagului său politic și un neobosit luptător pentru realizarea idealului comun.

Cum Leon Sculy a fost tovarășul nostru de luptă, mergînd, precum se cădea, în fruntea luptătorilor, ne permitem și noi, în aceste clipe îndurerate, să fim tovarăși la durerea profundă a familiei, să plîngem alături de dînsa și s'o rugăm să primeasă expresiunea omagiilor noastre de îndurerare.

Anatole France interviewat

Cel mai bun mijloc de a pacifica.—Popoarele cer bună stare.—Călătoria în Africa.—Oameni și cărți.—Afirmări și dezminţiri.

Africa franceză este din nou la ordea zilei, în urma evenimentelor din Maroc, în special a răscoalei din Fez.

Tocmai în acest moment academicianul Anatole France s'a refugiat în acele părți și un ziarist ingenios a izbutit să-l descopere. Iată cum povestește împrejurările și convorbirea:

„La Mustapha, pe colina cea verde de unde poți cuprinde cu privirea panorama orașului Alger și a radei sale, Castelul Saint-Georges oferă turiștilor un azil delicios pentru repaos. Acolo în cadrul incomparabil, al unei vegetațiuni luxuriante, lucrează ilustrul academician, Anatole France, întors dintr'un turneu cu automobilul din centrul Algeriei.

Tot acolo l'a găsit un reporter al unui răspîndit ziar din Paris, după multă ostentală, căci nimeni nu evită mai mult pe curioși și ziariști de cît Anatole France. Se întorcea tocmai din escursiune în tovărășia lui Thomson, fost ministru al marinei, a d-rei Thomson, cunoscuta scriitoare și a lui Michel Cardsy, romancier parizian.

— Maestre, presa a vorbit mult de călătoria dv. în Algeria. S'au făcut tot felul de comentarii. Permiteți-mi să vă întreb cu ce impresiuni vă întoarceți.

— Ce să vă răspund? zice academicianul cam surprins. Presa mi-a atribuit niște idei ce n'am avut nici odată. Călătoresc ca turist și numai ca turist. Fac un voiaj de artist.

Mi-am dat seama de caracterul acestei țări. Altă dată am făcut călătorii în țări ce aveau operă de artă. Acum am văzut natura.

De altfel tot ce am văzut a întărit și mai mult convingerile mele; sunt socialist și nimic nu s'a schimbat din felul meu de a vedea, de a simți și de a înțelege, care este al unui socialist, deci al unui pacifist.

Apoi Anatole France urmă:

„Nu cred de cît în eficacitatea unei penetrațiuni pacifice. Mijloacele violente mă îngrozesc. O țară civilizată nu trebue să se servească de cît de agenții însuși ai civilizației sale.

Numai oferind o bună stare popoarelor ce n'o au, poți obține în schimb de la ei o parte din avantagiile solului și ale produselor lor.

— Ați făcut voiajul cu d. Lutaud, guvernatorul general? întrebă reporterul.

— Numai în parte, rectifică Anatole France. Guvernatorul este de altfel un om foarte amabil.

— Cum v'a venit ideia de a vizita, anul acesta Algeria?

— Am făcut acest voiaj, pentru că obicinuiesc de mult să fac o călătorie sau două pe an. D. Thomson m'a invitat; am primit cu recunoștință.

D. Thomson este un excelent prieten la care țin foarte mult. Am fost fericit de a întîlni aci pe Michel Corday, un literat de seamă, un confrate de mare talent și o inteligență superioară.

Intinzîndu-i mîna, în semn de concediare, scriitorul zise încă:

— Mă voiu întoarce cu cele mai bune amintiri din călătoria mea din Algeria. E o țară foarte frumoasă, foarte interesantă și de mare viitor.

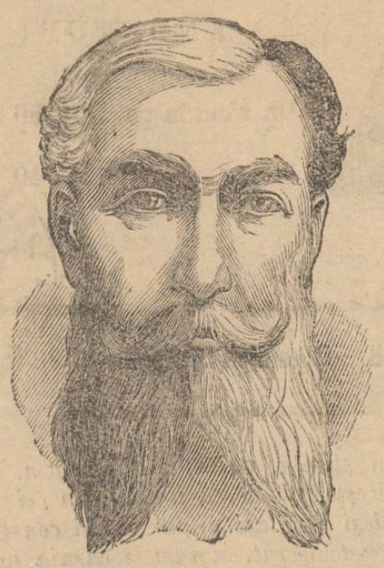

DE CE NU VOPSIȚI
Părul Dv. Alb
întrebuințați dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Întrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Drogueriî și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Maestrul urmă:
Desminţiţi că aş fi căutat cărţi în ţara aceasta. Cum lumea cunoaşte mania mea de bibliofil s'a pretins că aş fi venit să caut cărţi. E ridicol.

Şi pe cînd se depărta, maestrul preocupat de această idee insista mereu:
Desminţiţi!... E idiot...

OAMENI ŞI LUCRURI

Dispăruţii revin

Pentru astă seară — beneficiul lui M. Pella, la teatrul naţional — găsim pe afişul reprezentaţiei numele lui C. B. Penel. Mai eri se citeau în ziare detalii depre pensionarea din oficiu a artistului. De aceia supriza e cu atît mai plăcută, — surpriza de a-i găsi numele, cel dintăi, în program.

„Pensionarii" iaşani au fost la ordinea zilei şi au provocat sincere regrete în rîndurile vizitatorilor teatrului iaşan.

Cine va lua în teatru locul admirabilei şi bunei Atena Georgescu, creatoare a atîtor tipuri de brave şi amuzante eroine de comedie? Contemporană a marei generaţii de artişti iaşani, între cari s'au prenumărat Bălueşcu, Millo, Arceleanu şi alţii, Atena Georgescu a supravieţuit apoi tuturor creatorilor de figuri memorabile în comediile lui Caragiale, servind oare cum ca o trăsătură de unire între repertoriul de comedii ale lui Alexandri şi între repertoriul maestrului care a găsit pe nemuritoarea „Coana Vetă" în care Atena Georgescu avea o delicioasă creaţiune.

Suflet sincer, de o bonhomie şi rectitudine proverbială, artista era o adevărată figură a Iaşului şi n'a putut fi nici odată învinuită de cabotinism. Poate că avea prea puţină... şcoală pentru acest *gen* de teatru!...

Aşa fel o aminteşte totdeauna şi Aristizza Romanescu, marea artistă, în ale d-sale „Memorii". Cu deosebire cînd evocă peripeţiile vieţei aventuroase ale primelor turnee, în care s'a hazardat defunctul Gr. Manolescu:

„Atena Georgescu — totdeauna cum se cade — mi-e martoră cîte am suferit la vacanţa aceia"... E vorba de vacanţa în care Manolescu s'a aventurat la Viena, fără să aibă încă destulă experienţă pentru asemenea întreprinderi comercialo-teatrale.

După 35 ani de teatru — Atena se retrage. Acum însă se află în turneu cu Nottara şi cu C. Ionescu şi culege ultimele aplauze.

Dar să revenim la celălalt „dispărut", astăzi maiştînăr, pe care îl înregistrează acum analele.. pensionarilor teatrali, — pe C. B. Penel, adorabilul interpret al lui Conu Leonida. Ne-au fost date alte prilejuri să ne ocupăm de cariera acestui minunat artist iaşan pe care o boală cumplită l'a ţinut departe de scenă timp de doi ani de zile. Cu cîtă veselie şi emoţiune a primit în iarna trecută, publicul iaşan, vestea revenirei lui Penel între artiştii „activi" ai teatrului,— unde atît de mult i s'a simţit lipsa. Dar iată că bucuria fu de scurtă durată. Comitetul teatral a pus pe tînărul artist în retragere, după două decenii de teatru, înscriindu-l cu pensia întreagă pe temeiul meritelor sale şi a serviciilor ce a adus scenei iaşane: „pentru că a devenit impropriu carierei artistice, în timpul activităţei sale şi în bună parte şi din cauza acelei activităţi" — sună raportul oficial. Născut în 1872, la 14 Mai, artistul C B. Penel numără de abia 39 de ani. A absolvit conservatorul în anul 1890 şi a putut lăsa în urmă-i o carieră strălucită, pe care e de desperat că va putea încă s'o reiee. In acel aventuros turneu al defunctului Manolescu la Viena găsim şi pe Penel, începător de mult talent şi pe care Aristizza Romanescu îl arată ca un artist de carieră, „un talent din ce în ce mai mare".

O fatalitate de sigur e destinul ingrat care îl îndepărtează de scenă tocmai cînd ar fi putut cres mai cu vigoare şi conştiinţă.

Dar îl îndepărtează oare într'adevăr? Afiptul „Cocuţei" afirmă din fericire contrariul. Toată lumea va fi mulţumită.

Rodion

Un nou sbor a lui Vlaicu la Cernăuţi

Cernăuţi 13 April. — In ultimul moment aflu că distinsul aviator romin d. Vlaicu, va mai face o ascenziune la noi Duminică 16 c. în folosul orfelinatului de orbi din localitate şi sub patronagiul prefectului de poliţie.

Cu această ocaziune distinsul pilot, va face mari ocoluri deasupra întregului oraş, pentru a arata bucovinenilor că dispune o mare technică în aviaţiune, şi că sborul de Duminica trecută, deşi a fost admirată unanim, pentru d-sa n'a fost de cît o jucărie.

Toate preparativele sunt în plină activitate şi după cît sunt informat autoritătile noastre, vor da un mare concurs d-lui Vlaicu, ca ascenzinnea să rămîie mult timp în memoria bucovinenilor.

Aşa, b. o. pe lîngă că s'a făcut un mic preţ de intrare, două muzici militare vor distra publicul cu cele mai plăcute arii, în care timp aviatorul îşi va desvolta în întregime programul.

Prevăzîndu-se o asistenţă de peste 30 mii de persoane, se lucrează cu mare activitate la mărirea actualelor tribune de la hipodromul din localitate.

Romînii bucovineni vor avea deci din nou ocazie să-şi sărbătorească pe unul din cei mai distinşi aviatori romîni care aduce onoare şi cinste întregului neam.

Numai de ar fi timpul favorabil.

Gama

NOUL REGULAMENT al SCOALELOR SECUNDARE

Prin noul regulament al şcoalelor secundare se desfiinţează corijenţa şi se introduce examenul pentru o parte din elevi.

Elevii cari au media generală 6.50 şi nici o medie parţială (media unui singur obiect) mai mică de 5, sunt promovaţi fără examen.

Elevii cari au media generală 6.50 şi cel mult două medii parţiale inferioare lui 5, precum şi elevii cari, deşi n'au nici o medie parţială inferioara lui 5, dar n'au media generală 6,50, vor da examen integral, adică la toate obiectele.

Avîndu-se în vedere situaţiile şcolare din trecut, se poate spune cu certitudine că, după condiţiunile prevăzute în noul regulament, nu vor fi promovaţi fără examen nici 20 la sută din numărul total al elevilor cari frecuentează regulat şcoala. Dintr'o clasă de 60 elevi de pildă — numărul mijlociu din liceele şi gimnaziile noastre — vor rămîne de examinat, în cel mai fericit caz, cel puţin 40 de elevi.

Aceşti 40 de elevi vor trebui să dea examen la toate obiectele de odată, în faţa unei comisiuni compusă din profesorii clasei, în număr de cel puţin 9, fiindcă orice clasă are cel puţin 9 obiecte: Religia, l. romînă, l. franceză, l. latină, l. germană, istoria, geografia, matematica, şi ştiinţele.

Dar examenul în asemenea condiţiuni e şi absurd şi imposibil.

Absurd, fiindcă nu elevii mijlocii, dar nici cei din fruntea clasei n'ar putea răspunde satisfăcător la atîtea materii de odată, neflind omeneşte posibil să te pregăteşti la cel puţin 9 obiecte numai în cîteva zile. Vechiul examen era mult mai raţional în această privinţă; elevul atunci, pe lîngă 6 sau 7 zile de preparaţie la începutul lui Iunie, mai avea şi intervale de cîte o zi sau două pentru fiecare obiect, în care timp putea să-şi revadă şi rezume materia.

Imposibil, fiind-că nu se vor putea alcătui comisiuni, pentru fie care clasă. Un liceu cu divizionare şi secţiile lui diferite, care are peste 14 sau 15 clase, va trebui să ţie examen cu cel puţin 2 clase pe zi, fiind-că durata tuturor examenelor este de 8 zile, de la 11 la 18 Iunie inclusiv.

Cum va fi posibil unui profesor să asiste simultan la 2 clase? Şi de unde să iei profesori ca să formezi mai multe comisiuni complecte? Zic complecte, căci nu e admisibil ca elevii, cari au făcut cursul de limba latină cu profesorul X, să fie examinaţi de profesorul de istorie Y, sau vice versa.

Dar mai e încă ceva.

In fie-care clasă, am spus, vor rămîne să treacă examen cel puţin 40 de elevi. A examina 40 elevi la 9 obiecte, este ca şi cînd ai examina 360 la un singur obiect. Ajungem ast-fel dacă comparăm actualul examen cu cel desfiinţat de d. Haret, că într'o zi trebue să se examineze 860 de elevi!

Aceasta nu va fi cu putinţă de cît numai dacă profesorii, prin bună înţelegere, se vor mărgini doar să strige pur şi simplu catalogul, fie care în parte.

N. Em. Teohari.

Litere-Ştiinţe-Arte

Carmen.—Fericita inspiraţie a lui Bizet, triumfă ca şi în anii ei dintăiu şi va triumfa încă multă, multă vreme. Pentru că poemul acesta muzical, făcut din armoniile cele mai bogate, cele mai variate. poartă într'o eternă fluturare de sunete şi chemări, un singur ideal, o singură ţintă, un singur dor, un singur cuvînt—iubirea.

In jurul leit motivului unic, înfloresc şi rozele, rasar şi spinii, se încing şi dorinţele şi frămîntările şi speranţele şi plăcerile şi amărăciunile tuturor dragostelor, cu ale lor întreceri şi lupte şi pasiuni şi biruinţi şi uri, toate înlănţuindu-se în jurul aceluiaşi veşnic şi inepuisabilul refren pe care aşa de drăgălaş îl întona d-na Esporito-Carmen aseară:

Se tu non m'ami
Eh ben, io t'amo!...

Imbinare de sarcasme şi lacrimi de mulţumiri şi mîhniri, de voluptăţi şi împătimiri, opera „Carmen" va ispiti în vecii vecilor talentele şi temperamentele artistice, va face să rivalizeze nu numai vocile, dar mai cu seamă graţiile interpretelor, căci rolul cîntăreţei fascinează prin farmecătoarele însuşiri de joc, de isteţie, de îndrăzneli şi de tinereţe.

In istoria operei, se va aminti că şi ţeara noastră a dat două strălucite interprete în „Carmen", pe Elena Teodorini şi pe d-na de Nuovina. Prin glasul lor—ca şi prin atîtea altele—a răsunat divina melodie a Habanerei, care alternează viguroaselor, insinuantelor arii eroice ale toreadorului, totdeauna dătătoare de entuziasm şi de plăcere.

Aşa s'a întîmplat şi aseară cînd Escanillo şi-a găsit un foarte bun interpret în d. Marri, definitiv consacrat de buna dispoziţie a publicului iaşan.

R.

*

Artista Jeanne Lion, anunţată pentru două seri în oraşul nostru, e una din cele mai strălucite artiste ale Parisului. Nu va trece mult timp şi va fi consacrată în rîndul celor dintăiu interprete ale teatrului francez modern.

*

Se afirmă că sub auspiciile „Vieţei Romîneşti" va apare în Iaşi o publicaţie săptămînală „Polemica". Aşteptăm să se adeverească ştirea.

*

Pînă la „Polemica" însă numărul viitor al revistei iaşane va consacra, ni se spune, un mare număr de pagini chestiunilor de actualitate literară.

*

„Mercure de France" din 16 Aprilie, Intr'o cronică consacrată mişcării literare romîne, se ocupă de Jubileul Caragiale, Fontome de D. Anghel, „Apemari" de Sandu-Aldea, „Apa Morţilor" de M. Sadoveanu, I. M. Raşcu, biblioteca iaşană „Apollo" etc.

*

Maestrul în ale sculpturei, Rodin, organizează o expoziţie de desenuri proprii la Lyon, în Franţa.

*

Micul teatru Michel din Paris, a încasat în cursul anului 1911, suma de 489.381 lei.

Trebue să adăogăm un amănunt: teatrul acesta nu are de cît 325 de locuri.

*

Se anunţă apariţia unei noi reviste simboliste în Capitală—„Grădina Hesperidelor" cu concursul d-lor Ovid Densuşianu, I. Minulescu şi Al. T. Stamatiad.

*

„Mercure de France" vechia revistă pariziană continuă a fi defavorabilă compatrioatelor noastre. După d ra Ventura, acum e rîndul d-rei Elena Văcărescu, al cărei libret de operă „Cobzarul" displace cronicarului zisei publicaţiuni.

*

La teatrul Sarah Bernhardt din Paris, se reprezintă cu mare succes „La reine Elisabeth", piesă în 4 acte de Emile Moreau, cu tragediana Sarah Bernhardt în rolul titular.

Cum piesa n'a fost înţeleasă—ca să vorbim în stilul d-lui Duiliu Zamfirescu,—s'a urmat un schimbat de scrisori între Sarah Bernhardt şi autorul lucrării.

*

STRUNA ZILEI

O ŞTIRE IDIOATĂ

Ziarele publică ştirea, că profesorul german Aronge ar fi reuşit să vindece idioţia printr'un tratament special.

De-o fi gazetele cum scriu,
Atunci ajunge pîn'la anu
Deştept—Corneliu Şumuleanu
Şi geniu—Iancu Stamatiu.

INFORMAŢII

In învăţămîntul secundar din Iaşi sunt vacant următoarele ore. La băeţi: Igiena 2 ore, clarinet 3 ore, piano 3, violină 3, contrabas 3, flaut 3 ore, matematici 14 jum., Ştiinţe religioase 15.

La fete: Matematici 4 ore, fizica 3, lucru 8, pictura 3, desemn 2, violină 6 ore, ţesătorie 8 ore, sericicultură 1 oră.

In Monitorul oficial au apărut secretele regale cu noile decoraţiuni conferite episcopilor noi aleşi. Episcopului de Huşi trebuind să-i se confere gradul de comandor al coroanei României care i se cuvine după rangul bisericesc ce poartă, P. S. S. a fost sărit peste gradul de ofiţer de oare ce nu era de cît cavaler al ordinului.

In monitorul oficial de astă-zi se declară vacantă catedra de patologie internă, de la facultatea de medicină din Iaşi şi se publică condiţiunile cerute de noua lege pentru candidaţii la această catedră.

Ministerul de războiu va cumpăra pentru suma de 88,200 lei cele două monoplane sistem „Beriot" şi bi planul „Raţă" precum şi alte instrumente necesare unor asemenea aparate proprietatea d-lui căpitan în rezervă Bibescu.

Domnul Pangrati, ministrul lucrărilor publice, în urma consfătuirii pe care a avut-o cu d. Cotescu, directorul general al căilor ferate, a admis pentru serbările „Sindicatului Ziariştilor", care vor avea loc în luna Mai, următoarea reducere pe căile ferate.

Călătorii de clasa I şi clasa II vor avea o reducere de 50 la sută, iar călătorii de cl. III, vor avea o reducere de 75 lă sută.

Şcolare.—D-na Ema Briul, institutoare la şcoala de băeţi No. 7 din Iaşi, a obţinut un congediu pînă la sfîrşitul anului şcolar, fiind suplinită de d-na Stegărescu Eugenia.

— D-na Elena Clauss, institutoare şi directoară în Hîrlău, a obţit un congediu pînă la sfîrşitul anului, fiind suplinită de d-ra Dăscălescu.

— D-na Ecaterina Serion, a fost transferată pe 1 Sept. 1912, de la şcoala din com. Balta-Raţei, (Putna), la şcoala din Şendriceni-Buhai, judeţul (Dorohoi.

— D. Const. Scriban, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din com. Sapoveni, jud. Botoşani.

— D. V. Simion, învăţător la Babiceni, a fost transferat pe 1 Sept. 1912, după cerere, la şcoala din Durneşti, ambele în jud. Botoşani.

— D. N. Ştefănescu, învăţător la şcoala Tureatca, este transferat, după cerere, pe ziua de 1 Iulie 1912, la şcoala din satul Patraşcoi, ambele în jud. Dorohoi.

— D-na Zoe Ştefănescu institutoare la şcoala No. 2 de fete Alexandria este transferată, pe 1 Sept. 1912, la şcoala de băeţi No. 1 din Fălticeni.

— D-na Margareta Gavilescu, învăţătoare la şcoala din Bădeni (Iaşi), a fost transferată, pe 1 Aprilie, 1912, la şcoala din Şendriceni p. II-a (Tutova).

— D-na Elisa Danfi, conducătoare de grădină de copii, de la Gherăeşti-Roman, a fost detaşată, pe 1 Aprilie, 1912, la şcoala de fete din Burdujeni-Botoşani.

— D-na Natalia Constantinescu învăţătoare la şcoala de fete din Burdujeni, a fost detaşată pe 1 Aprilie 1912, la şcoala mixtă No. 4 din Tecuci.

ANUNCIU

In ziua de 19 April 1912, oarele 2 după amează se va ţinea la sindicatul falimentelor Tribunalului Iaşi, licitaţie publică pentru închirierea imobilului falitului Asril Horovitz din Iaşi, str. Ştefan cel Mare No. 50. Inchirierea se face de la 23 April c. pe termen de un an cu dreptul de reziliare la 6 luni. Preţul de la care va începe licitaţia este 1200 lei.

Judecător sindic, **Gr. N. Soutzo.**
Secretar, *C. Boian*

MERSUL TRENURILOR ÎN STAŢIA IAŞI

Valabil dela 18 Aprilie (1 Mai) 1912

Plecarea spre direcţia:

Podul-Iloae—Hîrlău, 5 05 a. m.
Paşcani—Roman, Bucureşti—Piatra N.—Fălticeni, Botoşani—Dorohoi—Burdujeni, 6,00 a. m.
Cucuteni—Dorohoi — Leorda — Botoşani, 8.05 a. m.
Vaslui—Huşi—Tecuci—Galaţi—Bucureşti, 8.15.
Paşcani—Bacău—Bucureşti — Burdujeni—Hîrlău, 10.15 a. m.
Ungheni-Chişinău Odessa 12 05 p. m.
Paşcani—Bacău—Fălticeni, Botoşani-Burdujeni—Viena—Berlin, 1 15 p. m.
Vaslui-Huşi-Tecuci-Galaţi, 1.40 p. m.
Vaslui—Bucureşti, 3.15 p. m.
Vaslui—Bîrlad, 4.10 p. m.
Cucuteni — Dorohoi — Leorda—Botoşani, 5.40 p. m.
Paşcani—Bucureşti—Fălticeni—Botoşani, Burdujeni—Hîrlău, 6.05.
Vaslui — Huşi — Galaţi — Constanţa — Bucureşti, 9 05 p. m.

Sosirea din direcţia:

Bucureşti—Constanţa — Galaţi—Huşi-Vaslui, 7.50 a. m.
Botoşani—Leorda — Dorohoi — Cucuteni, 10.00 a. m.
Burdujeni—Botoşani—Dorohoi, Fălticeni—Paşcani—Bucureşti—Hîrlău, 11.15 p. m.
Bîrlad—Vaslui, 11.45 a. m
Galaţi Tecuci-Huşi-Vaslui, 2.15 p. m.
Berlin—Viena—Burdujeni—Botoşani-Fălticeni—Bacău, 2.45 p. m.
Odessa Chişinău-Ungheni, 5.25 p. m.
Bucureşti — Piatra N., Burdujeni — Paşcani—Hîrlău, 6.00 p. m.
Botoşani—Leorda — Dorohoi — Cucuteni, 8.05 p. m.
Bucureşti — Galaţi — Tecuci—Huşi—Vaslui, 9.35.
Hîrlău—Podul-Iloae, 10 20 a. m.
Bucureşti—Vaslui, 11.10 p. m.
Bucureşti—Piatra N.—Fălticeni—Botoşani—Dorohoi—Burdujeni, 11.20 p. m.

Sumarul numărului de azi din *Noua revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutaţi: Ziarele italieneşti faţă de România. — Noul regulament al şcoalelor Secundare.

Politică: C. Rădulescu-Motru: Ministerul Maiorescu.

Critică: N. Em. Teohari: Fondul şi forma în literatură (D. C. Rădulescu-Motru; Neagoe Răsură: Romanul Modern.

Ştiinţe: N. Einschlag: Psihologia Beţiei.

Literatură: Al. T. Stamatiad: Din Poemele în proză ale lui Baudelaire: Odaia fermecată; Prăjitura; Himera.—N. Stănescu: Imn de luptă (versuri); Castor & Pollux: Aşi vrea să cînt (versuri).

Filologie: Pericle Papahaghi Boboteaza la Romîni.

Insemnări: Abjurarea „poporanismului". — In jurul unei renegări. — Cursurile de vară de la Jena. — Descoperiri arheologice în Corfu.

Revista Revistelor: Săptămîna politică şi culturală. — Archiva genealogică. — La Revue Roumaine.

Memento,

Abonamentul pe un an 10 lei, 25 bani exemplarul. Număr de probă la cerere.

Consiliul de higienă se'ntruneşte azi, la orele 5, sub preşedinţia d-lui dr. Fior. La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

Pe ziua de azi s'a constatat în oraş un cas de scarlană.

Ansamblul Davilla va absolvi în Iaşi o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaş zi (seara) *Fetiţa*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* şi *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* şi 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locaţia este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

Un deţinut, care dispare cu santinelă.

De la penetenciarul Iaşi a fost trimis ieri la judecătoria rurală I deţinutul N. Dumitriu, inculpat pentru furt spre a fi judecat.

In drum, deţinutul s'a înţeles cu santinela, soldat din regimentul 13, compania 12 şi ambii dispărură.

Ultime INFORMAȚII

† Profesor dr. L. Sculy

Facultatea de medicină din Iași și instituția spitalicească sf. Spiridon sunt în doliu mare: d-rul Leon Sculy, profesor la catedra de clinică chirurgicală și oftalmologică și Medic primar în spitalul central al Spiridoniei—a fost răpus de moarte ieri seara 13 Aprilie, în urma unor lungi suferinți.

O ilustrație științifică a Iașului, cel mai de seamă medic chirurg al Iașului și Moldovei—dispare, spre dezolarea tuturor, cu decesul timpuriu al d-rului Leon Sculy.

In istoria medicală a Iașului numele lui Leon Sculy va avea să ocupe, de aci înainte, un loc de cinste. Venit în Iași după ce făcuse, la Paris, studiile strălucite, d-rul Sculy își cîștigă repede renumele unui chirurg învățat și abil, după cum, prin alesele sale calități sufletești, el fuse, în lungul practicei sale medicale și profesorale, un om cu totul eminent pentru studenții sei, ca și pentru bolnavii sei.

*

Moartea de toți regretată a Doctorului Sculy, se datorește uremiei. Acuma două luni iubitul nostru cetățean fusese lovit pe neașteptate de o slăbiciune în jumătatea stîngă a corpului, întovărășită cu alte semne, care lăsau să se înțeleagă că în sistemul nervos exista o boală serioasă Mulțumită tratamentelor ce i s'au făcut, boala începuse să urmeze un curs mulțumitor, care lăsa să se creadă că marele bolnav era în afară de primejdie; toate facultățile reveniseră complect și bolnavul părăsise patul, cînd a fost luat pe neașteptate acum 3 zile de un sughiț foarte violent și foarte îngrijitor. Examenele ce s'au făcut, au arătat prezența unei boale la rărunchi, în cît uremia se declarase. Toate silințele eroice ce s'au pus, n'au putut îndepărtata deznodămîntul fatal, care s'a produs Vineri seara la ora 6.

Bolnavul intrase în agonie ieri la orele 7 a. m.

*

— Astă-zi dimineață d. dr. Apoteker a luat mulajul figurei regretatului prof. dr. Sculy.

*

Profesorul dr. Sculy era născut la Piatra Neamț în anul 1853. A studiat medicina la Montepellier și la Paris și întors în țară se stabili în Iași, fiind numit în 1881, profesor suplinitor al catedrei de istologie, în 1886 profesor suplinitor și în 1889 profesor definitiv, la catedra de clinică chirurgicală, pe care a cinstit-o prin vastele sale cunoștinți pînă a se îmbolnăvi, acum o lună.

*

Cursurile universitare în Iași, au fost suspendate pînă Luni. Drapele negre au fost arborate la: Universitate, spitalul Spiridoniei. facultatea de medicină, la societatea de medici și naturaliști, de medici și farmaciști și la clubul conservator-democrat.

Consiliul profesoral al facultății de medicină, a fost convocat să se întrunească astăzi, Sîmbătă, ora 3, spre a hotărî cele trebuitoare.

Un profesor, un medic primar, epitropul dr. Riegler și doi studenți medicinești vor rosti cuvintări funebre.

*

Partidul conservator democrat din Iași a delegat pe d. dr. Ștefănescu Galați, să rostească cuvîntarea funebră, în numele partidului, la mormîntul regretatului fruntaș.

*

Catedra de clinică a defunctului va continua, să fie suplinită, pînă la sfîrșitul anului universitar, de d. dr. Tănăsescu meritosul fost asistent al regretatului profesor.

❑ Doamna și d. C. Mille, cumnații defunctului profesor Sculy, vor sosi mîine dimineață în Iași, spre a lua parte la înmormîntarea mult regretatului doctor.

Domnul T. Cincu, alt cumnat al defunctului, a sosit astă-zi.

❑ La tribunalul s. II a fost depus astă-zi testamenful defunctei Maria Marassi. Cum defuncta depusese alt testament la trib. Voslui, s'a cerut trimiterea acelui testament, pentru a fi deschise ambele.

❑ Un mecanic al casei Leonida a adus azi în Iași automobilul marca Stoewer, proprietatea d-lui locotenent Capșa, care automobil a fost furat în condițiile cunoscute.

In automobil se afla și unul din cei patru tovarăși, care se zice, ar fi fost pus în libertate de procurorul de Botoșani.

Ceilalți trei se află încă la Botoșani, în instrucție.

❑ *Nababul cere situația.*

Un prietin al Nababului, care locuește în Paris, venind zilele trecute în țară, s'a întreținut cu Nababul asupra situației.

— Partidul nostru, a declarat fostul șef al conservatorilor, trece prin timpuri foarte grele. Autorul acestei situațiuni răle este Murghiloman, în primul rînd, apoi Carp, care a tolerat ca fostul ministru de interne să facă ce vrea.

Eu, a continuat Nababul, încă în Decembrie trecut am atras atenția lui Carp, sfătuindu-l, mai ales, să nu lase ca legea tramvaiului să fie depusă în Parlament.

Prietinul l'a întrebat pe Nabab:

— De ce nu preiei d-ta conducerea guvernului?

— Familia mea se opune la aceasta, a răspuns Nababul. Dar partidul se află în pericol, nu se poate să ne mulțumim cu o guvernare scurtă și neliniștită — și cum eu îmi iubesc partidul, voi trece peste sfaturi familiare și voi cere situația — dacă actuala stare de lucruri va continua.

❑ *In procesul trusturilor arendășești, procurorul general a cerut Curții de Casație să revie asupra jurisprudenței stabilite, că o decizie dată în materie civilă n'are influență asupra penalului.*

Dacă inalta instanță va reveni asupra jurisprudenței stabilite, se va aplica pentru prima oră, legea Stelian, care prevede că dacă Curtea revine asupra unei jurisprudenți, afacerea trebue judecată, din nou, de secția complectă de 11 consilieri, iar dacă atunci se ivește diverginți, să se judece din nou în secții unite.

❑ *Starea d lui Gazi bolnav de meningită cerebro-spinală, continuă a fi gravă, inspirînd serioase îngrijorări.*

❑ **Amînarea inaugurărei statuei lui Cuza-Vodă.**—Azi dimineață, a avut loc la Primărie, consfătuirea anunțată, în chestia desvălirei statuei lui Vodă Cuza.

Au luat parte la această consfătuire, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, d nii D. Greceanu, C. Negruzzi, N. Gane, C. Penescu, colonel Langa, C Cerchez, Th. Neculau, Ath. Gheorghiu, Ion Mitru, Gh. Mitru, Bîrsan, Gr. Buțureanu, Grigore Gheorghiu-Putna,—delegat al ligei culturale din București,—I. Praja, maior Gherman, căpitan Paladi, M Borcea, Grigore Roiu, A. B. Brandia, G. Tuduri, Vespasian Erbiceanu, Mavrodi, N. V. Ștefăniu, Leonida Gatoschi, I. Tempovici, Ivașcu, Panaitescu, Leatris, Manolescu-Mladian, R. Tufli, dr. Cosmovici, I. Stamatiu, Xenofon George, Corban, M. Geanău, George Cristofor, căpitan Stroja, Konig, N. Krupenschi, Hahn, preotul Savin, Stavăr, Enea, C. Praja, Dimache și Martinescu.

*

D. *Grecianu*, ia cel dintăi cuvîntul. D sa mulțumește tuturor pentru că au răspuns la apelul făcut și au venit să dea concurs, la o operă, ce interesează neamul.

Face istroicul chestiunei, și amintește de cele petrecute, pînă în momentul cînd Statuia a fost dată Primăriei, spre a fi așezată în piața Unirei. Nu știe dacă d. Ghica Deleni, va veni, d. Holban, s'a scuzat, fiind bolnav. Crede dar că cel mai nimerit ar fi să se alcătuiască un comitet, care la rîndul său să delege o comisiune, care să alcătuiască programul serbărilor, ce ar trebui să fie cît mai imposante.

Spune, că din suma de 46 787 lei, ce i s'a înmînat, s'au cheltuit 45.571 lei cu așezarea Statuei în piața Unirei; iar restul de 1.209 lei va servi pentru împrejmuire.

D. Grecianu mai propune a se discuta, dacă n'ar fi mai bine, a se amîna desvălirea statuei pentru zilele de 20 și 21 Mai, pentru ca să fie timpul material necesar, a se organiza serbările.

D. Grecianu termină:

— „Eu voi da tot concursul meu și toate autoritățile din oraș, vor fi la dispoziția comitetului.

*

Ia apoi cuvîntul I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, care zice:

„Mă simt fericit, că mă găsesc azi în mijlocul d-voastră, pentru a chibzui asupra serbărilor desvălirei statuei neuitatului voivod Cuza.

Venirea mea aci nu este de cît o împrejurare fericită și obicinuită în țara noastră. Ori de cîte ori a fost vorba de acte mari naționale, fruntașii bisericei și fruntașii țărei au fost la o laltă, în lupta pentru binele neamului.

Azi e vorba de inaugurarea statuei celui mai iubit voivod din urmă al țărei și al neamului. Să credeți, serbările aceste nu vor fi numai serbările Iașului, și al țărei, ci ale întregului neam, a romînilor de pretutindeni, de ori unde este o suflare și un sînge romînesc.

Cred că este bine ca alcătuirea programului să fie cît mai largă căci este satisfacerea unui drept pentru Cuza-Vodă, și o datorie pentru toți romînii, ca inaugurarea aceasta să fie cît mai glorioasă.

Mitropolitul Moldovei termină, zicînd că serbările au a începe printr'un serviciu religios, iar pentru restul programului e de părere a se alege și un comitet, după propunerea primarului.

*

D. *Manolescu Mladian*, cere ca din comitet să facă parte și acei 7, care au luptat pentru așezarea statuei în piața Unirei.

D. *Nicu Gane*, va face și d-sa un scurt istoric al așezărei statuei lui Cuza-Vodă, și amintește că și consiliul comunal liberal a pus la dispoziția piața Unirei. D-sa se pune cu totul la dispoziția comitetului.

Cred că inaugurarea să fie amînată pentru 20 Mai, de oare ce altfel nu se vor putea lua măsuri pentru găzduirea oaspeților.

D. *căpitan Paladi* se unește cu propunrea de a se amăna serbările pentru 20 Mai.

D. *Colonel Langa*, cere să se treacă cu buretele peste acel comitet de 7, de care a vorbit d. colonel Mladian.

D. *Mavrodi*, zice că ziua de 2 Mai e ziua care se potrivește cu această mare serbare, deci desvălirea ar trebui să aibă loc în acea zi, chiar dacă oaspeții nu vor fi pe deplin satisfăcuți în ceia ce privește găzduirea.

D. *Ghiorghiu Putna*, crede că serbările ar trebui să fie la 2 Mai, pentruca să poată participa toate secțiile ligei culturale, de oarece la 20 Mai, liga culturală se întrunește în congres la Constanța.

Acest motiv provoacă oarecari murmure, așa că d. Gheorghiu, promite să stăruie ca congresul ligei să aibă loc în Iași, în zilele cînd se va desvăli statuia lui Vodă Cuza.

Se suspendă ședința pentru cîte-va minute.

*

La redeschidere, se procede la alegerea comitetului și se proclamă pe I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, ca președinte, apoi ca membrii pe d-nii colonel Langa, N. Gane, C. Pennescu, D. Greceanu, A. D. Xenopol, A. C. Cuza, Dr. Bogdan, C. Miclescu, căpitan Stroja, Mavrodi, Găvănescul, Th. Leca, Ath. Gheorghiu, Climescu, C. Cerchez, Ioan Burada, A. B. Brandia, Corban, părintele Savin și A. Virgil Arion, președintele ligei culturale din București.

*

Adunarea hotărește apoi, ca desvălirea statuei, să aibă loc în zilele de 20 și 21 Mai, cînd va avea loc, probabil și congresul ligei culturale.

*

Noul comitet se va întruni Joi la palatul mitropolitan.

❑ Eri a avut loc la monăstirea Rîșca alegerea noului stareț. Alegerea a fost prezidată de arhimandritul Teofan Ionescu, și a fost ales cu unanimitatea voturilor, P. C. S. Arhimandritul Evghenie Ungureanul, întemeetorul bisericelor din Canada.

Noul ales a fost felicitat telegrafic de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

❑ Domnul Vespesian Peila, directorul ziarului nostru, care a stat cîteva săptămîni în străinătate se va înapoia în Iași mîine, Duminecă.

❑ Azi n'a avut loc tragerea loteriei romîne.

Tragerea va continua Luni.

❑ Astă-noapte a fost operat, pentru a doua oră, un furt cu spargere la bacanul Strul Bercu, Mahalaua Broscăriei 15, furîndu-se toată marfa.

Ca autori ai furtului au fost dovediți și arestați numiți Stroici, I. Botez și o femee cu numele Dunea.

❑ **Președinții Curților cu juri.**—Primul președinte al Curții de Apel a procedat astă-zi, în audiență publică, la tragerea la sorți a d-lor consilieri, cari vor prezida Curțile cu juri din circumscripția Curții de Iași.

Curțile de Iași (1—10 Mai) și Vaslui (1—10 Iunie) vor fi prezidate de d. consilier Emanoil Cernătescu; Roman (15—25 Mai), Fălciu (15—25 Iunie) și Tutova (1—10 Iulie), d. consilier C. Grigoriu; Bacău (1—10 Mai), Botoșani (15—25 Iunie) și Suceava (1—10 Iulie) d. Al. N. Gane; Neamț (15—25 Mai) și Dorohoi, (1—10 Iunie), d. consilier D. Antonescu.

❑ **Jurații în sesiunea Mai.**—Iată numele juraților, cari vor compune juriul în sesiunea din Maiu, a Curții cu juri din Iași.

Domnii: Antoniu Lascar avocat, Gurcăneanu Teodor pensionar, Tabacovici George prof. universitar, Sachelarescu Dimitrie institutor, Suțu Rudolf, licențiat în litere, Brăescu Vasile student, Gircineanu Petre profesor, Duzescu G. avocat, Socor Gabriel profesor, Brandia A. Al., licențiat în drept, Rusch Otto, Brăescu Th., Fotea Ion avocat, Apostolescu Gh. pensionar, Grecea Lazăr institutor, Macovei Gh, lic. în științe, C. B. Pennescu, avocat, Neculau T. Gr., Breviman Mihai, Anastăsescu V. pensionar, Olsga Vasile profesor, Miclescu C. medic, Dimitriu G. Păușești avocat, Badareu A. Teodor avocat. Posner Filip, proprietar. Petrescu Ion institutor, Posa Ștefan doctor, Crupenschi C. proprietar, Xenopol Al. prof. universitar, Bîrjovanu Gr. profesor, Mihailescu V. Gh. farmacist, Matescu Ilie profesor, Blumenfeld C. [illegible]tor, Ciolac Gh. profesor, Jelca Te[illegible]rmacist, Corban Chiriac inginer.

Jurați suplimenți: [illegible]ulescu Ilie, Baldovici Ștefa[illegible], Caranda Matei.

*

Curtea va fi prezidată de d. consilier Em. Cernătescu, asistat de domnii judecători D. Cihodariu și Gr. Kessim.

Ședințele se vor ține în sala societății de gimnastică, stradela Școalei de Arte.

❑ **Judiciare.** — Au fost trimiși în judecata curței cu juri din Iași, C. Nour și Anton Bossian din Holboca, pentru dare de foc, și în judecata curței cu juri din Bacău Petre Anton, din Slănic, pentru omor.

❑ „Zigomar" seria II-a, se reprezintă astă seară Vineri la Teatrul Circ Sidoli —cinematograful Pathé Freres.

Zigomar, cel mai aprig șef de bandiți duce lupta crîncenă contra lui Nick Karter șef de siguranță. Desfășurarea e una din cele mai reușite înscenări cinematografice, este luată după romanul detectiv al lui Leon Saisie.

Noul program de astă seară Vineri cuprinde apoi; Telegrafista, piesă interpretată de artiști englezi—Baiatul a întârziat în oraș, comedie — O iscursiune în strîmtoarea Bonifacio între Corsica și Sardinia — Bomboane de cascat, etc.

Atragem toată atenția cititorilor noștri asupra acestui program.

Mîne Duminică program nou—matineu la 3 ore ziua și reprezentație seraia la 9 ore.

Luni 16 April: „Dama cu Camelii", în rolul Margaretei joacă celebra tragediană *Sarah Bernarht*, care apare pentru întâia oară pe pînza cinematografului.

ULTIMA ORA

Bucureşti 13 Aprilie

Situația se agravează în Balcani

Bulgarii se pregătesc să între în Macedonia

Presa străină și mobilizarea în România

Flota rusă în fața Bosforului

Știrile ce ne sosesc, arată o agravare a situației în Balcani. Presa străină se ocupă în același timp de pregătirile militare ce le face România.

Iată telegramele primite.

*

Viena.—Ziarele vieneze publică următoarele:

„In urma agravărei situației, România a hotărît să între în acțiune. Trei corpuri de armată stau perfect gata, pentru ca eventual să între în Turcia.

*

Sofia.—In cercurile bine informate, se afirmă, că armata bulgară va ocupa Macedonia, de îndată ce flota rusă va intra în Bosfor.

*

Constantinopol.—Se afirmă aci, că flota rusă, a pornit spre Bosfor.

*

Berlin. — Ziarele „Lokal Anzeiger" și „Deutsches Tageblatt" publică știri din București, după care flota rusă, a fost văzută în fața Bosforului. Această constatare a fost făcută de vapoarele romînești, cari au comunicat aceasta autorităților superioare romînești.

Liga Culturală și centenarul Basarabiei

București — Liga Culturală, față cu manifestul atît de provăcător al episcopului de Chișinău, a hotărît ca ziua de 26 Septembrie, să fie serbată în țară, după chipul următor:

„Se va tipări și răspîndi cartea d lui Iorga asupra Basarabiei.

2) Se va întemeia în București o expoziție de unelte din Basarabia.

3) Se va înființa o tipografie, unde să se tipărească cu litere cirilice cărți, pentru a fi răspîndite în Basarabia.

4) Se vor ține conferințe în întreaga țară.

5) Se va face o colectă, pentru a se întemeia în Iași, un cămin pentru studenții basarabeni.

Concurs

București.—Concursul pentru controlori de bănci populare s'a amînat pentru 28 Maiu.

Nenorocirea din Tg. Ocna

Tg.-Ocna. — Un vagonet pornind de la fabrica din Dărmănești, a fost lovit de o mașină și resturnat. Cele 8 persoane care se aflau în vagonet, au fost grav rănite.

Consiliul de miniștri

București.—Azi la orele 5, se va ține un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Maiorescu.

Nenorocirea din Tg.-Jiu

Tg.-Jiu.—D-ra Elisa Roeder, cunoscuta institutoare particulară, a fost găsită azi complect carbonizată în locuința ei.

Ea și a aprins hainele de la o mașină de spirt.

D. Take Ionescu la rege

Sinaia.—D. Take Ionescu, a fost primit eri în audiență de M. S. Regele.

Concentrarea conservatorilor

București. — Se afirmă că în ultima sa audiență la rege, d. Maiorescu ar fi declarat suveranului, că își declină posibilitatea de a face concentrarea conservatoare, din cauza intransigenței d-lui Carp.

Vapoarele romînești și închiderea Dardanelelor

București.—Vaporul Constanța, se găsește la Dedigaș, lîngă Constantinopol, vaporul Dobrogia se găsește la Piru, celelalte vapoare se găsesc la Constanța.

Examen de capacitate

București.—Examenul de capacitate pentru muzică, a fost fixat pentru 20 Aprilie.

Din comisiune fac prrte d-nii Deino, președinte și ca membri d. Teodorescu-Iași și d-na Carlota Leria.

D. Deschanel în București

București.—D. și D-na Deschanel au sosit aseară în București. Au fost primiți la gară de către domnul Blondel Ministrul Franței și de funcționarii legației.

In chestia pașapoartelor

București.— Din partea ministerului de interne, se desminte categoric știrea că d. Arion ar fi dat o circulară, permițînd ca în cazuri urgente să se elibereze pașapoarte după vechile norme.

S'a dat numai o circulară către reprezentanții țărei în străinătate, prin cari ei se arată că pînă la sosirea noilor formulare, se, pot servi de cele vechi.

Hotărîrea Bursei din Brăila

Brăila.—Comitetul Bursei, luînd avizul comercianților, a hotărît intervenția pentru anularea contractelor de vînzări, în caz de forță majoră, după cum e cazul cu închiderea Dardanelelor.

Aceasta se va aduce la cunoștința tuturor Camerelor de Comerciu din străinătate.

Esmerande, Eduard, Marie-Antoinette, Margueritte și Georgette, soție și copii; familiile Sculy-Logotheti și Cincu, au durerea a anunța pierderea prea iubitului lor

†

Dr. Leon Sculy Logotheti

în etate de 59 ani

profesor la facultatea de medicină, fost deputat, mare proprietar, comandor al Coroanei Romînei, Cavaler al Stelei, încetat din viață Vineri, 13 Aprilie c.

Cortegiul va porni de la locuința defunctului, str. Lascar Catargi, Duminică 15 Aprilie, ora 3 p. m., la cimitirul Eternitatea din Iași.

Rugați vă pentru el.

Cîștigul de 10,000 lei a căzut în colectura „Providența" din strada Ștefan cel Mare pe No. 59168.

Apel către Ieșeni

Nu uitați că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică și bună și merită încurajarea Ieșenilor.

Fabricantul

Farmacia Stern

Trg. Neamtz, *caută asistent sau elev anul II bine exercitat.*

Intrare imediat.

De inchiriet *4 odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, str. Palat-Sf.-Andrei 2, proprietatea D-nei Eugenia K Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Iancu V. Kostaki.*

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOST —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— **Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25** —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată

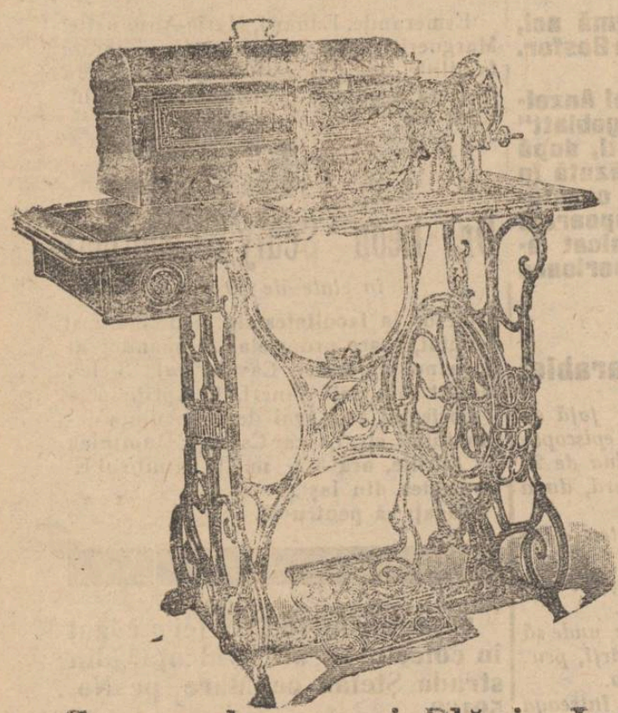

Biciclete BRENABOR întrebuinţate de ar senalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd în rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţuesc la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimiţîndu se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matinee şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] şi [illegible] Nevralgiile [illegible] Migrene, Sciatice, Afecţiunile [illegible] celor-lalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] în ziua cea dintîiu [illegible] şi unul la ziua, şi unul la cina, seara. [illegible] şi unul la cina, seara. [illegible] mult de cât 4 pe zi.

[illegible] CLIN & Cie, [illegible] PARIS.

BI[illegible] TAPIS

Prix [illegible]

R. GA[illegible]

2me quai de la Me[illegible]

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Orfană de 21 ani, germană-americană cu o zestre în numerar de **120,000 Dolari**, *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 dorescă se căsătorească.*

Domni şi fără ave[illegible] detalii de la Schlesinger, B[illegible]

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice [illegible] de I. Ihau Krzyzanoski lăcătuş electrician Iaşi str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: [illegible] Str. [illegible] Numărul 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX — No 1569 — Marţi 17 Aprilie 1912

Misiuni de îndeplinit

In spiritul şi duhul Constituţiei se zice că un guvern trebue să fie reprezentantul unei idei, a unui curent social, căci raţiunea de a fi a ori-cărui guvern este de a se pune în slujba naţiunii prin legile ce are a le înfăptui.

Dacă Coroana este după lege în dreptul de a-şi numi guvernul ei, prin prerogativele ce le are după Constituţie, rămîne de înţeles că această numire se face după orientarea nevoilor publice. Corona e numai veriga legală a traducerii în fapt a tuturor nevoilor sociale, întru cît raţiunea sa de a fi e tocmai existenţa acestor nevoi.

Cînd venim la guvernul Maiorescu de astăzi se cam pierde raţiunea sa socială. Nu era nici o indicaţie din nicăiri din sînul naţiunii ca numai de cît ţara să suporte şi un guvern Maiorescu după ce suportase 15 luni de zile un guvern Carp. Chiar de la începutul fiinţărei guvernului Carp se uitase raţiunea sa socială şi fiinţa sa nu se datori de cît considerentelor Coronei.

Ce-i dreptul d. P. Carp a căutat imediat să remedieze acest rău organic, anunţînd cu mare zgomot programul său economic să lupte de desrobire a celor mici şi mulţi.

Marele şi principalul program etalat cu atîta zgomot de d. Carp a *cam* dat faliment; şi faliment a dat şi întreg guvernul d-sale din cauza insuficienţii programului şi nedreptăţii cu care venise la putere. In 15 luni acel guvern s'a uzat mai dihai decît altul în 48 luni.

Societatea, ţara, n'a văzut în guvernul Carp nici o raţiune a guvernărei sale, căci acel guvern a fost impus ţării, nu izvorît din aspiraţiunile nouă ale ţării.

Iată de ce căderea guvernului Carp era fatală, şi ţara s'a simţit uşurată de un mare petroiu ce i se pusese pe piept tocmai din cauza inutilităţii guvernului Carp. Ţara stia că guvernul Carp era în ochii ei o mare nedreptate.

Şi credea că cel puţin căzînd guvernul Carp se va face dreptatea!

Aşa!

Cînd voeşti să te dregi mai rău te rupi; şi Coroana a fost de astă dată în al doilea al ei păcat. Răul trage după el răul; nedreptatea duce după sine nedreptatea.

Şi guvernul Maiorescu este şi *un rău şi o nedreptate.*

Guvernul Maiorescu este un rău chiar pentru Coronă, căci Corona a ţinut tot deauna să aibă guvern tare, şi d. Maiorescu nu-i poate da Coronei nici umbra de guvern tare.

Că guvernul Maiorescu e rău şi pentru ţară nu mai încape vorbă. El fiind continuarea guvernului în putrefacţie al d-lui Carp, nu putea satisface nici o *cerinţă a ţării*, întru cît pentru ţară guvernul Maiorescu este un nou sens, o inutilitate, o pierdere de vreme, nu încurcă lume, un joc de culise şi de intrigi.

Şi apoi şi d. Meiorescu ştie că d-sa n'are nici o misiune de îndeplinit pentru ţară. Izvorît din alte necesităţi de cît acele ale ţării, d-sa va fi străin de mersul lucrurilor din ţară, nu că ţara nu l'a vrut, dar nici prin cap nu i-a trecut că va fi hărăzită de Coronă cu asemenea guvern.

Şi cu toate acestea are un guvern Maiorescu! Dar acest guvern agravează simţul de dreptate ce a fost lăsat încă de guvernul Carp. Coroana făcuse o o nedreptate cu noi, că, în afară de indicaţiile ţării, a dat guvernul aceluia ce regulat fusese respins de ţară. Guvernul Carp n'avea nici un razim de dreptate în ţară, şi ori cît s'a silit să'l capete nu a putut.

Aceiaşi nedreptate continuă, mărită, şi astă-zi; căci şi guvernul d-lui Maiorescu stă pe aceiaşi nedreptate. Noi pretindem şi astăzi că, Coroana ne-a nedreptăţit continuînd de a acorda aceloraşi elemente Carpiste încrederea ei, după ce ţara a fost extorcată cu încrederea ei.

De cît trebue să fie o altă raţiune de a fi a acestui guvern. Şi dacă n'o găsim în ţară acea raţiune, o găsim la Coroană. Numai Coroana a motivat aducerea guvernului Maiorescu. Şi cu ce anume?

Guvernul Carp o luase razna peste lege, peste dreptate, peste omenire. Vîntul anarhiei suflă de sus pînă jos. Se asmuţesc toate patemile, se rupsese zăgazul urei şi ca potop năpădesc în ţară. Se stricase echilibrul normal dintre artid , şi cu cît cel mai mic şi mai ; răţoia faţă de noi şi de ţară, cu atîta îşi scurta durata traiului său. D. Carp a girat guvernul încă 4 luni, era plămădit ca şef de guvern; şi d. era plămădit ca şef de guvern încă din Decembrie 1911.

Coroana şi *numai ea* văzuse că a buclarisit'o cu d. Carp şi răvaşul de drum era semnat încă din Decembrie.

Deci d. Maiorescu va linişti spiritele, zice Coroana. Dînsul însă n'are puterea de a face acest lucru, căci stă tot pe baze de nedreptate şi de ilegalitate; şi apoi e şi slab; şi cu cei slabi eşti totdeauna gata la pierdere şi fără folos la căştig.

Dar Coroana a mai dat o misiune d-lui Maiorescu, să aducă pace între fraţi.

Pax voobis; iată raţiunea sa de a fi.

De cît; Mîntuitorul Hristos a aruncat în lume această vorbă şi n'a izbutit să aducă pace în lume, ci ură şi războiu.

Pentru această pace nu noi avem cuvîntul de a o cere sau a o respinge. Noi, uniţi vom merge cu şeful nostru şi la izbîndă şi la pierdere, şi dacă pacea o va crede mai cu temeiu de a se face, facă-o; iar dacă pacea ce se propune este va fi ruşine, să mergem la luptă căci şi *tăria* şi *dreptatea* sunt cu noi şi în numele acestor două mari cuvinte în vinge-vom.

* * *

Mesajul de închidere

— Descoperirea Coroanei —

D. Carp şi regimul junimist au venit la cîrmă, bazaţi numai pe încrederea personală a Suveranului, căci corpul electoral îi respinsese ori de cîte ori s'au presentat iui.

E dar firesc lucru ca regimul actual să încerce a se menţine în fruntea puterei, pe baza aceluiaşi principiu.

De aceia nu-i nici o mirare, că guvernul nu pierde ocazia ca să hu descopere Coroana. Aşa de plidă, comentariile pe care presa guvernamentală le face Mesagiului de inchidere a Corpurilor legiuitoare, ar constitui în orice ţeră constituţională şi chiar la noi — în imprejurări normale — un scandal, care ar implica o anumită sancţiune. Guvernul Maiorescu, însă, se slujeşte de acest act constituţional, ca de o aprobare *de fapt* **a guvernului de către Suveran, şi incearcă să interpreteze cuvintele Mesagiului ca o dovadă că M. S. Regele ţine să aibă cabinetul actual la putere.**

In strict drept constituţional, Mesajul de inchidere, ca şi orice alt Mesaj cu care Coroana se adresează puterei legiuitoare, este opera guvernului, singurul răspunzător de conţinutul acelui act. A căuta să vezi în opera ta părerea altuia, e o prostie. A incerca să arăţi în proza ta, părerea Suveranului tău, e o obrazniciie.

De asemenea obrăzniciie s'a făcut vinovată presa guvernamentală.

Suveranul nu poate avea în guvernul Său, oricare ar fi el, decît o *încredere actuală.* **Coroana nu poate niciodată escompta increderea ei constituţională şi aceasta pentru simplul motiv că siutaţia politică a unei ţări e în veciniică primenire. Un guvern care corespunde situaţiei de azi, nu mai poate corespunde, la un moment dat, situaţiei da mîine. Dacă Coroana s'a găsit angajată faţă de un guvern, ar fi cu mîinile legate sau s'ar afla în poziţia de a nu-şi ţinea cuvîntul.**

De aceia, incercarea presei guvernamenntale, de-a ne arata în Mesajul de inchidere a Corpurilor legiuitoare, semne că Suveranul e decis să menţină guvernul Maiorescu, pentru viitor e o obrăzniciie constituţională.

Incă odată, Suveranul nu poate avea decît o incredere actuală în guvernul său, şi guvernul poate afirma că se bucură de *această* **incredere numai prin faptul că** *există.*

Ziua de mîine nu aparţine însă nici Suveranului şi nici guvernului.

Ea nu poate fi escomptata de nimeni.

Acţiunea Primăriei

D. Arion, pacificatorul de la instrucţie, poate fi numit războinicul de la interne. D-sa a venit în fruntea noului său departamant, cu intenţiunea belicoasă, de-a mai face încă un proces societăţii de tramvaie, pe lîngă procesele existente.

De cît lucrul merge cam greu. Jurisconsuiţii Primăriei, ca şi cei ai ministerului de Interne, încă nu s'au înţeles asupra formulării acţiunei. Pricepem că lucrul e cam dificil. D. Arion vrea să provoace o hotărîre, prin care tribunalul să facă societatea să renunţe la monopol şi la vechile linii. De cît pentru a formula în faţa unui tribunal asemenea pretenţiuni, trebue să fie cineva mare meşter în ale pravililor.

In adevăr, există o lege, legea Marghiloman, prin care societatea comunală de tramvaie e desfiinţată. Legea, ce-i dreptul, a fost înlăturată ca neconstituţională, dar aceasta numai în procesul de la secţia a II, întru cît conform art. 34 din Constituţie şi art, 4 din codul civil, judecătorii nu se pot rosti pe cale de regulament, ci numai în speţă.

Legea Marghiloman e, aşa dar, în vigoare, ea a desfiinţat societatea comunală de tramvaie—şi acum ministerul de interne încearcă să cheme în judecată o societate, care nu mai are fiinţă legală.

Lucrul e atît de imposibil, în cît ne mirăm cum de d. C. C. Arion, în definitiv, bun avocat, poate concepe o astfel de monstruozitate juridică.

Da, după ce ambele procese pendinte la secţia II şi la secţia Comercială a tribunalului Ilfov se vor fi isprăvit, cu cîştig de cauză pentru Societate—şi deci cu înlăturarea legei Marghiloman, —în cazul acesta o acţiune a Primăriei ar avea rost. Dar acum, atîta vreme cît Primăria susţine inexistenţa societăţii şi are în favoarea ei şi legea—cum poate chema în instanţă neantul?

Gluma d-lui Arion, de-a incerca să se lupte cu morile de vînt, n'are se vede admiratori printre jurisconsulţii chemaţi să formuleze noua acţiune şi de-aceia intentarea ei a ajuns un fel de bazm cu cucoşul roşu.

Răscoale ţărăneşti

In trei comune, aparţinînd la trei judeţe, despărţite prin respectabile distanţe geografice, am avut de înregistrat de odată trei începuturi de răscoale ţărăneşti.

Primăvara, acest anotimp de neastîmpăr, a fost totdeauna un rău sfătuitor pentru sătenii noştri.

La 1888, răscoala din Ialomiţa, Buzeu şi Ilfov a izbucnit exact în aceiaş zi—la 12 Aprilie.

La oraşe pericolul e cam acelaş din partea primelor călduri. Mai toate guvernele cad în Martie.

De cît, se cuvine să examinăm mai de aproape cauzele locale—căci ele diferă—ale răscoalelor ţărăneşti.

La Locusteni (Dolj) şi la Ploeştiori (Prahova), cauza răscoalei sunt judecăţile. Un proces de pămînt durează de zece ani, şi abia acum li s'a trimis sătenilor un inginer-expert, care să ia planurile moşiei. Durata proceselor la noi e exasperantă chiar pentru orăşeni oameni mai bogaţi şi în orice caz mai pricepuţi. La noi, ţăranii, cînd e vorba de munca lor, şi de pămîntul căpătat pe cale de improprietărire, se bucură de avantagii excepţionale, atît ca chestie de termen cît şi ca chestie de procedură şi de taxe de timbru.

Cînd e însă vorba de un proces relativ la pămînturi particulare, li se aplică toţ aparatul greoi al procedurei comune. Sătenii noştri sunt oameni săraci şi puţin cunoscători în ale dreptului, ei îşi pierd repede răbdarea, şi precum li s'a pus la îndămînă judecătorul ambulant ar trebui să ne gîndim în ce-i priveşte, la o simplificare a procedurei şi la o uşurare a cheltuelilor de judecată. Multe crime şi multe zecimi de ocnă grea au avut de îndurat bieţii noştri săteni, în conflictele de pămînt, numai ea să evite un proces, care şi aşa li era fatal.

La Bicaz răscoala ţăranilor are o picină profund socială şi parte explicabilă. Acolo ei sunt victima progresului. S'au opus, cu mîna armată, la construirea unei căi ferate de interes particular. Orice progres e legat de victime. Căruţaşii din Bicaz vor fi primii cari vor suferi de pe urma proectatei linii. In Anglia, cînd s'au introdus pentru prima oară maşinele cu aburi, lucrătorii le atacau şi a fost nevoe de-o lege specială, care prescria pedepse grozave pentru oricare lucrător, care ar ataca maşina.

Legea n'a putut fi abrogată de cît după ce prima generaţie de lucrători a dispărut şi cînd muncitorii au început să vadă în maşini instrumentul dătător de pîine.

Răscoala de la Bicaz, e, sub acest raport, un simptom al vremei, e semnul progresulni unei ţări, care iesă din ticnita stare patriarchală.

Primul revoltat a fost Eminescu, şi el a privit cu ochi răi trenurile:

Şi cum vin cu drum de fier
Toate cîntecile pier!

OAMENI ŞI LUCRURI

Chirurgul mort

S'a amintit, cu tristul prilej de acum şi despre moartea — recentă încă — a celorlalţi doi pe cari i-a pierdut Iaşul medical, Iaşul universitar, într'un atît de scurt interval de timp. Tustrei erau încă viguroşi; tustrei înalţi, frumoşi, impunători: profesorul Russ avea înfăţişarea de o linişte maiestoasă; profesorul Botez purta pe toată faţa surîsul captivant al omului stăpîn pe sine; nici unul însă n'avea ca profesorul Leon Sculy tăetura de medalion sculptat de o mînă de maestru, fără greş, cu o armonie desăvîrşită a trăsăturilor. Cu fruntea larg boltită, cu umerii obrajilor intens pronunţaţi, cu pielea puţin arsă de soare, cu favoriţele dese, abundente, de timpuriu încărunţite, avînd pieptul larg al muritorului care părea zidit să atingă centenarul, — păşea totdeauna cu o mîndră siguranţă, privind drept înaintea sa, ca omul care vede departe, departe... O, acea privire ageră care subjuga şi sfida, privire care, de multe ori făcea de prisos, şi vorba şi riposta...

Purta şi afişa cu conştienţă ceva din trufia şi energia vechei Helladei căreia aparţinea şi căreia, fără îndoială, datora mult din scăpărarea inteligenţei sale extra ordinare şi din instinctele sale artistice, estetice, pe cari le punea peste tot,—fie că era vorba de executarea unei operaţiuni, fie că era vorba de aranjarea şi decorarea unei săli, ori a unei cancelarii.

Temperament exuberant, făcut pentru înoiri şi îndrăzneli, Sculy intrupa în sînul Iaşului ştiinţific, o epocă de activitate fecundă şi de transformări. După chirurgia minunată, dar cam empirică a bătrînului Russ, urmaşul acestuia, Sculy, îmbină îndămînarea chirurgului de rassă cu spiritul chirurgului modern, —om de ştiinţă, fără a fi neaparat sclavul unei discipline doctrinare, care ar exclude ingeniozitatea şi chiar îndrăzneala.

Nici situaţia socială şi materială excepţională, nici faima ce-şi crease pînă peste hotare, nici pasiunea tot mai mare ce avea întru a-şi cultiva domeniile întinse, nici dispreţul aparent pentru tot ce putea să pară pedantizm şi savantlîc, nu l'a împiedecat vr'odată de a se ţinea absolut în curent cu noutăţiile ştiinţifice, cu progresul şi perfecţionarea procedeelor chirurgicale, după cum admirabilul sînge rece în momentele cînd operă îl ajuta doară să-şi concentreze cu atît mai mult întreaga luare aminte şi facă uz de toată abilitatea în urmărirea succesului. De multe ori, pentru a susţinea... dispoziţia existenţei şi pentru mai multă „contenance" chirurgul îşi amintea şi recita versuri din autorii clasici, greci şi franceji.

... Dar şi cînd era nervos!

Fericit acela care atunci, ştia să găsească la timp un bon-mot, ori o.. obrăznicie spirituală care să readucă buna dispoziţie. Pentru că, sub aparenţa de violenţă, Sculy ascundea sufletul cel mai bun, înclinarea spre bonhomie şi glumă. Contrazicerea îl supăra, dar o ripostă la timp îl amuza. Ura mahalogismul fie profesional, fie politic, fie ştiinţific. Pentru nimic în lume n'ar fi rostit un discurs ori n'ar fi făcut vr'o comunicare, într'o revistă ori într'o aociaţie oare-care. In schimb cariera lui profesională e plină în epizode de lupte de curagioase înfrîntări, de conflicte cu epitropiile şi cu..., prejudecăţile. Nu primia nici un ordin şi nu suferia să-i se impună măsuri, ori numiri; nu admitea restricţiuni, îngrădiri, orf exclusivisme şi de sigur, nu omul acesta s'ar fi plecat vr'odată în faţa diatribelor naţionaliste cari ascund numai fizica unei concurenţe ştiinţifice.

Nimeni n'a mers mai departe ca dînsul întru apărarea vre-unui student, a vre-unei convingeri. In consitii profesorale, în concursuri, la susţinerea de teze inaugurale se putea preţui acest ireproşabil temperament şi se putea vedea în acelaşi timp cît de bine era tot deauna în curent cu publicaţiile ştiinţifice, cu încercările de a inova şi aşa mai departe.

Avantagiul de a fi *numai* om de ştiinţă şi de a nu fi medic de profesiune de cît doară în interesul ori pentru plăcerea unui coleg îl punea în plăcuta poziţiune de a se ridica ori cînd mai presus de luptele şi patimile zilei şi de a da lecţiuni de demnitate ori cui, fie şi unei epitropii a Sfîntului Spiridon—de la care nu primea salar şi căreia adeseori îi înlesnia situaţia plătind cu dărnicia sa proprie şi medici şi interni şi tipăriri de teze meritoase.

.. O figură care va rămînea; o intelectualitate cu scînteieri de geniu—un caracter. Aşa va fi pomenit defunctul Sculy.

Rodion

O escursie în Bucovina

II

Spre Putna

Din staţia *Hadicfalva* se ia trenul spre Rădăuţi; şi de acolo mergînd spre Karlberg, schimbă alt tren spre Putna.

Vremea era înourată. Incepuse a ninge bine din staţia Bivolaria Impcrătească, iar în Karlsburg ningea ca iarna. Cerul închis, vederea nu mergea nici până la 100 de paşi. Cu cît trenul înainta spre Putna cu atîta mişcarea sufletului ni era mai mare. Nu se vedea nici în sus, nici în jos, nici înainte nici în urmă. Se împreunase cerul cu pămîntul şi cu cît cerul se scoborîse mai aproape de pămînt cu atît ni dădea impresia că locul de care ne apropiem e mai sfînt.

Numai lumina ştiinţei a alungat pe Dzeu din ceriul instelat şi l'a îndepărtat aşa de tare că nu-l poţi ajunge nici cu iuţeala luminei solare. Pentru credincioşii vechi, copii în ale credinţei, cerul era pe vîrful dealurilor, pe crestele munţilor şi totdeauna D-zeu a vorbit aleşilor săi din munte, iar cei plini de Duhul sfînt la munte s'au suit să se însufleţească de D-zeu.

Nu mai mergeam pe pămînt! în ceaţa groasă lasată pe munţi şi văi ni se părea că mergem, şi tot mergem la tronul Dumnezeirei, ca acolo să vedem sufletul marelui Voevod Stefan.

Totul e sfînt la Putna, şi e sfînt acolo pentru că pămîntul cuprinde cele mai sfinte oseminte ale celui mai mare fiu al neamului.

E Voevodul Stefan!

Preutul şi învăţătorul ne ieşiră întru întîmpinare la gară. Eram în Putna. Dar ningea ca la Bobotează. Cu toată vremea dimpotrivă ne am grăbit să vizităm întâiu *peştera Sihastrului*, aşezată la 10 minute departare de gară.

Mă sileam să revăd locul descris de Bolintineanu. Nimic asemuitor. E foarte greu a descrie locuri istorice din imaginaţia de acasă.

Sub o rîpă stearpă, pe un rîu în spume!

Nimic din toate acestea. Intr'o împrejmuitură de gard cu zaluzele stă inegrită de vreme un colţ de stîncă, în altă ca de 3 straturi, şi cu o scobitură făcută de mînă de om. Se ajunge la peştera pe povîrnişul muntelui, foarte anevoios în vreme de gheţuş. Dar elevii cum erau sprinteni au fost lesne la peşteră. In fundul scobiturei mari este alta mai mică cu o uşă la mijloc; servia drept altar. O fereastră mai mare dă afară din *noasul* bisericei; şi o firidă îngustă de tot dă din altar.

Acolo ar fi trăit sihastrul Daniel; şi acolo ar fi avut loc povaţa cerută de marele Voevod evlaviosului pustnic.

Şueratul strident de la fabrica de sticlă din apropiere te trezeşte din visurile vechi, ce ţi le prilejeşte locul şi-ţi arată că mîna omului astăzi a industrializat cea mai clasică vale a ţării noastre!

Veşnic în mintea drumeţului romîn sta-va chipul lui Stefan legat de stînca aceasta, el învinsul de la Războeni, respinsul de maică-sa la Neamţ, stînd umilit calare sub ferestruica stîncei, cerînd sfaturi înţeleptului sihastru,

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Şi de sub pîntecele sfincei se auzia vocea înceată şi răspicată a sihastrului, care ştia să rădice scăderea de suflet a Voevodului învins.

Dacă sufletul ni era pironit de gîndul la cele vechi şi măreţe, trupul ni se înlemnise de răceala şi umezeala din atmosferă.

O luarăm spre mănăstire, nu fără cîntări. In preajma mănăstirei e biserica parohială, o foarte drăguţă clădire în stilul bisericilor lui Stefan Vodă, dar noua de tot. In fundul ogrăzii e bisericuţa de lemn adusă de Stefan Vodă de la Olovăţ către 1501 şi întocmită aşa cum a ridicat'o din pajişte Dragoş Vodă. E cea mai veche biserică de lemn din ţară; din 1352. Icoane, pictură, totul arată a fi din secolul al 14-a.

Gazda în mănăstire o avurăm în mod larg şi în belşug la părintele egumen Patraş Teofil arhimandrit.

Bătrînul egumen e romîn de ai noştri şi bun să-l pui la rană. Şi tocmai fiind că a fost aşa de bun cu noi, l'am năcăjit şi noi în de ajuns să ne ţină minte.

Intăiu şi întăiu ne-a bătut în pumni că i s'a împlinit vorba, că de ce am luat'o repede cu excursia acum de Paşti, că pe aici e iarnă; dar îndată; am avut eu grija de ciolanele d-v, şi v'am făcut focuşoare prin odăi mai dehai de cît de Crăciun.

O vorbă spune că musafirul vesel fiecăruia e drag; la Putna vorba se întoarce: gazda veselă e scumpă tuturor. E un mare cusur acest dar Dumnezeesc—voioşia, şi pr. Patraş îl posedă în plină măsură spre binele călătorilor şi pelerinilor la mormîntul marelui Stefan.

Mormîntul lui Stefan Vodă!

Nu cred să fie romîn, cît de înstrăinat cu gîndul, ca intrînd în monăstirea Putnei şi dînd cu ochii de mormîntul lui Stefan să nu lăcrimeze îngenunchind. E atîta sfinţenie în acel ungher de biserică; e atîta suflet stins de veacuri acolo; e atîta îndumnezeire în acel binecuvîntat colţişor de biserică, că te uiţi pe tine, stai pironit uitîndu-te şi-ţi trec pe dinainte ca năluci file-file toată povestea neamului.

Ciţi împaraţi şi domni! Ciţi sfetnici şi viteji! Cît norod de veacuri n'an venit de au îngenunchiat la mormîntul marelui Stefan. Acolo plînge un neam întreg soarta lui, acolo îşi pleacă genunchii şi ostaşul şi domul, şi bătrînul şi tînărul, şi Iuda şi Iosif, căci cel ce zace sub lespedea rece e simbolul cel mai ales al însăşi fiinţei ţării şi neamului.

In mic ungher de ţară a lucrat şi trăit Stefan! Şi era cea mai mare Moldovă Moldova lui Stefan. Era Nistrul la răsărit hotar, cu Hotiuul la meazănoapte şi cu Cetatea albă la maază-zi; Era Cirimuşul la nord cu Pocuţia amanetată pentru bani; Era Ciceul în Ardeal; era Milcovul la miază-zi în loc de Trotuş şi Bîrlad. Şi ca un leu marele şi viteazul erou s'a învărtejit 47 ani pe această întinsă ţară. Şi noi cei din ţara de jos tot aşa de legaţi sîntem de marele Stefan ca şi cei din ţara de sus, căci Stefan era pretutindeni.

„Din Suceava cînd El sare
Pune pieptul la hotară".

Şi hotarele erau şi largi şi mari. Iar numele lui a trecut hotarul cu acea strălucire care a făcut să i se închine Veneţia cea bogată; Roma cea bătrînă, Şahul cel indolent, Leahul cel mîndru, Ungurul cel fălos, Tatarul cel ascuns şi crud şi Ţepeluş cel neastimpărat.

Şi acest vultan al vărtoşeniei neamului zace prefăcut în pămînt în acel ungher binecuvîntat al Putnei. O fi ea sfîntă stînca cea neagră din Meca; lespedea lui Avram din Ieruşalaim, arca alianţei din templul lui Solomon; Sfîntă o fi Areropola Atenei; sfînt Capitoliul Romei, sfînt muntele Sionului, Araratul, Sinaia, Sfetagora. Dar lespedea ce acopere cu litere mari sapate pe dînsa trupul marelui Stefan e mai sfîntă ca toate, căci acolo au plîns, plîng şi vor plînge şiruri întregi de Romîni; acolo îşi vor vărsa tainec şi dorul sufletului lor de Romîni cei copleşiţi de trudnicul zilei; acolo vor îngenunchia mai marii oştilor şi ai cetăţilor; acolo în taina mormîntului se vor auzi şoapte de mîngăere, şoapte de înviorare a neamului, acolo cîntăreţii neamului vor veni să se inspire în accentele lor patriotice, cerîndu-le să se scoale din mormînt să lese arhimandritului toată grija schitului şi suflînd din corn o dată, de două ori, a treia oară să reînvie vremurile de odineoară de glorie şi spor al neamului.

Şi D-zeu care e proteguitorul neamului, D-zeul părinţilor noştri, a lui Bogdan, a lui Alexandru şi Mircea, a lui Stefan şi Mihaiu a pus străjeri neadormiţi munţii şi părinţii, făcliii, brazii şi paltinii, cântăreţi păsările ce ciripesc, chemînd totul la rugă şi la cucernicie.

De sute de ani bradul pururi verde stă ca făclia aprinsă de D-zeu să ardă la mormîntul marelui Stefan, pentru că în ziua cînd omul a dobori bradul de acolo s'a stins vlaga neamului nostru.

Ingenunchiat-am cu toţii la acest sfînt mormînt şi cîntăcele frumoase ale elevilor, vecinica pomenire, slujba liturghiei, Corul de elevi, cuvîntarea inimoasă a directorului nostru, a făcut să vibreze în acele clipe simţiri alese, care înalţă pe om sus, sus la D-zeu. Şi Stefan cel Mare e acolo sus, unde vlaga neamului l'a suit, şi unde marile lui însuşiri l'au învrednicit.

O clipă de am şti că atîţi nechemaţi au luat locul lui Stefan de lîngă tronul cel de sus, ne-am război cu ceriul pentru această fără de lege. Dar rugile frumoase ale bisericei, vrednicia celui uns de D-zeu prin mîna lui Teoctist, mitropolitul, vitejia lui pentru neam şi lege, ne îndrituesc a-l crede că el e acolo, unde numai D-zeu ştie să pue pe aleşii lor.

Cînd locul e aşa de sfînt, cît de greu e a vorbi de cele de azi, chiar cînd egumen e un aşa de drăguţ, şi bun romîn ca părintele Patraş.

Odoare scumpe; rămăşiţi străvechi, veşminte, aere, procoveţe; şi mai ales lespezi cu slove mari chirilice, clopote de ale lui Stefan, *Buga*, vestitul *Buga*, tulpina de paltini în care stă înfiptă crucea la pristol. La Putna trăeşti viaţa timpurilor lui Stefan.

Cum razele soarelui trecînd prin o sticlă îşi sfîrîg mănunchiul lor în centrul numit focular, ca apoi de acolo să se împrăştie în fâşii mai departe, aşa şi Romînul împrăştiat pe unde D-zeu n'a vroit, se întîlneşte în cucernicie şi admiraţie la mormîntul lui Stefan cel Mare pentru a radia de acolo acea însufleţire mare de neam, nod de izvorîre a protivnicei curente de realţare a neamului.

Iar tu, Ştefane, care ai implut cu slava neamului tău istoria unui popor întreg, fie-ne pururi pildă celor ce ne plecăm la mormîntul tău, că acolo să găsim în viaţa ta, în faptele tale, în locaşurile ridicate de tine, oglinda vie şi neperitoare a tot ce e bun, înalt şi mare pentru propăşirea neamului nostru! In numele tău vom învinge, căci tu eşti pentru noi semnul crucii neamului romînesc. La tine pururi ne vom întoarce, pe lespedea mormîntului tău vom cădea, căci nu ne temem a pătimi ca femeia lui Lot să ne prefacem în stane de piatră, îndreptîndu-ne către tine soarele cel luminos al neamului.

Gh. Ghibănescu

ANUNCIU

In ziua de 19 April 1912, oarele 2 după amează se va ţinea la sindicatul falimentelor Tribunalului Iaşi, licitaţie publică pentru închirierea imobilului falitului Asril Horovitz din Iaşi, str. Ştefan cel Mare No. 50. Inchirierea se face de la 23 April c. pe termen de un an cu dreptul de reziliere la 6 luni. Preţul de la care va începe licitaţia este 1200 lei.

Judecător sindic, **Gr. N. Soutzo.**

Secretar, C. Boian

Inmormîntarea d-rului Sculy

Eri, la orele 3, a avut loc înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale mult regretatului nostru amic, doctor Leon Sculy, profesor la facultatea de Medicină.

Serviciul divin a fost oficiat de către arhiereul Bartolomeu Stănescu, înconjurat de un numeros cler.

Răspunsurile au fost date de corul bisericei Buna-Vestire.

Un mare număr de coroane au fost depuse. Printre acestea am remarcat cele trimise de Universitate, clubul conservator democrat, studenţii în medicină, serviciul clinicei epitropiei Sft. Spiridon, Adela Vidraşcu, Epitropia Sft. Spiridon, Maria şi Nestor Cincu, Const. Mille şi d-na, locuitorii din comuna Cărpăşeşti, administratorul moşiei Cărpăşeşti, medicul spitalului izraelit, Teodor şi Maria Cincu, Elena Volenti, Văsescu, Nicu Catargi şi alte multe.

Printre numeroasele persoane cari au luat parte la această tristă ceremonie, am observat pe d-nii: Alex. A. Badareu, dr. Riegler, Const. Mille, Teodor şi Nestor Cincu, dr. Ştefănescu-Galaţi, dr. Manicatide, Nicu Cananău, Const. Stere, Lascar Antoniu, Atanasie Gheorghiu, dr. Negel, dr. Possa, Pennescu, căpitan Stroja, Iancu Stamatiu, d-rii Floru, Apotekar, Obregia, Thiron, Hurmuzescu, Bogdan, Burştin, Zilberştein, Socor, Cujbă, Şumuleanu, d-nii Cesar Antonescu, Ion Burada, Vincler, Const. Climescu, Vasile Sculy, fratele defunctului, Ghibănescu, Farra, dr. Stihi, dr. Imerwohl, dr. Tudor, Vespasian Pella, Const. Jornescu, dr. Iăgher, dr. Herdan, dr. Blumenfeld, d-nii Scarlet, Grigore Buiciiu, Mavrodi, dr. Missir, şi alţii.

Cuvîntarea d-lui prof. Dr. C. Thiron

Intristată, familie, intristaţi colegi,
Intristată adunare.

Mie mi-a incumbat, penibila delegaţie şi onoarea, de a ţinea cuvîntarea funebră a iubitului dispărut dintre noi prof. dr. Sculy, din partea consiliului profesoral al Facultăţei de Medicină din Iaşi.

Este de sigur că — o alocuţie de acest gen, implică descrierea fiinţei, de care ne ocupăm, relaţiile sale didactice, familiale şi deontologice; căci *substratul psihic* ştiinţific (sufletul, conştiinţa, gîndirea, idealizarea, etc.), facultate a naturei şi vieţei reale (localizată în crier), de care nici într'o circumstanţă, nu putem despărţi în biografia unei persoane, este: educaţia morală, caracterul şi sentimentele sale.

In istoricul vieţei d-rului Sculy, este cuprins în mare parte fundarea şi funcţionarea Facultăţei de medicină din Iaşi;—Facultate ce a trecut prin numeroase rele voinţi, astfel că încă şi azi după 32 de ani de existenţă nu e cu totul complectată.

Dr. Sculy născut în anul 1853, după ce a trecut doctorntul în medicină şi chirurgie la Facultăţile din Montpellier şi Paris, cu mare succes, şi cu penetraţia sa de spirit ce totdeauna l'a caracterizat; s'a reintors în ţară începîndu-şi cariera sa profesională în Iaşi şi numai în Iaşi.

Dînsul a fost unul din fondatorii principali ai facultăţei de medicină, încă de la 31 Oct. 1879, data numirei sale ca profesor suplinitor de anatomie descriptivă. El deveni apoi decan al acestei facultăţi şi în fine profesor titular de clinică chirurgicală şi oftalmologie.

Către anul şcolar 1883—84, şi anume la 24 Februarie 1884; Facultăţei de medicină din Iaşi i se suprimă din bugetul ministerului instrucţiei publice, de către Camera deputaţilor alocaţiile necesare, funcţionărei sale şi deci desfiinţarea acestei Facultăţi pe cale bugetară.

Dr. Sculy a fost cel dintăiu care ca delegat, al consiliului profesoral, a mers la Bucureşti cu energia-i cunoscută, să protesteze la camerile legislative şi la Maj. Sa Regele, despre această ştirbire a învăţămîntului superior ieşan, care formează un focular şi către ţerile romîneşti răpite în decursul timpului de vecinii noştri; — această Facultate şi Universitate ieşană făcînd parte din adevăratul naţionalism romînesc cultural.

Dar influenţa D-rului Sculy se resimte mai ales cînd, catedrele ocupate de suplinitori, devin definitive şi dînsul trece cu mare succes; — de şi cu dificultăţi lăturalnice, concursul de Profesor de clinică chirurgicală, la 22 Iulie 1886; — are deci astă-zi la activul său în totul aproape 32 de ani de profesorat.

Ceia ce pe noi profesorii facultăţei de medicină ne face să admirăm în d-rul Sculy, — este mai ales iubirea şi dorinţa de consolidare cît mai mare a Facultăţei ieşane. — O discuţie violentă din partea sa, ne este încă recentă în mintea noastră, relativ la susţinerea prerogativelor şi drepturilor progresive ale facultăţei de medicină; — în raport cu alte instituţii ospitaliere. Nu putem dar să nu menţionăm entuziasmul şi devotamentul său absolut, pînă la exces, pentru această facultate; de care une ori, în discuţii incidentale, ne întreţinea de vicisitudinile vieţei prin care a trecut această instituţie.

Vastele sale cunoştinţe chirurgicale, talentul său de clinician-diagnostician şi de operator technician, nu i-au fost contestate de nimene şi ia dat în totdeauna excelente rezultate terapeutice.

Dr. Sculy, întrunea calităţile esenţiale ale profesorului: „Colegialitatea, didactica, devotamentul— pasionat al cursului său, caracterul leal, demnitatea. Aceste unite cu bunul simţ comun şi cu simţul practic al lucrurilor şi faptelor.

Relativ la „dialectica" sa, în discuţiile din şedinţele consiliul profesoral, era uneori sever, de şi just în dialogul contradictoriu, căci el cunoscînd importanţa *logicei* aristotelice, făcînd cu multă pricepere analiza, sinteza şi sistematizarea chestiunei, în discuţie; devine impecabil şi de temut de adversari; cu atît mai mult că avînd o independenţă de situaţie socială şi de caracter putea zice une ori multe lucruri la care alţii se gîndeau, dar nu îndrăzneau a le exprima.

Dr. Sculy, ca om în societate, era în totdeauna bun, generos, îndatoritor şi dezinteresat, tratînd cu multă bunăvoinţă pe bolnavi ajutînd pe unii studenţi, precum şi pe cei ce-l apropiau, găsînd în el sentimentele nobile ale unui adevărat gentilom.

*

Consiliul profesoral al Facultăţei de Medicină; nu poate uita şi are datoria în peroraţia acestei cuvîntări, să aducă mai ales în actuala penibilă împrejurare, prinosul său de omgii şi de admiraţie d-nei *dr. Sculy*, care a fost modelul soţiei iubitoare şi de încredere absolută în soţul său, exemplu rar şi vrednic pururea de imitat al adevăratei căsnicii familiale; fapt cu care de altfel, d-rul Sculy se făţea în intimitatea sufletului său şi constituia una din cele mai înalte ale sale fericiri.

*

Despărţindu-ne de tine, iubite coleg, cosiliul profesoral al Facult. de med. din Iaşi unde ai funcţionat cu demnitate şi independenţă timp de aproape 32 ani, îţi aduce devotamentul său de veneraţie şi excelentă amintire; zicîndu ţi: fie ţi ţărîna uşoară.

Cuvîntarea studentului Nubart

Intristată familie,

Jalnică adunare,

In numele studenţimei mediciniste din Iaşi, vin să spun aici cuvîntul jalei noastre adînci, cuvîntul durerei fără de margini, pe care o simţim din clipa morţei aceluia, care a fost cel mai ilustru al nostru profesor, care a stat odinioară printre întemeetorii şcoalei medicale din Iaşi şi a fost susţinătorul convins şi puternic al ei, în împrejurările greie cari nu au cruţat-o de la fondare şi pînă în timpul din urmă.

Soarta, care cu cruzimea ei oarbă, dispune de toate cîte sunt şi se petrec aici pe pămînt, ni-a întins nouă azi pe cel mai amar dintre paharele ei, împunîndu-ne cea mai dureroasă dintre datorii, acea de a spune ultimul adio, faţă de corpul neînsufleţit al marelui şi deapururi neuitatului maestru, pe care l'am perdut noi, l'a perdut şcoala noastră în persoana profesorului Sculy.

Sever uneori faţă de noi, dar însufleţit totdeauna de intenţiunile cele mai nobile, aşa cum l'am cunoscut, l'am apreciat şi l'am iubit, noi nu-l vom mai revedea în mijlocul nostru. Bun, blînd adînc pătrunzător şi crezător suferinzelor omeneşti, noi nu l vom mai vedea printre bolnavii săi, care-şi discutau, împreună cu noi elevii, luminile minţei şi darurile alese ale inimei aceluia pe care îl plîngem astă-zi cu toţii.

Iubite Profesor, Dacă soarta nedreaptă te-a răpit fără de vreme din mijlocul nostru, te-a smult fără îndurare din sînul familiei mult încercate, te-a răpit celor suferinzi, te-a răpit ţării întregi, nici o putere din lume nu te va putea cînti din amintirea noastră a elevilor tăi, nici o putere din lume nu te va putea alunga din mintea şi din inima acelora mulţi pentru cari inima ta largă a bătut pentru care mintea ta ageră a gîndit vreodată, şi cărora, cu mînele tale bine cuvîntate, le-ai uşurat cînd va suferinţele. Iar în istoria ştiinţelor medicale romîneşti şi, în deosebi, în analele existenţei facultăţei de Medicină din Iaşi, pagini de glorie se cuvin numelui tău. Căci gloria şi renumele; cari te-au ademenit atît de puţin,— ţi-au venit încă de mult, fără ca să voeşti.

Nouă studenţilor ne rămîne încă de la tine, pilda rară a înţelesului nobil ce ai căutat să dai vieţei tale din care ai făcut o nesfîrşită risipă de binefaceri a căror răsplată, n'ai aşteptat-o nici nici cînd, şi sub nici o formă.

Fie-ţi ţărna uşoară.

Cuvîntarea d-lui dr. Stefănescu-Galaţi

Intristată adunare,

In clipa de adîncă jale, ce ne strînge inimile în faţa nemiloasei soarte, care loveşte pe scumpul nostru dispărut, dacă elogiul ultim reese luminos şi spontaneu, fiind-că tot aşa de luminoasă resare o viaţă închinată binelui public, mai greu apare elogiul vieţei politice a omului de ştiinţă, a profesionistului emerit, care şi-a cîştigat în activitatea sa profesională dreptul la regretele unanime a întregului nostru oraş.

Activitatea politică, ori cît s'ar părea mai greu accesibilă medicului, a găsit în caractere de valoarea d-rului Sculy, sprijinul preţios al omului distins, care prin situaţia şi autoritatea sa cinsteşte şi partidul căruia a închinat viaţa sa şi ideile al căror apostol s'a făcut.

Pe vremurile actuale, cînd viaţa politică iea caracterul unor frămîntări vulcanice, care par a zgudui suprafaţa unui sol în formaţiune, cînd conglomeratele de neoformaţiune par a-şi găsi cu greu forma definitivă, doctorul Sculy, a dat în viaţa universitară exemplul înalt al unei statornicii de credinţă, care face de o potrivă fala unei vieţi, care a ştiut ce vrea şi a făcut totdeauna ceea ce 'i-a fost în suflet.

Conservator vechiu, din acei cari au făcut fala partidului sub glorioasa conducere a lui Lascar Catargi, reprezentînd Iaşul în marele parlament conservator, d-rul Sculy n'a deminţit nici odată sufletul lui adînc simţitor la nevoile celor mulţi, în ziua cînd a urmat steagul partidului conservator-democrat.

Era de altfel impulsiunea sinceră şi naturală a unui suflet, care a trăit toată viaţa în mijlocul suferinţei altora, care a ştiut s'o apreciezе şi a căutat totdeauna a'o aline. Acei cari l'au văzut în spitalul său, între nenorociţii bolnavi veniţi din colţurile tuturor nevoilor, au putut cunoaşte pe omul care chiar în zilele de mari sărbători n'a uitat nici odată pe nenorociţii cari pe patul suferinţei, aveau nevoe de o mîngăere alinătoare departe de ai lor. Doctorul Sculy a ştiut în totdeauna şi cu vorba blîndă şi cu generozitatea cea mai largă să-i ajute, în cît un asemenea suflet trebuia să se ducă în partidul unde o inimă largă şi un suflet generos ca al său, îşi aveau chemarea.

Spirit idependent şi luptînd din principiu în potriva ori cărei autocraţii guvernamentale, d-rul Sculy a rămas exemplul luminos al caracterului de elită, care a dus lupta cu orice sacrificiu, pentru a împedica abuzurile autorităţei. Este cunoscută lupta ce a dus înnaintea justiţiei, pentru readucerea în spitalul Sf. Spiridon a clinicei sale ce fusese expulzată de cine ştie ce capriciu personal.

Succesul ce a adus oraşului întreg şi şcoalei pe care o iubea, l'a arătat de o dată ca pe omul geios de drepturile fiecăruia, în cît era de sigur natural, să urmeze steagul partidului politic, care considerase ca un punct de onoare. Impedicarea ori cărui abuz administrativ.

Pus prin situaţia sa socială şi prin prestigiul înaltei sale autorităţi, în legătură cu cele mai distinse familii, a dat partidului conservator democrat sprijinul înalt al omului luminat, care ştie să fie simţitor la nevoia celor mulţi. A fost în aceasta dintre boerii, cari au ştiut să închidă zagazul resentimentelor de clasă şi au dat partidului cons.-democrat o autoritate indiscutabilă. Partidul conservator-democrat din Iaşi perde în dr. Sculy sprijinul hotărît al unui fruntaş neprefuit şi nu lipseşte în clipa ultimului adio să depună o lacrimă de pioasă veneraţiune pe mormîntul fruntaşului regretat.

*

Corpul regretatului nostru amic, a fost apoi rădicat de studenţi şi aşezat în carul funebru.

Se formează un cortegiu imens, care parcurge străzile Lascar Catargiu, Sf. Neculai, Lăpuşneanu şi De sus, oprindu-se în faţa spitalului Sf. Spiridon, unde d. dr. Riegler, rosteşte o cuvîntare mişcătoare.

De aci cortegiul a parcurs străzile, pînă la cimitirul Eternitatea, unde a avut loc înhumarea.

Onorurile militare au fost date de o companie din regimentul 13, sub comanda unui căpitan.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, şură, pivniţă, grădină, avînd instalat lumină electrică şi apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie şi 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, şură, pivniţă.

şi

De vînzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu şi a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, şură, pivniţă, grădini—loc spaţios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea,** *str. Bucşinescu 15, Iaşi.*

INFORMATII

❑ *D. Arion ministru de culte, a însărcinat telegrafic pe d. dr. Leon, decanul facultăţei de medicină, ca în numele d sale să exprime condoleanţe d nei dr. Sculy, cu prilejul morţei regretatului ei soţ.*

❑ *D. dr. Slătineanu, inspector sanitar, face cercetări asupra cazului de meningită cerebro-spinală, constatat în comuna Epureni.*

De altfel, bolnavul, merge spre bine.

❑ *Ministrul instrucţiunei publice a propus d lui Matei Cantacuzino să-l numească profesor de drept civil, secţia doctoratului, la facultatea din Bucureşti.*

Domnul Cantacuzino, a răspuns că va da rezultatul peste 15 zile. Este probabil că răspunsul va fi negativ.

❑ *Profesorii facultăţei de medicină din Iaşi s'au prezintat Sămbătă seara văduvei profesorului Sculy, prezentînd distinsei doamne condoleanţele lor.*

❑ *Consiliul profesoral al facultăţii de medicină va fi convocat zilele acestea spre a desemna un suplinitor la catedra regretatului profesor Sculy.*

Se crede că va fi recomandat d. profesor Bălăşescu.

❑ Consiliul facultăţii de ştiinţi şi membrii senatului universitar au fost convocaţi să se întrunească mîine, Marţi, ora cinci, spre a recomanda un titular la catedra de chimie minerală, vacantă prin retragerea la pensie a d-lui P. Poni. Domnii Costăchescu, suplinitorul catedrei, şi P. Bogdan, candidează.

In aceeaşi şedinţă se va hotărî şi asupra rădicărei d-nei Vera Myller la rangul de conferinţiară definitivă.

❑ Un orator funebru, care vorbeşte despre el lîngă sicriul altuia.

In numele Universităţii din Iaşi, la înmormîntarea regretatului dr. Sculy, a vorbit eri celebrul rectum.

Pe lîngă că „discursul" său a fost o înşirare de propoziţii banale—apoi grandomanul, în loc să fi vorbit de mort—a vorbit despre el însuşi—mort şi el: un cadavru viu.

❑ Imbecilul idiot sau idiotul imbecil prefect de poliţie, caută un impresar, care să-l expună, într'o panaramă, la locul damei cu barbă, care a încetat din viaţă.

Ca să dovedească impresariilor că este şi idiot şi imbecil, numitul scrie la gazetă şi merge crescendo în aberaţii.

❑ Eri a avut loc căsătoria d-rei Zoe Palauz, fiica doamnei şi d lui colonel dr. Palauz, cu d. avocat Victor Cristofor, fiul d-nei şi d-lui G Cristofor avocat, efor al Spiridoniei.

Tînăra pereche, căreia îi facem urări de viaţă îmbelşugată, a plecat seara la Paris.

❑ Domnul A. C. Cuza, a căzut greu bolnav, în urma unei receli contractate după baie.

❑ Lucrările privitoare la furtul automobilului din garajul Leonida, au fost remise parchetului Iaşi de parchetul Botoşani, care a făcut instrucţia sumară.

Pentru astăzi Luni, cei patru tovarăşi au fost citaţi să se prezinte la parchet.

❑ O donaţiune pentru Botoşani.

Domnul M.Popovici-Băznoşanu, mare proprietar, a donat un teren în Botoşani şi 70 000 lei pentru clădirea unui spital de copii în acel oraş.

Spitalul va purta numele Gr. Popovici-Băznoşanu, defunctul fiu al donatorului, care şi a găsit moartea pe timpul răscoalelor ţărăneşti în condiţiunele tragice cunoscute.

❑ Azi s'a constatat în oraş un nou caz de febră tifoidă.

❑ Un incendiu a distrus casa femeei Anica D. Tescu, din Bădeni, cauzîndu-i o pagubă de 300 lei.

Focul a luat naştere din neglijenţă.

❑ Eri, la orele 11, s'a pus piatra fundamentală, pentru construirea unui pavilion pentru boale de copii, din donaţia de 40,000 lei, făcută de către d. colonel Langa.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Mitropolitul Moldovei.

Apoi I. P. S. S. Mitropolitul a mulţumit d-lui colonel Langa, arătînd că urmează tradiţia veche, care a adus atîtea opere mari naţionale.

Vom publica mîne cuvîntarea rostită de către d. dr. Riegler, efor.

❑ D. Corneliu Şumuleanu, gelos de laurii şefului d sale politic d. A. C. Cuza, a trimis Academiei Romîne, spre premiare, lucrarea asupra „acidului salicilic"—veşnica „operă" pe care lumea ştiinţifică refuză a o recunoaşte şi aprecia după merit.

Foştii asistenţi ai d lui Şumuleanu, care au făcut analizele pe cari se sprijină concluziile broşurei în chestiune, au adresat academiei o întîmpinare arătînd că în caz de premiare, cer să fie asociaţi recompensei băneşti.

De astă dată, cum se vede, nu mai reuşeşte d. Şumuleanu în „combinaţiile" d-sale rentabile.

❑ D-na dr. Leon Sculy Logothetides, împreună cu familia, neputînd răspunde fie-căruia în parte, mulţumeşte cu recunoştinţă tuturor acelora care au împărtăşit durerea lor.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa de Sîmbătă, a aprobat caetul de sarcini, pentru pavarea stradelor.

❑ Casa Centrală a cerut noului comitet al corporaţiei confecţiilor un raport de toate datoriile rămase pe urma vechei corporaţii.

Aceste datorii se ridică la peste 3000 lei.

❑ In urma noilor dispoziţiuni cu privire la paşoarte, birourile cari funcţionau în Bucureşti şi în Iaşi pentru obţinerea paşoartelor de emigrare de la ministerul de interne, au încetat orice activitate.

Emigranţii trebue să se prezinte în persoană autorităţilor şi să facă dovada cerută, că în adevăr posedă mijloace de a întreprinde călătoria în alte continente.

❑ In astă seară, Luni, ora opt jumătate, va avea loc o şedinţă a societ. de ştiinţi din Iaşi, în amfiteatrul laboratorului de fizică a Universităţii.

Iată comunicările ce se vor face: d. prof. dr. Harmuzescu, Magnetismul şi echilibrul molecular; d. prof. dr. I. Borcea, a) deformaţii de axobasidium pe Rhododendron myrtifolium; b) Crustacee Phyllopode din Romînia; d. N. L. Cosmovici, Contribuţii la fauna Protozoarilor.

❑ In toate cercurile de meseriaşi domneşte o vie agitaţie faţă de cotizaţiile excesive impuse meseriaşilor prin noua lege. Se prevede o rezistenţă serioasă ale cărei efecte vor fi simţite de acei cari şi au aranjat situaţii comode din încasările ce cad în sarcina lumei muncitoare.

❑ Corporaţia constructorilor a delegat pe d-nii Gh. Botez şi Al. Tăutu să intervină direct la ministerul de industrie pentru a se autoriza funcţionarea vechiului secretar-comptabil al acelei corporaţiuni, de oarece a funcţionat de la întemeiarea ei pînă acum.

❑ In principiu a fost rezolvată favorabil cererea unora din corporaţiile locale, de a-şi mări personalul funcţionarilor, cu condiţiunea ca să facă un supliment de încasări de la membrii corporaţiei respective.

❑ Astă noapte necunoscuţi făcători de rele au furat din via d-lui I. Cantacuzino din Bucium, 500 fire de viţă americană plantată.

❑ In comuna Belceşti s'a declarat epidemia de difterie.

❑ Un individ necunoscut a murit la o stînă din Rediul mitropoliei.

❑ **Incendiu în judeţ.**—A ars o şură a lui V. Manolache din Dumeşti; pagubele se urcă la 100 lei. Deasemenea un stog de fîn a lui Sava C. Găiuţă din Sculeni, pagube 100 lei; idem o casă şi un coşer a lui I. Ciolanu din Cotnari, 800 lei pagube.

❑ Eri s'a aprins şi a ars casa femeei Ioana I Gînju din Belceşti cauzîndu-i o pagubă de 500 lei.

❑ Domnul Dimitrie Cl. Ionescu a fost numit registrator la s. I a tribunalului, în locul d-lui G. Chirilă, trecut la pensie.

❑ Sîmbătă au dispărut, precum am anunţat, deţinutul N. Dimitriu şi sentinela, soldatul Vasile Sandu Gheorghe, care-l escorta la judecătoria rurală.

Ambii au fost prinşi de jandarmi pe şoseaua Podul-Iloaie, în momentul în care voiau să fure doi cai şi să continue drumul calare.

❑ **Şcolare.** — Ministerul detaşează pe 15 April pe învăţătorul Mihai Dimitriu, de la Lunca-Satu-Mare, jud. Dorohoiu, ca supraveghetor la şcoala de arte şi meserii din Bucureşti.

— Ministerul transferă pe 1 Maiu 1912, pe d-na Lucreţia Borcescu inst. la No. 1 fete Tecuciu, la şc. No. 6 fete Iaşi d-nei Vîrlănescu, eşită la pensie.

— D-na Maria Dragan institutoare Botoşani, a obţinut un concediu de o lună pentru boală, fiind suplinită de d-ra Marg. Gheorghiu.

— D-na Eufr. Teodorescu învăţ. Lespezi, a obţinut concediu pînă la finitul anului fiind suplinită de d-na Pienescu.

— D-na Eufrosina Teodorescu institutoare la şc. No. 9 băeţi Galaţi, a fost transferată pe 1 Mai 1912 la şc. No. 5 fete Iaşi, în locul d-nei N. Manolescu, eşită la pensie.

— S'a aprobat ca d. I. Vasiliu învăţător pensionar, să continuie pînă la 1 Sept. 1912, să funcţioneze la şcoala din com. Poiana Cîrnului, jud, Vaslui, optînd pe leafă şi gradaţie.

— De la 15 April, au început inspecţiile d lor inspectori şi revizori ai învăţămîntului primar pe la şcolile a căror învăţători au cerut înscrierea la examenul de institutori.

❑ Eri au fost aduşi din Bucovina un număr de 70 bucovineni şi bucovinence, care au fost angajaţi de administraţia comunala ca măturători şi măturătoare de strade.

❑ Domnul locot-colonel Al. Mihăescu comandantul liceului militar din Iaşi, va părăsi Iaşul la 20 c. spre a se prezenta la regimentul unde a fost mutat.

Domnul locot-colonel are meritul de a fi înălţat prestigiul liceului nostru militar şi de a aceia plecarea sa va fi regretată de profesori de elevi şi de părinţii acestora.

Fostul comandant al şcoalei lasă astfel o succesiune foarte grea urmaşului său la direcţie, căci va fi foarte greu ori cui să dirijeze liceul cu aceiaşi mare aptitudine şi cu acelaşi dor nestrămutat de a ridica tot mai mult reputaţia vechei instituţiuni militare din Iaşi.

Noi dorim d-lui locot-colonel Birsescu, noul comandant al liceului, să fie însufleţit de acelaşi drag pentru instituţie — şi atunci vom spune că a ştiut să învingă succesiunea grea ce a lasat-o predecesorul său, care lasă amintiri neşterse în Iaşi.

❑ Societatea *„Unirea Educatoarelor Romîne"*, îşi va ţinea şedinţa bilunară Joi, 19 a. c., de la orele 4 jum. precis pînă la 6 Un martor ocular va vorbi despre *Spaniolii din America de Sud.* Membrele sunt rugate să asiste în număr cît mai mare, urmînd a se face şi cîte-va comunicări.

❑ D-na Cleopatra Gheorgiu, directoara şcoalei profesionale de fete „Sf. Sava", roagă persoanele care mai doresc a comanda coroane sau jerbi de flori artificiale, pentru inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă, să facă de pe acum comenzile; pentru a putea fi lucrate în răgaz şi cu toată arta şi îngrijirea renumită de care se bucură neîntrecutul atelier al acestei vechi şcoale.

❑ **Judiciare.**— Afacerea rebeliunei de la Bicaz a fost cercetată astăzi de Camera de punere sub acuzare în ce priveşte apelul procurorului de Neamţ, contra infirmării mandatelor preutului Corjescu şi perceptorului Popovici.

Camera a primit apelurile procurorului, confirmînd mandatele.

Mai sunt încă alte 18 mandate, cari ele, au fost confirmate de tribunal şi n'au fost apelate de deţinuţi.

— Sesiunea Curţii cu juri de Iaşi va fi declarată prelungită, la deschidere, pînă la 12 Mai inclusiv. In ziua deschiderei se vor judeca: procesul dr. Goldenstein-Cuza, pentru calomnie prin presă şi procesul electoral intentat comisarului Uţă, la 2 Mai: Pandele, pentru omor, Berlici idem.

❑ Astă-zi dimineaţă s'a surpat, la o adîncime mare, canalul aflat la intrarea stradei Lascar Catargi.

Nu este de înregistrat din fericire, nici un accident de persoană.

❑ Senatul universitar se va întruni mîine, Marţi, pentru a se pronunţa asupra imobilului care ar fi propriu să servească de cămin studenţesc.

Se crede că va fi cumparată casa foasta proprietate a lui MihaiGogălniceanu, din strada cu acelaşi nume.

❑ Cel mai interesant şi mai senzaţional program din întreaga stagiune, se reprezintă astă seară Luni la cinematograful Pathé Freres din sala teatrului Circ Sidoli „Dama cu Camelii", nemuritoarea scriere a lui Alex. Dumas-fiul, a fost excelent adaptată şi celebra tragediană franceză, d-na Sarah Bernhardt, a da concursul ei în interpretarea rolului principal, al Margaretei Gauthier.

Celebra artistă apare înaintea noastră în toată graţia ei, în eternul ei surîs şi în nemărginitul ei farmec. Cei mai mari recensionişti teatrali recunosc că „Dama cu Camelii" se încarnează atît de bine în Sarah Bernhardt, că se întrupează cu tragediana însăşi şi nefericita Margareta Gauthier rămîne veşnic tînără prin această artistă fără de seamăn.

Şi atîta de bine ştie să interpreteze acest rol, că piesa n'a suferit întru nimic din cauza mutizmului.

„Am înţeles'o mai mult de cît ori cînd" scrie un ziar parizian: „după scrisoarea ei cînd părăseşte pe Armand Duval, după emoţiunea sfîşiitoare a sacrificiului ei, şi după dragostea fără seamăn pentru Armand. Braţele ei întinse, sărutul ei aruncat celui ce nu mai este, fuga ei în ezitare, nesigură, vorbesc îndeajuns, sunt momente cari ne arată cei mai greu sbucium al unei inimi de femeie şi dovedesc mai mult că pînza miraculoasă nu are nevoe de cuvinte".

Noul program de astă seară cuprinde apoi: Serbarea primăverei în Sviţera —Joc periculos, film danez (2 părţi)— Tîndală vînător alpin, scene comice,— etc.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Farmacia Stern

Trg. Neamtz, *caută asistent sau elev anul II bine exercitat.*

Intrare imediat.

ULTIMA ORA

Bucureşti 16 Aprilie

CONCENTRAREA CONSERVATOARE

Bucureşti. — Se afirmă că în consiliu de miniştri ce se va ţine azi, se va hotărî începerea tratativelor, pentru a se obţine întregirea partidului conservator.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

3000 lei, No. 29944.

2000 lei, No. 52164, 16770, 8664, 46767, 9656, 51452, 14028, 46073.

1000 lei, No. 9984, 19255, 51787, 42129, 598, 43743, 27418, 48079, 41852, 19686, 40707, 24106, 59485, 13056, 57092 22742, 39881.

500 lei, No. 46481, 4032, 7814, 17580 178, 20297, 7308, 56095, 10336, 1278 23654, 701, 9168 48351, 4833, 11022 550 5, 1584, 22101, 31346, 5506.

Sinuciderea din Capitală

Bucureşti.—Astă-noapte s'a răspîndit svonul, că s'ar fi sinucis, aruncîndu-se înaintea Trenului Bucureşti — Obor, un anume Alexandru Cantacuzino, din cunoscuta familie.

Ştirea era în parte numai adevărată. Sinucisul era un anume Alexadru Cantacuzino, jalbar.

Accident de automobil

Bucureşti.—Astă noapte, pe la orele 11 automobilul No. 272 s'a ciocnit cu o trăsură în dreptul casei cu No. 45, din Bulevardul Colţei.

Un servitor anume Nicolai Bottes, care se afla în trăsură, a fost rănit mortal.

D. Deschanel la Sinaia

Bucureşti.—D-na şi d. Deschanel au fost invitaţi pentru azi la Sinaia.

Incendiul din Damasc

Incendiul din Damasc a durat 24 de ore. Perderile sunt evaluate la 15 milioane franci. Ar fi ars de vii 12 persoane.

Consiliul comunal şi chestia Tramvaielor

Bucureşti.—Consiliul comunal al Capitalei, s'a întrunit azi, sub preşidenţia d-lui Dobrescu.

Consiliul a aprobat întăi programul primirei d-lui Roussel, Primarul Parisului, care soseşte în astă seară în Bucureşti.

D. M. Vasilescu consilier, propune apoi, ca din partea comunei, să se intenteze la tribunalul comercial, o acţiune vechei societăţi de tramvai, retrăgîndu-se intervenirea Comunei de la procesul ce s'a intentat de vechea societate la secţia a II-a de oare ce comuna n'a oprit mersul lucrărilor. Consiliul admite.

Revoltă de prizonieri

Brest Litowsk —Eri au sosit aici cu trenul numeroşi prizonieri. La sosire atestanţii au atacat pe gardieni încercînd să i dezarmeze sau să-i împuşte. Poliţia a sosit în ajutorul gardienilor. Au fost ucişi 7 areetaţi; un altul şi trei poliţişti au fost răniţi.

Camera grecească şi deputaţii cretani

Constantinopol.—După ştirile primite din Atena guvernul grecesc a reînoit puterilor asigurarea ca deputaţii cretani nu vor fi primiţi în camera-grecească.

Banditii automobilisti din Paris

— Moartea şeflor bandei —

Paris.—Poliţia a înconjurat azi noapte o casă singurateică, unde era adăpostit şeful bandiţilor automobilişti. Bandiţii au început o luptă cu focuri de puşcă contra agenţilor poliţiei şi soldaţii de geniu chemaţi spre a face să sară această casă în aer au dat cu dinamită. Două bombe au explodat şi au dărîmat casa. Şeful bandiţilor a fost găsit grav rănit şi Dubois proprietarul casei mort, Bonnet a murit cînd sosea în spital. Proprietarul casei, Dubois a primit două gloanţe în stînga pieptului, dar Bonnet are capul ciuruit de gloanţe, căci a primit şase la cap şi una în piept.

Manifestaţia studenţească din Petersburg

Petesburg.—Şapte mii studenţi au făcut azi după amiază o manifestaţie în faţa bisericei Kazan, cu prilejul afacerilor minere din valea fluviului Iena din Siberia. Manifestanşii au parcurs străzile căutînd cînteci revoluţionare Jandarmii şi poliţia i-a încunjurat arestînd 123 dintre ei printre cari sunt 39 studenţi şi 15 lucrători.

Ocuparea insulei Stampalia

Roma. — Agenţia Ştefani telegrafiază că amiralul Presbitero a înştiinţat guvernul italian printr'o depeşă radiografică trimisă de vasul Pisa că spre a desevîrşi ocuparea insulei Stampalia, două companii de debarcare au luat prin surprindere mai multe poziţii în apropierea oraşului Livadia spre a putea înconjura garnizoana turcească. Acest plan a reuşit pe deplin, Garnizoana puţin numeroasă a căpitanului a capitulat. I s'au acordat onorurile militare.

Epitropia Bisericei Talpalari

DIN IAŞI

Publicaţiune

In ziua de 30 Aprilie a. c. orele 10 a. m. se va ţine în cancelaria acestei Epitropii, licitaţie publică prin oferte scrise şi sigilate, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcţiune propriu zisă şi a reparaţiunilor necesare acestei biserici, după planul şi devizul întocmit, a căror cost este de Lei 15,360 (art. 1—97 inclusiv din deviz).

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, vor proba că au executat lucrări similare şi vor depune certificatele doveditoare, împreună cu o garanţie de 10 la sută în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Devizul, caetul de sarcini, planurile şi proectul de contract, se pot vedea în cancelaria Epitropiei, în fie care zi, ora 11 a. m.

Supra-oferte şi oferte condiţionate nu se primesc.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale, sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Epitropia

No. 14

1912 Aprilie 14

Se caută la **Cabinetul Dentar al fraţilor d-ri Pekelman** un băiat de mai bună condiţie, în vrîstă de 14—16 ani, absolvent a cel puţin 4 clase primare pentru învăţătura **Technicei Dentare.**

Doritorii să se prezinte la domiciliu, strada Alexandri 3 între orele 12—2 p. m.

De închiriat şi de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

De închiriat în casele din str. Gh. Mârzescu No. 24 vis-a-vis de Teatrul Naţional un apartament compus din 5 odăi, 1 salon, 2 antrete, bucătărie, spălătorie, cameră de lemne şi pivniţă. Canal şi apă,— Precum şi 3 magazii în curte.

Informaţiuni la D-l **D. Crighel,** *str. Zlataust, 19.*

De inchiriet *4 odăi, bucătărie, pivniţă şi atenanse, str. Palat-Sf-Andrei 2, proprietatea D-nei Eugenia K. Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Iancu V. Kostaki.*

TEATRUL NAŢIONAL

Marţi 17 Aprilie 1912

Se va juca

SYLVIE

OU

Le Curieuse d'Amour

Comedie în 4 acte de Abel Hermant

Mercuri 18 Aprilie 1912

Se va juca

Les amants de Sazy

Comedie în 4 acte de R. Coolus

Ultimele noutăţi ale Teatrelor Pariziene

In ambele piese va juca D-na

JEANNE LION

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOST —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger't, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

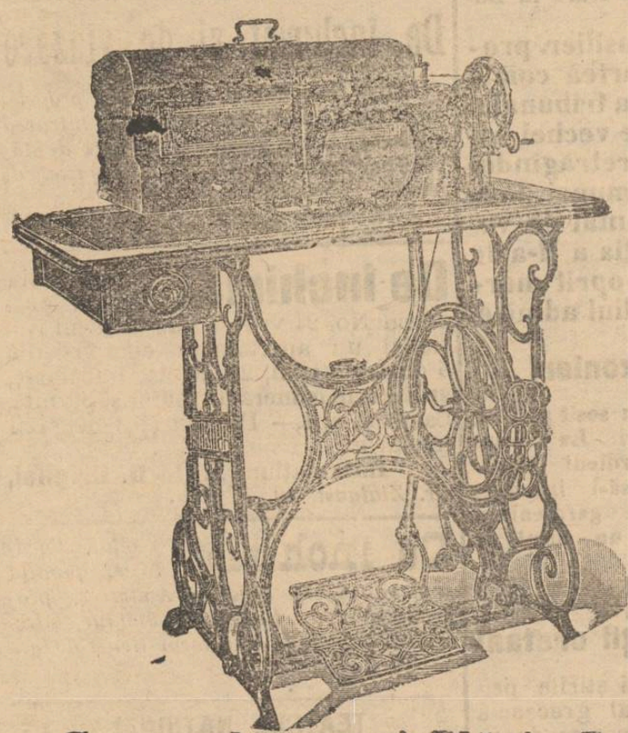

Biciclete **BRENABOR** întrebuinţate de ar senalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

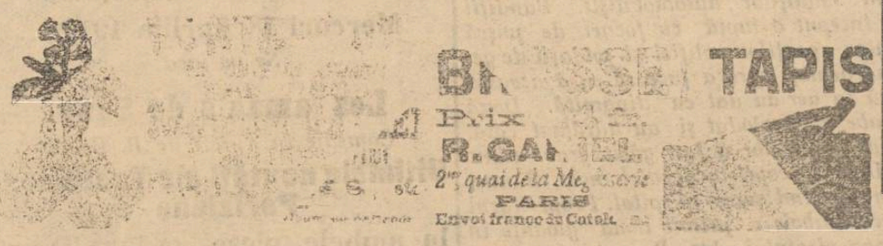

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate **‚costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Orfană *de 21 ani, germană-americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari**, *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsătorească.*

Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se aţişează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefaleile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice* cari [illegible] [illegible] [illegible]

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1570 — Mercuri 18 Aprilie 1912

Situația d-lui Carp

Șeful nostru într'o cuvîntare la club se crezu obligat a povesti comitetului executiv despre întîlnirea sa cu d. P. P. Carp șeful guvernului. Spunea șeful nostru că d. Carp a pus ca condiție *sine qua non*, că ori-ce apropiere s'ar face, ține ca nici d-sa nici partidul d-saie să nu iasă micșorat și jignit politicește.

Care ar fi fost în mintea d-lui Carp micșorarea și jignirea ce i-ar aduce împacarea? Știa d. Carp că parlamentul d-sale a eșit din alegeri pătate din corupție; mai știa d-sa că autorul material al acestor neleigiuiri fusese d. Marghiloman, iar cel moral era însuși d-sa.

Asupra acestui punct d. Carp era intransigent. Marghiloman să rămie curat, iar parlamentul în picioare. Foarte bine i-a replicat șeful nostru. Cum d-ta ții să ieși nemicșurat și nejignit prin împăcare, nu poți cere ca și eu la rîndul meu să ies micșurat sau jignit. Una e una și 2 sînt mai multe.

De atunci nu s'a mai schimbat nici o vorbă între șefi. A repetat'o șeful nostru mai de curînd. Nu s'a făcut nici o propunere, nu s'a făcut nici un demers. Stau gata de vorbă, dar nu pot începe eu.

Azi o începe guvernul; adică o începe Regele. Și bine face că începe Regele. Și pînă azi Coroana a emis dorința unei apropieri. Chiar în momentul cînd Regele s'a hotărît să dea guvernul d-lui Carp, i-ar fi zis că *ce face* cu d. Take Ionescu; la care d. Carp ar fi răspuns cu morga sa: „cu d. Take Ionescu, știu eu ce fac, să am decretul de prim-ministru în buzunar, și cu automobilul mă duc drept la Take și el va merge cu mine.

De fapt d. Carp a avut decretul cu d-sa și pentru d-sa; dar automobilul n'a mai mers în strade Cătunului, ci a dat ordin d-lui Marghiloman: *exterminarea*, iar d-lui Brătianu i-a solicitat o conlucrare tălhărească pentru distrugerea lui Take.

Coroana n'a fost ascultată din capul locului. Ea însă n'a pierdut cumpătul. A zis'o la serbările jubiliare la Iași d-lui Badareu.

Și tot nu s'a făcut nimic, căci d. Carp a rămas tot la formula lui: război lui Take.

Războiul s'a dat, și învinsul azi e tocmai d. Carp. Azi nici Carp, nici Marghiloman, nici Filipescu nu mai iscălesc decrete; sînt puși sub zeceală, au căzut pe al doilea plan.

Regele azi cere împăcarea, o dorește, o impune. Bine face. Din înalta-i situație el vede coturile văilor și cum se leagă ele în de ele. Noi poate vedem stînci uriașe, acolo unde sunt numai dîmburi. Pentru noi personalitățile politice ale fruntașilor sînt culmi înalte; pentru Măria Sa movile numai, moșoroae de furnici, atîta. Se prea poate dar ca Coroana văzînd de sus să vază mai bine și să ceară imperios: împăcați-vă.

Să ne împăcăm dar.

Dar venim la vorba de la început: „Înțeleg, Take, ca împăcarea să se facă fără știrbirea și jignirea noastră":

Așa înțelegem noi ca „împacarea să se facă fără știrbirea și jignirea noastră.“

Cine a eșit slăbit și jignit de la 1911? Șeful nostru? O la la! Dl. Carp? De sigur că da. El nu mai figurează în protocoalele oficiale de cît ca *fost* și actual șef de partid. Asemenea și d. Marghiloman. Iată deja o știrbire? Evident că da. Dar este în același timp și o jignire? Nu mai puțin.

Nu e ușor lucru ca din îndoita ta poziție să cazi în rîndurile muritorilor. Că te-ai retras din luptă de bună voe, asta e altceva. Reiesă însă de aici că nu? Carp este acela care azi are dreptul de a face pe intransigentul. D sa nu mai are ce apăra. Guvernul său s'a dus; directiva sa s'a condemnat. Și atunci? D-sa pretinde că împăcarea atîrnă de d-sa; da; dar nu de d-sa ca un factor constituțional și cu rost la Coronă. Venirea d-sale în capul guvernului atîrnă pur și simplu de avizul Coroanei. A l impune mîne partidul în starea sa de azi, iarăși ca șef de guvern ar deveni un impas greu pentru Coroană și s'ar putea să treacă peste d-sa, dînd alt aviz. Și atunci? Ce e de făcut?

Dl. Carp a căzut în rol de membru consultativ, față de Coroană. Pe cînd șeful nostru nu. El și numai el are astăzi dreptul de a zice: da, vrem împacarea cu deplina garantare că nu voiu fi nici *micșurat* nici *jignit*. Cine astăzi mai poate sta în calea, ce s'a deschis șefului nostru? Nici însuși d. Carp, care a arătat pe deplin neputința sa de a guverna. Cît despre Kronprinți, ei își pot pune cenușă pe creștet și nu au dreptul de a se mai gîndi la baricadarea drumului șefului nostru.

Ceia ce anul trecut era o piedică prin înlăturarea celor 3 fruntași cu șef cu tot, azi s'a limpezit terenul. Ei s'au eliminat singuri, lăsînd drumul liber. Dacă împacarea îi va aduce la suprafață e rostul ei; ei însă nu o pot cere.

Ceia ce ar fi fost o piedică prin *diminutio capitis*, azi s'a îndeplinit. Trebue dus la împacare un alt element în numele fracțiunei de la guvern, nici Carp, nici Marghiloman. Prin această rămînere în umbră va fi o chezășie pentru partid că împacarea se face sincer și leal.

Iată cum, evenimentele răzbună intențiile frauduloase.

Iar dacă direcția formală o credeți încă o piedică la împăcare, să se lese deschisă de fapt șefului nostru, căci el este cărmaciul cel bun ce poate duce barca conservatoare spre limanuri bune.

Altfel vă înecați cu totul și ați pierdut definitiv și arvuna Regală cu cari ați trăit 15 luni.

Gh. Ghibănescu

DUPĂ O LUNA

— De la hotărîrea Casației —

Acum cîte-va zile s'a împlinit o lună de la hotărîrea Casației, în chestia dacă judecătorii au dreptul să pipăie constituționalitatea legilor.

Hotărîrea aceasta, deși fără nici un caracter politic, a exercitat însă o profundă și așteptată schimbare în politica țării: domnul P. P. Carp și domnul Al. Marghiloman, au fost nevoiți să plece din fruntea afacerilor publice.

Hotărîrea Casației s'a dat în ziua de 14 Martie, ziua proclamării regatului; ziua aceasta de mare aniversare națională, capătă cu anul 1912 o îndoită însemnătate, reprezintă de acum înainte un îndoit simbol.

Pe lîngă Regalitate, ziua de 14 Martie va representa de acum înainte înfrînarea unuia din numeroasele noastre abuzuri, va însemna înfrînarea abuzului puterei legiuitoare, și controlarea ei, în limitele Constituției, de către puterea judecătorească.

In țara tuturor contrastelor—vorba d-lui Iorga—și a tuturor abuzurilor—vorba noastră—orice stavilă pusă în calea bunului plac e un eveniment, și ziua în care o aseminea Stavilă se ridică, merită să rămînă însemnată cu roșu în calendarul nostru.

Ziua de 14 Martie 1912, a fost ziua mare în care cea mai înaltă a noastră instanță judecătorească—spre cinstea ei și spre cinstea noastră—a statornicit principiul că puterea legiuitoare nu poate călca limitele Constituției, fără a nu se vedea cenzurată de puterea legiuitoare.

Dacă din lupta dintre actualul regim și partidele de opoziție, n'ar fi rezultat de cît prilejul de-a se supune Curții de Casație litigiul care a făcut-o să dea hotărîrea de la 14 Martie 1912, și încă acesta e un cîștig imens, iar barbații, cari prin sfatul, prin atitudinea și prin pledoariile lor, au putut obținea acea hotărîre bine cuvîntată, vor bine merita de la patrie.

De acum înainte ziua de 14 Martie, rămîne de a fi de îndoită aniversare.

Impăcarea

Epoca *declară fantastice svonurile ce circulă asupra unei concentrări conservatoare și listele ministeriale, pe baza împăcării, ce le ticluesc acei mari reporteri, cari se cred veșnic bine informați.*

Suntem de acord cu „Epoca“. Toate se reduc la fantezii, nimeni cu nimeni n'a tratat. Se prea poate ca Suveranul, aderent al existenții a două partide, să-și fi exprimat din nou dorința unei concentrări; se prea poate că despre concentrare să se fi vorbit într'un consiliu de miniștri. Dar un fapt este absolut sigur: între domnii Carp și Take Ionescu nu s'au urmat nici un fel de intrevederi și noi credem, că logic ar fi, dacă ar fi să trateze, ca intrevederile să aibă loc între șefi.

Desmințirea „Epocei“ are, însă, un comentar, cu care nu suntem de loc înțeleși în ce privește partea perfidă a comentarului, iar în ce privește partea perfidă pentru actualul guvern—nu noi ne vom supăra cînd ciclovenimea nu este solidară între dînsa.

Spune ziarul carpist, că, după ce va trece un timp și se va vedea că împăcarea nu s'a făcut, se va spune că d. Take Ionescu n'a voit să se împace—o manoperă, declară „Epoca“, pe care o denunță din timp.

Vra să zică și zvonurile despre concentrare tot din lagărul nostru au venit—o adevărată perfidie: nici acum nici altă dată, n'am împrăștiat asemenea zvon, nici n'am propus împăcarea— ci propunerile au fost făcute totdeauna de carpiști.

In ce privește perfidia la adresa guvernului, ea consistă în următoarele rînduri: „opoziționea pune în circulație aceste știri neadevărate, cu dorința evidentă de a lasa să se acrediteze convingerea, că ministerul Maiorescu, abia format, are să facă numai de cît împăcarea“,

Vrea să zică, nu este de talia guvernului Maiorescu să facă ceea ce guvernul Carp n'a putut face?

Ei în de ei să se certe cum vor pofti și cît vor pofti. Dar să vorbească de manopere ale partidului nostru în chestia împăcării—asta nu — fiind că ei știu prea bine că nu partidul nostru a făcut, fie acum, fie altă dată, propuneri de împacare.

Blîndețа d-lui Carp

La bătrînețe d. Carp a ajuns în halul bietului Collé, faimosul intemeietor al teatrului de societate. Toată viața, acest scriitor foarte pretențios de altfel, nu s'a îndeletnicit de cît cu așa numitele „amfiguri“, cari, cum se știe, nu sunt de cît niște galimatii în versuri,

Deși în proză, discursurile fostului președinte de consiliu, sunt cam tot așa ceva, mai ales de cînd a luat loc pe băncile majorităților din Cameră.

Așa de pildă, d. Carp s'a lăudat grozav, în ultimul său discurs, cu „blîndețа sa occidentală“, în ce privește raporturile politice de la partid la partid.

Pretenția șefului junimiștilor e cel puțin curioasă. Blînd d. Carp cu opoziția! Poate a vrut să zică neputincios, ceea ce e cu totul altceva.

Cît despre „blîndețea occidentală“, ea seamănă cu bunătatea acelui drept, care pentru a dovedi cît de îngeresc este sufletul său, a consimțit ca unui osîndit pe nedrept, să i se dea supliciul streangului, în loc de al rugului.

Dacă n'ar fi de cît sălbătăcia nemai pomenită, de care d. Carp a dat dovadă în afacerea tramvaielor și încă fostul președinte de consiliu ar trebui să înțeleagă că este ridicol să mai stăruiască asupra unei pretinse moderațiuni, care chiar cînd a avut-o era interesată și nici de cum firească. Ce să mai zicem despre faimosul „program de luptă“ preconizat de amicii d lui Carp, precum și de politica „cu nebunii?“. Sunt și acestea tot dovezi de „blîndeță occidentală“?

Ursita oamenilor mari

Un proverb de pe coasta Dardanelelor zice că pe catîr, turcul îl chiamă la nuntă ca să care apă cu sacaua...

Proverbul acesta mi l-au amintit regulat, cîte-va misiuni, de care d. Delavrancea s'a achitat în totdeauna în mod fericit.

Cînd a fost, mai anii trecuți, ca un scriitor, de extracțiune superb de modestă, să zică, despre d. Gh. Gr. Cantacuzino, că boier de neam mare, este orator viguros și că domină nația cu extra-ordinarele-i însușiri—rolul acesta plin de demnitate l'a îndeplinit d. Delavrancea cu desinteresata-i sinceritate și cu acea convingere care l'a făcut, neclintit, soldat de credință al tuturor cauzelor mari.

Și acum, cînd Senatul conservator plătește tîrziu, o mare datorie de pietate față de memoria aceluia care a fost Barbu Catargi, sarcina de a face panegiricul uriașului defunct trebuia fatalmente, să revie domnului Delavrancea.

Și 'și a îndeplinit-o cu sinceritatea și cu convingerea, cari la d. Delavrancea nici nu se mai cercetează. Zici: Delavrancea—ai zis: credință adîncă, convingere pătimaș înfiptă în fundul cel mai tainic ai inimei.

Și ast-fel Senatul conservator a votat tîrziu dar cu entuziasm, fondul necesar pentru fixarea în bronz a figurei marelui romîn — pe temeiul înflăcăratei expuneri, de motive a urmașului său credincios, care despre Lascar Catargi scria că este „înzilit în rele“.

Cînd, probabil după propunerea d lui Toncescu, va fi să se imortalizeze, în viață fiind, cugetătorul profund și capul școalei cum că partidul conservator trebuie să guverneze, cît o putea și cum o putea—atunci, ca în toate ocaziile solemne, cîntăreț al virtuților neasemuite ale celui de pe monument va să fie, negreșit, d. Delevrancea, care în avîntul convingerei, nu va pregeta să coboare pe stîncile golașe ca să aducă flori rare pentru a încinge fruntea Cezarului, pe care oamenii de rînd, aici pe pămînt, l'au luat, pînă la lumina pe care a împrăștiat-o trubadurul, drept un biet „Nebun al Regelui“.

Oamenii au soarta lor, hotărîtă fără ei dar pentru ei. Fostul ministru de lucrări publice e ursit să nimească lumea cu statornicia sa în credință.

OAMENI ȘI LUCRURI

Egali în fața morței...

Catastrofa „Titanicului“ are și va avea numeroase epilogari. Intre acestea fu și înmormîntarea miliardarului Strauss,—căreia, după spusa unor telegrame, i s'a dat la Londra caracterul unei manifestații populare.

E un nume care a devenit universalmente simpatic, pentru că bătrînul Strauss s'a arătat eroic. N'a voit să ocupe nici un loc în bărcile de salvare fiind de părere că locurile trebuie rezervate numai femeilor și copiilor. Atunci s'a petrecut un alt gest și mai sublim: femeea bogatașului a părăsit barca și a preferit să moară împreună cu barbatul ei.

Toate mărturiile depuse înaintea comisiunii de anchetă a Senatului american cuprind depuneri privitoare la acest important detaliu: luat-o cine-va loc în barcă în dauna unei femei?

Ofițerii cu deosebire caută să probeze că n'au uzurpat nici pentru ei asemenea locuri,—nici n'au îngăduit altora să facă acest lucru. Unul însă, mai sincer, mărturisia că a salvat toate femeile de pe bord, afară de cameriste, bone etc...

Iată un cavalerizm convențional, care cam frizează cinismul. Dacă e vorba să se prefere femeile,—de ce oare numai acele bogate?

Dar, după cum spuneam într'o cronică anterioară, însăși chestiunea intăietății e discutabilă. O publicistă engleză Lady Laura Abercomvay pune în Daily Mail“, această problemă în discuțiune cu multă franchețe.

„Nu cunosc originea frumoasei tradițiuni, dar cred că e datorită vremei cînd femeile nu știau de loc să înoate; dar pe atunci ele și călătoreau foarte puțin.

Astă-zi însă lucrurile stau altminteri și, cu lungile călătorii pe ocean, șansele de scapare nu mai atîrnă de știința înnotului. Și cînd e vorba de viața însăși, e un sacrificiu care nu se poate cere numai sexului tare, ba chiar sexul slab n'ar trebui să-l primească.

Numai copiii trebuie preferați, pentru că reprezintă viitorul. Dar femeea văduvită e pusă într'o stare socială de inferioritate.

De ce dară să se pună atîta preț pe viața ei salvată? Par'că ar fi mai drept să se întîmple contrariul...

De ce dar, într'un naufragiu, să fie femeea mai curînd scăpată? Poate pentru-că și-a expus viața născînd copii? Dar pentru aceasta noi nu cerem plată; e o jerfă pe care o aducem cu mulțumire societății.

Viața soților, a fiilor ne e nouă mai scumpă de cît a noastră.

...Ce drept au ofițerii de a opri salvarea barbaților, de a despărți pe soți, făcînd loc în bărci femeilor înaintea barbaților, de a decerne dreptul la viață și a osîndi la moarte? Acelaș drept vrem pentru toți! Intăiu copiii; pe urmă să nu se dee loc părerei că barbatul întrece spiritul de sacrificiu al femeei, nici curagiul ei. In catastrofe ca acea a Titanicului cerem dreptul să murim pentru acei cari ne sunt dragi, ori să împărtășim destinul lor, ori care ar fi“...

Frumoase cuvinte și vrednice de admirat. Dar ele sunt scrise pe.... uscat. In groaznicele clipe ale dezastrului concepțiile de datorie sunt însă diferite și jertfa în favoarea femeei trece încă drept o înaltă virtute umană, drept cavalerism.

Rodion

Vînzătorii de alcool

O actualitate socială. — Bucuria zgomotoasă. — Literatura spirtoaselor.— Un studiu de meditat.— Cifre de mortalitate.— Victima sa proprie.

Zilele aceste vînzătorii de spirtoase au fost la ordinea zilei în țară la noi. Pe cale de circulară ministerială li s'a dat —ori li s'a înnapoiat—un „drept“ pe care-l reclamau de atîta vreme și cu o energie vrednică de cauzele bune; dreptul de a vinde spirtoase propriu zise, nu numai băuturi ca vinul și berea.

S'a putut ceti în ziarele din Capitală știri despre entuziaste manifestații, despre retrageri cu torțe, organizate cu această ocaziune și poate n'ar fi fost rău dacă vre-un observator psiholog se încumeta să prindă, sub o formă literară durabilă, momentul acesta de veselie generală, momentul „istoric“ în care negustorimea și a redobîndit unul din avantagiile la care avea cuvinte ca să țină.

Literatură—dintr'un asemenea epizod? se va întreba cetitorul mirat. Și cu drept cuvînt. Noi nu posedăm propriu zis, o literatură a băuturii, o literatură al alcoolului.

Nici măcar poezia populară nu abundă în producțiuni poetice brodate pe tema fecundă a exceselor alcoolice. Literatura... orășenească nici ea nu închină din cale afară mult în slava modernei ambrozii,—alcoolul.

Cel mult în cinstea vinului găsim un număr de strofe în operile poeților noștri, începînd de la „garafa pîntecoasă“ a lui Eminescu, pînă la idilele duioase ale lui „Laie Chioru“, eroul lui Goga, trecînd prin puținele anacreontice ale lui Coșbuc...

Dar se va zice, avem atîtea nuvele și schițe ale d-lui Sadoveanu, în care alcoolul și alcoolismul joacă un rol esențial. Fără îndoială,—dar nicăiri nu ne întîmpină o notă *în favoarea* băuturii; din potrivă,—se depîng urmările exceselor, se zugrăvesc victimele pe care le urmărește scriitorul în porniriile lor criminale.

O literatură însă de idealizare a băuturii nu avem. Nimeni nu ne-a slăvit vițiul ori dragostea băuturii în tonul în care a facut-o bună oară, Baudelaire. Marele poet după ce descrie toate mulțumirile ce poate gusta un suflet solitar, crede că tot bătura e mai presus de toate, mai dătătoare de noroc de cît toate:

Tout cela ne vaut pas, ô bouteille pro-
(fonde,
Les baumes pénétrants que ta panse fé-
(conde
Garde au coeur altéré du poéte pieux.
Tu lui verses l'espoir, la jeunesse et
la vie,
— Et l'orgueil, ce trésor de toute gueu-
(serie,
Qui nous rend triomphants et semblables aux Dieux.

Trebue însă să adăogăm că marele poet nu cîntă de cît vinul în faimosul ciclu intitulat „Le Vin“,—nu alcoolul, nu băutura de ori ce soiu.

Există însă, ori cum, o literatură de idealizare a băuturii și a vițiului în orient, ca și in occident.

*

Dar mai interesantă — mai utilă în tot cazul de cît aceasta — e literatura cealaltă, acea care studiază înrîurirea alcoolului asupra vieței obștești, asupra societății omenești. Contribuțiani noui vin să îngroașe cunoștințele și să mărească domeniul aplicațiunii lor.

Bună oară nu e fără interes să aflăm dintr'o recentă cercetare a doctorului Lucien Jacques că victima cea dintăiu a alcoolului este... cîrciumarul însuși.

Vînzătorul de rachiu care, zi cu zi, pe nesimțite și fără socoteală înghite rînd pe rînd cîte un păhărel, plătește înaintea altora tributul tragic al morții. Nu se îmbată, poate, nici odată; dar mai curînd încă de cît bețivul clasic,

el sufere consecinţele unei lente şi cronice intoxicări cu etil, de şi — judecînd după portretele literare — crişmarul este un tip robust, viguros, rezistent.

Iată, după doctorul Jacquet, oare cari statistici, din viaţa Parisului.

Din 1000 indivizi adulţi, între 30 şi 49 de ani mor 36 pe an.

Din 1000 cîrciumari, între 30 şi 49 ani, mor 47 pe an.

Disproporţia e flagrantă.

Serviciul statistic elveţian este mai documentat.

Din 1000 indivizi adulţi, între 30 şi 49 ani mor 25.

Din 1000 cîrciumari între 30 şi 49 ani mortalitatea se urcă la 42.

In această din urmă proporţie ftizia intră cu un contingent considerabil.

Pentru 1000 aduiţi, bărbaţi, 7.30 mor de tuberculoză.

Pentru 1000 cîrciumari acea proporţie se urcă la 14 19.

Documentaţia statistică a Angliei permite să luăm cunoştinţă despre mortalitatea diverselor profesiuni şi acolo găsim pe debitanţii de spirtoase în fruntea listei. Numai otrăvirea cu plumbul — într'o ţară industrială ca Anglia — şi accidentele ating cifre mai mari.

Un număr de 61.215 adulţi a suferit o mortalitate anuală globală — 1000.

Iată cum e reprezintată ftizia pulmonară, după profesiunile în acea cifră globală :

Clerici	67
Cultivatori	79
Medici	105
Invăţători	111
Pescari	114
Cifră globală	185
Cîrciumari de districte	314
Muzicanţi ambulanţi	321
Lucrători de docuri	330
Servi de cîrciume (districte agricole)	352
Servi de cîrciume (districte industriale)	357
Salahori	384
Negustori ambulanţi	443
Cîrciumari în Londra	448
Servi de cîrciume în Londra	607

După atari cifre convingătoare e lesne de priceput în ce direcţiune tind să concludă argumentele doctorului Jacques. Contactul permanent cu alcoolul creînd apucături de alcoolism cronic, prepară terenul unei cumplite mortalităţi.

Acei negustori de plăcere şi de uitare, vînzătorii de veselie şi de expansiune sunt nu numai, ciocliii sociali ai altora dar — înainte de toate — duşmanii lor proprii. Iar cîntecele ce răsună în cîrciumele lor, cu toată aparenţa de veselie, sunt mai curînd cîntări funebre ce prezic ruina şi sfîrşitul...

Cîrciumarul de specia pomenită e cea dintîiu victimă a pernicioasei băuturi.

As.

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru —

— O iniţiativă lăudabilă —

Infiinţarea unui muzeu istoric naţional romînesc.—Iniţiativa „societăţii pentru cultura şi literatura romînă.—Lansarea unui apel către romînii posesori de documente şi obiecte vechi de artă.

Cernăuţi 14 Apritie.—In mijlocul unor frămîntări politice din cele mai înverşunate dintre romîni, societatea pentru cultura şi literatura romînă din Bucovina, s'a gîndit la o chestiune naţională dintre cele mai vajnice pentru acest popor, care realizîndu-se, va forma o icoană vie, o oglindă magică a trecutului istoric romînesc al acestui petec de pămînt.

E vorba ca să se înfiinţeze în Cernăuţi un muzeu istoric-naţional, care să adăpostească toate documentele şi obiecte vechi de artă, existente pe la mai mulţi particulari. Iniţiativa a luat-o asupra-şi această societate, care speră că în curînd, să vadă înfăptuindu-se această nobilă idee ce preocupă de decenii pe cei mai distinşi bărbaţi, cu tragere de inimă pentru poporul romîn care pe zi ce trece, tot îşi perde origina istorică, şi care din cauza vitregia timpurilor, pînă în prezent, n'a putut fi realizată.

Ideia e lăudabilă şi cu siguranţă posesorii de astfel de obiecte istorice, nu vor perde ocaziunea şi vor contribui cu toată dragostea, la rîdicarea unui măreţ templu istoric romînesc, care să reamintească urmaşilor adevărata lor origine şi existenţa geniului romînesc din vechime.

Iată apelul emis de „societatea pentru cultură" către întreg poporul bucovinean :

„Societatea pentru literatura şi cultura romînă din Bucovina înfiinţează „o secţiune istorică" împreunată cu un „muzeu naţional". Secţiunea aceasta va cuprinde toate documentele din ţară privitoare la istoria şi datinele poporului romînesc din Bucovina, iar muzeul naţional obiecte antice şi de artă, lucrări vechi şi nouă ale industriei casnice din ţară, fie ele de lemn, de metal sau din alte materii, în fine toate felurile de obiecte, cari stau în legătură cu istoria neamului romînesc din Bucovina.

Secţiunea istorică şi muzeul naţional are de scop să alcătuiască din documentele trecutului istoria *adevarată şi nefalsificată* a neamului nostru din Bucovina şi să pună în vederea scrutatorilor activitatea publică şi particulară a Romînilor bucovineni, arta lor, iscusinţa, deprinderile şi datinele lor moştenite dela strămoşi. Nici o parte din pămîntul vechei Moldove nu cuprinde atîtea documente şi obiecte de valoare naţională ca Bucovina, dar ele zac împrăştiate în toate unghiurile ţării şi sunt prin urmare greu de aflat şi de consultat. Lăzi întregi pline de hrizoave, urice, zapise, cărţi de judecată, hotărnicie, mărturii, învoeli, adiate, danii şi alte obiecte vechi zac de sute de ani prin locuinţele Romînilor, fără ca ei să a ai aibă trebuinţă de ele, dar şi fără să fie cunoscute şi căutate de cărturarii romîni. Cele mai multe din aceste documente şi obiecte se află la Muntenii noştri, apoi la proprietarii mari şi mai ales la Mazilii şi Răzeşii din Bucovina, în fine în vechea Suceavă, Siret, Rădăuţi şi Cernăuţi şi toate au pentru vechile noastre instituţiuni o valoare nepreţuită, dar se pierd pe zi ce merge şi mare parte intră în mîni străine spre paguba noastră naţională.

Romîni din Bucovina! Documentele din trecutul nostru, numai atîta timp vor fi scutite de peire şi întrebuinţate în folosul nostru cît timp vor fi ele în posesiunea unui institut romînesc de cultură precum este Societatea din Cernăuţi. Trimeteţi-le deci acestei Societăţi şi ea va deveni astfel *Arhiva pentru istoria neamului românesc din Bucovina.* Şi dacă nu a-ţi putea dărui Societăţii astfel de documente, atunci trimiteţi originalul ca să fie copiat întocmai şi păstrat în Arhivă, iar originalul vi se va înapoia.

Societatea are de gînd să publice toate documentele ca astfel să le facă accesibile întregului public romînesc, iar obiectele de artă şi industrie românească vor fi expuse în localul societăţii în Cernăuţi.

Numele trimiţătorilor vor fi publicate prin ziare."

Gama

EXTRAS

din memoriul asupra conferinţelor generale ale corpului didactic primar din Iaşi

de

Victor Munteanu

La sfîrşitul conferinţelor didactice ale corpului didactic primar din judeţul Iaşi, s'a luat hotărîrea în anul acesta, de către cei cinci preşedinţi de secţie şi inspectorul circumscripţiei, ca să se coordoneze lucrările şi concluziunile luate, pentru a se putea astfel închega într'un tot ideile generale stabilite asupra chestiunilor puse în discuţia conferenţiarilor. Preşedinţii celor 5 secţiuni, în urma discuţiunilor avute, au delegat pe unul din ei, d. Victor Munteanu, să alcătuiască un raport-memoriu în care să -menţioneze şi unele deziderate ale corpului didactic, in-tru ce priveşte, ţinerea acestor conferinţe generale.

Dăm mai jos, un extras din acest important memoriu, care a fost depus la inspectorat de către d. Victor Munteanu zilele acestea.

* * *

Trei chestiuni au fost obiectul discuţiunilor în conferinţele didactice generale ale corpului didactic primar în anul acesta :

1) *Calculul oral ;* 2) *Corectarea lucrărilor scrise ;* 3) *Indrumări metodice în tratarea dessmnului.*

Aceste trei chestiuni au fost urmate după discuţii teoretiee, de lecţiuni practice.

1. Calcul oral

In legătură cu scopul şi importanţa acestui calcul s'a lămurit bine confuzia ce se face de unii între calculul mintal şi oral. Calculul mintal fiind comun şi calcolului scris şi celui oral.

S'a lămurit asemenea confuzia ce se făcea între problemele rezolvite oral şi analiza matematică a unei probleme.

Calculul orai poate să aibă alt mers de cît cel în scris, însă metodele orale să nu fie împinse prea departe, că nu toate regulile aritmetice pot fi precedate în scoaterea lor de calcule orale.

Prin metodele orale mintea omenească urmează de obiceiu altădrum în calcule mai uşor de reţinut, dar mai greu de generalizat.

In gerere chiar calculatorii din memorie nu urmează totdeauna calea stabilită de aritmeiică.

Metoadele cunoscute în calculul scris convenţional, sunt aşa alese ca tocmai să simplifice calculul cît mai mult.

S'a observat că chiar la problemele date pentru calcularea cîştigului şi a pagubei la sută (lecţii practice ţinute în conferenţă) în resolvire, firul conducător nu se potriveşte la calculul oral, cu cel în scris.

Cu atît mai mult în alte chestiuni, cum e bunăoară înmulţirea şi împărţirea numerilor întregi, zecimale, fracţiuni ordinare, unde calea calculului oral nu e aceiaşi, ca în calculul scris.

In resolvirea problemelor, calculul oral să preceadă pe cel scris numai unde e posibil şi ca o gimnastică a minţei.

Calculul oral aplicat la o problemă cu numere mici poate servi ca fir conducător pentru o problemă analoagă cu numere mari.

In cl. I-a, cînd elevii învaţă cele dintîi noţiuni de aritmetică metoadele orale şi cele consfinţite prin scrierea convenţională a aritmeticei, se apropie una de alta şi se ajută. Cu cît însă ne rădicăm mai sus, în studiul aritmeticei, e de observat, că cu atîta una se depărtează de cealaltă ; căci bună oară o problemă orală de înmulţire sau de împărţire a două numere întregi, zecimale sau fracţionare, după cum am spus, se poate face în mai multe feluri.

Calculul oral în rezolvirea unei probleme trebuie aplicat şi ales atunci cînd elevii pot fi conduşi la rezolvirea problemei în acelaş chip ca metoda scrisă.

Calculul oral să nu fie împins prea departe, până a forma din copii nişte maşini calculatoare.

Pentru ca elevii să poată cîştiga abilitate în socoteala orală, trebuie să procedăm sistematic după cum ne indică îndrumările metodice ale practicianilor metodişti.

(va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Teatru francez.—Capitala ţării a arborat zilele aceste tricolorul romîn alături de acel francez. Prezenţa în Bucureşti a d-lui Paul Deschanel—cunoscutul scriitor şi om politic—ca şi a d-lui Felix Roussel, primarul Parisului au reamintit locuitorilor din „inima ţării", că au şi mari datorii de recunoştinţă şi strînse legături de origine cu Apusul latin.

Iată-ne acum cu două seri de teatru parizian,—cu adevărat parizian. O trupă despre care se zice, că e alcătuită din elemente distinse, avînd în frunte o artistă de primul rang ca d-na Jeanne Lyon, ne acordă favoarea a două reprezentaţii cu piese atrăgătoare.

E rîndul nostru, al iaşanilor, să facem o mică manifestaţie franco-filă, macar curat artistică, în timp ce Capitala îşi manifestă simpatiile politico-sociale pentru sora mai mare întru latinitate,—Franţa.

*

Teatrul Naţional din Capitală, a dat în anul acesta un excedent nemai pomenit la noi, de 123.000 lei.

Faţă cu excedentele tuturor teatrelor naţionale, ar fi vremea, credem, să se suprime orientalul bir de 5 la sută asupra trupelor străine.

*

Nu numai pentru ţara noastră anul 1912, aduce o comemorare dureroasă din partea Rusiei, ci şi pentru franceji.

E vorba de centenarul nenorocitei campanii a lui Napoleon I, cu trecerea Berezinei în urma retragerei dezastroase din faţa Moscovei.

Rusia e în anul glorioaselor... amintiri. Pacat că vine curînd a zecea aniversare a războiului cu Japonia...

*

In tabloul de mai jos prima coloană arată numărul aparatelor telefonice din oraşele respective ; a doua coloană arată ce proporţie de locuitori corespunde fiecărui aparat :

Stockholm	72.000	4.7
Kopenhaga	45.000	11.4
Christiania	16.000	14.2
Stuttgart	16.000	15.5
Berlin	122.500	16.6
Berna	4.300	18 3
München	27.000	22.1
Londra	172.000	26.3
Haga	8.000	36.1
Paris	75.400	36.7
Bruxeles	16.900	36.9
Budapesta	18.600	39.4
Viena	47.000	44 4
Petersburg	30.600	55.0
Roma	9.500	60.5
Lisabona	3.000	115.0
Madrid	3.500	155.0

Precum se vede capitala Suediei stă în fruntea tuturora.

*

STRUNA ZILEI

OM ŞI CÎNE

Consiliul comunal a adoptat propunerea d-lui dr. Buzenchi de a se stîrpi cînii prin stricnină, spre mai mare siguranţă.

Ştire.

Cîni, luaţi aminte bine
Ce mîncaţi şi de la cine..
Lapte bînd, mînetnd slănină
Veţi găsi în fund... stricnină.

INFORMAŢII

❑ Privitor la zvonurile de concentrare, confratele *la Roumanie*, publică următoarea notă spirituală :

Mai multe ziare au anunţat că o concentrare conservatoare ar fi avut loc. Unele din acele ziare au dat chiar şi o listă ministerială.

Persoane în curent cu mersul politicei, au ştiut prea bine, că nimic nu era adevărat în toate acele colportagii. Ţinem să declarăm aceasta pentru persoanele care nu sunt în cureni cu mersul politicei.

Dînd cea mai formală desminţire acestor svonuri, ne explicăm uşor obîrşia lor ; Publicul, pe care nu l poţi induce uşor în eroare, a înţeles că ministerul Maiorescu nu poate fi de cît un prolog sau epilog. Inchipuindu-şi că acest minister ar preferi să fie prolog, publicul nerăbdător, cere ca spectacolul să înceapă şi primeşte cu încredere pe acei care anunţă rîdicarea cortinei.

❑ Ni se scrie : Cu prilejul înmormîntărei mult regretatului dr. Leon Sculy, venise la cimitirul *Eternitatea* foarte multă lume şi cum mulţi erau obosiţi, se pusese, spre a se odihni, pe iarbă şi unii pe soclurile grilajurilor din jurul mormintelor. Nu sosise încă cortegiul funebru, cînd la un moment dat apare pîrgarul tîrgului, Iancu Stamatiu, tolănit în trăsura Comunei, şi cu un glas de stentor începu s'apostrofeze publicul că profanează mormintele, iar pe bietul intendent l-a dojenit că permite asemenea sacrilegii. Eram martor ocular şi cu regretul în suflet am plecat desgustat de pe bancă, ca să nu mai asist la asemenea scene provocate fără nici un motiv bine cuvîntat, de un.... pretins „asanator al profanărilor".

Cred că cc. Iancu nu pricepe ce vrea să zică profanare, şi ar folosi mult dacă s'ar înscri, cu începere de la Sept. a. c., la şcoala de corecţie, unde cel puţin va învaţa manierele de *bună cuviinţă* faţă cu publicul, şi mai a'es ca *edil nechemat* va profita în viitor să ştie cum să se poarte în faţa obştiei, cînd din pacate şi-ar mai pune candidatura *cu ajutorul celor din opcina clubului bizantin.*

Hai la şcoala de corecţie, cc. Iancule ca să devii mai manierat, ori lasă Primăria în pace, şi te ţine numai de negustoria cu lemne şi mangal.

❑ D-na Rozalia Ghibănescu institutoare la şcoala No. 8 Iaşi, a obţinut un concediu de la 29 Mart şi până la 21 April, fiind suplinită de d-ra Natalia Florescu.

❑ D. Gh. Teodoru, institutor şi director la şcoala de băeţi din Tg. Frumos, a obţinut un concediu de o lună, fiind suplinit de d-ra Raluca Batist.

❑ Un nou caz de anghină difterică, s'a constatat azi în localitate.

❑ Muncitorii din Iaşi vor serba 1 Mai, Duminică în 22 Aprilie printr'o întrunire publică în sala Pastia, la orele 3 p. m.

Seara va avea loc o serbare cîmpenească, la grădina Zimbru.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 18 Mai 1912 ora 11 a. m. se va ţinea in localul Primăriei licitaţie orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra Comptabilităţei Publice pentru vinderea următoarelor locuri proprietatea Comunei.

1) Două parcele în suprafaţă de cîte 2403 metri patraţi situate în str. Tăetoare, licitaţia va începe dela 1,20 lei m. p. garanţia 100 lei.

2) Locul în suprafaţă de 658,12 m. p. situat în str. Nicolina între proprietăţile cu No. 38 şi 40, licitaţia va începe de la 5 lei m. p. garanţia 200 lei

3) Locul în suprafaţă 281,34 m. p. situat în strada Dubalari lîngă proprietatea Domnului Ilie Ivănuţă

Licitaţia va începe de la 0.30 bani pe m. p. garanţia lei 25.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile locurilor se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 8353 16 | 29 April 1912

❑ „Banca Ipotecară" înfiinţată de curînd, a început a funcţiona şi representanţa pentru Moldova a fost încredinţată „Băncei Moldova" din Iaşi.

Noua Bancă face ipoteci şi în rangul al doilea precum şi cu amortizări.

❑ Societatea „Tinerimea Romînă" din Bucureşti, a adus astă-zi la cunoştinţa direcţiunilor şcoalelor secundare din Iaşi, de fete şi de băeţi, că va ţine concurs, între elevii şi între elevele şcoalelor secundare, la Romînă, Religie şi Istorie.

Concursul va avea loc în localul liceului Lazăr din Capitală : dimineaţa, de la orele 9, pentru băieţi, după prînz, de la orele 2, pentru fete.

Transportul şi întreţinerea vor fi gratuite.

❑ G. Nicolau, fost perceptor în Trg. Frumos, dat judecăţii pentru delapidare de bani publici şi distrugere de registre, a fost condemnat de tribunal la trei ani închisoare.

Astă-zi, în apel, la s. II, pedeapsa a fost redusă la un an şi jumătate.

❑ Casa Centrală a meseriilor a cerut telegrafic Simbătă seara secretarilo comptabili ai corporaţiilor să înainteze prin Banca Naţională sumele incasate de la timbrele vîndute prin ateliere.

D. inspector I. Stroja a expediat suma de 2850.

❑ După calculele făcute de către comitetul confecţiilor în localitate, numai această corporaţie ar urma să facă încasări anuale de 140,000 pînă la 150,000 lei pe an, de la patroni, lucrători şi ucenici mai mari de 16 ani.

❑ Consiliul sanitar superior, se ocupă actualminte, cu elaborarea unui nou regulament, privitor la autopsiile medico-legale.

❑ Joui va avea loc prima şedinţă, a comisiunei, aleasă de consiliul de higienă, pentru a studia chestia defectuositaţei canalurilor oraşului.

❑ D. Beldiman, ministrul ţărei, la Berlin, a cerut lămuriri, asup a proectului comunei Iaşi de a rîdica o fîntînă monumentală, în strada Alexandri.

❑ Concursul de interni, la Spitalele Sf. Spiridon se termină astă-zi.

Mîine se va da rezultatul.

❑ Orele de consultaţii la spitalul de copii „Caritatea", vor fi pe viitor, între 10—12 a. m.

❑ Azi s'a ţinut la prefectura de judeţul, licitaţie pentru darea în exploatare a pădurei Sineşti.

S'a adjudecat cu 900 lei hectarul, asupra d-lui Richard Stopfer.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce :

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.00
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burduşele	kg.	2.60
Urdă dulce	»	1.80
Caş şi urdă		1,40

— De asemenea, cu începerea de la 0 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri aturale cu preţuri populare şi anume :

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Unele ziare au anunțat, că întrevederea de Duminecă seară, dintre d-nii Const. Arion și N. Filipescu—întrevedere care ar fi avut loc imediat ce cel dintîi s'a reîntors de la Sinaia—ar fi avut de obiect chestia concentrărei conservatoare.*

Adevărul este, însă, cu totul altul. Discuțiunea între ministrul de interne și fostul ministru de rezboiu a rulat în privința dosarelor de la 1907, luate de d. Filipescu, odată cu pleecarea d-sale din minister.

M. S. Regele inzistă ca acele dosare să fie restituite, iar d. Filipescu pînă acum refuză cu îndărătnicie de a saitsface dorința Suveranului.

Fostul ministru de rezboiu a găsit și o formulă, întru justificarea refuzului său.

— „Diferența dintre procedeul meu și acel al d-lui Brătianu, spune d. Filipescu, este că pe cînd d. Brătianu nu voia ca nici guvernul ce-i va succede să nu cunoască cuprinsul dosarelor de la ministerul de interne, eu, din contra, am luat dosarele de la ministerul de război, pentru ca să le asigur cea mai largă publicitate".

❑ *Este în afară de ori ce îndoială că paternitatea ideei unui guvern Maiorevine în întregime d-lui Nicu Filipescu.*

Ce a urmărit, însă, d-sa, prin acest minieter și modul cum s'a alcătuit el, dovedește încă odată adînca filosofie a zilcătoare, că socoteala de a casă nu se potrivește cu cea din tîrg.

D. Filipescu voia un minister Maiorescu pentru a realiza anumite scopuri politice—și cînd colo, ministerul Maiorescu este prizonier d-lor Carp și Marghiloman; d. Fitipescu voia în minister pe d. Const. Hiotu și Mihail Deșliu, și s-a trezit cu Pangratti și Argetoianu, — cu cel dintăi nici nu vorbește, d. Filipescu vroia o transacție cu liberalii, pentru ca astfel să ajungă a despărți pe d. Brătianu de d. Take Ionescu și iată l pe d. Arion pornind noi procese în contra societății tramvaiului.

Cu astfel de succese à la Pirus lesne se poate înțelege de ce nu este posibil să se vorbească astăzi despre o unitate de vedere în lagărul guvernamental.

❑ *Colegiul electoral monahal al eparhiei Moldovei, a fost convocat pentru 25 Aprilie, spre a alege un reprezentant în consistoriu loc rămas vacant prin demisia arhimandritului Veniamin Piticariu care a părăsit demnitatea de superior al Mînăstirei Rîșcă.*

❑ *Joi, la orele 10 dimineața comitetul ales pentru organizarea serbărilor, cu prilejul desvălirei statuei lui Vodă Cuza, se întrunește la palatul mitropolitan, sub prezidența I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.*

Comitetul va alege un comitet de acțiune, care la rîndul sau va alcătui programul.

Acest program va fi apoi supus aprobării adunărei generale, care va avea loc în sala Primăriei.

❑ *După cum am anunțat, Vineri se întrunește consiliul facultății de medicină, pentru a recomanda un suplinitor la catedra de clinică chirurgicală, rămasă vacantă prin moartea mult regretatului dr. Sculy.*

Se crede că d. dr. Bălăcescu va fi recomandat ca suplinitor.

Se poate însă, că în conformitate cu noua lege, d. dr. Bălăcescu să fie recomendat chiar ca profesor titular.

❑ **Depunerea autorilor furtului automobilului.**

Am aratat ieri, că cei patru tovarăși, autorii furtului automobilului din garajul Leonida, au fost citați la parchet. S'au prezintat numai trei: Camil Gircineanu, Marcel Hotineanu și C. Teodorescu, șofeur—al patrulea—șoferul Petrescu, fiind dispărut, de oare ce este urmărit și ca dezertor din armată.

Cei trei tovarăși, interogați sumar de primul procuror, au fost trimiși apoi la instrucție, cu art. 45 c. p. Afacerea a fost repartizată la cabinetul d-lui jude instructor Bușilă, care după ce a cercetat afacerea, a lansat mandate de arestare contra tuturor.

Tribunalul s. II va avea să se pronunțe mîine asupra confirmării mandatelor.

Șofeurul Petrescu este urmărit de poliție.

❑ **In ziua de 5 Mai va avea loc, pe platoul Copoului, o bataie cu flori, din inițiativa unui cerc milităresc, în fruntea căruia se afla d. colonel Călinescu comandantul regimentului 7 de roșiori.**

❑ **In chestia pașapoartelor, prefecturile vor primi mîine o nouă circulară în senzul că acei cari au satisfăcut obligațiunilor militare, să obție pașapoarte fără să depună și celelalte dovezi cerute de regulament și fără ca să fie nevoe de aprobarea ministerială.**

❑ **Un al doilea post de medic primar al ospiciului Socola din Iași, a fost creat prin noul budget al Spiridoniei.**

❑ **A fost amînată pentru astăzi Marți, pronunțarea Casației în recursul privitor la trusturi.**

❑ Un corifeu carpist, care a așteptat în zadar ani și ani, pentru ca să ocupe un fotoliu ministerial, spunea acum cîte-va zile într'un grup de oameni politici:

— *„Mă las de carpism și mă duc la intelectuali puri. Asta de cînd am văzut că intelectualii susțin din răsputeri pe Dumitrie Grecianu la ministerul de instrucție".*

❑ Dl. C. Cerkez, președintele camerei de comerț, fost delegat al ministerului la constituirea breslelor, va pleca mîne sară la București și putem afirma din sorginte sigură că va duce cu d-sa constatări foarte pesimiste cu privire la atitudinea meseriașilor din localitate, în ce privește aplicarea noucі legi care se arată, din zi în zi, mai impracticabilă.

Principalele nemulțumiri se referă la cotizațiile excesive în raport cu beneficiile acordate meseriașilor, insuficiența funcționarilor numiți fără a se ținea seamă de dorințele comitetelor, ci numai după recomandațiile politicianilor locali, lipsa unui statut care să permită breslelor și corporațiilor a-și asigura puținele drepturi ce li se acordă prin lege, în special dreptul comitetelor de a-și organiza casa de ajutor și serviciul medical, contrazicerea între unele articole din lege, întîrzierea inexplicabilă a regulamentului și celelalte.

O grevă a unei părți din meseriași și chiar a unor comitete de bresle se poate prezice cu siguranță în localitate.

❑ Consiliul de război al corpului IV a fost convocat să se întrunească în zilele de 25, 26, 27 și 28 Aprilie, avînd a judeca procese de grade inferioare și pe locotenentul în rezervă, care nu s'a prezintat la manevre.

❑ Din Piatra N., ni se scrie, că potițaiul C. Șoarec a intentat pînă acum procese de contravenție consilierului G. Miletineanu, de și acesta este protejatul prefectului Bogdan.

Lupta între poliță și prefect este un vechiu apanaj al provinciei.

❑ Batalionul 4 de Vînători, părăsește Iașul în dimineața zilei de 21 Aprilie, spre a se duce la Sinaia.

❑ Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprilie (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

❑ Mîine seară, Mercuri, are loc în București, sala Opler, banchetului pe care partidul social-democrat îl oferă d-rului Rakowski.

Organizatorii banchetului au avut atenția și să invite redacția noastră ca să fie reprezintată la banchet.

Vom fi cu inima la acea serbare, căci ea se dă chiar pentru triumful dreptății.

❑ Principele Gr. Sturza, care se afla la moșia Păușești a căzut greu bolnav.

Domnul profesor d-tor Riegler a fost chemat ieri la patul bolnavului.

❑ Trib. s. II-a s'a pronunțat astăzi, admițînd cererea d-nei Ernestina Fischer, de a se pune sub consiliu judiciar, pe fiul ei David Fischer.

Tribunalul a numit consiliu judiciar pe avocatul Vasile Constantinescu, fixîndu-i un onorar de 200 lei lunar.

❑ Cel mai interesant și mai senzațional program din întreaga stagiune, se reprezintă astă seară Marți la cinematograful Pathé Freres din sala teatrului Circ Sidoli „Dama cu Camelii", nemuritoarea scriere a lui Alex. Dumas-fiul, a fost excelent adaptată și celebra tragediană franceză, d-na Sarah Bernhardt, a dat concursul ei în interpretarea rolului principal, al Margaretei Gauthier.

Celebra artistă apare înaintea noastră în toată grația ei, în eternul ei surîs și în nemărginitul ei farmec. Cei mai mari recensioniști teatrali recunosc că „Dama cu Camelii" se încarnează atît de bine în Sarah Bernhardt, că se întrupează cu tragediana însăși și nefericita Margareta Gauthier rămîne veșnic tînără prin această artistă fără de seamăn.

Și atîta de bine știe să interpreteze acest rol, că piesa n'a suferit întru nimic din cauza mutizmului.

„Am înțeles'o mai mult de cît ori cînd" scrie un ziar parizian: „după scrisoarea ei cînd părăsește pe Armand Duval, după emoțiunea sfîșiitoare a sacrificiului ei, și după dragostea fără seamăn pentru Armand. Brațele ei întinse, sărutul ei aruncat celui ce nu mai este, fuga ei în ezitare, nesigură, vorbesc îndesjuns, sunt momente cari ne arată cel mai greu sbucium al unei inimi de femee și dovedesc mai mult că pînza miraculoasă nu are nevoe de cuvinte".

Noul program de astă seară cuprinde apoi: Serbarea primăverei în Svițera —Joc periculos, film danez (2 părți)— Tîndală vînător alpin, scene comice,— etc.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 17 Aprilie

Primarul Parisului la București

București.—D. Roussell, primarul Parisului, a sosit aseară în București.

I s'a făcut o primire grandioasă.

Mii de oameni așteptau la gară.

In dealungul drumului stationau alți mii de oameni, cari au aclamat pe distinsul oaspe.

Azi a avut loc o recepșie la Primărie în onoarea d lui Roussell.

Serata la d. Take Ionescu

București.—Aseară a avut loc o serată la d. Take Ionescu, în onoarea d-nei și d-lui Deschanel.

Poliția din București și Cinematografele

București.—Poliția din București a oprit reprezentarea la teatrele cinematografice, a filmelor reprezentînd scene despre luptele cu bandiții automobiliști din Paris.

Poliția va opri ori ce fel de filme, cu atari subiecte.

Guvernul Turcesc și închiderea Dardanelelor

Constantinopol. — Ministerul de Interne a comnnicat azi ambasadorilor, că se găsește în imposibilitate de a redeschide Darnelele, cîtă vreme flota italiană se găsește în archipelag și amenință capitala.

Totuși, ținînd seamă de stăruințele ambasadorilor, guvernul va discuta din nou chestia în consiliul de mîine, Mercuri.

Alegerile comunale din Viena

Viena.—La alegerile municipale colegiul II au fost aleși 32 creștini sociali, 2 liberali, sunt 14 balotaje, anume; intra 9 creștini sociali și 9 liberali, intre 3 creștini sociali și 3 germani naționali, intre 2 creștini sociali oficiali și 2 creștini sociali independenți.

Pînă acum toate 49 mandate se află în mînile creștinilor sociali.

Măsuri preventive

Berlin.—S'a supus azi rechstagului un proect de lege privitor la cazurile de ciocnire de vapoare și la măsurile de ajutoare în caz de sinistru pe mare.

Programul noului minister Machiar

Buda Peste.—Parlamentul s'a întrunit spre a asculta programul noului minister. D. Lucacs a declarat că-și asumă proectele militare depuse de guvernul Khuen și va aduce la îndeplinire și reforma electorală—care trebuie să fie făcută în sens democratic și național acordînd un sufragiu universal care să dea satisfacție cerințelor claselor înaintate și să păstreze caracterul național al Statului ungar. In ce privește relațiile cu Croația, primul ministru a zis că regretă că ele au fost turburate; punctul de vedere al guvernului tinde ca Croația să formeze cu țările de coronă ungară o comunitate constituțională. Orice încercare de a desface aceasta, unitate violează integritatea siatului ungar și trebuie reprobată energic.

Lupte între tibetani și chineji

Imla.—Agenția Reuter află, că s'au dat lupte între Tibetani și chinezi la Lasg. Tibetanii au avut 900 morți, chinezii 300. Intr'o mahala de sud 1000 chinezi sunt încunjurali de mari forțe tibetane. Mai multe clădiri sunt în flăcări.

Turcia și mobilizarea în România

Constantinepol. — Poarta a fost informată de netemeinicia știrei despre mobilizări în România și Bulgaria.

Guvernul turcesc a primit asigurări, că guvernul grecesc nu va permite deputaților cretani intrarea în Cameră.

Un comunicat turcesc

Berlin.—Ambasada turcă de aici declară inexactă știrea ziarelor cum că două vase de comerț ar fi trecut Dardanelele cu toate că strimtoarea era închisă. Nici un vas n'a isbutit să treacă strimtoarea.

Oprirea unui vas grecesc

Craiova.—Agenția Reuter află că crucișătorul englez Minerva a arestat vasul grecesc Peloponesos care cerea să transporte la Pireu mai mulți deputați cretani aleși în camera greacă.

Furt de diamante

Zurich. — Din minele de diamante vine vestea, că tăetorii au furat diamante, în valoare de 14 milioane lei.

Hotărîrea marinarilor engleji

Liverpol. — Marinarii și fochiștii au hotărît să nu mai lucreze pe vasele unde s'ar afla chinezi sau neorganizați.

Arestările din Petersburg

Peterburg. — Noaptea trecută s'au făcut percheziții și arestări de lucrători și studenți. Poliția a interzis serbarea comemorativă a revoluției.

In fabrici numeroși lucrători s'au pus în grevă.

Accidentul aviatorului Vedrines

Paris.—Acidentul lui Vedrines s'a produs la 6 dimineața între Perre-fitte St. Sf. Denis. Starea lui e gravă.

Presa turcă și discursul lui Sasanoff

Constantinopol.— Intreaga presă rusă critică cu multă severitate ultimul discurs a d-lui Sasanoff, ministrul de externe rus, care a vorbit prea mult de Italia și prea puțin de Turcia.

Ziarul „Tanin" judecă mai ales cu asprime pasagiul din discurs cu privire la populația creștină din Turcia europeană, zicînd că asemenea cuvinte n'ar fi trebuit să iasă din gura unui ministru de externe rus.

In urma acestui discurs, Rusia nu mai poate vorbi de neutralitate.

In cercurile politice turcești, discursul d-lui Saranoff este de asemenea foarte viu criticat.

Mișcarea flotei italiene

Constantinopol.—Din ultimele telegrame sosita la ministerul de interne, rezultă că flota italiană s'ar afla lîngă Rodos, și ar fi pe cale a ocupa una din insulele din apropiere.

Știrea aceasta n'a produs nici o neliniște.

In cercurile oficiale turcești, se afirmă, că în caz eventual Italia ar plăti scump această incercare, de oare ce populația va opune o rezistență energică, si va duce o luptă de guerila, avînd pentru aceasta arme și proviziuni suficiente.

Inundațiile din Fălciu

București.—Prefectura de Fălciu, anunță că apele Prutului venind mari, au inundat numeroase sate.

S'au luat măsuri de apărare.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

2000 lei No. 21261, 36240, 56765, 31106, 57169, 48546, 25262.

1000 lei No. 32765, 52267, 46901, 30268, 35421, 23252, 45695, 39944, 52524, 6747.

500 lei No. 40141, 13617, 24329, 57539, 19530, 27260, 7467, 58154, 37298, 34768, 56337, 54443, 5442, 3483, 2682, 30161, 51330, 23929, 12978, 56358, 6222, 13042, 20176, 33764.

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d l Garabet Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

TEATRUL NAȚIONAL

Astă-zi Marți 17 Aprilie 1912

Se va juca

SYLVIE

OU

Le Curieuse d'Amour

Comedie în 4 acte de Abel Hermant

Mercuri 18 Aprilie 1912

Se va juca

Les amants de Sazy

Comedie în 4 acte de R. Coolus

Ultimele noutăți ale Teatrelor Pariziene

In ambele piese va juca D-na JEANNE LION

Apel către Ieșeni

Nu uitați că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică și bună și merită încurajarea Ieșenilor.

Fabricantul

CARTOFI ROZA

De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare și sămînță.

Se vinde și în detaliu până la 1000 Klgr.

A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mîrzescu 6, Iași.

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al școalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a școalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcționar" post-restant.

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase.

Primește comenzi, care se execută: prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Litografie ATELIER COMPLECT cu 2 prese, mare și mijlocie cu mai multe pietre, se vinde.

Adresa: V. Brăileanu,—Iași.

Inștiințare

Cunoscutul coupeur Alexandru H Renner, tînărul, și-a amînat plecarea în străinătate din cauza unor imprejurări.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

De închiriat și de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rîndari, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iași—Str. I. C. Brătianu 6

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

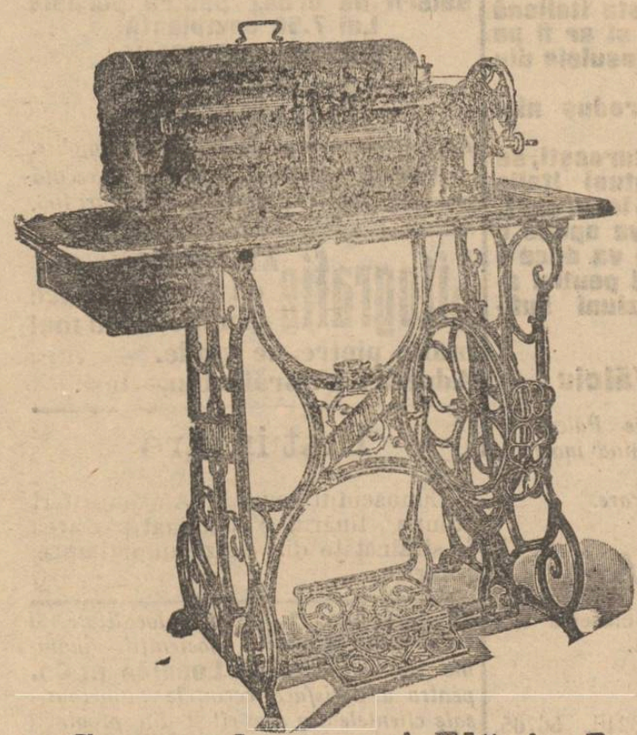

Biciclete BRENABOR

întrebuinţate de armatele din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

BI... TAPIS

Prix ...

R. GA...

2me quai de la Me...

PARIS

Envoi franco de Catalo...

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţuesc la **100 lei.** In realitate ‚**costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentatie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Orfană *de 21 ani, germană-americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari,** *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsătorească.*

Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIFBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și durerile cari* [illegible] *celor-l'alte remedii.*

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antîiă să se ia 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *la* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1571 — Joi 19 Aprilie 1912

PROLOG și EPILOG

„Inchipuindu-și că ministerul Maiorescu ar prefera să fie un prolog, publicul nerăbdător primește cu încredere pe toți aceia, care îl anunță că se va ridica cortina".

Cînd în capul guvernului se află un literat și critic estetician ca d. Maiorescu nu se putea la un alt-fel de comunicat de cît tot literar și artistic, cu prolog și epilog, cu cortină, cu scenă, cu public, cu actori, cu regisor, cu director de scenă, cu tot marafetul cerut de literatură, de dramă.

In adevăr guvernul Maiorescu e demn de operetă bufă bine înțeles; libretul îl are; îi mai trebue muzica de... Offenbach.

Se zice că guvernul Maiorescu are o chemare de pace, nu de războiu. De a doua zi însă s'a desminţit această tactică, căci guvernul potrivit adagiului vechiu, crede că pentru a căpăta pace trebue să se pregătească de războiu. Și declarația guvernului era o declarație de războiu. Ba încă războiu declarat în două direcțiuni, celor 2 opoziții.

Față de liberali s'a declarat că noul guvern va păstra atitudinea vechiului guvern, și nu va ceda nimic, — ba va merge înainte cu noi procese, făcînd pe Primărie să cîștige cauza pe cale judecătorească.

Dîrzia aceasta la dinșii ne-a făcut să scoatem un hohot de rîs, că nu se potrivea de fel cu cel ce trimetea amenințarea. Și s'a pus următoarea întrebare: dacă atitudinea noului guvern e absolut aceiași cu cea a fostului guvern Carp, de ce a plecat d. Carp? Erau în joc anumite persoane, ori o anume directivă?

Cît despre noi, noul guvern a lăsat șefului partidului grija să răspunză. Deci el s'a arătat mut, că n'are nici un program, nici o atitudine. In schimb d. Carp a apăsat că dacă va fi vorba de o împăcare apoi aceasta stă în atribuțiile sale de șef de partid, că el și numai el s'o facă. Nimeni altul nu poate lua pe mînecă afacerea împăciuirei partidului de cît șeful său.

Aceiași întrebare o punem și la acest de al doilea punct; dacă lucrul stă așa de ce n'a rămas d. Carp în capul guvernului? D-sa ar fi avut o altă autoritate fiind și șef de guvern și șef de partid, și către țară și către Coronă.

De ce dar s'a eliminat d. Carp de pe terenul oficial al politicei? Cine l'a eliminat? Și ce urmări poate avea această eliminare?

Evident că Corona a consimțit imediat la eliminarea d-lui Carp din capul afacerilor. Și Corona a consimțit nu atît din buna voința țării, cît din înalte considerente de tactică. D. Carp torturase și tiranizase în ceie din urmă Corona, în așa grad că devenise un prilej des și zilnic de amărăciuni Regelui.

Astăzi d. Carp e un învins; învins față de Coronă, dar mai mult învins față de țară. Nimene nu mai vede nici un motiv politic în revenirea domnului Carp la cîrma atacerilor. Mersul evenimentelor îl îndepărtează de putere; așa că potrivit acestei situații, d-sa s'a retras la Țibănești, departe de Capitală, departe de palat, departe de politică.

Cînd T. Rosetti s'a retras la 1889 de la cîrma afacerilor, nu s'a mai reîntors ca șef de guvern; a venit general Manu, a venit general Florescu, a venit Lascar Catargi. Și vedeți că șeful *real* al partidului a venit cel din urmă, ca să ia în colaborare pe Petre Carp de la 1891—1895.

Și acum d. Maiorescu voește să joace rolul unuia din guvernele lui Manu ori Florescu, pentru a se continua apoi rolul guvernului Lascar Catargi.

Ar fi foarte măgulitor pentru d. Maiorescu ca d-sa să fie preludiul unui guvern. Și-ar croi lui și cel mai mare titlu în partid, că a fost Lascar Catargi în 1912.

Quod licet Jovis, nu se îngăduie însă unui guvern Maiorescu. D-sa *închee* un guvern Carp; nu va putea însă *deschide* un guvern nou conservator. Fiind următor *silit* al guvernului Carp, d. Maiorescu și-a tăiat toată rațiunea sa de a fi, ca îndrumător spre noi guverne. D. Maiorescu va fi lichidatorul politicei d-lui Carp, și cu acest lichidator politic își va încheia misiunea.

Cînd tu privitor la teatru aștepți să se rîdice cortina ca să vezi începutul acțiunei, ești nedumerit adesea de mersul ce va lua acțiunea. Pentru lămurirea însă a ta autorul a avut grija să te înștiințeze de la început, care va fi acțiunea din piesă, și a pus pe un actor să povestească pe scurt cuprinsul piesei de teatru.

Noi am luat cunoștință de prologul guvernului Maiorescu. Felul cum își va desvolta acea acțiune nu ne mai interesează, căci curiozitatea ni s'a satisfăcut de odată, de la început.

Guvernările conservatoare nu se închee cu d. Maiorescu, nici d-sa nu va avea fericirea să le închee.

Epilogul deci îi va lipsi d-lui Maiorescu, adică ca d-sa să fie șeful marelui guvern conservator.

Desnodămîntul tragediei e totdeauna cu moartea eroului, și aici d. Maiorescu va fi în rolul său, cedînd locul celui chemat după d-sa.

Iar la epiloagele cărților cei vechi puneau de obiceiu ideile aceste: „Precum călătorul de pe mare, cînd se vede ajuns la țărm, limanul mîntuirii sale de primejdia apei face semnul crucii și se roagă lui D-zeu că a isprăvit treaba cu bine, așa și la smeritul robul lui D-zeu ajungînd la isprăvitul tiparului acestei cărți, cer voe de la cetitori să erte greșelile strecurate în carte cu tiparul".

Epilogul guvernului Maiorescu va fi tot o rugă către Coronă că misiunea lui fiind îndeplinită, se roagă Coronei să-l absolve de greaua răspundere ce i s'a dat, neavînd alt sprijin de cît în intenția Regală nu în conlucrarea șefului său d. P. P. Carp.

Iar țara care a primit cu neîncredere guvernul Maiorescu, nu va putea fi înșelată în bunul ei simț că un asemenea guvern n'are autoritatea de a sluji de prolog unei noui guvernări conservatoare, după chipul și asemănarea lor.

Și d. Maiorescu, care în un articol de critică răspunzînd lui Arone Densușianu îi zicea imperios „în lături" îi putem spune și noi azi, față cu marea problemă a întregirei partidului conservator, d-sa să se dea în lături.

* * *

„TRATATIVE"

Suntem perfect de părerea ziarului francez al d-lui Marghiloman, care spune, că dacă ar fi vorba de tratative de împăcare, ele nu s'ar putea urma, în ce privește partidul conservator, de cît de șeful acelui partid, d. Carp.

Am spus'o și noi ieri: tratativele, dacă ar fi să existe, ele nu s'ar putea urma decît între cei doi șefi. Și vom adăugi astăzi: noi n'am înțelege un guvern de concentrare din care ar lipsi, fie d. Carp, fie d. Take Ionescu.

De aceea considerăm ca anormal guvernul de astăzi: din el lipsește șeful partidului. Un guvern conservator-democrat, fără d. Take Ionescu—așa ceva nu-și închipuie nimeni; tratative de concentrare fără d. Take Ionescu—o adevărată nebunie.

Atunci de ce există și cum există un guvern conservator fără d. Carp și oam ce se discută, în consiliul de miniștri din care lipsește d. Carp, eventualitatea unei concentrări?

Ambele cazuri anormale, dovedesc falimentul partidului carpist, dovedesc situația nenorocită a șefului partidului, dovedesc starea desperată a ministerului Maiorescu.

Guvernul este în plină lichidare. Aceasta n'ar insemna nimic, fiindcă nimeni nu se aștepta la altă ceva, în primul rînd autorul acestui guvern curios, d. Filipescu.

Dar și șeful partidului și partidul insuși sunt în lichidare. Guvernul—provizorat consideră partidul fără șef. Guvernul discută lucruri foarte importante, privitoare la partid, dar le discută fără avizul șefului, mai mult ca o locotenență, care dirigueşte șefia.

Pardidul, la rîndul seu, nu contează de loc, fiind-că în guvern sunt optimiștii, din care nici unul n'are contract cu partidul, sau macar cu șefii din provincie.

Guvernul, în această stare, cauță să dee lovituri extra ordinare: să reușească a realiza o concentrare, fără știrea și învoirea șefului, fără învoirea partidului fără să-și fi pus întebarea dacă șeful partidului nostru va sta macar de vorbă cu persoane fără chemare.

Așa i cînd se 'neacă vaporul.

Scrupulele junimiste

Epoca *a dat alarma că opoziția ar avea de gînd să tulbure serbările de la 10 Mai. Și tot ea anunță, că dacă proectul acesta s'ar traduce în fapte, apoi d. Filipescu va adăugi acest precedent la salbatecul său „Program de luptă, desfășurat în fruntea* Epocei, *de la 15 Martie a. c.*

Junimiștii, așa dar, n'au renunțat la programul lor vandalic de luptă și nu li este rușine să vorbească despre acel program, care ar face să roșească pînă și pe cel din urmă apaș din foburgurile mult încercatutui Paris.

De cît, Epoca *vorbește despre amenințarea serbărilor de la 10 Mai și de părerea că aceasta constitue un precedent periculos.*

Ziarul guvernamental își pălmuește pe proprii săi partizani.

In adevăr, e încă în aducerea aminte a tuturor că la 1906, junimiștii, furioși că n'au fost chemați la guvern, amenințau prin Protestarea *că vor zădărnici serbările jubiliare din acel an, ca să obție de la expoziție—lucru ce au și făcut—și că vor huidui pe Suveran și pe miniștri—lucru ce n'au îndrăznit să mai facă.*

Cînd dar așa stau lucrurile e cu adevărat neruşinat din partea Epocei, *să născocească pe seama altora un pacat de care patronii ei s'au făcut vinovați acum șase ani și pretinde că faptul imaginat de ei și atribuit altora, constitue un precedent periculos—cînd cei cu precedentul acesta sunt tocmai ei!*

PAȘPOARTELE

Ne povestesc bătrînii despre greutățile enorme ce existau, cu 40 ani în urmă, în a face o călătorie, din cauza neexistenței drumurilor ferate. Cine ar crede însă, că astăzi, cînd drumurile ferate încep a fi concurate, de automobile și de aeroplane, călătoriile au reușit să devină, totuși și mai dificile?

Ca să călătorește din Romînia în străinătate, trebue să fii prevăzut de pașport, Pașportul este reclamat numai de autoritățile romînești: la ieșire și la întrarea în Romînia. Nici autoritățile nemțești, nici cele austriace, franceze, nu reclamă pașport.

Pașportul la noi, este dar un produs pur național. Ca atare el era, pînă acum cîtva timp, un obiect foarte scump precum tot ce produce solul nostru este scump. Cu 1 Aprilie obiectul s'a ieftenit—dovadă că guvernul este preocupat de ieftenirea traiului. Dar ieftenind obiectul, guvernul, mai drept, ministrul de interne, a făcut din pașport ceva foarte pidosnic: un obiect ieften pe care însă cineva îl poate obține foarte greu, nu doar din cauza ca oferta ar fi prea numeroasă din pricina prețului scăzut cu care se vinde obiectul, dar fiind că ministrul a înțeles să facă din pașport un obiect foarte important ca valoare morală, de și ieften ca preț.

Domnul Arion, ministrul, a ajuns chiar să aducă chestia pașpoartelor în același stadiu de ambiție personală, la care adusese cu luni înainte, chestia reformei universitare.

Cînd s'a criticat regulamentul piramidal—ca genialitate—al pașpoartelor și s'a anunțat apoi, că ministrul a hotărît să revie asupra dispozițiunilor celor mai imposibile din regulament—cel puțin asupra lor—ministrul a dat comunicat, că în chestia universitară, „nu se revine asupra nici unui punct".

Acum se pare, că a lasat-o mai moale, căci ar fi hotărît—lucru mare—ca „supușii străini, cari au satisfăcut obligațiunile militare în *Romînia*—să poată capata pașpoarte, fără să mai fie nevoe să prezinte și alte dovezi, că sunt „romîni, supuși străini" și fără ca ancheta polițienească, cerută de regulament, să mai treacă în studiul ministrului de interne.

Ar trebui să mai lămurească ministrul încă un punct delicat: dacă rabinii din Iași, cari au avut de avocat pe actualul ministru de interne, la procesele more judaico, dacă ei pot capata pașpoarte, fără avizul prealabil al fostului lor avocat.

OAMENI ȘI LUCRURI

INTRE FIARE...

Acum doi ani Sultanul Marocului, Mulay Hafid trecea prin vremuri grele de tot. In jurul rivalului său, generalul Roghi, se adunau mereu alți partizani și tronul era foarte serios primejduit. Norocul însă îi veni în ajutor. Luptînd eroic, dar în fruntea unei oștiri prea slabe, Roghi fu biruit și legat în lanțuri, dus înaintea puternicului său adversar.

Triumfătorul Hafid a chibzuit multă vreme asupra celei mai cumplite pedepse ce ar putea da semețului adversar; nici o moarte, nici o suferință, nici o tortură nu părea de ajuns, ca să potolească mînia și ura învingătorului. In cele din urmă se hotărî și alese: Roghi fu azvîrlit, de viu, în colivia unor lei flămînzi cari se repeziră, lacomi, asupra corpului înșingerat. Acel care fuse numai la un pas de glorie și tron fu sfîșiat de fiarele sălbatice. In scurt timp dispăru din amintirea oamenilor.

Mulay Hafid se liniști.

Dar iată că de un an și mai bine, Franța a devenit adevărata stăpînă a Marocului. Lichidarea vechiului regim e în plin. In locul stării primitive Apusul latin, sub forma unui protectorat, va aduce liniștea, ordinea, progresul. Dar și cîte sacrificii pînă atunci!

Zilele aceste lumea fu surprinsă de știrile din Fez. Capitala Marocului a fost teatrul unor întîmplări îngrozitoare. Ofițeri franceji, cetățeni franceji fură atacați și măcelăriți. Capetele celor ucigși erau purtate în triumf pe străzile orașului... După aceia plebea fanatizată trecu din centrul orașului la cartierul sărăcimei, la „melahul" evreesc, unde întreprinse un jaf și un măcel cumplit. Ca la două sute fură uciși, iar cartierul întreg fu dat pradă flăcărilor. Numai grație unei întîmplări, — că acel cartier avea o comunicație cu drumul „Dar Debibagh, biata populație urmărită de norodul sălbatic putu să fie salvată în palatul sultanului Mulay Hafid. Acesta dădu dovadă de o generozitate supra omenească. Primi în palat și în grădinele din prejur, sub ocrotirea sa înaltă sute, mii de oameni, le puse la îndămînă un adăpost și hrană. Pînă și proviziunile, conservele, tot ce se găsea în depozitele palatului fu consumat de massele flămînde, în așteptare ca să sosească alimente și ajutoare.

Dar mai cu seamă pitoresc e spectacolul pe care-l zugrăvește corespondentul ziarului parizian „Le Matin".

„In marea curte a menageriei, avînd cele patru laturi garnisite de imense colivii cu gratii de fier, se poate vedea una din aceste ocupate de doi lei superbi, iar alături o alta, în care vr'o 50 de femei își alăptează copiii. Mai departe un urs cenușiu joacă alăturea de cîteva menagii care-și gătesc bucatele. In altă cușcă niște pantere iuți se acață de zăbrele, pe cînd copiii își strecoară capetele dintre gratiile cuștei de alături..."

E minunată purtarea despotului marocan, înduioșat de suferințele unei mulțimi dezmoștenite, pe care plebea a jefuit-o și a încercat s'o căsăpească fără milă.

Dar fără voie te duce gîndul la un trecut apropiat. Suveranul care și-a dat palatul și hrana celor nevoiași, care a adăpostit pe obijduiții flămînzi pînă și și în coliviile menageriei sale, este acelaşi, care nu de mult, în una din acele colivii a aruncat pe Roghi pradă leilor flămînzi. In unul și același suflet omenesc pot trăi alături mila și cruzimea, blindețea și ferocitatea.

Rodion

O escursie în Bucovina

III

Rădăuții

Intorsul de la Putna ne-a fost pe jos. Fiind zi de Duminică trenul local Putna-Karlsberg nu mergea toate cursele lui și cum noi trebuia să fim în Rădăuți pe la orele 3 p. m., a trebuit să plecăm pe jos la 11 oare dimineața.

De la orele 6 dim. eram cu toții sculați; elevii pregătind liturghia și veșnica pomenire, iar eu cu 2 elevi ai mei din cei mai sîrguitori m'am pus să decalcăm inscripțiile de pe pareți—piatre mormîntale și de pe clopote. Ar fi fost o nepăsare mare să trec prin Putna—ca și alte mănăstiri și să nu-mi îmbogățesc colecția mea de inscripții din țară. Pe la orele 10 scosesem mai mult de 16 inscripții, între care și cea de pe mormîntul lui Stefan cel Mare.

Fiind glod pe șosea noi am luat'o pe linia drumului de fer și în 80 minute am fost cu toții la Karlsberg, 6 kilometri de drum.

Cerul era senin; soarele ardea și omătul se ducea cu duduita. Acum am putut vedea noi bine toată valea Sucevei. E destul de largă și deschisă, și numai așa ne-am explicat de ce pe această vale tihnită și a așezat prima sa descălecare Dragoș Vodă, trecînd colina munților, și ridicîndu-și din pajiște o mică bisericuță de lemn la Volovăț, ca laudă lui D-zeu că a putut răzbi peste munte și găsi liniștea așezării în această fericită vale, bună pentru pășunele vitelor, pentru cultura meiului și deci să poată sluji ca stup de roire și în jos și spre răsărit, pînă la Marea cea mare.

Dacă tu călător te oprești puțin în rohatca Rădăuțului și te întorci cu vederea spre munți, ai în față tot lanțul Carpaților, clina lor răsăriteană, distanță de 18 chilometri. Din crierii acelor munți, din ascunzătorile Maramureșului, urmînd valea Bistriței pe la Cârlibaba, apoi trecînd Mestecănișul în valea Moldovei — și de acolo în jos la Baia; iar în alt senz în valea Sucevei și apoi a Siretului, strămoșii noștri și-au întins ocinile, nu atît cu tendința de predomnire politică la început, de cît ca extensiune teritorială, ca moșie. Și țara pe atunci nu era *patria* de azi, ci se confunda cu *ocina* și *moșia*. Și Dragoș cînd a venit—după vînat zice se—și trecînd din valea Moldovei în cea a Sucevei, n'a urmărit o predomnire politică, ci el și-a întins moșia pînă la apa Sucevei, a văzut că șesul e mai întins, și-a mutat așezarea aici și a zidit biserica.

Pe urmă au venit tendințele de cotropire politică, adică după ce pe Bogdan răzvrătitorul nu l'a putut cuprinde moșia lui Kuha din Maramureș și a dat peste ocinile lui Balc fiul lui Ses Moldovanul, strănepot de a lui Dragoș viteazul.

Dar trenul înainta repede spre Rădăuți și cu cît întram în tîrg cu atîta gîndurile îmi veniau la actualitate.

In Rădăuți afară de Episcopia veche cu mormintele primilor noștri voevozi: Bogdan, Lațcu, Petru, Stefan, etc., nu vezi altceva de cît viață nouă, unde Romînii se luptă cu străinii. In Rădăuți romînii stăpînesc mahalalele, iar jidovii centrul. Și jidovul din Bucovina e ciocoeșul ridicat de eri alaltăeri la viața publică, îndrăzneț, arogant și fără soliditate socială.

In Rădăuți eram oaspeții cercului de învățători din întreg ținutul, în urma invitării energicului învățător M. Vicol. La gară furăm întîmpinați de foarte mulți colegi, învățători, corpul profesoral în frunte cu d. Leon Bodnărescu, cu nu mai puțin harnicul și iscusitul judecător d. C. Nastase, care e o fericire pentru cercul Rădăuților că-l posedă.

Urări de bună venire, cor de învățători, la care a răspuns prin cîntare corul nostru. Și iată-ne în Rădăuți!

O delegație din noi s'a prezentat prefectului districtului și primarului orașului, cu care ne-am întreținut puțin, arătînd scopul vizitei noastre și cu plăcere am constatat că o frăție domnește în cercurile oficiale și Romîni, ba primarele s'a scuzat că de și pentru moment nu știe vorbi Românește, dar înțelege vorba, se folosește zilnic de lexicon de conversație și speră că în curînd să poată comunica și în românește, întru cît d-sa a izbutit să întrunească simpatiile și voturile cercurilor românești, foarte devotați cetățeni ai monarhiei.

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Sara serata muzicală urmată cu dans la casa germană. Eram musafirii cercului de învățători. Toată societatea românească Rădăuțană, tot corpul didactic, primarele, deputații tîrgului erau acolo și atît corul învățătorilor, cît și petrecerea a curs în cea mai mare intimitate până către ziuă.

Este o vorbă care zice că: baba călătoare n'are serbătoare, dar mi te tineretul nostru! De la evlavia cea adîncă a Putnei, la rîsul și dragul vieții în sala de bal a Rădăuților, arăta în mod viu că viața e un șir de contraste, pildă vie a însăși naturei, care a pus pe lîngă foc și apă, pe lîngă uscat și mare, pe lîngă cer și pămînt, pe lîngă raiu și iad, pe lîngă bine și rău, pe lîngă tineri și bătrîni, pe lîngă barbați și femei, și mai ales pe lîngă băeți și... fete.

Este în acest zgomot de viață ceva care te mișcă, te atrage. E puhoiul vieții care te mînă cu el, te trage la adînc și numai oglindirea anilor ce trec îți șoptește la ureche; e un rîd în lumea aceasta și în hora veșnică a vieții sînt cu drept de a veni alte guri, alți ochi, alte inimi, iară tu retras de o parte în ungherul anilor tăi, să rămăi rece la mersul vălторii vieții.

Se poate însă? Șase chilometri făcuți în linie dreaptă la drum ți se par așa de obositori; iar în o sală de petrecere, faci 10 chilometri și pare că n'ai făcut nici unul.

A fost un nimerit prilej pentru noi să vedem societatea Rădăuțană în toiul ei, iar ca profesori să ne întîlnim cu toată suflarea dăscălească, plugari, muncitori ai condeiului și apostoli puși în slujba neamului de și așa de răzleț unul de altul.

Românii în Rădăuți au fost așa de drăguți; plăcerea asupră-ne a fost așa de mare, că am simțit o curată frăție, nu alta.

In cercul Rădăuților—cerc curat romînesc—e o foarte frumoasă renașiere românească Școala noastră națională stă pe baze bune; dascali harnici, pricepuți, școli bine ținută, elevi disciplinați și studioși. Ordine, curățenie; un ideal se urmărește, și acel ideal e al nostru al tuturora: unirea în cuget și în simțire. Și țăranul Rădăuțan e sprinten, e sănătos, rumân la față și negustoros. Putem fi siguri pe chezășia lor că neamul romînesc în Bucovina nu dă îndărăpt, cu toată asuprirea ce a suferit de la autoritățile centrale ale Galiției și Bucovinei.

In Rădăuți nu am putut vedea herghelia de cai împărătească, dar am văzut cu ochii că se face un mare abuz din partea Curții Imperiale, că se arendează pe un preț derizor, 8 lei falcea pe an, cel mai întins domeniu romînesc pentru prășirea cailor, boilor și porcilor Măriei Sale Impăratului. E o hirosire de avere, care ar fi de dorit să înceteze, pentru a nu se adeveri vorba că peștele de la cap se impute și cînd abuzul îl practică Casa Imperială, ce să mai zică cei mai mici.

N'am avut răgazul a căpăta un budget al fondului religionar, spre a vedea în ce stă toată economia materială și morală a elementului romînesc, căci cine zice Bucovina romînească trebue să zică fondul religionar, cu un budget de peste 7 milioane coroane pe an.

Am căpătat un budget al Rădăuților și iată cum se pezintă acest oraș pe anul 1911: Venituri budgetare 180742 coroane (191586 lei), cheltueli 188,930 coroane.

Deficit budgetar 8,188 coroane.

Veniturile se deduc din următoarele 6 capitole:

Imobilele comunei 31,619 cor. (magaziile de sub localul primăriei 2,802 cor.; imașul 10,700 cor.; căzărmile pentru armată 15,164 cor., etc).

Taxele de consumație aduc 108,733 cor. (bere, vinul, spirtul 46,981 cor.; Hala 18,400 cor.; abatorul 18,382 cor.; partea de 75 la sută din taxele de consumație 18,552 cor.; 25 la sută partea de pe proprietăți (tonciarul) 25,000 cor.).

Bariera 10,250 coroane.

Capitalul activ 6,187 coroane.

Diverse 24,000 coroane.

Budgetul cheltuelilor se desprinde astfel:

1) Administrația centrală 48,986 cor. (Primarele are 2,000 cor. pe an; șeful serviciului personal 1,600 cor.; casierul 1,200 cor.).

2) Siguranța publică 56,254 cor. (2 Polizeiwacht-meister, unul cu 1,068 cor. pe an; al doilea cu 986 cor.; 4 Polizeiführer, 4 polizeikorporale, 15 polizeileute). Medicul comunal 2,000 coroane; căpitanul de pojarnici 1,450 coroane.

2) Școlile publice 19351 cor., din care pentru gimnaziu 4,055 cor.; școlile primare 13,169 cor.

4) Ajutoare și subvențiuni 10,620 cor., din care la copii săraci 1,400 cor.; cărți 300 cor., 6 stipendii în gimnaziu 600 cor.; societății damelor romîne, israelite și romîno-catolice cîte 50 cor.; internatele romînești, evreești și evandhelice cîte 100 coroane.

Datoriei publică i se plătește o anuitate de 29,917 cor. pe an, la un total de 471,659 cor. Socotit după normele noastre budgetul general al Rădăuților e apăsat cu datoriile cele mici cu 20 la sută, pe cînd la noi legea prevede maximum 33 la sută, iar unele comune întrec această limită. Dacă însă ne gîndim că cele mai multe din asemenea datorii sînt contractate pentru clădiri producătoare de venit, vom vedea că spiritul nemțesc stăpînește și la Răduți localul de primărie face cinste tîrgului. Jos de jur în jur magazii, cari dau un venit de 2802 coroane pe an, căzărmile aduc 15164 cor. pe an.

Personalul de slujbași e relativ redus: 18 în administrațiile centrale, 24 în poliția de siguranță, 26 în serviciul pompierilor.

Tîrgul e iluminat electric de anul acesta, de aceia budgetul de pe 1911 nu cuprinde.

La 4 jum. kilometri spre sud-vest e Volovățul, mănăstirea lui Ștefan cel Mare, rădicată în 1501, după ce a dus pe cea de lemn a lui Dragoș la Putna. La Volăvăț totul e nou, pietre mormîntale nouă, clopot nou, nimic nu-ți vorbește de cît inscripția că ai a face cu o biserică de a lui Ștefan Vodă.

După petrecerea cu bal a doua zi, ne-am încărcat în trăsuri pentru Sucevița.

Gh. Ghibănescu

EXTRAS

din memoriul asupra conferințelor generale ale corpului didactic primar din Iași

de

Victor Munteanu

2. Corectarea lucrărilor scrise

Din discuțiunile urmate în secțiuni, s'a putut închega următoarele idei generale asupra acestei însemnate chestiuni în practica învățămîntului.

Chestiunea se mai desparte în două părți:

a) De la ce depinde succesul real în ușurința corectărei conștiincioasă a lucrărilor scrise?

b) Cum să se facă mai metodic și mai cu folos corectarea caetelor de clasă și a celor zise pe curat?

a) Succesul și ușurința în corectarea caetelor depinde în primul loc de la pregătirea ce au elevii ca bază a cunoștințelor.

Dacă bună oară într'o clasă, nivelul cultural nu conrespunde cu nevoia ce ai de a urma programa, trebuie neaparat să te abați și să complectezi lipsurile și apoi să execuți programul clasei respective.

Succesul și ușurința în corectarea temelor depinde de pregătirea specială a lucrărei date. Dacă elevii nu au fost bine îndrumați și lămuriți asupra chestiunei ce au de lucrat, de bună seamă că tema nefiind reușită va fi și greu de corectat și nu va aduce nici folos real în aplicare elevilor.

Ușurința în corectarea temelor mai depinde și de modul cum ai obișnuit pe elevi să depună temele pe caet. Așa bună oară o problemă la aritmetică va fi ușor de corectat și mai ușor de executat pentru elevi, dacă ei vor fi obișnuiți a aranja sistematic dispoziția judecății și a calculului.

Ei se vor conduce singuri în chip metodic în executarea analizei matematice, controlîndu-și din ochi, pas cu pas, calea ce au de urmat și rezultatele obținute.

Tot aseminea e necesar de păstrat o ordine în dispoziția și celorlalte teme, atît pentru folosul metodic, cît și cel estetic.

In sfîrșit o altă condițiune de succese în executarea și corectarea cu ușurință a lucrările în scris este și acea de a li se atrage atențiunea elevilor cît mai des și cît mai energic, asupra greșelilor ce ei obișnuiesc să le facă.—Această prevenire este chiar foarte importante.

b) *Cum să se facă corectarea lucrărilor scrise?*

Corectarea individuală se face cu foarte mare greutate și rămîne a se face numai la caetele pe curat, pentru a se putea constata cît mai de aproape progresele realizate de elevi din toate punctele de vedere și modul cum ei își formează personalitatea lor.

Discuțiunea asupra erorilor din aceste caete se poate face în clasă, atrăgîndu se atențiunea elevilor asupra greșelilor mai mari și celor des repetate. Se vor lăuda totdeauna elevii meritoși arătîndu-se tuturor modele de caete bine și îngrijit scrise stimulînd astfel emulația.

Corectarea individuală se poate face și la caietele de clasă, însă numai la acele teme de compunere, care reclamă această corectare.

In general, lucrările făcute în clasă, sau temele date acasă, trebuiesc bine pregătite și lămurite cu elevii în clasă dîndu-li-se toate îndrumările înainte de a fi puși la lucru, sau de a i îndemna să lucreze acasă.

Lucrările date ca teme acasă, trebuie să fie un imbold spre a-l deprinde pe elev, încetul cu încetul, spre voință a lui proprie spre a lucra și la o aplicare spre învățătură, spre lucru. Dacă elevul va întîmpina greutăți mari în pregătirea temelor acasă, se va desgusta și descuraja.

Lucrările pe caetul de clasă, stăruitor și metodic pregătite, se vor corecta simultan în clasă, după normele indicate de metodici, atunci vom găsi puțin de corectat.

3) Indrumări metodice asupra desemnului și lecțiuni practice de desemn după natură.

In programa de desemn din școalele primare sunt prevăzute următoarele feluri de exerciții:

Din închipuire și din observare, de pe tablă, după natură și din memorie.

Din discuțiunile urmate în conferențele didactice asupra metodicei desemnului, s'a stabilit ca idei generale, că în desemnul după natură în special două lucruri trebuie să aibă în vedere elevul, în ori ce moment:

1) Direcția fiecărei linii, 2) mărirea ei relativă.

Pentru umbre trebuește o altă serie de observări și comparări între tonurile de umbră și lumină, care vor fi considerate fie care: întâi, din punctul de vedere al intensității și al doilea, din punctul de vedere al întinderei.

In practică însă, la lecțiunile practice propunătorii s'au pălit de dificultăți, care în parte nu s'au putut bine lămuri nefiind specialiști în materie, care să-și spună ultimul cuvînt asupra diferitelor controverse.

Ca un deziterat în această de a treia chestiune, s'a luat hotărîrea în toate secțiunile, să se supună autorităților școlare dorința corpului didactic, ca pe viitor să se delege un specialist în desemn, care să aplice în practică îndrumările metodice ale desemnului după natură făcîud cîteva lecțiuni model învățătorilor.

In privința modalității ținerei conferințelor generale ale corpului didactic, se propun următoarele deziderate:

a) Conferințele generale dacă se va găsi cu cale, a se mai ține pe viitor sub forma actuală, să se țină în prima săptămînă după Duminica Tomei, adică să nu se știrbească vacanța institutorilor și învățătorilor, care le e foarte necesară pentru repararea forțelor.

b) Pentru a se putea realiza o unitate de vederi asupra diferitelor chestiuni pedagogice, didactice, discuțiunile să se facă într'o singură sală încăpătoare, unde conferențiarii să aibă unde sta într'un mod corespunzător cu demnitatea lor, iar nu ca pînă acum înghesuiți în pupitre pentru elevi de curs primar și cei mai mulți în picioare cîte 6 ore pe zi.

c) Lecțiunile practice să se țină în mod normal, în clasele de la școli, în complectul lor, cu elevi cunoscuți de propunători. Lecțiunile practice să se țină de către practiciani metodiști pricepuți în arta dăscăliei, pentru ca lecțiunele ținute model, să poată realiza un folos real, Aceste lecțiuni ar trebui să fie urmărite numai de începătorii în învățămînt și de acei rămași în urmă cu cunoștințele metodice și didactice.

Litere-Științe-Arte

Jeanne Lyon.—De ce oare s'a ținut atît de mult în rezervă, aseară, publicul ieșan? Fără îndoială, pentru că artista trupei, d-na Lion, nu e încă ceea ce se cheamă „o stea", nu e încă definitiv consacrată de presa europeană, lucru care nu va lipsi să se întîmple după acest turneu și după succesele reale și bine-meritate pe care le obține.

O fi și întru cîtva titlul piesei,—titlurile ambelor piese. Cu atît mai mult că autorii, Abel Hermant și Romain Coolus n'au popularitatea dramatică a unui Hervieu, Lavedan sau Bernstein. De altfel piesa de aseară e de o rară ingeniozitate în reconstituirea moravurilor secolului XVIII în Franța și în afară de cîteva lungimi, o lucrare infinit preferabilă așa ziselor senzații dramatice ale Franței de acum. Că nu lipsesc oare cari îndrăzneli, e lucru natural. Ele sunt ale epocei, nu în intențiunea de frivolitate a autorului. Fără de aceste trăsături caracteristice vremei, n'am vedea defilînd epizode romantico-revoluționare, nici corurile democrației triumfale, nici perucile marchizilor, nici amorurile semețe, nici galanteriile eroice, nici ecourile marsiliezei împărechiat cu flautul idilic al amanților de carnaval, nici copiii din popor ajunși coloneli și așa mai departe; n'am auzi eroii și eroinele numindu-se așa de drăguț:

— Citoyen, citoyenne!...

Artista Jeanne Lion o socotim o viitoare glorie a turneelor internaționale, are toate însușirele pentru aceasta. Îi lipsește numai împresariul priceput, care s'o „lanseze". De o perfectă corectitudine artistică, plină de drăgălășie, aseară și-a trăit rolul cu desăvîrșire și l'a jucat cu o grație rară, înconjurată de un ansamblu excelent, avînd elemente cum numai arare ori se întîmplă să aibă trupele în turneuri mari.

E într'adevăr păcat că publicul ieșan a lăsat atîta gol în sală. **R.**

*

Se afirmă că la sfîrșitul lunei vom avea în Iași o șezătoare literară, organizată de reprezentanții nouei școli literare, simboliste. Va vorbi de Ovid Densușeanu despre „Glasul Vremei", vor ceti din bucățile lor mai mulți scriitori tineri.

*

„Scrisorile din Iași" în „Ordinea" pe astă-zi 18 Aprilie se ocupă de: „In ajunul inaugurării—Epizode vechi—Dorul acum 36 de ani—Manifestații diverse—Corpul profesoral și Cuza—Schimburi de telegrame—Iașul nu-l va revedea—Clerul și universitatea—Un contimporan—Primariatul d lui N. Gane—Statuia va mai aștepta—Voevodul fără noroc.

*

Viitorul număr din revista ieșană „Versuri și proză" și va cuprinde ilustrațiuni foarte reușite ale unei eleve talentate a școalei de arte frumoase din Iași.

*

A apărut „Sanatatea" și „Viața Fericită". Atît revista, cît și suplimentul literar cuprind o materie științifică și beletristică dintre cele mai variate.

*

In școlile superioare din Prusia, ministerul a hotărît ca durata unei "ore" de curs să fie de 45 minute.

*

Cu privire la literatura rusă din zilele noastre, e interesant volumul apărut acum și purtînd titlul: *Les maîtres du roman russe contemporain* de *S. Persky.* E o serie de medalioane printre care, alături de a unor Tolstoi, Korolenko, Cehov, Gorki, Andreiev,—găsim și portretele literare a unor autori ruși mai puțin cunoscuți Veresaief, Merejkovski și Kuprin.—Ca introducere, autorul publică o analiză a mișcării literare de la Caterina II încoace; iar cîte va note asupra desvoltării romanului contimporan rus, servesc de conclusie.

*

Bilanțul „societății Vizitatorilor din Manaco" încheiat la 31 Martie, arată progresele instituțiunii de joc din celebra stațiune internațională. Cei 3000 funcționari au fost salariați cu 2,700,000 lei; dividendele realizate sunt de 19,200,000; pentru fie care acțiune de 100 se plătește 320.

*

STRUNA ZILEI

MĂTUROIUL

Pe cînd gunoaiele infectează orașul, d. șef al serviciului de curățire se plimbă în echipagiu.

Mișcarea.

De ar veni o primărie
La moravuri mai... curată
Domnișori de teapa asta
Să ni-i.. curăță odată!

Al doilea sbor al lui Vlaicu

Cernăuți.—După cum am anunțat eri a avut loc în Cernăuți a doua ascenziune a inginerului Vlaicu, de astă dată cu un succes desăvîrșit.

Au participat pe lîngă guvernatorul și mareșalul țărei, autoritățile civile și militare, precum și o asistență de aproape 40000 de oameni.

Favorizat de un timp foarte frumos inginerul Vlaicu și a absolvit sborul în condițiuni excelente producînd un entuziasm colosal asupra celor prezenți.

Cu o ușurință și eleganță uimitoare, aviatorul s'a ridicat la o înălțime de peste 500 metri, făcînd la această înălțime virajuri bine reușite, care au stîrnit aplauze și strigăte entuziaste de „bravo", din partea numeroasei asistențe. Și pe cînd barbații agitau pălăriile și damele umbrelele în aer, aviatorul se coboară la vre o 40 de metri asupra tribunelor, mulțumind cu mîna publicului pentru manifestațiunile ce i se făceau, după aceia a făcut o curbă superbă luînd direcția spre oraș, unde de asemenea publicul adunat pe străzi i-a făcut mari ovațiuni

Dudă un sbor de peste 15 minute aviatorul a aterizat foarte ușor și liniștit chiar pe locul unde plecase lucru ce a uimit pe toți.

Sborul aviatorului romîn Vlaicu a fost urmărit de public cu o încordare foarte mare, iar guvernatorul precum și mulți ingineri distinși de la noi au felicitat pe d. Vlaicu în mod foarte amical.

Succesul acestei ascenziuni se mai datorește și faptului că înainte de începerea sborului muzica militară distra publicul, care era nerăbdător în așteptarea plăcutului eveniment. De asemeni și clubul sportiv din localitate a dat concursul său d-lui Vlaicu organizînd în fața tribunelor un matsch de foot bal, atrăgînd o lume imensă pe întinsul cîmp al hipodromului nostru.

In fine succesul obținut de d. Vlaicu în Cernăuți e foarte mare și se crede în curînd d-sa va face un sbor și în Galiția. După cît sunt informat autoritățile din Lemberg l'au invitat să facă acolo un sbor Dumineca viitoare la care va participa și arhiducele Carol Franz Iosef.

Entuziasmul printre romîni e desăvîrșit și fie care s'a grăbit să aducă aviatorului mari ovațiuni ducîndu-l pe brațe la locuința sa.

*

Duminică 5 Mai și Luni 6 Mai st. n. vor avea loc în localitate mari alergări de cai organizate de „Herren Clubul" din Cernăuți la hipodromul nostru.

Vor participa pe lîngă cele mai renumite grajduri din Bucovina și Galiția și mai mulți ofițeri romîni din cavalerie între cari și d. căpitan Gr. C. Soutzo și sub locotenent Victor Dombrowski.

Grație însemnatelor evenimente de sport din ultimul timp, Cernăuțul a căpătat aspectul unui oraș modern în care animația pe străzi devine tot mai mare. E de notat că foarte mulți provinciali au ținut să nu piardă aceste ocaziuni, însemnate inundînd toate hotelurile din Cernăuți. Camerile au ajuns 15—20 cor. pe zi și nici cu acest preț, la un hotel mai bun nu se poate găsi o cameră.

Așa că, din toate punctele de vedere, sborul lui Vlaicu și alegările de cai de Duminică au adus Cernăuțului un mic profit material.

Hotelierii și birjarii sunt cei mai favorizați.

Gama

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clienteleĭ că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.00
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burdușele	kg.	2.60
Urdă dulce	»	1.80
Caș și urdă		1,40

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

Centenarul Basarabiei. — *Din partea comitetului ieșan primim următoarele:*

„Serbările din Basarabia, pentru anexarea ei la Rusia, vor avea loc în Chișinău la 16 Mai, iar nu la 26 Mai, după cum anume s'a anunțat.

Protestarea romînilor trebue să aibă loc deci în aceiași zi, prin arborarea drapelelor tricolore, cernite cu o bandă neagră, prin conferințe, procesiuni și ori ce mijloace vor găsi de cuviință, comitetele locale din întreaga țară".

Lucrătorii cismari, refuză categoric, a accepta birurile create prin noua lege a meseriilor. Ei amenință a declara greva.

De altfel și la celelalte categorii de meseriași, domnește aceiași nemulțumire.

La rîndul lor patronii protestează cu vehemență, căci din munca lor, ei nu văd alt rezultat, de cît îngroșarea unei droae de funcționari și nimic mai mult.

E probabil deci, că meseriașii vor ținea zilele aeestea o întrunire de protestare.

Astă-noapte s'a aprins și a ars bordeiul supusului austriac Nistor Mihu, pîndar pe moșia Bădeni. In bordeiu se aflau copiii Ion, de 5 ani, și Dumitru de 10 luni, cari au ars și au murit.

Soția numitului Mihu, anume Rașela și un copil de 3 ani au fost grav răniți internați în spitalul Hărlău.

Au mai ars bilete de bancă, în valoare de 300 lei.

Focul a luat naștere de la un cuptor de malai.

Se crede că congresul camerelor de comerț, ce urma să aibă loc la Tulcea, se va ținea la 20 Mai în Iași, pentru ca membrii camerelor de comerț, să poată participa la serbările desvălirei statuei lui Vodă Cuza.

Citim în *Ordinea:*

Ziarele continuă să înregistreze, fără nici un descernămînt, toate știrile cu privire la pretinsa concentrare conservatoare.

Astfel se anunță că eri ar fi avut loc la d. Take Ionescu o consfătuire intimă la care ar fi asistat d. C. C. Arion.

Această știre e absolut falșă. Eri n'a avut loc la d. Take Ionescu nici o consfătuire intimă și cu atît mai puțin o consfătuire la care să fi luat parte d. C. C. Arion.

Rugăm publicul să nu se ia după știri cari—o repetăm—n'au nici o bază.

Administrația comunală a intervenit, pe lîngă comandament, ca să pue la dispoziție cazărmile, pentru găzduirea oaspeților ce vor veni în Iași, la desvălirea statuei lui Cuza-Vodă.

Trupele vor fi scoase în tabăra de la Șipote.

D. G. Scorțescu, membru în consiliul de administrație al Casei Centrale, sosind eri în Iași, a făcut propunerea de a se concentra toate corporațiile din Iași într'un singur local mare. De oarece însă toate comitetele au încheiat contracte cu localurile închiriate, s'a renunțat la acea propunere.

Astă seară sindicatul medicilor va ținea ședință avînd de discutat următoarele chestiuni: societățile de bine facere, prețul medicamentelor, rabaturile.

S'a hotărît definitiv eri angajarea la corporațiile „Progresul" și „Construcțiilor" a vechilor secretari, d-nii I. Petrescu și Gh. Teodosiu.

Domnul V. Patriciu, a fost numit contabil la corporațiile din jud. Iași.

D. M. Marian, a fost autorizat să predea muzica vocală la Liceul particular al profesorilor asociați din Iași.

Consiliul comunal a fost convocat pentru Sîmbătă, la orele 5 p. m.

D. Theodoriu a fost numit contabil, pe lîngă corporațiile din localitate.

Consiliul de higienă al orașului a fost convocat pentru Luni, la orele 5 p. m.

La această ședință, va asista și d. dr. Slătineanu, inspector sanitar.

D. G Obreja, medic veterinar la Clejani, a fost numit definitiv și mutat la Ungheni, în locul d-lui August Micescu, trecut la zona Clejani.

Curtea de Casație, s. II, s'a pronunțat ieri respingînd recursul procurorului general în procesul trusturilor.

Ministerul de interne a înapoiat administrației comunale regulamentul pentru ridicarea gunoaielor, cerînd ca el să fie întăi aprobat de consiliul de higienă al orașului.

O expediție de oameni inteligenți. Din curtea monastirei cetățuia s'a furat un car cu 2 boi. Bănuindu se că autorul furtului ar fi Ion Bilici, celebrul asasin și hoț pe care excelenta poliție de Iași nu-l poate prinde de un an, s'a format o expediție de oameni inteligenți, Luni seara, ca să-l prindă pe Belici.

Prefectul poliției, căpitanul Corjescu, comisarul de siguranță și inspectorul poliției, deci dar oamenii cei mai inteligenți ai Iașului, au plecat din expediție, de unde s'au întors nu mai puțin inteligenți.

Din suferințele celor mici.— In satul Tăcuta de la Vaslui, moșia d-lui D. Dobrescu, primarele Capitalei, este administrator de moșie un I. V. Ciudin, recomandat de d. general Teleman, fostul prefect de Fălciu.

Inlocuind pe T. Mitoșeru, un adevărat părinte al sătenilor, d. V. Ciudin, din ziua întăi a început cu bătăile și cu sudălmile, ca doar sătenii i-ar lua frica.

Următorul faptul ilustrează de minune purtările noului administrator. La 2 April 13 săteni plecară din Tăcuta spre Iași să lucreze la via d-lui Zeileanu.

Intre aceștia erau C. Sudan, V. Clapon și Vasile Moloman. Simțindu-se plecarea lor din sat, administratorul Ciudin luă cu sine pe jandarmul Mitrea și pe N. Florea și toți călări ajunse pe săteni în pădurea Dobrovățului. Aici luă la bătae pe V. Moloman, îl lovi în cap cu ciomagul și descărcă asupra lui mai multe focuri de revolver, pe cînd el se silea să fugă în pădure. Ajungindu-l în pădure îl luă din nou la bătae, îl umplură de sînge și-l lăsară mai mult mort în pădure.

După 4 zile de ologiri, V. Molovan în Iași să se jălui asă parchetului; dar cum d. administrator e pe moșia d-lui Dobrescu, la putere, nici până astăzi nu s'a dat nici o urmare jalbei săteanului Moloman.

In satul Tăcuta e o mare ferbere printre săteni; și se știe că Vasluiul e un județ, unde țărănimea s'a arătat foarte iritată la 1907. Administratori ca d. V. Ciudin au talentul de a zădărî pe săteni, mai ales că își găsește unelte în preotul satului E d kiu Dumitriu și voește a surpa autoritatea organelor de stat. Sătenii din Tăcuta văd cu durere că contractele agricole nu se fac întocmai după lege. Dacă ochiul stăpînului îngrașă calul, ar fi de dorit ca noii proprietari de la Vaslui, din cari cei mai mulți stau la București să și vază mai des moșiile și să se intereseze de săteni, că la Vaslui a fost revoluția mai ferbinte în 1907 tocmai din relele purtări ale arendașilor și nepăsarea proprietarilor!

Vineri se vor întruni în conferință scolară profesorii școalei Normale „V. Lupu" în salonul Cercului didactic.

D-na Lucreția Boerescu institutoare în Tecuci a fost permutată după cerere la Iași în locul d-nei Vărlănescu, eșită la pensie.

La școala normală „V. Lupu" a fost numit căpitan instructor pentru instrucția militară d. căpitan Vivoski, trimițîndu se la corp pe d. căpitan Constantinov. Aceasta ca urmare a regulamentului că un ofițer nu poate fi detașat de la corp mai mult de 2 ani pentru alte însărcinări străine cazărmei.

O fi ca regulamentară măsura, dar nu vedem pentru ce se face o schimbare acum la finele anului școlar, contrar tuturor cerințelor didactice, mai ales că elevii tot instrucție militară făceau ca și la cazarmă.

Examenul de agricultură pentru scoalele normale se va ținea în cursul lunei Maiu, *la Iași.* Sînt 6 catedre vacante și s'au înscris 12 candidați, din cari 6 actuali agronomi de pe lîngă școalele normale și 6 alți candidați cu diplomă de la școlile speciale de agricultură.

Au fost numiți membri în spiritualul consistoriu al Mitropoliei Moldovei:

Cucernicul econom Ioan Gotcu, licențiat în teologie, preot la biserica Sf. Spiridon din Iași.

Economul N. Vereanu, paroh al bisericei Talpalari Iași.

Economul Al. Șerban, licențiat în teologie paroh al bisericei Golia Iași.

Economul Gr. Niculescu, licențiat în teologie, paroh al bisericii Sf. Nicolae Ciurchi, Iași.

Economul Ioan Mă ă scu licențiat în teologie, paroh al bisericii Sf. Voivozi din T. Jiu.

Economul Meletie Răuț, parohul bisericii Toți Sfinții din R.-Vîlcea.

Economul V. G. Durak, licențiat în teologie, parohul bisericii Adormirea din T.-Severin.

Cucernicul preot Ioan Mateescu licențiat în teologie, paroh al bisericii Sf. Apostoli din Craiova.

Cucernicul preot Ioan V. Procopiescu licențiat în teologie, preot ajutor la biserica Sf. Apostoli din Caracal.

Domnul N. Costăchescu, suplinitorul catedrei de chimie minerală, foastă a d-lui P. Poni, a fost recomandat ieri, de senatul universitar și consiliul facultății de științi ca profesor la acea catedră.

Senatul universitar s'a pronunțat eri pentru cesa M. Cogălniceanu în ce privește localul unde va trebui instalat căminul studențesc din Iași.

Ministrul de interne este așteptat să sosească zilele acestea în Iași.

Iașul se va simți onorat — jenat de prezența celebrului autor al regulamentului pașapoartelor, păcii în biserică și legei universitare — care a rădicat prea sus prestigiul universității locale.

Comuna Iași a acordat 300 lei și eforia casei sf. Spiridon 500 lei — cantinei universitare din Iași.

Domnul Teodorescu, licențiat în științi, a fost recomandat în postul de secretar al facultății de științi din Iași.

Starea sănătății d-lui A. C. Cuza inspiră serioase îngrijiri.

Este foarte serios vorba ca domnul D. Grecianu să se retragă din primariat.

Nu sunt cauze politice, cari vor determina pe domnul Grecianu să se retragă, ci motivul adevărat este, că d. Grecianu va trebui să se ocupe de agricultură, de oare ce moșia Stînca a rămas nearendată.

Domnul Cosmovici este desemnat să fie ales primar.

Noul mers al trenurilor a intrat în vigoare de astă-zi, Mercuri, 18 Aprilie. Reproducem noul itinerar privitor la plecarea trenurilor din Iași și sosirea lor în Iași:

Plecarea spre direcția:

Podul-Iloae—Hîrlău, 5.05 a. m.

Pașcani — Roman, București—Piatra N.—Fălticeni, Botoșani—Dorohoi—Burdujeni, 6 00 a. m.

Cucuteni — Dorohoi — Leorda — Botoșani, 8.05 a. m.

Vaslui—Huși—Tecuci—Galați—București, 8.15.

Pașcani — Bacău — București—Burdujeni—Hîrlău, 10.15 a. m.

Ungheni-Chișinău-Odessa 12.05 p. m.

Pașcani—Bacău—Fălticeni, Botoșani-Burdujeni—Viena—Berlin, 1.15 p. m.

Vaslui-Huși-Tecuci-Galați, 1 40 p. m.

Vaslui—București, 3.15 p. m.

Vaslui—Birlad, 4.10 p. m.

Cucuteni — Dorohoi — Leorda—Botoșani, 5 40 p. m.

Pașcani—București—Fălticeni—Botoșani, Burdujeni—Hîrlău, 6 05.

Vaslui—Huși — Galați — Constanța — București, 9.05 p. m.

Sosirea din direcția:

București—Constanța — Galați—Huși-Vaslui, 7.50 a. m.

Botoșani — Leorda — Dorohoi — Cucuteni, 10.10 a. m.

Burdujeni—Botoșani—Dorohoi, Fălticeni—Pașcani—București—Hîrlău, 11.15 p. m.

Birlad—Vaslui 11.45 a. m.

Galați-Tecuci-Huși-Vaslui, 2.15 p. m.

Berlin—Viena—Burdujeni—Botoșani-Fălticeni—Bacău, 2 45 p. m.

Odessa-Chișinău Ungheni, 5.25 p. m.

București — Piatra N., Burdujeni — Pașcani—Hîrlău, 6.00 p. m.

Botoșani — Leorda — Dorohoi — Cucuteni, 8 05 p. m.

București — Galați — Tecuci—Huși — Vaslui, 9.35.

Hîrlău—Podul-Iloae, 10 20 a. m.

București—Vaslui, 11 10 p. m.

București—Piatra N.—Fălticeni—Botoșani—Dorohoi—Burdujeni, 11.20 p. m.

In chestia prelungirei liniilor de tramvae spre Socola și școala normală „V. Lupu" primarii d lui Grecianu s'au declarat contra, nevoind a admite societății concesiunea cerută de a se prelungi cu 20 ani termenul concesiunei. Să știe însă că din întreprinderea societății abia de anul trecut a început a solda bugetul cu mici excedente pentru a asigura un mic divident la acționari. Regulat în timp de 12 ani societatea a avut dificite între 50—100000 lei pe an cum se vede din bilanțurile anuale.

Pentru normala desvoltare a circulației Iașilor, cum și pentru înlesnirea pe vară de a se eși în afară de oraș mai ales la Copou, cum și înlesnirea podgorenilor din Socola ar fi de dorit ca Primăria să se arate dispusă a grăbi cu soluția afacerei.

Astă zi la orele 5 p. m. se întrunește consiliul facultății de filozofie și litere, la ordinea zilei fiind:

Instalarea seminariilor facultăților.

Muzeul arheologic.

Conferințe de filozofie.

Catedra de la germană.

Universitatea din Lemberg va împlini în cursul lunei Mai, 250 ani de existență, cu care prilej, în zilele de 28 și 29 Mai stil nou, vor avea loc serbări în acel oraș

Universitatea din Iași a delegat pe d. profesor dr. Harmuzescu s'o reprezinte.

Doamna Vera Myller Lebedeft a fost înaintată conferențiară definitivă la facultatea de științi din Iași.

Domnul dr. Vrînceanu va ținea o conferință în ziua de 29 Aprilie, în localul aulei Universității, în profitul societății ortodoxe a femeilor romîne.

Moșia Barboși din județul Fălciu, fiind luată din nou în arendă de d. Leon Fischer, procuratorul general a dat ordin procurorului trib. Fălciu să deschide o nouă acțiune penală, sub cuvînt că arendașul ar fi interpusul tatălui său, Froim Fischer.

— Se știe că preotul Dolinescu, din Dorohoi, a fost condamnat de Curtea cu Juri la 30 lei amendă pentru calomnie prin presă.

Făcînd recurs preotul afacerea se va judeca la 20 Aprilie, la s. III a Curții de Casație.

— Contra hotărîrei de eri a tribunalului privitoare la punerea sub consiliu judiciar al lui D. Fischer, au făcut apel astă-zi atît D. Fischer cît și mama sa—primul pentru că nu vrea să fie pus sub consiliul, a dona pentru că consiliul judiciar a fost numit o persoană în afară de familia Fischer.

In cercuri profesorale se crede, că rezultatul examenului de capacitate la Istorie, va fi casat.

Judiciare.—Trib. s. II, a confirmat astăzi mandatele autorilor furtului automobilului. Trib. a găsit că este în interesul instrucției ca Gîrcineanu, Hotineanu și Teodorescu să fie menținuți, pînă vor fi ascultați martorii

Deținuții au fost reconduși la penitenciar. Ei vor semna mîine apelul la Camera de punere sub acuzare.

— Anton Luca, unul din tăinuitorii lui Pantelimon, a făcut apel pentru a fi eliberat. Camera a respins apelul ca și al lui Petrea Crețu, deținut pentru loviri, cari au cauzat moartea.

— La Curtea s. I, urma să se judece azi apelul procurorului de Roman contra sentinței achitătoare privitoare la C. Dizem, administratorul plășei Trifești, dat judecății pentru abuz de putere.

Judecarea s'a amînat.

— Iată procesele ce vor fi judecate în sesiunea Curții cu juri, care va începe la 1 Mai: 1 Mai, dr. Goldenstein contra A. C. Cuza, pentru calomnie prin presă, G. V. Uță și V. Martiniuc, delict electoral, dr. Goldenstein pentru calomnie prin presă și ultraj, 2 Mai: C. Pandele, crimă și Ion Bilici tălharii, 3 Mai (sărbătoare); 4 Mai, Gh. I. Catrinei, dare de foc și D. Vasiliu, calomnie prin presă; 5 Mai V. I. Roman, omor, I. V. Bantaș, calomnie prin presă; 6 Mai (sărbătoare); 7 Mai, Gavril Moise, D. I. Ungureanu și P. Chelariu, loviri căuzătoare de moarte; 8 Mai, Raul Crăciun, calomnie prin presă; 9 Mai, procesul scopiților, Serghie V. Sesov, V. Pavlov și Al. Hrișanov, pentru mutilare; 10 Mai (sărbătoare) și 11 Mai, Vasile Onisei și alții, omor.

In noul program de astă seară Mercuri al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Misterele ruinelor. Splendidă desfășurare cu scene și situații admirabile.

Hrana cerbilor la Mariazell (Stiria). Vederi după natură.

Pe timpul druizilor (vechii preoți gali). Reconstituire istorică.

Prince și certificatul de bună purtare. Comedie compusă și jucată de simpaticul actor.

Inima violetei. Mare roman contimporan, însuflețit redat de celebrități artistice teatrale.

Constantinopole, o călătorie în capitala Turciei. Interesante vederi după natură.

Devotamentul unui sclav. Narațiune însuflețită.

In exercițiul funcțiunei. Scene comice de moravuri pariziane.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Telegrame

Firul special telefonic, a bine voit a se deranja, așa că n'au putut convorbi cu corespondentul nostru din București.

Alegerile din Viena

Viena.—La balotajele de azi pentru alegerile din colegiul al doilea au fost aleși 12 creștini sociali, 2 liberali germani. In total pînă acum creștini-sociali perd 8 mandate din care socialiștii cîștigă 3 și liberalii 5.

Intre Turci și Albanezi

Salonic.—Un detașament militar a întîlnit o bandă albaneză lîngă Granisa Au fost uciși 17 albanezi. Pierderile soldaților nu se cunosc.

România și menținerea păcei

Viena.—D. Barchtold a făcut în fața comisiunei delegației ungare expozeul politic el a declarat cu privire la România: Avem un fidel colaborator în acțiunea diplomatică, pentru menținerea păcei în orientul apropiat, pe România, al cărei August Suveran e unit cu Imparatul Francisc Iosef printr'o amicițe de ani îndelungați și prin urmărirea energică a unor intenții politice analoage. Ne vom sili a favoriza și întări cît vom putea relațiile cordiale cu România.

In colectura „Providența" au cîștigat astăzi următoarele numere: 59168 lei 10.000,—4419 lei 2000, 57169 lei 2000,—82258 lei 1000—36270 lei 2000

Greva din Petersburg

Petersburg.—In legătură cu evenimentele de la Lena, ca la 25000 lucrători s'au pus în grevă pînă azi.

Manifestația studenților, studentelor și lucrătorilor în fața catedralei din Kazan a fost risipită de poliție.

S'au făcut 40 de arestări și percheziții domiciliare.

Scufundarea vaporului Texas

Constantinopol.—Vaporul Texas care s'a izbit de o mină s'a scufundat îndată. Din 152 călători 92 inși au fost rîniți și salvați.

Cadavrele de pe Titanicul

Halifax — Vaporul Mackay bennet a sosit, aducînd 190 cadavre de pe Titanic; 116 cadavre au fost scufundate în mare.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 28 Aprilie a. c. ora 11 a. m. se va ținea în localul Primăriei licitație prin ofertă închisă pentru executarea reparațiunilor de la clădirea Halei.

Valoarea lucrărilor după deviz este de lei 1938,20.

Garanția 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile articolilor 72—83 din legea comptabilității Publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Devizul se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 8489 17 | 30 Aprilie 1912

Mercuri 18 Aprilie 1912

Se va juca

Les amants de Sazy

Comedie în 4 acte de R. Coolus

Ultimele noutăți ale Teatrelor Pariziene

In ambele piese va juca D-na

JEANNE LION

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d l Garabet Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

Pentru agricultori

De vînzare:

1) **Una batoză pentru floarea soarelui** *și locomobila ei de 6 cai putere (sistem rusesc); 2)* **Două sămănători** *prin împrăștiere; 3)* **Două pluguri rotative** *(sfărămat bulgării).*

A se adresa d-lui proprietar al moșiei Corbu Comuna Solești, prin **Vaslui.**

CARTOFI ROZA

De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare și sămînță.

Se vinde și în detaliu până la 1000 Klgr.

A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mirzescu 6, Iași.

ANUNCIU

In ziua de 19 April 1912, oarele 2 după amează se va ținea la sindicatul falimentelor Tribunalului Iași, licitație publică pentru închirierea imobilului falitului Asril Horovitz din Iași, str. Ștefan cel Mare No. 50. Inchirierea se face de la 23 April c. pe termen de un an cu dreptul de reziliare la 6 luni. Prețul de la care va începe licitația este 1200 lei.

Judecător sindic, **Gr. N. Soutzo.**

Secretar, *C. Boian*

De închiriat *4 odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, str. Palat-Sf-Andrei 2, proprietatea D-nei Eugenia K. Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Iancu V. Kostaki.*

De închiriat și de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

VIZITAȚI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE

MOBILE SOLIDE ȘI EFTINE

LOBEL

Iași Str. Lăpușneanu 32

— Zilnic noutăți —

Face și avantagii de plată

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI
Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger't, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii
„PLUVIUS"

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

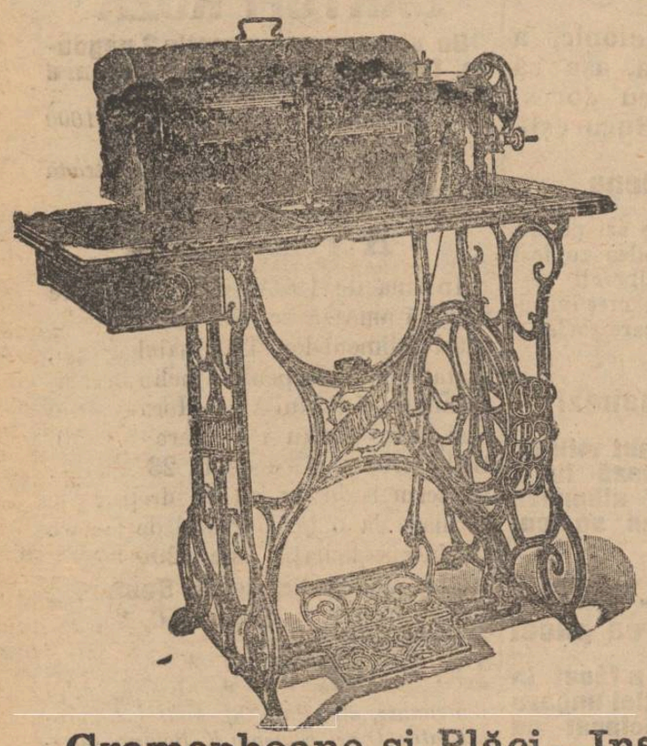

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de ar senalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

PORTE-PLUME
Raymond GANDIL
GRILLAGES, etc.

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GANDIL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldrementoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţuesc la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Orfană *de 21 ani, germană-americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari**, *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsătorească.*
Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari cel resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gr. Ghica Vodă 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — Nr. 1572 — Vineri 20 Aprilie 1912

ANOMALII

Citeam dăună-zi într'un ziar, că un corespondent din Capitala ţării noastre a unui mare cotidian strein, mi se pare „Le Temps“, comunica ziarului său cu ocaziunea recentei schimbări ministeriale cîte-va aprecieri. Astfel dînsul se mira că o asemenea trecere a puterii de la o mînă la alta, după chibzuiala a doi ori trei interesaţi, s'a putut efectua fără ca factorii constituţionali să şi zică vre-un cuvînt. Aceasta, zicea dînsul, nu s'ar fi putut întîmpla în altă ţară unde parlamentarismul nu e o ficţiune, unde glasul mulţimei este ascultat.

Şi spre a scuza această stare de lucruri, dînsul adăuga, că România e încă o ţară nouă între cele cu regim constituţional. De aceia, se pot practica aici în această ordine de idei, măsuri şi acte, cari nicăeri în altă parte n'ar fi primite.

Aceste critice ar trebui să ne dea de gîndit. Căci fără îndoială, noi cari suntem oare-cum actori, noi, cari ne găsim în vîltoarea luptelor, nu vedem de multe ori lucrurile aşa bine. Cel ce stă în afară însă, şi priveşte cum se desfăşoară acţiunea politică, cel care nu are interes direct în luptă, e de sigur mai în măsură să judece cum trebue şi cu sînge rece o acţiune.

Să credem dar, că de multe ori străinii, văd lucrurile mai bine, de cît le vedem noi.

In adevăr, toată lumea a putut observa dezinvoltura cu care s'a făcut schimbarea de guvern de mai dăunăzi.

Dar cîte nu sunt încă anomaliile, în mijlocul cărora trăim şi pe cari ori nu le vedem, ori nu le dăm consideraţiune îndeajuns?

Chiar în materia observată de ziaristul francez se poate adăugi alte vederi. Toate partidele politice se rostesc că ţara voeşte aşa, ţara voeşte altfel. Dar în realitate cum stau lucrurile? Un foarte neînsemnat număr de individualităţi pun la cale tot ceia ce se crede a fi aspiraţiile ţării.

Şi în această ordine partidul astăzi la putere duce lucrurile mai departe ca ori-care altul. Căci în adevăr, atît partidul conservator-democrat, cît şi cel liberal ţin samă de organizaţiile lor. Şefii acestor partide se pun mereu în contact cu comitetele executive respective.

De aceia, cînd în anumite împrejurări şeful uneia din aceste partide se rosteşte într'un fel, cu drept cuvînt se zice că aceasta e voinţa partidului. Intre cei de la putere astăzi însă, lucrurile se petrec cu totul altfel. Aşa, dacă acum cineva, să i zicem X, este pentru o idee, un principiu, apoi Y e contra şi din pricina lui nu se poate aduce la împlinire aceia ce cel întăi de multe ori cu trudă multă a chibzuit. Mîine, cînd Y ajunge să prindă aceeaşi idee, pe care o avea X, acesta din urmă a părăsit'o, îi face opoziţie şi din cauza lui, ideia iarăşi nu se poate traduce în fapt. Şi cu toate acestea, se spune că ţara, ori partidul nu voeşte.

Negreşit, noi trăim, din punct de vedere politic, în mijlocul a-o mulţime din ficţiuni. Avem ţara, dar alături cu ea avem ţara legală. Avem partidul politic, dar alături cu el, avem organizaţia lui. Cu acestea ne am cam deprins.

Dar cînd rezumăm şi ţară, ca şi partid într'o singură personalitate, chiar dacă aceasta e necontestat cea mai întăi, de sigur e şi aceasta o ficţiune mai mult, dar dusă prea departe.

De aceea, cu drag observăm noi, cei cari urmăm politica ilustrului nostru şef, Take Ionescu, cum dînsul iea totdeauna avizul şi se sfătueşte cu organizaţia partidului. Iar această măsură o urmează totdeauna la împrejurări, cînd e nevoe să se audă glasul partidului, şi iubitul nostru şef local.

Dacă trecem din ordinea politică, cîte anomalii nu putem observa de exemplu şi în ordinea economică? Aşa, o ţară ca a noastră, ajunsă la un grad relativ superior în dezvoltarea sa economică, are proporţional cu alte ţeri, cele mai puţine instrumente de schimb, adică bani. Faptul acesta îl observă şi d. M. Săulescu, profesor la Universitatea din Bucureşti.

In adevăr tranzacţiile s'au înmulţit enorm în anii din urmă. Dacă s'ar face o socoteală cu cît s'a ridicat cifra schimburilor într'un interval de 10 ani, s'ar vedea că ea a crescut la îndoit, dacă nu şi mai mult.

Or, noi avem astăzi aceiaşi cantitate de monedă ca şi acum 10 ani în urmă. Tot cam la 90 milioane se ridică tot numerarul nostru naţional. Şi cu aceste 90 milioane facem noi faţă la o cifră colosală de afaceri, cifră care se ridică la multe sute de milioane. E drept că moneda, trecînd din mînă în mînă, face rolul figuranţilor de la teatru, căci precum acolo 20 ori 30 soldaţi tot învîrtindu-se în faţa publicului dau iluzia unei armate întregi, tot aşa şi moneda prin trecerea ei de la o mînă la alta.

Dar dacă la teatru îţi mulţumeşti ochii cu ceia ce vezi, cu iluzia, ce se produce, pare că ar trebui să fie cu totul altfel, cînd e vorba de ceva concret, cum e moneda în cazul de faţă, cu ceva real.

E de sigur o anomalie ca atunci cînd bogăţia ţerii a crescut, şi nimeni nu poate contesta că a crescut, cantitatea monetară să fi rămas aceiaşi.

Dar cu ocaziunea aceasta se poate face şi altă observaţiune. Noi am înlocuit circulaţiunea reală prin una financiară. In loc de bani, ne folosim pentru schimb de titlurile de credit ale Băncii Naţionale de biletele ei de Bancă.

Acestea ocupă astăzi un loc, putem zice fără greşală, prea mare în circulaţiunea noastră.

Acum vre-o 12 ani se socotea că bilanţul de Bancă are nevoe de o garanţie în numerar mai mărişoară, de aceia se cerea ca Banca să aibă totdeauna o rezervă metalică de cel puţin 40 lei la suta de lei. De atunci am progresat şi astăzi nu mai cerem decît o rezervă de 33 lei la sută. Şi se înţelege că aceasta a contribuit la înmulţirea acestei monede financiare şi la răspîndirea ei.

Şi cu toate acestea cîtă preocupare; cît nu dă de gîndit faptul acesta altor ţeri?! Anglia cu toată marea ei bogăţie caută să aibă o rezervă metalică aproape egală cu a biletelor emise. Statele Unite procedează cam în acelaşi mod. In alte ţări rezerva e mai mare.

Iar noi mai tîrziu intraţi pe calea aceasta am putut hazarda o emisiune de trei ori mai mare ca stockul metalic. Biletul de Bancă e patronat astăzi în mînele tuturor.

Cei cunoscători a chestiunii ştiu că predecesorii noştri aveau o teamă mai mare decît noi, în privinţa acestei circulaţiuni fiduciare. De aceia acum vre o 10—12 ani în urmă, o lege impunea ca cel mai mic bilet să poarte pe el cifra de 50 lei. Era vorba a se pune în armonie sistemul nostru monetar cu emisiunea biletelor de bancă, dar era şi ideia că un astfel de bilet nu ajunge în mîna ori cui.

Astfel Banca se punea la adăpost de cereri intempestive, cari ar fi putut'o pune în impas critic. S'a revenit însă repede de la acea măsură. Banca n'a făcut nici o emisiune în felul aratat şi a rămas tot cu biletul de 20 lei, cel mai mic.

Şi negreşit dacă considerăm toate aceste împrejurări faţă cu cele ce vedem petrecîndu-se în ţări mult mai înaintate ca noi, nu putem să le socotim de cît anomalii.

E bine, de exemplu, ca să avem atît de puţin numerar pentru tranzacţii aşa de multe? E bine să avem o emisiune de bilete de bancă cu o garanţie în numerar aşa de mică? Cine ar putea s'o spună şi să facă profeţii mai dinainte?

E un fapt cert însă că trăim de mai multe decenii sub regimul acestor anomalii economice.

Anomaliile politice au însă altă întindere, au răsunet asupra vieţii morale şi naţionale a ţării şi de aceia e bine că dacă au fost, să nu mai fie.

V. I. Radu.

Pentru a treia oară

— în jurul procesului tramvaiului —

Sunt unii criminali setoşi de sînge şi laşi în acelaşi timp. Aceştia, după ce au făcut crima, sunt în stare să se întoarcă chilometri întregi, ca să mai dea cîteva lovituri de pumnal cadavrului răcit de multă vreme. Şi fac această barbarie, expunîndu-se, de multe ori, a fi prinşi asupra faptului.

Exact în aceiaşi situaţie se află actualul regim, în chestia tramvaielor.

In adevăr, consiliul de miniştri a anulat pe cale de jurnal, statutele Societăţii, statute aprobate în conformitate cu legea de la 1909. D. Al. Marghiloman nu s'a mulţumit însă numai cu atît. D-sa, în setea-i nepotolită de răzbunare, a încercat să dea lovitura de pumnal în trupul răcit al victimei sale. Şi, în adevăr, prin legea de la 18 Decembrie 1911, d-sa desfiinţează pentru a doua oară statute.

Criminalul a fost însă prins asupra faptului, şi azi societatea l'a pus în imposibilitate de a mai face rău.

Banditul are însă complici, cari nu pot ierta victima. D. C. C. Arion a autorizat Primăria Capitalei să intenteze ea un proces societăţei comunale de tramvaie şi să ceară tribunalului de comerţ, anularea statutelor de la 1909.

Adică a treia lovitură de cuţit!

Sunt unele situaţiuni atît de comice şi aşa de ridicole, în cît n'ai crede că oameni inteligenţi se pot afla în ele — dacă realitatea nu te-ar sili să constaţi cruzimea faptelor.

Nu-i aşa domnule Arion?

Falimentul legei Nenişescu

Leginirea cea mai „inteligentă“ a regimului actual a dat un faliment lamentabil.

Monitorul Oficial *de azi pubică un comunicat prin care Ministrul Industriei face cunoscut că multe din dispoziţiile legei d lui Nenişescu nu se vor mai aplica şi că sunt suspendate pentru tot deauna.*

Ca debut e frumos!

Dar ministrul a promis greviştilor din Ploeşti că dacă reiau lucrul vor beneficia şi de alte suspendări ale dispoziţiunilor legei.

Şi asta e frumos!

Să se noteze însă, că suntem abia la începutul aplicării legei Nenişescu şi că cele mai multe din dispoziţiunile ei intră abia în vigoare, cel mai de vreme după patru luni, şi cel mai tîrziu după un an. Ce va fi atunci, să aleagă Domnul cel din ceruri!

D. Nenişescu a nutrit o mare ambiţie, aceia de a legifera, d-sa pentru prima oră, în materie de asigurări muncitoreşti In loc însă ca d-sa să procedeze cu sistemă, d. Nenişescu s'a repezit cu lăcomie şi a confundat breslele corporaţiilor cu asigurările, şi asigurările cu creditul meseriaşilor.

Din amalgamul acesta a eşit o confuzie din care nu pot eşi nici ministerul şi nici subalternii săi chemaţi să-i aplice legea.

Debandada e aşa de jalnică, balastul pe care d. Nenişescu îl aruncă cu atîta disperare din nacelă, e de natură să compromită întreaga reformă.

Pentru moment, Ministrul Industriei a fost nevoit să renunţe la dispoziţile fixate şi la cele poliţieneşti.

In ce priveşte pe medici, haosul e şi mai încălcit. Domnul Nenişescu se află atît de încurcat, în cît pînă în prezent n'a putut lua nici o hotărîre.

Partea frumoasă va fi însă atunci, cînd legea Nenişescu va fi chiar în toiul aplicării ei.

Dar pentru aceasta trebuie să aşteptăm cel puţin încă patru luni.

Intre ziare şi ziarişti

Tot ce se scrie asupra concentrării, împăcării, sau colaborărei conservatoare e mai mult o luptă între ziare şi ziarişti. Unii mai speculatori ai naivităţii publicului, dau informaţiuni precise despre cutare şi cutare lucru; alţii pun în gura miniştrilor vorbe auzite de la Donjuanii de la Copou: alţii îşi obiectivează sentimentul lor intim; în fine alţii tac.

De fapt ce e? nimic; dar absolut nimic. In ori ce caz din această întrecere între ziare şi ziarişti de a scruta secretul zilei iesă ceva; şi acel ceva este sentimentul intim al cercului în care se învîrte ziarul cu ziariştii săi.

E semnificativă în aceasta *Seara*, organul colaterel al dinastiei Nababului.

Concentrarea stă în aer, în văzduh. Dar e sus, sus de tot, pe la al treilea cer, pe la vîntul cel turbat. Pe jos încă n'a început să bată vîntul concentrării nici în vii, nici pe dealuri. Fiind sus, *toţi* o doresc, dar nimeni nu vrea să ia iniţiativa, ca să nu se zică că a început cineva.

Cînd însă se va scobori jos pe pămînt *să nu crează cineva*, că concentrarea se va face numai de *armate*, elemente din actualul guvern, alegînd pe cele mai slabe de la noi, şi pe cele mai tari de la Takişti. Elemente tari de la Takişti ar fi cele 4 nume date deja de ziare: Take-Badareu, Disescu-Xenopol, iar cele slabe din actualul guvern ar fi: Pangrati, Argetoianu, Nenitescu etc.

Pe lîngă cei din actualul guvern mai sînt şi alte elemente de forţă în partidul conservator al d-lui Carp, cari vor trebui să fie întrebate la concentrare, şi nu din cele din anturajul imediat al d-lui Carp, ci din acele elemente vechi conservatoare, pe cari le a găsit şi cu cari s'a făcut fuziunea cu d. Carp.

Aceste elemente vor trebui întrebate dacă vor sau nu, şi cum vor să facă concentrare.

Se părea — după informaţiile ziarelor — că d. Maiorescu el *personal*, ca şef de guvern — are însărcinarea de a face concentrarea. Nu, răspunde *Seara*; mai sînt şi alte elemente de întrebat la concentrare.

Le-aţi găcit acum, cred, cine sînt cei ce se îndeasă să nu piardă din concentrare. Notiţa *Searei*, tae în două direcţiuni: în guvern că prin cazuri de forţa majoră, s'au introdus elemente neelemente pentru fotolurile de miniştri, al doilea că nu cumva prin concentrare aceste elemente slabe să precumpănească spre a da o prea mare înrîurire lui Take Ionescu.

Fie pe pace *Sara*, cu anturajul ei. Elementul cantacuzinist e vinovat că prin succeptibilitatea sa a produs în partid toată tulburarea politică, căci s'au temut de a nu fi umbriţi de marea personalitate a lui Take Ionescu şi prin instinct de clasă au dat mîna cu duşmanul secular al Conservatorismului. Azi văd Cantacuzinîştii că au întrat slugă la dîrloagă şi vreau s'o dreagă, cerînd cu persistenţă să fie întrebaţi.

Dar cum concentrarea e numai în aer *Seara* s'a grăbit să şi descopere patronii în veleităţile lor.

De aceea tot e la ceva întreceri între ziare şi ziarişti vorbind de ceia ce nu există; ea tradează ceia ce se simte şi în politică joacă nu puţin rol lucrul acesta.

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

In momente supreme

Nu numai fostul telegrafist al „Titanicului“, eroicul Philipps, va avea monumentul său, dar şi fostul şef al muzicei de pe vapor, Hartley. Prima iniţiativă de imortalizare a ofiţerilor de marină engleji; această laltă aparţine francejilor.

Telegrafistul a stat la postul său pînă în clipa din urmă, străduindu-se să înştiinţeze cu ajutorul radiografiei, cît mai multe vapoare dintre acele aflătoare pe ocean.

Salvat în ultimul moment, şi a dat sufletul pe una din bărci.

Dacă nu tot atît de mîntuitoare, purtarea conducătorului orchestrei a fost fără îndoială admirabilă, dacă nu eroică în înţelesul absolut al cuvîntului. N'a muncit, în rînd cu marinarii, la salvarea celor ameninţaţi, dar a contribuit în măsură însemnată, să ridice moralul, să îndepărteze panica, să liniştească spiritele, să dee însufleţire şi speranţă. Toate aceste le-a făcut cu ajutorul artei sale, — muzica.

Acei scăpaţi de moarte povestesc că primejdia înecării a surprins pe călători în timpul unui bal. Se danza, se petrecea şi se cînta. Şi pe cînd minţile începură a se întuneca de spaimă, el, şeful de orchestră rămase calm şi ne încetat comanda orchestrei noui bucăţi muzicale.

Un ofiţer depune înaintea comisiuni de anchetă:

„... Pe cînd vorbeam cu Philipps, băgarăm de seamă că apa umpluse cabina. Dar era oare nevoie să fugim? Orchestra cînta mereu valsul la modă, „Toamna“. Curagiul muzicanţilor se poate zugrăvi numai într'un cuvînt: s'au purtat ca nişte eroi“.

D-na Aubert, o franceză, spune între altele, printr'un ziar:

„De la spăimîntătoarea catastrofă nu cere le-ar prin aşa de mult.. De la cîte mai trăesc. Mă trezesc noaptea în nişte vise grozave, care mă copleşesc. Mi se pare că aud melodia pe care o cînta orchestra, cînd am părăsit „Titanicul“.. Mă întreb une-ori dacă sunt trează, ori dacă visez într'una“...

Contesa de Rothe în „Excelsior“, după ce face elogiul muzicanţilor admirabil, spune:

„Şeful de orchestră Wallace Hartley, avea presimţirea că va fi martorul unui naufragiu. Unui prieten al său, d. Moody, îi zicea cu cîte-va săptămîni înainte, răspunzînd unei întrebări:

— Ce-aşi face dacă am fi în pericol? Aşi strînge oamenii mei şi i-aşi pune să cînte“.

— Ce să cînte?

— Himnurile mele favorite care se potrivesc mai mult cu împrejurarea unui naufragiu“...

Şi într'adevăr aşa s'a întîmplat. După o serie de valsuri cîntate ca să înveselească lumea îngrozită, şefol comandâ imnurile lirice, cu invocări înălţătoare, Martorii catastrofei îl descriu, stînd pînă la genunchi în apă şi comandînd mereu cu bagheta magică, — pînă cînd sunetele se pierdură în bocetele şi gemetele călătorilor disperaţi, — disperaţi de a simţi că s'apropie sfîrşitul, disperaţi de a vedea clipă cu clipă venind teribila moarte, de a-şi pierde iluziile din urmă, — pierind cu încetul, cum e mai groaznic, o agonie de ceasuri întregi în care sufletul moare înainte de moartea trupului.

Cel puţin acel viteaz şet de orchestră a făcut sublima încercare de a înfrumuseţa momentul suprem, încununînd moartea cu o aureolă de sunete şi armonii...

Rodion

Excursiuni şi Meditaţiuni

April 19 . . .

. . . . . .

Pentru ce ziei că nu e nefericit cel care nu poate gusta plăceri nobile? Dar oare un asemenea om fi-va el stare să aibă momente de exaltare ca şi cel cuprins de senzaţii puternice în faţa naturei, a frumosului, a artei? Eu cred că nu. Iţi admit însă părerea că cel senzibil e dublu nefericit, cînd sufletul lui nu poate avea ceia ce doreşte.

Ce păcat! Iarăşi avem ploae. Şi acum după ce am început a gusta din farmecul zilelor de primăvară pe timp închis melancolia mea e şi mai acută.

Citesc viaţa d-nei Epinay Multe părţi din această scriere îmi plac, dar nu-mi dă interesul ce am simţit citind viaţa d-nei de Staël. Şi mă întreb care e pricina? Deosebirea de autor? — aceasta din urmă fiind scrisă de St. Beuve. S'au coardele inimei mele sunt nesimţitoare la unele atingeri încercate de alţii?

Descrierea copilăriei d-nei d'Epinay, — făcută de ea singură — mi-a dat foarte mult de gîndit. Văzînd umilirile şi nedreptăţile la care a fost supusă ea îmi zic că dacă fie care copil ar avea putinţa să-şi descrie viaţa, cîte lucruri nu s'ar descoperi! Privind lucrurile prin prizma dreaptă a judecăţii, mă prinde mila de sărmanii copii mai ales că acum m'am convins că şi copii raţionează mult şi foarte drept, şi că ei cunosc singuri puterile lor, mai mult de cît îşi închipuesc cei mari.

Cu adevărat, cum îmi spuneai şi d-ta copii formează clasa de sclavi dintre cei mai apăsaţi... bieţii copii! Şi se face o crimă din sentimentele şi dorinţele cele mai naive ale lor. Şi apoi traiul dus în casa părintească, la cîte decepţii, amărăciuni, dureri nu-i supun! ceia ce se resfrînge şi în întreaga lor viaţă chiar...

Şi cît de bine se poate cunoaşte valoarea cuieva după sentimentele ce le are pentru copii. Iată Tolstoi, Rousseau, Pestallozzi, Ferrier, Ellen Key etc... ce mult s'au preocupat de copii! Ce grijă au dus pentru aceste suflete în formaţie şi cît de bine au ştiut ei să le citească în inimile plăpînde!

Te gîndeşti ce tiranie? Cînd părinţii sunt supăraţi copiii sunt cei dintăi cari se resimt. Cînd părinţii sunt bine dispuşi cînd petrec; copii sunt cei dintăi care sunt iniţiaţi. Cîte fete înfundă internatul, sau nu sunt date pe mîna unor mercenari fără inimă, pentru ca mama cochetă să fie lasată în pace! Cîţi băeţi lipsiţi de prietenia tatălui,

Părul Cărunt

Vatămă poziţiunea Dv.

Întrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Întrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

aplicări naturale nu sunt copii întorşi — aplicări ce le-ar fi garantat mai multă fericire în viaţă.

Şi această deturnare pe motivul ridicul că i-ar face — pe ei, părinţi ideali — de ruşine, sau fiindcă nu le place lor; mai curînd fiindcă uneori li s'ar cere un sacrificiu oare care... Apoi trecînd mai departe cu gîndul, cîte vieţi sdrobite, cînd e vorba de căsătorie, fiindcă părinţii nu agreează partida ce copilul lor cată să facă — agrement ce se reduce la vorba „mesaliiance".

Te miri, de sigur, de acest potop de acuzări la adresa părinţilor. Dar explicare se găseşte în faptul că sunt într'un fel de surexcitare provocată de un incident fără importanţă pentru alţii.

Nu ştiu dacă ţi-am spus că alături de camera mea stă o studentă rusă. Ne întîlnim prin antretul comun, dar nici odată mai mult de bună ziua nu ne-am zis. Petrece cu studente şi studenţi ce-i vin aproape în fie care seară. Între aceştia este şi un tînăr din localitate, d. Aubert. Cu cîteva seri în urmă nu mai auzii gălăgia de mai înainte. Abia se auzia vorba, probabil a două persoane.

Intr'o seară, după ce stînsese lumina aud pe cineva alergînd prin odaia de alături — această studentă are un apartament: salon şi cameră de dormit. Pentru moment nu-mi pot explica nimic. Fac atenţie mai mult. Alergăturile se repetă însoţite şi de un rîs sau plîns înăduşit.

Imi amintii că Nelly îmi spusese cu mult mister că d. Aubert — pe care fetiţa îl iubea „parcequ'il est trés beau et poli" adusese d-rei R. un buchet de flori şi „o cutie cu bomboane de sigur" adaugase Nelly; şi că apartamentul d-rei R. va fi liber, căci pleacă în Rusia peste 2 zile.

Aceste fapte nu mă interesase cîtuşi de puţin, în afară de drăgălaşia ei, misterul cu care îmi fusese spuse de acest copil naiv şi inteligent. Acuma însă cu cele ce ştiam îmi reconstitui scena în minte: tinerii stau de vorbă unul lîngă altul, el o încînta, ea 'l ascultă; el avansează, ea se fereşte; el nu mai e stăpîn pe dînsul—de sigur nici nu va fi căutat mult ca să fie; ea voeşte să-i scape... şi iată momentul în care atenţia mea a fost atrasă. Mă hotării să veghez, ca auzind ceva mai grav să înştiinţez pe d-na Benoit pentru a da fetei ajutor.

Trecu multă vreme. Nu mai auzii nimic. Dar şi semnul meu fugise. Mii de gînduri chinuitoare mă turburară.

Nu găsiam scuza în tinereţă, care cu atîta greutate se poate stăpîni, ci acuzam lipsa de inimă şi intenţia rea a unui barbat, care a ştiut să se abţie atîta vreme, cît a ştiut că fata trebuia să stee pe loc. Cu două zile înainte de plecare însă, responsabilitatea reducîndu-se la nimic, tînărul a căutat să nu i scape ocazia.

A doua Iza, fetiţa mai mare a gazdei veni speriată să-mi spuie că d. Aubert era să se otrăvească astă noapte la d-ra R.; că mama ei a spălat paharul în care el pusese otrava; dar că n'a mai băut'o pentru că d-ra R, a început să plîngă.

Te las să vezi singur trucul acestui ingenios bărbat.

Au trecut cele 2 zile şi dr-a R. n'a plecat însă. Serile nu mai aud nimic în camerile vecine. Cătră 10 ore seara o chee întoarce discret în uşa din antret O tăcere de mormînt domneşte acum în toată casa, care altă dată răsuna de rîs şi cîntece. Şi mă întreb: ce s'a întîmplat? A rezistat fata şi atunci tînărul s'a liniştit?

A căzut ea, şi atunci amarul n'a durat de cît o zi?...

Zic amorul făcîndu-mă şi eu complicile indirect a tămînjirei acestui sfînt sentiment. Căci nu-i termin mai impropriu ca acesta, pentru a exprima toate aberaţiile, destrăbălările şi înjosirile la care se poate coborî chiar un om....

Ah, c'nd tineritul ar voi să deschidă ochii odată!... Dar ce zic, nu ei sunt de vină, ci noi, noi părinţii şi profesorii lor, care-i iubim aşa de puţin încît îi lăsăm să înoate în ignorarea tuturor sentimrntelor alese.

Şi iată cum toată această întîmplare banală, mă zgăduie, îmi face rău şi nu mă lasă eă mă bucur ca cel de pe urmă egoist de mulţumirile mele personale. Mi-e milă de această fată fără experienţă. Şi blestema încă odată obiceiurile mizerabile, educaţia şi toate prejudecăţile ce încătuşează pe o fată şi pe o femee de a nu putea striga în gura mare îndreptăţile la care sunt supuse...

Şi de aceste gînduri însoţită fac primblări aprea zilnic în jurul oraşului pentru a vizita fiecare sătişor.

Tramvaiele merg pe distanţe mari. Timpul e splendid şi împrejurările apar sub o faţă fermecătoare. Nu cere să-ţi le descriu, căci le cunoşti mai bine de cît mine.

Spune dacă îţi mai aminteşti aleea de paltini, ce duce la bisericuţa aşa de poetic situată din Petit Mont?—Pe banca de piatră m'am odihnit şi eu închipuindu-mi că şi d ta trebuie să te fi simţit atras de ea. Cine ştie dacă nu vei fi scris acolo şi cîte-va pagini din lucrarea inedită. Ce fericită m'au simţit, şi mîndră tot odată—cînd ai esprimat în treacăt că-mi vei citi unele pasagii!... N'am îndrăznit să fac nici o comentare ascultîndu-te... dar vei fi cunoscut oare nuanţele sentimentelor ce mă animau?...

Nu ştiu cît te pot interesa aceste scrisori ale mele, cînd şirul lor e întrerupt de atîtea ori de gîndul ce veşnic mă fură lîngă cei dragi...

Voiam să-ţi spun că în fiecare zi mă duc în cîte o parte mărginaşă a oraşului pentru a admira vilele aşa de cochete ce poartă pe frontispiciul lor cîte un nume aşa de sugestiv: Mont Tendre, Bon oceueil, Riant Site, Beau Nuance Ma pensée, Bon Espoir, La Persèverance, Mon Repos...

. . . . . .

Maria C, Bujureanu

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru —

Cernăuţi 18 Aprilie. — Trupa romînă de operete a d-lui Bărcănescu, care în turneul său din Bucovina, a dat în oraşul nostru 8 reprezentaţiuni, cu un succes desăvîrşit, a plecat astăzi la Suceava.

Dragostea cu care această trupă a fost primită la noi, dovedeşte cu prisosinţă destoinicia ei. Ea ne-a procurat cîte-va seri foarte plăcute în care s'a jucat şi cîntat cu o adevărată măiestrie, cele mai noi şi mai grele operete moderne. Această dragoste sinceră, isvorîtă din adîncul sufletului unui popor romîn, aparent „germanizat", se mai datoreşte şi faptului că pînă în prezent n'am avut încă în Bucovina o trupă romînă de operete bună şi pe deplin conştientă de menirea ei.

Publicul romîn, a dovedit şi cu acest prilej că ştie să aprecieze bunul şi frumosul populind sale în număr covîrşitor. Chiar din primele zile ce trupa sosise în oraşul nostru, aproape toate biletele pentru serile următoare, au fost vîndute, iar cine mai găsea în seara reprezentaţiilor cîte un bilet se simţea cu adevărat fericit.

După fie-care act aplauzele nu se mai sfîrşeau, iar artiştii erau siliţi, să reapară pe scenă de cîte 5—6 ori. Entuziasmul era desăvîrşit şi fie-care nu găsea destule cuvinte de laudă la adresa lor, cari se întreceau prin perfecţiune în creaţiuni splendide.

Deşi această trupă este de curînd înfiripată, totuşi printre elementele ei posedă artişti cu talente foarte remarcabile. Rolurile au fost împărţite cu o bună precauţiune artistului corespunzător, care s'a achitat pe deplin de însărcinarea dată. Orchestra, corul şi costumele au întrecut toate aşteptările, iar specialiştii se miră cum de o ţeară ca Romînia, care posedă ast-fel de talente nu introduce în repertorul teatrelor naţionale şi operete.

In fine, tăra să exagerez, trupei d-lui Bărcănescu i se prevede un viitor foarte frumos.

Ultima reprezentaţie a fost „Dragoste de ţigan", jucată excelent. Zorica (d-na Virginia Miciora) şi Ioszi, ţigan (d. Ghimpeţeanu. au fost admirabili, atît în cîntare cît şi în joc. Nu mai puţin şi ceilalţi artişti s'au achitat pe depln în rolurile lor.

La fine, publicul par'că nu mai voia să părăsească teatrul. Aplauzele au durat peste 30 minute în care timp artiştii apăreau rînd pe rînd la rampă mulţumind publicului pentru frumoasele manifestaţiuni de simpatie.

Ere o despărţire cu adevărat cordială. Din staluri şi loji se auzeau strigăte de „Trăiască graiul romînesc", „Trăiască artiştii romîni"!

In cele din urmă, d. Bărcănescu a apărut pe scenă şi prin cîte-va cuvinte bine simţite a mu ţumit publicului pentru concursul dat, asigurîndu-l de un apropiat la revedere.

Artiştii au fost conduşi apoi la hotel, în strigăte entuziaste, de o mulţime imensă care le-a făcut o manifestaţie entuziastă.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

„Vapaia" cu Voiculescu-Storin.—Un admirabil elan domneşte în publicul iaşan, în vederea reprezentaţiilor trupei d-lui Al. Davila.

Intre noutăţile ce alcătuiesc noul d-sale repertoriu figurează şi „Vapaia"—La flambée—de K stemaekers, un autor îndrăzneţ în punerea problemelor de psihologie teatrală.

Asupra spectacolului cu „Vapaia", găsim în ziarul „L'Indépendance roumaine" de la 15 Aprilie o cronică dramatică semnată de d. Rodolphe Uhry, un tînăr concetăţean al nostru. In afară de expunerea largă şi critică a subiectului, cronicarul stăruie asupra structurei însăşi a piesei, arătînd întru cît se aseamănă şi se deosebeşte de unele drame ale lui Bernstein, între cari şi „Le Voleur".

S'a atribuit marele succes parizian al piesei suflului de patriotism ce domină lucrarea. Dar succesul a trecut repede peste hotarele Franţei, observă d. Uhry, deci sunt alte elemente care-i asigură reuşita.

„Ceea ce izbeşte în primul loc pe omul de teatru, e că piesa cuprinde două frumoase roluri—două „maîtres-roles"—acel al colonelului Felt şi al femeei lui, Monique. conţinînd scene multe în care artiştii de valoare au un cîmp vast de a-şi arăta însuşirile lor scenice, puterea lor emotivă, virtuozitatea lor întru a produce asupra spectatorului efectul care va asigura succesul piesei".

Rolurile acestea sunt ţinute de d-na Mărioara Voiculescu şi de d. G. Storin. Vom arata mîne cum găseşte jocul şi interpretarea lor, cronicarul ziarului „L'Idépendance", tînărul nostru concetăţean Uhry.

*

Se anunţă apropiata sosire în Iaşi, a unei trupe de balet rus, actualmente în turneu prin centrul Europei.

Va da trei reprezentaţiuni foarte atrăgătoare, fiind vorba de un gen de joc cu totul nou.

*

A apărut No. 3 din „Biblioteca Iaşilor" cuprinzînd „Poeme inedite" de Mihail Eminescu.

O broşură cu un conţinut senzaţional, după cum se vede şi de care ne vom ocupa.

*

De asemenea ne vom ocupa mai pe larg de elegantul volum apărut zilele aceaste de sub presă, semnat de bătrînul scriitor iaşan Dum. C. Moruzi: *„Pribegi în ţară răpită"*.

Trecutul şi viaţa Basarabiei, oglindite în acest volum interesant, formează tema de actualitate, care nu va lipsi să atragă atenţiunea acum cînd centenarul răpirii Basarabiei e la ordinea zilei.

*

Destul de voluminoasă, revista „Epigonii" ne serveşte două numere într'o singură fascicolă. Coperta glăsueşte Febrnarie, fascicolele sună: Marte şi Aprilie.

Constatam de alt fel că recenzenţi revistei sunt foarte severi pentru... alţii.

*

La Paris. se ştie, bîntue grozav anglomania. Hotelurile îşi pun nume englezeşti, prăvăliile de-asemenea, toate îşi fac din firmele lor englezeşti un punct de atrasţie; în viaţa mondenă, în sfîrşit e shoking lucru ignorarea limbei engleze.

Un autor s'a apucat să studieze fazele acestei anglomanii (R. Boutet de Monvel: „Les Anglais à Paris), într'o lucrare anecdotică, amuzantă şi adesea instructivă.

*

A apărut „Sanatatea" şi „Viaţa Fericită". Atît revista, cît şi suplimentul literar cuprind o materie ştiinţifică şi beletristică dintre cele mai variate.

STRUNA ZILEI

BIETELE TELEFONISTE...

Unei telefoniste din Capitală i s'a furat un inel de mare valoare.

Ziarele.

Cam stranie e—această ştire,
Dar cînd cetim şi printreşire,
Un lucru poate să ne mire:
De unde una dintre ele
Să poarte asemenea... inele?

BANCA IAŞILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Naţională)

1. Cumpără şi vinde efecte publice.
2. Scontcază efecte comerciale (polije), cupoane şi titluri eşite la sorţi.
3. Scontează trate şi cecuri, asupra casolor din ţară şi străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăţi în ţară şi străinatate putînd emite şi cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont curent pe depozit de titluri şi efecte publice, sau efecte comerciale pe gaj de cereale, pe garanţii ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea polijilor plătibile în orice localitate din ţară sau străinătate.
7) *Primeşte sume spre fructificare*:
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută şi care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convenţională cea mai avantajoasă.
8 *Primeşte efecte publice spre pastrare.*

INFORMATII

❑ *Acelaşi ziar, care a publicat ştirea falsă, că o intrevedere ar fi avut loc între domnii Take Ionescu şi C. C. Arion, revine astă-zi asupra aceleaşi ştiri, publicînd chiar, între ghilemele, cuvintele pe care şeful nostru le-ar fi mai pronunţat.*

Confratele la Roumanie *este autorizat să desmintă formal toate aceste informaţiuni.*

Domnul Take Ionescu nu s'a intreţinut nici cînd cu domnul C. C. Arion asupra chestiei unei concentrări sau colaborări conservatoare.

❑ In Roşiorii de vede s'a înfiinţat un club al partidului conservator democrat.

❑ Luni, 23 Aprilie, va avea loc la Mitropolia din Iaşi hirotonirea în arhiereu a P. C. Arhimandrit Antim Petrescu.

Noul prelat va primi titlul de Botoşeneanu şi va ocupa şi funcţia de vicar al Mitropoliei din Iaşi.

P. C. Arhimandrit Antim va fi hirotonit de I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei, asistat de P. S. Nicodim Episcopul Huşilor şi P. C. Arhiereu Bartolomeu Băcăoanul.

La oficiarea hirotoniei noului arhiereu, ministrul interim la culte va fi reprezentat prin d. D. Boroianu, administratorul Casei bisericei.

După săvîrşirea hirotonirei noului prelat, va avea loc o recepţie în palatul mitropolitan, la care vor asista toţi reprezentanţii autorităţilor civile şi militare din localitate, cum şi numeroşi clerici din eparhia Mitropoliei Moldovei şi Sucevei.

❑ A apărut de sub presă şi se află de vînzare la principalele librării din ţară, Ispisoace şi Zapise vol. III p. II, de Gh. Ghibănescu, cuprinzînd documentele slavo-romane din arhiva sf. Spiridon din Iaşi cătră 1653—1675. (veacul al XVII a).

La acest volum e alăturat şi Slavonul slavo-romîn, cuprinzînd toate cuvintele slavone ce se găsesc în cele 283 documente slavone ale Epitropiei sf. Spiridon.

Preţul volumului e de 4 lei.

❑ Femeia Maria Lohan, din comuna Comăneşti, judeţul Bacău, fiind atinsă de alienaţie mentală a fost internată la spitalul Socola.

❑ Domnii d-ri Vasile Bejan şi Gabriel Socor, au fost numiţi membri în consiliul de higienă al oraşului.

❑ Batalionul 4 de Vînători, sub conducerea d-lui colonel Berindei va pleca Sîmbătă 21 Aprilie cu un tren special, la ora 10.45 a. m. pentru a face gardă la Sinaia, în timpul verei.

Batalionul se va întoarce în Iaşi la 15 Noembrie.

❑ In şedinţa sa de Sîmbătă, consiliul comunal se va ocupa cu votarea de credite, scutiri de taxe şi vînzări de locuri.

❑ D. I. Domescu primarul comunei Miroslava, a demisionat pe ziua de 1 Mai c.

Epitropia Bisericei Talpalari

DIN IAŞI

Publicaţiune

In ziua de 30 Aprilie a. c. orele 10 a. m. se va ţine în cancelaria acestei Epitropii, licitaţie publică prin oferte scrise şi sigilate, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcţiune propriu zisă şi a reparaţiunilor necesare acestei biserici, după planul şi devizul întocmit, a căror cost este de Lei 15,360 (art. 1—97 inclusiv din deviz).

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, vor proba că au executat lucrări similare şi vor depune certificatele doveditoare, împreună cu o garanţie de 10 la sută în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Devizul, caetul de sarcini, planurile şi proectul de contract, se pot vedea în cancelaria Epitropiei, în fie care zi, ora 11 a. m.

Supra-oferte şi oferte condiţionate nu se primesc.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale, sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Epitropia

No. 14
1912 Aprilie 14

❑ **Şcolare.**—Pe ziua de 1 Aprilie 912, postul de la şcoala din Comuna Muntenii de sus - Moara grecilor, jud. Vaslui, se zidică de la 65 la 110 lei. Pe aceiaşi zi în acest post se transferă d. Mihai Filip învăţător la şcoala din Comuna Băltenii de sus din acel judeţ.

— D. N. Culianu învăţător la şcoala din Porceşti-Hociungi Roman se detaşază pe ziua de 15 Aprile c la şcoala din Butnăreşti, la catedra d-lui T. Iordan, conferenţiar la cercurile culturale de la Cassa Şcoalelor.

— Pe ziua de 1 Sept. 1912 se înfiinţază postul al II lea plătit cu 110 lunar la şcoala din comuna Broşteni, cotuna Pîrvu-Roş, jud. Suceava.

— D. Gh. Băncilă absolvent de şcoală normală cu diplomă a fost numit pe ziua de 15 Aprilie 1912, cu titlu provizor la şcoala din Dersca p. I, rămînînd detaşat pe aceiaşi zi la şcoala din Bahai jud. Dorohoi.

— D-ra Clara Botez, absolventă a externatului, a fost numită pentru luna Aprilie, ca suplinitoare la şcoala de fete No. 6 Nicolina I şi la catedra vacantă prin eşirea la pensie a d-nei S. Vîrlănescu.

❑ **Turneul Rozan.**—In zilele de 30 Aprilie şi 1 Mai talentata şi cunoscuta artistă d-ra *Francesca Rozan* însoţită de talentaţii artişti: *I. Manolescu şi R. Bulfinschi* şi trupa teatrului Naţional din Craiova, va da două reprezentaţii în sala teatrului Sidoli.

Prima reprezentaţie va fi cu piesa *Patima*, în care d-ra Rozan are o frumoasă creaţie şi în care a cules aplauzele entuziaste ale publicului bucureştean pe scena teatrului Comoedia.

A doua reprezentaţie va fi cu celebra piesă a lui Devore — „Jertfită" — în care d-ra Rozan a fost mult aplaudată la Teatrul din Craiova.

Biletele se vor găsi la agenţiu Thalia (Th. P. Maximovici).

❑ D. Octav P. Vîrlănescu a fost numit împiegat auxiliar clasa II-a la administraţia financiară din localitate.

❑ Pe ziua de astă-zi au fost declarate la serviciul sanitar încă două cazuri nouei de anghină difterică.

❑ Meseriaşii de toate categoriile au fost înştiinţaţi, de a se afla Duminică în 22 Aprilie, la corporaţiile din care fac parte, spre a primi timbrele de ajutor şi asigurare.

❑ D. Chicor, inspector comercial va sosi Marţi în localitate.

D-sa va inspecta camera de comerţ.

❑ Ansamblul Davilla va absolvi în Iaşi o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprilie (matineu) *Onorabilul*, în aceiaş zi (seara) *Fetiţa*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* şi *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* şi 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locaţia este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, şură, pivniţă, grădină, avînd instalat lumină electrică şi apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie şi 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, şură, pivniţă.

şi

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu şi a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, şură, pivniţă, grădini—loc spţios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea**, *str. Bucşinescu 15, Iaşi.*

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ziarul* Adevărul *a publicat astă iarnă o serie de documente militare relative la răscoala din 1907, documente ce făceau parte din dosarul aflător la ministerul de război.*

Toată lumea bănuia că documentele fusese furnizate de d. Filipescu, pe atunci ministru de război.

Credința aceaste acreditîndu-se și la Palat, d. Filipescu s'a prezintat Regelui, căruia i-ar fi făcut dovada, că documentele au fost furnizate din Iași, de către o persoană foarte notabilă, care a vroit, prin publicare, să apere armata de acuzările ce i au fost aduse.

❑ *Bolnavul de meningită cerebro spinală, s'a însănătoșit pe deplin.*

In comuna Epureni, de unde e bolnavul, nu s'a constatat nici un alt caz.

❑ *Eri, băiatul Alexandru Danelache, de 11 ani, elev în clasa 3-a, la școala din cotuna Vultur, comuna Copou, pe cînd se afla în clasă, a încetat subit din viață.*

Cazul fiind foarte suspect, autoritățile sanitare au fost avizate.

❑ *Mitropolitul Moldovei a propus eforiei sf. Spiridon ca monăstirea de la Războeni, județul Neamț, să fir amenajată în institut pentru creșterea copiilor găsiți, crescuți la „Maternitatea" din Iași, și ca maicele din acea monăstire să se ocupe cu creșterea copiilor.*

❑ Eri s'a sfîșit concursul de interni în spitalul Sf. Spiridon, reușind în ordinea clasificației D-nii studenți Dinescu Ion, Teodorescu Ion, Nubert Ion, Radu Eleonora, Țicău Ion, Cîrlan Savel, Bușacu Constantin, Argentoianu Ion, Maltz Dumitru. Două locuri au ramas neocupate, de oare ce n'au reușit atîția candidați cîte locuri vacante erau.

Rezultatul acestui concurs și clasificația celor reușiți era de așteptat, avîndu-se în vedere prezența în juriu a Doctorului Socor, care a cerut pe vremuri de la unii din studenții reușiți azi, certificat de valoare pentru el, care i-a fost acordat.

Rezultatul examenului mai este discutabil și din punctul de vedere al regulamentului sub care s'a ținut, de oare ce acest regulament ne prevede nota ce se cere pentru admitere, în cît a trebuit Epitropia, cu de la Sine putere să hotărască media necesară și să numească ea pe cei reușiți. In acest fel ceea ce s'a întîmplat nu se mai chiamă concurs.

❑ Consiliul profesoral al Facultății de medicină se va întruni mîine Vineri, pentru a recomanda un suplinitor la catedra de clinică chirurgicală rămasă vacantă prin decesul regretatului d-tor Sculy. Se crede că va fi recomandat d. profesor Bălăcescu, care va cere în urmă numirea sa definitivă la această catedră. In acest caz D-sa va lua domiciliu în Iași și nu ne îndoim că fiind cunoscute calitățile sale distinse ca profesor și chirurg, Iașul va avea numai de cîștigat.

❑ Domnul dr. Scriban, asistent la facultatea de științi, a fost delegat de ministerul instrucțiunei publice să organizeze mici laboratorii și aquarii pe lîngă școalele secundare publice din Moldova, în care scop ministerul a acordat ajutoare bănești școlilor respective.

❑ In cursul săptămînei viitoare Senatul universitar va discuta și armoniza propunerile ce le vor face facultățile, cu privire la modificările regulamentelor, — modificări cerute prin noua lege a învățămîntului.

❑ Noul regulament, după care se vor recruta membrii corpului profesoral Universitar, va fi alcătuit de o comisiune compusă din doi profesori de la Iași și doi de la București, sub președinția ministerului.

❑ Cunoscutul lingău politic, dr. Bacaloglu, a reușit prin sistemele care'i sunt proprii, să încarce bugetul Epitropiei cu o leafă pentru el, care constitue un abuz strigător, prin nerușinarea cu care a fost comis.

De și Epitropii în bugetul ce au prezentat Camerei, nu puseseră această leafă, de oare ce este contra legei, contra regulamentului spitalului și contra tuturor celorlalți profesori, cari nu au leafă pentru serviciul de spital, totuși obicinuitul tuturor degradărilor de caracter și al tuturor vînzărilor de vot, pentru foloase personale, a reușit să facă în Cameră să i se pună leafa de către mamelucii indigenatului lui Arie și a Durmeștilor lui Toncescu.

Va lua neprețuitul caracter și această leafă—cît o va mai lua—, dar în schimbul a cîțiva lei va rămînea cu disprețul tuturor celor ce știu prin ce mijloace îi iea.

❑ Examenul de capacitate pentru caligrafie va începe mîine la București. Comisia examinatoare se compune din domnii P. Ionescu și V. Costin, acest din urmă din Iași.

❑ Starea sănătății d-lui A. C. Cuza s'a ameliorat puțin, pe ziua de azi.

❑ Domnul Take Ionescu va sosi Sîmbătă dimineață în Iași. Mîine, Vineri, nu va veni, de oarece procesul în care avea să pledeze, nu va putea fi judecat.

❑ Asanarea moravurilor.

Am anunțat că un flectuștеț de avocat din provincie, fiind numit administratorul unei moșii a Spiridoniei, a uitat până astă-zi să predee conturile.

Ceea ce n'a împedicat pe junimistul cinstit să facă ofertă, ca să fie numit administrator și la o altă moșie a Spiridoniei.

Vom vedea dacă oferta va fi primită.

❑ Domnișoara Sofia Pelle, doctorandă, a fost numită asistentă la secția de hidroterapie de la Slănic, în locul d-nei dr. Anna Averescu demisionată.

❑ Părintele C. Ionescu a fost numit canonarh la biserica Sf. Spiridon, în locul părintelui M. Marian, demisionat.

❑ **Judiciare.**—Iacob Lerman, implicat complice la bancruta simplă și frauduloasă, a fost depus ieri de judele instructor cabinetul II.

— Camera de punere sub acuzare a respins apelul primului procuror în ce privește menținerea în prevenție a lui C. Soroceanu, prevenit pentru escrocherie.

— La secția II a Curții, urma să se judece ieri importantul proces de trimitere Millas-Violatos, însă părțile au convenit la o amînare.

— Până acum numai Hotineanu și Petrescu, deținuți pentru furtul automobilului, au făcut apel la Camera de punere sub acuzare.

❑ Printre categoriile de meseriași mai nemulțumite și mai greu lovite prin noua lege a meseriilor, se află breslele zidarilor și în genere toate breslele ce aparțin construcției. Se știe că acești meseriași, între cari zidarii și cioplitorii în piatră mai cu seamă, au sezoane de lucru numai de 4—6 luni pe an. In consecință vor adresa un memoriu Casei centrale, cerînd să urmeze cu contribuțiile numai în perioada de lucru. Dacă nu li se va încuviința cererea, vom avea în curînd o grevă a meseriașilor-constructori tocmai în epoca de lucru, destulă de îngreuiată prin lipsa materialului în acest an.

❑ D. I. Petrescu, fost secretar al corporației „Progresul", a fost numit secretar-contabil al noilor corporații din Vaslui, post rămas neocupat pînă acum.

❑ Casa centrală a meseriilor a trimis pînă acum la Iași, timbre în valoare de 16,000 lei, spre a se distribui atelierelor. Legea prevede că timbrele se vor lipi pe cărticele anumite, cu ocazia plății lucrătorilor. Pînă acum însă se distribuie timbre, fără să fi sosit și cărticelele respective.

❑ Adunarea plenară a avocaților din Iași, în vederea votării budgetului, va avea loc, precum am mai anunțat, Sîmbătă, 21 c., ora 2 p. m., în sala de ședințe a tribunalului s. II.

❑ **Serbările Cuza Vodă.**—Membrii comitetului Cuza Vodă, s'au întrunit la orele 3 în palatul mitropolitan.

Participă, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, d-nii N. Gane, D. Greceanu, I. Burada, Penescu, A. D. Xenopol, At. Gheorghiu, căpitan Stroja, dr. Bogdan, Găvănescu, colonel Langa, părintele Savin, Cerchez, Mladian, Dăscălescu, Gr. Gherghiu și A. B. Brandia.

Se procede la constituirea biroului și se aleg:

I. P. S. S. Mitropolitul, președinte; I. Burada, vice-președinte și I. V. Praja, casier.

*

In conformitate cu hotărîrea anterioară, se procede la alegerea unui comitet de acțiune.

In acest comitet se aleg d-nii: Ghica Deleni, N. Miclescu, D. Grecianu, C. Cerchez, preotul Savin, căpitan Stroja, Dăscălescu și dr. Bogdan.

Acest comitet se va ocupa în amănunțime de toate chestiunile privitoare la inaugurarea statuei.

*

Marele comitet procede apoi în a stabili invitațiunile principale. Se hotărește în primul rînd a se invita familia regală. In acel scop se alege o delegație, compusă din I. P. S. S. Mitropolitul, N. Gane și D. Greceanu, care să meargă la București, spre a invita familia regală.

Se decide apoi a se invita Guvernul, Academia, Curtea de compturi, Casația, foștii și actualii deputați, toți primarii din Capitalele de județe, ofițerii cari au servit sub Vodă Cuza, precum și familiile lui Vodă Cuza și a fruntașilor cari l'au ajutat în marea sa operă.

Se delegă pe I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, de a invita pe d. Gr. Ghica Deleni, de a participa în comitet și de a lua parte la serbările desvălirei Statuei.

*

Comitetul începe apoi a discuta mijloacele bănești, necesare, pentru a face față cheltuelilor.

D. Greceanu crede că și guvernul va contribui la aceasta.

❑ In noul program de astă seară Joi al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Misterele ruinelor. Splendidă desfășurare cu scene și situații admirabile.

Hrana cerbilor la Mariazell (Stiria). Vederi după natură.

Pe timpul druizilor (vechii preoți gali). Reconstituire istorică.

Prince și certificatul de bună purtare. Comedie compusă și jucată de simpaticul actor.

Inima violetei. Mare roman contimporan, însuflețit redat de celebrități artistice teatrale.

Constantinopole, o călătorie în capitala Turciei. Interesante vederi după natură.

Devotamentul unui sclav. Narațiune însuflețită.

In exercițiul funcțiunei. Scene comice de moravuri pariziane.

Mîne Vineri program nou cu: „Cine a furat perlele dansatoarei?" (O nouă isbîndă a detectivului mondial Sherlock Holmes!)

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 19 Aprilie

Drama din Capitală

O familie întreagă se sinucide prin asfixiare

București.—O descoperire lugubră s'a făcut azi dimineață. In podul unei case au fost găsite zece persoane asfixiate.

Toate aparțin aceleiași familii.

Moartea data de cîte va ore. Cadavrele au fost transportate la morgă.

*

Iată împrejurările, în care s'au petrecut această îngrozitoare dramă:

In strada Popa Rusu, în casele cu No. 38, aparținînd d-lui Maior Ionescu, se mutase încă din Toamna trecută, familia Filipovici, compusă din soții Filipovici, două domnișoare, doi băieți mari, și alți 5 copii, în vrista de 14 și 8 ani, precum și mama d-nei Filipovici.

Familia Filipovici își mobila luxos apartamentul. Mobilă elegantă a fost furnizată de casele Portois & Fix și Marin Ganea.

Se părea că ducea o viață numai în belșug.

*

Băiatul cel mai mare, anume Nicolai Filipovici, era acela care acoperea cheltuelele casei. Nicolai învrîtia afaceri mari. Astă-zi are o datorie pe piață, care trece de 80,000.

In ultimul timp, afacerile lui Nicolai mergeau reu de tot. El perduse capitalul de care dispunea și văzu cum i se închide creditul peste tot locul.

In locul belșugului de odinioară, în casă începu să domnească mizeria cea mai neagră.

Datornicii sechestrau mobila din casă. Proprietarul scoase în vînzare o parte din lucrurile din casă pentru a-și acoperi chiria neplătită. Traiul devenise foarte anevoios.

*

Aseară familia adunată la un loc, luase hotărîrea funestă de a se scăpa de o viață plină de mizerie, sinucigîndu-se cu toții.

Se opriră la o moarte prin asfixie și pusesă curînd dar planul în executare.

*

Azi la orele 7 servitoarea vesti întâi poliția de această tristă întîmplare.

Autoritățile se transportară imediat la fața locului.

In casă totul era neatins. Urcîndu-se în pod dădură peste zece cadavre strînse unul de celălalt.

Toate deschizăturile podului erau hermetic închise.

Familia nenorocită luase toate măsurile ca gazurile de cărbuni să-și facă cît mai sigur efectul.

Cadavrele au fost recunoscute, ca aparținînd, soților Filipovici, a bătrînei mame, a celor 2 d-șoare, și a celor 5 copilași.

*

Cele două domnișoare erau îmbrăcate în alb.

Pe sînul uneia, s'a găsit o scrisoare, în care se spunea, că toată familia a hotărît să se sinucidă, preferînd moartea, unei vieți de mizerie.

Prin scrisoare se mai spunea, că cei doi frați au hotărît de asemenea să se sinucidă, și probabil cadavrele lor se vor găsi la cișmegiu sau la șosea.

Poliția a pornit imediat în căutarea celor doi frați, dar pînă în acest moment nu s'a dat de urma lor.

Nu se poate ști, dacă și ei au executat hotărîrea fatală.

*

In Capitală vestea despre această dramă a produs o adîncă impresiune.

In casa din str. Popa Rusu, este un pelerinaj de mii de oameni.

BANCHETUL RACOVSKI

București.—Aseară a avut loc în sala Oppler, banchetul dat în onoarea d-rului Rakovski. Asistă multă lume. S'au primit numeroase telegrame.

Telegrama „Opiniei" a fost primită cu lungi aplause.

Au vorbit d-nii Mille, Costaforu, Cristescu, Marinescu, Natalia Oprea, Anghel și alții.

La urmă doctorul Racovski a mulțumit tuturor, cari i-au aparat cauza.

Dardanelele redeschise

Constantinopol.— Consiliul de miniștri ținut aseară, a hotărît redeschiderea Dardanelelor în mod provizoriu, cu reserva de a le închide cînd va crede de cuviință.

O notă în acest sens se va comunica ambasadorilor.

Scoaterea minelor va dura două zile.

CIOCNIREA UNUI VAPOR TURCESC

Smirna.- Un vapor turcesc s'a ciocnit de o mină plutitoare. Sunt 13 înecați.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a loteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

3000 lei No. 27222, 50699, 47724.

2000 lei No. 49827, 17238, 50874, 53749, 25917, 29246.

1000 lei No. 10408, 4176, 12831, 31605, 49612, 58531, 47781, 31438, 22846, 3388, 26383, 9371, 6881, 16391, 2183.

500 lei No. 33057, 1604, 7061, 46093, 51833, 32827, 23434, 14521, 28544, 5887, 42295, 4558, 26931, 18898, 7200, 4322, 59681, 13705.

Ciocnirea vasului Texas

Smirna. — Depeși oficiale din Smirna, atribue accidentul vasului Texas vinei căpitanului vasului, care n'a voit să urmeze remorcherul pilot și a trecut pe linia minelor cu toate salvele în alb trase de bateriile coastei. Erau pe bord 100 pasageri și 39 oameni de echipaj.

S'au salvat întâi 68 persoane, apoi încă cîteva.

Vaporul Texas ducea și poștă europeană pentru Salonic.

Armistițiul între Italia și Turcia

— Memorandul Porței —

Noui proteste contra închiderei Dardanelelor

Roma.—Ziarul „Tribuna" comentînd propunerea de un armistițiu local făcut de camera comunelor, tinzînd să permite vapoarelor, care se găsesc în marea Marmara să intre în marea Mediterană, e de părere că această propunere e o desmințire categorică a svonurilor după care Anglia și Rusia ar fi avut de gînd, să facă demersurile la Roma, spre a cere Italiei să se mărginească a face operații militare numai în Africa, o asemenea propunere ar fi nu numai o violare a neutralității, dar și un act de ostilitate cătră Italia.

Propunerea engleză de armistițiu ar fi o nedreptate de oarece numai Turcia ar trage foloase tocmai în momentul cînd comite abuzuri noui prin expulzarea Italienilor, spre pildă expulzarea secretarului de ambasadă, care era atît de folositor ambasadorului Germaniei, care ocrotește pe supușii italieni pe cînd Italia nu a pus nici o piedică la șederea la Roma, a unui secretar de ambasadă turcă.

Pe de altă parte propunerea engleză ar fi un precedent periculos și în viitor Turcia, s'ar fi crezut îndreptățită a închide strîmtorile la ori ce moment. Ar fi în mînele Porței o armă de șantaj sistematică.

*

Constantinopol.—Se asigură, că ambasanda rusă ar fi declarat Porței, că Rusia își rezervă dreptul de a cere despăgubiri pentru perderile încercate în urma închiderei Dardanelelor după ce a trecut momentul de pericol real.

*

Londra.—O delegație a camerei de navigație a depus în mînele ministerului de externe Sir Edward Grey o protestare contra închiderei Dardanelelor, ministrul a răspuns că ar fi greu pentru guvernul britanic, a face presiuni asupra altor puteri din cauza operațiilor lor militare.

Sir Grey a promis că are de gînd să telegrafieze la Roma și la Constantinopol de a căuta să obție promisiunea că se vor deschide Dardanelele în scop de a permite ca vasele de comerț, să poată trece strîmtoarele cel puțin în mod temporar.

*

Constantinopol. — In memorandumul, răspuns al Porței remis eri ambasadei ruse, Poarta zice că nici un tratat nu împiedecă pe Turcia de a închide Dardanelele în timp de răsboiu.

Totuși Poarta se arată dispusă a redeschide strîmtoarea de îndată ce împrejurările vor permite.

*

Se afirmă, că eri în convorbirea sa cu As Im Bey, d. de Giers a insistat din nou în privința deschiderei Dardanelelor căci închiderea strîmtoarei, cauzează mari pagube și prelungirea închiderei, ar îndepărta Turciei simpatia opiniei publice europene.

INȘTIINȚARE

Fabrica de corsete Isac Weesler din strada Gh. Mîrzescu va rămînea închisă cîteva zile, din cauza morții d-lui N. Weesler din Herța, părintele d-lor I. și H. Weesler.

TEATRUL NAȚIONAL

Compania Dramatica DAVILA

PRIMA REPRESENTAȚIE

VINERI 20 APRILIE 1912

Se va juca

FRU-FRU

Piesă în 5 acte de H. Meilhac și L. Halévy

A 2-a Reprezentație

Simbătă 21 Aprilie 1912

Se va juca

PAPA

Comedie în 5 acte de Flers și G. A. de Caillavet

Biletele la Agenția „Thalia" Th. P. Maximovici

De la 23 Aprilie 1912

SE DESCHIDE

In Iași, Str. Lozonschi No. 1 (colț cu Ștefan cel Mare)

ATELIERUL

De croitorie și confecțiuni

PENTRU DAME

al d-rei

ANNA CIAICOVSKI

Unde se vor confecționa cele mai cele mai elegante rochii, în mod artistic și cu prețuri moderate

SPECIALITATE IN ROCHII - TAILLEUR

CEA MAI MARE EXPOZIȚIE

DE

MOBILE

Din Fabricile cele mai renumite din Straintate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE

Lucruri de Fantasii,

au sosit la MAGASINUL

HIRSCH

și se vînd cu Prețurile originale ale fabricei

Strada Lăpușneanu 38

Farmacia Stern

Trg. Neamtz, *caută asistent sau elev anul II bine exercitat.*

Intrare imediat.

CARTOFI ROZA

De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare și sămînță.

Se vinde și în detaliu până la 1000 Klgr.

A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mîrzescu 6, Iași.

De închiriet *4 odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, str. Palat-Sf.-Andrei 2, proprietatea D-nei Eugenia K. Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Ianicu V. Kostaki.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan Il—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştinţa doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucie, turbane moderne, transformaţiuni de asemenea

Se frizează cu ondulaţiuni Marcel

Se primesc si comenzi în provincie

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

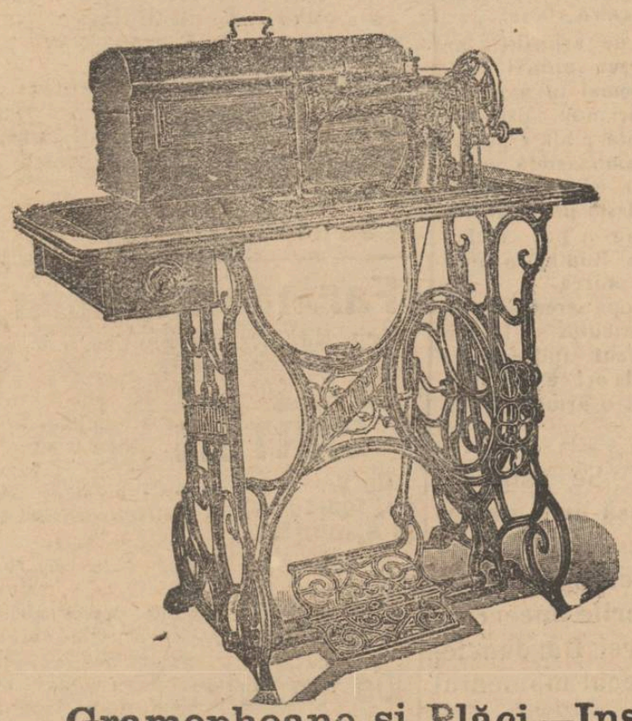

Biciclete **BRENABOR** întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele de stomahului, Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No 1573 Sîmbătă 21 Aprilie 1912

PERFIDIA „EPOCEI"

Ziceam într'un antrefileu că chestiunile la ordinea zilei au devenit un pugilat între *ziare* şi *ziarişti*. Pe cînd d. Carp stă liniştit la Ţibăneşti, lăsînd d-lui Maiorescu grija de a descurca iţele politicei; pe cînd d. Take Ionescu stă la Sinaia, sau unde interesele îl mînă, fără a avea prilej de a schimba o vorbă două, asupra situaţiei cu cei de la guvern, ziarele inventează ştiri senzaţionale, că întîlniri decisive au avut loc, că vederi s'au schimbat şi că soluţia e aproape găsită.

Iar ziariştii de la ziarele de partid tradează în interpretarea acestor ştiri senzaţionale starea sufletului lor.

Ziarele d-lui Marghiloman trădau mai eri alaltăeri o stare sufletească a nuanţei junimiste că guvernul Maiorescu este un guvern de *linişţire*, de potolire d patimi, nu pentru că în fostul guvern Carp ar fi fost 3 miniştri combativi, dar pentru a arăta ţării că chestia tramvaiului nu era curată în sine, şi că deci d. Maiorescu are sarcina de a întinde opoziţiei puntea de salvare.

In acelaşi timp *La Politique* mai insinuiază ceia ce crede nuanţa Marghiloman despre raporturile sale cu partidul nostru şi cu şeful nostru. După ce se laudă că guvernul conservator nu şi a îndeplinit chemarea sa, şi că deci nu poate fi *epilog* guvernului Carp, insinuiază că „dacă în cursul guvernărei sale se va întîmpla să revină unele elemente rătăcite, ele vor fi bine primite, în mod cinstit şi fără nici o supărare."

Cu alte cuvinte guvernul Maiorescu mai are chemarea de a mai vîna caractere, de a mai asana moravuri, de a rupe de la Take partizani.

Ar fi atunci d. Maiorescu, împăciuitorul Maiorescu, un *alter Marghilomanus redivivus* din toiul luptelor electorale.

Deci după „La Politique" guvernul Maiorescu n'are alt colorit de cît acel ce l'a avut sub d. Carp şi Marghiloman.

Opoziţia unită nu primeşte puntea de aur întinsă de d. Maiorescu; cît despre transfugi ei s'au rărit — ba a încetat seria.

Dar iată că nuanţa Cantacuzinistă şi-a spus cuvîntul prin *Seara*. Ideia concentrării pluteşte în văzduh. Toţi o doresc, toţi o văd necesară, salutară chiar. De cît dacă se va face acest lucru, va trebui să fie consultaţi pe lîngă membrii actualului Cabinet, din cari mulţi sînt nechemaţi pentru posturile lor, şi alte forţe conservatoare, din acele cari au făcut fuziunea cu d. Carp; adică pe d. Gh. Cantacuzino.

Iată dar o nouă nuanţă politică din sinul partidului d-lui Carp, care revendică pentru sine nu numai consultarea, ci şi deliberarea.

Ea nu vorbeşte de vînatul după transfugi, ea nu întinde punte de aur opoziţiei liberale, ci *Seara* Cantacuzinistă se opreşte asupra necesităţii şi oportunităţii concentrării şi arată că *ar trebui* să se consulte şi d. Cantacuzino, de la ale cărui deliberări şi hotărîri va atîrna izbînda concentrării.

In fine, a revenit şi nuanţa Filipescu prin *Epoca* şi ea mai lămurit de cît toţi ceilalţi spune gîndul inspiratorului său. Pe d. Filipescu l'a apucat dorul şi dragul şi interesul nu de persoana d-lui Take Ionescu. Pentru d. Filipescu, şeful nostru face o crimă cu partidul său că-l sileşte să-l urmeze orbeşte. Ca şi oare cînd sihastrul Daniel, sihastrul şi pustnicul Filipescu, retras în peştera sa din Batişte vorbeşte Voevodului Stefan, că are drept să prefacă în morminte ţara şi pe oameni, dar n'are drept *să i robească*, „d. Take Ionescu are dreptul depliu de a dispune de persoana sa", *„însă nu are dreptul de a dispune şi de soarta altora"*.

Acel „altora" sînt partizanii d-lui Take Ionescu, sîntem noi, trei sferturi din vechiul partid conservator.

De ce această dragoste şi interes al *Epocei* d-lui Filipescu de *coada* d-lui Take Ionescu? De ce această izolare în acţiunea politică între şef şi partidul său? Ce adică, *Epoca* nu ştie că patronul său a dat dovadă de disciplină oarbă, că o dată intrat în partidul Carpist la 1900 a rămas cu d. Carp şi azi, cu toată ura învechită între d-sa şi Carpism? De ce adică *Epoca* ar vedea o tiranizare pe care şeful ar exercita-o asupra partidului, insuflînd partidului încredere deplină în acţiunea sa politică? De ce adică, după *Epoca*, s'ar găsi anormal faptul că un partid urmează orbeşte pe şeful său în acţiunea sa politică?

Epoca toate le spune cu scop. Despărţind pe Take Ionescu de coada lui, de partidul său, se crede că-l va reduce pe el, iar la partid aruncă nădejdea unei atenţiuni deosebite prin vînatul de caractere, dacă s'ar declara divorţ între şef şi partid.

Iată de ce dintre ziare şi ziarişti, din născocirea svonurilor de concentrare, a reeşit pe deplin întreita direcţie din partidul d-lui Carp.

Din toate însă aceste nuanţe, *Epoca* este cea mai perfidă, căci patronul ei este isolat deocamdată şi pus în stradă. De aceia şi ea, la rîndul ei, insinuiază şi introduce intrigi. După ce ar dori *Epoca* ca să se despartă partidul de şetul lui, continuă cu insinuarea: *căci aceşti cellalţi sînt băeţi, destul de mari ca să se poată conduce singuri în societate"*.

Băete, iată cu ce drăgălăşie se adresează *Epoca* către noi, ca doar-doar s'a uita frica şi însuşirile native ale patronului său.

Gh. Ghibănescu

In tabăra guvernamentală

Debandada e complectă. Blocul guvernamental, rupt în două încă din ziua proclamării lui, a crăpat acum în trei şi se însemnează încă şi alte spărturi cu bucăţele mai mărunte.

La început, cînd blocul fusese abia proclamat, se desemnau două curente, în lagărul carpist. Antagonismul neîmpăcat între d nii Filipescu şi Al. Marghiloman împărţise lagărul guvernamental în două tabere opuse şi vrăjmaşe.

Rezultatul acestei certe a fost cabinetul Maiorescu. Ambii beligeranţi au fost însă învinşi.

D. Filipescu a triumfat întrucît a reuşit să debarce pe d. Marghiloman; a fost însă învins prin aceia că guvernul Maiorescu s'a constituit cu personagii pe cari d-sa nu le-a dorit şi cu excluderea amicilor personali ai fostului ministru de războiu.

D. Marghiloman are acelaşi situaţie. D-sa a triumfat, întrucît a putut împiedica pe d. Filipescu ca să-şi constituiască un guvern după plac, a fost totuşi învins, întrucît a fost scos din guvern.

Sciziunea aceasta, odată începută, progresează acum. D. C. C. Arion, care a avut la un moment dat veleităţi de preşedinte al consiliului, a căpătat totuşi un ascendent mare în guvernul Maiorescu, lucru care nu mai e pe placul cantacuziniştilor. Ei, cari până mai eri mergeau alături de d. Filipescu, azi s'au despărţit de d-sa, acuzîndu-l de a fi autorul moral al guvernului Maiorescu, guvern, care în loc să slăbească pe d-nii Carp şi Marghiloman, le-a dat din potrivă toate satisfacţiile posibile, întrucît pentru d. Maiorescu dorinţele acestor doui foşti miniştri, sunt ordine.

In aşa hal, înţelege oricine că guvernul Maiorescu nu poate merge înainte. In rîndurile carpiştilor din Capitală e o mare depresiune. Mulţi fruntaşi recunosc că guvernul aşa, cum e constituit, nu poate merge înainte.

Se dă ca sigură demisia d-lui Maiorescu înainte de 10 Mai.

Predilecţia „Serei"

Cele două ziare ale d-lui Grigore Cantacuzino Seara *şi* Minerva — Seara *mai mult de cît* Minerva—*au luat o specialitate diabolică. Şi-au pus în gînd să strice înţelegerea dintre cele două partide de opoziţie.*

Au comentat în fel de fel de chipuri alianţa dintre noi şi liberali, şi au încercat să arăte că din această înţelegere, perdem ba noi, ba liberalii. Ba la un moment dat, Seara, *în imensa ei inteligenţă, s'a dat direct de gol şi a mărturisit că dacă înţelegerea s'ar desface, acela care ar cîştiga ar fi guvernul Maiorescu.*

A venit însă momentul, cînd însăşi Seara *trebue să recunoască,—şi vai! să şi înregistreze,—un act, care dovedeşte în chip patent înţelegerea desăvîrşită şi absolut leală dintre cei doui şefi ai opoziţiei.*

Iată, în adevăr, ce publică Seara *de ieri:*

„In consfătuirea ţinută eri la d. Brătianu, între unii membri ai comitetului executiv liberal, s'a discutat asupra situaţiei politice.

„Unii dintre cei prezenţi au cerut să fie continuată acţiunea contra guvernului.

„D. Brătianu le-a răspuns că are înţelegere cu d. Take Ionescu ca pînă la sfîrşitul acestei luni să nu facă nici un fel de agitaţie.

„Ca urmare, a fost amînată din nou data congresului.

„Unii fruntaşi liberali au insistat să fie ţinut congresul înainte de începerea marei vacanţe şi d. Brătianu le a promis că va ţine seamă de această dorinţă".

Aşa dar, d. I. I. Brătianu respectă în totul înţelegrea cu d. Take Ionescu şi aceasta o scrie Seara, *care nu pierde nici un prilej ca să nu insinueze nemulţumiri şi tendinţe de trageri pe sfoară de o parte şi de alta.*

Neaparat nu ne facem iluzii. Cu toate că Seara *a fost nevoită, în faţa realităţii, să scrie rîndurile reproduse mai sus, aceasta n'o va împiedica însă ca mîne sau poimîne să reediteze vechile şi răsuflatele ei intrigi. Totuşi pentru edificarea cititorilor noştri, şi pentru ca opinia noastră publică să-şi dea samă în ce a nume interes brodează ziarul de mîna stînga a guvernului toată această ţesătură de intrigi, vom reproduce cîteva rînduri din uriaşa gafă comisă acum două zile, de* Seara:

„Or, îndeplinirea acestor două scopuri, 1) încetarea coaliţiei cu d. Take Ionescu 2) grăbiria soluţiei în afacerea tramwayelor, dacă poate servi partidului liberal, va servi în primul rînd partidului conservator, care va putea să ajungă la o înţelegere mai grabnică, cu liberalii, în afacerea tramwayelor şi va avea în faţa sa pe d. Take Ionescu redus la propriile lui puteri, lipsindu-i concursul liberalilor".

Iată ce i doare, iată adevărata cauză a revoltei neputincioase a guvernamentalilor, pricinuită de înţelegerea celor două opoziţii şi cu cît această înţelegere e mai leală şi mai trainică, cu atît durerea carpiştilor e mai mare.

Seara *a avut naivitatea să scrie, negru pe alb, ceia ce partizanii d lui Carp nu îndrăznesc de cît să-şi spună între ei în convorbiri particulare.*

ACALMIE

Dacă vre-un cetăţean în afară de sferele imediat în contact cu politica ţărei, ar căuta să'şi facă o idee despre situaţia noastră politică, după manifestările externe ale jurnalismului politic, ar crede că de sigur carul nostru politic, îşi urmează un drum liniştit, de şi cam lent şi chinuit.

Mai ales dacă ar urmări numai ziarismul guvernamental, ar avea impresia că pe un drum de munte, pe suiş şi bolovăniş, carul este dus încetişor de o păreche de plăvani bătrîni cari n'au nici un zor să se trudească prea mult.

Presa guvernamentală este într'o perioadă în care nici palmele, nici tragerile de urechi ce se adresează adversarilor, nu formează fondul programului său de acţiune, iar presa opoziţiei păstrează o rezervă proporţionată.

Nu este însă un secret pentru nimeni, că această linişte aparentă prevesteşte cu totul alt-ceva de cît liniştea reală în mersul destinelor acestui guvern. Se ştie de către toţi că guvernul actual, şi-a lichidat deja compturile, şi-a depus în mîna Regelui mandatul imperativ ce i s'a dat, în cît liniştea aparentă actuală, nu este de cît renunţarea la acţiune din partea guvernului şi renunţare la luptă din partea opoziţiei, care n'are cu cine lupta.

D. Maiorescu, eare păstrase speranţa că actuali conducători ai şurubărismului junimist, vor primi cu judecată rece statul bătrînesc al său relativ la nevoia unei acţiuni cari să părăsească vechile pugilate personale, s'a convins că în condiţiile actuale numai lupta personală conduce acţiunea fruntaşilor junimişti în cît a renunţat formal în faţa Regelui, la angajamentele ce-şi luase. In acest fel misiunea sa este terminată, în cît suntem din nou în situaţia de meditaţie, în care toată lumea politică are aerul de a vroi să lase să mediteze în linişte pe Bătrînul alchimist care de la umbra brazilor săi, caută noi combinaţiuni de alchimie politică, menită să 'l scape de precipitatul tulbure al junimismului.

Prin urmare liniştea actuală departe de a arăta siesta mulţumită a unui prînz liniştit, arată tocmai slăbiciunea finală a mortului de inaniţie.

Cruda realitate

Cînd d. D. Neniţescu a adus în discuţia Parlamentului, legea meseriilor, prefecţii au silit pe lucrători să trimită ministrului industriei şi comerţului, numeroase şi entusiaste telegrame de mulţumire.

D Neniţescu a primit cu acel prilej sute de telegrame, din toate unghiurile ţării, telegrame pe cari ziarele oficioase avuseseră grija să le publice însoţite de mari elogii pentru autorul legei meseriilor.

Atunci d. Neniţescu era în ceruri.

Azi lucrurile s'au schimbat în chip fundamental. Acei cari trimiseseră, din ordinul poliţiei, telegrame de mulţumire, refuză azi binefacerile binefăcătorului lor. Cei mai mulţi din lucrători, din mai toate oraşele ţării. se împotrivesc aplicării legei d-lui Neniţescu, ba în multe centre industriale muncitorii s'au pus în grevă.

Asta e cruda realitate.

Pentru a nu-şi compromite cu totul legea, serbătoritul de eri, ameninţatul de azi, d. D. Neniţescu, a fost nevoit să suspende aplicarea multora din dispoziţiile legei sale.

Pedeapsa pe care o ia azi ministrul industriei, e meritată pe deplin. D sa a încercat să legiferez, complicînd, asupra unei materii, care e deja sine complicată. Faptul însă că d sa vede azi deslănţuindu-se împotriva d sale forţele muncitoreşti, după ce le a silit să-i trimită telegrame de mulţumire, constitue punctul ridicol din întreagă această afacere.

In Germania, cînd Bismarck s'a decis să dea lucrătorilor reforme sociale, momentul acesta a rămas istoric, iar Mesagiul împăratului Wilhelm I, dela 17 Noembrie 1883, constitue un document cu care profesorii de economie politică îşi încep cursurile,—la noi d. Neniţescu a reuşit să ridiculizeze şi să trivializeze şi această clipă din istoria noastră socială şi-a pătat singur începutul d-sale rudimentar de legislaţie socială, cu telegrame impuse de poliţie.

Realitatea, cruda realitate, a ştiut însă să se răzbune.

OAMENI ŞI LUCRURI

Revolta conştiinţelor

„Tot ce am avut de zis în favoarea d-rului Rakovschi, am scris. Nu sunt orator, ci scriitor".

„Toastul" acesta al poetului D. Anghel ne-a suggerat reflecţia că, mai presus de multe cuvîntări şi înaintea lor, s'ar fi potrivit să se cetească la banchetul dat în onoarea celui reîntors—acele cîteva duioase şi mişcătoare pagini pe cari le-a scris poetul atunci cînd „toată lumea" se înclina în faţa „lucrului judecat" şi vedea, poate, în exilatul osîndit de toate instanţele pe omul suspect sau într'adevăr vinovat de cine ştie ce crime în potriva ordinei în stat.

Cu veşnica-i laşitate, marea anonimă şi marea putere care se cheamă „toată lumea" se linişteşte uşor, ridică din umeri ca să-şi ierte păcatul indiferenţei şi-şi zice:

—„Mai ştii! Poate... Doar nu e nimeni nebun..."

Şi în atari clipe de orbire şi de renunţare generală e nevoie de o pregătire a conştiinţei obşteşti, ca să primească sămînţa bună a îndoielei, din care se va frămînta, pe urmă, pînea rezvrătirii pentru biruinţa cea de apoi. Aci e rolul scriitorilor, al gînditorilor, al poeţilor. Lor li se îngăduie ceea ce nu se iartă omului politic, şi dacă nu li se îngăduie, îşi arogă singuri dreptul acesta.

Ei se încumetă, ei îndrăznesc, ei strigă de multe ori ca şi profetul în pustii, ei ieau în stăpînire multe gînduri, multe cugete ei; pregătesc, între florile lor de stil, armele viitoarei lupte şi a triumfurilor tîrzii.

Fiecare secol cu marile lui nedreptăţi; fiecare în acelaşi timp, cu poeţii nesupuşi, gata să cheme lumea, s'o deştepte, să revolte conştiinţele în care îndoiala mocneşte, geme şi cere dreptate.

...Acum trei ani, dup'amiaza unei duminici ploioase. Mă îndrept, rotras în fundul unei trăsuri, către locuinţa unui om politic, care e în acelaşi timp un intelectual foarte distins.

Un publicist .. ministeriabil. O însărcinare telegrafică din partea unui important cotidian, de a obţinea o declaraţie, o părere, în chestia exilatului, în jurul căruia, tot mai mult şi mai întins, începuse a fi frămîntate conştiinţele în această dulce ţară a indiferenţei.

Iată-ne în biuroul plin de cărţi şi manuscrise, biuroul discret în care pătrund cu răsunete sombre, loviturile ploaiei pe geamuri; din cînd în cînd cheamă telefonul: „o întrebare, un ordin, un sfat... Incolo e tăcere; tăcere, pentru ca intelectualul legat de răspunderi politice se hotărăşte foarte greu să-şi rostească părerea.

Incet, încet însă, în umbra discretă a camerei, convingerea birue,—fiind-că şi acolo se frămîntă o conştiinţă revoltată. Termeni severi, incisivi, cad în potriva brutalităţii acelor oameni politici cari au împins lucrurile la excese, expulzînd pe un om de merit, un titrat, un scriitor şi luptător ca Racovschi.

Iar, de odată, dialogul se întrerupe cu o reflecţie:

— „Toate aceste le-am spus unui cunoscut vechiu, nu însă pentru publicitate. Să nu mă sileşti să dezmint..."

Şi a doua lupă de conştiinţă va începe. Am, oare, dreptul de a nu face uz de cele auzite?

Sub o formă aproape laconică, dar precisă, declaraţia intelectualului om politic a apărut în Capitală. Ziarul a repetat-o două zile consecutive. Dezmintire nu s'a primit. Conştiinţa dreaptă biruise scrupulele politice în sufletul unui om care, pe vremuri, suferise destule nedreptăţi sociale..

Şi iată cum, zi cu zi, împrejurările contribuiră să aducă victoria hotărîtoare a dreptăţii, dînd tuturora o înaltă pildă de optimism, de credinţa şi de persistenţă în luptă şi răbdare.

Indărătul tuturor campaniilor de presă şi întrunirilor publice, îndărătul tuturor combinaţiilor politice cari au ajutat şi grăbit prăbuşirea unei clădiri şubrede de intrigi şi inichităţi,—zărim ca un punct luminos şi strălucit acea pagină dintăi scrisă de un poet, acele cuvinte sincere şi convingătoare care au săvîrşit, înaintea tuturor mişcărilor, —minunea de a răzvrăti conştiinţele şi a le pregăti pentru ziua victoriei finale.

Rodion

Ce face America pentru educaţie

Chiar ţinînd seamă de întinderea teritorială şi de numărul locuitorilor, revistele şi cărţile cari tratează chestiuni de Pedagogie şi de educaţie au luat o proporţie enormă.

Numărul lor încă creşte neîncetat. Ar fi foarte interesant şi instructiv în acelaş timp de a face o comparaţie între numărul revistelor care existau acum două zeci de ani şi numărul celor cari se publică acum în lumea întreagă.

S'ar vedea atunci că numărul celor de astă zi este mult mai mare, dar că America, în deosebi Statele Unite, întrece pe toate Statele în această privinţă.

Şi nu suntem de cît la începutul mişcărei numite a pedagogiei ştiinţifice. Ce va fi mai tîrziu după ce ştiinţa pedagogică se va fi alcătuit! Va fi poate imposibil de urmărit întreg progresul, pedagogic, atunci cînd specializarea care asigură progresul unei ştiinţi va fi ajuns la oare care desvoltare. De sigur că acest progres se va putea urmări numai în mod general, după cum vedem că s'a început. Multe reviste pedagogice, pe lîngă articole „originale", conţin, în mare parte, recenzii, dări de seamă critice asupra cărţilor sau revistelor, cari apar în toată lumea.

Pentru a se face o idee despre importanţa ce se dă în Statele Unite chestiunilor de pedagogie, vom spune că în 1906 publicaţiunile periodice erau în această ţară în număr de 157. Editorul unui dicţionar de pedagogie din America ne dă printre alte interesante informaţiuni, cari a fost producţia o-

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

perelor pedagogice în timpul anului 1910. In Statele-Unite din 3145 de opere noui, 348 tratează chestiuni de educaţie.

Această proporţie este încă şi mai mare în alte ţări. Aşa, în Anglia din 8446 sunt 578. In Germania din 30317 sunt 4203. In Franţa din 8805 sunt 1005. Pedagogii nu pot urmări de cît din depărtare această bogată literatură şi sunt siliţi de a se specializa în propria lor branşă. Interesul pentru lucrările de educaţie creşte mereu pretutindene.

„Importanţa şcoalei şi a profesiunei de institutor nu încetează de a creşte zice editorul Dicţionarului. Din punct de vedere al numărului învăţătorilor, această profesiune este acum cea mai îmbrăţişată. Una din cel mai semnificative schimbări sociale ale timpului prezent, este tendinţe de a asigura prin şcoală diversele responsabilităţi sociale şi morale atribuite pînă acum altor profesiuni sau instituţiuni."

Şcoala este, care a devenit astă-zi responsabilă de moralitatea tinerei generaţii. Familia nu mai este în stare să-şi îndeplinească funcţia de educare şi şcoala trebue s'o înlocuiască în aceasta".

Dată fiind preocuparea oamenilor pentru alte interese, care nu le permit creşterea copiilor, aceasta este părerea multor scriitori şi cugetători. Rămîne de văzut dacă această tendinţă este bună şi folositoare neamului omenesc în genere şi naţiunilor în special. Toată această tendinţă însă rezultă numai din faptul că nu se vede mijlocul de a se face pe părinţi să se îngrijească de educaţia copiilor. Şi atunci, în neputinţă de aceasta, se pune toată grija educării copiilor pe seama şcoalei.

In legătură cu grija şi importanţa ce se dă educaţiei în Statele-Unite, voiu aminti că Carnegie, celebrul miliardar american, a mai dăruit de curînd 125 milioane pentru a facilita desvoltarea instrucţiei. Această este, nu ştiu a cîtea a lui donaţie în acest scop şi se pare că nu va fi cea de pe urmă. Carnegie, care predică restituirea bunurilor maselor pe care le-a exploatat — şi nu dăm acestui cuvînt un înţeles rău — Carnegie zic, nădăjdueşte să moară fără nici un dolar, după ce va fi făcut însă ca capitalurile sale să producă cea mai mare fericire socială. „Este o crimă de a muri bogat", repetă el necontenit.

C. V. Buţureanu

Aprobarea cărţilor didactice

In şedinţa Camerei de la 10 Martie a. c., d. deputat Sabba Ştefănescu a făcut un aspru rechizitor administraţiei d-lui C. Arion, relativ chestiunea aprobării cărţilor didactice de cursul primar.

D. Ştefănescu îşi începuse astfel discursul:

„D-lor, nu am naivitatea de a crede că eu, prin această interpelare, o să îndreptez lumea, o să schimb faţa lucrurile anormale, care de mult timp se petrec în ministerul instrucţiunei publice.

Imi îndeplinesc o datorie de conştiinţă.

Sunt şi părinte de copii, sunt şi profesor şi sunt şi deputat.

Am şi tripla datorie, ca să aduc la cunoştinţa d-voastră faptele petrecute, relativ la cărţile didactice, în ministerul cultelor şi instrucţiunei publice".

Şi mai departe d-sa analizînd chestiunea arată cum a procedat administraţia d-lui C. Arion.

„Administraţia a desfiinţat monopolul la sfîrşitul lui Martie şi odată cu desfiinţarea monopolului a fixat un termen de prezentare a cărţilor peste două luni".

„Eu sunt profesor, autor de cărţi didactice şi vă declar că acest termen este foarte scurt".

„Autorii aveau cărţile *gata*. Ei şi-au zis: noi avem cărţile gata, cînd vom veni la putere desfiinţăm monopolul şi punem monopolul nostru".

„Aşa se explică, cum trei persoane au prezentat după două luni de zile 24 de cărţi; toate apoi, aprobate cu *distincţiune*. Iată prima greşală a administraţiei.

In privinţa cercetării cărţilor d. Sabba Ştefănescu acuză pe d. C. Demetrescu—Iaşi care a prezidat comisiunea că a mai lucrat cu *uşurinţă şi pricepere.*

Nu mai repoducem părţile usturătoare la adresa administraţiei d-lui C. Arion, căci concursul de cărţi didactice din vara trecută este cunoscut de toată lumea ca cel mai asanator de moravuri concurs din toate cîte s'au ţinut în ţara noastră, chiar de la 1893 pînă astă-zi.

Şi nici nu se putea altfel, sub regimul de asanare..

Ridicolul este efectul interpelării.

D. Arion, văzînd că cu tot răspunsul său glumeţ, dreptatea stă de partea d-lui Sabba Ştefănescu a căutat acum de curînd să i se dea oare care satisfacţie.

Iat-o: A numit o comisiune *permanentă*.... pentru cercetarea cărţilor didactice compusă din d-nii profesori: N. Ionescu, G, Gorciu, T. Crivăţ, C. Stătescu şi domnul institutor Iuliu Vulcănescu (?)

Comisiunea aceasta va revizui şi toate manualele didactice de curs primar, aprobate în sesiune Iunie 1911 şi va *semnala erorile ce s'au strecurat?*

Noi credem că satisfacţia nu e deplină dată d-lui Sabba Ştefănescu.

Ca să fie deplină, am propune ca d. C. Arion să certeze cazul cum a devenit că manuscrisele respinse la concursul din Iunie nici nu au fost deschise la pag. 1.

Că n'a fost timp de certare?

Da! admitem. Foarte bine!

Dar atunci pentru ce comisiunea a încasat taxele concurenţilor?

Aceasta e asanarea de moravuri?

Că acele manuscrise respinse, nu au fost date pe listă a se cerceta?

Da! admitem. Dar atunci pentru ce au mai fost respinse? Şi taxele încasate?

Aceasta e asanare de moravuri?

Că trebuia să se cerceteze cele de pe listă, pentru că autorii, tranşase deja tratativele cu editorii, încă dinainte. De a se da rezultatul concursului?

Dar pentru ce s'au tolerat aceste abuzuri?

Credem că drept ar fi acum, ca d. Ministru, dînd satisfacţie dreptei interpelări a d-lui Sabba Ştefănescu, să dea satisfacţie şi autorilor nedreptăţiţi de toate comisiunile de cercetare a manuscriselor.

Propunem că actuala comisiune permanentă, de cît să se ocupe cu cercetarea erorilor cărţilor aprobate, *mai ne merit ar fi să se ocupe cu cercetarea manuscriselor repinse pe nedrept.*

De sigur, foarte sigur, că munca va fi mult, cu mult mai uşoară, de oare ce e cert, că nu va găsi aşa multe erori ca în cele aprobate după lista ştiută de ziua publicării concursului.

Căci să se ştie, că monopolul desfiinţat s'a înlocuit cu altul deghizat, cu ochi şi cu spincene şi la dreptul vorbind vorba d-lui Sabba Ştefănescu, îl preferăm pe cel dintăiu, căci are aparenţa cel puţin de seriozitate în formele de concepere, pe cînd cel de azi e şi nesincer şi *eronat în totul*, în toată concepţia lui de a fi.

Pentru complecta satisfacţie ce cată a se da d-lui Sabba Ştefănescu, interpelatorul drastic din şedinţa memorabilă de la 10 Martie a. c. şi pentru satisfacerea autorilor nedreptăţiţi, cărora li s'au încasat taxele fără a li se cerceta manuscrisele; pentru satisfacerea opiniei publice, cerem că comisiunea alcătuită *„ex oficio"* de d. C. Arion, să se ocupe de manuscrisele, respinse, fără a fi citate, la concursul din Iunie şi să se lese în pace lucrările aprobate cu păcatele lor înremediabile.

Despre concursul din Iunie 1911 se va vorbi mai detailat, la timp, şi credem cît de curînd.

Atunci se va vedea, cine sunt asanatorii moravurilor!....

Atunci d. Sabba Ştefănescu va fi complect *satisfăcut.*

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru —

O MANIFESTAŢIE MUNCITOREASCA

Sărbătorirea de 1 Maiu.—Un cortegiu de aproape 20.000 de muncitori manifestează pe străzi.—La faţa palatului guvernatorului.—Serbarea cîmpenească.—Retragerea cu torţe.

Cernăuţi 18 Aprilie. — După cum se ştie ziua de 1 Mai st. n., este o zi de sărbătoare pentru muncitorii din toată lumea cînd ei îşi revendică drepturile, prin mari manifestaţiuni de stradă. Ca în toţi anii aşa şi anul acesta muncitorii din Cernăuţi şi-au serbat ziua de 1 Mai în mod impunător.

De astă dată însă manifestaţia lor a fost grandioasă.

Au participat aproape la vre-o 20,000 lucrători, împreună cu soţiile şi copii. Toate atelierile sunt închise, de asemenea şi o mare parte a prăvăliilor.

La orele 10 dim. un impozant cortegiu în frunte cu deputatul Grigorovici se formează de la „casa muncitorilor".

Se observă toate corporaţiunile cu drapele şi muzici, avînd mari placarde cu inscripţii „cerem 8 ore de muncă", „cerem libertatea presei", „cerem asigurarea invalizilor", etc. etc.

Intr'o linişte exemplară acest cortegiu parcurge străzile mai principale ale oraşului intonînd cîntece socialiste şi în sunetul diferitelor muzici.

In dreptul palatului guvernatorului se aud strigăte de „Trăiască social-democraţia", „cerem ocrotirea muncii", „cerem drepturi politice pentru femei", etc. Apoi manifestanţii şi-au continuat drumul la locul întrunirei, de lîngă grădina publică.

Graţie măsurilor vigilente, luate de şefii mişcărei socialiste, această mulţime de propor a avut o atitudine cuviincioasă şi nu s'a dedat la nici o demonstraţie ostilă autorităţilor.

Poliţia însă luase măsuri de precauţiune concentrînd toate forţele.

Ajunşi la locul de întrunire, s'au ţinut cuvîntări entuziaste prin cari s'a explicat mulţimei însemnătatea zilei de 1 Maiu.

Deputatul Grigorovici a fost purtat pe braţe de mulţime, care îl săruta, iar muzicele cîntau îmbărbătînd speranţa muncitorilor la timpuri mai bune.

După aceea a început o frumoasă serbare cîmpenească, unde muncitorii au petrecut împreună cu familiile lor, pînă mai tîrziu noaptea cînd au avut loc retrageri cu torţe.

Entuziasmul muncitorilor era colosal. Se îmbrăţişau fraţeşte tineri şi bătrîni, mîndri de puterea lor numerică care creşte din zi în zi.

Manifestaţia pacinică de eri a fost impunătoare şi prin faptul că au sosit grupuri de muncitori şi de prin orăşelele mai mici din apropiere, mărind ast-fel entuziasmul celor locali.

In tot cursul zilei de eri oraşul nostru era transformat într'un mare bîlciu, şi în tot locul se vedea muncitori veseli cu cocarde roşii cum îşi comemorau ziua.

De abia tîrziu noaptea oraşul a intrat în monotonia sa obicinuită şi numai ici colo se vedea cîte un trecător grăbit îndreptîndu se spre căminul său, de oare-ce a doua zi trebuia începută munca, trebuiau puşi din nou muşchii în mişcare pentru cîştigarea existenţei.

Şi tocmai aci se vede meritul muncitorului austriac conştient, care îşi cunoaşte pe lîngă drepturile sale şi datoriile faţă de patroni şi de-ai săi.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Doi interpreţi... După ce analizează cuprinsul piesei „Văpaia", cronicarul teatral al ziarului „L'Indépendance", d. Uhry, scrie despre interpretarea piesei lui Kistemaekers:

„...Interpretarea „Văpăii" la Bucureşti s'a mărginit la cei doi protagonişti: d. Storin, care a compus cu multă inteligenţă, a jucat cu multă putere personagiul colonelului Felt. Acest tînăr actor, dacă se va lepada de o urmă de rigiditate va deveni un artist de primul rang.

Apoi d-na Voiculescu, o interesantă Monică, plină de duioşie pînă şi în violenţă. Se va zice că n'a fost destul de matură în personagiul colonesei, că i-a dat atitudini onduloase, un colorit oriental... Dar intensitatea strălucitoare a emoţiunii sale, a electrizat publicul şi natura ei sinceră a dat pasagilor dureroase ale rolului un relief de un pătrunzător adevăr.

...Cu toate că unele detalii au fost neglijate de ceilalţi actori, piesa a reuşit deplin şi e aci un cuvînt mai mult ca d. Davila, primul nostru punător în scenă, să reiee piesa şi să ne-o redee din ce în ce mai mult sub o formă demnă de dînsa şi demnă de spectacolele de artă pe care gustul său şi ştiinţa sa în ale teatrului ne-au obişnuit să le aşteptăm din partea d-sale".

*

„Vapaia"—piesă nouă de care se vorbeşte mai sus, va fi una din atracţiile trupei eminentului director d. A. Davila.

Chiar de la primul spectacol, astă seară, cu „Frou-frou", publicul va arata cu cîtă nerăbdare aşteaptă această serie de reprezentaţii.

*

După excelenta impresiune lasată ieşanilor de către opera rusă—a cărei revenire în Iaşi se aşteaptă pentru viitoarea stagiune, ni se anunţă acum „Baletul rus de operă" despre care prospectul ne afirmă că însamnă o altă viaţă în arta jocului.

Tecnica acestui dans atinge culmile dramei, tragediei şi satirei. Acest „balet" e un prilej de contemplare mistică a formelor omeneşti în mişcare artistică.

Baletul se anunţă pentru 30 April, 1 şi 2 Mai.

*

A apărut de sub tipar: „30 August 1877, adevăratul erou Grigore Ioan al Lucăi". de veteranul Gh. Calmuţchi. O broşură cu multe documente şi ilustraţiuni.

Preţul 60 de bani.

*

Parlamentarul rus Goworucho Otrok arată într'un raport oficial, că a vizitat bibliotecile şcolare din guvernamîntul Kursk de unde a înlăturat scrierile revoluţionare lăsînd însă pe cele cu conţinut parnografic, pe care le crede cel mai bun antidot contra Revoluţiei.

S'a mai scris mult în Rusia cam în acelaşi mod. Mulţi cred că,. pornografia a salvat Rusia după greaua revoluţie de acum cîţiva ani!

*

❑ A apărut de sub presă şi se află de vînzare la principalele librării din ţară, Ispisoace şi Zapise vol. III p. II, de Gh. Ghibănescu, cuprinzînd documentele slavo-romane din arhiva sf. Spiridon din Iaşi către 1653—1675. (veacul al XVII a).

La acest volum e alăturat şi Slavonul slavo-romîn, cuprinzînd toate cuvintele slavone ce se găsesc în cele 283 documente slavone ale Epitropiei sf. Spiridon.

Preţul volumului e de 4 lei.

*

STRUNA ZILEI

OBIŞNUINŢĂ...

Mitropolitul Moldovei, a propus ca să se ocupe maicele de la Agapia cu creşterea copiilor „Maternităţii" din Iaşi.

Pe această cale dac'or fi
Obişnuite, — vor dori
Ca mîne, maicile, în cor,
Să-şi crească chiar copii... de-ai lor.

INFORMATII

❑ Clubul social democrat din Iaşi a provocat o întrunire publică pentru Duminică, 22 c. ora 9 Dimineaţa, spre a protesta contra nerespectării repauzului Duminical şi reînchiderea prăvăliilor la orele 8 seara.

Intrunirea se va ţine în sala teatrului Pastia.

❑ Au fost numiţi contabili în bani la cercurile de recrutare şi batalioanele de rezervă pendinte de corpul IV de armată:

Locot. Loculescu Nicolae, la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Răsboeni.

Locot. Tulescu Radu, la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Bacău.

Locot. Popa Constantin, la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Roman.

Locot. Vulovici Nicolae la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Suceava.

Locot. Brancov Gh. la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Ştefan cel Mare.

Locotenent Mihăescu Alex., la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Dragoş.

❑ D-na Dr. Vereanu-Rojniţă a fost numită asistentă la băile Slănic, în locul d-rei Victoria Niţescu care va fi numită internă provizorie la spital.

❑ Banditul Pantelimon adus în Iaşi va fi transportat la Botoşani Marţi dimineaţă cu trenul de şase, spre a fi cercetat asupra mai multor furturi comise în jud. Botoşani.

Pantelimon se află pus în lanţuri, la picioare şi la mîini.

❑ Astă-noapte a încetat din viaţă Mihai Virlănescu student în drept.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate două cazuri noi de anghină difterică.

❑ La licitaţia ce a avut loc azi la prefectura judeţului pentru procurarea stîlpilor de telegraf şi telefon neprezentîndu-se nici un concurent, licitaţia s'a amînat.

❑ D. Medic Veterinar Gh. Obregia e transferat pe ziua de 1 Aprilie a. c. de la zona Clejani la punctul Ungheni, fiind detaşat în locul d sale, pînă la noi dispoziţii, d. medic veterinar August Miescu.

❑ Prefectura de judeţ a fost înştiinţată, că au dispărut 50 muncitori sîrbi, de la d. Ion Anastasiu procuratorul d-lui Moritz Juster, arendaşul moşiei Negreşti din jud. Vaslui, după ce au încasat suma de 4000 lei.

❑ Băetanii Gh. V. Chirilă din Lungani, au luat de la păşune doi cai ai lui M. Dimitriu i-au pus la o căruţă transportînd în ea un colac de peatră, furat de la o fîntînă de aproape de Podul Iloaiei, la Lungani cai or le-a dat apoi drumul, unul din ei a perit, celalt e bolnav.

❑ D. Colonel Langa, a donat 50 de costume ţărăneşti, pentru elevii şcoalei primare din Miroslava.

❑ D. Locot. Neculcea a fost numit comandant proviror al Batalionului 4 de Vînători, pînă la întoarcerea batalionului de la Sinaia.

❑ Viitoarea şedinţă a consiliului de higienă, va avea loc Mercuri 25 Aprilie, orele 5 seara.

❑ D. V. Dimiu, inspector al învăţămîntului secundar, a inspectat astăzi cîteva şcoli publice şi particulare din Iaşi.

❑ Cu privire la modul cum se aplică legea meseriilor ni se arată că, în contra prevederilor acelei legi, de la 1 Aprilie pînă astă-zi nu s'a acordat absolut nici un ajutor în cazuri de boală celor cari sunt în curent cu cotizaţiile.

❑ Domnii Haralamb Alexandrescu şi N. Maftei au fost numiţi perceptori fiscali la Iaşi.

❑ Domnii M. Sachter şi I. Hefter au fost autorizaţi să predee: primul istoria ebraică, al doilea contabilitatea al gimnaziul Wachtel din Iaşi.

❑ D-na Ellea Negruzzi inspectoare a învăţămîntului privat a inspectat astă zi şcoala „Steaua", cursul profesional.

❑ **Turneul Rozan**.—In zilele de 30 Aprilie şi 1 Mai talentata şi cunoscuta artistă d-ra *Francesca Rozan* însoţită de talentaţii artişti: *I. Manolescu şi R. Bulfinschi* şi trupa teatrului Naţional din Craiova, va da două reprezentaţii în sala teatrului Sidoli.

Prima reprezentaţie va fi cu piesa *Patima*, în care d-ra Rozan are o frumoasă creaţie şi în care a cules aplauzele entuziaste ale publicului bucureştean pe scena teatrului Comoedia.

A doua reprezentaţie va fi cu celebra piesă a lui Devore — „Jertfită" — în care d-ra Rozan a fost mult aplaudată la Teatrul din Craiova.

Biletele se vor găsi la agenţia Thalia (Th. P. Maximovici).

❑ Societatea „Steaua" din Iaşi a fost autorizată să înfiinţeze, pe lîngă şcoala sa, şi cl. I divizionară profesională.

❑ D ra Cosmiuc Eugenia a fost autorizată să predea limba germană în clasele primare ale şcoalei Humpel.

❑ Duminică 29 April, ora 8 seara, are loc căsătoria religioasă a d lui R. C. Păun, fiul economului preut C. Păun cu drăgălaşa d-ră Maria Nicolau. Cununia va avea loc la biserica Barnovschie.

❑ D. Grigore Negură, a fost numit epitrop onorific la spitalul Spiridoniei din Bîrlad.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani	
Litru	25 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Unt de gătit		3.00
Oule proaspete garantate		5.50%
Brînză nouă de munte, în burduşele	kg.	2.60
Urdă dulce	»	1.80
Caş şi urdă		1,20

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Succesul rectumului Universității.**—*Ultimul cuvînt al celei mai noi reclame ce ne vine din occident, consacră în sfîrșit, recunoașterea de către Paris, a meritelor științifice ale marelui nostru rectum, dr. Bogdan.*

In adevăr cel mai nou medicament i a fost dedicat ; poartă numele „Jubol", și ca să se precizeze mai bine savantul care a inspirat acest nume, se adaugă explicația „recteur du rectum, fait disparaître la constipation".

Nu se poate ca întreg lăuntricul nostru să nu tresalte de o sinceră emoție, mai ales cînd știm că am contribuit cu modestele noastre puteri la generalizarea acestor merite și cînd vedem că ori de cîte ori e vorba de o mare reclama, rectumul nostru stă în fruntea exemplelor.

Nu se poate, iarăși, ca acel care a dus peste atîtea granițe renumele uitatului nostru oraș, să nu fi fost vre unul din reprezentanții occidentului la jubileul lui Bogdan ; acel sincer admirator al Iașului va fi auzit de sigur, discursul rectumului la ședința festivă și va fi învățat măcar proverbul romînesc care explică ce face Romînul la maximul de rîs. Pentru aceia reîntors în patria sa, prețiosul filo romîn a și pus în comerț lecția mare de reclamă ce a căpătat ; inspirat de jubileul la care asistase, a dat doctoriei sale numele „Jubol" și a explicat'o și cu proverbul rîsului romînesc.

Trebue să recunoască ori cine că succesul întrece ori ce așteptări și fiind că ori de cîte ori e vorba de Bogdan, modestia nu are ce căuta, lăsăm și noi la o parte ori ce sentiment de această natură și ne luăm și noi partea de succes ce ni se cuvine pentru reclama ce i-am făcut.

Ne rezervăm însă, dreptul pe care ni l consacră legile pentru proprietatea firmei și pe lîngă pedeapsa paralelelor, la care vom supune pe savantul care ne-a plagiat fără să ne citeze, vom cere și despăgubiri, în caz cînd succesul comercial al meritelor laxative ale lui Bogdan, va întrece marginea inofensivă a obicinuitelor sale succese de ilaritate.

Fiind-că nu vrem, însă, să ne conducem, în ce privește despăgubirile, ca un Șumuleanu oare-care, declarăm mai dinainte căile facem donație „Leagănului Sfta Maria", în ziua cînd Bogdan va da socotelile acestui leagăn.

❑ *Exportatorii de cereale din Iași, au primit știrea, că Dardanelele vor fi deschise pentru navigațiunea comercială, numai pentru ora 12 din zi.*

❑ **Serbările Cuza-Vodă.** O vie discuțiune a avut loc aseară, în sînul comitetului Cuza-Vodă, cu privire la raporturile ligei culturale cu serbările din Iași.

Iată despre ce e vorba :

*

La întrunirea precedentă, față cu obiecțiunile d-lui Gheorghiu-Putna, reprezentantul cabinetului central al ligei, că la 20 Mai urmează să aibă loc congresul ligei, s'a hotărît în principiu a se invita liga să ție congresul în Iași.

In ședința de eri, s'a aflat însă, că liga proectează cu această ocazie, să organizeze serbări, în felul celor organizate anul trecut în București.

In acest scop liga a obținut o reducere de 75 la sută pe căile ferate, cu obligația pentru călători de a cumpara cîte două bilete ale unei loterii, organizate în acest scop.

Și toate aceste pentru zilele de 20 și 21 Mai, cînd urmează să aibă loc și desvălirea statuei lui Cuza-Vodă.

*

Comunicarea acestui fapt, a provocat o discuție vie.

Atît d. Grecianu, cît și Prefectul de poliție, au declarat, că e cu neputință a se găzdui și a se îngriji de hrană, unui număr, prea considerabil de vizitatori.

Cu toate stăruințele, pînă în acest moment nu s'a putut întocmi de cît un tablou, cuprinzînd 500 odăi mobilate, care s'ar putea pune la dispoziția oaspeților, în schimbul unei plăți. La aceste se mai adaogă un maximun de 200 de odăi, ce se pot găsi la Olteluri.

O îngrămădeală ca cea din anul trecut la București, ar însemna pentru Iași o adevărată catastrofă, căci oamenii nici ar avea unde să găzduiască, și nici unde să mănînce.

*

Față cu aceasta, comitetul a hotărît a nu mai invita liga culturală să ție congresul în Iași, în zilele de 20 și 21 Mai, rămînînd bine înțeles dacă liga va voi aceasta, s'o facă pe propriul ei rizic.

In același timp, comitetul va cere anularea dispoziției luate de calea ferată de a acorda o reducere de 75 la sută, după cererea ligei culturale, ci să acorde numai o reducere mult mai mică pentru zilele de 20 și 21 Mai, așa ca numărul oaspeților să fie mult restrîns.

*

Comitetul de acțiune a fost convocat, pentru Mercuri, la orele 8 jum. seara. Consfătuirea va avea loc la Universitate.

Comitetul se va ocupa în această ședință, de diferitele propuneri pentru răspîndirea unei medaliii comemorative, precum și a găsi oare-care mijloace, pentru a găsi resursele necesare și a face astfel față cheltuelilor.

*

Intr'o viitoare ședință marele comitet va fi convocat pentru a stabili în definitiv programul serbărilor.

*

Zilele acestea se va lansa un apel către locuitorii Iașului, cu invitația de a da concurs pentru găzduirea oaspeților.

❑ Prietenul nostru Em. Socor va pleca în astă seară la München, spre a urma cursurile de științi economice de la Universitatea de acolo.

Prietenul nostru, căruia îi dorim tot succesul, va sta un an în stăinătate.

❑ Domnul A. C. Cuza va recomanda ca suplinitor al seu la catedra de Economie politică, pe d. Răducanu, doctor în științele economice.

❑ Curtea de apel s. II a judecat astă-zi procesul Milias-Violatos, respingînd contestația la urmarire făcută de Milias.

❑ In procesul pentru revandicarea moșiei statului Spinoasa, foastă incorporată la moșia Belcești, tribunalul s. III s'a pronunțat astă-zi asupra incidentului de perimare rădicat de stat respingînd incidentul.

❑ Curtea s. I a amînat astă-zi din cauza lipsei experților Costin și Roșculescu, judecarea apelului lui G. Cogălniceanu fost notar, condemnat de tribunal la 3 ani închisoare pentru delapidări și falsuri.

❑ **Memoriul debitanților de tutun.**—Debitanții de tutun din localitate, au adresat directorului general al Monopolului Statului, memoriul următor :

Noi debitanți speciali și ordinari din orașul Iași, întrunindu-ne în ziua de 13 Aprilie a. c., în adunare generală, spre a discuta felul împărțirei remizelor, conform cu noua lege a Regiei Monopolurilor Statului și care este pusă în aplicare de la 1 Aprilie a. c. suntem cu toți solidari și declarăm, că suntem nemulțumiți ; căci aceste remise nu ne aduc nici o ameliorare, iar la unii din noi, ne cauzează pagube, în comparație cu vechile remise din trecut.

In adevăr, noi debitanții regiei monopolurilor Statului, formăm o clasă de oameni, care muncim cu capitalul nostru din zorile dimineți și pînă tîrziu, pentru a cîștiga pînea de toate zilele și fără de a beneficia ca alți comercianți de repaosul Duminical și prin munca noastră Statul realizează venituri mari, care se cifrează cu milioane de lei și aceasta ne bucură și ne formează în prezent unica mîngăiere solidă, fiindcă munca noastră pentru stat nu este zadarnică ; dar în timpul de față, traiul de toate zilele fiind scump, asemenea fiind și urcarea colosală a chiriilor, care în timpurile din urmă se vorbia tot de sute de lei pe an, iar acum tot de mii de lei pe an și această stare de lucruri fiind pretutindeni, onor. Guvern în înțeleapta ocîrmuire, a rîdicat leiurile la aproape toți funcționarii Statului; iar noi de și nu suntem în categoria funcționarilor, totuși suntem aproape de ei, căci folosul nostru din vînzări este fixat prin lege cu remise și cu actuala împărțire a remiselor suntem într'o situațiune grea.

Noi debitanții speciali după actuala lege, avem un spor de ½ la sută de tutun, 4% la chibrituri și 5% la pulberea de vînat și o scădere de 3% la cărți de joc și 5% la hîrtie ; însă felul cum se vînd fabricatele Regiei, variază după zone.

Așa noi din centrul orașului, vindem mai mult tutunuri, țigarete și cărți ; puțină hîrtie și foarte puține chibrituri; hîrtia se vinde puțin de oarece consumatorii fumează mai mult țigarete gata ; mai mult chibriturile se vînd foarte puține de oarece lumea se folosește în case de lumină Electrică, și pe stradă aprind țigaretele aproape toți consumatorii cu brichete și în această stare ne rămîne un foarte puțin spor de beneficiu. Noi debitanții din zona a III și cei de la periferia orașului vindem tutun mai puțin, hîrtia și cărțile de joc în mare cantitate așa că cu actuala remisă suntem în pagubă. Cît privește de sporul de 5 la sută la pulbere de vînat nici nu mai ținem socoteală, de oarece se vinde puțin atît la centru cît și la periferia orașului.

Pentru aceste motive respectuos vă rugăm Domnule Director ca în virtutea legei de față să ordonați a se rîdica remisa la tutun de la 5½ la *sută la 7 la sută ;* iar la cele alte fabricate să rămîe așa cum este actuala remise.

Avem încă o pagubă și de care ținem mult socoteală, este că de la un timp încoace lumea bogată face comandă de tutun și țigarete prin Depositul Regiei noastre ; și vă rugăm a ordona ca în viitor să se facă comanda numai prin noi debitanții, spre a beneficia de remiza cuvenită nouă în drept.

Noi debitanții ordinari, suntem și mai loviți în interesele noastre, căci cu actualele remize, nu beneficiem de cît de sporul de 4 la sută la chibrituri, iar sporul la pulbere e neînsemnat de oarece se vinde foarte puțin, așa fel că cu scăderea remiselor de 3 la sută la cărți de joc și 5 la sută la hîrtie, suntem în pagubă, de oarece tutunul a remas tot 3 la sută și de oarece avem aceleași greutăți în traiul vieței ca și colegii noștri debitanți speciali, respectuos vă rugăm Domnule Director, a ordona ca și noi să avem remisa *de 5 la sută la tutun*, iar cele alte remise, se fie cum sunt stabilite prin actuala lege de față.

Binevoiți vă rog Domnule Director a primi înalta stimă și considerațiune ce vă păstrăm.

❑ Se poate ca ministerul de Instrucție să dispună pentru acest an ca la examenele de capacitate a școlilor normale să socotească plata comisiilor după numărul candidaților, nu ca pînă acum cu ziua, întru cît comisiile au abuzat și abuzează cu ascultarea, trecînd cîte 4—5 elevi pe zi, ceia ce revine că un elev costă cîte 150 lei de ascultat.

Corpul didactic al scolilor normale e din cale afară nesocotit de felul cum e întocmit examenul de absolvire.

❑ D. Evolceanu, inspector financiar, a fost transferat la circumscripția Iași, în locul d lui Scărlătescu.

❑ D. Protopopescu, sub șef de secție în administrația financiară Iași, a fost mutat la Olt, în locul d-lui Iordăescu, trecut la Iași.

❑ Toți starețiii mînăstirelor din Moldova vor lua parte la serviciile divine cu prilejul hirotonirei noului arhimandrit Petrescu.

❑ Aflăm că bolnavul de meningită cerebro-spinală, este în afară de ori ce pericol.

D. dr. Mezincescu, profesor la facultatea de medicină, chemat să puie diagnosticul, i-a făcut și tratamentul prin injecțiuni, de ser special, în canalul măduvei spinărei.

Mulțumită acestui tratament, această boală, care este de obicei mortală, s'a vindecat complect.

❑ S'a hotărît definitiv a se institui comisiuni speciale pentru școlile particulare secundare, care prezintă un număr suficient de elevi. Se crede că acele comisiuni vor fi prezidate de cîte un inspector, în localitățile unde sunt numeroase școli.

Școlilor primare particulare li se acordă comisiuni la școală numai pentru cele 3 clase inferioare. Examenul de absolvire însă se va trece numai înaintea comisiunilor publice.

❑ Ministerul instrucției, grăbind cu întocmirea listelor de distribuire a orelor pe la școlile secundare, profesorii școalei Normale „V. Lupu", s'au întrunit și au rugat direcția să înainteze Onor. Minister o serie de deziderate în această privință că adică școlile Normale să fie înzestrate cu catedrele complecte, nu ca pînă acum a servi de complectare cu oarele de pe la alte școlile.

Școala Normală mai mult ca ori ce categorie de școală are nevoie de o absolută unitate în predarea disciplinilor.

❑ **Un protest.**—Un număr de cetățeni, au înaintat Primarului protestul următor :

Subsemnații cetățeni ai acestui oraș, protestăm contra votului consiliului comunal din 20 | 3 a. c. prin care suntem impuși la noui dări cătră comună pentru motivele următoare :

1) La impunerea acestor dări, nu s'a ținut samă de veniturile ce proprietățile de la părțile mărginașe ale orașului îl au față de cele din centru, impunîndu-se în mod egal dexp. Taxa pentru Gunoae, ograda 20 lei (400 m. p. suprafață), ori prin acest mod s'a căutat a se proteja centrul unde cu mari excepții sînt proprietăți cu această suprafață, iar proprietățile din mahalale, care prin forța lucrurilor au o suprafață poate și mai mare ca 400 m. p. și pe care oamenii nevoeși își cultivă puține legume pentru existența familiei sale, urmează să plătească aceste dări exorbitante.

2) Dacă Comuna nu are veniturile necesare spre a face față cheltuelelor atît de mari, cari cheltueli sînt poate create din prea mare bună voință cu care s'a creat și crează funcțiuni poate nu tocmai impuse de bunul mers al gospodăriei comunale, nu mărginașii trebue să le suporte cum e cazul de față.

3) Pentru că nu s'a avut în vedere impunerea în mod proporțional cu veniturile imobiliare de ex :

Un imobil din centru ca : str. Carol Ștefan cel Mare, Lăpușneanu, Cuza Vodă, etc. care aduce proprietarului un venit de 5—20000 lei sau mai mult și care nu are, sau are o suprafață de 400 m. p. urmează să plătească aceleași taxe ca și o proprietate mărginașă cu o suprafață egală, al cărui venit este de 3—500 lei.

Afară de aceasta nu a-ți ținut samă că proprietățile de la centru au toate îmbunătățirile de la comună (credem că și din contribuțiunile marginașilor) ca : asfalt, lumină electrică, canal, podari, stradă udată în timpul verei, curățite de omăt (zăpadă) în timpul ernei, pe cînd noi, cei de la mărgini pe lîngă că nimic din toate acestea nu avem, dar pentru ca să nai putem circula pe unele străzi (ca Ciurchi, Ion Creangă, Calaraș, Zugravilor, Socola, Crucei, etc.) ni se trimit din cînd în cînd cîți-va oameni spre a pune pămînt prin groapile de pe străzi, lăsate cu totul în părăsire.

4. Pe cînd toți guvernanții noștri caută să îndulcească viața de toate zilele a nevoiașilor, luînd măsuri diferite pentru eftenirea traiului, Consiliul comunal prin acest vot scumpește încă și mai mult acest trai.

Pentru aceste motive, cu onoare cerem ca să bine voiți a face să se revie asupra acestui vot, studindu-se chestiunea din nou și impunîndu-se în mod proporțional la suta asupra venitului fie cărei proprietăți iar nu cum s'a impus acum apăsînd numai pe populația saracă.

Urmează semnăturile cetățenilor.

❑ In urma dispariției morarului din Huși, Mendelsohn, și lăsarea unui pasiv de peste jumătate milion, foarte mulți creditori dr ai săi s'au dus la Huși, ca să vază dacă e chip de a pune mîna pe cerealele sau făină, ce s'au găsit în depozit.

Morarul Mendelsohn izbutise în timpul din urmă ca să facă afaceri cu mai toți proprietarii din Fălciu, le cumpăra grîul cu credit foarte mare deschis, așa că transportul de cereale pe linia Crasna—Huși fusese foarte redus.

Pasivul foarte mare ce l la-ă Mendelsohn a lovit pe foarte mulți din marii proprietari de la Fălciu.

❑ Batalionul 4 vînători, urmînd a pleca mîine la Sinaia, d. locot Mărgăritescu. care era detașat cu serviciul la școala Normală „Vasile Lupu", va fi detașat alt locotenent în locul d-sale.

Incă nu zdruncin cu instrucția militară a elevilor normaliști acum la finele anului școlar.

❑ Consiliul profesoral al facultății de drept se va întruni în cursul săptămînii viitoare pentru a recomanda pe d. Virgil Arion ca profesor definitiv de sociologie la acea facultates, secția doctoratului.

❑ Partidul Social-Democrat din Iași organizează o mare serbare cîmpenească pentru ziua de 1 Maiu, după prînz.

Grădina unde va avea lor serbarea se va anunța prin ziare.

❑ In noul program de astă seară Vineri, al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte :

„Cine a furat perlele dansatoarei ?" (O nouă isbîndă a detectivului mondial Sherlock Holmes!) Incomparabilă inscenare (2 părți).

Judecătorul de instrucție. Film de artă. Acest subiect face parte din seria filmelor lungi daneze, cele mai apreciate și cele mai artistice adaptări. (2 părți).

Pathé Journal, cel mai recent număr din revista însuflețită.

Renneby, oraș în Suedia meridională. Scene și vederi de excursiuni.

Talentul lui Litle Moritz, scene humoristice.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume : In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 20 Aprilie

Drama din str. Popa Rusu

București. — Cei doi frați Filipovici n'au fost încă regăsiți, așa că începe a se acredita părerea, că ei ar fi dispărut din Capitală.

Ordine telegrafice au fost date la toate polițiile din țară și fruntarii, împreună cu signalmentele celor doi frați.

Războiul Italo-Turc

Bombardarea satului Confunda

Scufundarea unui vapor italian
Vase italiene la insula Kios

Deschiderea Dardanelelor

Constantinopol.—Ministrul de război publică raportul emorului de Meca cu privire la bombardarea localității Confunda. La 2 Aprilie un vas italian a bombardat localurile militare, și le a rebombardat a doua zi fără a cauza mari stricăciuni. In această zi o bandă de beduini a atacat satul dar a fost respinsă ; un soldat a fost ucis și 3 răniți. La 5 April vasul italian a bombardat satul Confunda. Clădirele publice, spitalul ce purta drapelul semi-luna roșie, cîte-va sate de case mici au fost incendiate.

La 7 Aprile italienii au bombardat din nou satul și conacul guvernului. Trupele turce n'au avut perderi, au ars 40 colibe 24 persoane din care 4 copii și 6 femei au fost rănite.

Intăriri militare au sosit la 6 Aprilie în Confunda.

Constantinopol.—Sabah află că cuirasatul italian „Re Umberto" s'a lovit de stînci scufundîndu-se pe cînd debarca trupe la Side-Said spre Vest de Tripolis.

*

Numărul vaselor de comerț ce se află în portul Constantinopol e de aproape 100, în majoritate engleze și grecești.

*

Știri oficiale turce spun că două vase de răzăoiu italiene au fost zărite eri lîngă insula Kios din Arhipelag.

*

Un aviz al porței comunică agenților de vapoare că s'a hotărît deschiderea Dardanelelor.

*

Roma. — Agenția Stefania află din Tripolis că dirigiabilul No. 2 și 3 au făcut o recunoaștere prin Fondukaltokar, Suanibenaden și Azizia. Inimicul a deschis un foc viu contra balonelor, fără nici un efect. Dirijabilul No 2 a aruncat vre-o 30 bombe deasupra lagărului inimic din Azizia cu cel mai mare succes. No. 3 a aruncat 12 bombe asupra lagărului din Sudibenaden cauzînd pagube materiale și panică.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a aloteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat :

10.000 lei—*3925.*
3.000 „ —*41461.*
2.000 „ —*33966, 6898.*
1.000 „ —*37469, 148, 6273, 52142 48050, 2877, 57847, 7287, 56615, 32653 53760,*

Incendiul din Damasc

Damasc. — Incendiul din 26 April a distrus 375 magazine, 14 prăvălioare, 20 case, vre-o 40 mici moschee.

De închiriat și de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al școalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a școalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcționar" post-restant.

De la 23 Aprilie 1912
SE DESCHIDE
In Iași, Str. Lozonschi No. 1 (colț cu Ștefan cel Mare)
ATELIERUL
De croitorie și confecțiuni
PENTRU DAME
al d-rei
ANNA CIAICOVSKI
Unde se vor confecționa cele mai cele mai elegante rochii, în mod artistic și cu prețuri moderute
SPECIALITATE IN ROCHII - TAILLEUR

De inchiriet *4 odăi, bucătărie, pivniță și atenanse, str. Palat-Sf-Andrei 2, proprietatea D nei Eugenia K. Boldur, adresa în curte la Procuratorul General Iancu V. Kostaki.*

Apel către Ieșeni

Nu uitați că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică și bună și merită încurajarea Ieșenilor.

Fabricantul

La *Casele din strada Carol No. 20, sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d-l Garabet Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

Se caută la **Cabinetul Dentar al fraților d-ri Pekelman** un băiat de mai bună condiție, în vrîstă de 14—16 ani, absolvent a cel puțin 4 clase primare pentru învățătura **Technicei Dentare.**

Doritorii să se prezinte la domiciliu, strada Alexandri 3 între orele 12—2 p. m.

Vaccinări și revaccinări
practică
Dr. A. Steurman
Strada Cuza Voda 13.

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

!!! MAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucuresti—Il. Șoseaua Vitan II—Bucuresti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înădușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!
se obține prin întrebuințarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ȘIEBENEICHER — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —
Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucie, turbane moderne, transformațiuni de asemenea
Se frizează cu ondulațiuni Marcel
Se primesc și comenzi în provincie

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate
— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Deposit de Mașini de cusut
pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

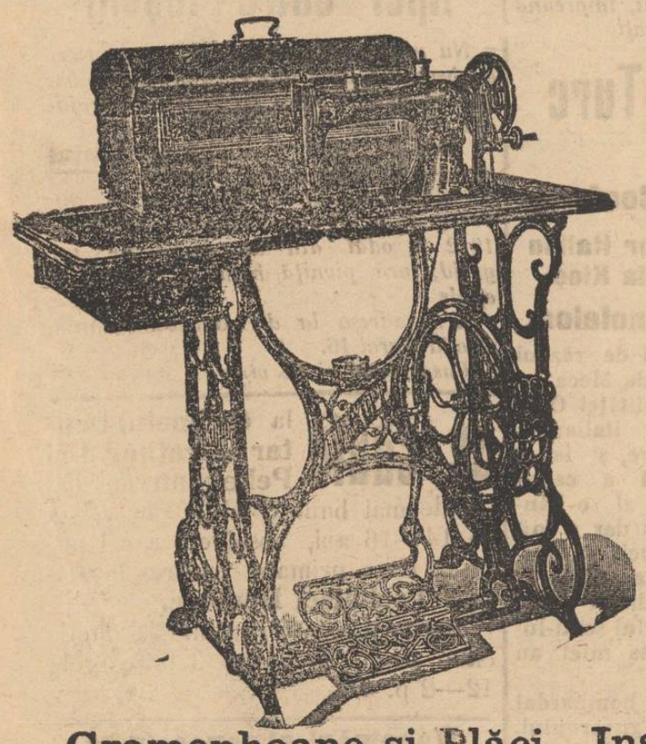

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.
Biciclete Puch și Dürkopp
Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.
MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE
Gramophoane și Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi
Israil Bergher—Iași
Premiat cu medalia de aur Paris 1911
Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.
Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.
La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentație
Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.
Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari i "resistă" la toatele celelalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vre'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No 1574 — Duminică 22 Aprilie 1912

Un 1907 la oraşe?

Pentru observatorul cu simţ istoric, deprins să privească lucrurile chiar apropiate, la o perspectivă îndestulătoare, ca să poată judeca cu obiectivitate—cele ce se petrec actualminte în oraşele noastre, sunt de natură a-l îngrijora.

Clasa muncitoare, clasa micilor industriaşi şi a micilor patroni, e în plină frămîntare. In mijlocul unei grozave scumpiri a traiului, d. Neniţescu şi-a pus în aplicare legea d-sale, care pînă a-şi da roadele problematice în favoarea lucrătorilor a început să ceară fel de fel de contribuţii şi cotizaţii, menite a îngreuia şi mai mult viaţa lor, devenită şi aşa insuportabilă.

In cele mai multe oraşe din ţară —şi în oraşele industriale—lucrătorii au început să se mişte la gîndul, că de acum înainte vor vedea mai des pe perceptor. S'au proclamat numeroase greve, şi altele sunt în perspectivă.

Pe de altă parte, nesuferita scumpire a Traiului a pus în mişcare şi celelalte păturí sociale ale oraşelor cu deosebire în capitală, situaţia e critică. Majoritatea populaţiei a început să se mişte împotriva scumpirei caselor. Chiriaşii au ţinut eri a doua întrunire. Tonul discursurilor rostite acolo, e din ce în ce mai agresiv, că locatarii nu pot reuşi, e evident, casele merg scumpindu-se, şi lucrul e fatal să se mai întîmple.

Cele patru recolte bune din anii din urmă, au făcut ca afacerile să meargă înflorind. Capitala fiind oraşul cel mai avantajat din ţară, a absorbit sume enorme, iar sumele aceste de bani au atras o mulţime imensă de muncitori şi intelectuali, gata să-şi apere braţele. Congestiunea aceasta, afluxul acesta de populaţie a făcut ca locuinţele din Capitală să fie neîndestulătoare şi să se scumpească în chip haotic. Autorităţile, şi în primul loc autoritatea comunală, n'a luat nici o măsură pentru înlăturarea răului. Ba din potrivă, prin faptul că nu lasă libera circulaţie a tramvaielor noui mahalalele şi cartierele mărginaşe sunt nelocuite.

Un oraş ca Bucureştiul, cu o suprafaţă egală cu cea a Parisului, e deservită de cîte-va linii de tramvaie cu cari criza transportului a dat naştere, în chip inevitabil, crizei de locuinţe, cari acum ameninţă în chip serios, însăşi pacea socială.

Adăugiţi acum, la aceste împrejurări şi pe acea că marile case din Capitală au intrat pe mîna unor acaparatori speculanţi de imobile, şi veţi avea tabloul complect al tristei probleme a locuinţelor.

Dar nu e numai atîta. Articolele alimentare de prima necesitate, s'au scumpit în chip subit. Aşa preţul cărnii s'a urcat şi se urcă pe fiecare zi. Acum în urmă s'a scumpit şi pînea, datorită unei neaşteptate urcări a preţului grânelor.

Populaţia de jos, ale cărei resurse nu merg crescînd proporţional cu bogăţia generală, suferă ca niciodată de pe urma scumpirei Traiului.

Faptul că consumatorii au început să se coalizeze; împrejurarea că mişcarea contra scumpirei traiului coincide cu mişcarea clasei muncitoare împotriva unei legi cu caracter poliţienesc şi fiscal, ca cea a d-lui D. Neniţescu, faptul că la cârmă se află un guvern slab şi fără autoritate ca cel de azi,—toate aceste sunt semne rele. Autorităţile ar trebui să vegheze şi să procedeze cu hotărîre la îndreptarea relelor semnalate. Un 1907, mai periculos şi mai grav în consecinţe, se prepară la oraşe.

D. P. P. Carp luînd guvernul a promis ieftenirea traiului, şi în timpul scurtei d-sale guvernări, traiul nu numai că nu s'a eftenit, dar a mers mereu scumpindu-se. D. Carp a înşelat ţara, care azi cere respectarea promisiunilor date.

Cei din fruntea guvernului au datoria să vegheze ca problema orăşănească să capete o soluţie,—mai cu seamă că au promis-o.

Taxele comunale

Actuala administraţie comunală se distinge prin incapacitatea ei – şi lucrul este foarte natural. Primarul este un ilustru incapabil, care, conştient de puterea sa de muncă şi de priceperea sa, se plînge la toată lumea că vrea să se retragă, dar că n'are prilej.

Un arhi ridicol de cari rîd şi măturătorii de stradă, un lamentabil neisprăvit la minte — este primul colaborator, un tragi comic analfabet este secundul colaborator—al primarului Iaşului.

Şi oamenii aceştia, cari n'au făcut nimic bun, nici nu li s'a pretins să facă aşa ceva—oamenii aceştia au găsit, totuşi, mijlocul, să revolte lumea. Au impus biruri nuoi, taxe nuoi, ca să pună vîrf excesivei scumpete de trai în acest tîrg de nevoiaşi.

Cetăţenii protestează contra îndrăsnelei acesteia. Căci este o adevărată îndrăsneală ca atunci cînd nu faci o lucrare de edilitate, atunci cînd toate necesarele traiului au ajuns la maximul de scumpete, tu, administraţie comunală, care tolerezi scumpetea această, să vii să impui taxe şi biruri rădicate, scumpind şi mai mult traiul şi proteguind pe exploatatori în cartelurile lor — prin exemplul rău ce-l dai.

Actuala administraţie comunală pregăteşte revolta la oraş—şi are s'o aibă. Existenţa celor fără avere, a muncitorului, a funcţionarului şi a întregei clase mijlocii, a ajuns foarte grea. Fie-care speţă de neguţitor îşi poate face de cap cum voieşte—cei în drept nu intervin.

Intervenise, însă, administraţia comunală, probabil în calitatea ei de familia oraşului, şi impune dări noi, peste cele exagerate, în fiinţă, revoltînd astfel lumea necăjită prin cutezanţa ei.

Suntem alături de cetăţenii Iaşului în dreapta lor protestare şi protestăm şi noi contra hotărîrei nechibzuite a unei administraţiuni comunale incapabile de a face bine, capabile, însă, de a revolta lumea.

Invităm partidele de opoziţie să între în rolul lor de păzitori ai intereselor cetăţeneşti şi să silească, pe toate căile legale, administraţia comunală, să revie asupra măsurilor periculoase şi necugetate.

Iarăşi intrigile „Serei"

Am arătat, în numărul nostru de eri, predilecţia la intrigă a celor două ziare ale d-lui Gr. Gh. Cantacuzino. Atît *Seara* cît şi *Minerva*, întrebuinţează tot felul de aşa zise machiavelîcuri, doar vor reuşi, nu să strice înţelegerea dintre cele două partide de opoziţie, dar cel puţin să insinueze opiniei publice, că cartelul nostru cu liberalii, e şubred.

Am citat un pasagiu întreg din ziarul *Seara*, în care foaia de mîna stîngă a cantacuziniştilor, spune naiv şi deschis că partidul de la putere ar căştiga foarte mult, dacă înţelegerea dintre cele două partide din opoziţie s'ar desface.

Seara îşi ia dorinţele drept realităţi, şi în numărul ei de eri publică un lung şi încurcat reportaj, intitulat „Cartelul în pericol".

In pericol, pentru moment, e numai guvernul. Căci chiar cu o zi înainte, ziarul d-lui Gr. Cantacuzino a fost obligat să recunoască—într'o informaţie, pe care am reprodus-o în întregime — că d Ion I. Brăteanu a declarat în comitetul executiv al partidului liberal, că după dorinţa d-lui Take Ionescu, d-sa suspendă pentru cîte-va zile ori-ce acţiune de opoziţie.

Azi, acelaşi ziar, şi poate chiar acelaş redactor, încearcă să prezinte opiniei publice acest armistiţiu al partidului liberal, ca îndreptat împotriva noastră. Logica acelora de la *Seara* e admirabilă, şi consecvenţa lor, e la înălţimea logicei.

Frica lor cea mare, vecinica fantomă care-i hantează, este cartelul dintre noi şi liberali.

La început se străduiau să arăte că partidul conservator-democrat e acela, care pierde din această înţelegere; mai în urmă, văzînd că nu reuşeac intrigile, au încercat să arăte că liberalii sunt aceia, cari pierd de pe urma cartelului. In stadiul acesta se află actualminte intriga. Ea e dusă cu aceiaşi inteligenţă acum, ea şi la început.

Regulamentul lui Panaitescu

Din sorginte oficială aflăm, că regulamentul pentru eliberarea paşapoartelor, o adevărată ruşine pentru o ţară constituţională, este opera vestitului Panaitescu, directorul general al serviciului de spionagiu.

Domnul Panaitescu, a decretat şi ministrul de interne, care este om de legi, a aprobat, ca toţi oamenii cinstiţi care vor avea nevoe să călătorească, să recurgă la mijocul neonest de a trece frontiera pe furiş, căci pe calea cea legală sunt împiedicaţi s'o facă.

In adevăr, dacă pentru a obţine paşaport n'ajunge să fii om cunoscut de poliţie, n'ajunge să plăteşti contribuţiile, să fii mare neguţitor sau mare industriaş—ci trebuie s'aduci o sumedenie de acte, cari apoi să fie trimise lui Panaitescu spre cercetare—natural, încătuşările acestea te silesc să furi grani, mai ales cînd călătoria este de natură urgentă.

Panaitescu a voit s'ajungă mai mare peste toţi prefecţii din ţară.

In această dorinţă a retras tuturor încrederea, a făcut acel regulament odios —şi iată că prefecţii, cari sunt reprezentanţii guvernului, n'au voe să elibereze ei un paşaport.

Ministrul tolerează asemenea stare de lucruri, prefecţii o tolerează şi ei—astcă spionul Panaitescu a ajuns mai mare peste toţi,

A ajuns chiar şi cenzorul cetăţenilor acestei ţări. Oameni care au putut obţine paşapoarte decenii d'a rîndul, cari sunt foarte bine cunoscuţi prefecţilor din oraşele lor, se văd d'o dată puşi în situaţie de a fi cercetaţi de Panaitescu—şi dacă el nu va voi, nimeni nu va avea paşaport.

Noi protestăm din nou contra regulamentului odios şi cerem ministrului să-l anuleze şi să facă altul, care să nu provoace revoltă şi indignare.

Judecată sau revoluţie

Domnul C. G, Dissescu a ţinut, precum se ştie, o strălucită pledoarie, în Casaţie, în procesul tramvaelor.

Facem o mare plăcere, cititorilor şi nouă, reproducînd partea finală a pledoarii:

Prin urmare nu avem de cît o alternativă: 1) intervenţia puterei judecătoreşti; 2) revoluţia.

Constituţia e un contract intervenit între o ţeară şi capul Statului. Cînd se violează clauzele acestui contract, cînd se atacă puterea lui, atunci se cuvine se ne apărăm.

Se pune în aplicare o lege neconstituţională, greşala este nereparabilă. Ne ziceţi că mai uşor se suportă un parlament abuziv, de cît un tribunal excesiv în constituţionalismul lui şi că e mai mare pericolul interpretării legilor de către judecător? Vă înşelaţi. Preferaţi abuzul unui parlament, eşit din pasiunile politice, ales cu baionetele guvernului? Şi puneţi înainte posibilitatea unor procese temerarii... Dar între anarchie, între revoluţie, între posibilitatea proceselor simulate şi între justiţie, chiar cînd s'ar înşela într'un caz, preferim intervenţia justiţiei, căci ea este specială, înceată, liniştită şi are atîtea controluri în cît mai că nu poate comite greşeli ireparabile.

Obiectaţi că judecătorul devine legiuitor şi se dă naştere la incertitudini. Eroare. Judecătorul interpretează legea pe care urmează să o aplice, nu o face. El judecă, el nu se substitue in drepturile legiuitorului, el examinează numai valoarea legei într'un punct determinat, aşa că aceeaşi lege poate fi constituţională în unele părţi ale ei, şi inconstituţională în altele.

Iată principiul constituţional al exproprierei. Se ştie că exproprierile nu sunt permise de cît numai în favoarea Statului, judeţului sau comunei. Să presupunem că un guvern vine cu o lege prin care acordă exproprieri şi în favoarea unor obştii sau unor eforii. Sunt care ţinute tribunalele să aplice o asemenea lege?

Nu, căci în alt-fel am avea o perturbare în regimul proprietăţei.

Ne mai spuneţi apoi, că o asemenea teorie ar avea darul să tulbure justiţia cu patimile politice. „Nu e bine ca judecătorul să fie tărît în murdărfile noastre politice". Obiecţia e neîntemeiată, căci în sistemul nostru judecătorul rămîne impasibil: el va linişti patimele politice.

In materie electorală judecătorul nu se amestecă, şi disciplinează pînă la un punct patimele, necurate de care vă temeţi. Şi cu toate acestea judecătorul rămîne mai presus de ele. Justiţia este ca o apă limpede, care dacă se tulbură un moment, îşi recapătă numai de cît limpezimea şi curăţenia.

Se mai ridică o obiecţiune pe care a propus-o d. Rosenthal. Avem oare judecători care să constate desechilibrarea normelor noastre constituţionale? Cum? se întreba d. Rosenthal revoltat, un stagiar de la o judecătorie de ocol din fundul ţărei să fie chemat a se pronunţa într'o chestiune aşa de subtilă, de grea şi de controversată ca aceasta? Scepticismul acesta pe mine mă revoltă. Pentru mine justiţia este una şi aceiaşi. Este indiferent dacă cineva se judecă pentru un leu sau pentru o sumă ori cît de mare. De la judecătorul de ocol pînă la cel de la Inalta Curte este aceiaşi justiţie şi aceleaşi norme suverane, însufleţesc şi conduc pe cei cari o împart. Din acest punct de vedere, umilul ajutor de ocol este tot atît de mare ca şi înaltul judecător de la Curtea de Casaţie şi iarăşi acesta este tot aşa de umil ca şi ajutorul judecătoriei de ocol. Este o deosebire de protocol, de ierarhie, de grad şi de leafă între magistraţi.

Nu există în justiţie erarhie de atribuţii de principii şi de norme de judecată ca exerciţiu de suveranitate. Toţi judecătorii de ori ce grad judecă în numele legei. Da, în Franţa s'ar părea o enormitate examinarea constituţionalităţei unei legi. Dar în Franţa sunt argumente istorice.

Acolo sunt legi speciale ce n'avem, acolo este timiditatea judecătorilor şi parlamentarilor, ceia ce sper că n'avem. In Franţa a triumfat logica istorică asupra logicei juridice, prin faptul că toată puterea regală a trecut asupra Parlamentului. In aşa stare de absolutism parlamentar este Franţa. Situaţiunea noastră este cu totul diferită. Parlamentarismul nostru este mai raţional şi mai logic. Şi în tot cazul în contra despotismului parlamentar preferim şi opunem intervenţia şi controlul înţelept al justiţiei.

In primul rînd, acei cari nu trebue să respingă această intervenţie sunt chiar Statul şi oamenii de Stat. Ei trebue să păstreze *l'état de droit*. Sunt Statul şi oamenii de stat cari fac legile. Sunt însă datori şi unul şi ceilalţi să se supună lor.

Calea largă deschisă de tribunalul Ilfov, secţia II e luminoasă şi prielnică. Ar fi o nenorocire pentru viaţa noastră constituţională şi judecătorească dacă a-ţi închide-o. De aceia am credinţa nestrămutată că veţi respinge recursul Ministerului de interne.

C. C. Dissescu

OAMENI ŞI LUCRURI

FRU-FRU

In istoria teatrului romînesc se va pomeni ca şi un lucru minunat că la o anumită epocă a desvoltării noastre artistice, o trupă proprie în noastră şi încă o trupă care nu e măcar subvenţionată—cum e bună oară trupa de operetă—a izbutit să obişnuiască publicul să vină în număr mare la teatru, să umple sălile pînă în ultimul loc, să dee unei trupe romîneşti aceeaşi luare aminte, aceeaşi încuragiare însufleţită, ca şi trupelor franceze. Şi pe lîngă acestea prezentînd avantagiul că a putut să atragă nu numai o anumită categorie, anumite clase din public,—cum fac trupele ce joacă într'o altă limbă, ne accesibilă tuturor—ci toate clasele sociale. Meritul acestei minuni săvîrşite se va cuveni în primul rînd d-lui A. Davila, organizatorul celei dintâi bune trupe dramatice romîneşti de turneu.

Intre sălile goale ale d-nei Jeanne Lion—de alt-fel o excelentă artistă—şi sala cu totul plină de eri seara, contrastul are însemnătatea lui. Nu mai e vechiul snobism al publicului care se crede obligat a umplea sălile ori-cărei întreprinderi teatrale exotice, chiar dacă încă nu a avut loc consacrarea definitivă a meritelor ei teatrale. Din potrivă; a dispărut în acelaşi timp jena care stingheria odinioară marele public de a întimpa cu entuziasm o trupă dramatică romînească, din moment ce este excelentă şi numai pentru acest cuvînt.

Aşa dar sala era arhi-plină aseară. E adevărat că d. Davila nu ne-a mai putut aduce întreg statul major artistic cu care s'a înfăţişat cu 2—3 ani în urmă. Dar a venit şi de astă dată cu elemente admirabile, între cari se cuvine să pomenim, în primul loc, pe d-na Mărioara Voiculescu, a cărei interpretare în Giberta stă cu demnitate alături de a Jeannei Hading, pe care iaşanii au admirat-o acum cîţi-va ani, mai presus de interpretarea dată de la Blanche Toutain, care de asemenea a jucat rolul acesta în Iaşi.

Cu toate nuanţele de melodrame ce cuprinde acest rol cam vechiu, contemporan al Damei cu Camelii, mari talente dramatice se vor perinda încă pe scene franceze şi străine în haina acestei eroine deapururi mişcătoare, împărăchere ciudată de frivolitate şi tristeţe mulţi ochi frumoşi de spectatoare înduioşate vor plînge încă în auzul accentelor de durere sufletească a bietei Fru-fru.

Afară de oare cari mici sforţări de voace, d-na Voiculescu ne-a readus toată personalitatea d-sale de artistă fascinantă şi melodioasele răsunete ale muzicei în care a vibrat „Salomeea"...

Cele două roluri serioase, Valreas şi Sartorys, au avut norocul să fie interpretate de d-nii Davilla şi Storin, iar amuzantul Brigaud, noceur-ul simpatic, de I. Mortzun care aduce, readuce mai bine zis, totdeauna concetăţenilor lui iaşani nota de sănătos humor ce aparţine frumosului şi variatului talent al acestui artist.

O simpatică revedere pentru iaşan, e şi d-na Crissenghy. Odinioară d-ra Levando era o foarte talentată elevă a conservatorului de Iaşi şi prin anii noştri de liceu, o admiram cînd recita cu vocea muzicală „Harpista" lui Duiliu Zamfirescu. Nimeni nu intona ca d-sa acea dulce strofă:

Vii tu din Miramare
Unde-ai cîntat un duo
Plin de oftări amare...

A plecat odată cu Liciu din Iaşi dacă nu ne înşală amintirea. Sunt ani de-atunci!

Se cuvine să amintim încă pe d-ra Alexandrescu, foarte elegantă, pe micul Figaro plin de duh şi isteţime.

O seară frumoasă, în genere, şi perfect reuşită, după care însă o comedie hazlie ca „Papa„ e tocmai binevenită.

Rodion

O excursie în Bucovina

IV

Suceviţa

Numele acesta nu spune mai nimic marei majorităţi a publicului romîn, care nu ştie multe din desfăşurarea vechilor evenimente în Moldova. Ba mai mult încă aflînd că mănăstirea Suceviţa e ctitorie Movilească, sentimentul tău de romîn ţi-i împărţit şi în spre bine şi în spre rău, întru cît Movileştii reprezintă o pagină de scădere în istoria politică a Moldovei, nu numai prin tulburările ce au provocat, dar şi prin amestecul în trebile Munteniei, răpunînd pe marele Mihai Vodă.

Dar de acest nume tradiţia a legat o legendă cu aprodul Purice, schimbată de Marele Stefan în Movilă, cum şi cîteva nume de scriitori, ca Petru Movilă de la Chiev, apoi pe Urecheşti, cari au căpătat rădicare în slavă sub Movileşti.

Cu această îndoită stare sufletească m'am apropiat de Suceviţa, în lanţul de trăsuri ce arvunisem din Rădăuţi pentru mănăstire. Drumul din Rădăuţi

Părul Cărunt

Vatămă poziţiunea Dv. întrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

e tot soşea, cu plopi seculari pe o parte şi alta; şi cum acum erau cu crăngile tăiate se părea pe întinsul drept al soşelei ca stîlpi groşi de telegraf, ca o pădure despoiată de frunze.

In satul Marginea se face popas, căci scoala era în drum şi apoi după balul de cu noapte era o îndatorire a da cu ochii de învăţătorii şi învăţătoarele, care ne făcuse primirea.

Intrînd în mănăstire îţi schimbi cu totul privirea, eşti în faţa unui monument de artă, în care reparaţiile mai nouă au ascuţit acoperemîntul, ce acoperă turnul din mijloc, dar s'a păstrat pictura veche. Suceviţa e cu sfinţi şi pe din afară şi pe dinlăuntrul. Casele mănăstireşti bine ţinute, ba încă boereşte. Totul arată bună stare, gust şi frumos.

Pe din afară zugrăvit tot apocalipsul, cu plăci mari în care stă scris în slavoneşte înţelesul alegoric al picturilor. Serafimi, heruvimi, arhangheli, îngeri, draci, şarpi, balauri, totul te face să stai şi să caşti gura la atîtea şi atîtea creaţiuni ale imaginaţiei bolnave a vechimei. In special vămile văzduhului au o reprezentare atît de plastică la Suceviţa, că ocupă un părete întreg al bisericii pe din afară, cu iad, cu *raiu* —un raiu original — îngeri, draci, etc.

Episcopul de Rădăuţi Gh. Movilă, fratele lui Ieremia şi Simeon Moghilă, e ctitorul acestei frumoase mănăstiri, pe care fraţii au isprăvit'o şi înzestrat'o cu frumoase şi scumpe odoare, aere, procoveţe, policandre, cărţi, etc. lar mormintele Voevozilor Movileşti cu mari slove şi frumoase săpături, spun că acolo odihnesc domnii Movileşti, care au legat numele lor de pagini de scădere şi de răstrişte.

Dar Suceviţa are un odor scump. Doamna Elisabeta soţia lui Ieremia Moghilă fiind turcită şi-a tăiat vîrful cozii şi l'a afierosit la Suceviţa, că dacă întreg corpul ei n'a putut sta alăturea de al soţului ei iubit, turcindu-se—cel puţin să se păstreze acolo părul ei.

Şi de 300 ani stă închisă în placa policandrului celui mare, şuviţa de păr bălaiu, frumos şi ondulat, care împodobea capul frumoasei Moviloaice, cum se vede pe păretele din biserică, unde e trecută ca ctitoros.

Cînd ni s'a aratat aceste resturi vii omeneşti, desşurubîndu-se placa, am rămas uimiţi pipăind cu mînele noastre cosiţele frumoasei Doamne — o Ileană Cozinzeană cu plete bălăi, — cari au făcut desmerdarea soţului şi alintarea copiilor ei.

Iţi vine în minte toată tragedia timpului, ţipetele soţiei ultragiate, desperarea Doamnei robită, tănguirea la boerii surzi şi reci, sbuciumările femeii necinstite; totul îţi zburleşte părul, şi te face să te gîndeşti le soarta omenirei! Iar de pe păretele unde stă zugrăvită cu ochii mari şi vii, frumoasa Doamnă ţi se pare că se desprinde şi singură ea îţi povesteşte tot chinul şi aleanul.

Şi frumoasa şi nefericita Doamnă şi-a legat numele de această biserică de prea frumoase odoare, căci numai aerul cuprinde la 50000 de mărgăritare, cusute pe firele aurite; o scumpete de odoare, care bate în preţ pe cel de la Putna.

Fiecare mînăstire din Bucovina îţi evocă alte pagini din trecutul neamului şi dacă nici una nu-ţi evocă mai adînci şi sfinte sentimente ca mînăstirea Putna, în schimb contribue fiecare la complexul sentimentului din trecut, că după ce ai perindat toată Bucovina cu toate ale ei tezauri vechi, simţeşti adînc ce rău s'a produs în sufletul tău de romîn prin ruperea acestei ţări, de la trupul nostru, ea fiind leagănul Moldovenismului pe aici.

Suceviţa vine aşezată pe una din cotiturile văii cu acelaşi nume. Din depărtare ochiul vede coama munţilor netedă şi una; cu cît însă înaintezi spre munţi cu atît cotiturile se văd mai limpezi şi admiri ochiul, care a ştiut alege locurile aşa de bine pentru aşezarea mînăstirei. Mînăstirea n'are legende, căci vălţoarea Movileştilor n'a dat răgaz timpului să le creeze.

Suceviţa n'a fost încă centru de mişcare culturală ca Putna, căci a fost totdeauna în funcţiune de Putna. Pe cît stăreţia de la Putna era o filieră pentru trecut la Episcopat şi Mitropolie, egumenetul Suceviţei nu se bucură de această precădere.

Cu Putna în spate şi cu Rădăuţul în faţă, egumenatul de la Suceviţa n'a avut alt rol de cît de a păstra frumoasele odoare de la Movileşti şi nici un istoric complect al mînăstirei nu este, deşi are foarte bogată arhivă de documente şi urice slavone şi romîne.

Egumen la Suceviţa e păr. arhimandrit O. Popescu, unul din cei mai culţi egumeni. Are o serie de lucrări ce privesc trecutul ţării şi al bisericei, aşa că găzduirea pentru mine a fost îndoit de plăcută. Rari părinţi au acea înfăţişare blîndă şi prietenească, vorba dulce, privirea caldă şi afabilă, că toate aceste se leagă de minune cu curăţenia şi frumuseţa localului.

In momentul cînd scriu aceste rînduri, aflu că s'ar fi dat ştirea prin ziare, că păr. O. Popescu egumenul de la Suceviţa ar fi cel designat pentru scaunul de vicar al Mitropoliei de Cernăuţi. Ar fi cea mai nimerită achiziţie, şi ar asigura tot succesul în lupta aprigă ce se duce de Ruteni contra bisericei noastre.

Fie ca M. S. Impăratul şi Rege să aibă ochiul binevoitor pentru această nimerită numire, chizeşia cea mai sigură a bisericei şi a neamului!

O adevărată linişte sufletească te stăpîneşte în acest loc de rugă şi de smerenie. Viltoarea tîrgurilor, şi a mişcărilor, zgomotul asurzător al străzilor, huruitul trăsurilor; apoi duşmăniile calde, prieteniile reci, întrecerile, urile, părtenîile, toate acestea lipsesc aici. Dacă cei mai agitaţi domni, cu cele mai agitate domnii aici şi-au ales locul de veşnică odihnă şi tu călător cari simţi nevoia unei retrageri din mijlocul sgomotosului tîrg, vei găsi aici toată reculegerea şi liniştea sufletului.

Din Suceviţa ne-am despărţit cu tot jindul sufletului, că am părăsit un loc de artă, un loc de studiu, un loc de odihnă.

La întors iarăşi popas în Margine, la şcoala din sus. Era clas de Religie. Şcolile primare stup de copii, toţi drăguţi în cojăcelul lor ţărănesc: căutături vioae, figura senină şi deşteaptă, ţaranul romîn are însuşiri sufleteşti ce bat pe toţi vecinii săi: ruşi, nemţi şi evrei.

Nu ştiu dacă însuşi popa era tare în ale scripturei, băeţii au făcut apoi exerciţii de probleme; ne-au răspuns pe scurt la Istorie, la care au cunoscut puţin din istoria Patriei.

In mişcarea şcolară trebue o luptă pentru unificarea graiului technic. De pildă la aritmetică eră lecţii de fracţii; se obişnueşte a se zice o *zeciţă*, o *treiţă* o şesiţă, etc., în loc de zecimi, şesimi, etc. etc.

De altfel începutul cultural romănesc e o chezăşie, că neamul ne va merge înainte fie ori ce s'ar întîmpla.

Şi acum iată-ne iarăşi în Rădăuţi, că de acolo s'o luăm pe jos la Hadikfalva în întovărăşirea a 3—4 prieteni din loc, între care judecătorul Nastase ţinea primul pas.

Şi acum la drum spre Suceava.

Gh. Ghibănescu

TEATRUL NAŢIONAL

Compania Dramatica DAVILA

A 2-a Reprezentaţie

Simbătă 21 Aprilie 1912

Se va juca

PAPA

Comedie în 5 acte de Flers şi G. A. de Caillavet

Biletele la Agenţia „Thalia" Th. P. Maximovici

Scrisori din Bucovina

— Dela corespondentul nostru —

Activitatea „Crucii Roşii"

Cernăuţi, 20 Aprilie.— Sub titlul de mai sus „Viaţa Nouă" ziarul oficios al partidului naţional romîn din Bucovina, publică următorul articol foarte interesant relativ la activitatea acestei societăţi umanitare, care credem, va interesa şi populaţia Romîniei, unde de asemenea avem începutul unei astfel de instituţiuni de bine-facere:

Societatea austriacă „Crucea roşie" este una dintre cele mai frumoase şi mai nobile instituţiuni de binefacere ale patriei noastre. Atît în războiu cît şi în timp de pace această societate desvoltă stînd mai presus de orice interes de partid şi fără considerare de naţionalitate şi confesiune—o activitate foarte rodnică.—Care e activitatea „Crucei roşie" în timpul unui războiu? Pentru fiecare soldat care ia parte activă la războiu procură cîte un pachet cu material pentru pansament, aşa dar în total mai mult de un milion şi un sfer pachete de aceste.

„Crucea roşie pune la dispoziţiea comandei supreme de războiu fără întîrziere: o mie de lăzi cu material pentru pansament, cinci sute de cară de ambulanţe, un mare număr de garnituri sanitare pentru războiul de munte şi mai multe care cu aparatele cele mai moderne Röntgen; apoi spitale de cîmp, pentru patru sute de rîniţi şi trei corăbii-spital pentru 750 rîniţi.

Şi mai abundente sunt instituţiunile „Crucei roşie" în apropierea cîmpului de războiu. Aci îngrijeşte „Crucea roşie" de spitale de rezervă, infirmerii, instituţiuni de convalescenţă pentru tratamentul a lor 4800 de ofiţeri şi 24.000 de soldaţi.

Pentru acest serviciu de tratament „Crucea roşie" a obligat acum de mai mulţi ani 260 de medici, 50 de farmacişti şi 1100 de îngrijitoare precum şi un personal trebuincios pentru administraţie.

Se înţelege de la sine, că „Crucea roşie" institue în timp de răsboiu în diferite gări un număr necesar de stabilimente pentru pansament, alimentare şi găzduire de ofiţeri şi soldaţi bolnavi şi răniţi.

„Crucea roşie" institue mai departe un birou de informaţiuni şi un birou central de încunoştiinţări, cari gratuit împărtăşesc ştiri sigure despre locul de aflare, îmbolnăvirea sau rănirea persoanelor militare.

Cu acestea încă nu e de tot isprăvită activitatea de războiu a „Crucei roşie". Ea mai împărţeşte şi ajutoare în bani celor lipsiţi, pîn'acum s'au împărţit astfel aproape 2.800.000 de coroane.

Incă şi acum împărţeşte „Crucea roşie" invalizilor din 1849, 1859, 1866 şi 1878, sau văduvelor şi orfanilor celor căzuţi morţi în războaiele din anii aceştia, precum şi soldaţilor cari s'au nenorocit în serviciul activ, anual suma rotundă de 90 000 coroane.

Care e activitatea „Crucei roşii" în timp de pace?

In timp de pace „Crucea roşie" întreprinde o acţiune extinsă de ajutorare, îndată ce se iveşte undeva în întreaga Austria vr'o epidemie, vr'o mizerie extraordinară sau vr'un eveniment catastrofal. Ce sume mari au înghiţit acest fel de acţiuni de ajutorare pentru o ţară întreagă, servească drept dovadă împrejurarea că „Crucea roşie" a cheltuit numai pentru Viena suma de 600,000 coroane pentru ridicarea diferitelor depouri spre alinarea mizeriei şi cumpărarea instrumentelor de desinfecţie cu aburi pentru spitale. Pentru serviciul de ajutorare la ţară s'au instituit „secţiuni sanitare" (după modelul societăţii de salvare voluntare vieneze) împreunate cu societăţile de pompieri. Numai cu ajutorul „Crucei roşie" s'a putut atît de repede suprima—după spusele medicilor—holera în Galiţia şi Litoralul Adriatic în ultimii doi ani. In cazuri de mizerie şi nenorocire „Crucea roşie" a distribuit pînă acum ajutoare băneşti în suma de peste 650,000 coroane.

Una dintre cele mai însemnate şi prime obligaţiuni ale „Crucei roşie", este: instruirea îngrijitoarelor de bolnavi pentru timpul de războiu şi de pace.

E însă şi una dintre cele mai costisitoare misiuni, ale societăţii. „Crucea roşie" a cheltuit pînă acum pentru instrucţia teoretică şi practică a surorilor de caritate, pentru clădirea institutelor de îngrijitoare de bolnavi şi instruirea lor, suma de 800.000 coroane! Ce i drept surorile de caritate ale „Crucei roşie", se bucură atît în oraşe cît şi la ţară pentru abilitatea şi destoinicia lor de un nume foarte bun.

Prestaţiunile „Crucei roşe" au fost în cursul anilor recunoscute la diferite ocaziuni din partea autorităţilor, au pătruns însă cu mult prea puţin în conştiinţa populaţiunei. La noi raportul acesta: în Austria pentru 476 de locuitori, în Viena (pentru care atît de mult se străduieşte „Crucea roşie") abia pentru 1286 un membru a „Crucei roşii". Suntem noi oare mai puţini patriotici de cît locuitorii imperiului german, unde crucea roşie de acolo are 840.000 de membri şi un venit anual de un milion de mărci?

Şi cum stăm faţă de Japonia, unde „Crucea roşie" de acolo are 1 milion jum. de membri şi o avere de 65 milioane de mărci.

„Crucea roşie" austriacă are numai 61.000 de membri! Această stare înapoiată faţă de celelalte state e în adevăr ruşinoasă.

Sprijiniţi „Crucea roşie"! Ingrijiţi-vă pentru cazuri de nevoi! Cîştigaţi membri pentru societatea aceasta. Cu 4 coroane anual puteţi face cel mai mare serviciu „crucei roşii", care în cazuri de războiu şi nenorociri dă mînă de ajutor tuturor celor lipsiţi, fără de a întreba de naţionalitate sau confesiune.

Insemnaţi-vă: Cine lucrează pentru „Crucea roşie", lucrează pentru umanitate!

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Succese rare... Ni s'a părut interesant şi pînă la un punct eloquent, modul cum recenzenţii literari ai unor gazete din Capitală, au exprimat „satisfacţia" lor pentru faptul că poetul G. Coşbuc a publicat o bucată frumoasă într'un ziar de peste munţi.

„O noapte pe Caraiman" e într'adevăr un pastel drăguţ, de o formă cu totul... coşbuciană, ceea ce ar însamna că mult simpaticul poet reuşeşte încă, din cînd în cînd, să se... imite pe sine însuşi.

Unul din acei recenzenţi—ni se pare în ziarul „Viitorul"—afirma cu franchete, că surpriza e motivată de faptul cu unele bucăţi recente semnate de distinsul scriitor nu mai erau la înălţimea bucăţilor vechi ale aceluiaş poet şi deaci satisfacţia pentru ultima bucată apărută în „Romînul", atît de izbutită.

Cînd e vorba de un mare scriitor al neamului, cum e Gheorghe Coşbuc, surpriza e destul de... surprinzătoare şi chiar penibilă.

Am fi dorit ca fenomene literare de natura aceasta, să nu se producă,—pentru că ele nu sunt semne îmbucurătoare în domeniul literaturii.

Din potrivă. Uşurinţa cu care se istovesc la noi forţe poetice chiar de întîiul rang, dă de gîndit şi e un simptom îngrijitor. Să luăm aminte!

*

Reprezentaţia de adio pe care Le Bargy o va da la „Comedia franceză" cu ocazia eşirei sale din casa lui Molière, a fost fixată pentru seara de 17 Mai s. n.

*

In „Scandalul" pe care-l va juca trupa d-lui Davila Marţi seara, eroul piesei are rude cu pretenţioase titluri de... nobleţe în Romînia.

Noroc că sunt numai de fanfaronadă, altfel ne-ar supara. Aceasta însă nu împiedecă lucrarea să fie admirabilă.

*

A apărut No. 26 a excelentei Bibliotecei „Lumina" care conţine „Omorul" de Maxim Gorki şi „Prapastia" de Leonid Andreef.

Un volum de 144 pagini—30 bani

*

Serata literară organizată sub auspiciile cercului adunat în jurul revistei „Versuri şi proză" va avea loc cu siguranţă în seara de 29 April, cu un bogat program de cuvîntări şi lecturi. După cum am anunţat de Ovid Densuşianu, distinsul profesor universitar şi scriitor va vorbi despre „Glasul vremei".

*

Cel mai nou număr al revistei pariziane „Foemina" publică portretele d-rei Elena Văcărescu, d-nei Ferrari, autoarele operei „Cobzarul". De asemenea fotografia artistei Jeanne Hatto, în costum naţional romînesc, reprezentînd pe eroina piesei, Ioana.

*

STRUNA ZILEI

ORAŞUL GHINION

Comisiunea festivă a serbărilor pentru Cuza a intervenit să nu se ieftenească drumul la Iaşi, ca să nu vină prea mulţi vizitatori.

Ziarele.

O, Iaşul are'n lumea asta
Un nenoroc şi-un straniu rol;
Cînd este plin de tot, ne temem,—
Şi l căinăm cînd este... gol.

De închiriat şi de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

Practicant cu scriere frumoasă absolvent al şcoalei comerciale inferioare, gimnaz sau chiar numai a şcoalei primare se caută la o casă comercială din localitate. Oferte sub „Funcţionar" post-restant.

INFORMATII

Numărul viitor al ziarului nostru, va apare Marţi, 24 Aprilie.

Piaţa va fi închisă Luni, 23 c., sf. Gheorghe, toată ziua.

Domnul George Beldiman, fost magistrat şi avocat în Iaşi, a fost numit şef de cabinet al ministrului de finanţe.

Congresul Camerelor de Comerţ se va ţinea tot în Tulcea, dar în zilele de 27, 28, 29 şi 30 Mai, şi nu în zilele de 21 şi 22 Mai.

Intre noii pensionari figurează: d. colonel Petre Stamatopol, 38 ani serviţi, cu 845 lei lunar; d-na Elena Argintoianu, oficiantă de telegraf, 35 ani serviţi, 212 lei lunar.

Donnent donnant.

Domnul N. Filipescu l'a făcut ministru de războiu pe d. general Argetoianu şi acesta l'a făcut pe d. Filipescu inspector onorific al liceului militar din Dealu Mare.

Astăzi dimineaţă, d. inspector Dimiu, a inspectat Liceul particular al profesorilor asociaţi din localitate.

Fata Maria Gh. Mănceanu din Chişărei a avortat prin băutură otrăvitoare o copilă de 6 luni şi cadavrul s'a găsit îngropat în grădina casei ei.

Ministerul de Interne a aprobat prelungirea duratei vînatului becaţilor şi a dublelor becaţe pînă la 23 April inclusiv.

Ziua de 24 April a. c. fiind onomastica M. S. Reginei, se va oficia cu acel prilej un tedeum, în catedrala Mitropoliei la ora 11 a. m., la care vor lua parte autorităţile civile şi militare.

Ministerul de Interne a dat următoarea lămurire prefecturilor, cu privire la certificatele de provenienţă ce se cer lucrătorilor ce intră în cete în ţară.

Nu se vor cere astfel de certificate decît, atunci cînd ţara de unde vine e contaminată de ciumă sau holeră.

In ziua de 21 Mai a. c. între orele 9 şi 12 dimineaţa va avea loc, cu mare solemnitate, distribuirea premiilor şi cupelor destinate învingătorilor la primul concurs de agerime organizat pe întreaga Infanterie, de către „Revista Infanteriei".

A. S. R. Principele Ferdinand al României, sub Ialtul patronaj al căruia a fost organizat acest concurs, va prezida în persoană distribuirea premiilor pentru concursurile de marş, de cercetare, de scrimă cu arma, de semnalizare şi de sărituri la obstacole, ce se acordă de revistă întrec suma de 1600 lei. Se vor decerne încă 5 cupe, destinată cîte una corpurilor învingătoare la cele 5 concursuri, dintre cari acea pentru concursul de marş este donată de A. S. R. şi poartă numele *„Cupa A. S. R. Principele Ferdinand al României"*.

Corpul care va avea onoarea să primească această cupă, precum şi acele ce vor dobîndi celelalte 4 cupe nu vor rămîne posesori definitivi ale lor, de cît dacă în trei ani consecutivi vor primi întîiul premiu la concursul general anual.

Concursurile vor ţine 4 zile. In ultima zi la 21 Mai dimineaţa, vor avea loc concursurile de alergări şi sărituri la obstacole, de semnalizare şi de scrimă cu arma, pe cîmpul de educaţie fizică al Şcoalelor Militare de infanterie (Isvor 145) amenajat anume pentru a primi, pe lîngă concurenţii din întreaga ţară, în număr de aproape 400, şi cîte o compane, baterie sau escadron din toate unităţile din Bucureşti.

Vor fi invitate la această serbare, unică pîn'acum la noi în ţară, toate societăţile sportive, şi liceele din Capitală.

Curentul sănător de îndrumare spre o raţională educaţiune fizică, sprijinit cu atîta bunăvoinţă de A. S. R., se afirmă în mod deosebit cu ocazia acestui concurs militar şi avem încredere că el se va întinde în toate celelalte instituţiuni ale ţărei cu foloase reale pentru naţiune.

Sumarul numărului de azi din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţia d-lui C. Rădulescu Motru este:

Noutăţi: Reînoirea simpatiilor pentru Franţa — Scrisoarea d-lui N. Durnovo — Politica şi afacerile.

Actuale: Ramiro Oritz: Giovani Pascoli (trad. Const. Paul) conferinţă de literatură italiană la Universitate; Giovani Pascoli: Aprilie (trad C. Paul); Ar. C. Murgescu: Societăţile comerciale pentru stimularea producţiunei artistice.

Culturale: C. Sp. Hasnaş: şcoala veche şcoala nouă.

Ştiinţe: N. Einschlag: Psihologia Beţiei.

Isoria Medicală: Dr. Fl. Simionescu: Rolul stelelor în apariţiunea ciumei.

Discuţii: M. Mihăileanu: Provincia...

Insemnări: Naţionalismul italian — De la conferenţele „Vieţei Noui" — Actuala promovare în şcolile secundare.

Revista revistelor; Revista Infanteriei — Revista generală a învăţămîntului — Buletinul funcţionarilor comerciali — Mercure de France.

Memento.

Ultime INFORMAȚII

❑ Domnul Titu Maiorescu s'a prezintat ieri Regelui și i-a declarat. că toate demersurile ce le-a făcut pentru a realiza o concentrarea conservatorilor, n'au avut nici un rezultat.

Domnul Take Ionescu va fi primit în audiență mîine, Duminecă.

❑ Casele de bancă din București, au rădicat astăzi scontul, avertizînd despre aceasta sucursalele lor din Iași.

Se afirma că și Banca Națională va rădica scontul cu începere de Marți.

Situația critică din Orient este cauza scumpirei banilor.

❑ Direcția centrală a Băncii Naționale a reclamat ministrului de justiție, că parchetele din țară ar urma cu prea multă indulgență în chestia bancnotelor falsificate ce circulă în țară.

Banca dă ca exemplu instanțele judecătorești din Bulgaria, cari au procedat cu cea mai mare energie, dispunînd arestarea chiar a unor persoane foarte sus puse.

Motivat de această reclamație, ministrul justiției a impus parchetelor să procedeze cu energie și să dispună arestarea imediată a persoanelor. la cari se vor găsi bancnote falsificate sau cari ar prezinta asemenea note spre schimbare.

❑ *Consiliul profesoral al Facultăței de medicină a recomandat aseară în unanimitate pe domnul profesor Dr. Bălăcescu pentru a fi numit la catedra regretatului Dr. Sculy. Cunoscute fiind calitățile distinse a le noului chirurg ce'l capătă spitalul Sf. Spiridon, ne place să constatăm că cu tot regretul ce ne lasă totuși perderea așa de timpurie a unui chirurg de renumele D-rului Sculy, acel chemat a'i lua succesiunea este în măsură să îndreptățească toate speranțele ce se pun într'un chirurg care de mult și-a făcut probele în mod strălucit.*

Crescut la o școală chirurgicală renumită, D-rul Bălăcescu fie ca asistent al Doctorului Toma Ionescu, fie ca profesor, a arătat o pricepere și o abilitate chirurgicală care l'au pus între cei mai de seamă chirurgi ai țării. Studiile speciale ce a făcut în străinătate și practica întinsă ce a făcut în țară, îl arată ca pe cel mai de seamă chirurg pentru boalele chirurgicale ale copiilor; în același timp d sa are și specialitatea boalelor chirurgicale ale femeilor și în aceasta orașul nostru va avea numai să i fie recunoscător, pentru că cu modul acesta vom înceta a fi pentru aceste boale tributarii altor centre.

Doctorul Bălăcescu se va stabili în curînd definitiv în Iași și va lua conducerea secției de spital, care este legată de catedra la care a fost numit.

❑ *Domnul Gr. Ghica Deleni, președintele comitetului inițiator pentru rădicarea statuei lui Cuza-Vodă, va reveni, împreună cu întreg comitetul vechi asupra demisiilor și vor lua parte la desvălirea statuei.*

❑ *Direcția generală a serviciului sanitar, a vestit serviciul sanitar local, că în Basarabia bîntuie actualmente tifosul exantimatic și Variola.*

Tifosul bîntuie mai ales în Chișinău. Orgeov, Soroc. Bender și Akerman; iar Variola în Chisinău, Soroc și Ismail.

❑ *Domnul Take Ionescu va sosi în Iași în ziua de 26 c. și va staaci pînă la 27 Aprilie seara.*

❑ Concentrările și institutorii. Ministerul de instrucție a pus în vedere institutorilor și învățătorilor din contingentele 1904 și 1907, că seriile în care vor fi chemați pentru concentrare sunt: seria I de la 1—30 Aprilie, seria II de la 18—30 Aprilie, seria III de la 5—17 Maiu și serie IV de la 22 Mai—3 Iunie.

Învățătorii și institutorii nu vor putea cere de a fi amînați cu concetrarea pentru vacanța mare, căci nu există nici o serie în vacanță.

Pot cere însă, corpurilor respective, în interesul învățămîntului, de a fi schimbați din o serie în alta, cu condiția de a face concentrarea în una din seriile de mai sus.

❑ Consiliul de răsboi al corpului IV de armată va ține ședință în zilele de 24 — 25 Aprilie inclusiv.

Consiliul va fi prezidat de d-nul colonel Burghelea, care va fi assistat de domnii: Major Al. Stoianovici, maior Gheleme, căpitani Vasile Gîrlea și Alex. Scorțescu.

In ziua de 27 consiliul va judeca pe sub locotenentul în rezervă Popescu Dumitru din batalionul 3 vînători, pentru nesupunere.

❑ Azi, la ora 11 și 5, batalionul 4 de vînători, a părăsit orașul, cu un tren special, și va ajunge la Sinaia mîine la orele 1 jum. după prînz.

Foarte mulți ofițeri din garnizoană au condus la gară pe colegii lor de la Batalionul 4.

In tot timpul îmbarcărei a cîntat muzica Militară.

❑ **Serbarea de muzică corală.** Serbarea de muzica corală a elevilor și elevelor școalelor secundare din țară, va avea loc anul acesta, în ziua de Duminică. 3 Iunie.

Relativ la programul acestor serbări, ministrul a atras atențiunea direcțiunilor școalelor secundare, cari în ce privește compoziațiunile corale, ele să fie bine scrise din punct de vedere tecnic muzical, și ca nu cum-va să se exercute coruri cu conținut erotic sau de acele care nu se cuvine să fie cîntate de școlari.

Pentru a nu mai da loc la animozități, fie între elevi, fie între maiștri, nu se vor mai stabili clasificat uni între corurile diferitelor școale.

Producțiunea este obligatorie pentru toate școlile secundare din țară, așa că acești maeștri, care nu vor putea lua parte, trebue să îngrijească din vreme de suplinitori.

❑ D. A. Marțian, funcționar la oficiul stărei civile și-a dat demisia pe ziua de 1 Mai.

❑ Un număr de cetățeni au intervenit, pe lîngă administrația comunală pentru ca străzile Palatului și sf. Lazăr să se numească Vasile și Ion Diamandi.

❑ Azi s'au achitat funcționarilor Primăriei lefile pe luna curentă.

❑ Numirile de interni, pe lîngă spitalele sf. Spiridon se vor face pe ziua de 1 Mai.

❑ A sosit decretul prin care se confirmă numirea d-lui dr. A Brumă, ca medic secundar al spitalului din Tg. Neamț, aparținînd casei sf. Spiridon.

❑ Comisiunea aleasă de consiliul de higienă, pentru a cerceta starea canalurilor din oraș s'a intrunit eri, după prînz.

Comisiunea a cercetat cu deamănuntul diferitele canaluri, și a căpătat convingerea că mirosul greu ce exală gurile de canaluri, are drept cauză un defect de construcțiune.

Comisiunea însă va continua ancheta.

❑ In „Ordinea" de azi 21 Aprile Scrisorile din Iași se ocupă de „Inaugurare și centenar — O actualitate a țarei întregi — Amintiri ale Iașului — Pe cînd Moldova nu era ruptă — Aniversarea basarabeană — In plină dezunire — Studenții denunțați — A. C. Cuza contra C. Stere — Un cuvînt de care se abuzează — Revoluționarii de altă dată — Exilul la Iași Kișinău — In țeara răpită — Un roman Moldovenesc peste Prut.

❑ Al patrulea co-autor al furtului automobilului, Petrescu, a fost prins și trimes la instrucție la cabinetul I.

Petrescu va fi depus astă zi.

❑ Domnul A. D Xenopol a cerut să fie șters din tabloul juraților, de oare ce a împlinit vîrsta de 65 ani.

❑ Pe ziua de 1 Septembre, învățătorul V. Niculiu a fost transferat dela Pomîrla la Tărnăuca în locul d-lui Scriba eșit la pensie.

❑ Consiliul inspectorilor scolari a dat următorul avis: profesorii se pot suplini între ei, în timpul concediilor acordate; firește însă, că profesorul care 'și va suplini colegul, va trebui neapărat să aibă aceleași specialități; iar acolo unde nu se vor găsi specialitățile profesorilor care se suplinesc să se înrudească.

❑ **Agitația meseriașilor.**—Agitația pentre meseriașilor din Iași, în potriva felului de aplicare a noei legi a meseriilor, crește și probabi va lua proporții mari.

*

Trebuie arătat, că pînă în acest moment, în afară de diurnele pe care le încasează membrii Camerei de meserii, și pline de funcționari, nu s'a făcut încă nimic cinciștigul meseriașilor, cărora li se cere să achite cît mai repede taxele create.

Nu există încă nici un fel de organizațiune, pentru ca meseriașul să capete un ajutor oare care, în caz de boală.

Ma rău, ca mai înainte.

*

La rîndul lor patronii sunt nemulțumiți de faptul că li se impune a achita taxele pentru lucrătorii lor.

Patronii spun, că ei nu pot sili pe lucrători să achite taxele cuvenite, lucru ce mai curînd îl putea face chiar statul.

❑ **Judiciare.** — Camera de punere sub acuzare a decis astăzi următoarele: a respins apelurile numiților Camil Gîrcineanu, Marcel Hotineanu și Teodorescu, autorii furtului automobilului, de a li se infirma mandatele, a primit apelurile lui Neculai Sandu, cîrciumar în Bîrlad, deținut pentru dare de foc și al fetei Iinca Toader, din Boroia, (Suceava), deținută pentru prunc-uicdere, dispunînd să fie puși în libertate.

— La s. I a Curții au început astăzi dezbaterile procesului erezilor principelui Sturza cu domnii B. Iuster și M. Fischer, pentru o diferență de cîștiu de 8000 lei anual, la contractul moșiei Flămînzi.

Astăzi pledează d-nii P. Sion și A. A. Badareu. Continuarea dezbaterilor va fi amînată pentru Joi 26 April, cînd vor pleda d-nii: Take Ionescu, Matei Cantacuzino și V. Sculy.

— Curtea s. II primind astăzi apelul procurorului general, a majorat pedeapsa comerciantei Ruji Goldstein, din Vaslui de la 5 zile la o lună, pentru faliment.

In procesul falimentului Abr. Schaffer, aceeași secție a făcut divergință. Procesul va fi cercetat din nou de complectul secției.

— Frații Barbu au făcut contestație contra instituirei unui sechestru judiciar pe moșia Bădeni. Termen la 4 Mai la s. II.

❑ *Un mare eveniment artistic la Iași. Faimosul* **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, și Varșovia care face turneul la Viena, Paris, Londra și New York; va da, în trecerea sa prin Iași, trei reprezentații în serile de 30 Aprilie, 1 și 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice și genul de interpretare a dansuri lor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodina, Rubinștein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo și a.

Intre operele ce se vor da la Iași figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vânătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella, **Gioconda, Păpușa,** *și alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris și Berlin.*

Inscrierile la librăria Iliescu (Piața Unirei.

❑ In noul program de astă seară Sîmbătă al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Cine a furat perlele dansatoarei?" (O nouă isbîndă a detectivului mondial Sherlock Holmes!) Incomparabilă înscenare (2 părți).

Judecătorul de instrucție. Film de artă. Acest subiect face parte din seria filmelor lungi daneze, cele mai apreciate și cele mai artistice adaptări. (2 părți).

Pathé Journal, cel mai recent număr din revista însuflețită.

Renneby, oraș în Suedia meridională. Scene și vederi de excursiuni.

Talentul lui Litle Moritz, scene humoristice.

Mîne Duminică program nou—matineu la 3 ore ziua și reprezentație serala la 9 ore.

Iar poi-mîne Luni (Sf. Gheorghe), matineu la 3 ore ziua și seara reprezentație cu alt program nou.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 21 Aprilie

Tragedia din strada Popa-Rusu

Autopsia celor zece cadavre
Ospățul de pe urmă
Frații Filipovici la Focșani
Filipovici și crima din Strada Italiană

Bucureți.—Azi la orele zece s'a făcut autopsia celor zece cadavre. S'a început prin cadavrele copiilor, continuîndu-se apoi cu celelalte. La toți sinucigașii s'au găsit stomahurile pline cu mîncare și băutură, ceia ce dovedește, că înainte de a se sinucide, a avut loc un adevărat ospăț, în scop de a se ameți.

Copii au fost literalmente îmbătați, așa că au rezistat mai mult și au murit, în urma celor bătrîni.

Cele două copile au fost găsite virgine. Ambele erau de o constituție robustă.

*

D. dr. Minovici, care a făcut autopsia, a constatat că bătrînul Filipovici era nebun. In creerul bătrînului s'a găsit un focar provenit dint'o hemoragie cerebrală și leziuni, ce dovedesc cu prisosință, că bătrînul era alienat.

*

La morgă se adunase o mare mulțime. A trebuit să se organizeze un serviciul polițienesc, pentru a ține publicul la distanță.

Cadavrele au fost scoase cîte 3, și în sicriile puse gratuit la disposiție de societatea dricurilor, expediate la cimitir, parchetul autorizînd înmormîntarea.

*

Poliția continuă cu asiduitate cercetările, pentru a da de urma celor doi frați Filipovici, dar pînă în acest moment, fără nici un rezultat.

Interesantă e telegrama primită la parchet, din partea comandantului companiei I de Cetate din Focșani, unde Iorgu Filipovici se afla înrolat.

Din conținutul acestei telegrame rezultă, că Iorgu Filipovici n'a lipsit din Focșani de cît ziua de Mercuri, adecă ziua ce a precedat sinuciderea familiei sale. A doua zi Joi, comandamentul a primit o telegramă prin care parchetul de Ilfov îi anunță tragedia.

La orele 3 Iorgu Filipovici se află la cazarmă, unde i se arătă telegrama.

El a părăsit atunci cazarma și nu s'a mai inters.

Există bănuială, că ambii frați s'ar afla la Focșani—și că nu s'au sinucis, după cum au făcut să creadă pe părinți și surori.

*

Neculai Filipovici, a făcut în zilele ce au precedat groaznica dramă, încercări disperate, pentru a intra în posesiunea unor sume mai mari.

El a propus la diferite persoane afaceri imaginare, și peste tot locul a căpătat răspunsuri negative.

Aceleași rezultat l'a obținut cu cereri de ajutoare.

Intre cei solicitați a fost și Mitropolitul Primat.

*

O ultimă telegramă sosită anunță parchetul de Ilfov, că în urma cercetărilor făcute de comandamentul din Focșani, s'a constatat că Iorgu Filipovici, a lipsit din Focșani, fiind în București, în ziua de 22 Martie, adică în ziua în care s'a comis crima din str. Italiană.

Această coincidență e viu comentată de autorități.

*

D. Costică Filipovici, unul dintre frați, cari se află funcționar la Broșteni, n'a sosit încă în Capitală.

Greva Croitoreselor

Londra.—Greva lucrătorilor croitori și croitoreselor din Vestend se întinde, numărul greviștilor se urcă la 15000.

Protestul avocaților din Capitală

București — Avocații din Capitală au ținut aseară o nouă întrunire de protestare în potriva sălbătăciilor din T.-Severin.

Situația în China

Agram - Pentru a fi scris o broșură apărută la Lublijana prin care ataca în mod violent și seditios regimul din Croația și starea constituțională dintre croația și Ungaria, fostul deputat Anton Radic fratele șefului partidului țărănesc, a fost osîndit la 14 zile închisoare și o amendă de 400 coroane.

Accidentul vaporului „Rominia"

Constanța.—Vaporul „Rominia" venind din Constantinopol, a fost lovit de vaporul Xenia, aparținînd societăței docurilor din Bosfor.

După o reparație sumară, vaporul „Rominia" a putut să-și continue drumul.

Ciocnirea de la Giurgiu

Giurgiu.—Aseară, la orele 8 jum. trenul ce venise de la București, s'a ciocnit cu un tren de marfă în gara Giurgiu.

Mecanicul de la trenul de marfă, în loc să apuce de-a dreptul pe linia ce duce spre depou, manevră și astfel întră în linia principală și se ciocni cu trenul de persoană

Un vagon de clasa a 3-a, în care se aflau 30 de călători, se resturnă.

Aseminea se resturnă un vagon de clasa a 2 a.

Două vagoane de marfă au fost sfărâmate

Panica a fost mare. Au suferit mai ales călătorii din vagonul de clasa a 3 a dintre cari sunt 20 de rîniți.

Au sosit curînd ajutoare.

Mai grav rîniți sunt d-nii Anton Georgescu, Gh Coman, Motache Comisionerul și d ra Elena Georgescu.

Toți au fost internați în spital. S'a început imediat o anchetă și s'a constatat că mecanicul de la vagonul de marfă a manevrat în potriva ordinului formal primit de la impiegatul de mișcare, ca să nu manevreze.

Arestarea din Țigănești

București.—In urma unui denunț, jandarmii au arestat în comuna Țigănești, pe un anume Alexandru Protopopescu și soția lui.

Se pune în legătură această arestare, ca cercetările cu privire la crima din strada Italiană.

Alexndru Protopopescu spunea că n'are nici un ban; totuși în vîrful ghetelor s'au găsit cîte-va sute de lei.

Aseminea s'a găsit un inel, de care el vroia să se debaraseze.

Alex. Protropopescu și soția sa au fost aduși la București.

Baia de sînge din Lena

Petersburg —Din cauza evenimentelor de la spălătoriile de aur, de pe Lena s'au pus în grevă și lucrătorii de la fabricele de mașini. Colonna din Moscova și Lugansk.

*

Nisne Nowgorod.—Lucrătorii de la uzinele Sormowo s'au pus în grevă.

Noi lupte în Tripolis

Roma.—Agenția Stefani comunică cu data de 2 Mai de la Homs:

Azi dimineață la ora 4.45 generalul Reisole, a atacat cu putere Lebda, care era ocupată de inamici.

La ora 5,20 după o vie luptă a pus stăpînire pe dînsa. Inamicul a fugit cu perderi mari, lăsînd mai bine de 300 morți. In decursul acțiunei maiorul d. Giorgio eșind din Merghel, a atacat pe vrăjmaș, cari părea dispuși a întări Lebda și a reușit a-l opri, noi am avut un ofițer ucis, trei ofițeri răniți, 7 soldați morti și 54 soldați răniți. Pozițiile de la Lebda au fost puse îndată în stare de aparare.

*

Berlin.—După o știre din Constantinopol, guvernul turc a ordonat vaselor intrate în portul Constantinopol, de a se abține de la intrebuințarea radiotelegrafie, pînă la un ordin nou.

*

Roma.—Agenția Stefani publică: știrea dată de ziare, că Rodosul ar fi fost ocupat e falșă!

Lupta cu o bandă de arnăuți

Salonic.—O bandă de arnăuți a atacat postat dintre Aidonat și Jamna în cursul luptei cu excorta un jandarm a fost ucis, doi călători răniți, postul a isbutit să scape, banda a fugit.

Moartea unui duce

Paris.—Ducele George de Lunchtenberg, a murit.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

FABRICA de BOIANGERIE și SPĂLĂTORIE CHIMICĂ

Spălătorie de lingerie cu forță de aburi

MARTIN BUCHOLZER

IAȘI.—STRADA PACURARI 105

—Casa Fondată în 1897—

Aduce la cunoștința Onor. Public și Onor Clientele sale, că pentru seson de Primăvară și Vară am angajat un personal distins pentru Boiangerie și Spălătorie chimică, care a făcut practică în Stabilimentele cele mai mari din Franția, Germania, Austria și Elveția și cu care pot concura cu ori-ce fabrică din Țară.

Sunt dar și în poziținue de a executa ori-ce comande atingătoare de aceeastă Branșă care mi se va încredința cît în Boiangerie și în Spălătorie chimică. Totodată fac cunoscut că primesc pentru curățit pene de Struț și Pălărie de Panama și Pene de Struț pentru boit.

PPREȚURI MODERATE

Cu toată Stima

MARTIN BUCHOLZER

Fabrica str. Păcurari 105

Sucursale Iași: Str. Lăpușneanu No. 28, Cuza-Vodă 6,—Atanasie Panu 64.—

In Provincie: Vasluiu, — Huși, — Bîrlad,—Pașcani.

De la 23 Aprilie 1912

SE DESCHIDE

In Iași, Str. Lozonschi No. 1 (colț cu Ștefan cel Mare)

ATELIERUL

De croitorie și confecțiuni

PENTRU DAME

al d-rei

ANNA CIAICOVSKI

Uunde se vor confecționa cele mai cele mai elegante rochii, în mod artistic și cu prețuri moderute

SPECIALITATE IN ROCHII - TAILLEUR

Vaccinări si revaccinări practică

D-r. A. Steurman

Strada Cuza Voda 13.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Ceriti pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN
— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştinţa doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformaţiuni de asemenea

Se frizează cu ondulaţiuni Marcel

Se primesc si comenzi în provincie

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

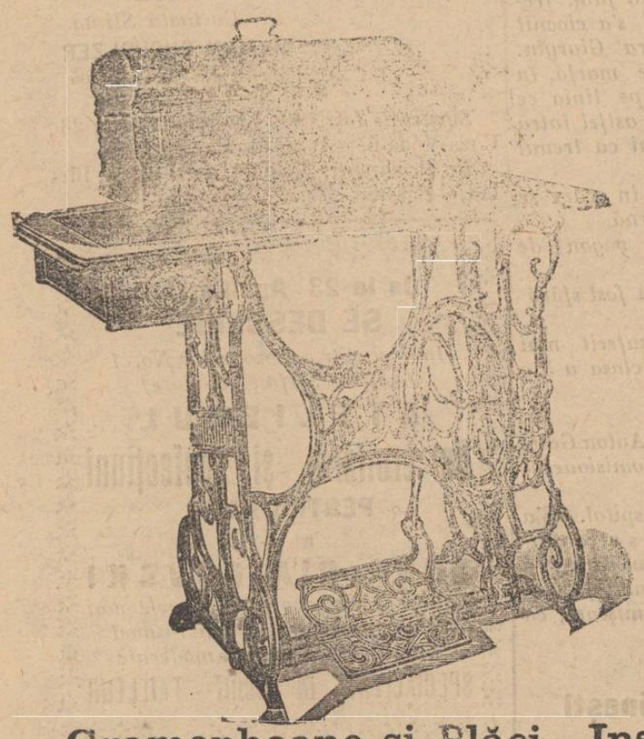

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboauri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, împodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restituie banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă. 5370.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari [illegible] şi toţi ceilalţi alţi remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, în diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, str. Al. Ghica 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX — No. 1575 — Mercuri 25 Aprilie 1912

TOT NOI IEŞENII

Suferim, mai ales noi cei de dincoace de Milcov, de un păcat, suntem prea altruişti. In multe împrejurări aceasta poate fi o calitate, dar dacă judecăm mai de aproape lucrurile, dacă ne uităm la rezultate ne vine să ne îndoim de valoarea acestei însuşiri.

Din cauza acestui spirit altruist a acestei jumătăţi de ţară, am ajuns astăzi să ridicăm protestări contra înjositoarei situaţiuni, în care ne zvîrcolim noi cei de pe aici. Din cauza lui s'a ajuns astăzi a se face un reviriment în opiniuni şi a se cere cu oare-care insistenţă de la cei mari, o mai mare atenţiune pentru Iaşi, ca şi pentru toată partea ţării a cărui suflet este acest oraş.

De la Unire încoace, Iaşul a dat cele mai palpitante exemple de altruism. Şi cu toate acestea tocmai lui nu i s'a ţinut mult în samă spiritul său de abnegaţiune.

Şi fără să mai amintim de promisiuni vechi, ca aducerea unor instituţiuni în oraşul nostru, cum e bună-oară, Curtea de Conturi, găsim chiar în timpuri apropiate de noi o continuare a tradiţiei, aceia adică de a se lăsa în uitare colţul acesta de ţară. Şi pentru această stare de lucruri, negreşit vinovaţi în primul loc suntem noi, cari am lăsat să ni se ia şi nici n'am ştiut să cerem cu energie respectarea angajamentelor. Şi acum ce ait facem de cît că mergem pe acelaş făgaş, desinteresîndu-ne de noi.

Un exemplu. Se decide facerea unei clădiri pentru un scop bun, utilitar, însă la Bucureşti. Aşa între altele, s'a luat hotărîrea de a se face în zisul oraş, un otel mare pentru corpul tuturor funcţionarilor telegrafo poştali. Iniţiativa vine de la Casa de Credit şi ajutor a acelui corp, iar pentru aducerea la îndeplinire a ei s'a organizat o loterie. Nimic de zis contra acestei idei.

Cine însă dă obolul său pentru realizarea ei. Ţara întreagă la care se face apel, şi din această ţară o bună parte din suma necesară se strînge de prin părţile în care locuim noi. Şi opera se va aduce la îndeplinire. Unii vor da ajutor benevol, cumpărînd bilete, iar asupra altora se va face o dulce presiune.

Să schimbăm însă tema.

E vorba a se face o clădire în Iaşi, cu un scop tot aşa de utilitar ca şi cea de care vorbesc mai sus. Şi în specie chiar, mă gîndesc că există un început pornit din oraşul nostru şi tot pentru înflorirea şi cultura lui. Casa Artelor, a cărei iniţiativă se datoreşte d lui dr. Possa, e chemată a juca un atare rol. Această iniţiativă e luată de mai mulţi ani, şi abia acum se pare a fi pornită pe o îndrumaze mai bună, care o va duce la reuşită. Mare parte din capitalul iniţial, destul de modest de altfel, căci nu e mai mare de 50,000 lei s'a subscris.

Dar cît din acest capital s'a subscris din partea cealaltă a ţării şi cît de pe aici?

Nu cunosc detaliile, dar cunosc spiritul şi îmi vine să cred că puţin, prea puţin s'a putut subscrie dincolo. Şi toate neplăcerile de cari am suferit şi suferim încă vin de la aceia că de noi nu ne-am îngrijit.

Ne-a fost ruşine ca atunci cînd am putut şi noi ceva, să facem chiar pentru noi, de aceea am preferat să facem pentru alţii. Am făcut de multe ori ca acei cari avînd o situaţiune, pentru a nu se da loc la bănueli, nu numai nu dau dreptul celor mai de aproape ai lor, ba chiar îi şi persecută. Şi nu e bine. Eu înţeleg ca cine-va fiind în astfel de situaţiuni să nu facă hatăruri, dar se refuze chiar ceea ce e drept numai pe motivul că cel cu dreptatea e prea aproape de el!

Şi cu toate acestea astfel am procedat noi. Cînd a fost, de exemplu, vorba să se mai dezbrace Iaşul de ceea ce avea, cine stă în fruntea mişcării? Tot de ai noştri. Nu voiau oamenii să fie bănuiţi de parţialitate.

Mai ales, dacă li se arunca vorba de separatişti se dădeau afund şi tăceau tot, dar absolut tot, pentru ca nu cum va asemenea ponos să cadă asupra lor.

Eu cred că trebue să judecăm lucrurile mai cu sînge rece şi să nu ne luăm după un sentimentalism deplasat. Ţara noastră frumoasă, un tot indivizibil şi în cîte-va vorbe aruncate de unii ori alţii ar putea avea un efect asupra coheziunei dintre deosebitele părţi, cari o compun.

Pentru aceasta, nu urmează, deci, că nu se poate atrage atenţiunea asupra deosebirii ce se face între o parte din ea şi o alta. Noi, cei de pe aici, ne plîngem, că nu suntem consideraţi aşa cum am avea dreptul a fi.

Iaşul se făleşte încă cu reputaţiunea de a fi cel puţin un centru cultural mai important ca multe oraşe ale ţerii, alături de Bucureşti. Pretinde dar, şi noi socotim că cu drept cuvînt, ca să fie tratat în consecinţă.

Ministerul, care ar trebui mai ales să ţină sama de aceste drepturi ale lui, e fără îndoială, cel de Instrucţiune. Ori, se face aşa? Nu numai că nu se face adică nu se dă locul cuvenit, nu se dă ajutoare din partea statului în proporţie cu însemnătatea lui, dar chiar pare că ar fi o tendinţă a-l mai înjosi.

E drept că Iaşul a făcut multe zile amare unor oameni politici. Dar tocmai aceasta nu i trebue luat în nume de rău, ci din contra să fie considerat ca un semn că aici colcăe tot felul de idei şi principii, cari n'au în vedere interese materiale: interese pur personale, ci numai interesele generale ale ţerii.

Răposatul P. S. Aurelian, om de valoare incontestabilă, aducea omagii acestor calităţi, cu cari erau înzestraţi moldovenii.

Chiar în prefaţa scrierii lui Frederic List, tradus de d-l I. K. Papiniu-Aurelian nu se opreşte a recunoaşte că cei de peste Milcov adică Moldovenii au mai multă înclinare către studiile teoretice şi dezinteresate de Economie Politică.

De multe ori vorbind cu mine, îmi arata această aplicare a Moldovenilor către abstracţiune şi dezinteresare faţă de spiritul practic şi interesat al fraţilor noştri din Muntenia.

Dar aşa nu mai merge. De aceia trebue o schimbare a mentalităţii celor ce trăesc prin părţile, a căror centru de viaţă este Iaşul.

Căci nu mai merge ca veşnic să ne plîngem fără să avem energia a arăta că vrem şi cerem, ceia ce cu drept ni se cuvine. Au observat unii, de exemplu, că cele mai multe examene de capacitate, unde în frunte au eşit cei ce au trecut prin scoalele din Iaşi, au fost casate. Unele din ele chiar de cîte două ori. Negreşit s'au găsit motive pentru aceasta, altele de cît cele aratate aici. Dar lumea rămîne nedumerită, cum de acest lucru nu se întîmplă cînd în fruntea reuşiţilor sunt de cei din Bucureşti.

Se poate ca comisiunile să lucreze cu cea mai mare imparţialitate, dar cînd ele în majoritatea lor, sînt formate din membri luaţi din cealaltă parte a ţării, rămîne bănuiala că nu dreptatea a prezidat în examene şi dacă în faţa evidenţii ele nu s'au putut da îndărăt, au făcut aşa ca examenele să nu producă rezultate.

Aşa se vorbeşte acum, despre examenele de capacitate pentru muzică şi gimnastică.

Ce să mai zicem apoi despre crearea unei noi şcoale militare la Tîrgovişte. Era absolută nevoe să fie două şcoale, una la Iaşi şi alta acolo? De aşa ceva n'am auzit vorbindu-se.

Avea unele lipsuri scoala din Iaşi? Apoi nu era mai logic să se completeze acele lipsuri aici, de cît să se creeze o altă instituţiune, care în definitiv fiind aşezată în cealaltă parte a ţerii, ar fi mai bine dotată ca cea din Iaşi, aşa că aceasta cu timpul va trebui să dispară? Ce se urmăreşte prin o asemenea creaţiune?

Dar se înţelege, că stăpînitorii noştri pot face ori ce, pentru că noi nu zicem nimic. Pe noi ne ating măsurile luate de dînşii, şi cu toate acestea noi tăcem.

In această epocă de adormire trebue să lăudăm pe cei vre-o 300 cetăţeni, cari au scotit cu cale să protesteze contra îngreunerii taxelor puse de comună asupra lor.

Trebue să ne bucure şi aceia că auzim cum o sumă de oameni din toate clasele sociale şi din toate partidele vor să se constituiască în grupare, care să apere drepturile Iaşului şi ale Moldovei.

Cunosc pe cîţi-va dintre aceştia. In curînd, după ce iniţiatorii vor formula punctele asupra cărora trebue să se insiste, se va convoca un număr de cetăţeni pentru o consfătuire, în urma căreia se vor lua deciziuni.

Avem credinţa că toţi acei ce doresc un Iaşi frumos şi mare, cei ce vor ca Iaşul să fie în adevăr sufletul ţerii de dincoace de Milcov, vor veni cu drag să se adune sub steagul revendicărilor făcute în numele lui.

V. I. Radu.

Asupra concentrărei conservatoare

De cînd guvernul ţărei a fost încredinţat d-lui Maiorescu, opinia publică pare a fi preocupată, în cel mai înalt grad, de ideia unei eventuale concentrări conservatoare. Dacă pentru celelalte partide politice şi organele lor de publicitate, încercarea de a se închega într'un singur mănunchiu toate forţele conservatoare apare ca unica raţiune de existenţă a noului guvern, în schimb pentru noi, conservatorii-democraţi, ori cît am împărtăşi aceeaşi credinţă, această chestie a concentrărei ne impune totuşi o deosebită rezervă. Potrivit normei stabilite de şeful nostru, noi nu vom vorbi despre concentrare de cît atunci cînd ne vom găsi în prezenţa unor propuneri serioase şi loiale, dacă ni se vor face, propuneri asupra cărora vom comunica, la timp hotărîrile luate.

Nu tot acelaşi lucru se poate spune şi despre fraţii noştri de la putere, cari din motive ce-i privesc, nu se consideră obligaţi a păstra o atitudine tot aşa de discretă. Din părerile însă, pe cari le exprimă fruntaşii ori presa guvernului, iesă la iveală divirgenţe ce merită a fi semnalate, întru cît scot minunat de bine în relief concepţia conservatoare a amicilor d-lui Carp.

Intr'adevăr, fostul preşedinte de consiliu, provocat fiind de d. I. Grădişteanu, la Cameră, ca să se rostească asupra concentrărei conservatoare, pe cari o reclamă chiar partizanii guvernului, domnul Carp zicem, a răspuns următoarele:

„Trebuie să se ştie odată, şi vreau să o zic clar ca să o ştie ţara întreagă concentrarea partidului conservator nu e posibilă de cît cu supunerea conducerei partidului conservator pe baza principiilor pe care şi *le-am* pus înainte.

„Concentrarea conservatoare pe alte baze nu e de cît *umilirea* partidului conservator, şi regret din suflet, d-le Grădişteanu, cum că ai avut şi acest trist curaj, să ne convii la această *umilire*".

Lăsînd de o parte ceea ce e amărăciune sufletească explicabilă, în cuvintele pe cari d. Carp le rostea a doua zi după proclamarea falimentului politicei sale, rămîne totuşi în picioare pretenţia fostului preşedinte de consiliu, ca toată lumea să se închine persoanei d-sale. De principii nu putea fi vorba, pentru că nici odată şi nicăeri, d. Carp n'a arătat în ce ar consta acele faimoase doctrine, acea pretinsă „idee conservatoare" care zice-se, constitue fundamentul politicei junimiste.

De la solemnele declaraţiuni ale d-lui Carp, n'au trecut de cît două săptămîni şi, din cauze pe care le ignorăm, dar pe cari le bănuim a fi hotărîtoare o mare revoluţie s'a operat în ideile guvernamentalilor.

Iată, de pildă, ce scrie *Epoca*, oficiosul partidului:

„Nu există nici o divirgenţă de păreri în partidul nostru asupra unei eventuale concentrări a tuturor forţelor conservatoare.

Iar această concentrare, nu se poate face de cît cu lealitate, cu sinceritate şi *egală pentru toţi*".

Comparaţi acum absolutul d-lui Carp cu cumpăna de echitate a organului guvernamental. Deosebirea e colosală. Pentru şeful junimiştilor, concentrare înseamnă a gravita în jurul astrului pe care-l reprezintă d-sa. Fără „supunere" automată şi absolut la această clauză esenţială pe care o impune, întrunirea forţelor conservatoare ar fi o „umilire". Din potrivă, după *Epoca*, baza înţelegerei ar sta în principiul „egalităţei" bine înţeles pentru ambele părţi contractante. De aci, după acelaşi ziar, necesitatea „lealităţei" şi a „sincerităţei".

Astfel dar, ne este dat să înregistrăm spre uimirea noastră, în mai puţin de 15 zile, un salt colosal în convingerile adversarilor noştri. In adevăr, de la autocratismul d-lui Carp şi pînă la egalismul *Epocei*, distanţa e ca de la cer la pămînt.

Noua formulă a organului junimist nu-i cu mult mai fericită de cît aceea a fostului preşedinte de consiliu. Amîndouă păcătuesc, în grade deosebite însă, prin tendinţa de a se face din marea chestie a concentrărei o simplă tocmeală în care persoanele, în dauna idelor, constituesc preocuparea de căpetenie.

Ce ar cîştiga ţara, în definitiv, dacă partidul conservator, presupus închegat, va fi subordonat grandomaniei d-lui Carp, ori unui număr oare care de fruntaşi, aleşi cu „egalitate" cum zice *Epoca*, din ambele tabere?

A pune astfel problema, înseamnă a-i scădea din însemnătate, a o scoborî la un nivel cu totul inferior, îndepărtînd-o de soluţia cea mai adevărată.

Bazele concentrărei, după convingerea noastră adîncă, nu pot fi căutate de cît în curentele de idei şi tendinţe cari frămîntă astă-zi poporul romîn. Fără a atinge cîtuşi de puţin persoanele în drepturile lor cîştigaie, înţelegerea, dacă se urmăreşte în mod sincer, va trebui astfel făcută, în cît să corespundă, în mod real, aspiraţiunilor democratice ale Naţiunei. Numai aşa partidul conservator ar putea să cîştige ascendentul de care are nevoe pentru a desfăşura o activitate rodnică şi bine făcătoare.

Inainte de ori ce concentrare trebuie să însemne democratizare.

OAMENI ŞI LUCRURI

Ce se poate invaţa

De cîte ori se reînnoeşte—şi se reînnoeşte aproape zilnic — invinuirea, pe care un important cotidian o aduce unui specialist din Capitală cu privire la moartea regretatului artist Liciu, împrejurarea ne suggerează reflexiuni într'un anumit senz. Cazul se cunoaşte. Un ziarist, fost prieten intim al artistului, devotat memoriei lui, duce campania în potriva specialistului, acuzîndu-l de a nu fi îngrijit cu destulă luare aminte pe defunctul artist, de a-i fi pricinuit moartea, oarecum. Acuzare gravă, nespus de gravă, dar lipsită de controlul obiectiv, — lipsită şi de sancţiune penală sau chiar morală.

Pentru întîia dată, ni se pare, o atare acuzaţiune, ridicată în mod public, este susţinută cu atîta persistenţă. Se poate spune că aci este măsura sincerităţii cu care a pornit lupta, acuzatorul-publicist.

Tot aşa de sigur, ori depuţin sigur, s'ar putea spune, că ori cîtă sinceritate ar fi la baza campaniei, ea n'ar fi avut loc, dacă specialistul „asasin" aparţinea partidului pe care-l reprezintă gazeta.

Simple constatări în treacăt cărora dorim să li se dee cea mai largă generalizare, iar nici de cum vr'o intenţiune de personalităţi.

Ce ne suggerează întîmplarea?

...S'a putut vedea în Anglia, ce s'a petrecut cu prilejul marei catastrofe a „Titanicului" despre care s'a vorbit— şi se va vorbi încă atît de mult.

Dezastrul, înainte de toate, se datoreşte unei neglijenţe. Uriaşul vapor avea de toate. „Călătorii se puteau plimba prin grădini de palmieri şi de trandafiri, pe jos, pe cai ori pe cămile; puteau aranja partide de foot-ball, criket ori golf; puteau visli, din bărci, ori să întreacă la înnot, în bazenuri mari sub lumina razelor soarelui electric. Baluri, concerte, teatru, nimic din confortul rafinat al vieţei moderne nu lipsea „Titanicului".

Toţi aveau la îndămînă satisfacerea tuturor capriciilor."

Intr'o altă publicaţiune ni se înşiră lista proviziunilor de ale mîncării, pregătite pe vapor: o lume formidabilă de băuturi şi mîncăruri şi trufandale. S'au pregătit oamenii de o călătorie lungă, —nu însă de una veşnică...

Un lucru însă nu era: destule bărci de salvare. Şi ce lesne ar fi fost de scăpat încă atîtea sute de vieţi.

Din partea unei mari companii engleze o asemenea neprevedere e într'adevăr de neînţeles şi cu totul condamnabilă. Ziarele au deplîns catastrofa,— dar de învinuiri şi generalizări nu s'a abuzat. Mai curînd egoizmul naţional al poporului a cercat să acopere partea de neglijenţă şi lipsă de prevedere cu caracter social.

...Dintr'o asemenea procedare ar putea să înveţe cîte ceva, credem, amîndouă taberele cari se luptă şi polemizează în jurul morţii premature a regretatului artist romîn.

Rodion

Centenarul rîpirii Basarabiei

I

Să readucem în mintea noastră împrejurările în care Basarabia a fost rîpită de la Moldova, pentru a vedea dacă această pacoste căzută pe capul ei a fost pedeapsa unei vini, sau măcar răsplata unei greşeli, sau dacă ea nu a fost de cît îndeplinirea unei nedreptăţi pusă în lucrare de cei mai tari contra celui mai slab. Rîpirea Basarabiei fu datorită războiului declarat de Turci Ruşilor în 1806, care se prelungi pînă la 1812, spărgîndu-se vicoroasele lui peripeţii printr'o lovitură de trăsnet căzută asupra capului Moldovei. Deşi Turcii fură acei care declaraseră războiul, ei o făcuseră dintr'o nevoie neînlăturată, de a apăra existenţa statului lor de loviturile Rusiei. E drept că şi Turcii provocaseră prin purtarea lor, ascultătoare de interesele lui Napoleon I, pe Ruşi a le da acele lovituri. Anume Impăratul Francejilor avînd interes a paraliza cît mai mult pe Ruşi, stăruise la Turci ca ei să dee afară pe cei doi Domni fanarioţi ai ţărilor romîne: Constantin Ipsilanti din Muntenia şi Alexandru Moruzi, din Moldova, cari Domni fuseseră numiţi în 1802, cu îndatorire din partea Turciei de a nu-i îndepărta de cît după 7 ani de domnie, pentru a nu sărăci aşa de cumplit ţările romîne prin deasa schimbare a Domnilor. Ambii Domnitori fiind partizani de ai Ruşilor şi slujindu-le drept unelte pentru a provoca răscoale în împărăţia otomană, Napoleon fusese ascultat de Sultan pentru îndepărtarea gospodarilor din scaunele ţărilor romîne înainte de împlinirea termenului de şapte ani.

Deşi erau înduşmăniţi pe atunci cu Franţa din cauza luptei acesteia cu Prusia, pe care o bătuse la Iena şi la Auerstedt în Octombrie 1806, Ruşii într'un moment de supărare pentru încălcarea tratatului din partea Turciei, trec Nistrul şi întră în Moldova în Noembrie 1806, pretextînd însă că ei nu ar fi atinşi prin destituirea Domnitorilor ei, ci că nu ar putea îngădui mai multă vreme prădăciunile cărora Muntenia era expusă din partea lui Pasvanoglu, paşa cel revoltat din Vidin; că ei, prin ocuparea Moldovei, nu ar avea scopul de a declara războiu Turciei, ci numai de a lua o garanţie că cererile lor în privirea Pasvangiilor şi a altor pretenţii ce mai formulau, vor fi ascultate. Turcii însă nu se lăsară înşelaţi prin vorbele protivnicilor lor, şi declarară războiu Ruşilor în Decembrie 1806

Din această expunere reesă într'un chip inviderat că Ruşii încălcaseră pămîntul t u r c e s c şi deci declaraseră de fapt războiu Turcilor pentru a apăra ţările romîne. Intr'adevăr, fie că Ruşii voiau să pedepsească pe Turci pentru destituirea prea timpurie a lui Ipsilanti şi Moruzi, fie că ei voiau să mîntue Muntenia de prădăciunile lui Pasvanoglu, ei tot luară în mînă apărarea ţărilor romîne şi declarară războiu Turcilor în interesul acestor ţări, în cît acţiunea lor lua faţa unei purtări altruiste.

Ori cum ar fi stat lucrurile în privirea declarării războiului, înduşmănirea Rusiei cu Turcia convenea pe atunci de minune planurilor Impăratului Napoleon. In 20 Ianuarie 1807 el scrie ambasadorului său din Constantinopole, Sebastiani, că „Ruşii nu au în Moldova şi Valahia trupe în desjuns pentru a putea trece Dunărea, şi ar fi foarte slăbiţi dacă ar fi constrînşi a întreţinea o a doua armată în Crimeea. Ei ar trebui deci să fie atacaţi şi în această peninsulă pe cît şi în Georgia de către paşa din Erzerum, Perşii şi Poarta". Aşa erau pe atunci interesele lui Napoleon. In curînd însă politica Impăratului francez se schimbă, şi odată cu această schimbare se prefac şi toate lucrurile în politica europeană. Napoleon într'adevăr era centrul în jurul căruia gravita lumea de atunci; o lume în jurul unui om! De soarta sa era legată soarta tuturor statelor; după interesul său se regutau interesele tuturor ţărilor. Tradiţiile politice ale trecutului se rupseră cu totul; calea urmată atîta timp de popoare era părăsită; alianţele şi duşmăniile se alcătuiau şi se desfăceau pe zi ce merge, tocmite şi orînduite după placul arbitrului Europei. Voinţa unui om înlocuise relaţiile acele necesare între popoare care determină purtarea lor unui către altul; interesul in-

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facері. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţiile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metode: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

dividual înlocuise interesul colectivităţilor.

Pentru Napoleon toate statele nu erau de cît mijloacele, instrumentele, prin care el să ajungă la ţălul său suprem, dominarea Europei şi a lumii întregi. El le întrebuinţa pentru scopurile sale, dar ele în sine nu aveau nici un scop; le arunca unul împotriva altuia ca să se stărîme şi el să se folosească din dărămăturile lor; le trata astăzi ca prieten şi ca aliat, mîne ca duşman neîmpăcat, jertfindu le pe toate nesăţioasei sale ambiţii.

Napoleon avea interes să se apropie de Rusia pentru a o putea ademeni la recunoaşterea distrugerei Prusiei şi a o putea cîştiga contra Angliei, duşmana lui cea mai înverşunată şi cea mai greu de redus. El se împăcă deci cu Impăratul Alexandru, oferindu-i mijlocirea lui în războiul cu Turcia în schimb pentru cele două mari nevoi ale lui. La Tilsit se întîlnesc ambii monarhi pe podul neutru al unei plute de pe rîul Nieman şi pun la cale nimic alt ceva de cît Impărăţia Turciei, a statului acelula pe care tocmai Napoleon îl aruncase în războiu cu Rusia. Imperiul moscovit era să primească Moldova cu partea ei inferioară care de la 1484 trecuse în stăpînirea Turciei şi se numea Basarabia; apoi Valahia şi Bulgaria pînă la Balcani. Franţa era să ie Albania, Tesalia, Morea şi Canadia. Austria era să fie împăcată cu Bosnia şi Serbia, rămînînd Turcia numai cu posesiunea Rumeliei şi cu oraşul Constantinopole, pe care nici unul din cei doi potentaţi nu consimţia a-l ceda celuilalt. Nu trebue să ne mirăm de această purtare a Franţei, faţă cu ţările romîne. Chiar dacă Impăratul Francejilor ar fi cunoscut latinitatea lor, lucru de care abia ele singure începuseră a avea conştiinţă, încă le-ar fi jertfit pentru a apăra marile lui interese politice.

In anul 1809 Napoleon trebuind să plece în Spania pentru a supune acolo o primejdioasă răscoală, el se întîlneşte încă odată cu Impăratul Alexandru la Erfurt în 27 Septembrie, unde Napoleon asigură pe Alexandru despre dobîndirea desavîrşită a Moldovei şi a Valahiei, încuviinţînd prin tractatul încheiat în acest oraş, ca Impăratul Rusiei să-şi întindă graniţile statului pînă la Dunăre.

Urmările unei politici atît de schimbătoare din partea stăpînului lumii de atunci, fură că Turcii perdură ori ce încredere în francezi, din care pricină, ei nu vroiră să dee crezare stricării din nou a relaţiilor dintre Ruşi şi Franceji şi de aceia în 1812 se grăbiră a încheia pacea cu Rusia, cu toate stăruinţele lui Napoleon ca să nu o facă, întru cît el ar fi gata de a năvăli din nou în Rusia şi de a stînge acest mare stat de pe faţa pămîntului.

Politica lui Napoleon, care făcea din Turci, ce fuseseră pînă atunci cei mai statornici prieteni ai francejilor, nişte duşmani hotărîţi ai acestora înlesni lui Alexandru I încheerea unei păci favorabile cu Turcia, cu toate că Rusia ameninţată de expediţia cea uriaşă a lui Napoleon, întreprinsă cu o armată de 530000 de oameni, ar fi trebuit dimpotrivă să o împingă să cedeze ea Turciei ceva pentru a scăpa de războiul de la sud şi a şi putea îndrepta toate puterile contra lovitur i lui Napoleon. Cu toate acestea lucrurile luară altă întorsătură, şi Ruşii se aleseră cu cîştigarea Basarabiei, la care ei singuri nu se puteau aştepta.

Iată cum s'a desfăşurat această pentru Moldova prea nenorocită împrejurare. Pînă în 1811 războiul între Ruşi şi Turci fusese condus cu multă lîncezală, Ruşii aşiteptîndu-se ca ţările romîne să le cadă în mîni mai mult prin interveniri diplomatice din partea tovarăşului lor, împaratul Napoleon, de cît prin vărsare de sînge pe cîmpul de luptă; Turcii din cauza slăbăciunei lor adausă încă prin două revoluţii lăuntrice, răsturnarea Sultanului Selim III şi a urmaşului său Mustafa. Cînd în 1810 relaţiile între Napoleon şi Alexandru începură să se răcească, Ruşii fiind nevoiţi a-şi aduna trupele în ţara lor pentru a preîntîmpina un atac din partea Francezilor micşurară încă puterile trimise la Dunărea.

Astfel se făcu în anul 1811 consulul francez din Bucureşti, Ledoulx, să poată scrie ambasadorului din Viena că: „Nu este nici un suflet în Bucureşti, care să nu privească aceste ţări ca părăsite acum de Ruşi. Aceştia sunt într'o descurajare ce se întăreşte necontenit prin vuetele de răsboiu cu Franţa şi peste toate acestea o epidemie îngrozitoare a luat naştere în oştirile lor".

In altă scrisoare a lui Ledoulx din 10 Octombrie el spune:

„Nu este de cît un strigăt în lagărul rusesc; pacea cu Turcii. Aceştia dimpotrivă foarte porniţi au respins cererea unui armistiţiu şi voesc cu toţii urmarea răsboiului". Perderile repetite ale Ruş lor unite cu ameninţarea tot mai iminentă a năvălirei franceze, imping acuma pe Ruşi a stărui ei pentru pace şi cabinetul din Petersburg trimite în luna lui Octombrie un ordin generalului Kutusoff de a o încheia cu ori ce preţ.

In asemenea condiţie ne-am explica cu greu cîştigarea Basarabiei din partea Ruşilor, dacă o fericită lovitură a generalului Kutusoff nu ar fi schimbat norocul armelor de partea Ruşilor şi nu ar fi adaus la descurajarea politică a Turcilor, din pricina neîncrederei lor în Napoleon şi acea provenită din înfrîngerea suferită. Victoria Ruşilor de la Slobozia fusese sdrobitoare pentru Turci şi aşa de hotărîtoare, în cît Francezii nu puteau să-i dee crezare. Armata turcească condusă de marele vizir în persoană fusese cu totul sdrobită şi nu se putuse scăpa din ea nici un singur cort şi nici un singur tun. Turcii erau deci reduşi la aman, şi ei nu ar fi putut să mai lupte cu Ruşi de cît pe cale diplomatică.

Dar aici Ruşii şi cu prietenii lor Englejii răspîndeau în toate părţile veştile cele mai neliniştitoare asupra scopurilor lui Napoleon, spunînd despre el că este în tratări cu Ruşii; că în curînd o să se împace cu ei, cînd atunci Rusia putînd întoarce toate puterile ei contra Turciei, zilele acestei impărăţii ar fi fost numărate. Şi într'adevăr că Napoleon deşi se pusese în fruntea uriaşei sale armate, tot mai încerca a determina pe Alexandru la primirea condiţiilor, sale de pace, în cît temerile Turciei nu erau cu totul lipsite de Temeiu.

Napoleon plecase la armata lui la 9 Mai şi la 17 a aceleiaşi luni ajunsese la Dresda tocmai cînd veştile de pace între Ruşi şi Francezi se întăreau mai mult, cu toate că în realitate pacea se îndepărta mai mult între cei doi monarhi. Ruşii însă reduseseră mult din întăile lor pretenţii făcute după victoria lui Kutusoff.

Anume nu mai cereau ambele provincii romîne, ci numai partea Moldovei din Nistru pînă în Prut. Cu toate silinţele desperate ale reprezentanţ lor Franţei, de a impedica încheierea păcii tratatul de Bucureşti este semnat în în ziua de 26 Mai 1812 cu 17 zile înainte ca Napoleon, trecînd peste Niemen să fi făcut pasul hotărîtor în lovirea Rusiei. Tratatul de Bucureşti conţine cedarea către Rusia a părţii răsăritene a Moldovei pînă în rîul Prut asupra cărei părţi se întinse numele purtat pînă acuma numai de sudul acestei regiuni, acel de Basarabia.

Să trecem acuma la desfăşurarea stării lăuntrice a ţărilor romîne în îndelungatul răstimp de 6 ani cît ţinu ocupaţia lor din partea Ruşilor.

A. D. Xenopol

Pentru agricultori

De vînzare:

1) **Una batoză pentru floarea soarelui** *şi locomobila ei de 6 cai putere (sistem rusesc); 2)* **Două sămănători** *prin împrăştiere; 3)* **Două pluguri rotative** *(sfărămat bulgării).*

A se adresa d-lui proprietar al moşiei Corbu Comuna Şoleşti, prin **Vaslui.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Literare, polemice... Numărul nou al „Vieţei Romineşti" cuprinde un sumar foarte interesant şi bogat. In primul loc, articolul istoric al d-lui A. D. Xenopol, în legătură cu marea şi dureroasa actualitate, *Centenarul răpirei Basarabiei*, un articol care fără îndoală, va preocupa presa în mod larg şi va da loc la comentarii.

Despre o operă a d-lui A. D. Xenopol—Istoria partidelor politice în Romînia—se ocupă în acelaşi număr al revistei d. Oct. Botez.

Găsim apoi producţiuni literare semnate de M. Sadoveanu, M. Codreanu, Const. Mironescu, N. N. Beldiceanu, D. Patraşcanu, Alice Călugăru, Dr. G. Maior, Isabela Sadoveanu, I. Răducanu, C. Sandu Aldea, O. Sima, Piscobomba, Nicanor et comp.

Direcţiunea revistei a renunţat a renunţat a continua campania de polemici în contra „Facărei". Nu lipsesc însă înţepăturile transparente.

In schimb polemica e foarte întinsă şi încordată în potriva „Vieţei Noua", a d-lui Ervin-Densuşianu şi a simboliştilor.

Un poet a fost angajat anume ca să parodieze poeziile simboliste şi termenii la modă în aceste din urmă producţiuni.

Parodii reuşite, dar discutabile ca gust, într'o publicaţiune atît de importantă ca „Viaţa Romînească".

*

D. Ovidiu Densuşeanu va ţinea la 20 Aprilie în sala „Turn-Verein" o conferinţă despre „Glasul Vremei".

Va fi în acelaş timp, o serată literară la care se va ceti—versuri şi proză—de către un cerc de scriitori simbolişti.

*

Trupa dramatică a d-lui Davila îşi urmează seria triumfătoare de spectacole în faţa unor săli pline.

După întîmpinarea entuziastă pe care a găsit o d-na Voiculescu în Fru-Fru, d-ra Alice Cocea a găsit în „Papa" aceleaşi unanime simpatii în rîndurile asistenţei foarte numeroase.

De atunci seria de spectacole a fost urmărită cu cea mai vie atenţiune. Reprezentaţiile trupei Davila vor lasa iaşanilor cele mai bune amintiri.

*

Comisiunea budgetară a Dumei ruseşti a votat subvenţiunea de 50.000 de ruble pentru expediţia căpitanului Sjedow la polul nordic.

*

Foarte interesant şi instructiv este ultimul număr—19 Aprilie—din „Revista pentru toţi". O publicaţiune care se recomandă din ce în ce mai mult marelui public.

*

Un foarte ciudat ziar se anunţă, că va începe să apară la New-York.

Ziarul acesta nu va „apare" în înţelesul obişnuit al cuvîntului.

El va poseda un aparat, foarte ingenios, asupra construcţiunei căruia se păstrează pînă acum cel mai mare secret.

Aparatul va fi aşezat la fiecare abonat acasă,—căci cititori cu numărul nu pot fi.

In timpul zilei abonaţii aceştia fericiţi vor primi cursul bursei, cablogramele europene, faptele diverse şi noutăţile modei.

Seara pînă la miezul nopţii, vor putea asculta muzică, recitări, cuplete, solo de violină şi violoncel, duo şi arii din marile opere, şi monologe diverse.

Redactorii se vor schimba din 4 în 4 ore.

Pînă să aflăm secretul acestei minuni nu ne rămîne de cît să ne mirăm şi să aşteptăm.

*

— A apărut de sub presă şi se află de vînzare la principalele librării din ţară, Ispisoace şi Zapise vol. III p. I, de Gh. Ghibănescu, cuprinzînd documentele slavo-romane din arhiva sf. Spiridon din Iaşi către 1653—1675. (veacul al XVII a).

La acest volum e alăturat şi Slavonul slavo-romîn, cuprinzînd toate cuvintele slavone ce se găsesc în cele 283 documente slavone ale Epitropiei sf. Spiridon.

Preţul volumului e de 4 lei.

*

STRUNA ZILEI

MINISTRUL MESERIILOR

D. I. Neniţescu va ţinea interimatul războiului pînă la 1 Mai.

Ziarele.

Legea lui—de atîta lume
Muncitoare atacată, —
De soldaţii lui sub arme
O să fie... apărată.

Epitropia Bisericei Talpalari

DIN IAŞI

Publicaţiune

In ziua de 30 Aprilie a. c. orele 10 a. m. se va ţine în cancelaria acestei Epitropii, licitaţie publică prin oferte scrise şi sigilate, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcţiune propriu zisă şi a reparaţiunilor necesare acestei biserici, după planul şi devizul întocmit, a căror cost este de Lei 15,360 (art. 1—97 inclusiv din deviz).

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, vor proba că au executat lucrări similare şi vor depune certificatele doveditoare, împreună cu o garanţie de 10 la sută în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Devizul, caetul de sarcini, planurile şi proectul de contract, se pot vedea în cancelaria Epitropiei, în fie care zi, ora 11 a. m.

Supra-oferte şi oferte condiţionate nu se primesc.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale, sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Epitropia

No. 14
1912 Aprilie 14

INFORMAŢII

❑ *Epoca* a „denunţat" pe d. Ionel Brătianu, că acesta, acum cîţiva ani, l'ar fi împins pe d. N. Filipescu la şefia partidului.

Viitorul răspunde astăzi la această afirmare următoarele:

„Epoca" spre a desminţi informaţiile noastre, ne invită să ne adresăm d-lui Ion Brătianu pentru a obţine de la d sa lămuriri, asupra unor declaraţiuni ce i ar fi fost făcute de d. Nicu Filipescu, în cursul unor conversaţiuni cu un caracter cu totul particular.

Ne-am adresa în zadar domnului Brătianu pentru a cere asemenea informaţiuni, căci este ştiut că d sa a refuzat în totdeauna de a divulga crimpee de conversaţiuni particulare.

In concepţiunea d-sale, pentru a nu merita numele de delaţiuni, asemenea comunicări se pot face numai cînd, cu învoirea ambelor părţi, se relatează în întregime conversaţiunile şi împrejurările în cari ele au avut loc.

❑ Contigentul 1907 va fi desconcentrat Duminecă, 29 c.

❑ **Hirotonisirea unui arhiereu.** In biserica mitropolitană a avut eri loc, cu ceremonialul obicinuit, hirotonisirea arhiereului Antim Petrescu, numit vicar al Mitropoliei din Iaşi.

*

A fost în deajuns o notiţă, din partea ziarului nostru, pentru a releva că la hirotinisirea arhiereului Vartolomeu Stănescu, n'a asistat nici un reprezentant al oficialităţei, pentru ca cel puţin eri, această oficialitate să fie representată prin d. Iancu Stamatiu.

Incă nu se cunosc împrejurările, dar de astă dată a asistat şi faimosul rector, care şi-a urcat pretenţioasa d-sale persoană pînă în palatul mitropolitan.

*

Pînă la şampanie, totul s'a petrecut, ca la hirotonisirea anterioară.

La şampanie, s'a operat o schimbare.

Astfel I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei n'a mai închinat pentru sf. Sinod, ca instituţia care a făcut recomandarea noului arhiereu, ci a amestecat într'un toast comun, pe d. Arion, care a adus pacea în biserică, pe rector, pe amicul Stamatiu, pentru a sfîrşi cu colonelul Langa şi Oltenii.

*

Au urmat răspunsuri.

Rectorul, a vorbit numai de dînsul, ca şi cum dînsul ar fi dat prilejul acestei solemnităţi; d. Boroianu, directorul casei bisericelor, a scuzat absenţa d lui Arion, care foarte ocupat n'a putut asista la această solemnitate mare.

Nu s'a pomenit o vorbă, de ce nici d. Arion şi nici d. Boroianu n'au dat un semn de vieaţă la hirotinisirea arhiereului Vartolomeu Stănescu.

D. Ciocazan, fostul primar al Craiovei, a mulţumit pentru laudele aduse Olteniei.

*

Toată lumea însă a uitat să închine un pahar şi pentru acela, care a fost cu drept cuvînt serbătoritul, pentru arhiereul Antim Stănescu, care în Mitropolie a rostit o cuvîntare inimoasă, arătînd care sunt datoriile sale şi mijloacele cu care speră să reuşească.

In mulţime s'a distins figura mîndră a unui răzeş, în haine olteneşti şi peptul acoperit de decoraţiuni.

Era tatăl noului arhiereu.

❑ *Un mare eveniment artistic la Iaşi. Faimosul* **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, şi Varşovia care face turneul la Viena, Paris, Londra şi New-York; va da, în trecerea sa prin Iaşi, trei reprezentaţii în serile de 30 Aprilie, 1 şi 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice şi genul de interpretare a dansurilor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodine, Rubinştein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo şi a.

Intre operele ce se vor da la Iaşi figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vânătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella. **Gioconda, Păpuşa,** *şi alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris şi Berlin.*

Inscrierile la librăria Iliescu (Piaţa Unirei.

❑ In dimineaţa zilei de 28 Aprilie a încetat din viaţă în Iaşi, la locuinţa sa din strada Lascar Catargi, Grigore Ghica fost căpitan, fost etor al casei sf. Spiridon.

O scrisoare lăsată de defunct dispune ca averea ramasă pe urma lui să fie împărţită în patru părţi egale, între soţia şi cei trei copii, ca înmormîntarea să se distingă prin simplicitate şi corpul său să fie depus în biserica sf. Spiridon.

Inmormîntarea va avea loc mîine Mercuri.

Adresăm familiei condoleanţele noastre.

❑ Ministerul de finanţe plănueşte să cumpere o porţiune din locul viran, alături de localul administraţiei financiare Iaşi, spre complectarea clădirei cu birourile necesare.

❑ In seara zilei de 19 April, în localul Primăriei, mai mulţi fruntaşi ai comunei Bivolari, în număr de peste 35, s'au întrunit spre a pune bazele unei societăţi pe acţiuni, avînd de scop clădirea unui stabiliment, care să serviască de demonstraţii cinematografice, de biblioteca populară şi de distracţii familiare.

Capitalul social va fi de 10,000 lei împărţit în 400 acţiuni a 25 de lei una. S'a ales un comitet compus din d-nii dr. P. Vrinceanu. I. Munteanu, N. Gheorghiu, J. Holban, V. Manole, Petre Bădăreu, preot. V. Vasilescu şi C. Sava, care să studieze chestia şi să expue rezultatul la 10 Maiu, cînd va avea loc a doua întrunire.

Felicităm pe iniţiatori şi dorim tot succesul acestei frumoase şi necesare întreprinderi.

❑ „Figuri contimporane din România" suplimentul 27 bis, care complectează coalele 25 şi 27 consacrate Istoricului partidului naţional-liberal şi familiei Brătianu.

Acest supliment ilustrat cuprinde pe lîngă sfîrşitul biografiei d-lui Ion I. C. Brătianu, următoarele biografii: Ion Stavri Brătianu, Radu D. Brătianu, Strce D. Brătianu, în presă „Creste", Vintilă I. C. Brătianu, citind un discurs la inaugurarea în Iaşi a statuei lui M. Kogălniceanu şi avînd în dreapta pe D. A. D. Xenopol, Ion I. Brătianu şi A. S. R. Principele Carol al României, la Ipodromul de la Băneasa, privind înălţarea pe aeroplan a aviatorului Blériot, Ion I. C. Brătianu, vorbind cu A. S. R. Principele moştenitor Ferdinand, Ion Stavri Brătianu (portret), Radu D. Brătianu, (portret), Strce D. Brătianu, în balconul apartamentului său din Paris, Vintilă I. C. Brătianu ca voluntar în regt. 2 artilerie, Vintilă I. C. Brătianu (portret).

Coalele No. 26, 27, 27 bis, reunite sub o copertă specială s'a pus în vînzare la toate librăriile principale din capitală şi ţară. Preţul 5 lei.

Pentru ori ce informaţiuni, comunicări etc. a se adresa d-lui René C. Polysu strada Italiană No. 19 Bucureşti.

Sub presă: coala 28, consacrată în parte familiei Busarabilor Brîncoveni.

VIZITAŢI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE

MOBILE SOLIDE ŞI EFTINE

LOBEL

Iaşi Str. Lăpuşneanu 32

— Zilnic noutăţi —

Face şi avantagii de plată

Ultime INFORMAŢII

❑ M. S. Regele va sosi Joi în Bucureşti şi va pleca Simbătă într'o escursie pe Dunăre, care va dura opt zile.

Din cercuri cine informate aflăm că M. S. Regele va acorda d-lui Maiorescu un ultimatum pentru a săvîrşi concentrarea conservatoare.

Dacă pînă la sfîrşitul lunei viitoare concentrarea nu va fi împlinită, M. S. Regele va încredinţa puterea unui guvern nou.

❑ *Domnul Take Ionescu va sosi în Iaşi Joi dimineaţă şi va sta în mijlocul nostru pînă Simbătă seara.*

In acest interval şeful nostru se va întreţinea, rînd pe rînd, cu toţi amicii săi politici din localitate.

❑ *Curtea de Casaţie s. II a respins recursul preutului Dolinescu care a fost condemnat, precum se ştie, de Curtea cu juri din Dorohoi, la 30 lei amendă pentru injurii prin presă aduse d-lui D. Ioan, unul din juraţii în procesul Cuza—Socor.*

Acum cînd decizia a ramas definitivă, suntem curioşi să vedem, dacă şi puterea judecătorească bisericească va lua legiuitele măsuri contra preutului calomniator.

❑ *Avocaţii stagiari ai baroului din Iaşi, au înaintat un memoriu decanatului, prin care cer să se iee măsuri contra misiţilor de avocaţi şi contra faptului, că neavocaţii fac acte de notariat.*

Chestiunile vor fi dezbătute în şedinţa de Simbăta viitoare a baroului.

❑ Pentru asanarea moravurilor.

După cum aflăm din Bucureşti, ministerul de finanţe a acordat ziarului *Evenimentul* o subvenţie de trei mii lei, cu condiţia ca să publice, în schimb, anunţurile acelui minister şi ale Regiei.

❑ *Domnul A. D. Xenopol, publică în numărul ultim, apărut ieri, al revistei* Viaţa Romînească *un important studiu asupra răpirii Basarabiei.*

Faţă cu importanţa şi cu actualitatea chestiei, ne am permis a reproduce, cu începere de astăzi, studiul d-lui Xenopol.

❑ *Funcţionarii comerciali din toată ţara, plănuiesc să ţie un congres în Iaşi, în ziua de 20 Mai.*

❑ *Directorii şi directoarele şcoalelor secundare din Moldova, se întrunesc azi la orele 3 p. m. în anfiteatrul liceului Naţional, pentru a se consfătui asupra modalităţei promovărei.*

Consfătuirea va fi prezidată de către d. Cădere, inspector şcolar.

❑ *Domnul Matei B. Cantacuzino, căruia ministrul de instrucţie i a propus catedra de drept civil, secţia doctoratului, la facultatea din Bucureşti, a răspuns d lui Arion, că refuză această onoare.*

❑ **Serbările Cuza Vodă.**—Comitetul general ales pentru a se ocupa cu inaugurarea statuei lui Vodă Cuza, a fost convocat pentru mîine, la orele 10 jum. dimineaţa.

Consfătuirea va avea loc în Palatul mitropolitan.

*

Convocarea comitetului este motivată prin faptul, că în urma intervenţiei Mitropolitului, se afirmă că d. Gr. Ghica Deleni, a consimţit să revie pentru a prezida de fapt serbările aceste, ca unul ce a luat întăia iniţiativă, pentru rădicarea unei statui lui Vodă Cuza.

Pentru consfătuirea de mîne, au fost invitaţi toţi membrii cari formaseră primul mare comitet Cuza Vodă.

Se crede că şi d-nii G. D. Şerban şi A. D. Holban, cari au dat cel mai mare concurs posibil, pînă să vadă statuia rădicată, se vor supune stăruinţelor şi vor asista la şedinţa de mîne.

*

Comitetul de acţiune, după cum am anunţat, se va întruni mîne, la orele 8 jum, seara în una din sălile universităţei.

Comitetul se va ocupa cu diferite chestiuni, privitoare la inaugurare.

*

Pare de pe acum stabilit, că cel dintăi discurs, la inaugurarea statuei, îl va rosti d. Gr. Ghica Deleni, în calitate de iniţiator al rădicărei statuei lui Vodă Cuza.

❑ In cursul lunei viitoare, I. P. S. S. Mitropolitul însoţit de noul vicar al Mitropoliei, vor inspecta mănăstirele Varatec, Agapia, Secul şi Neamţ.

❑ Mitropolitul a felicitat astăzi telegrafic pe M. S. Regina şi pe A. S. R. Principesa Elisaveta, cu prilejul zilei Lor onomastice.

❑ Comitetul Jok-y Clubului din Iaşi s'a ales precum urmează: d-nii Matei Cantacuzino şi D. Grecianu, vice-preşedinţi; N. Nanu, C. B. Pennescu, C. Crupenski şi Jean Zarifopol, directori; N. Cananău, casier; Al. N. Gane şi I. Prassa, secretari.

Noul comitet a hotărît să facă imobilului în care se află instalat clubul, reparaţii în suma de 15,000 lei; şi a înscris un premiu de curse de cai de 6,000 lei şi 400 lei subvenţie soc. „Pîinea Saracilor„.

❑ Pe strada Păcurari pînă la barieră şi pe strada sf. Lazăr, a început instalarea luminei electrice cu arc.

❑ Domnul I. Borcea a fost numit suplinitor al catedrei de zoologie descriptivă la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

❑ Parchetul Vaslui a deschis anchetă contra d-lui Neculai Luchian fabricant de uleiuri vegetale.

Ancheta a fost pornită în urma unei reclamaţii depuse de d. S. Cersohn, bancher, care denunţă că ar fi fost escrocat Luchian.

Acesta a dispărut din oraş şi faptul produce senzaţie, Luchian fiind şi consilier comunal.

Tribunalul Vaslui va avea să se pronunţe astă zi asupra declarării în stare de faliment a lui Luchian.

❑ Domnul Grecianu a recăpătat veleităţi de a deveni ministru de instrucţie şi a declarat, că va intra în minister zilele acestea.

Cu privire la această declaraţie a fost o discuţie, cam violentă, la clubul carpist local, între d. G. Botez, care vrea să fie primar şi d. Grecianu, care vrea să fie ministru.

In cele din urmă s'a convenit, că dacă unul va intra în minister, celalalt să devie primar.

S'au cum s'ar zice dacă i bal, — bal să fie!

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate 2 cazuri noui de anghină difterică.

❑ Biuroul Percepţiei s'a mutat în str. Armeană No. 5.

Incasările nu se vor începe de cît în ziua de 25 Aprilie 1912.

❑ Părintele G. Carp, de la biserica sf. Nicolai, a fost numit preut la biserica sf. Spiridon, în locul preutului D. G. Popa demisionat.

❑ Domnul I. Chodariu a fost numit ajutor mecanic la uzina spitalului sf. Spiridon.

❑ O grevă originală.

Pentru întăia oară se va putea înregistra fenomenul nou al unor greve făcute de patroni în înţelegere cu lucrătorii, graţie legei meseriilor, a d-lui Nenţescu. Se ştie că legea impune patronilor să plătească timbrele de cotizaţii destinate lucrătorilor. Aceştia însă nu vor accepta nicăiri să li scadă sumele respective. Se prevede că, de acord, se va proclama greva, pînă cînd se va putea pune la cale un alt mod de contribuţiuni mai puţin absurd.

❑ Casa şcoalelor n'a acordat în acest an reduceri de taxe şcolare de cît pe baza unor certificate de paupertate individuale. Aceasta în urma unui raport din partea administraţiei casei şcoalei, că în anul trecut, din peste 44,000 lei ce erau de încasat de la instituţiile particulare s'au încasat numai 18,000.

❑ Directorul casei centrale a meseriilor a stat două zile în Iaşi, vizitînd localurile corporaţiilor şi cercetînd în ce mod se aplică dispoziţiile casei centrale în localitate. Tot d sa a adus numirile medicilor angajaţi cîte unul pe dispărţire pentru toate breslele de meserieşi. Au fost numiţi d-nii dr. Cr. Missir, A. Miller, Hortolomei, Mironescu şi Iancu. In urma refuzului d-lui Missir, se va alege între d-nii dr. Iancu şi Erbiceanu cari au ofertat.

Medicii primesc salariu de 150 lei pentru serviciul în dispărţiri şi la dispensarul comun ce se va crea şi la care fiecare medic va face serviciul de 2 oare pe zi, pe rînd.

❑ Membrii baroului avocaţilor din Iaşi, întruniţi Simbătă, au mai votat budgetul, care prezintă 10,000 lei la venituri şi 7000 lei la cheltueli.

Avocaţii se vor întruni din nou, în adunare plenară, Simbăta viitoare, 28 Aprilie, ora 2 p. m. în sala de şedinţi a tribunalului s. II, spre a se ocupa de mai multe chestiuni profesionale.

❑ Astă zi dimineaţă, cu trenul de 6, a fost pornit din Iaşi spre Botoşani, cu gardă întărită într'un compartiment de clasa III vestitul bandit Pantelimon, legat cu fiare la mîni şi la picioare.

După ce se va face instrucţia faptelor săvîrşite de bandit în judeţul Botoşani, Pantelimon va fi retrimis la Piatra-N.

❑ Prietenul nostru, d. Mihai Antoniu a fost crud lovit prin decesul consoartei sale doamne Ecaterina, născută Mihailescu, sora prietenului nostru căpitan C. Mihailescu.

Inmormîntarea a avut loc astă-zi Marţi.

Condoleanţele noastre.

❑ Ne întreabă un cititor de ce poliţia tolerează ca băcănia Martinescu, din piaţa Sf. Spiridon, să stea deschisă Duminicile şi sărbătorile legale.

Ştim că domnul Martinescu este consilier comunal. Dar nu înţelegem de ce consilierii comunali să fie toleraţi a calca legile.

❑ Un congediu pe timp de cinci zile, cu începere de astă-zi, 24 c. a fost acordat d-lui preşedinte Volanschi.

❑ Listele electorale definitive pe 1912—1913, vor fi afişate mîine, 25 Aprilie, ora 1 p. m.

❑ Domnii Gr. Vasiliu, copist în grefa Tribunalului Iaşi s. II şi G. Manoliu—Patrichi, copist în grefa parchetului Bacău, au fost mutaţi unul în locul celuilalt.

❑ Inspectorul financiar Petrescu, care are o parte din circumscripţia Moldovei, va fi mutat în Muntenia, după stăruinţi politice.

❑ Prefectul de judeţ a expediat un lung pomelnic de caractere, cari urmează să fie decorate pe ziua de 10 Maiu.

❑ Direcţiunele şcoalelor din Kişinău au hotărît ca elevii şcoalelor primare şi secundare de acolo, să sărbătorească şi ei data alipirii Basarabiei de Rusia.

Elevii claselor inferioare vor participa la un matineu, în ziua de 14 Mai, în saloanele Episcopatului, iar seara va avea loc o serbare pentru elevii şcoalelor secundare.

❑ **Judiciara.**—Desbaterile în procesul Sturza—Ficher, vor fi reluate mîine 25 c., cînd vor pleda domnii A. A. Badareu şi Vesp. Pella.

Mercuri, în continuare vor pleda domnii Take Ionescu, Matei Cantacuzino şi V. Sculy.

— Vineri la secţia II-a a curţii procesul trusturilor privitor la Abram Fischer.

— Simon Blutal, chelner la berăria Zimbru s'a făcut vinovat de atentat la pudoare asupra fetei Safta Mutu.

Condamnat de tribunalul s. I la un an închisoare, Bluthal a fost achitat astă-zi de s. II a curţei.

— C. Scripcă, şef de post al jandarmilor rurali din Shineni (Tutova) a fost dat judecăţii pentru abuz de putere.

La termenul de astă-zi lipsind martorii, s'au dat mandate de aducere contra lor, amînîndu-se judecarea.

— A fost amînat de asemenea, admiţîndu se dovada cu martori, judecarea procesului negustorului falit Helfman, din Huşi, condemnat de tribunal la un an închisoare.

— Mandatele de arestare ale ţiganilor, deţinuţi pentru escroch rii şi falsificări de monezi, au fost reconfirmate astă-zi.

Mandatele complicilor vor fi cercetate mîne.

— S'a fixat termen la 8 Mai, la s. II a tribunalului, pentru deschiderea testamentelor ramase pe urma defunctei Maria Marassi.

— Au fost reconfirmate mandatele numiţilor Tanase Petre şi Isac Leib deţinuţi pentru furturi.

❑ In noul program de astă seară Marţi, al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Mam'zelle Nitouche, splendidă adaptare cinematografică după opereta cu acelaş nume. Orchestra acompaniază cu cele mai principale arii din Nitouche. (2 părţi)

Fîntîna părăsită, roman contimporan.

O calomnie, splendidă naraţiune însufleţită.

O călătorie prin Abruzzi (partea muntoasă din centrul Italiei Apenini), scene şi vederi de excursiuni pitoreşti.

Mîne Mercuri program nou cu: Cărbunarii, celebra bandă teroristă italiană, reconstituiri de fapte şi episode, cari au sguduit întreaga Italie.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „
Brînză de vaci proaspătă	0 60
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Unt de gătit	3.00
Oule proaspete garantate	5.50%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Urdă dulce „	1.60
Caş şi urdă	1,20

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1 60
Vin Bordeaux	1 60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

ULTIMA ORA

Bucureşti 24 Aprilie

D. Carp bolnav

Bucureşti. — In Capitală s'a răspîndit eri svonul, că d. Carp ar fi grav bolnav la Ţibăneşti.

S'a alergat după cercetări şi s'a aflat, că d. Carp se află perfect sănătos la Ţibăneşti.

Svonul n'a fost de cît consecinta unei farse.

Ministrul Turciei şi Tedeum-ul de eri

Bucureşti.—Se ştie că eri, s'a oficiat la biserica Sf. Gheorghe, un Tedeum, pentru sărbătorirea zilei onomastice a regelui Greciei.

S'a remarcat faptul, că de la această solemnitate a lipsit Ministrul Turciei la Bucureşti.

Se pune aceasta în legătură cu evenimentele ce frămîntă azi Turcia.

Călătoria Suveranului

Sinaia. — La începutul săptămînei viitoare Suveranul va face anunţata excursiune pe Dunărea.

Escursiunea va dura 8 zile, suveranul va veni apoi în Capitală pentru ziua de 10 Mai după care îşi va stabili în definitiv reşedinţa de vară la Sinaia.

In timpul cît Regele va face escursiunea pe Dunărea M. S. Regina va petrece la Constanţa.

Aci au început pregătirile la palatul regal.

Azi Principii moştenitori au sosit la Sinaia, pentru a felicita pe Regina, cu ocazia zilei sale onomastice.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

5000 lei, No. 40319.

3000 lei, No. 23010.

2000 lei, No. 29378 57053, 32600 25748.

1000 lei, No. 89884, 31652, 35977, 49307, 32662, 38374, 7029, 3398, 37229 17233, 51752.

500 lei, No. 48780, 33201, 44902 41041, 52965, 36570, 59304, 20471, 20451 53151, 2906, 55377, 37870, 50023, 39496 3182, 54673, 26726, 39000, 57000, 3310 13375, 41207, 14827, 1224, 15373, 26524 47455.

La tragerea de azi cîştigul de 2000 lei a căzut pe No. 32600 şi 1000 lei pe No. 32662 în colectura „Providenţa" din Iaşi, str. Stefan cel Mare 25.

BANCA IAŞILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Naţională)

1. Cumpără şi vinde efecte publice.
2. Scontează efecte comerciale (poliţe), cupoane şi titluri eşite la sorţi.
3. Scontează trate şi cecuri, asupra casolor din ţară şi străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăţi în ţară şi străinatate putînd emite şi cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont curent pe depozit de titluri şi efecte publice, sau efecte comerciale pe gaj de cereale, pe garanţii ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliţilor plătibile în orice localitate din ţară sau străinătate.
7) *Primeşte sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută şi care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convenţională cea mai avantajoasă.
8 *Primeşte efecte publice spre pastrare.*

Sucursala *din localitate a „Societăţii anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerinţele numeroasei sale clientele din oraş cît şi din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparaţiuni pentru maşini, cauciucuri, precum şi tot ce depinde de această ramură.*

D-na Constantza Ghica, cu copiii Olga, Grigore, Constantin şi Alexandru, d-ra Lucia Ghica, d. major Ioan Ghica, prinţul şi principesa Ferdinand Ghica cu familia, principesa Alexandrina Ghica, cu familia, precum şi familiile Beizade Costache Ghica, Balş, Rosetti Răducanu, Hinna, Ghica Deleni, Ghica Comăneşti, Ghica Budeşti, Moruzzi, Catargi, Kalimahi, Rosetti-Roznovanu, Sturdza, Sahelaridi, Grecianu, Câmpineanu, Holban, Mincu, Ghiţescu, Miller, Paladi, au durerea a vă aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a prea iubitului lor soţ, taţă, frate, văr,

✝

Căpitanul Grigore Ghica

în etate de 55 ani

Fost Epitrop al spitalului Sf. Spiridon, decorat cu Virtutea militară, Trecerea Dunărei, Steaua Romîniei şi alte ordine

şi vă roagă să bine voiţi a lua parte la inmormîntare, care va avea loc Mercuri 25 Aprilie c., la orele 3 p. m.

Cortegiul funebru va pleca de la biserica Sf. Spiridon, unde se află depus corpul.

Adînc intristaţii: Ernestina V. Proca, mamă, Lucia, Cornelia, Napoleon şi Mircea surori şi fraţi, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a iubitei lor

Florica Proca

decedată, după o grea suferinţă, Duminică, 22 Aprilie, ora 7 jum. a. m.

Inmormîntarea a avut loc astăzi, 24 April, ora 2 p. m., la cimitirul Eternitatea.

In loc de inştiinţări speciale.

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Fondat 1878

Piane şi Pianine

SCHILER, Berlin — WAREN, Berlin

ROSENKRANZ, Drezda

şi orice altă fabricaţiune,

se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modele cele mai noui.

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultaţiuni 4—6

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra îngheţului*—**Băi hygienice**—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE

DE

MOBILE

Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE

Lucruri de Fantasii,

au sosit la MAGASINUL

HIRSCH

şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei

Strada Lăpuşneanu 38

CABINETUL DENTAR

Drilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti — Il. Şoseaua Vitan II — Bucureşti

a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smirdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc şi comenzi în provincie

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

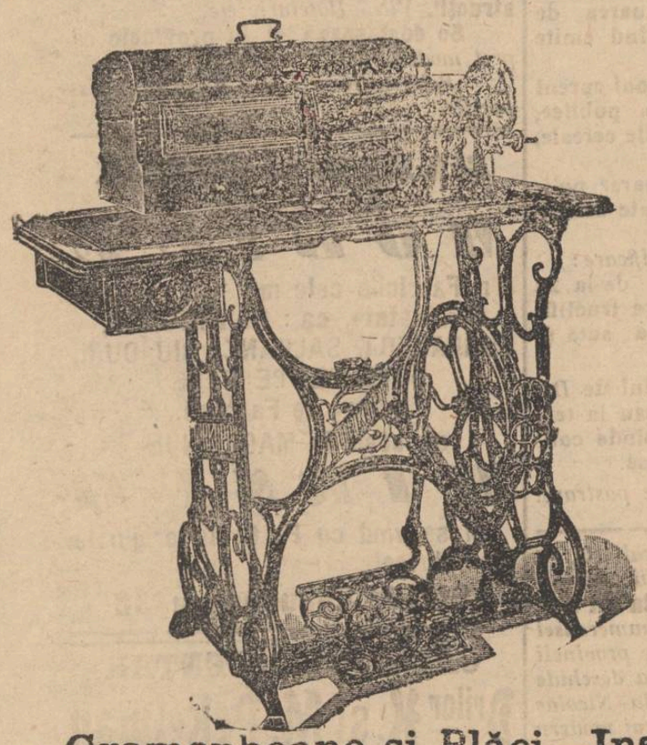

Biciclete BRENABOR

întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp

Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai mederne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldrementoir, de buzunar pentru bărbați, renumite la toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuieşte la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădult, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari [illegible] tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiştii şi Farmacuții.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Mihail Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Sf. Ap. Nicolae 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1576 — Joi 26 Aprilie 1912

Cooperative municipale

Intre cauzele cari au provoaat și provoacă scumpirea traiului, trebue să recunoaștem că un loc de frunte îl ocupă starea comercială și industrială a unei țări.

Și comerțul contribue la aceasta prin modul său de a se practica, atît în interiorul țării, cît și în afară.

In adevăr, dacă analizăm operațiunile la cari se dedau comercianții, o să putem constata că dînșii sunt pentru o bună parte, motiv de scumpire a deosebitelor articole ce se vînd și se cumpără.

Comercianții fiind intermediari între producător și cumpărător, trăesc din această profesiune. Nu e nevoe a se face multă discuțiune asupra rolului, pe care dînșii sunt chemați a l îndeplini, dar putem aprecia că dacă numărul lor e prea mare, forțamente lucrurile vor trebui să se scumpească.

Dacă o aceiași marfă trece prin trei sau patru mîni pînă să ajungă la consumator, dacă fie-care intermediar trebue să cîștige ceva din această operațiune, căci aceasta e profesiunea din care trăește, evident că prețul cu care lucrul se cumpără de la locul de producțiune și acel cu care se vinde va fi cu mult rîdicat.

De aceia prea marele număr de intermediari nu va aduce o ușurare a traiului nostru. Căci, dacă necesitatea de a-i avea este evidentă, nu tot așa trebuesc văzute lucrurile cînd e vorba de înmulțirea lor peste ori ce măsură.

In alte țări s'a început o luptă contra acestui curent, luptă care ințește la reducerea numărului mijlocitorilor.

Marile magazine de prin centrele însemnate ale apusului, au tocmai menirea de a face ca între producător și consumator să fie un singur intermediar.

Aceste mari magazine nu luptă pentru a distruge comerțul și spiritul comercial din țară, dar ele ajung la aceia că numărnl comercianților autonomi să se mai împuțineze, concurența între ei să nu mai fie așa aprigă, concurența care să i ducă la scumpirea lucrurilor, iar în cazul cînd nu o pot face să se dedea la oare-cari practice, nu tocmai corecte.

Alături cu marile magazine, despre care nu se poate zice de cît că sunt stabilimente pur comerciale, stau societățile cooperative, în special cele pentru consumație, al căror rost este cam tot același. Și ele luptă pentru a ajunge ca între producător și consumator să existe un singur intermediar, care va fi societatea. Astfel se va face, zic propagatorii pentru înființarea lor, ca lucrurile de cari are nevoe omenirea să se poată vinde în condițiuni de preț acceptabile, precum fiind și de o calitate mai bună. Despre societățile cooperative însă nu s'ar putea zice că sunt stabilimente comerciale. Natura lor e complexă, prin rolul pe care sunt chemate a-l juca.

Dacă pleacă de la ideia ca să se îmbunătățească starea materială a celui nevoiaș, aceste societăți tind să aducă moralizarea individului, tind cu alte cuvinte la o transformare socială, atît economică cît și culturală. Apoi în exterior comerțul, supus unui regim vamal special contribue de asemenea la scumpirea traiului nostru.

De pe la 1879 bate un vînt protecționist mai asupra tuturor statelor, atît eurpene, cît și din alte continente. Germania sub impulsiunea lui Bismarck, se poate considera ca fiind capul acestei mișcări.

Sperau unii că acest cuvînt va fi trecător. In realitate el s'a întărit și dacă e o luptă pe acest teren între țări, ea nu se dă pentru micșorarea taxelor de import, ci de o parte pentru înglobarea a cît mai multe produse sub regimul acesta excesiv de protecționist, precum și pentru rîdicarea taxelor.

In concertul de tîngueli pentru scumpirea vieții, nu se prea văd țări cari trăesc sub regim de liber schimb, ori au un tarif vamal mai moderat. Anglia, Belgia, Olanda etc., unele liber schimbiste, altele cu o protecțiune modestă, nu fac cor cu Franța, Austria etc.

Dacă ne întoarcem către noi, ne putem întreba dacă păcătuim și noi din aceste două puncte de vedere. Avem noi pletoră de comercianți? Avem tarif vamal prea urcat și asupra multor soiuri de produse?

Noi, ce e drept, nu ne-am prea plîns de mulțimea comercianților. Aș putea zice mai bine însă, că noi am privit această chestiune din punct de vedere material.

Dacă însă privim lucrurile așa cum se prezintă ele în complexitatea lor, negreșit va trebui să recunoaștem că avem comercianți destui, ba încă mai mult de cît nevoile schimbului cer.

Și lucrul e explicabil pentru că e singura industrie care a rămas absolut liberă, nereglementată.

In afară de condițiunile generale prevăzute în codul de comerț, ori cine poate îmbrățoșa această profesiune fără să i se ceară posesiunea vre-unui capital material, ba nici intelectual.

Comerțul în zilele noastre apoi a primit o extensiune așa de mare, în cît sub această denumire nu între numai cei ce fac operațiunea de intermediari pentru vînzare de mărfuri. Astăzi comerciantul e om de afacere, comerțul e o afacere.

Și dacă punem la un loc pe toți cei ce fac afaceri, atunci numărul comercianților devine destul de respectabil.

Dar chiar de am limita numirea aceasta numai la intermediarii pentru mărfuri. numărul lor rămîne totuși destul de însemnat. Cei mai mari fac de multe ori carteluri, cei mai mici se luptă între ei, iar rezultatul e că marfa se scumpește și noi consumatorii suferim.

In cooperative se întrevede un remediu la aceasta.

Și dacă în această ordine de lucruri inițiativa individuală lasă mult de dorit, ar putea face ceva autoritățile constituite, cum ar fi de exemplu Primăriile.

Francejii care au suferit se pare mai mult de pe urma scumpirei vieții, și chiar dacă n'au suferit atît, dar au protestat mai sgomotos contra procesului de urcare a prețurilor, găsesc de asemenea soluțiunea problemei în cooperative comunale.

Negreșit aceste cooperative vor atinge micul comerț particular. La aceasta autorii proectului pentru cooperative municipale, francejii, răspund că este esențial de a poseda în timpuri de criză economică, niște regulatori, niște indicatori siguri, ai valorii reale a lucrurilor, mai ales cînd e vorba de obiecte strict necesare existenței.

Apoi în ideia acelora mai stă că chiar dacă asupra prețurilor nu s'ar face speculațiunii, totuși cooperativele vor influența asupra spiritului public. Chiar dacă ele n'ar servi de cît să ne evite cîte-va mișcări violente, totuși cooperativele comunale aduc un serviciu însemnat, zic ei.

De și Franța trăește sub alt regim politic, totuși se găsesc multe lucruri bune de imitat acolo.

Nouă ne lipsește energia și inițiativa individuală. S'o avem cel puțin ca colectivitate. Vom face opere utile, dacă Primăriile s'ar pune în fruntea unei mișcări pentru cooperative de consumație prin orașe.

Mișcarea meseriașilor

Meseriașii au început o mișcare și serioasă și ingrijitoare, împotriva legei polițienești a d lui Nenițescu.

Cînd forcepsul d-lui Maximilian Sani elevici a reușit să scoată, pardon, din capul d-lui Nenițescu, monstrul cu ghiare nemțești, cu picioare englezești, cu trup francez și fără nici un cap — ridicolul personaj de la industrie a orînduit să i se trimită telegrame de adulare, cum trimitea el pe vremuri Nababului.

Poliția d-lui Marghiloman a trimis lui cafeluță atîtea telegrame de felicitare, la cîte nici nu se aștepta hoțul de hotare.

Dar legea odată votată, la primele încercări de a o pune în lucrare, meseriașii s'au ridicat ca un singur om și cer cu energie să fie scutiți de obldăuitoarea lege a slugei d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Spiritul polițist și de lacheu-spion al ministrului de industrie și-a lăsat pecetea lui murdară pe un proect, care în alte țări—unde strigoii nu ajung miniștri — insemnează o etapă frumoasă în triumful democrației. La noi însă Tănase dela industrie a pătat și acest inceput de reformă socială, cu zoile din bucătăria patronului său.

De aceea pe noi nu ne miră mișcarea de azi a meseriașilor—e reversul medaliei, e respunsul păturei muncitoare la injositoarele îndemnuri polițienești de a trimite telegrame de mulțumire unui ministru eșit din rîndurile slugilor unui mare proprietar.

Cesionarea primariatului

Cu persistență se vorbește de faptul banal, că domnul Grecianu ar avea de gînd, dacă va fi făcut sau nu ministru, să transfere primariatul unui domn G. Botez.

Dacă nu va fi făcut ministru, dacă acest intermezzo comic și îndrăzneț nu se va împlini, d. Grecianu are alt motiv să cesioneze primariatul: are de cultivat o moșie.

Au început să ne plictisească svonurile că d. Grecianu se duce de la primărie. Este absolut indiferent dacă acest barbat de stat, produsul unei situațiuni politice anormale, va fi sau nu va fi primarul Iașului.

Domnul Grecianu a reușit să fie cel mai incapabil primar, pe care o comună l'a avut vre-o dată; a reușit, pe d'asupra, să se împrejmuie de nulități alarmante, de ridicoli cari n'ar avea trecere nici într'o operetă cu text și cu muzică detestabilă.

Atunci ce importanță are dacă stimatul va trece sau nu va trece primariatul? Ar avea importanță ca să-l treacă unui om cu chemare, cu autoritate destulă ca să-și impună de colaboratori oameni ai trebei.

Fi-va prezumtivul d-lui Grecianu, d. G. Botez, omul cu acea chemare?

Nu cunoaștem pe d. G. Botez: Il știm din auzite, funcționar superior al Creditului urban din Iași—o funcție care nu este școală prepatorie pentru primariat.

Domnul Botez este și senator și consilier comunal, dar nici ca parlamentar, nici ca edil, n'a făcut nimic, n'a zis nimic, n'a produs nimic.

Domnul Botez vrea, totuși, să fie primar, precum domnul Grecianu, care doar a ținut discursuri electorale în localuri de școli primare—vrea să fie mitru de instrucție.

Fiind-că trăim sub actualul regim, în vremea talentelor cu valoare foarte scăzută, nu se va mira nici evenimentul scolastic de care ne ocupăm, nici cel al primariatului de Iași.

Avem două convingeri privitoare la eventualitatea unor asemenea evenimente: ministrul de instrucție, care n'a fost condus de cît de oameni cu chemare, ar capata, prin numirea d lui Grecianu, un aspect de patentă ne seriozitate, iar primăria Iași prin alegerea d-lui Botez, n'ar capata un primar mai incapabil de cît a fost domnul Grecianu.

Mai incapabil—nu există.

Politica de principii

Guvernarea de un an și jumătate a junimiștilor, încheiată cu prăbușirea d-lor Filipescu și Marghiloman, este dovada că arta de a conduce națiunile nu mai este un sport ori o chestie de distracție, ci o știință profundă, foarte complexă și foarte delicată.

De cîți-va ani, mai ales de la 1907 încoace, conștiința națională a făcut progrese uimitoare. Masele, din ce în ce mai culte, au început să priceapă că au dreptul de a lua o parte mai activă la viața publică. Marile probleme sociale la ordinea zilei, se repercutează dincolo de cabinetele politicianilor preocupați de a găsi soluțiile. Lumea, sătulă de a mai face noui experiențe, a înțeles că, după spiritul Constituțiunei, guvernele nu pot să aibă altă menire de cît de a executa, după o prealabilă elaborare, sub o formă concretă, deziderateele obștești. Ca reprezentant al intereselor generale, un guvern este un simplu mandatar al națiunei și o asemenea înaltă misiune presupune, pe lîngă o amănunțită pătrundere a infinitelor chestiuni care preocupă țara, un spirit larg generos, o minte vastă și ageră și, mai presus de orice, o muncă încordată de fie ce cias.

Atît este de adevărat că fără aceste numeroase însușiri operă temeinică nu se poate face, în cît n'avem de cît să privim la eșecul d-lui Carp, pentru ca să ne încredințăm că vechiul sistem, acel al politicei imperative, este din fericire, definitiv înmormîntat, împreună cu ultimul său reprezentant.

Este desigur că și d. Carp și cei căzuți împreună cu d-sa, sunt ca oameni înzestrați cu multe și frumoase însușiri Pentru ce n'au reușit? De ce după abia 15 luni de frămîntări sterile, de acte anarhice și ilegale, cele mai de seamă elemente junimiste au trebuit să cadă învinse?

Nu'i de cît o singură cauză care explică toate greșelile comise: d. Carp și-a închipuit că se mai poate guverna în 1911 cu metodele de acum 20 de ani. A crezut șeful junimiștilor, că minciuna constituțională mai e, după 1907, ficțiunea aceea pe care a cunoscut-o d-sa la tinerețe. Și adînc convins despre aceasta a mers din greșală în greșală. A primit să fie șeful unui partid fără ascendent în națiune, în capul unui guvern neindicat de națiune, în mijlocul unui parlament ales în potriva voinței națiunei. Invăluin du-se de o asffel de atmosferă artificială, nimic normal n'a putut să iasă de pe urma activității cabinetului ce a prezidat. Totul a fost fals, fiind-că fără opinie publică la spate, care să reguleze și să sprijine mersul guvernelor, nu se poate concepe cîrmuire sinceră și rodnică.

Fără un partid puternic și iubit de popor, fără opinia publică la spate și fără parlamentul real, era firesc ca guvernul Carp să nu izbutească. Cîți-va oameni, chiar geniali de ar fi, nu s'au văzut nicăieri să poată ceva în potriva tuturor. Cel mai modest cetățean însă, dacă e înțelept și spijinit de mase, va săvîrși acțiuni mari și folositoare.

OAMENI ȘI LUCRURI

EXPATRIAȚII

Despre vechiul articol al poetului D. Anghel, în favoarea izgonitului Dr. Racovschi, am vorbit zilele aceste, în legătură cu serbătorirea reîntoarcerei lui în țară. Poetul a publicat eri un nou articol întru apararea unui alt exilat, despre care a vorbit dăunăzi colegul nostru Dr. Duscian, în „Opinia", cu ocazia tipărirei traducerilor lui din Caragiale în limba franceză. Un necunoscut pînă eri, iată pe acel „Clarnet" — acesta i-e numele ori pseudonimul — pe calea bună a celebrității. Cînd un scriitor ca d. D. Anghel ne asigură că sunt admirabile traducerile în franțuzește din Eminescu, făcute de fostul lucrător cutărar, trebue să credem că se ascunde în acel modest lucrător un mare talent, o scîntee de geniu, poate. Căci nu e greu să ajungi, bună oară un membru „iscusit" al vreunei bande de polițiști, însărcinați cu spionagiul, cu iscodirea de comploturi și de intrigi, pentru a parodia nu mai știm pe care secțiune rusească. Dar ca un muncitor cu palmele să poseadă un temperament ca al exilatului — așa cum ni-l zugrăvesc scriitorii cari l'au cunoscut de aproape; ca un asemenea proletar fără pretențiuni să-și asimileze în scurtă vreme limba și firea unei mari națiuni cari i-a dat azil, — iată ce denotă odată mai mult cîtă nedreptate și prostie domnește pe pămînt și cît dispreț intim pînă în lume mulți purtători ai unor dururi divine...

Traducătorul de astă-zi al lui Eminescu, Caragiale Delavrancea nu e singurul între surguniți ce ar merita intervenția unor scriitori și ginditori ca d. Anghel pe lîngă acei puternici ai zilei care se mîndresc a fi patronii literaților. Un vînt de rătăcire a ridicat pe neașteptate și a dus peste frontiere — a gonit cu de a sila — încă și pe alți tineri de mare talent. E destul să pomenim pe acel B. Lăzăreanu, ale cărui versuri publicate în „Arhiva" și alte publicații au stîrnit uimire și admirațiune. Se simțea ivirea unui nou și original talent literar...

Și iată că lumea s'a pomenit că e vorba de... un instigator primejdios. Acel debil și sfios Lăzăreanu — admirabil cunoscător al unui graiu poetic, bogat și colorat ca al nici unuia, — acel culegător de idile și risipitor de flori, — un periculos, un „anarhist"— mai știm noi ce! Cine poate fi sigur, la un moment dat, că nu figurează în vr'un „casier" tainic și tăinuit al unor spioni polițienești, singurii interpreți și singurii judecători ori unor gesturi sau — intențiuni, în anumite imprejurări? Bolnav în spital, ziarele spuneau că Lăzăreanu a fost ridicat și trimis peste frontiera.

De departe a continuat a scrie minunate versuri romînești și de sigur, cînd a pornit sub escortă, nomadul—inofensiv visător—va fi cerut, ca și vagaondul din dulcele „Adio" al lui Ronetti Roman:

Băiete 'n traistă să-mi pui
Vechi cîntece de jale
Mărirea țării voiu visa
Cîntîndu-le în cale!

...Nu va suna oare ceasul reîntoarcerei măcar pentru acei izgoniți cari au dat și dau atîtea dovezi de dragoste de țară în strofele lor, în dururile lor, în talentele lor.

Scriitori cari aveți inimă și „trecere" în același timp, rostiți ori scrieți cuvîntul vostru în apararea lor. Scînteia graiului vostru va arde și va preface în scrum acele dosare secrete cari, în momente de furtună și rătăcire, au înăbușit și întunecat conștiința publică, făcînd să se săvîrșască excese și arbitrarii în potriva unor talente care n'au tost și nu sunt străine țării căreia îi fură smulte fără cuvînt.

Rodion

Centenarul rîpirii Basarabiei

II

Suferințele Romînilor și pierderea Basarabiei.—Acest războiu fusese întreprins de Ruși pentru a scăpa țările romîne de jugul și asupririle Turcilor. S'ar putea deci aștepta cineva la o schimbare de regim în timpul cît ținu ocupația rusească (1806—1812), cu atîta mai mult că Rușii vroind să le incorporeze desăvîrșit în împărăția lor, era firesc lucru de a le înfățișa în perspectică o altfel de ocîrmuire de cît acea pe care o sufeșiră sub stăpînirea turcească. Aceasta ar fi trebuit să fie, și așa gînd urmăria guvernul central; vom vedea cum a fost realitatea lucrurilor.

Generalii ruși și armata în deobște priviau țările romîne ca pămînt cucerit și le tratau ast-fel; așa, generalul Michelson și ajutorul său Miloradovici cer de la inceput chiar, ca mulțămită a ostenelelor lor, 80 de pungi de bani. Ipsilanti ce fusese readus de Ruși în Muntenia și care nu putea încasa nici o contribuție din o țară dată în prada atît a Rușilor cît și a Turcilor, refuză a le răspunde darul cerut. Generalii ruși îl amenințară atunci a-l da Turcilor, ceea ce pune pe Ipsilanti în o așa spaimă în cît o iea la fugă înapoi în Rusia. La Petesburg el se plînge contra purtării generalilor ruși, și Michelson rechemat și disgrațiat de Impărat, se sinucide. Ipsilanti nevroind însă a se mai reîntoarce în țările romîne, Rușii întocmesc în ele o nouă ocîrmuire sub doi dregători ruși, unul prezident reșezînd la Iași, altul vice-prezident care staționa în București. Divanurile țărilor sunt păstrate sub numele de comitete și puse sub ordinele celor doi ocîrmuitori. „In faptă însă vistierii cei mari și cu prezidenții și ceilalți toți și mai cinstiți de cît pe ceilalți boeri și divaniști, fiind-că nu puțin se împărtășiau și ei din vistierie" (Zilot Romînul).

Dar suferințele cele mari ale țărilor romîne fură pricinuite ca și în războiul din 1774 de nevoile armatei, dar într'o proporție cu mult mai insămnată, căci trupele rusești, în loc de a trece numai prin țările romîne spre a merge în Turcia, stătură în ele răstimpul nesfîrșit de șase ani, în decursul căruia poporul romînesc nu văzu limpezindu se nici un moment negrul său orizont.

O nesfîrșită mulțime de brațe era întrebuințată la întărirea punctelor amenințate sau insămnate. Ast-fel generalul Zass, după ce alungă pe Turci din Craiova, pune să se sape un șanț în jurul orașului, ordonînd prefecților ținutului de a trimite o sumă de salahori. Fiind iarnă, acești nenorociți lucrau ziua sub loviturile biciului rusesc și petreceau noaptea închiși prin biserici sau ocoale spre a nu fugi. Udați pînă la oase, lipsiți de foc și de hrană, ei pieriau cu miile. Din numărul de 2000 de lucrători întrebuințați la cetatea Hotinului, 400 pieriră în cîte-va zile.

Transporturile trebuitoare armatei erau o adevărată calamitate pe capul țărilor romîne. In 1881 prețedintele guvernului provizor cere divanului Mol-

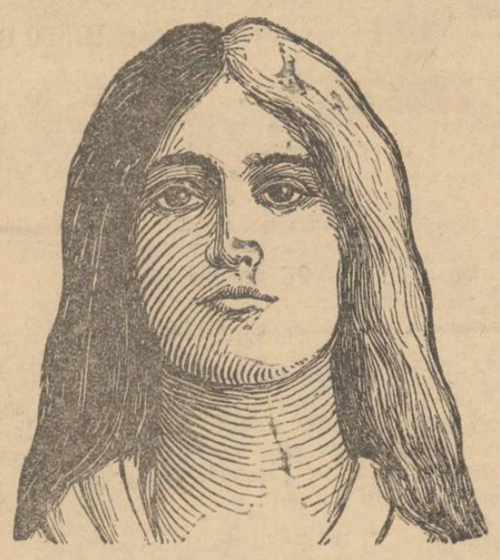

Nu vă speriaţi de

Părul alb

întrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

dovei 15,000 de care, şi în April 1812 Kutusoff, pretinde de la Muntenia să-i dea 20,000 fie-care înjugat cu 4 boi şi condus de 2 ţărani. „Cu toate observările pe care boerii crezură de cuviinţă a le face şi prin care se punea în vedere ruina totală a provinciilor, generalul stărui în cererea lui, şi tot pe atunci se mai cere încă odată din Moldova alte 15 mii de care, „măsură cum observă Fornetty, consulul francez din Iaşi, ce pune vîrf, desnădăjduirii locuitorilor, cari se văd ameninţaţi pentru iarnă cu foametea, prin neputinţa în care se vor afla ţăranii luaţi la transporturi de a ara şi sămăna ogoarele lor".

In afară de aceste cereri pentru a zice ast-fel regulate, locuitorii erau expuşi la tot soiul de prădăciuni, de stoarceri şi de despoeri care îi aduceau în cea mai de pe urmă mizerie. Un raport al lui Mériage, delegatul francez la negocierile începute pentru stabilirea păcii, ne spune că „aceste ţări sunt de o rodire minunată. Ele erau acoperite de turme; dar armata rusască le-a mîncat aşa de rău, că la începutul lui 1809 ele nu mai întăţişau de cît închipuirea unui deşert, şi armata rusască era nevoită a-şi trage proviziile sale din ţările de la nordul Nistrului şi din Odesa". Iată pentru ce „sărmanii Romîni doriau să vadă cît mai curînd armatele ruseşti departe de nenorocita lor ţară".

Ruşii nu cereau însă de la ţările romîne numai muncă pentru nevoile războiului. Ele le mai impuneau şi dări în bani, a căror număr şi greutate covîrşeşte în curînd puterile lor. Ast-fel afară de acele 80 de pungi pe care generalii ruşi le încasară fără nici o învoială din vistieria Munteniei, după fuga lui Ipsilanti, aflăm pe Miloradovici cerînd regulat în fie-ce lună suma, foarte însămnată pentru acele timpuri, de 4000 de galbeni, de care pretindea că are nevoe spre a spiona pe Turci. Mai cer Ruşii bani pentru construirea unor spitale. O dare fiind impusă negu ţitorilor, ei crezură că pot să se opună răspunderii ei. Ruşii pun prin poliţia din Bucureşti să închidă trei prăvălii din cele mai mari. Toţi negustorii atunci îndărătnicindu-se, închid prăvăliile lor, ceea ce aduce o mare nemulţumire în popor. Şase zile stau prăvăliile închise şi a sasea zi 800 de negu ţitori se înfăţoşază la marele vistier, ameninţîndu-l cu o mare îndrăzneală.

Această împotrivire în contra stoarcerilor ruseşti, în momentul cînd toată ţara era în mîinile lor, arată pe corpul însămnat al negu ţitorilor Capitalei apărînd cu vrednicie interesele sale. Ruşii găsiră însă îndată mijlocul de a înfrînge împotrivirea lor.

In noaptea de 21 August ei pun pe mai mulţi negu ţitori în căruţi de poştă şi-i trimit din Bucureşti; a doua zi se răspîndeşte vestea îngrozitoare că ei au fost expediaţi în Siberia. Dinnaintea unei atari perspective, negu ţitorii bucureşteni se hotărăsc a deschide îndărătnicile lor pungi şi a lăsa pe Ruşi să ie din ele cît li va fi pe plac. O altă contribuţie loveşte în nobili şi în cler, de la care „se cerea suma însămnătoare de 1 200.000 de lei, fie-care boer avînd a plăti în raport cu veniturile şi dregătoria sa, ceea ce ar fi provocat în Bucureşti o obşteasc ă nemulţumire". In 25 Aprilie 1812 cîte-va zile înnaintea subsemnării păcii, Kutusoff cere iarăşi o contribuţie de 2,000,000 de lei, şi Tschitschakoff cere în cursul lunei Iunie aceluiaşi an, contribuţia anuală a Ţinutului, jumătate în natură, jumătate în bani, din care cea de pe urmă era fixată la 2.000.000 de lei. Raportul lui Fornetty, ne spune, „că acest nou chip de a lua contribuţia era cu totul ruinător pentru ţară.

„Membrii divanului şi cei întăi boeri au ţinut sfat în urma căruia au trimis o deputăţie amiralului, spre a-i pune în vedere, că o asemene măsură ar sfîrşi de pierdut ţara".

După multă vorbă se reduse suma în bani la 200 000 de lei. In deobşte sub ocîrmuirea rusască contribuţiile Moldovei, după socotelile vistieriei, se urcaseră de la 3.000.000 de lei, cît fusese mai înainte la 8.000.000; iar cele din Muntenia se sporiseră pe cinci părţi şi într'adevăr impozitul personal pus de Ruşi în Oltenia se urca la 30 de lei pe an de casă,—uriaş dacă luăm în consideraţie marea valoare a banilor pe atunci. Cu toate aceste stoarceri neîncetate, divanul Munteniei este silit a adresa generalului Kutusoff o scrisoare de mulţămire şi a-i face darul unei frumoase cutii „ca semnul recunoştinţii acestei provincii".

Unul din relele cele mai strigătoare ale ocîrmuirii fanariote fusese abuzul ce se comitea cu împărţirea boerillor, care avînd drept urmare scutirea de mai multe impozite şi dreptul la dregătorii, nu erau numai onorifice. Rusia în loc de a pune capăt acestor fără-de-legi, găsind că este un mijloc minunat de a-şi face partizani, se puse a-l negu ţitori pe scara cea mai întinsă. Preţioasa cronică a lui Ziiot Rominul, spune asupra acestui lucru: „Nu era mai puţin ciudat să vezi, că făcea şi boerii cu un nou obiceiu, adică cu pitace domneşti înscris, care se dau la obrazele ce se boeriau, cuprinzătoare că cutare după slujba sa sau după altă mijlocire să se sue la treapta cutare; care pitace ajunseră mai la urmă de se vîndeau şi pe bani şi era destulă ocară căci le luau şi toţi mişeii şi oamenii netrebnici".

Un alt rău pe care Rusia ar fi trebuit să-l combată din răsputeri, era corupţia dregătorilor, lucru care ce e drept trebuia să-i vină cam greu din pricina adîncii conrupţii în care chiar ea zăcea. Aşa ea încercase, odată cu luarea ocîrmuirii pe mîinile ei, a orîndui „cîte un ofiţer ispravnic pe la fie care judeţ împreună cu doi ispravnici pămînteni, care s'a făcut pentru multele jafuri, ca cu mijlocul ofiţerilor să le înfrîneze; dar fu mai rău, căci unde întăi mîncau doi, la urmă mîncau trei, fiindcă oficerul, unindu-se cu pămîntenii, rumpea cît putea, şi apoi mergea treaba bine, căci era ofiţer la mijloc, şi cine cuteza să zică, că ofiţerul om împărătesc, era necinstit şi mîncător saracilor?"

Cum erau ofiţerii aşa erau şi generalii, prădători faţă cu Romînii, corupţi şi meşteşugari faţă cu propria lor ocîrmuire. Generalul de Langeron ne spune despre colegul său, generalul Zass, că punea să prade recoltele locuitorilor prin dragonii săi şi făcea raport către împărăţie că le cumpara. Comisarul hrănei, căruia îi dădea o parte din foloase, îi arăta preţurile pe care trebuia să le pună şi care erau peste măsură. Şi nu numai că făcea să plătiască foarte scump din casa imperială cele ce primise gratis, dar încă adunînd grînele şi vitele de prisos, le îmbărcau la Chilia pe vase negu ţitoreşti şi le vindeau la Odesa.

Cînd Kuschnikoff este numit preşedinte al ambelor divanuri din Moldova şi Muntenia, el îşi ia ca secretar pe un boer din clasa mai de jos, Crupenski, despre care Langeron ne spune, „că era un tînăr subţire la minte, ghibaciu, desghe ţat, nemoral şi interesat, care vindea toate locurile de dregători pe bani, pe care îi împărţia cu prezidentul". Astfel fiind deci moralizatorii, ce se putea aştepta de la cei moralizaţi? „Şi aşa începură încă şi mai mult de cît mai înnainte a împinge la bani, şi a face cîte netrebnicii, toate ca să izbutiască la dregătoria vistieriei şi la toate mansupurile, care lucru văzîndu-l cei mai mici boeri şi boerinaşi şi fiindcă şi lor le trebuia chivernisială şi altfel nu puteau izbuti, ne mai căutîndu-se vrednicin şi căderea, ci de către cei mai mari li se cerea bani fiindcă şi domniile lor fură siliţie şi ei a apuca tot pe drumul acela c se învăţase de la cei mai mari ai lor. Şi apoi ce să vezi de aici înainte? Fiind treaba pe cine da mai mult, vedeai cîţi blăstămaţi toţi în trebi ce nu li se cădeau şi întindeau cu toţii ţara în toate părţile. Una se cerea şi nici cu trei nu se plătia! Jăluire nu avea loc, pentru că toţi erau căptuşiţi cu hrăpire şi mituire, dreptatea ziceau că erau vremurile turburate. Lege, suflet, D-zeu, răsplătire, ziceau că sunt toate minciuni şi basme călugăreşti. La bani se închinau numai cu un cuvînt, de la cei mai mari pînă la cei mai mici, ca să scoată cele ce da şi să le mai rămînă şi cîştig din care să întîmpene cheltuelele hainelor, a clupurilor (sic) şi altor soiuri de desfrînări (Z lot)".

A. D. Xenopol

OPINIA LA HUŞI

Corespondenţa partic. a ziarului „Opinia"

Am avut ocazia a vă scrie într'o trecută corespondenţă despre instalarea noului Episcop Nicodim Munteanu. După plecarea I. P. S. S. Conon Avramescu Donici, pe care soarta l'a ridicat la marele rang de Primat al României, lumea de la Huşi era doritoare să vază un om nou la conducerea Eparhiei Huşilor. Se svonise că noul Episcop e om cumpănit, cu autoritatea cuvenită portului şi cu dor de muncă în Eparhie. Nu e puţin lucru ca un Episcop să se deplaseze în Eparhie şi să vază cu ochii bunurile şi rălele vieţii religioase la sate. Toţi Eparhioţii Huşilor îşi amintesc cu religiositate de fostul Episcop Silvestru Bălănescu, o figură apostolică şi un mare organizator al bisericei.

Cît a fost Episcop Conon la Huşi nu s'a făcut nici o deplasare în judeţe, aşa că era o debandadă straşnică şi o scădere colosală în sentimentul religios şi în interesul ce cată să se poarte pentru biserică.

Astăzi toată lumea aşteaptă pe noul Episcop la lucru, să păşească pe urmele Episcopului Silvestru, pentru a ridica nivelul bisericei şi a stîrpi abuzurile ce se fac în biserică în lipsa de privighere a stăpînului. Nici un aşezămînt nu sufere imediat de răul clicelor, ca biserica, cînd şeful său nu se duce în mijlocul enoriaşilor săi, ci se lasă să vază lucrurile prin ochii altora.

Mai ştiu Eparhioţii noştri că noul Episcop vine ca un foarte bun Romîn, fără a face caz din sentimentul său de Romîn, cum s'a crezut la început. Faptul că a prezidat liga culturală din Iaşi ca arhiereu de scaun, nu e de cît o condescendenţă către persoanele ce diriguesc liga, fără a se înclina prin aceasta să transforme în lupte politice sentimentul naţional. Biserica prin firea sa e a tuturor Romînilor, în biserică se întîlnesc toţi bunii Romîni, şi ar fi fost desastros pentru prestigiul bisericei dacă şeful ei ar fi dat o altă semnificare înclinărilor sale naţionaliste; iar toastul protoereului Ir. Hagiu trebue interpretat nu ca o alunecare de la cele bisericeşti, ci ca o succesiune de păhar, după ce Revizorul eclesiastic închinase pentru biserică.

Noul Episcop odată instalat a ţinut să cunoască societatea aleasă Huşană şi a lăsat o foarte bună şi adîncă impresie. O nouă autoritate bisericească găseşte de la început o bună dispoziţie în societatea drept credincioşilor şi dacă calităţile dinstincte ale Episcopului vin în ajutor, i se dă toată încrederea cerută. Putem prezice că Episcopul Nicodim va călca pe urme bune, fiind că a avut norocul de a urma unei păstoriri seci a Episcopului Konon.

Episcopul n'a schimbat nimic din personalul găsit, şi lăsat de Episcopul Konon. Cu toate acestea de la sine se fac schimbări. O mare parte din personal se va duce la Bucureşti, pe lîngă Mitropolitul Konon. Se zice că Arhimandritul Saveluc se va retrage din scaunul său, şi că Arhiereul Calistrat Bărlădeanul a cerut pentru sine locul prin mijlocirea Sinodului. Ministrul de culte, d. C. C. Arion, se vede, că între multe angajamente luate la pertractarea procesului Saferim Atanasie a fost şi acea de a prevedea salariul de 300 lei pentru scaunul de vicar al Episcopatului de Huşi. Suma s'a înscris în budget şi iată deja că se va face o deplasare în personalul superior.

Lucrurile erau aranjate astfel înainte de ridicarea P. S. S. Nicodim Munteau la rangul de Episcop. O dată ajuns la Episcopat, I. P. S. S. Nicodim a introdus în biserică obiceiurile frumoase ale răposatului Mitropolit Iosif Naniescu. Sfinţia Sa ţine ca întreg personalul bisericesc să fie în jurul Episcopului la ori-ce ceremenie bisericească, căci prin aceasta adaugă la fastul rangului. Bine înţeles, că prezenla Arhiereului la Huşi e necesară; lucrul ce va fi gren de realizat, întru cît Arhiereii s'au deprins a sta în Bucuresti, unde sînt mai multe venituri ale Epitrafirului.

Dacă Episcopul ar ţinea la rangul bisericei, vom avea în curînd 2 Arhierei le Huşi, pentru a se da prilej de mai frumoase şi mai pompoase slujbe la rîle mari pe la diferite alte biserici.

Corespondent

CABINETUL DENTAR

Drilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Litere-Ştiinţe-Arte

Premii teatrale.—Excedentele însemnate ale teatrului naţional din capitală, au permis direcţiunii de a distribui şi oare cari importante premii pentru lucrări de teatru.

In această privinţă o publicaţiune bucureşteană ne aduce informaţiunea următoare:

Comisia pentru decernarea premiilor bianuale la Teatrul Naţional şi a dat raportul zilele acestea. Fericiţii premianţi sunt următorii autori dramatici.

D. I. L. Caragiale 2000 de lei pentru piesele sale.

D-nii D. Anghel şi St. O. Iosif 1500 de lei pentru „Cometa".

D-nii Emil Nicolau şi Victor Eftimiu cîte 1000 de lei pentru piesele „Fiul ei" şi „Inşirăte mărgărite".

D. Adolf de Hertz 500 de lei pentru „Biruinţa".

Teatrul iaşan a distribuit numai cîteva „defeuri".

*

Primim informaţia, că simpaticul nostru concetăţean, artistul Cuzinski se aclimatizează greu la Paris. Sufere de migrene.

Sperăm că aceasta nu-l va împiedeca să se familiarizeze cu toate manifestările de artă ale teatrelor pariziane.

*

Statistica din urmă a Ministerului Instrucţiunei publice constată că universităţile din Franţa numără 50.914 studenţi.

Din aceştia 5630 sunt străini şi 3510 femei.

Cea mai mare parte a femeilor studente—2114—sunt străine; francezele frecuentează mai mult şcolile profesionale.

*

După raportul d-rului Landouzy decanul facultăţii de medicină din Paris au urmat în anul acesta ca studenţi ai zisei facultăţi:

Studenţi turci 60, studente 4, ruşi: 223, studente ruse 317, *romîni* 46, greci 21, americani 49, din alte ţări 76 şi 4 studente.

In total 475 studenţi şi 329 studente.

*

A apărut „La Revue Roumaine" No. 5, cu data de 20 April 1912, avînd un număr bogat şi o ilustraţie-medalion a d-rei Helena Văcărescu.

*

Recordului tirajului.

A fost ţinut anul acesta de *Times* marele ziar londonez, care a apărut în numărul de Paşte în 20 milioane exemplare.

Cu acest prilej s'au făcut cîte-va socoteli, în stare să uimească pe ori-cine.

Dacă toate paginile acestui număr ar fi fost aşezate în bande, ele ar fi avut o lungime ca de la New York la Berlin, dus şi întors.

Dacă numerile ar fi fost aşezate unele peste altele, s'ar fi făcut un turn de 13 ori mai înalt de cît *Eifel*.

*

STRUNA ZILEI

ANTIGUVERNAMENTALI

Chelnerii s'au adunat la o conferinţă în Focşani.

Ştire.

Chelnerii se plîng, pe semne,
Şi sunt toţi nemulţumiţi
Că în ale lor afaceri
N'au prea fost bine... serviţi.

INFORMATII

❑ **Intreţinerea oficiilor poştale.**—D. locot.-colonel V. Verzea directorul general al poştelor, telefoanelor şi telegrafelor a adresat următoral ordin circular tuturor oficiilor din ţară.

In inspecţiunile ce am făcut oficiilor din ţară am găsit adesea localurile avînd geamurile sparte, ceea ce pe de o parte dă acelor localuri aparenţa unor imobile părăsite, iar pe de alta arată puţină grijă pe care diriginţii respectivi o au pentru buna întreţinere a imobilelor.

Aducîndu-vă la cunoştinţă cele ce preced, pun strictă îndatorire oficiilor telegrafo-poştale a nu mai tolera pe viitor o asemenea stare.

Geamurile sparte se vor înlocui imediat în contul celor cărora urmează să li se impute, iar stricăciunile ce ar proveni din cauză de forţă majoră se vor raporta imediat direcţiunei.

In general diriginţii vor căuta a pune mai mult interes pentru buna întreţinere a imobilelor, cunoscînd că în caz contrariu, pe lîngă pedepsele disciplinare ce li se vor aplica, vor fi făcuţi personal răspunzători pentru stricăciunile ce din asemenea neglijenţe se aduc imobilelor, expunînd direcţiunea la cheltueli de reparaţii.

❑ In noaptea de 16 spre 17 April a. c. a ars cu desăvîrşire casa lui Nistor Mitru de pe moşia Bădeni.

❑ *Un mare eveniment artistic la Iaşi. Faimosul* **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, şi Varşovia care face turneul la Viena, Paris, Londra şi New-York; va da, în trecerea sa prin Iaşi, trei reprezentaţii în serile de 30 Aprilie, 1 şi 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice şi genul de interpretare a dansurilor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodina, Rubinştein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo şi a.

Intre operele ce se vor da la Iaşi figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vînătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella, **Gioconda, Păpuşa,** *şi alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris şi Berlin.*

Inscrierile la librăria Iliescu (Piaţa Unirei.

Intinderea variolei ovine

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a adresat următoarea circulară către medicii veterinari din ţară:

Sosind epoca în care se fac mai multe transporturi de turme de oi, pentru păşune, cu care prilej se înlesneşte foarte mult întinderea variolei ovine, vă rugăm să cereţi tuturor autorităţilor comunale să nu eliboreze certificate, de cît din comunele în care nu există această boală şi nu e mai pentru grupurile de oi, cari au fost mai întăi bine cercetate, individual şi găsite fără nici un semn de boală.

Comunele cari eliberează asemenea certificate, vor încunoştiinţa servicilie veterinare ale circumscripţiilor din care fac parte, pentru fie-care transport în parte, arătînd în acelaşi timp şi destinaţiunea spre a se avea în vedere şi a se urmări acele transporturi şi la sosire.

De asemenea vă rugăm să cereţi autorităţilor comunale, de a pune în vedere tuturor proprietarilor de turme de oi, ca atunci cînd angajează ciobani noui este de mare folos, să ţină deosebit oile nouilor ciobani angajaţi, să le observe în de aproape, pentru ca la cel mai mic semn de boală, să se vestească serviciul veterinar al circumscripţiei, spre a se lua măsuri şi a se împiedica întinderea vărsatului.

Cu această ocazie, credem folositor, de a se atrage atenţiunea generală prin publicaţiuni cît mai întinse, că este cu desăvîrşire oprită şi pedepsită de lege vaccinaţiunea (înţepatul) ce se practică de către unii ciobani la turme întregi de oi fără de nici o trebuinţă, ajutînd cu modul acesta şi mai mult la răspîndirea bolei.

❑ **Duminică 22 April, locuitorii Gr. Tanase, Gh. Tanase şi Gr. Mazilu din satul Smeu pe cînd se întoreeau din Podul Iloaie fiind turmentaţi de băutură s'au luat la ceartă. Gr. Mazilu a aplicat trei lovituri de cuţit lui Gh. Tanasă, care a rămas mort pe loc.**

Cazul se cercetează.

❑ **In ziua de 19 a lunei, copila Zamfira Gh. Luca, în etate de 11 luni din satul Gogea, lăsată singură în casă s'a apropiat de sobă şi i s'a aprins hainele.**

Din cauză arsurilor copila a încetat din viaţă.

❑ **Contravenţiile droghiştilor.**—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a adresat următoarea circulară medicilor din ţară:

Din protocoalele dv. de inspecţiune a drogueriilor, constatîndu-se că mulţi droguişti posedă şi prepară produse galenice toxice şi ne toxice în drogueriile lor făcînd comerciu în detaliu cu dinsele, avem onoare a vă rog, domnule doctor ca pe viitor în asemenea cazuri de contravenţiune, pe lîngă consemnarea scrisă a faptului în protocoale, să confiscaţi în acelaşi timp, acele preparate medicamentoase ce veţi găsi, în vasele în care se vor afla, pe care le veţi trimite, apoi, sub sigiliu acestei direcţiuni.

❑ D-ra Maria Vasiliu a fost autorizată să predea lucrul manual la institutul Champalbert — Herovanu din Iaşi.

Ultime INFORMAȚII

❑ *M. S. Regele a invitat pe d. P. P. Carp să-l însoțească în călătoria pe Dunăre. Domnul Carp va pleca Vineri seara din Țibănești și se va prezinta Suveranului Simbătă, la București.*

După protocolul Palatului, Suveranul obișnuise pînă acum, la congediarea unui barbat politic, să-l decoreze sau să-i dee fotografia, cu un autograf regal.

Domnul Carp a avut cinstea să fie obiectul unei distincțiuni cu totul nouă, cu prilejul congediării sale, căci este sigur că Regele va declara d-lui Carp că consideră terminată misiunea guvernului conservator.

❑ *Directorii școalelor secundare din Iași s'au întrunit ieri în consfătuire, sub președinția d lui Cădere, inspector școlar.*

S'a discutat noul regulament, care ar urma să fie pus în aplicare, și s'a arătat că el este literaminte inaplicabil în ce privește forma exterioară a lucrurilor și adunarea notelor la frecventare pe bimestru.

❑ *Domnul Take Ionescu, care va sosi mîine dimineață, Joi, în Iași, va fi găzduit acasă la domnul N. Cananău.*

Domnul Cananău va oferi ceaiuri, în cele trei zile cît va sta în Iași, șeful partidului nostru—și vor fi invitați toți membrii clubului nostru local.

❑ *La Brăila a intervenit ieri o împăcare între exportatorul Brauer și creditorii sei.*

Se va cere rădicarea stării de faliment a lui Brauer.

❑ **Senatul și consiliul facultății de științe din București se vor întruni astă-zi, Mercuri, pentru a recomanda un titular la catedra de chimie minerală de la facultatea din Iași.**

Ca și la Iași va fi recomandat direct profesor, d. Costăchescu, distinsul suplinitor al catedrei.

❑ **Corespondentul nostru din București ne-a comunicat ieri, că d. P. P. Carp, s'ar afla suferind la Țibănești.**

Din fericire știrea era fantezistă, pusă în circulație de un farsor de foarte proastă calitate.

❑ **Consiliul profesoral al facultății de litere din Iași, a delegat pe domnii profesori P. Mihaileanu, Charles Drouhet, Găvănescul, I. Ursu și I. Petrovici—ca să întocmească un proect de armonizare a regulamentului acelei facultăți—potrivit cu noua lege.**

❑ **Muzeul etnografic va fi instalat în casele și în turnul Goliei, conform unei dispozițiuni a ministrului școalelor.**

Conducerea muzeului va fi încredințată unui profesor de la facultatea de litere.

❑ **Pe lîngă facultatea de litere din Iași, va funcționa, de la Octombre, un laborator de psihologie—cu conducerea căruia va fi însărcinat d. C. Fedeleș, conferențiar.**

❑ **Consiliul profesoral al facultății de medicină se va întruni astă-zi Mercuri, ora 5, spre a stabili programul facultății, chiar după cerințele noului legi.**

❑ **Studenții bursieri și cei de la Cantină, să se prezinte Vineri, 27 c, la rectorat, spre a-și primi subsidiile.**

❑ **Domnul consilier D. Porfiriu a fost tras la sorți să presideze alegerea senatorială de Vaslui, în ziua de 21 Mai c.**

Opoziția se va abține de la acea alegere.

❑ **Principele Grigore Sturza a făcut declarațiile legale la judecătoria rurală din Hangu (Neamț), pentru înfierea celor doi copii ai săi născuți chiar în Paris.**

Un al treilea copil—o fetiță a fost înfiată anul trecut.

❑ **Consfătuirea comitetului de acțiune, pentru organizarea serbărilor Cuza-Vodă, ce era să aibă loc în astă seară a fost contramandată.**

❑ **Secretarul general al ministerului general de justiție, d. Lazăr Munteanu, a plecat în streinătate în baza unui congediu de 40 zile.**

❑ **Ziaristul Iosef Schleisinger, fondatorul ziarului *Rumanischer Lloyd* din București, a murit zilele trecute la Nisa.**

❑ **Astă seară la consfătuirea medicilor practici din Iași, se va discuta despre „onorariul profesorilor și despre „practica ilegală". La ședința din urmă a medicilor a luat parte și d. profesor Demetriade. Se crede că de astă dată vor participa și alți profesori ai facultății.**

❑ **Beneficiile acordate meseriașilor în cazuri de decese prin noua lege a meseriilor, fiind foarte reduse— de la 60 la 90 lei—comitetele corporațiilor au cerut Casei Centrale să le acorde un dric propriu pentru ca să fie scutiți de taxele percepute de antrepriza dricurilor de înmormintare.**

Alt-fel meseriașii vor trebui să fie înmormintați sub regimul legei Nenițescu cu... talgerul.

Inaugurarea statuei lui Cuza Vodă

Ședința de azi.—Revenirea primului comitet.—Defectele statuei.—Programul discursurilor.—Chestia piației Unirea.—O chestie încă netranșată.

După cum am anunțat, comitetul Cuza Vodă a fost convocat, pentru orele 10 jum. în palatul Mitropolitan.

Ședința se deschide exact la ora fixată, sub președinția I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.

Asistă d-nii Gr. Ghica Deleni, A. D. Holban, N. Cananău, Dim. Greciănu, G. D. Șerban, C. Penescu, C. Climescu, dr. Bogdan preotul Savin, C. Negruțz, căp. Stroja, C. Cerchez, Al. Gheorghiu, X. Gheorghiu, I. Burada, Praja, N. V. Stefăniu.

Ca secretar figurează d. Borcea.

*

Mitropolitul Moldovei, salută prezența d-lui Ghica Deleni și a celorlalți membri din primul comitet, căruia se datorește, inițiativa și realizarea rădicărei statuei lui Vodă Cuza.

Și așa, după cum Vodă Cuza a făcut unirea ambelor țări, așa-i drept ca la serbarea de acuma, să fim cu toții uniți.

I. P. S. S. își exprimă regretul, că de la ședința de azi, lipsesc d-nii Al. A. Badareu și Gh. Lascar, dar probabil că sunt împedecați și vor veni la ședințele viitoare.

*

Se dă citire unei scrisori, prin care d. inginer Lecca, declară că nu poate accepta să facă parte din comitet, de oare ce fusese însărcinat de primar, să efectueze cheltuielele necesare pentru complectarea statuei.

Adunarea respinge demisia.

*

D. Dim. Greceanu mulțumește la rîndul d sale d-lui Ghica Deleni și celorlalți membri din primul comitet, cari au venit în mijlocul acestei adunări, pentru ca împreună să se deie serbărilor de inaugurare tot fastul ce comportă.

D sa crede că trebue mărit comitetul de acțiune.

D. Grecianu crezînd că rolul administrației comunale s'a terminat, predă Mitropolitului dosarul statuei, ce se afla pînă acuma la Primăriei.

*

D. Ghica Deleni, mulțumind tuturor pentru simpatia cu care a primit pe membrii întâiului comitet, zice că s'a supus stăruințelor I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, însă cu condițiune, ca din comitet să facă parte toți membrii primului comitet, iar la inaugurare să se dea cel dintâi cuvîntul delegatului vechiului comitet. Mitropolitul Moldovei respunde, că negreșit aceste condițiuni, se vor aduce la îndeplinire, de oare ce cu adevarat marele merit aparține acestui prim comitet.

*

Se credea chestia terminată, însă de odată discuțiunea devenise mai vie, în urma unor chestiuni pe care le rădică d. A. D. Holban.

Astfel d-sa declară în primul rînd, că nu poate face parte din comitetul de acțiune, alăturea de d. A. D. Xenopol.

În afară de aceasta, are cîte-va obiecțiuni de relevat.

In urma așezărei statuei în piața unirei, s'au făcut oare cari modificări, care deformează statuia.

Astfel nu se poate ceti inscripțiunea de pe statuie, iar Negri și celelalte personagii cari au ajutat pe Cuza Vodă în marea sa operă, se zăresc ca niște copii, așa că aproape cu drept cuvînt, neștiutorii zic că s'a rădicat o statuie lui Cuza Vodă și băeților sei.

Crede din aceste că motive nu poate face parte din comitetul de acțiune.

D. *Ghica Deleni* relevă că reu s'a pus pe statuie data de 11 Februarie, care amintește actul acelora, care au trădat pe Cuza Vodă.

D. *Brandia* e de părere că aceasta s'ar putea schimba.

D. *Holban* crede că s'ar putea lasa această însemnare, căci și Cuza a murit ca și Hristos, pe cruce. In afară de aceasta, însemnarea va fi o bună lecție pentru viitor.

D. *Brandia* cere cu insistență modificarea de oare ce această dată amintește actul urît al tradărei — pe care îl regretă și cei ce l'au făcut — căci nu vor găsi în istorie un domn care să fie comparat cu Vodă Cuza.

*

Această chestie rămîne să fie tranșată de comitetul de acțiune.

D. *Ghica Deleni* pune întrebarea dacă nu s'ar putea amîna ziua desvelirei statuei, pentru ca să nu fie continuare a centenarului răpirei Basarabiei, zi de doliu pentru toți romînii.

D. *Holban*, amintește de răpirea Basarabiei și zice că este o impertinență din partea Rusiei de a serba acest centenar. D-sa recomandă tuturor să citească volumul *Pribegi*, datorit d-lui D. Moruzi.

După explicațiile ce le dă d. Grecianu comitetul consimte din nou ca serbările, să aibă loc în zilele de 20 și 21 Mai.

*

D. *A. D. Holban*, luînd din nou cuvîntul, motivează din nou părerea d-sale că primul comitet nu poate face parte din comitetul de acțiune.

Unul din aceste motive ar fi faptul că s'au găsit unii cari să considere ca o victorie a lor că statuia s'a așezat în piața Unirei. Aceștia s'au fotografiat și probabil că la inaugurare se vor folosi pentru a se da de învingători. In acest caz, eu am să le răspund.

Mitropolitul Moldovei, crede că nu poate fi vorba de învinși și de învingători, și nici nu va trebui să se facă polemică.

De s'gur că nu va fi o cenzură, dar socot că nimeni nu va ridica o asemenea chestiune.

D. *Penescu* crede că tot comitetul ar ar putea proceda acum unit la această mare operă.

D-sa e de părere că data de 11 Februarie se poate menținea pe inscripțiunea statuiei.

Părintele *Savin*, face și d-sa apel la conlucrarea vechiului comitet din care și Sf. Sa a făcut parte.

Neconlucrarea l'ar pune și pe d-sa într'o situație delicată.

Membrii vechiului comitet aprobă ca preotul Savin să facă parte din comitetul de acțiune.

D. Dr. *Bogdan*, spune că față cu cele arătate de d. Holban, socotește că răspunderea comitetului de acțiune e prea mare, și își dă demisiunea din acest comitet.

Mitropolitul, precum și d-nii Negruți și Cerchez, cred că se pot lua măsuri, pentru ca să se evite ori ce incident neplăcut.

*

D. *Dăscălescu*, președintele centrului studențesc, luînd cuvîntul, zice că studenții consideră ca o victorie faptul că statuia e așezată în piața Unirei. Și dacă studenții ieșeni vor ști să nu facă greutăți, nu poate însă garanta că studenții din țările subjugate să nu releveze această chestie, care e cunoscută peste hotare.

D. *Climescu.—Acești tineri pot chiar să fie puși la cale în acest scop.*

D. *Cananău*, spune că d-sa a fost pentru așezarea statuei în piața Unirei. Astăzi însă chestia e terminată și nu poate fi vorba de învinși și de învingători.

D. *Holban* crede că organizatorii sunt stăpîni și nu pot permite ori-cărui tînăr, să vorbească ce-i va plăcea. — De altfel unirea s'a serbat la palatul domnesc și nici de cum în piața Unirei, care nu exista.

D. *Brandia* susține că unirea s'a consacrat în fața otelului Petrea Bacalu.

D scuția continuă pe această temă, fără a se lua o hotărîre decisivă.

D. dr. *Bogdan* continuă a spune că își menține demisia, dacă din comitetul de acțiune nu vor face parte și cîți va membri din primul comitet.

Membrii acestui comitet refuză.

Consfătuirea se sfîrșește, la oarele 12 jum. remiind ca chestia să fie tranșată într'o viitoare consfătuire.

D. Ath. Gheorghiu e ales membru în comitetul de acțiune, în locul d-lui Climescu, care s'a scuzat.

❑ In urma concesiunii făcută de farmaciștii din localitate de a reduce cu 25 la sută costul medicamentelor pentru corporațiunile meseriașilor, s'a renunțat la dispensarul proiectat pe lîngă zisele corporațiuni.

❑ In beneficiul școalei filantropice „Steaua" care întreține un curs primar și profesional, va avea loc în seara de 27 Aprilie o reprezentație cinematografică în sala Sidoli și o producțiune teatrală dată de elevele acelei școli. Programul e foarte bogat și variat.

❑ D. prof. Ovid Densușeanu va sosi în Iași în ziua de 29 Aprilie, în vederea conferinței pe care o va ținea la „Turn-Verein" în seara acelei zile. D-sa va vorbi despre „Glasul Vremei".

Asistența aleasă și numeroasă e asigurată acestei conferințe. Va avea loc și o serată literară, cu cetiri de producțiuni originale.

❑ Fostul nostru confrate Alexandru Gheorghiu—Doinaru, se va căsători Duminică, 29 c. la Moinești, cu d ra Maria C. Chisacof.

Facem urări de fericire viitoarei perechi.

❑ Persoanele care doresc să se stabilească la monastirele din Moldova, pe timpul verei, vor trebui să adreseze cererile lor cancelariei Metropolitane din Iași.

❑ **Școlare.**—S'a aprobat concediu până la finitul anului școlar, învățătorului N. Rădeanu de la Corni (Botoșani), suplinit de d-ra I. Niculescu.

— Invățătorul Gh. Cogălniceanu, a fost transferat pe 1 Septembre 1912, de la școala Deleni, la școala Băltenii din Deal, ambele în jud. Vaslui.

— D-ra Elisa Danfi, conducătoarea grădinei de copii Gherăești-Roman, a obținut concediu pe timpul de la 1 April—1 Mai.

❑ **Judiciare.** — Tribunalul s. II a confirmat astăzi mandatul de arestare al șoferului Teodorescu, al patrulea coautor al furtului automobilului din garajul Leonida.

— Judecătorul de instrucție al trib. Neamț, refuzînd să elibereze pe cauție pe: preutul I. Corijescu, perceptarul G. Popovici și pe țăranii Iosupescu și Morariu, autorii rebeliunei de la Bicaz, toți au declarat telegrafic apel la Camera de punere sub acuzare, care se va pronunța mîine.

— D-na Elena Alevra obținuse de la tribunalul Bacău separația de patrimoniu de soțul ei, maiorul N. Alevra.

Sentința a fost apelată de soț și de Iosef Weinrauch, ca intervenient. Curtea s. II s'a pronunțat admițînd apelurile.

❑ D. dr. Mezincescu, profesor la Facultatea de medicină, și-a mutat domiciliul în strada Sf. Sava No. 16 și-a pus cabinetul său medical în măsură de a reprezenta ultimul cuvînt în tratamentul Sifilisului: examenul sîngelui (Wasserman), 606 etc.

❑ Consistoriul superior bisericesc care se va întruni în ziua de 1 Mai, în sesiune de primavară, va avea să discute, în primul rînd, asupra despăgubirilor ce vor trebui acordate pentru pămînturile bisericești care intru în categoria bunurilor de mînă moartă.

Se va discuta apoi asupra îmbunătățirii stării cîntăreților bisericești și privitor la organizarea monăstirelor.

❑ Doamna L. Rechenberg, apreciată ca maestră în pictură, a expus, în magazinul Hirsch, strada Lăpușneanu, o sumă de tablouri, care invederează talentul real al expozantei.

Expoziția rămîne deschisă pînă la 1 Mai.

❑ Ansamblul Davila dă mîine ultimul spectacol cu *Scandalul* în loc de Fru-Fru, după cererea generală.

❑ Uriașul bloc de ghiață (iceberg), care a săpat mormîntul Titanicului, somptuosul palat plutitor, a fost cinematografic înregistrat imediat după îngrozitoarea catastrofă și ziarul însuflețit „Pathé Journal" din noul program al cinematografului din sala Sidoli, ni-l redă astă seară absolut exact după natură. Asemenea ne reproduce exact și tot cinematografic plecarea „Titanicului" de la Southampton spre New-York.

Noul program de astă seară Mercuri cuprinde apoi: „Cărbunarii", celebra bandă teroristă italiană, reconstituiri de fapte și episode, cari au sguduit întreaga Italie. (2 părți).

Alergări de luntre-automobile (canot-automobile) la Monaco, cari au avut loc la începutul acestei luni.

Misterul subteranei o pagină din viața regelui Franței Francisc II (1560).

Ghinion, comedie.

Celebrarea mărei, rugăciune la arabii din Algeria.

Prince hoț de hoteluri, comedie cu simpaticul artist.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

ULTIMA ORA

București 25 Aprilie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a aloteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

25,000 lei, No. 30563.
3000 lei, 24757, 3041, 6372,
2000 lei, No.48825, 38220, 36054.
1000 lei, No. 23930, 41282, 10472, 14943, 53371, 15701, 25186, 32803, 6335 11807, 9200, 42252, 52077.
500 lei, No. 710, 24564, 29, 708, 35544, 40352, 42229, 18503, 46068, 43620 59930, 47925, 9134 48432, 40621. 46696 57338, 10823, 22631, 32109, 36244, 78 5195.

Accident de automobil

București.—In strada Golescu, automobilul ministerului de interne, a călcat o femee omorînd-o pe loc.

Grevele din Anglia

Manchester.—Camera de punere sub acuzare a decis să desch dă acțiune principală contra d-lui Tomman șeful uvrierilor din cauza de aițiare a trupelor la revoltă. In discursul grevei Tomman, invitase pe soldați, ca în caz de dezordine să nu se supue la comanda de tragere.

Manifestația chiriașilor

București.—Un număr de chiriași, a făcut azi o manifestație ostilă la diferiți proprietari.

† I. ALEXANDRESCU

R. Sarat—Din Milano vine vestea tristă, despre încetarea din viață a d lui Iancu Alexandrescu, șeful partidului conservator-democrat din R. Sarat.

Iancu Alexandrescu, care suferea de inimă, plecase și acum în străinătate, ca în toți anii, pentru căutarea sănătății sale.

Voia să se întoarcă acum în țară, cînd moartea l'a surprins la Milano.

Știrea a produs la R. Sarat o adîncă părere de rău, căci regretatul era foarte iubit.

D. Marghiloman și concentrarea

— Intrunirea din Craiova —

Craiova. — Se știe că eri d. Al. Marghiloman a fost la Craiova.

D sa a rostit un discurs la clubul conservator, în care a atins diferitele chestiuni de actualitate

*

D. Marghiloman a început prin a spune, că guvernul conservator se bucură de încrederea și simpatia tuturor straturilor sociale și ar fi o erezie, să se creadă, că partidul conservator ar putea fi silit să întrerupă opera sa. Partidul conservator revendică azi, de a guverna tot atîta, cît și partidul liberal. Bine înțeles, aceasta nu convine partidului liberal, care consideră politica partidului conservator, ca o politică de diletanți.

*

In ceia ce privește schimbarea din guvern, d. Marghiloman a zis, că s'a susținut că există o descordare de la partid la partid și ne-am supus pentru o prefacere în guvern.

Dar la noi persoanele se pot schimba însă ideile rămîn aceleași. Avem azi în fruntea guvernului oamenii cei mai blînzi, cu toate aceste opoziția nu și-a schimbat felul de a vorbi.

Noi vom continua opera noastră. Iar pe viitor fiți siguri, liberalii se vor teri de a închega afaceri, ca acea a Tramvaiului.

*

Venind la chestia concentrărei, d. Marghiloman zise:

— Am curajul să abordez chestia concentrărei, care se agită, însă nu de noi, să se știe aceasta.

Este oare nevoe să se facă concentrarea?

Eu care n'am văzut de cît sporirea puterei conservatoare, sunt partizan al concentrărei și acum cînd nu sunt în guvern, ca și atunci cînd eram membru al guvernului.

Dar dacă prin concentrare, în loc să se sporească puterea conservatoare, se cere ca ea să fie plătită prin fermenți și desbinări, mă declar în contra.

Mai bine remînem cum suntem, căci suntem destul de puternici, prin concentrare nu trebue să se înțeleagă ce e democrat, takist ori junimist, ci fii a-i aceluiași partid, fuzionați într'un singur mănunchiu.

Cereri cu chezășii de rezervă ?—nu! Convențiuni cu explusiuni,—nu! Aceasta se numește coaliție și coaliție nu ne trebue.

Dacă înlături aceste, prima condiție este că prima concentrare, să nu se aducă nici o schimbare în direcția partidului.

Din mintea de apoi, cea mai bună, spune omul că numai așa se pot aduna într'un mănunchiu.

Toate forțele conservatoare, se pot face opera bună.

Alt-fel ori-ce lucrare ar fi sterilă.

Sunt doritor să văd forțele conservatoare adunate la un loc, însă cu condiția, ca să nu fie nici o rezervă în condițiuni, căci dacă și o conlucrare este bună, ea nu este indispensabilă.

*

D. Marghiloman, termină zicînd că partidul conservator își va continua opera sa.

— „Avem—zise d-sa—un guvern stimat în afară, și avînd încrederea țărei—să se așeze bine, — ce va fi vom vedea.

Tot catastrofa Titanicului

Halifax. — Medicul vaporului de cabluri Mina, a declarat că din 17 călători de pe Titanic, ale căror cadavre au fost aduse pe bordul vasului Mina, numai unul era înecat celilalți muriseră de frig.

Scandalul din Camera Ungară

Viena. — Camera deputaților discută verificarea titlurilor celor-va deputați. Socialistul Seitz atacă cu violență partidele germane pentru ca aceste ar tolera abuzuri criminale ce s'ar fi săvîrșit în alegeri.

Insultă pe ministrul de justiție, ceea ce a dat prilej frenetice manifestații din partea germanilor în favoarea ministrului Hochenburger.

Discursul d-lui Seitz, a provocat discuții mari și sgomotoase între germani și socialiști, care și au schimbat grosolane injurii.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti — Il. Şoseaua Vitan II — Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!
se obține prin întrebuințarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smirdan 24

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —
Aduce la cunoştința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea
Se frizează cu ondulațiuni Marcel
Se primesc şi comenzi în provincie

Magazinul Comerțului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

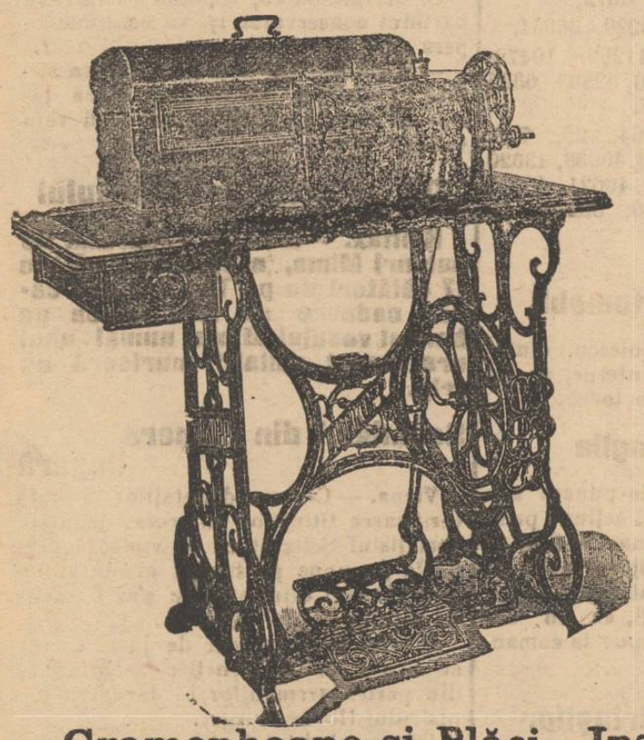

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele
Norwich, Watch & Co.
Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețueşte la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5870.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Prețuri ieftene

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tamaoni, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale* acute şi cronice ale rinichilor, boalele femeilor.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antîiu se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiştii şi Farmaciştii.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1577—Vineri 27 Aprilie 1912

...In sfîrșit

In sfîrșit soluția crizei din guvern se apropie de termenul ei fatal. Dl. Maiorescu primind însărcinarea de a aduce pace în cer și pe pămînt, n'a putut realiza nici una, căci nu prezența persoanei sale în capul guvernului era necesară, ci schimbarea tacticei guvernului Carp.

Guvernul Maiorescu a înțeles chemarea sa deandoasele. A fost silit să declare că d sa va urma aceiași dărjie față de liberali ca și d. Carp, respingind cererile opoziției: abrogarea legei Marghiloman și arbitrajul asupra chestiilor în litigiu.

Dacă agitarea politică a contenit pe această chestie nu e că s'a ajuns la o înțelegere cît de cît, ci că se așteaptă verdictul justiției, care se poate socoti de pe acum în ce fel va fi dat, întru cît Tribunalul scoțind pe Primărie ca partașă din procesul ministerului de interne, n'a fost scoasă și ca parte solidară la daune, pe care avocații societății le-au precizat la *un milion lei* afară de alte cheltueli cominatorii.

Cum justiția trebue lasată liberă în împărțirea dreptății, vom vedea în curînd spectacolul, un guvern întreg condemnat de judecători tocmai în exercițiul actelor sale de guvernămînt, pentru a se prileji cu aceasta că și actul de guvernămînt are o limită în săvîrșirea lui, dacă nu lezează raporturile contractuale între părți.

Deci din acest punct de vedere acțiunea politică a guvernului Maiorescu se va înfunda cît de curînd, pentru a se prăbuși în mod definitiv.

A doua însărcinare dată de Rege guvernului Maiorescu a fost aceea de a da Coroanei un guvern tare, unit, reprezentînd toate elementele conservatoare.

Despre această a doua însărcinare nimeni azi nu mai tăgăduește faptul. Ce a făcut însă d. Maiorescu în aceasta? Întâiu el n'are mînă liberă în a înlesni concentrarea, căci îi stă în cap șeful partidului și cei 2 miniștri eșiți din guvern. Eri d. Marghiloman a îndrăznit să spună la Craiova că nici nu e necesară concentrarea, căci și așa sînt destui de tari. Și unde a îndrăznit să spună acest lucru? La Craiova, unde guvernului îi clănțăe măselele, și unde are cea mai slabă organizare, de și i s'a dat în guvern pe d. general Argetoianu, președintele clubului din Dolj.

De sigur că d. Marghiloman s'a pripit în această declarație plină de fanfaronadă ciocoiască; o specialitate a d-sale de a ghici rostul zilei de mîne.

Pentru d. Marghiloman concentrarea ar fi o revenire fără condiții a întregului partid conservator democrat la direcția bolnavă a d-lui Carp, direcție care i-a adus faptele la această.

Desigur că declarațiile d-lui Marghiloman vor stărni o mare uimire în rîndurile guvernanților, întru cît una cer cadrele și alta foarfecă conducătorii.

Dar declarațiile d-lui Marghiloman se deosebesc de a totului toi, de atitudinea ce a luat'o presa conservatoare, dîndu-și fiecare părerea potrivit cercului ce-l reprezintă.

Vra să zică, cînd Regele spune ritos: *doresc concentrarea*, d. Marghiloman răspunde iarăși *ritos*: concentrarea nu e necesară, căci și fără ea suntem tari.

Cine are dreptate?

Se poate dar crede că misiunea guvernului Maiorescu e ca și încheiată; căci chiar dacă ar vrea să aducă la îndeplinire cele 2 desiderate Regale, încă n'ar avea îngăduința dela mai marii săi.

In ce stă tăria guvernului conservator, de o declară așa de sus d. Marghiloman? Dacă e tare, de ce d-lor s'au retras? Să fie numai formula că *anumite* persoane prin motive intime stricase echilibrul dintre partide și că deci lipsind ele, totul va deveni normal? Nu; guvernul conservator nici al d-lui Carp, nici al d-lui Maiorescu, nu au fost și nu sunt tari, pentru că tăria lor le-a fost factice.

Emanîndu-le tăria de la Rege, ei au întinat'o siluind voința țării. Ei nu se pot lăuda la infinit cu clemența Regală. Și Coroana e silită să țină samă de mersul înainte al societății și de aspirațiunile sale. Nici d. Carp nici d. Maiorescu nu pot satisface aceste dorinți.

Țara nu i-a cunoscut și nu le-a dat încrederea; țara s'a văzut de o dată întrată la stăpîn nou, așa dată pe de geaba; și de 18 luni de zile, țara se frămîntă pe chestiuni cari nu ne fac cinste.

Astfel fiind lucrurile și ne mai fiind alt chip de scăpare, nu rămîne Coroanei de cît să încredințeze puterea șefului democrației, pentru a vedea că rezervele forței conservatoare sînt așa de mari, că și Coroana va avea un guvern tare și țara un guvern după aspirațiunile sale.

Toată țara așteaptă cu enervare rezolvarea crizei în senzul deplinei izbînzi a democrației; și ocolul făcut cu boerii de rasă a fost pentru Coronă o tactică de a-i uza și descoperi ca tembeli și personali în toată politica ce o duc.

In sfîrșit va avea și țara guvernul pe care l'a dorit de atîta vreme, pentru a fi în deplin unison și Coroana și țara.

* * *

Termenul fatal

Epoca *își bate joc și arată în acelaș timp că presupusa intenție pe care presa guvernamentală o atribue „Acțiunei patriotice“ de a tulbura serbările de la 10 Mai constitue un precedent periculos, pe care actualii guvernanți vor ști s'o reprime cu ultima energie, iar dacă vor cădea în opoziție, o vor imita, o vor înscrie în programul lor de luptă, în celebrul program de luptă al d-lui N. Filipescu.*

Nu știm ce intenționează „Acțiunea patriotică“ știm însă, că cel din urmă ziar care are dreptul să se supere de asemenea perspectivă e tocmai Epoca. *La 1906, junimiștii fiind în opoziție, anunțau cu tulburarea serbărilor jubiliare de la 10 Mai. Au hotărît chiar—hotărîre adusă la îndeplinire—de a se abține de la serbările din acel an, de a nu visita Expoziția și de a demonstra astfel împotriva Coroanei, care n'a chemat la putere pe d. P. P. Carp și a preferat pe d. Gh Gr. Cantacuzino.*

Cînd dar, așa stau lucrurile, Epoca *e în ori ce caz imprudentă să vorbească azi de tulburarea serbărilor de 10 Mai și să atribue altora, niște intenții cari aparțin patronilor ei.*

D. N. Filipescu și ceilalți amici ai d-lui Carp, au mers pînă acolo, în cît în toiul serbărilor jubiliare au făcut să apară pamfletul antidinastic Protestarea, *în care bătrînul nostru Suveran era batjocorit și insultat de însuși cumnatul d-lui P. P. Carp.*

Cu asemenea trecut recent, s'ar cuveni mai multă decență din partea ziarului guvernamental.

Declarațiile d-lui Marghiloman

Din ziua în care a părăsit puterea și pînă alaltăeri, d. Marghiloman a stat exilat la Albatros — cum se retrage omul supărat. Alaltăeri, însă, a eșit la suprafață și sub pretextul că este președinte de onoare al clubului carpist din Craiova, fostul ministru de interne a mers acolo și a ținut un discurs politic și un tuast—la banchet.

Domnul Marghiloman, după a proape o lună de la retragerea sa, a ținut, în primul rînd, să desmintă ceea ce a susținut d. Maiorescu și toate ziarele carpiste, că fostul guvern ar fi dat luptă de persoane. A zis, că ceea ce a făcut el însuși și d. Filipescu — au fost lupte de idei!

Atunci de ce a fost schimbare de guvern? S'a schimbat guvernul, a declarat d. Marghiloman, ca să se dovedească, că partidul conservator poate da și un al doilea minister, fiind-că dispune de un stat major numeros.

Domnul Marghiloman a vorbit la urmă despre concentrare și s'a exprimat așa fel, că se poate spune că d-sa este partizanul concentrării, cu o singură condiție: ca ea să nu se facă.

In privința concentrării d. Marghiloman a spus un singur lucru de seamă pentru situație: „se agită concentrarea, nu de noi însă —asta să se știe“.

Bine înțeles că nici de partidul nostru—căci altfel d Marghiloman n'ar fi neglijat s'o spună.

Intreg discursul d-lui Marghiloman a fost la adresa Coroanei. Coroana este „agitatoarea“ concentrării—pe care d. Marghiloman n'o vrolește; Coroana a admis un guvern Maiorescu, cu condiția expresă ca ea să încerce o concentrare, să restabilească raporturi normale între partide, raporturi sfărîmate prin „idelle“ fostului guvern.

Domnul Marghiloman a arătat, însă, că guvernul Maiorescu nu face de cît să continue „opera“ guvernului trecut; a arătat că a vorbi de Banca Națională în chipul d-lui Filipescu, de fierul roșu și a inscena chestia tramvaiului—toate sunt idei.

Domnul Marghiloman a deschis luptă Coroanei—pe cînd șeful d-lui Marghiloman a fost poftit — ca mîngîiere — să facă pe Bedeckerul Regelui pe Dunărea albastră.

Informațiile noastre, că suntem în ajunul unei schimbări de guvern, se dovedesc, deci, a fi perfect exacte.

SLĂNICUL TRIPOU?

Anunță Evenimentul *cu osebită satisfacție, că o „societate“ din Mentone, prin doi „delegați“, a făcut propunere sf. Spiridon să-i cedeze jocul de căișori și de cărți de la băile Slănic—în schimbul unei chirii de 25,000 lei pe seson.*

După entuziasmul cu care este redactată știrea, se pare că strălucita afacere cu „Societatea“ din Mentone, a și fost terminată și așteaptă numai aprobarea ministerială.

Dacă epitropii nu-și dau seamă de ce au făcut, ținem noi să i chemăm la realitate și să le arătăm că fapta lor este absolut nesocotită. Ca o „societate“ să vie să și încerce norocul, de la Mentone la Slănicul din Moldova, și să plătească 25,000 lei pentru două luni de sezon, evident că gînduri bune n'are acea „societate“.

Dar lăsînd la o parte planurile societății, nu putem admite ca singura stațiune balneară de seamă ce-o are Moldova să fie prefăcută în spelunca de joc.

Slănicul cu apele sale dovedite excelente, cu instalațiile de hidroterapie și de aer comprimat și grație climei, este o stațiune balneară serioasă, un refugiu vara pentru oameni suferinzi.

Am dori să știm dacă epitropul dr. Riegler, care este, fără greș, unul din cei mai distinși medici practiciani ai țării, ar da sfat unui client al seu, care ar merge la Slănic, să fie și clientul speluncei „Societății“ din Mentone—sau dacă cu tot dinadinsul, n'ar recomanda clienților să se păzească de asemenea primejdioase excitante.

Admitem că Slănicul are nevoe de noui venituri, mai ales că guvernul i-a tăiat subvenția de 80,000 lei. Dar ori cît de mari ar fi asemenea sume și ori cît de urgente de găsit resurse noui—tripou să nu devie Slănicul.

Tripoul este o desbrăcătorie, iar jocurile de hazard nu sunt făcute pentru oameni, cari aleargă să găsească puteri noui în stațiuni climaterice.

Este neîndoelnic că prea onorabila „societate“ de la Mentone, se va preocupa prea puțin de bolnavi și va purta foarte puțin interes operei de caritate a lui Racoviță Voevod.

Dar ceea ce nu preocupă „societatea“, trebue să preocupe pe epitropi și dacă ei s'au lasat tentați de un venit nou pentru Slănic, să vadă mai bine ce au făcut să-și potolească entusiasmul și să nu lase ca Slănicul să devie loc de tripou și de îmbogățire pentru cine știe ce oameni cum se cade, de la Mentone.

Avem destule tripouri în orașe, ca să nu mai instalăm altele și acolo unde aleargă bolnavii să și caute de sănătate.

Mișcarea chiriașilor

Epoca a înregistrat noua întrunire a chiriașilor, ținută în Capitală, în ziua de Sf. Gheorghe — ziua, de altfel, cea mai indicată—și-și dă cu părerea că se face o speculă neomenoasă cu chiriile.

Aceasta e și părerea noastră, a fost și părerea d-lui C. Bacalbașa, și a altor cîtorva deputați din Camera actuală. D. Carp însă a fost de altă părere și s'a opus din răsputeri ca să legifereze împotriva speculanților de case, deși d-sa a promis țării ieftenirea traiului.

Ingăduința aceasta a d-lui Carp, a dat curaj speculanților de mobile, și azi întreaga Capitală, e pe mîna cîtorva indivizi organizați în trust, cari au acaparat nu numai prăvăliile și casele de locuit, dar și teatrele și locurile de petrecere.

Capitala e bântuită de această molimă, și s'a ajuns pînă acolo în cît casele în construcție încă ne ridicate, sunt închiriate pentru zeci de ani și speculate în chip nerușinat. Sunt *viitoare* prăvălii pe Calea Victoriei, care încă în stare de proect, au fost închiriate și cesionate de cîte trei și patru ani, iar speculanții aceștia au încasat pe această cale sume enorme, scumpind în chip haotic chiriile.

Aceasta e răul în toată goliciunea lui, d. Carp îl cunoaștea tot atît de bine ca noi, și totuși d-sa a refuzat să pună capăt unei atît de periculoase stări de lucruri.

Azi *Epoca* revine asupra părerei șefului ei și confirmă în totul ceiace am susținut noi de atîta timp și ceiace s'a susținut și în Cameră.

Domnul P. Carp, în lunga sa carieră politică, n'a îndrăznit să atace nici o chestie, singura problemă pe care a încercat s'o rezolve a fost chestia scumpirei traiului—și nici aici n'a mai izbutit.

Domnul Carp și a încheiat frumos cariera politică.

Pronunciamento

Ziarul *Viitorul* a destăinuit fapte grave cu privire la rostul d-lui N. Filipescu în fruntea ministerului de război.

Fostul titular a acestui departament, atît înainte de a ajunge ministru, ca și în timpul cît d-sa a fost și titularul apărărei menționate, cultiva prietenia ofițerilordin care își făcuse o camarilă, menită să-i ajute scopurile politice, și în primul loo pe acela de a deveni șef al partidului conservator.

Suveranul ar fi fost pus în cunoștință cu cele ce prepară d. N. Filipescu în corpul ofițeresc și M. S. Regele nu s'a putut abține de a blama această conduită a fostului său sfetnic.

Faptele acestea au fost afirmate de un organ autorizat al partidului liberal, de *Viitorul* și cu toate acestea ele încă n'au fost desmințite de presa guvernamentală.

Că d. Filipescu opera cu ofițerii transpirase de multă vreme, dar că d-sa pregătea un adevărat *pronunciamento*, asta o aflăm abia acum.

Tăcerea fostului ministru de război e bănuitoare.

Am dori o desmințire pe care am înregistra-o cu plăcere.

OAMENI ȘI LUCRURI

Afaceri de plagiat

Confratele „Ordinea“ comenta eri un articol al oficiosului iașan și sublinia cu mult humor reflecția cu privire la un... original plagiat. E vorba de d. chimist Șumuleanu, care ar fi cerut Academiei — biata Academie! — să-i premieze o lucrare care, de fapt, se datorește unor asistenți din laboratoriu „adevărați romîni și de pe tată și de pe mamă“.

Incercarea chimistului, oficiosul iașan o numea „o adevărată înșelăciune națională“ și o „plagiatură“. Suntem în fața unei noi clasificări a plagiatelor, — categoria plagierii „naționale“, susceptibilă de pedepse mult mai aspre de cît plagiatul sistem cuzist, adică după autori străini.

E bine, credem, să arătăm că lumea de aiurea e mai severă și mai expeditivă în judecarea plagiatetor de ori-ce natură. Iată două cazuri întîmplate zilele acestea. Unul a făcut mult sgomot în Lipsca.

Arhitecții Oskar Langer din Berlin și Löcher din Stuttgard au obținut din partea municipalității din Lipsca premiul întâi cu planul unei decorațiuni monumentale.

Iată însă că se dovedește o asemănare extraordinară a operei premiate cu o schiță făcută pentru o lucrare identică de catre arhitectul Tscharman din Dresda. Acesta din urmă a depus un protest și numai de cît s'a instituit un juriu, care a declarat că dintre cei doi premiați, arhitectul Lörcher este adevăratul plagiator. Vinovatul a fost silit nu numai să recunească, dar și să renunțe la premiul ușor cîștigat după sistemul Cuza.

La Viena societatea dermatologică a avut să se ocupe, tot în cursul săptămînii trecute, de o învinuire de plagiat adusă unui doctor din Alsergrund. O lucrare, a lui „Vademecum dermatologic“ s'a dovedit că conține numerosse pagini luate de a dreptul din lucrarea unui distins specialist, fără a fi măcar prelucrate.

Societatea sus pomenită, sesizată de învinuirea adusă doctorului cu pricina, a delegat din sinul ei o comisiune ca să studieze afacerea și după sentință defavorabilă a provocat pe membrul ei —căci doctorul era membru al societății dermatologice—să tragă consecințele, adecă să se retragă. Autorul lucrării încriminate e autor încă al cîtorva publicațiuni și era pe punctul de a obținea docența la universitate. Firește că în urma întîmplării relatate și-a luat rămas bun de la această favoare. Mai important de subliniat e că editorul plagiatului, aflînd de rezultatul cercetării comisiunii dermatologice, a scos lucrarea din comerț, distrugînd exemplarele nevîndute. Autorul berlinez care a fost plagiat va primi o însămnată despăgubire bănească.

Procedeuri de natura celor arătate mai sus sunt menite să stîrpească, în țări culturale, abuzul și... avantagiile plagiatelor îndrăznețe.

E bine să se cunoasoă atari întîmplări. Nu in zadar colegul nostru Socor s'a dus în țara nemțească, — adecă în țara unde, cu mult înaintea lui, a se dusese un celebru economist iașan să-și asigure premii academice și titluri universitare, aci în țeară...

Rodion

O excursie în Bucovina

V

SUCEAVA.

Dacă D-zeu a fost neîndurător cu soarta Sucevei, apoi și oamenii s'au silit să blesteme acest cuib de viață veche romînească.

Calea ferată Cernăuți-Ițkani anume a fost pusă să treacă pe malul stîng al apei Sucevei, nu spre a evita furia valurilor năprasnice de primăvară și toamnă—omul poate pune zăgaz ori carei ape, necum apei Sucevei—ci spre a lăsa de o parte din drum acest frumos ungher de viață, ca așa trecînd cu trenul prin vale de-a lungul orașului să-ți lese și mai adîncă durere în suflet de tulburarea ce s'a făcut în 1775 de pururi interesată Austria și de iscusitul Kaunitz al Mariei Tereza în hrăpirea acestui frumos ținut al Sucevei și cu al Cernăuțului.

Toate apele ce merg în susul Moldovei își au obîrșia lor din munții Silhui ai Bucovinei, Marmației și ai Transilvaniei. De acolo ni iese Bistrița, din pîntecele înaltului munte Ineului, de acolo ne iese Moldova pe frumoasa vale a Cîmpu Lungului Moldovenesc, sleah de înaintare a Romînilor din Maramureșul lui Dragoș spre Moldova-Siretul. Prutul și Nistrul lui Bogdan, premergători avîndu-și pe Bolohoveni.

Din prăbușirea acestor rîuri spre josul Moldovei, cetatea Sucevei era ca o stavilă a puhoiului năvălitor de la răsărit la apus și de la mează zi la mează noapte. Contra Ungurului folos, contra Leahului viclean, contra Tatarului năbădăios, contra Turcului cotropitor zidurile Sucevei au fost pururi limanul de scăpare a vieței Moldovenești, avîndu-și ca epocă culminantă de înflorire tocmai domnia lui Ștefan Vodă, cum zice și cîntecul:

Din Suceava cînd el sare
Pune pieptul la hotare
Ca un zid de apărare.

Dacă în veacul al XIV-a Voevozii Moldovei au perindat cu capitala lor cînd Baia, cînd Rădăuții, cînd Siretele în secl. al XV-a și mai ales de la Roman Vodă, capitala a fost definitiv fixată la Suceava. O sută de ani s'au luptat ei să învingă pentru a rămînea capitală, pînă ce Alexandru cel Bun a fixat-o definitiv cu aducerele moaștelor Sf. Ion cel Nou de la Trebizonta și cu așezarea acolo a înaltelor instituții de cultură; cari au făcut din Suceava un centru de radiare peste toată țara.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucaresti.

In lungul răstimp de un veac, Moldova a avut parte de doi voevozi, cari au domnit la un loc 80 de ani, Alexandru cel Bun (1400—1433), şi Ştefan cel Mare (1457—1504). Tulburările aduse cu succesiunea la domnie a fiilor lui Alexandru cel Bun, n'au putut căşuna atita rău capitalei de şi uciderile, orbirile şi crimele de palat, au fost aşa de dese între fraţi, veri, moşi şi nepoţi. Firea volitivă a marelui Ştefan a făcut să amuţească toate intrigile competitorilor la domnie după ce a făcut să sboare de pe umerii lor 7—zi şepte—capete de prinţişori şi domnişori aprigi pentru domnie.

Suceava dar e pentru noi simbolul închegărei politice definitive a neamului Moldovenesc în părţile ce D-zeu a sorocit să le ocupe puţin în mod liniştit şi paşnic marii proprietari şi descălicători de ocini, pentru ca apoi să vină cu vîrtej şi descălicătorii de ţări.

Suceava dar reprezintă prima treaptă în creşterea puterei Romîneşti de la munţii (Zaplanini) pînă la marea cea mare (1392), şi ca chezăşie a acestei ocupări mai mult de cît extensiuni şi a ţării de jos s'a ridicat de Roman Vodă, descălecătorul şi întemeietorul definitiv de ţară, cetatea Novogradului la vărsătura Moldovei în Siret, ca de acolo să se stăpînească tot întinsul Siretului şi spre răsărit ocinile şi ţara pînă la Cetatea Albă (Belgradul Moldovenesc).

Cînd stai şi citeşti lespezile cu slove mari şi flori frumoase săpate de meşterul Iani la cele 8 pietre, monumente ale voevozilor anteriori lui Alexandru cel Bun, toate rădicate prin cucernicia lui Ştefan cel Mare în 1480 la Rădăuţi pare că cetim printre slovele frumoase închegarea primei creşteri a Moldovei legate de Rădăuţi...

Suceava n'are morminte de voevozi, căci Suceava n'a fost azil de pace pentru nimene, ci cuib de răvniri, de întreceri, de răpuneri, de omoruri şi crime, centru de arme şi de viaţă zgomotoasă acolo a putut sta liniştit în sînul său de argint moaşte de sfinţi, dar n'au putut cuprinde în cripta lor oseminte de domni.

Pe cînd Voevozii vechi odihnesc la Rădăuţi, cu începere de la Alexandru cel Bun, s'au ales locaşuri de rugă şi de odihnă alte mînăstiri, începînd cu Bistriţa lui Alexandru, Putna lui Ştefan Probota lui Rareş, Slatina lui Lăpuşneanu, Suceviţa Movileştilor şi altele.

In Suceava nu se îngenunche dar ca la Putna; la Suceava nu se pleacă ca la Bistriţa; la Suceava nu se roagă ca la Rădăuţi şi Suceviţa, ci acolo ţi se arată năluci pe dinainte, Voevozii călări, oştile gata de luptă, Parcalabi de cetate, hatmani oşteneşti, boeri sfetnici de divan, lume de ataceri, zgomot, larmă, mişcare, viaţă.

Şi tocmai fiind că acest element de vaturi şi slavă deşartă e legat de om, şi de ce e mai trecător în ei s'a dus cu vîrtejul luptelor politice, pentru a lăsa în urmă-i pustiu, deşert şi meditare adîncă despre nestatornicia stărilor omeneşti.

Sec. al XVI-lea a fost fatal Sucevei, ca centru de viaţă moldovenească.

Turcii supunînd Moldova—după actul de închinare cu peşkeş a lui Bogdan Vodă în 1511, era dat Sucevei să sufere soarta decapitărei sale. Indărjia de arme a lui Rareş, contra lui Soliman Magnificul, venirea cu învărtejire a însuşi Sultanului, care a ocupat Suceava, ruperea Ţării de jos şi dată în administraţia Hanului de Baba, mutat apoi la Căuşeni, pe coastele Nistrului, au făcut că după 1538 Suceava să lipsască de a mai fi capitală. Bietul Petru Rareş îşi petrecu domnia a doua mai mult pe la Vaslui, Bîrlad şi mai ales la Huşi, 7 kilometre departe de graniţa Bugeacului Tătăresc; cu toate acestea era greu a se fixa o capitală de ţară într'un tîrg îngust şi de o parte din şleahul cel mare al comerţului şi al mişcării trupelor.

Turcii însă au cerut şi Voevozii s'au supus a-şi alege ca centru micul tîrg al Iaşilor, cari aşezat pe malul rîpos al mlăştinosului Bahlui, fusese ales de negustorii armeni, ca centru comercial înca din sec. al XIII şi XIV.

Alexandru cel Bun îl ia ca punct de vamă spre Tartaria, încă din 1407, aşază aici o Curte domnească cu puteri judecătoreşti spre ţara de jos, şi de şi numai centru armenesc în 1905, cînd se rîdică biserica Sf. Maria a Armenilor, Ştefan cel Mare, rîdică în 1493 biserica Sf-tului Neculai zis Gospod, în amintirea moşilor şi strămoşilor săi, ce au avut legături din vechi cu Iaşii, cum a avut şi cu Borzeştii de la Trotuş şi Ajud întru cît tot demeniul de pe aici, cu Vasluiul ca tîrg, Iaşii cu branişte sale. Codrii seculari ai Birnovei erau proprietăţi în mare parte personală a casei lui Ştefan cel Mare.

Iaşii erau sorociţi şi ca centru comercial şi ca şleah mare spre Tartaria şi ca apropiere de graniţele Bugeacului, ca să ia loc Sucevei ca centru politic.

Deja fiii lui Rareş Vodă rîdică la rang de cetate Iaşii, şi-i pun părcalabi pentru întăia oară în 1547 April, pe Bodeiu şi Sturza. Lăpuşneanu vine apoi şi sparge cetatea Sucevei ca să mute capitala la Iaşi. Lui Ion Vodă cel cumplit i se dau aceleaşi intenţii ostile Sucevei şi dacă Moviteşti prieteni politicei Poloniei au mai stat puţin în Suceava, unde ni-i dă Joppe Court în istoria tulburărilor din Moldova, cu Ştefan Tomşa încep lucrările mari pentru aşezarea temeinică a Capitalei în Iaşi, prin facerea gardului împrejmuitor cetăţei tîrgului, prin zidirea Curţei domneşti, prin facerea bisericei de pe Poarta Curţii, şi în mod definitiv o fixează Vasile Lupul aducînd moaştele Sfintei Paraschivei în 1641.

Iată de ce Suceava pentru noi reprezintă nu numai un moment de rugă, o clipă de viaţă omenească, ci un răstimp de 200 de ani de viaţa sbuciumată în istoria neamului nostru, cu 2 pagini frumoase, de cultură şi linişte sub Alexandru cel Bun şi de arme sub Ştefan cel Mare.

Cu asemenea impresii şi stări întram în Suceava în ziua de Marţi 3 Aprilie 1912.

Gh. Ghibănescu

Centenarul rîpirii Basarabiei

III

In lupta dintre Filipescu şi Varlam de la dregătoria de mari vistieri, cea mai bănoasă a ţării noastre, Zilot Romînul ne spune asupra acestei rivalităţi că; „spre a se lupta unul cu altul aceste două ipochimene adecă Filipescu şi Varlam, trebuiau şi căderi după slujbă şi stare dar şi pungă nu puţin. Drept aceia urmau şi dumnealor a se sili spre dobîndire de bani şi aceasta se sparge în capul ticăloşului norod, căci pentru una nu se mulţămiau cu două şi trei, ca să poată ei întîmpina dările pe la căpitenii prin care se lucra la cîştigarea vistieriei, precum şi balurile şi alte ceremonii ce necontenit trebuiau a se face tuturor gheneralilor şi pînă la cei mai mici ofiţeri ai armatei pentru ca să-i cîştige prieteni; şi poţ zice că atît cumpănisră viclenii de Ruşi lucrul, în cît ce luau bieţii visternici cu hrăpire din spinarea norodului, negreşit şi cheltuiau".

Această privelişte a unci oarde de despoitori care dănţuesc şi se îndoapă pe socoteala unui popor nenorocit este ceva cu deosebire revoltător. Pe timpul Turcilor, averile răpite mergeau să îmbogăţiască în depărtare familiile răpitorilor şi aveau deci o ţintă economică. Acuma ele erau bătute şi mîncate, aruncate în vînt în sunetul păharelor şi al strigătelor de veselie în faţa poporului despoet!

Dacă adăogim la aceste fapte preteguirea încă şi mai pe faţă a călugărilor Greci, care desbrăcau mînăstirile de avuţiile lor, protecţie cu atîta mai firească cu cît Ruşii veniau în numele bisericii spre a scoate pe nenorociţii creştini din jugul Mahomedanilor, introducerea în ţările romîne a unei monezi false impuse de Ruşi ca plată închipuită pentru cumpărăturile, pe care le mai făceau şi mai ales fără-de-legile nenumărate comise de oştirele moscovite, atunci vom fi complectat macar pînă la un punct starea ţărilor romîne sub ocîrmuirea rusască.

Locuitorii ţărilor romîne, plîngîndu-se întâiu la comandantul general Kutusoff, primiră ca răspuns „că li se vor lăsa ochii spre a plînge". Văzînd că Ruşii adăogeau bătaia de joc către toate nenorocirile cu care îi adăpau, Romînii se plînseră de-a dreptul la Impăratul Alexandru. Se zice că acesta luînd cunoştinţă de îngrozitoarele lor suferinţi, ar fi spus într'un moment de indignare că „atari cruzimi nu trebuesc tolerate". El ordonă lui Tsch tschakoff care înlocuise pe Kutusoff în comanda supremă de a lua măsurile trebuitoare spre a împiedeca neorînduelile şi fără de legile de tot felul ce se comiteau.

Se poate judeca, după măsurile pe care amiralul le îndrumă, despre suferinţele pe care ţara trebuise să le ducă pînă atunci, şi numai contrastul între o stare desperată şi o alta întru ceva mai suportabilă face pe cronicar să pună în o lumină aşa de frumoasă reformele lui Tschitschakoff: „Lipsi mulţimea cererilor de care se topia dobitoacele, slujindu-se mai mult oştile cu carele lor; lipsiră oare-cum şi jafurile ce se urmau în ţară de către dregători; se îndreptar judecătorii şi căutau dreptatea fie-căruia, cu un cuvînt străluci o părintească îngrijire asupra ticăloasei ţări".

O asemenea stare de lucruri nu putea inspira Romînilor simpatii pentru aşa numiţii lor liberatori. Aducîndu-şi aminte şi de suferinţele încercate în vremele războaelor de mai înainte, ei ajunseră a se convinge că stăpînirea rusască nu era menită a aduce pe ţările lor fericirea aşteptată. Cu cît mai adînc trebui să rămînă, şi anume pe Moldoveni, la sfîrşit rîpirea Basarabiei, o porţiune atît de însămnată din teritoriul ţării lor? Dacă luarea Bucovinei care nu era de cît un petec în asemănare cu Basarabia, îi mişcase atît de puternic, erau ei să rămînă nepăsători la desmădularea a jumătate din moşia lor?

De aceia şi găsim că plîngerile la Poartă nu lipsiră şi boerii nu comiseră şi cu acest prilej greşala lui Grigore Ghica ce apărase Bucovina cu atîta nedestoinice. Dimpotrivă ei lăsară cu totul la o parte sbuciumările şi protesturile şi făcîndu-se apărătorii interesului Porţei ei apăsară mai ales asupra pierderii foloaselor ce Turcii ar trebui să le încerce de la răşluirea celei mai bune jumătăţi a Moldovei.

Cele 120.000 de kile de grîu care erau procurate în fiecare an Turcilor pentru oştirile lor erau luate mai în totalitate din Basarabia, căci în restul ţării se cultiva cu deosebire popuşoiul pentru hrana locuitorilor. Din cele 300 mii de ocale de unt, pe care Turcii le ridica din ţară, 120.000 proveniau din Basarabia, apoi cea mai mare parte a vitelor şi oilor erau crescute în cîmpiile ce se întind dincolo de Prut. Cedînd această parte Rusiei, se micşura negoţul Moldovei care consta mai ales din exportul animalelor.

Poarta trebuia deci ca o urmare neaparată să reducă tributul, de oarece ar fi cu neputinţă să se ceară dela jumătate de ţară ceia ce mai înainte se lua de pe întregul ei. Aceste şi alte argumente de acelaşi fel le arătau boerii prin Domnul lor, la „pragul prea puternicei împărăţii", spunînd că „precum dela moşii şi strămoşii lor au apucat întregimea Moldovei, aşa să rămînă şi de acum înainte, de oarece partea cea răşluită ar fi şi îndemînarea şi adăpostirea locuitorilor în înlesnirea vieţuirii lor şi a hranei îndestulare şi a vitelor păşune, într'un cuvînt tot cîmpul şi inima ţării."

Aceste întîmpinări găsiră tot atît de puţin răsunet ca şi acele ridicate cu prilejul rîpirii Bucovinei. Catastrofa lui Napoleon în Rusia, care făcu din Alexandru stăpînul Europei, împiedecă pentru totdeauna pe Poartă a reveni asupra faptului îndeplinit, şi aşa „sosind ziua fatală a expirării convenţiei după tratat, ce trebuia fieşte care să trăiască unde era să rămînă desăvîrşit, ceasurile acele au fost de plîngeri un timp de neuitat; pentrucă poporul cu cîrdul, ca turmele de oi, încinsese toată marginea Prutului dela un capăt la altul, mergînd şi venind de prin sate şi de prin tîrguri săptămîni încheete, cu luarea de ziua-bună dela părinţi, dela fraţi şi dela rudenii, cu care crescuse şi vieţuise dimpreună pînă în vremea aceia cînd se despărţiau, unii de alţii pentru totdeauna (M. Drăghici)!

A. D. Xenopol

❑ *Un mare eveniment artistic la Iaşi*

Faimosul **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, şi Varşovia care face turneul la Viena, Paris, Londra şi New-York; va da, în trecerea sa prin Iaşi, trei reprezentaţii în serile de 30 Aprilie, 1 şi 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice şi genul de interpretare a dansurilor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodina, Rubinştein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo şi a.

Intre operele ce se vor da la Iaşi figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vănătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella, **Gioconda, Păpuşa,** *şi alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris şi Berlin.*

Inscrierile la libraria Iliescu (Piaţa Unirei.

INFORMAŢII

❑ M. S. Regele va face o călătorie pe Dunăre după 10 Mai.

După informaţiunile pe care le avem nu va fi o călătorie oficială.

Suveranul va vizita în Dobrogea pescăriile statului, balta Filipoi din Jud. Brăila şi balta Crapina, din judeţul Tulcea.

După aceia va călători pe canalul Sf. Gheorghe, pe canalul Regele Carol I. (Dunavăţul), pe lacul Ramzin şi va vizita comuna Jurilovka, locuită mai mult de pescari şi care comună e situată la marginea mării.

După călătoria pe Dunăre, MM. LL. Regele şi regina vor sta cîteva zile la Constanţa şi după aceia îşi vor relua reşedinţa de vară de la Sinaia.

❑ Fie care persoană care va poseda un bilet de loterie al coloniilor şcolare şi asistenţei publice din Bucureşti, va putea călători, odată la Bucureşti şi o dată de la Bucureşti înapoi, în zilele 8 | 21 pînă la 12 | 25 Mai a. cr. ora 12 noaptea cu o reducere de 50 la sută din preţul întreg, cumpărînd la ducere un bilet cu preţul întreg şi care va fi valabil şi pentru întoarcere în condiţiunile de mai jos:

Biletul de loterie avînd pe aceiaşi filă 8 cupoane, din care cuponul No. 1 indicînd reducerea pentru călătoria pe c. f. r. casierul de bilete va înscrie No. şi data biletului întreg de călătorie ce a vîndut pentru Bucureşti şi va aplica alături stampila staţiei.

La întoarcere călătorul va trebui să prezinte în tren biletul de călătorie împreună că cu cuponul No. 1 al biletului de loterie, pe care casierul de bilete a înscris No. acelui bilet şi a aplicat stampila staţiei, cum s'a indicat în alineatul precedent. Unele staţiuni vor primi în pachete separat de loterie spre a le vînde pe preţul lor de 2 lei biletul.

❑ Persoanele care se vor legitima cu cărţi de invitaţiune individuale, eliberate de Camera de comerţ din Tulcea, vor avea dreptul să călătorească de la orice staţiune din ţară la Galaţi sau Brăila între zilele de 18—26 Mai (31 Mai—8 Iunie) a. c. şi înapoi între zilele de 26—30 Mai (8—12 Iunie) a. c. cu o reducere de 50 la sută toate taxele tarifare.

Ca legitimaţiune de călătorie, se vor elibera bilete întregi de carton, care vor fi valabile atît la ducere cît şi la întoarcere; iar în lipsă se vor elibera bilete speciale (model 1909).

Pe versul cărţilor de invitaţiune, staţiunile vor nota No. biletelor eliberate şi vor aplica stampila staţiunei cu data zilei.

Cărţile de invitaţiune astfel complectate, se vor înapoia călătorilor, spre a le servi în tren pentru justificarea călătoriei cu preţ redus.

❑ In ziua de 28 Aprilie c. orele 9 p. m. membrii societăţei de Gimnastică Sport şi muzică din Iaşi, cu concursul d-rei Cecilia Arsenie elevă a conservatorului, vor da în localul Societăţei o serată muzicală-literară, care se va în cheia cu un frumos bal.

Corul Societăţei sub conducerea d-lui E. Mezetti, va executa: Să trăiască Sportul, (marş), Rămas bun codrului, Plîngerea ţărei, (doină de E. Mezetti), executată Solo de d. Th. Jellea acompaniat de cor, etc.

Anecdote zise de d. Dimitriu Păuşeşti, Melancolie de Mezetti şi Menuetto de V. Goens, executate de d. profesor Teodorescu etc. Acompaniamentul la piano de domnul profesor Enrico Mezetti.

Cunoscute fiind succesele ce au avut seratele şi balurile aranjate de Societate, toţi membrii şi un mare număr de invitaţi s'au dat întîlnire pentru sara de 28 Aprilie în localul Societăţei.

❑ S'au declarat vacante catedrele de farmacologie şi materie medică, catedră de clinică obstetricală şi catedra de clinică chirurgicală, toate de la facultatea de medicină din Bucureşti.

❑ Inginerul Savul a terminat planurile pentru captarea şi aducerei apei la Slănicul din Moldova.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Aduce la cunoştinţă cetăţenilor, că pentru prevenirea cazurilor de turbare, s'a dispus ca de la 1 Mai pînă la 10 Mai a. c. să se stîrpească noaptea prin hapuri de stricnină, toţi cîinii ce se vor găsi vagabondînd prin strade, pieţe şi locori virane şi care nu vor avea semnul de metal, doveditor de plata taxei Comunale.

In consecinţă proprietarii sunt avertizaţi de a cumpara placă şi a ţine cîinii lor închişi în acel timp.

No. 9350 25 | 8 April 1912

❑ Guvernamentalii din Vaslui au hotărît să susţie candidatura d-lui Ioanid propietarul moşiei Birzeşti, la scaunul de senator al colegiului I, rămas vacant prin moartea lui Pănceescu.

Nu sunt adevărate svonurile că d. Panaite Eremiade, liberal, va candida independent la acea alegere, de oare-ce d. Eremiade nici nu are cenzul cerut în acest scop.

❑ Eri a încetat din viaţă, la locuinţa părinţilor sei, în urma unei îndelungate suferinţi, studentul Traian Bratu, din anul al treilea al facultăţii juridice.

Inmormîntarea va avea loc Vineri la la orele 4, la cimitirul Eternitatea.

❑ Domnul profesor Al. Philippide, urmînd să participe la lucrările Academiei Romîne, a obţinut un congediu de la catedră pe timp de 30 zile.

❑ Primăria a cedat terenul pe care va fi construit observatorul astronomic al facultăţii de ştiinţi din Iaşi.

❑ Bursierii fondaţiei Carol I, îşi vor primi subsidiile în ziua de 30 c.

❑ Un incendiu s'a declarat astă noapte în pădurea Vulpăşeşti, judeţul Roman, proprietatea Spiridoniei.

Au ars 350 m. p. lemne, după care incendiul a fost stins.

❑ Ministrul instrucţiei a confirmat pe d. profesor dr. Manicatide, membru în senatul universitar, ales de consiliul facultăţii de medicină.

❑ Astăzi dimineaţă s'au săvîrşit din viaţă, după lungi suferinţi, d. C. M. D. Miclescu, unul din avocaţii Eforiei.

Miclescu era coborîtorul uneia din celei mai vechi şi distinse familii moldoveneşti.

Era fiul lui Dumitrache Miclescu, fost ministru de justiţie şi de instrucţie publică; era nepotul fostului Mitropolit Calinic Miclescu, fratele d-lui Victor şi vărul d-lui Jean Miclescu.

Unul din cei mai vechi prieteni ai lui Panu, Miclescu a fost din primii aderenţi ai grupării radicale.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „

In fiecare seară se găseşte îpate dulce proaspăt la ghiaţă.

litru 0.30 bani	oca 0.40 bani
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	6,00
Smîntînă dulce	2,80
Unt de gătit	3.00
Oule proaspete garantate	6.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş şi urdă dulce	1,20

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚIUNI

❑ Probabil ca răspuns la contra serbările ce se vor organiza în țară cu prilejul împlinirei unui veac de la ripirea Basarabiei, guvernul rus a dat un ultimatum guvernului nostru ca să vîndă statului rus moșiile pe care casa sf. Spiridon le posedă în Basarabia.

Guvernul rus a declarat, că oferă opt milioane lei pentru acele moșii, pe cînd epitropia care 12 milioane pentru ca venitul, socotit 5 la sută să corespundă cu arenda de 600 000 lei anual, pe care epitropia o încasează actualminte.

Ministrul de Interne a chemat astăzi telefonic la București, pe epitropul dr. Emanuel Riegler, ca să se înțeleagă cu el asupra chestiei.

*

Epitropia casei sf. Spiridon posedă patru domenii mari în Basarabia și anume: Petrosu Boroncea și Nadișița, Slobozia-Bălți, Șeptelici, Chuco și Luteni, Visterniceni-Borodniceni.

Venitul anual al acestor moșii, arendate parte obștiilor țărănești, parte la particulari, este de 600 000 lei anual.

Prețul ce l oferă guvernul rus ar da un venit de numai 400.000 lei.

❑ *Anunțam în altă parte convocarea comitetului de acțiune pentru desvălirea statuei lui Vodă Cuza.*

E straniu însă că această convocare e semnată de rectorică, care în ședința plenară de eri, a marelui comitet, a declarat că își dă demisia și n'a vrut să revie asupra ei.

Adunarea generală s'a despărțit cu această declarațiune a d-rului Bogdan, care prin urmare nu mai are dreptul de a face convocări și a avea vre un amestec în acest comitet.

❑ *Ruleta la Slănic.*

Un oare care domn Cézar Mazan, directorul casinoului municipal din Mentone, s'a prezintat alaltăeri unuia din epitropii Spiridoniei, la domiciliul epitropului, i a predat o scrisoare din București, împreună cu o ofertă prin care propune să instaleze la Băile Slănic un joc de ruletă după sistemul din Sinaia și Constanța.

Epitropia a cerut avizul ministrului de interne și noi cerem ca ministrul să nu aprobe instalarea spelancei la Slănic.

❑ **Asupra concentrărei conservatoare.**—D. Marghiloman, în discursu'ș'u de la Craiova a spus: „se agită ideea concentrării; dar să se știe că **nu noi o agităm**".

Privitor la această declarație, confratele nostru „La Roumanie" publică. în numărul seu de astă-zi, un articol al cărui autor este unul din cei mai iluștri fruntași ai partidului consesvator-democrat.

Iată ce spune cu privire la concentrare:

„D Marghiloman știe mai bine decît ori care altul, că nici noi nu agităm această ideę.

D. Marghiloman știe, sau trebuie să știe, că în cele patru rînduri, în care această chestiune a fost pusă, **nu noi am pus-o.**

Dacă pînă astă-zi am tăcut în această privință, este că am crezut că e lucru elementar de a pune punctele pe i, în ce privește de unde au pornit discuțiile.

Dar fiind că domnul Marghiloman înțelege altfel convenințele politice, ținem să afirmăm, pentru ca să fie știut de toată lumea: **Ideea unei concentrări conservatoare n'a pornit de la noi.**

Restul discursului d-lui Marghiloman nu este de cît corolarul fatal al postulatului său.

D. Marghiloman nu înțelege o concentrare de cît, cînd ea nu ar aduce nici o schimbare în directiva partidului.

O concentrare ar trebui să fie după d. Marghiloman, o simplă schimbare de miniștri.

Dar o asemanea concentrare nu se va face nici odată.

Dacă oamenii sunt capabili să facă sacrificii personale, pentru a răspunde unor necesități politice, numai marionetele ar putea să confunde o schimbare de persoane cu o concentrare conservatoare.

❑ *Domnul Theodor Rossetti a fost să consulte pe d. Gr. Buicliu, fost consilier la Casație, unul din cei mai iluștri jurisconsulți ai țării, asupra șanselor noului acțiuni pe care comuna București a intentat-o societății de tramvai.*

Domnul Buicliu a răspuns, că acțiunea nu este serioasă și va fi respinsă.

❑ *Directorii școalelor secundare din Iași și din alte orașe al Moldovei, cari s'au întrunit alaltăeri în conferință, în Iași, au opinat pentru reducerea mediei generale de promovare la 5 jum de la 6.*

❑ La înmormîntarea de ieri a regretatului Gr. Ghica, a ținut discurs, din partea partidului conservator, d. D. A. Grecianu.

❑ *Inainte de a pleca la Țibănești d. Carp a fost în vizită la d. Gr. Buicliu și i a spus textual:*

— S'a realizat tot ce mi ai spus — în primul rînd că nu voi putea guverna. Tu ești cobia partidului.

❑ **In chestia canalurilor.**—D. inginer Bălănescu, șeful serviciului apelor, a trimis o întîmpinare consiliului de higienă al orașului, cu privire la hotărîrea luată de acest consiliu de a cerceta defectuositatea Canalurilor, numind o comisiune specială de cercetare.

D Bălănescu contestă dreptul consiliului de higienă, de a face asemenea anchete, ce privesc exclusiv serviciul apelor.

In chestie, domnul Bălănescu confirmă în parte insuficiența ventilațiunei canalurilor, și promite a interveni la Primărie, spre a se face instalarea necesară unei ventilațiuni sistematice și puternice.

*

D. inginer Bălănescu mai spune că una din cauzele, pentru care canalur le exală un miros greu, provine din faptul că unii proprietari și mai ales unele instituțiuni, abuzează de canaluri, pentru a vărsa cantități enorme de materii fecale, solidificate, ce astupă canalul și face cu neputință funcționarea normală.

In această privință, s'a luat de pe acum măsurile necesare, spre a conta pe viitor repetarea a unor asemenea fapte.

❑ Ziarul francez al d-lui Marghiloman afirmă că scopul venirei d-lui Take Ionescu în Iași, să potolească pe partizanii sei locali, care, după informațiile ziarului citat, vor musai să se facă concentrarea.

Vrabia malai visează.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru Simbătă, la orele 4 p. m.

❑ Consiliul de higienă al orașului se'ntrunește astă-zi la orele 5 sub președinția d-lui dr. Flor.

❑ Preoții Vereanu și Golcu au fost aleși membri în consistoriul mitropolitan din localitate.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate încă două cazuri noui de scarlatină.

❑ Comitetul de acțiune pentru organizarea serbărilor în vederea desvelirei statuei lui Vodă Cuza a fost convocat pentru astă seră.

❑ Se știe că de o bucată de vreme furturile prin spargere, se practicau în Iași, în stradele principale, spărgătorii intrînd pe ușile de din față ale prăvăliilor.

Sistemul a ajuns acum în strada Lăpușneanu, unde a tă noapte hoții au spart usa agenției teatrale „Thalia", deși din toate părțile stradei sunt postați gardiști și strada e luminată cu lumină mare.

Hoții n'au găsit de cît cîțiva lei, de oare ce locașurile mai mari se află depuse în o ladă de fier.

❑ D. Take Ionescu a sosit azi dimineață în localitate și este găzduit de d, Nicu Cananău.

Astăzi la orele 5 jum. un număr de 30 prieteni politici, vor lua ceaiul la d. Cananău, împreună cu șeful partidului.

D. Take Ionescu va asista în astăseară la spectacolul trupei Davila.

❑ Autorul omorului din Zmău, săteanul Mazilu a fost adus astă-zi în Iași.

Afacerea se instrunește la cabinetul III de instrucție.

❑ In cercuri profesorale a produs mare mirare faptul că d. N. Pandele, profesor la liceul din Piatra M. a fost numit consilier didactic pe lîngă directa școalelor militare.

Iată explicația: d. N. Pandele publică discursurile politice ale d-lui N. Filipescu. Discursurile militare ale d-lui Filipescu le-a făcut colonelul Corjescu, care a fost numit prefect de Gorj.

❑ Contrar altor afirmări, M. S. Regina va însoți pe M. S. Regele în călătoria pe Dunăre, care se va face pe Yachtul Stefan cel Mare.

In afară de d. P. P. Carp, vor lua parte la escursiune miniștri Arion și Pangrati.

❑ **Judiciare.** — Camera de punere sub acuzare a hotărît următoarele: a menținut mandatul de arestare al lui Iacob Lehrman, deținut pentru faliment; a pus în libertate pe comerciantul Barbă-lată, din Huși, deținut pentru faliment în urma împăcării sale cu creditorii; a menținut arestat pe Gheorghe Rîndașu din Neamț, deținut pentru tîlhării.

— Tribunalul Suceava a declarat în stare de faliment pe comerciantul Herșcu Iaeger dispunînd arestarea lui.

— Foarte multă lume asistă astăzi la procesul Fischer-Sturza, care se judecă la s. I a Curții.

Astăzi pledează d. Matei Cantacuzino, și va pleda, probabil și d. A. A. Badareu.

Continuarea pledoariilor va fi amînată pentru Simbătă, cînd vor pleda d-nii Take Ionescu și V. Sculy.

❑ Uriașul bloc de ghiață (iceberg), care a săpat mormîntul Titanicului, somptuosul palat plutitor, a fost cinematografic înregistrat imediat după îngrozitoarea catastrofă și ziarul însuflețit „Pathé Journal" din noul program al cinematografului din sala Sidoli, ni-l redă astă seară absolut exact după natură. Asemenea ne reproduce exact și tot cinematografic plecarea „Titanicului" de la Southampton spre New-York.

Noul program de astă seară Joi cuprinde apoi: „Cărbunarii", celebra bandă teroristă Italiană, reconstituiri de fapte și episode, cari au sguduit întreaga Italie. (2 părți).

A'ergări de luntre-automobile (canot-automobile) la Monaco, cari au avut loc la începutul acestei luni.

Misterul subteranei o pagină din viața regelui Franței Francisc II (1560).

Ghinion, comedie.

Celebrarea mărei, rugăciune la arabii din Algeria.

Prince hoț de hoteluri, comedie cu simpaticul artist.

Mîne Vineri „Producție școlară" (Societatea Steaua) și cinematograf.

Patru programe noua vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică, program nou pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noua săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ Primul caz de contravenire la noul regulament al pașapoartelor s'a constatat astăzi în Iași. Contravenientul un german cu numele Walter Ietta, a fost trimis la cabinetul III de instrucție.

❑ In beneficiul școalei filantropice „Steaua" care întreține un curs primar și profesional, va avea loc în seara de 27 Aprilie o reprezentație cinematografică în sala Sidoli și o producțiune teatrală dată de elevele acelei școli. Programul e foarte bogat și variat.

❑ Un nou regulament pentru funcționarea școalei de moșit din Iași, a fost întocmit de medicul primar Bejan, și înaintat direcției sanitare spre a fi aprobat.

ULTIMA ORA

București 26 Aprilie

Victoria turcilor la Rhodos

Constantinopol. — Știri oficiale, venite din Smyrna, arată, că armata turcească a repurtat o mare victorie la Rhodos, făcînd 1000 italieni prizonieri.

Canonada flotei italiene a rămas fără rezultat.

Flota a început să se depărteze.

*

Constantinopol.—O altă telegramă, via Mermeni, confirmă victoria armatei turcești.

Lupta a fost înverșunată și a continuat cîte-va ore corp la corp.

Turcii au reușit să impresure pe italieni, cari au avut pe lîngă prisonieri, una mie morți și răniți, printre cari numeroși ofițeri.

După luptă, prisionerii italieni au fost așezați în fața trupelor, pe înălțimi, așa că trupele italiene să nu tragă, pentru a nu lovi în frații lor.

Casația și Tramvaiul

București.—Azi au apărut considerentele, princare Inalta Curte de Casație recunoaște dreptul Tribunalelor, de a pipăi constituționalitatea legilor.

Drama din str. Popa Rusu

Focșani.—Parchetul a făcut azi o percheziție la locuința d-lui Boncescu, prietenul fraților Filipovici.

S'au găsit scrisori recente din partea lui Filipovici.

Faptul produce senzație, fiind știut că Boncescu a declarat, că nu se află în corespondență cu Filipovici.

O STARNIE TELEGRAMA

Londra.—Ziarul „Times" publică o telegramă din Salonic, prin care i se anunță, că în fața evenimentelor din Orient, în Romînia au început mari pregătiri militare și au fost concentrați rezerviștii din linia I-a pentru a întări **corpului al 7-lea de armată (?)**

Ziarul Times adaugă, că și în Bulgaria se fac mari pregătiri militare.

CONSILIUL DE ERI

București. — Eri a avut loc un consiliu de miniștri, sub presidența d-lui Tit Maiorescu.

Acest consiliu s'a ținut, după ce d. Maiorescu a comunicat Suveranului greutățile ce întîmpină pentru a realiza concentrarea.

Se afirmă că Suveranul ar fi spus d-lui Maiorescu, să continue încercarea de a realiza concentrarea, și să nu se oprească la piedici, care nu sunt de cît ambiții nejustificate.

Consiliul de miniștri a ținut 3 ore.

Discuția a fost foarte vie. Un ministru a reproșat d-lui Arion, că dorește prea mult concentrarea.

Un alt ministru, a zis că partidul conservator se găsește în ajunul unei crize, ce nu se poate termina, decît prin o retragere onorabilă.

Miniștrii s'au despărțit, fără a lua o hotărîre.

Inchiderea Dardanelelor

București.—Direcția generală a serviciului maritim, a fost înștiințată că strîmtoarea Dardanelelor va mai rămînea închisă încă zece zile.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a aloteriei Regatului Romîn.

Au cîștigat:

60,000 lei No. 59675.
5000 lei, No, 15486.
3000 lei, 38662, 32274.
2000 lei, 34317, 36830, 52471, 43999 12062.
1000 lei, 5305, 57173, 44727, 40421 20941, 54711, 55034, 43213, 27583, 3644 23031, 46725, 11838, 13080, 58942, 4523 13924 58851.
500 lei, 29556, 46389, 6768, 35521 2458, 31500, 31293, 41820, 4445. 57263 8793, 615, 36208, 39135, 25664, 42787 3590, 5320.

La tragerea de azi au căzut în colectura „Providența" din strada Ștefan cel mare, Lei 3000 pe No. 32274 și lei 1000 pe No. 57173.

ELISE COHN
CAROL STERN
LOGODIȚI
Hârlău *Vlădeni (Iași)*
In loc de ori-care altă înștiințare

De închiriat
Un apartament în strada Palat No 15, compus de trei camere, antret de lemne, bucătărie etc. toate la etaj și din nou zugrăvite și reparate.

A. G. DABIJA
AVOCAT
S'a mutat în strada Palat 18

De închiriat și de vînzare
Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.
A se adresa acolo.

CABINETUL DENTAR
Drilor H. și M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpușneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Apel către Ieșeni
Nu uitați că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică și bună și merită încurajarea Ieșenilor.
Fabricantul

CARTOFI ROZA
De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare și sămînță.
Se vinde și în detaliu până la 1000 Klgr.
A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mirzescu 6, Iași.

Adînc întristați: Mihail Antoniu, Jeana și Dimitrie Caton cu fii, Lucia, Dimitrie și Mihai Antoniu; Maria V. Mihailescu, Ana Gorea, Maria și dr. N. Grigoriu cu fiul, Natalia și Căpitan C. Mihailescu cu copii, Ecaterina și Dimitrie V. Mihailescu cu copii, Gh. V. Mihailescu, Maria și Ioan Strat și familiile Gh. Caracaș, Lorot, Gh. Carscaș, Iacob Florea, Gh. Mogildea, C. Burghelea, M. Gheorghiu și Vasiliu au durere a vă face cunoscut încetarea din viață a prea iubitei lor: soție, mamă, soacră noră, soră, mătușă, cumnată și bunică.

✝

Ecaterina M. Antoniu

decedată după o grea suferință Duminică 22 Aprilie 1912.

Inmormîntarea a avut loc Marți 24 Aprilie a. c. la Cimitirul Eternitatea.

Iași, 25 Aprilie 1912

CEA MAI MARE EXPOZIȚIE DE MOBILE
D'n Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE
Lucruri de Fantasii,
au sosit la MAGASINUL
HIRSCH
și se vînd cu Prețurile originale ale fabricei
Strada Lăpușneanu 38

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iași
Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași
(zisă și str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice**—etc.
Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultațiuni gratuite.
Condițiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparațiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*
Referențile cele mai **bune la** *dispoziție.*

Magasinul de Muzică
„MICHELSOHN"
Fondat 1878
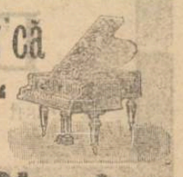
Piane și Pianine
SCHILER, Berlin — WAREN, Berlin
ROSENKRANZ, Drezda
și orice altă fabricațiune,
se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
Catalogul la cerere.
La cerere prin o cartă poștală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a țărei, cu modele cele mai noui.

Profesor Dr. D. Mezincescu
BOALE SIFILITICE
S'a mutat în str. Sf. Sava No 16
Consultațiuni 4—6

Dr J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specialist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator.
Reintors din străinătate
— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —
In ograda caselor Kahane Succ.
Consultațiuni de la 3—6 p. m.

VIZITAȚI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE
MOBILE SOLIDE ȘI EFTINE
LOBEL
Iași Str. Lăpușneanu 32
— Zilnic noutăți —
Face și avantagii de plată

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția cenerală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milcane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) L. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucuresti – Il. Șoseaua Vitan II – Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înăduselei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu frictionează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Renumitele PLUGURI

intreg de oțel bătut marca PORCMISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORNIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.

Funcționare perfectă garantată

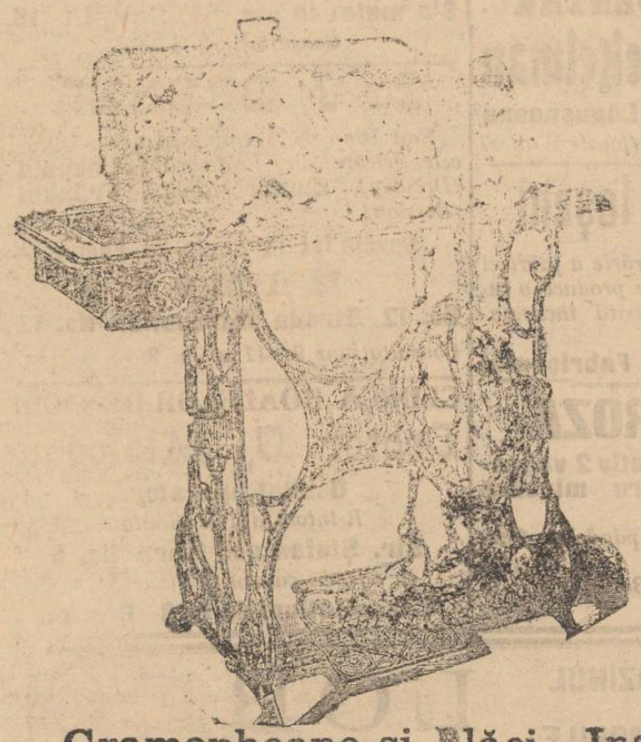

Biciclete BRENABOR

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Heary.

MOBILE CĂRUCIOARE PERDELE și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari [illegible] de orice alt remedii

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiu se se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cină, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ishau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1578 — Sîmbătă 28 Aprilie 1912

Impasul guvernului

Guvernul Maiorescu se află într'un mare impas! Chemat la cîrmă în condiții anormale, d. Maiorescu n'a putut în cele din urmă să realizeze dorința Regală și deci să dee Coroanei putința unui guvern tare.

Regele are o formulă politică simplistă, care i-a priit 46 ani de cînd domnește și pe care o crede salutară țării și ușoară mecanismului rotativ al puterii. Iată acea formulă: guvern tare și opoziție slabă și redusă.

Or dl. Maiorescu nu îndeplinește nici una din aceste 2 cerințe Regale. Guvernul său e și slab și schilod; e slab, căci elementele de forță politică stau în afară de guvern; e schilod, căci nici se poate întregi, iar dacă mîne va izbuti să se întregească cu persoana d lui Greceanu de la Iași, vai și amar de guvernul d-lui Maiorescu!

Dl. Carp, și încă n'a dat Coroanei putința unui guvern tare, de și avea pe lîngă sine pe fruntașii partidului; căci avea contra d-sale cea mai tare opoziție. Astăzi d. Maiorescu poate zice Suveranului: „Sire, mi-ai încredințat puterea în condițiile știute. Șeful meu m'a recomandat stăruitor Majestății Voastre să-i iau succesiunea, preferindu-mă pe mine înaintea colegului meu de vrîstă și de titluri, d. T. Roseti, și pe care Maiestatea Voastră l'ați fi vroit în primul loc. Am crezut în primul moment că însărcinarea dată îmi va fi ușoară, socotind că voi întîlni la opoziție mai multă bună voință. In parte nu m'am înșelat. Greutățile nu mi-au venit de la opoziție, ci de la ai mei, din sînul partidului. Mă văd azi pus în neputință de a satisface dorința, de și scumpă, a Maiestății Voastre. Șeful meu nu dorește a-mi înlesni sarcina luată. De unde din însărcinarea dată ar fi uzat din partea a lor noștri o apropiere și îndemn, fiecare și-a arătat pretențiile și și-a validat titlurile de precădere.

„Fiii d-lui Gh. Cantacuzino cer pentru babaca lor întâetate în tratative de concentrare, și pretind că atunci se vor valorifica în partid titlurile de abnegație ce Cantacuzino tatăl le-a făcut pentru partid. O revenire la suprafață a d-lui Cantacuzino e imposibilă, chiar de ar vroi-o d-sa.

„Cercul d-lui Filipescu cu ai săi de și în formă nu ridică nici o pretenție, dar d-sa crede a dirigui guvernul din afară de guvern. Acest cerc declară că concentrarea e numai în văzduh, adică în cercul palatului Măriei Voastre și că nu s'a scoborît încă pe pămînt. Ori cît de aproape ar fi ceriul, d-sa nu voește s'o scoboare pe pămînt, căci ar simți că i se iau drepturile de la șefia, ce i s'ar cuveni în succesiune.

„Dar nu s'a isprăvit una, și iată că insuși d. Marghiloman vine azi și contestă utilitatea și necesitatea concentrării, de cît pe bazele actualului regim, cu direcția d-lui Carp și cu puterea statului *quo*...

Dl. Marghiloman a înăsprit raporturile dintre partide, căci iar a luat chestiile iritante și a arătat că partidul întreg e solidar cu opera ce d-sa a întreprins'o. Ba d-sa a mers mai departe și a afirmat, că ideia concentrării nu pleacă de la guvern, ci direct de la Măria Voastră; care căutați s'o impuneți fără voe guvernului".

Ori le-a spus, ori le va spune d. Maiorescu așa ritos Regelui, un lucru se știe, că guvernul d lui Maiorescu, n'a corespuns chemării sale, nu că n'a vrut, ci că n'a putut.

De ce mai ține atunci cîrma afacerilor? Ca să facă pe guvernul de cancelarie, să expedieze hîrtiile și să mandateze lefurile slujbașilor? Pentru această chemare pot satisface slujbașii administrației din cancelarii; și nu e nevoe să se inventeze un guvern anume. Un guvern de oameni blînzi și pașnici n'are rațiune de a fi, guvernul e chemat să guverneze și să sporească opera legislativă. Dacă d. Maiorescu crede că poate guverna, lăsînd pe alții să vorbească și să lucreze, de-a curmezișul tuturor cerințelor și convenienților se înșală. D-sa a ținut să dea tonul, să ia directiva; și amîndouă aceste le au și le iau alții.

E foarte ușor d-lui Marghiloman ca astăzi, cînd nu mai are nici o răspundere, nici către țară nici către Coroană să asmuțe patimile și să pună piedici acțiunei sfioase a guvernului Maiorescu. D-sa, prin această atitudine face să se crează partidul destul de tare, pentru a impune guvernului aită linie de purtare de cît cea cerută de împrejurări. A afirma că guvernul e tare, că guvernul nu se va abate nici cu o linie din directiva dată de d. Carp, însamnă că se proclamă în tutore și că motivele pentru cari d-sa și alți colegi ai săi nu mai sînt în guvern nu valorează nimic.

Atitudinea d-lui Marghiloman e o sfidare aruncată opoziției, dar și o amenințare îndreptată guvernului Maiorescu. Opoziția rîde cu hohot de rodomontadele eșului, cît despre guvern treaba lui să-și ceară explicațiile.

Iată de ce guvernul Maiorescu e la o răspîntie de drumuri. Ori în cotro va apuca se va încurca. Inainte e închis drumul, la dreapta îl împedică ciulinii prietiniilor săi, la stînga stă stînca de granit a opoziției; n'are de cît s'o ia îndărăpt și să deschiză drumul Coroanei pentru aducerea unui guvern Take Ionescu.

Gh. Ghibănescu

Concentrare-nu concentrări

Un partid conservator mare și puternic, unul singur—toată lumea dorește lucrul acesta. Dar o concentrare cum o visează d-nii Carp, Marghiloman și Filipescu—asta nu se poate, nici nu va fi.

Cei trei citați doresc concentrări—nu concentrare. Idealul lor, al fie-cărula în parte, este o concentrare după placul și interesul partidului.

Concentrarea partidului conservator nu este o chestia nouă. De la 1895, mai ales, și pînă astăzi, ideea se desbate fără încetare, ea consumă tot timpul și toată energia mai marilor partidului, a rămas în discuție, precum partidul a rămas fără directivă.

Domnul Marghiloman a alergat la Craiova să declare, că concentrarea a trebuit să se rezume în intrarea cîtorva democrați în minister - și atîta tot. Iar directiva, adică lipsa de directivă, adevărata boală, să rămăe boală.

O asemenea concentrare nu se va face nici o dată. Ea ar insemna, evident, pastrarea bazei bolnave, ar insemna să se strice mîine ceea ce s'a făcut astăzi, — ar insemna distrugerea definitivă a partidului, căci țara s'ar pilotisi de jocul acestor concentrări—desconcentrări și ar retrage încrederea ei unui partid pe care, cu drept cuvînt, l'ar considera neserios.

Concentrare serioasă temeinică, ar fi aceea cînd conducerea partidului ar fi încredințată d-lui Take Ionescu.

Domnul Carp poate să fie în viață, în viața politică nu mai este. Și din generația d-lui Take Ionescu, singurul care are nu numai tot dreptul, dar toate insușirile de a conduce partidul și de a-l conduce cu geniul cu care l'a înzestrat firea — singurul este d. Take Ionescu.

Boala partidului conservator este lipsa de directivă. Insănătoșarea lui, întărirea lui, n'au de cît un singur leac: mîna de fier și capul sănătos cari să conducă partidul. Dacă în partid există un om mai genial, mai capabil și mai popular ca d. Take Ionescu — noi cerem să-i se încredințeze aceluia directiva partidului.

Partidul conservator n'are șef. I trebuie unul—și acela nu poate fi de cît Take Ionescu.

Iată soluția crizei. Fără de această soluție concentrare nu se va face—nu poate să se facă. Aceasta este și baza fratativelor. Cîte locuri în minister și cîte prefecturi—sunt lucruri secundare. Secundară ar fi și dizolvarea Parlamentului, dacă actualul Parlament n'ar reprezinta corupția și nu s'ar fi făcut vinovat de legi anti constituționale.

Concentrarea va fi cu directiva partidului încredințată d-lui Take Ionescu—sau nu va fi.

A 30-a aniversare

La Craiova s'a serbat cu un ceremonial neobișnuit, aniversarea de treizeci de zile de la nașterea guvernului Maiorescu. Este o vrîstă frumoasă, pentru un prunc care născut fără vreme, a trebuit să fie pus la clocitoare. Este cu atît mai vrednică de prăznuit, cu cît, neîncrezători în succesele clocitorilor moderne, vechii reprezentanți ai unui secol care s'a dus de mult, străbunii cari au realizat minunea de a fi în același timp și bunicii parti dului și emanațiunea lui cea mai proaspătă, au preferat clocitorilor noi obiceiul străvechiu al cloștelor. Dacă au luat trei cloște în loc de una, pricina este că, cu toată căldura cu care fiecare din ele e în stare să acopere membrele scleroase ale pruncului bizar, totuși nestatornicia fiecăreia din ele, a născut cu drept cuvînt teama că vor fugi de pe cuibar.

Astăzi, chiar, una din cloște, a luat pruncul în cioc și a fugit cu el la Craiova. Acolo cloșca sterilă a devenit de o dată cocoșul trufaș, care se sue pe vîrful poeței, ca să l vadă cocoșul de alături ce sus e. Fiindcă tocmai pe atunci la Iași trebuia ca o vizită strălucită, să ne aducă dovada puterei noastre și încredințarea isbîndei finale, atunci:

„bat e toba la Craiova
„să se audă la Moldova —

Praznicul de trei zeci de zile de la Craiova, tăierea turtei tradiționale a pruncului, pe care cu bucurie l'au văzut la o vrîstă așa de înaintată, a fost acea ce se chiamă pe romînește „colac peste pupăză". Dacă s'a adoptat numărătoarea aceasta a zilelor, care se obișnuiește mai mult la parastasuri decît la nașteri, pricina trebue căutată în împrejurările bizare care urmăresc toată viața acestui nenorocit prunc.

Născut din părinți de o vrîstă așa de înaintată, în cît cu drept cuvînt lasă o bănuială serioasă asupra paternității lui adevărate, în mințile acelora cari nu se mulțumesc cu declarația de la starea civilă, a copilului născut din P. Carp și G. Cantacuzino; venit pe lume în așa condiții, în cît părinții la un loc cu pruncul, numără atîtea secole, cît toată era creștină de la nașterea lui Cristos încoace; era natural, deci, ca în asemenea împrejurări aniversările să se facă departe, pentru ca să nu fie prilej de noi comentarii asupra nașterei. Pentru aceia serbarea s'a făcut la Craiova, iar tatăl oficial, d. Maiorescu, „se face" că nu aude șoaptele unora și altora, cum, poate, nu va auzi nici discursul ce a ținut d. Marghiloman. Ori cum ar fi, aniversarea de la Craiova ne aduce aminte cuvintele ce poetul le pune în gura fiului lui Napoleon, ros de neputință și boală:

„Bébé dont le baptême
eut la pompe d'un sacre"

și credem și noi că, cu toate aerele sale, această aniversare a avut ceremonialul unui parastas.

S. G.

Discursul d-lui Al. Marghiloman

Fosiul ministru de interne s'a dus la Craiova ca să exerciteze presiuni și șantaj asupra guvernului Maiorescu, care, conformîndu-se dorinței Suveranului, era foarte hotărît să trateze colaborarea cu partidul conservator democrat.

De ce a ales d. Al. Marghiloman Craiova, e lesne de înțeles. Intreaga organizație electorală a Capitalei e pe mîna d-lui N. Filipescu, și cu greu ar fi putut înjgheba, fostul ministru al Internelor, în București o întrunire, în care să-și rostească marele său discurs.

In chestia tramvaielor, domnul Al. Marghiloman a vorbit ca un triumfător cînd, în realitate, d-sa e chiar un învins.

Trecînd la chestia guvernului Maiorescu, fostul ministru de Interne a afirmat ceia ce știe azi toată lumea, că noul guvern este continuarea întocmai a guvernului Carp. Trebuind să mai e xplice schimbarea survenită în cabinet, domnul Marghiloman a zis că ea a fost necesitată de îmblînzirea raporturilor dintre partid.

Ori, dacă guvernul Maiorescu nu e de cît o continuare a guvernului Carp e lesne înțeles că această îndulcire a raporturilor nu se va opera și că în van a încercat Suveranul să restabilească o stare politică normală, chemînd în fruntea cabinetului pe d. Titu Maiorescu.

Trecînd la chestia concentrării, d. Al. Marghiloman a afirmat că ea se tratează, dar a adăugit, ca să se știe— că nu din partea guvernanților au venit propunerile de împăcare.

D. Marghiloman minte. De patru ori pînă în prezent, s'a tratat împacarea și în toate cele patru ori, inițiativa împăcării a venit din partea guvernamentalilor,

Dar, în definitiv, importanța discursului d-lui Al. Marghiloman nu stă nici în ce-a zis d-sa la Craiova, nici în ce n'a zis,—însemnătatea cuvîntării d-sale stă în faptul **că a rostit-o.**

Discursul d-lui Marghiloman nu se adresează nici clubului de la Craiova, nici partidului conservator, nici opoziției, nici bunei politice,—ci exclusiv guvernului.

Văzînd că împăcarea conservatoare amenință să fie înfăptuită fără concursul d-sale, într'un moment de vădită a sa reducere politică, domnul A. Marghiloman a încercat să mai împiedice, s'a adresat guvernului, a rostit un discurs al cărui menire e ca să provoace o explicație de-o parte și de alta.

Domnul Filipescu ieșind din gnvern, a tras după d-sa și pe d. Marghiloman tocmai în clipele cele mai critice pentru fostul ministru de Interne. D. Marghiloman a ieșit din cabinet sdrobit și sub acuzarea de-a fi pricinuit d-sa întregul desastru al d lui P. P. Carp. In așa împrejurări, e lesne de înțeles că rolul d-lui Marghiloman era isprăvit; împăcarea, dacă se făcea, apoi îl găsea pe fostul ministru al Internelor într'o situație lamentabilă.

D. Marghiloman a simțit nevoia de-a juca un rol în această împăcare, rol pe care însă nimeni nu i-l da, și așa fiind d-sa a încercat să-și atribuie singur și cu dela sine putere, un rol, fie, chiar pe acela de Erostrat—și-a vorbit la Craiova.

Faptul că a ales tocmai Craiova, e interpretat în unele cercuri politice ca o nouă demonstrație împotriva d-lui N. Filipescu. In adevăr, d. Al. Marghiloman a vorbit acolo sub prezedența și în aplauzele d-lui general Argetoianu, succesorul și nu tocmai prietenul fostului ministru de Război.

Discursul d-lui Marghiloman are importanța lui politică prin aceia, că a dat din nou în vileag profundele frămîntări și neconciliabilele neînțelegeri care nelin ștesc de multă vreme lagărul guvernamental. E încă un episod din viesparul de intrigi bizantine, cari frămîntă de atîta vreme toată tabăra carpistă.

Discursul d-lui Marghiloman e un avertisment dat d-lui Maiorescu și mai cu osebire d-lui Th. Rosetti.

OAMENI ȘI LUCRURI

Indreptări și învățăminte

Ziarele au publicat știrea că recenta conferință a profesorilor secundari locali, sub prezidența d lui inspector D. Cădere ar fi ajuns la încheierea că noul regulament, în ce privește examenele secundare, este inaplicabil, din cauza modului de a se calcula mediile de trecere și a se stabili norma în conformitate cu condițiile zisului regulament.

Dăunăzi în „Noua Revistă Romînă" d. N. Em. Teohari trata procedeul oficial drept absurd. D-sa întărește dovezile cu noui considerațiuni ilustrînd afirmările cu exemple reale.

Bună oară doi elevi A. B. în următoarele situațiuni, ajung la rezultate curioase și de neînțeles, din punctul de vedere al logicei simple:

	A	B
Matematica	7	5
Științe	7	5
Istoria	7	5
l. latină	7	7
l. romînă	7	7
l. germană	6	6
l. franceză	6	6
Geografia	6	6
Religia	6	7
Muzica	6	8
Desemn	6	8
Gimnastica	6	8

Elevul B. va fi promovat fără exsmen, iar elevul A va trebui să dea examen la toate cursurile, prin urmare și la matematică, istorie, științe, trei obiecte principale, la cari el este incomparabil superior elevului B.

Aceasta este fără îndoială o nedreptate.

Greșala vine de acolo, că s'a făcut un prea mare salt cu noua schimbare. După vechiul regulament, un elev se promova cu media generală 5 și totuși promoțiunile nu erau prea numeroase, cu atît mai puțin numeroase vor fi acum, cînd media generală este 6.50. Acest spor de puncte va aduce o schimbare și în înțelesul, în significația notei, fapt peste care nu trebue să se treacă așa ușor.

Intr'adevăr prin un uz de mai bine de 20 de ani, cifrele dintre 1 și 10 căpătaseră în mintea profesorilor un înțeles bine definit, un raport clar de gradare; ajunsese, zdică, un simbol exact al impresiunii examinatorului. Nimic nu lămurește mai bine înțelesul unui cuvînt, decît întrebuințarea lui îndelungată; acelaș lucru se poate spune și despre aprecierea în cifre.

Cifra 5, prin uz, căpătase înțelesul de satisfăcător, „merită să treacă". De acum încolo, calificativul de satisfăcător va fi reprezentat prin cifra 6.

Un elev care răspunde realmente de 5, va fi notat cu 6, de unde, negreșit, o oarecare perturbare în scara valorificării.

La reflecțiile de mai sus ale revistei se pot încă adăoga numeroase altele, iar mai presus de toate argumentul că însăși acea cîntărire a elevului—organizm viu—cu măsura cifrelor moarte, este un sistem învechit și osîndit peirii. E vremea ca oamenii școalei, iubitorii și cunoscătorii sufletelor de copii, să găsească remedii mai sigure, mai potrivite, mai omenești, pentru a hotărî și a dispune de soarta generațiilor școlare.

Cine nu învață din comunicația directă cu copii; cine nu se îndreaptă el însuși în atingere cu dînșii, nu va putea fi un apostol al îndrumării către un învățămînt cu adevărat util și plăcut în același timp. Toate aceste elemente nu se cuprind însă în *notă* și numai într'nsa.

Rodion

Centenarul rîpirii Basarabiei

IV

Și într'adevăr că Basarabia era pierdută, poate pentru totdeauna, din momentul ce vulturul Uralului înfipsese în ea ghiarelele sale și rămasul bun al locuitorilor ei era simbolul aceluia pe care țara o făcea jumătății sale însăși. De atunci Prutul deveni „rîul blăstămat" ale cărui valuri vor însemna despărțirea aceluiași neam.

Acuma de abia planurile Rusiei asupra țărilor romîne apăreau în adevărata lor ființă. Dacă Rusia luptase pentru ele, fusese nu spre a le înapoia libertatea uzurpată de Turci pentru a le supune propriei sale autorități; pentru a schimba suveranitatea turcească pe stăpînirea moscovită. Că încheierea aceasta a războiului nu se potrivea de loc cu premisele ce-i dăduseră naștere; că Rusia îl declarase pentru a mîntui țările romîne de asuprirea otomană, și că acuma la încheerea păcii aceste țări trebuiau să plătească ele izbînzile rusești, era tot atît de sigur, pe cît este de netăgăduit că între logică și politică este un abiz tot atît de mare ca între rațiune și interes.

Rușii priveau totdeauna țările romîne sub două unghiuri deosebite. Cînd era nevoe de a se sluji de ele ca mijloc de constrîngere contra împărăției otomane, ei tratau pe domnitorii acestor țări de suverani, le luau apararea ca niște țări neatîrnate după drept și care ar fi fost fără cuvînt încălcate și asuprite de Turci; cînd însă venea timpul să se despăgubească de la aceștia pentru izbînda repurtată, Rușii considerau țările romîne ca pămînt turcesc și-și tăiau din ele mulțămitele. Aceasta au făcut-o și acum cînd luară Basarabia ca despăgubire pentru războiul purtat în interesul Moldovei.

Ripirea Basarabiei celei mari nu încheie însă nedreapta purtare a Rușilor față cu țările Romîne. O nouă împrejurare veni să se adauge că la actul întâi al desmembrării Moldovei, pentru a-i rupe încă odată piciorul de abia herăstuit din o primă amputare. Anume

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenți.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

războiul de la 1853—1856 eșise rău pentru Rușii și puterile apusene care luaseră partea Turciei în această cioc-nire, impuseră Rusiei între alte condiții și pe acea a înapoierii către Moldova a trei ținuturi din partea sudică a regiunei anexată de Rușii la 1812; cu alte cuvinte înapoierea Basarabiei propriu-zise.

Pe lîngă acestă condiție, o a doua oprea pe Rușii de a mai avea o flotă militară în Marea Neagră.

Rusia care fusese deprinsă, în toate războaiele ei de mai înainte cu Turcii a se întinde necontenit pe seama acestora, se vedea întâia oară stînjenită în mersul ei proprășitor și îndatorită de a da înapoi și a suferi o știrbire în situația ei de mare putere și înaintarea ei către peninsula Balcanilor.

Această lovitură neașteptată încordă toate năzuințele posterioare ale Rusiei pentru a nimici cele două condiții pe care ea le privea nu numai ca dăunătoare dar chiar ca umilitoare.

Ea se folosi deci de războiul franco-german din 1870—71 pentru a vinde învingătoarei Germanii neutralitatea ei, pentru învoirea reconstituirei flotei ei de război din Marea Neagră, și un alt război care aduse din nou ciuntirea Moldovei în partea reîntregită, trebuia să șteargă de pe fața pămîntului, dacă nu din analele istoriei, amintirea înfrîngerei Rusiei din 1856. Acest răsboi fu întîmplat în 1877—78.

Și de astă-dată pornirea Rusiei contra Turciei fusese adusă prin nevoia ei de a apara un popor creștin din dreapta Dunărei de cruzimele și apăsările Turcilor. Acest popor era de astă dată sprijinit din inimă de Rușii, de oare ce era de aceiași rasă cu ei: slavă, anume Bulgarii.

Pentru a merge însă în ajutorul lor, Rușii trebuiau să treacă prin Romînia, care ne mai fiind acuma în voia lor cum fusese în vremile anterioare, ci pusă sub protecția colectivă a puterilor europene și avînd în fruntea ei un membru al marei case prusiene de Hohenzollern, nu mai putea s'o incalce fără o prealabilă înțelegere cu ea. Această înțelegere se puse la cale la Livadia în 1876, unde d. Ion Brătianu se duse ca trimis al statului Romîn.

De și nu se pot ști lămurit vorbele preschimbate între împaratul rusesc și agentul romîn, totuși de pe atunci se ivise zvonul că Rusia are de gînd să reie cele trei ținuturi ale Basarabiei. Nu e vorba că convenția pentru trecerea trupelor rusești încheiată între guvernul romîn și acel al Țarului spunea că Rușii garantează integritatea teritoriului Romîniei: dar această clauzulă fusese formulată la început cu adausul „pe cît timp va ținea războiul", adaos ce a fost lasat la o parte de Rușii în urma întîmpinărei delegatului romîn că nu s'ar putea prezenta nici un ministru al Romîniei inaintea Camerei cu o asemenea clauzulă.

După Constituția romînească, alcătuirea subsemnată de guvernul romîn trebuia să fie încuviințată de Cameră; dar Rușii, care pe atunci respingeau guvernul constituțional, nu ținură seamă de această cerință și trecură Prutul, înainte ca Parlamentul romînesc să fi votat convenția.

E drept că, în această nouă încălcare a țărilor romîne de oștirile rusești, aceste oștiri se purtară cu totul alt-fel de cum o făcuseră în războaele de mai innainte. Disciplina nu lasă aproape nimic de dorit și aprovizionările se făcură pretutindeni pe socoteala vistieriei Impărătești, plătindu-se tot ce se lua din țările romîne.

Numai o măsură aduse pagubă bănească statului și poporului romîn: primirea rublei după o valoare mai mare de cît acea pe care o avea în realitate, care primire avu de efect de a umplea Romînia de o monedă depreciată care trebui înlăturată mai tîrziu cu mari jertfe.

Dacă însă purtarea armatelor rusești nu fu de astă dată apăsătoare, cu atît mai mult o fi tratatul de pace care puse un capăt războiului. Mai întâiu Romînii figuraseră în acest războiu ca aliați și împreună luptători cu Rușii, după propria cerere a acestora. In timpul amenințătoarelor lupte din jurul Plevnei, Marele Duce Neculai ceruse personal Principelui Carol să viuă cu armata Lui peste Dunăre în ajutorul Rușilor.

Apoi Domnitorul Romîniei fusese însărcinat de Impăratul, să primească conducerea supremă a lucrărilor războinice dinaintea Plevnei. Este apoi iarăși cunoscut, că numai căderea acestei cetăți, adusă mai cu seamă prin intervenirea ajutorului romînesc, făcu cu putință Rușilor trecerea Balcanilor și dictarea păcii la San Stefano.

Cu toate aceste Romînii deși aliații militari ai Rușilor, de și conlucrătorii lor la cîștigarea izbînzii, deși se declaraseră neatîrnați de Turci în timpul luptelor, nu fură primiți de Rusi a lua parte la tratările de pace, așa că în aceasta ei fură considerați numai ca obiect asupra căruia se stipulară condiții iar nu subiect care să le desbată și să le impună.

Acesta a fost primul act de nedreptate comis de Rusi, față cu Romînii, în încheerea păcii din 1878 Al doilea mai grav, a răsărit din îndeplinirea gîndului arătat de ei încă de pe timpul tratărilor pentru trecerea oștirilor lor prin Romînia,—reluarea celor trei ținuturi ale Basarabiei, reluare ce fu stipulată în condițiile primitive a tratatului de la San Stefano și pe care acel de Berlin o întări cu pecetea europeană. Mărirea pecetei însă nu micșură, ci din contra spori nedreptatea făcută statului romîn, de oare-ce Europa întreagă deveni organul ei și arătă deci lumii că și în aceste vremuri de civilizație atît de înaintată pe partea materială și intelectuală, pe acea morală, reprezentanții cei mai înalți ai culturii europene rămăseseră toți înlănțuiți în vechile deprinderi, care dau precădere puterii asupra dreptului.

Dar dacă puterile europene ascultară de considerații mai mult exterioare pentru a consfinți o strigătoare nedreptate, în ce situație morală se puneau oare Rușii față cu poporul romîn, al cărui sînge le slujise atît de mult să dobîndească victoria?

Ei ceruseră ajutorul lor, în un moment foarte critic ai luptei, și Romînii se grăbiseră a-l oferi, fără a pune nici o condiție, de oare-ce nici nu ar fi fost timp de a dezbate vre-una, și cu toate că bănuiau scopurile Rușilor asupra bucățelii de pămînt. Dai ei credeau cu drept cuvînt că, după o slujbă așa de mare adusă marelui imperiu, el se va lepădă de gîndul lui ascuns și că răsplata pentru restabilirea victoriei va fi dată cu mărinimie de către aliatul lor.

Ori cît de puternic ar fi fost interesul Rusiei de șterge urma umilirii din trecut, era vorba numai de o mișcare de ambiție, pe cînd datoria care-i lega de Romîni era acea izvorîtă din o slujbă eminentă, adusă tocmai la momentul de seamă și fără de care slujbă lupta cu Turcii putea fi compromisă. Dacă Romînii nu ar fi păsit în ajutorul Rusiei, și războiul acesta ar fi eșit în defavoarea ei, pe lîngă că nu lua Basarabia, nu îndeplinea nici emanciparea Bulgariei, scopul suprem pentru care lupta fusese întreprinsă.

La 1812 Rușii sfîrșesc un războiu declarat pentru apărarea Romînilor, cu sfîșiarea țării lor.

La 1878 Rusia cîștigă victorie contra Turcilor numai cu ajutorul Romînilor și se despăgubește iarăși pe socoteala, de astă dată a aliaților lor, pentru daunele pricinuite de dușmanul comun.

Cum se poate vedea în asemenea purtare respectarea dreptății?

Poporul romîn spune aceste fapte marelui popor rusesc și așteaptă, dacă nu restabilirea nedreptății făptuite, căci aceasta e cu neputință, dar cel puțin tratarea de acuma înainte a fraților săi, Romînii din Basarabia, așa că, după ce s'a stins viața lor proprie de stat, să nu se stingă și să se zugrume și naționalitatea și limba lor particulară.

Marele imperiu însă să nu privească cu silnicie jalea în care se îmbracă tot poporul romînesc pentru a plînge pierderea Basarabiei iubite.

A. D. Xenopol

Scrisori din Bucovina

—Dela corespondentul nostru particular—

O expoziție a industriei casnice.—Rezultatul alergărilor de cai din Cernăuți.—Greva măturătorilor de stradă.

Cernăuți, 26 Aprilie. — Nu de mult ziarele ucraine din localitate, anunțau cu mare tămbălău cum că Rutenii pregătesc o frumoasă expoziție a lucrurilor casnice ucraniene, în „bazarul țării" din Cernăuți. Se scriau articole lungi, cu privire la frumusețea și bogăția lucrurilor ce aveau să fie expuse.

Deschiderea acestei expoziții a fost așteptată cu nerăbdare de Romîni, cu atît mai mult cu cît e lucru știut, că în privința lucrurilor casnice, pînă în prezent cel puțin, rutenii n'au produs ceva deosebit, demn de admirat, și prin urmare urmarea unei expoziții cu lucruri pur rutene era cu adevărat un eveniment de cea mai mare importanță.

Nerăbdarea romînilor n'a fost însă de lungă durată, căci zilele acest a s'a deschis mult trîmbițata expoziție. Și cu adevarat țesăturile și cusuturile expuse acolo erau admirabile, de o frumusețe uimitoare, dar, vezi... acestea n'au fost adunate numai din industria casnică rutenă, ci șterpelită de pe la romîni și poloni.

Lucrurile romînești expuse acolo, au întrecut, prin frumusețea și măestria execuției, cu mult pe cele rutene, ba industria casnică românească a format mai bine din jumătatea lucrurilor expuse, așa că această expoziție se putea numi mai curînd romînească. Fie-care cunoscător ar fi putut deosebi lesne lucrurile romînești, dacă nu-l înșela hieroglifele ucraine cu inscripția ruteană.

Doamnele ucraine, au arătat de astădată, că nu prea au cu ce să se laude, căci dacă rutenii nu și-ar fi însușit frumoasele lucruri casnice romînești nici n'ar fi putut aranja o expoziție. Despre aceasta s'au convins toți acei cari au visitat expoziția.

A te arăta însă înaintea lumei cu lucruri străine, e ceva ridicul de tot și desigur numai rutenii sunt capabili de așa ceva.

După cît aflu, romînii vor protesta contra acestei expoziții. Un comitet, va edita o broșură, prin care se va arăta publicului coțcăria ruteană.

*

Duminică și eri, am avut și noi un sport mai de seamă în Cernăuți. Societatea „Herrn Club" a aranjat mari alergări de cai la hipodromul din localitate, în stil mare, la care au luat parte și ofițeri romîni, precum și un public distins și numeros. Printre asistență s'au remarcat foarte multe persoane din Romînia.

La alergările de Duminică succesul a fost de partea romînilor. D. căpitan Gr. C. Soutzo a cîștigat premiul militar de onoare, iar d. locot. Dombrowski premiul I-iu al Bucovinei.

Nemții au invitat pe ofițerii romîni, ca aspectul alergărilor să fie cît mai mult posibil internațional și desigur nici nu s'au așteptat la concurenți serioși cu atît mai mult cu cît la aceste alergări au luat parte grajduri renumite din galiția cari până în present încă n'au fost învinse.

Romînii cari au asistat la acest frumos succes al ofițerilor din regat le-au făcut manifestațiuni entusiaste, iar publicul străin era vădit impresionat.

Marți a avut loc a doua alergare, la care a asistat și arhiducele Carl Franz Iosef, timp de 30 minute. Excelența Sa a sosit îmbrăcat civil, incognito cu automobilul din Colomea unde staționează. N'a făcut nici o plimblare. După ce a privit puțin la alergări a părăsit orașul nostru, aproape fără să fie observat de nimeni.

Și la alergările de eri succesul ar fi fost al tricolorului romîn, dacă calul d-lui căpitan Soutzo n'ar fi luat brusc altă direcție.

Cu toate acestea, la întoarcere, publicul le-a aplaudat frenetic.

După cum se vede viața de sport începe să prindă rădăcini și la noi, fapt care este foarte îmbucurător căci din an în an vom avea de înregistrat și în Bucovina alergări mari ca în Galiția unde se adună sportsmani aproape din întreaga monarhie, dînd astfel un impuls foarte mare creșterei cailor.

Cu această ocazie consiliul cultural al țărei a premiat mai mulți cai țărănești crescuți în Bucovina.

*

De cîte-va zile avem în Cernăuți o grevă a măturătorilor de strade. Aceștia în număr de vre-o 120 au încetat lucrul pe motiv că administrația comunală nu le-a mărit salarul cu începere de la 1 Mai.

In consecință ei au formulat următoarele cereri: 9 ore de lucru (începînd de la 6 dim.), o mărire a salarului cu 20 bani pe zi, asigurarea de pensii și contra accidentelor.

O delegație prezentînd cererile primarului, acesta i-a rugat să reia lucrul promițîndu-le o oare care îmbunătățire. Delegația însă a răspuns că măturătorii vor continua greva pînă cererile lor vor fi îndeplinite.

Aseară consiliul comunal s'a ocupat cu această chestiune. S'a hotărît în principiu ca în caz cînd lucrătorii nu-și vor relua lucrul pînă în 48 de ore primăria să dea în antrepriză serviciul de salubritate. Trei consilieri comunali au fost însărcinați să parlamenteze cu măturătorii.

Pînă una alta însă, străzile orașului sunt nenumărate și nestropite, prezentînd un aspect cît se poate de urît. Mai cu seamă piețele publice încep a deveni adevărate focare de mirosuri pestilențiale.

Mai mulți cetățeni au intervenit la primărie cerînd să ia de urgență măsuri de curățire a orașului.

Greva continuă. Se crede că intervenția consilierilor comunali n'a avut nici un efect.

Gama

Litere-Științe-Arte

Mișcare nouă? Se vorbește de o nouă revistă simbolistă în localitate—Fronda. N'am luat cunoștință de dînsa, așa că nu știm întru cît e vorba de vr'o nouă constelație, ori de o nouă grupare în localitate, nici dacă publicațiunea corespunde vre unei meniri literare cu adevărat.

Observăm numai că apariția „Frondei" coincide cu gestul combativ al „Vieței Romînești", care a luat poziție în chip hotărît față de poezia simbolistă, consacrînd „Vieței Noue" un mare număr de pagini și de... săgeți.

Despre rostul lor în activitatea publicistică a țării ar fi loc, să ne întrebăm și față de alte reviste mai vechi ori mai noue. Dar nu de aceasta e vorba.

In sfîrșit observăm că frequența publicațiilor literare de nuanță simbolistă coincide cu venirea d-lui Ovid Densușeanu în Iași,—poate prologul unei viitoare mișcări literare mai intense, tot în directiunea simbolistă. Să așteptăm!

*

La ordinea zilei în toate straturile publicului ieșan iubitor de artă și de senzații artistice este apropiata serie de spectacole a trupei ruse—baletul de operă—despre ale cărei miraculoase producțiuni se vorbește cu interes și cu nerăbdare.

*

Cinematografele sunt și la noi de actualitate în urma măsurii luată de poliția Capitalei ca să nu mai apară... apașii pe pînză, nici hoții de automobile.

In Germania autoritățile au început să ia măsuri împotriva extinderei amenințătoare a cinematografelor.

Inițiativa a luat-o Saxonia, care vede primejduindu-i-se teatrele și instituțiile de artă. Statul acesta a instituit o adevărată cenzură cinematografică în contra filmelor imorale, obscene sau senzaționale.

Toate acestea se fac pentru a salva reprezentațiile de teatru, pe care publicul le părăsise în ultima vreme.

Măsura începe să se generalizeze în toată Germania.

*

La Paris s'a reprezentat o piesă nouă a lui Paul Bourget—în colaborare cu André Beamer—„Le crise". Lucrarea e din seria pieselor sociale între cari se numără „Baricada", „Tribunul"—tot de Paul Bourget.

*

„Les Annales" publică în ultimul număr o schiță despre Guy de Maupassant, de poetul Georges de Porto Riche. Schița arată pe marele romancier în culmea gloriei lui. pe la 1885.

*

STRUNA ZILEI

CÎND E NĂVALĂ MARE...

Un hoț a pătruns Marți seara în localul agenție „Thalia". N'a furat bani.

Știre.

De ce-a pătruns canalia
In agenția „Thalia"?
...Să capete cu sila
Bilete la Davila.

CEA MAI MARE EXPOZIȚIE
DE
MOBILE
Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE
Lucruri de Fantasii,
au sosit la MAGASINUL
HIRSCH
și se vînd cu Prețurile originale ale fabricei
Strada Lăpușneanu 38

INFORMAȚIUNI

❑ Relevînd informația ziarului *la Politique*, că d. Take Ionescu a plecat la Iași spre a astîmpara curentul pentru concentrare—*la Roumanie* scrie: „știrea aceasta este falșă. Prietenii noștri din Iași gîndesc ca și prietenii noștri din București și din toată țara, cît și asupra tuturor chestiunelor. La noi nu există de cît un singur curent, destul de puternic pentru a nimici guvernul căruia d. Marghiloman i dă porunci cum să se conducă.."

❑ Studenții, care au reușit la concursul de internat de spital, au fost convocați să se prezinte Luni la spital spre a-și alege locurile.

❑ Apreciatul artist dramatic C. Mărculescu, societar al teatrului național din București, va debuta Duminică, 29 curent, pe scena teatrului din Iași, în Hamlet, cea mai nouă și cea mai puternică creațiune a distinsului artist.

❑ Domnul Raul Crăciun va fi numit avocat al casei sf. Spiridon, în locul decedatului C. D. Miciescu.

❑ Consiliul de războiu urma să judece astă-zi pe sublocotentul în rezervă Popescu Ialomița, avocat, pentru nesupunere.

Acuzatul, prin o telegramă, cerînd amînarea procesului, consiliul a admis.

❑ Concursul pentru admiterea în străinătate la studii a ofițerilor sanitari va începe anul acesta în ziua de 26 Mai, în loc de 15 Mai. Cererile candidaților, însoțite de memorii ierarhie, au a fi trimise ministerului tot pînă la 1 Maiu a. c.

Angajamentele prevăzute de decizia ministerială din 1911 fiind obligatorii numai pentru acei reușiți, ele se vor prezenta imediat după terminarea concursului.

❑ In „Scrisorile din Iași" publicate în „Ordinea" de azi se vorbește de: „Ajunul centenarului—Intâiul semnal—Un istoric obiectiv—Fapte din trecut—Cum a fost ripită—In era napoleoneană—Războiu și diplomație—Cu două politici—O ripire după alta—Rîul blestemat—Apărători primejdioși—Procesul în fața istoriei—In zile de doliu.

❑ Azi s'a ținut licitație la prefectura județului pentru construirea a două podețe pe șoseaua Tg. Frumos-Hîrlău. Neprezentîndu-se nici un concurent, se va ține o nouă licitație.

❑ **Consiliul de higienă.**—Consiliul de higiena al orașului, s'a întrunit aseară sub președenția d-lui dr. Floru.

Asistă d-nii d-ri Imervohl, Misir, Conya, Grigoriu, Tudor, Grosi, Stenner, Răteanu, Șumuleanu, Buzenchi, Todirașcu și inginerii Cugler și Savul.

Se numește o comisiune pentru inspectarea farmaciilor, compusă din d-nii dr. Floru, Răteanu și Șumuleanu.

Se aprobă regulamentul pentru curățirea gunoaielor.

Se ia act de declarațiile d-lor doctori Emil Savin, d-na Teresa Savin și Brandmark, că se stabilesc în Iași.

Se ia act de cererea d-lui Zoller, care clădește un atelier de fabrică de bomboane.

❑ *Un mare eveniment artistic la Iași*

Faimosul **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, și Varșovia care face turneul la Viena, Paris, Londra și New-York; va da, în trecerea sa prin Iași, trei reprezentații în serile de 30 Aprilie, 1 și 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice și genul de interpretare a dansurilor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodina, Rubinștein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo *și a.*

Intre operele ce se vor da la Iași figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vânătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella, **Gioconda, Păpușa,** *și alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris și Berlin.*

Inscrierile la librăria Iliescu (Piața Unirei.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ Regele s'a exprimat pentru un guvern de concentrare sub preşidinţia d-lui Teodor Rosetti.

Suveranul a spus textual unui om politic:

— Am convingerea că d. Rosetti este persoana indicată să presideze un guvern de concentrare. Apoi Coroana nu va uita că d. Rosetti a urmat cu sfinţenie sfatul ce i l'a dat Domnitorul Cuza. Cînd am fost ales Domn, Cuza a scris cumnatului seu Rosetti:

— Să nu te gîndeşti la mine şi să fi supus noului Domn al Ţării.

❑ Comitetul executiv central al partidului liberal ca întocmit un nou program de guvernămînt al partidului, care va fi publicat curînd.

Primul punct este darea în judecată a fostului guvern Carp, pe motivul că s'a făcut vinovat ca autor al unei legi anti-constituţionale.

Un bărbat de stat, care nu aparţine partidului liberal, a comunicat faptul Suveranului zilele trecute, la Sinaia, autorizat fiind de d. I. I. Brătianu.

❑ *Din partea ministerului de domenii al Rusiei au sosit în Bucureşti doi delegaţi, însărcinaţi să trateze rescumpărarea de către statul rus a moşiilor, pe cari Casa sf. Spiridon le posedă în Basarabia.*

Delegaţii s'au prezintat ministrului de interne, însoţiţi de un funcţionar superior al legaţiunei ruse din Bucureşti.

Astăzi va avea loc o conferinţă la care va asista şi eforul dr. Riegler. Dacă se va ajunge la preţul de zece milioane lei, afacerea va putea fi tranşată à l'amiable, dar va fi nevoe de un vot al Parlamentului nostru,

Delegaţii ruşi au arătat că guvernul rus consimte să elibereze suma epitropiei şi să dee şi suma de 300,000 ruble, depuşi la Banca Imperiului, sumă rezultată din vînzarea unor pămînturi din moşiile eforiei.

❑ *Avem dovada că d. director al tripoului municipal din Mentone, care a făcut ofertă pentru instalarea unei spelunce la Slănicul din Moldoaa, este susţinut în planul său hidos de un deputat al Iaşului—şi faptul explică graba cu care a fost primit şi servit domnul din Mentone.*

Deputatul este d. C Miclescu, care s'a prezintat ieri la epitropie cu d. Grecianu în persoană, stăruind ambii, pe lîngă epitropi, ca sa facă referat favorabil.

Epitropul Cristofor, care este om de legi, s'a opus, cu drept cuvînt, la realizarea planului, arătînd că codul penal se opune la funcţionarea jocurilor de hazard în staţiunile balneare.

Deputaţii Miclescu şi Grecianu au stăruit, însă în sens contrar şi s'a convenit în urmă, ca tranşarea afacerei să fie lasată pe seama ministrului de interne.

Epitropul Riegler, care a plecat aseară la Bucureşti, a fost însărcinat să arate d lui Arion, că d. Grecianu în persoană susţine instalarea speluncei.

❑ **Desvălirea statuei lui Cuza Vodă.**—Comitetul de acţiune Cuza Vodă s'a întrunit aseară la universitate.

A participat şi d. Tacu, delegat al ligei culturale.

S'a stipulat în primul rînd, că pentru serbările desvălirei statuei, să fie invitaţi membrii în viaţă ai familiei lui Vodă Cuza şi a persoanelor cari l'au ajutat în opera sa, apoi primarii din capitalele de judeţ, şi cîte o delegaţiune din partea asociaţiunilor româneşti din Bucovina, Transilvania, Basarabia şi Macedonia.

D. Grecianu şi-a exprimat credinţa, că probabil principele Ferdinan şi Principesa Maria, vor azista la aceste festivităţi.

*

Din nou, din partea ligei culturale d. Tacu a formulat propunerea, ca serbările ligei, să fie în acelaşi timp cu serbările Cuza-Vodă.

Propunerea aceasta a fost combătută de mai toţi membrii prezenţi şi a rămas ca liga să formuleze o cerere, care să fie supusă adunărei generale a comitetului Cuza-Vodă.

*

S'a schiţat apoi programul serbărilor, pentru desvălirea statuei lui Vodă Cuza.

Luni 20 Mai—Dimineaţa Te-Deum la Mitropolie, urmat de un discurs rostit de I P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

La orele 2 p. m. desvălirea statuei. Cel dintăi discurs va fi rostit de d. Ghica Deleni, căruia-i va răspunde primarul oraşului.

Vor urma apoi discursurile delegaţiunilor, după ordinea stabilită de comitetul de acţiune.

Va urma o monstră hora Unirei.

Seara iluminaţiuni şi retragere cu torţi.

Marţi 21 Mai.—Dimineaţa mare banchet ţărănesc, pe platoul de la Copou.

După prînz serbare cămpenească. Seara festival studenţesc la Teatrul naţional—iluminaţiuni.

În caz cînd serbările vor fi onorate şi de vre un membru al familiei regale, se va da şi un banchet, în onoarea înalţilor oaspeţi.

*

Acest program urmează să fie aprobat şi de comitet, în şedinţa plenară.

*

Comitetul de acţiune, a fost din nou convocat pentru mîine, la orele 5 seara.

❑ **Crima din strada Albineţ.**—O îndrăzneaţă crimă, s'a încercat astă noapte, la casa cu No. 40 din strada Albineţ.

Casa cu acest număr e ocupată de băcanul Sapsa Rubin.

Pe la orele 2 jum. noapte, o bandă de hoţi, operînd ca în codru, a spart un părete şi a pătruns în odaia de culcare a bacanului.

Erau trei bandiţi, înarmaţi cu puşti şi cuţite.

Ei treziră pe băcan şi îi cerură bani. La ţipetele negustorului, se treziră soţia şi copiii lui, cari dormeau în aceiaşi odaie, şi cari la rîndul lor începură a ţipa.

Băcanul căuta să scape şi să fugă în stradă pentru a da alarmă.

El vroia să treacă printre bandiţi, cari îi dădură cîteva lovituri de cuţit şi apoi îngroziţi de ţipetele copiilor, o luară la fugă.

Rubin se tărî pînă în stradă şi pe cînd eşea din curte, zări pe un al patrulea bandit ce fugea.

D. dr. Imervohl şi autorităţile sosiră curînd la faţa locului. După un prim pansament, victima a fost transportată la spitalul israelit, unde d. dr. Ochs îi dădu cuvenitele ajutoare.

S'a constatat că d. d. Rubin are la urechea stîngă partea superioară a pavilionului tăiată.

Asemenea o plagă a pielei pînă în muşchi, făcută cu un cuţit, la partea dinapoi a toracelui.

*

Autorităţile au început cercetările. S'au arestat pînă acuma un număr de indivizi bănuiţi.

Pe unul din aceştia, victima l'ar fi recunoscut.

Cercetările continuă.

❑ Regimentul 8 Dragoş 29, a sosit astă-zi în tabăra Şipote spre a lua parte la concentrare.

❑ D. Bălănescu, inginer comunal a bine voit a decreta serviciul sanitar ca neexistînd pentru importanta sa personalitate, aşa că serviciul sanitar, n'are cădere să se amestece în privinţa stării de infecţie a canalurilor—mai ales că ele sunt supraveghiate—ca vai de ele—de acest domn Bălănescu.

Credem că serviciul sanitar va arata punctul său de vede e şi va face pe d. Bălănescu să înţeleagă, că singur serviciul sanitar are obligaţia să supravegheze ca acele canale, să fie ţinute în stare exact contrarie de cum le ţine d. Bălănescu.

❑ Pe ziua de azi s'au constat în localitate 4 cazuri de anghină difterică, toate însă aduse din judeţ.

❑ Comitetul teatral, a acordat în şedinţa de aseară, concesiunea încălzitului teatrului d lui Tomescu, pe timp de 10 ani.

D. Tomescu va modifica instalaţiunile adaptîndu-le pentru încălzirea cu Păcură.

Teatrul realizează astfel o economie de 3000 lei pe an.

❑ Ziariştii din Chişinău au organizat pentru mîine o serbare, urmată de un banchet, pur colegial, la care au fost invitaţi unii ziarişti din Iaşi.

❑ Mai mulţi părinţi ai elevilor şcoalei de croitorie a ministerului de instrucţie, din Iaşi, au reclamat parchetului că acei elevi ar fi grav maltrataţi de directorul şcoalei, d. Crudu.

Parchetul a deschis anchete şi a luat astă-zi depunerile mai multor elevi.

❑ In urma dificultăţilor ce s'au ivit în practicarea serviciului medical pe lîngă corporaţii şi bresle, casa centrală se arată dispusă a menţinea serviciile organizate pe lîngă fabrici şi întreprinderi mai mari. In Iaşi fabrica textilă de la Copou a fost autorizată a şi menţinea dispensarul şi serviciul medical propriu.

❑ Se prevede o afluenţă de intelectuali la conferinţa d-lui profesor Ovidiu Densuşeanu în seara de Duminecă 29 Aprilie, în sala „Turn-Verein". Intre recitări figurează şi d-ra Anicuţa Cîrjă. D. Densuşanu va vorbi despre „Glasul Vremei".

❑ Joi 26 Aprilie, ora 2 p. m. s'a ţinut şedinţă la cercul cultural preoţesc din oraşul Iaşi, sub preşidenţia protoereului judeţului.

In această şedinţă economul Al. Th. Popovici institutor, şi a dezvoltat cu multă competinţă, conferinţa tratînd despre: „Starea economică şi sociologică a oraşanului, în legătură cu cea religioasă şi rolul preotului faţă de ele".

Părintele Popovici a fost viu felicitat de reuşita conferinţei.

❑ Ilustrul nostru prieten, maestrul I. L. Caragiale, va sosi Duminică în Iaşi unde va rămînea 3 zile.

❑ D na Tiţa Petrovici a fost numită moaşă comunală a dispărţirei a III a din Iaşi.

❑ Patronii specialişti în fabricaţiunea de mobile au înştiinţat pe proprietarii magazinelor respective că nu vor putea executa comenzile, dacă comercianţi interesaţi nu vor interveni la Camera de comerţ pentru o aplicare mai puţin absurdă a legei, întru cît lucrătorii nu recunose plăţile de timbre efectuate de patroni.

Acelaşi lucru se va întîmpla la confecţiuni.

❑ Candidaţii plecaţi în Capitala pentru examenul de capacitate se reintorc mîne în oraş. Astăzi se ţine proba practică. La specialitatea principală din 14 candidaţi au reuşit la oral şi teză numai 4; iar la specialitatea secundară 3 din 9. Iaşanii ţin recordul reuşitilor.

❑ Baroul din Iaşi a depus o coroană pe sicriul regretatului avocat Miclescu, dispunînd ca unul din avocaţi să ţie discursul funebru.

❑ Mîine Sîmbătă, ora 3, va avea loc adunarea plenară a avocaţilor din Iaşi, pentru a discuta o sumă de chestiuni profesionale foarte importante.

❑ D. Farra, directorul general al închisorilor, se află în Iaşi pentru a alege terenul pe care se va clădi noul penitenciar.

Se crede că se va alege locul numit Movila lui Cuza, în regiunea Abatorului.

❑ **Judiciare.** — Procesul Fischer-Sturza continuă astăzi la s. I. Vor pleda d-nii A. A. Badareu şi Take Ionescu.

— C. S. Vasiliu, agent fiscal în Botoşani, făcîndu-se vinovat de falşuri în acte publice, a fost condemnat de tribunal la 1 an închisoare, pedeapsă ce a fost întărită astăzi de Curte.

— La secţie II a Curţii au început astăzi desbaterile procesului de contravenire la legea trustului, în ce priveşte moşia Ripiceni, proprietatea d-lui Vernescu, arendată d lui Abr. Fischer.

In proces pledează d-nii: Take Ionescu, Vasile Misir, M. Cantacuzino, Petre Sion, V. Dimitriu şi Osw. Teodoreanu.

Primul pledează d. P. Sion. Probabil că d. Take Ionescu, va pleda tot astăzi, pentru a putea pleda mîine Sîmbătă, în procesul Fischer-Sturza.

— In rolul proceselor la juraţi a mai fost înscris, pentru ziua de 15 Maiu, afacerea referitoare la Petru şi N. Ciuntu, acuzaţi de dare de foc.

— A fost reconfirmat astăzi mandatul de arestare al lui M. Maziliu, deţinut pentru asasinat.

❑ Presedinţia Camerei de Comerţ din Tulcea ne comunică următoarele:

Am onoare a vă face cunoscut că în zilele de 27—29 Mai a. c. va avea loc la Tulcea al XIII-lea Congres al Camerilor de Comerţ şi Industrie şi din ţară, cu următoarea ordine de zi:

1) Desfiinţarea impozitului licenţei băuturilor spirtoase şi înlocuirea lui printr'un impozit pe decalitru (Ploeşti).

2) Modificarea Cod. Comercial referitor la falimente (Vîlcea).

3) Modificarea Cod. Comercial referitor registrele comercianţilor din (Botoşani).

4) Simplificarea formalităţilor judecătoreşti, cum şi scutirea de timbru pentru executarea datoriilor care nu trec de una sută lei (Focşani).

5) Traficul mărfurilor pe căile ferate romîne şi navigaţia fluvială romînă (Craiova).

6) Intocmirea unui contract tip de cereale (Brăila).

In ziua de 30 Mai, toţi congresiştii vor face o excursie la Sulina pentru vizitarea oraşului şi portului.

❑ In beneficiul şcoalei filantropice „Steaua" care întreţine un curs primar şi profesional, va avea loc astă seara 27 Aprilie o reprezentaţie cinematografică în sala Sidoli şi o producţiune teatrală dată de elevele acelei şcoli. Programul e foarte bogat şi variat.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua iar seara la 9 ore reprezentaţie obişnuită.

❑ Baletul rus de operă, care să află acum la Odesa şi Chişinău, unde a obţinut succese strălucite, va sosi la Iaşi Luni 30 April a. c, cînd va avea loc prima reprezentaţie.

Ieşenii vor avea astfel prilejul să cunoască şi acest gen artistic, care constă în arta cu totul nouă, de a interpreta anumite stări sufleteşti, prin dansuri şi mlădieri anumite.

Aşa fiind ansamblul acesta desfăşură înaintea spectatorilor *piese cu acţiuni teatrale*, cu anumite roluri distribuite, cari sunt interpretate de aceşti dansatori excelenţi. Cu alte cuvinte *Baletul rus de operă* reprezintă *arta coreografică*, atît de aplaudată în marele capitale occidentale.

❑ Domnul Em. Mănescu, impiegat cl. II în administraţia financiară Iaşi, a fost înaintat impiegat cl. I.

De închiriat şi de vînzare

Casele din Strada Sărărie 42 proprietatea Cerkez, cu două rînduri, intrarea separată, avînd fie-care 4 camere de stăpîn, bucătărie camară, etc. magazie de lemne.

A se adresa acolo.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 27 Aprilie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a aloteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

10,000 lei, No. 9401.

5000 lei, No, 59171.

2000 lei, No. 21743, 21239.

1000 lei, No. 45190, 1727 6602, 5996 10559, 53375, 35651 18042, 31409, 478 2 56469, 334, 26584, 5646.

500 lei, No. 14030, 39885, 40661, 23892, 9098, 25604, 30935, 38948, 45352 6224, 15445, 23000, 48902, 48432, 37949 48432, 3081, 41715, 45039, 10089, 28743 12731, 12023, 17175, 53951.

Unde s'a sinucis Iorgu Filipovici?

Bucureşti.—Un ziar de dimineaţă, a anunţă, că d. avocat Hurmuzache a primit o scrisoare din Viena, de la Nicu Filipovici, prin care acesta declară, că e nevinovat de moartea familiei sale şi adaugă, că dacă va găsi banii trebuitori, se va întoarce în ţară şi de nu se sinucide.

El mai spune că fratele său Iorgu Filipovici, s'a sinucis înecîndu se într'un lac din Ianschez, — în apropiere de Presburg.

Inchiderea Dardanelelor

Constanţa. — Vaporul „România" se află încă la Constantinopol, încărcat cu mărfuri, şi neputînd să-şi continue drumul, din cauza închiderei Dardanelelor

Luptă între tălhari şi Poliţişti

Viena.—O luptă s'a dat într'o tavernă între poliţie şi 3 tălhari. S'au tras focuri de revolver. Doi dintre talhari au fost arestaţi, al treilea s'a sinucis. Poliţiştii n'au fost răniţi.

LUPTA CU ARNAUŢII

Salonic.—O bandă de arnăuţi au năpădit în grajdurile artileriei din Gusinie furînd 3 cai. Soldaţii pornind în urmărirea lor au căzut într'o ambuscadă. Trei soldaţi au fost ucişi, trei răniţi. Arnăuţii au avut mai mulţi morţi şi răniţi. Au scapat caii furaţi.

Un batalion de infanterie şi o baterie de munte din Ueskueb au fost trimise la Verisovici ca de acolo să meargă la Ipek unde se observă mare efervescenţă.

Victoria de la Rhodos

Constantinopol. — Ziarele jubilează pentru marea victorie din Rhodos. Ministerul de Interne a cerut lămuriri mai detailate caimacanului. Mermeriss dar n'a primit nici o altă ştire. Ziarele spun că trupele turceşti din Rodos sunt cam 3000 iar miliţia indigenă 2000 de oameni. Patru vase italiene au fost văzute eri în faţa insulei Chios şi alte vase în faţa insulei Symi.

Se svoneşte că o divizie navală italiană cu transporturi s'ar afla în faţa insulei Chios.

Valiul din Smirna vesteşte că Italienii au arestat lîngă Symi un vas cu pînze încarcat şi cu făină şi alte alimente.

Se zice că ministrul de externe a fost consultat dacă se pot confisca toate automobilele italienilor din Constantinopol.

Ministerul a răspuns negativ.

*

Roma.—Agenţia Stefani declară fals svonul după care Italienii au bombardat Salonicul.

O depeşă fără fir din Rodos anunţă că încrucişătorul „Duca de Ova" a făcut prizonier pe un sub ofiţer şi 13 soldaţi, care vor fi duşi în Italia cu ceilalţi prizonieri din Insule şi cu valiul din Rodos şi secretarul său.

Guvernul turc răspîndeşte fel de fel de ştiri printre care şi pe acea că 1000 de Italieni au fost făcuţi prizonieri sau ucişi, şi că flota Italiană s'a îndepărtat din marea Egee. Toate aceste afirmări sunt atît de ridicole, în cît o desmintire e inutilă.

Cutremur de pămînt

Guadalara. (Mexic).— Numeroase cutremure de pămînt au provocat o mare panică în populaţie.

Multe clădiri au suferit stricăciuni.

Trei cadavre într'un cufăr

Varşovia.—Şeful gărei din Varşovia, a primit pe adresa sa, un cufăr, venit din Kiev, în care s'au găsit trei cadavre, un barbat, o femee şi un copil.

E probabil la mijloc o cumplită crimă de răzbunare.

Inundaţiile din Triol

Ploile ce continuă în Triol au cauzat numeroase inundaţii. In regiunea Vorelbere Salsburg două cartiere din Insburg au fost inundate.

D. Carp în Capitală

Buc.— Domnul P. P. Carp, a sosit azi diminiaţă în Capitală.

Acţiunile Băncei agricole

Buc.— Acţiunile Băncei agricole, în urma legei speciale votate de parlament, s'a urcat cu 80 lei la acţiune.

Poliţa acceptată de L. Solomon din Iaşi pe suumă de 234,30 lei emisă în ziua de 22 Decembrie 1911 cu scadenţa la 30 April 1912 în ordinul Michel D. Herşcovici din Iaşi, fiind perdută, cine o va găsi şi mi-o va aduce la domiciliul meu în strada Cismărie No. 11, va capata o recompensă şi dacă nu se va găsi o declar nulă şi fără efect.

M. D. Herşcovici.

Instristaţii: Maria Miclescu soţie, Maria D. Miclescu mamă, Victoria şi Constanţa Miclescu frate şi cumnată, şi familiile Miclescu, Mavrogheni, Catargi, Cantacuzino, Ghica, Perticari, Şeptelici, Rişcanu, Obedeanu, Suţu, Cananău, Enăchescu şi Dimitriu au durerea a vă încunoştiinţa încetarea din viaţă a iubitului lor soţ, fiu, frate şi rudă,

✝

Constantin M. D. Miclescu

decedat Joi 26 Aprilie a. c. în ciate de 58 ani şi vă roagă să bine voiţi a asista la înmormîntarea care va avea loc Sîmbătă 28 Aprilie a. c.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului str. Cuza-Vodă (Golis) la oarele 5 p. m. spre cimitirul Eternitatea.

Iaşi, 27 Aprilie 1912

FABRICA de BOIANGERIE şi SPĂLĂTORIE CHIMICĂ

Spălătorie de lingerie cu forţă de aburi

MARTIN BUCHOLZER

IAŞI—STRADA PACURARI 105

—Casa Fondată în 1897—

Aduce la cunoştinţa Onor. Public şi Onor Clientele sale, că pentru sezon de Primăvară şi Vară am angajat un personal distins pentru Boiangerie şi Spălătorie chimică, care a făcut practică în Stabilimentele cele mai mari din Franţia, Germania, Austria şi Elveţia şi cu care pot concura cu ori-ce fabrică din Ţară.

Sunt dar şi în poziţiune de a executa ori-ce comande atingătoare de faceeastă Branşă care mi se va încredinţa cît în Boiangerie şi în Spălătorie chimică. Totodată fac cunoscut că primesc pentru curăţit pene de Struţ şi Palărie de Panama şi Pene de Struţ pentru boit.

PPREŢURI MODERATE

Cu toată Stima

MARTIN BUCHOLZER

Fabrica str. Păcurari 105

Sucursale Iaşi: Str. Lăpuşneanu No. 28, Cuza-Vodă 6,—Atanasie Panu 64.—

In Provincie: Vasluiu, — Huşi, — Bîrlad,—Paşcani.

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str Căpitan Păun No. 12

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

VIZITAŢI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE

MOBILE SOLIDE ŞI EFTINE

LOBEL

Iaşi Str. Lăpuşneanu 32

— Zilnic noutăţi —

Face şi avantagii de plată

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) L. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

București — Il. Șoseaua Vitan II — București

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizeasă creșterea.
5. Contra înădușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Renumitele PLUGURI

intreg de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORNIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.

Funcționare perfectă garantată

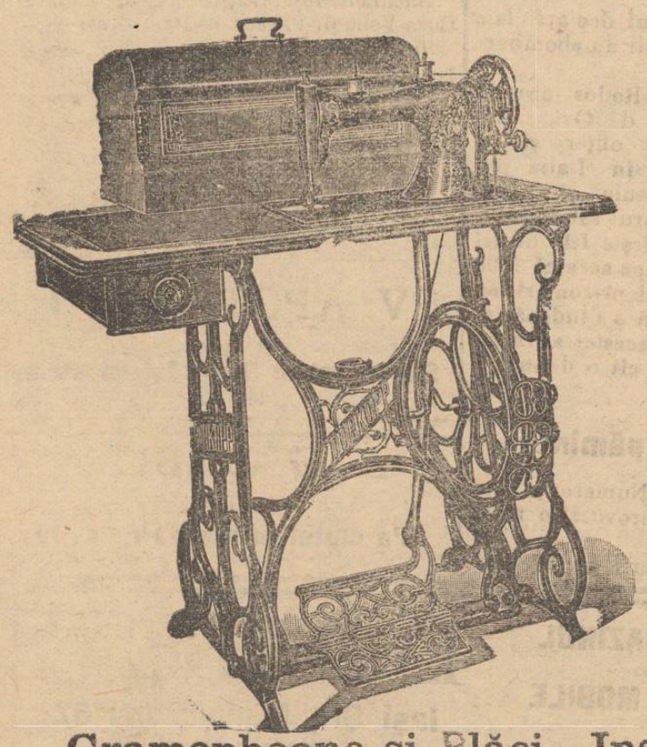

Biciclete BRENABOR

întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente

Toate se vînd în rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă. ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameșesc și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *durerile* care se resimțesc la toate celelalte femeiri.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâia se se ia 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Sion 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1579 Duminică 29 Aprilie 1912

Sfîrșitul începutului

Se apropie sfîrșitul guvernării d-lui Carp și a d-lui Maiorescu. In timp de 17 luni s'au istovit toate cuvintele pentru care aceștia au venit la putere, au dăinuit la putere și deci se duc cu zgomot, ca un cîntec bătrînesc

Cînd am asistat la începutul guvernării d-lui Carp, ce de mai trămbițe! ce de mai surle! ce de mai laude! Șeful guvernului, însuși d. Carp în persoană, se pusese în fruntea declamatorilor demagogi, și făgăduia țării marea cu sarea, eftenirea traiului, fericirea pe pămînt. Mai dădea țării iluzia unui guvern omogen, de și în acel guvern se băteau cap în cap 4 curente, prin oamenii ce le reprezentau. Iuvingători erau însă cei din jurul apropiat al d-lui Carp și d. Marghiloman era în splendoarea tăriei lui politice.

Un singur lucru nu s'a îndeplinit de la început: tăria guvernului și slăbirea opoziției. De ce? Pentru că la baza venirei lor era *nedreptatea* și nu se poate clădi nemic așezat dacă nu e sprijinit pe dreptate.

Am văzut apoi guvernul Carp la treabă. A legiferat. O contrazicere totală între tot ceea ce a format idealul lui de tinerețe și între ceea ce era silit să facă din cauza mamelucilor săi. Carp de la 1911 nu mai era Carp cel știut de țară, fálos, cu rodomontade, cu emfaze. S'a lăsat tărît de patimă și ura a lor săi pentru a sili acțiunea opoziției, așa cum s'a desfășurat.

Și guvernul Carp s'a dus, nu pentru că a ținut să pună în umbră pe cele 3 persoane războinice, și să scoată la suprafață alte 3 persoane *dulci* și *blajine*. Nu; ci pentru că guvernul Carp nu mai dădea Regelui înfățișarea unui guvern tare cu opoziție dămoală.

Regele are o formulă unică și simplistă: guvern tare și opoziție slabă, căci numai astfel se poate guverna cu folos în țara romînească.

Deci d. Carp s'a dus pentru motive cu rost la Palat și de aici se trage concluzii, că el nu mai poate reveni tot pentru aceleași motive, ori cît s'ar lăuda la ai lui că de toamnă va fi el șeful guvernului Măriei Sale. Cînd a apucat a se desbărna o dată de putere nu se mai prinde lucrul la loc, întru cît nu se mai repetă împrejurările din 1896, cari au adus și au scos de la putere pe Aurelian.

Putem dar vorbi de guvernul Carp ca de un guvern absolut sfîrșit fără putință de revenire.

Care va fi soarta guvernului Maiorescu?

Eșit din necesități ale Coroanei, guvernul Maiorescu a fost pentru țară o mirare, o uimire. Acum se desprind cuvintele Regelui în aducerea guvernului Maiorescu: să îmblînzească raporturile cu opoziția și să înlesnească concentrarea. Pentru Coroană toate partidele fiind în slujba țării, prin ele se îndeplinește progresul în țară și deci Coroana nu înțelege încă asprimea în ton, nici răutatea în discuție, nici atingerea în onorabilitatea partidelor, întru cît indirect se lovește coroana.

Iată de ce Coroana voește o altă armonizare a partidelor în opera politică a țării prin Coroană. Guvernul Carp se îndepărtase deatotului tot de la această formulă Regală și alunecase jos fără a avea temeiu tare în țară, de și umblau cu limba scoasă după popularitate.

Guvernul Maiorescu nu poate stabili armonizarea între partide, pentru că a apucat tot calea guvernului Carp Cît despre a doua cerință Regală, acest guvern nu poate face nimic, pentru că nu e lăsat de ai săi să facă ceva. Acest lucru este evident după felul cum pun chestia celălalți fruntași și în special d. Marghiloman.

Atunci?

Guvernul Maiorescu e spre sfîrșit. A mai sta o clipă la putere ar fi o suguverare prisoselnică. Țara are nevoe de guvernare. Coroana are nevoe de guvernare și dacă Coroana poate face primblare pe Dunăre așa cum îi este guvernul; țara însă care așteaptă îndărătnătoșirea ei de la altă guvernare rodnică așteptă nu mai de cît o schimbare de regim.

Ideia conservatoare de care face atîta caz d. Filipescu, că ar sluji-o numai d-sa bine, așteaptă alți slujitori mai luminați și mai vrednici întru înfiorirea ei. Ideia conservatoare e subjugată persoanelor în guvernarea Carp; din contra în rîndurile democrate sînt slujitori vrednici și desinteresați ai ideii conservatoare, partidul întreg fiind pus în slujba ideii, nu ca la boeri, unde ideile au fost în slujba persoanelor, ele purtîndu-se cu instinctul de clasă, nu cu ideal.

Și acum așteptăm cuvîntul Coroanei. Ori cît de încet ar proceda Coroana, ori cît de mult ar lăsa desfășurarea evenimentelor să se facă de la sine, un lucru însă se cere cu stăruință: aducerea la cîrmă a șefului nostru pentru a reîntineri strălucirea ideii conservatoare și pentru a se da țării guvernul cerut, iar Coroanei asigurarea unui guvern tare cu opoziție redusă.

Gh. Ghibănescu

Un comunicat semnificativ

D. D. Nenițescu e în plină activitate. Aplicarea legei meseriilor îi cere și timp mult și griji mari Pe ziua de eri d-sa dă un comunicat, în care face răspunzători pe liberali de mișcarea meseriașilor, și arată în aceluși timp că s'au constituit în foarte puțină vreme vre-o 1800 de bresle și că s'a vărsat pînă în prezent pentru timbre—deci în 28de zile — peste 400,000 lei, din care s'au numit medici și farmaciști.

Comunicatul acesta al d-lui Nenițescu e foarte prețios. El dă și cauza nemulțumirii meseriașilor, desminţind ipso facto *afirmarea că partidul liberal ar instiga pe meseriași.*

In adevăr, de ce se plîng lucrătorii? Se plîng că legea d-lui Nenițescu e prea fiscală, că cotizațiile la cari sunt supuși, în virtutea ei, sunt prea goale.

Or, comunicatul ministerului de industrie, dă cea mai deplină confirmare acestor plîngeri ale meseriașilor. Să strîngi în mai puțin de o lună uriașa sumă de 400 mii lei, de la niște oameni săraci, fără să fi avut nici timpul și nici putința de a le da ceva în schimb — nu înseamnează o prădăciune în toată legea?

Nu liberalii au instigat sau instighează pe meseriași, ci cei 400 mii lei, cu cari se laudă d. Nenițescu.

Legea d-sale e prea fiscală. Cotizațiile sunt prea mari, iar întrebuințarea ce se face cu banii meseriașilor este prea ușuratică. Iată cauza nemulțumirilor. D. Nenițescu, dînd comunicatul în chestie, a crezut că se apără, în realitate s'a acuzat însă și mai mult.

D sa confirmă ceea ce noi am spus încă de la începutul legiferării d sale. Legea meseriilor e o povoară pentru Stat, e un izvor de încurcături pentru patroni și o pacoste pe capul meseriașilor și lucrătorilor.

Hotărîrea casației

Presa guvernamentală, care începuse să se plîngă că înalta Curte de Casație n'a redactat încă sentința ei de la 16 Martie, a fost satisfăcută. Hotărîrea e gata și a căpătat cea mai întinsă publicitate.

Că e o sentință admirabil motivată, credem că e de prisos s'o mai spunem; că ea inaugurează, în această țară a arbitrarului administrativ și legiuitor, o eră de dreptata, am spus'o în atîtea rînduri.

Altă ceva mai merită însă să relevăm din importanta decisie a supremei noastre instanțe.

In adevăr, Curtea de Casație își însușește *toate argumentele*, **dar absolut toate argumentele secției a II a tribunalului Ilfov. Dovadă că acel tribunal, nu numai că a judecat bine, dar că a știut să-și motivezo juridicește admirabil hotărîrea dată.**

Așa fiind, întrebrea e, de ce a tăbărît presa guvernamentală, cu insulte și amenințări, pe judecătorii tribunalului, cari nu și-au făcut de cît datoria, și încă și-au făcut-o în chip strălucit, de oare ce ei sunt întocmai confirmați de înalta Curte de Casație.

Tot ridicolul și tot odiosul presei guvernamentale lese acum în evidență. Numai așa se explică, de ce această presă, după ce a reclamat hotărîrea, azi cînd o are nici nu se ocupă de ea.

Judecătorii Secției II a tribunalului Ilfov au fost răzbunați; țara a fost satisfăcută. Azi, cînd hotărîrea Curții de Casație, e redactată, redactată și mai evident importanța ei covîrșitoare pentru viața de Stat din această țară.

Dacă d-lui Al. A. Badareu îi revine meritul Contenciosului administrativ, menit să pună capăt arbitrarului administrativ; apoi înaltei Curți de Casație îi revine meritul necontestat al sentinței No. 261 din 16 Martie 1912, care pune stavilă, odată pentru totdeauna, arbitrarului puterei legiuitoare, tot atît de periculos, dacă nu atît de frecvent, ca cel al puterei executive.

Personalitatea forte

După întrunirea la care d. Al. Marghiloman a rostit discursul d-sale, a urmat, firește, banchetul de rigoare.

Sub influența vinului... Știrbey, d. Marghiloman, de obicei atît de rece și de ipocrit devine mai cald și mai sincer. La banchet, așa dar, d. Marghiloman a fost mai sincer.

D-sa, făcînd elogiul d-lui general Argetoianu, s'a ocupat și de persoana predecesorului acestuia, de dulcele său amic d. N. Filipescu.

Pentru d. Marghiloman, fostul ministru de răsboiu n'are alte calități de cît aceia de a fi o „persoană forte". Acestei persoane forte însă—a adăugat d. Marghiloman, M S. Regele i-a preferit pe blîndul și bunul d. general Argetoianu.

Antiteza e admirabilă și mai cu seamă foarte măgulitoare pentru d. Filipescu. Așa dar, d-sa rămîne „personalitate forte" față de d. general Argetoianu, care e o persoană blîndă și bună.

Dar tocmai pentru că d. Filipescu e o „persoană forte", nu credem ca d-sa să-i răbde d lui Marghiloman acest compliment.

E de așteptat că și d. Filipescu să meargă undeva la o întrunire publică din țară, și să-i răspundă d-lui Al Marghiloman.

O statistică elocventă

Confratele nostru *Ordinea* publică o foarte interesantă statistică, extrasă din „Monitorul Oficial". E vorba de nenumăratele și nesăbuitele împrumuturi comunale și județene, votate sub actualul guvern.

Din cifrele cuprinse în această statistică, Adunarea deputaților ar fi votat, în închisa sesiune parlamentară, împrumuturi de **100 milioane** lei, majoritatea din ele—92 milioane—au fost contractate de comunele urbane, iar restul de județe.

Scopul în care aceste împrumuturi au fost contractate e foarte ușor de înțeles. Guvernul asanării moravurilor, trebuind să facă alegeri, a momit pe toți trădătorii celorlalte partide, a adunat pe toți excrocii și pe toți naufragiații. Ba, d. Mihail Cantacuzino a mers pînă acolo, încît a grațiat pe un pușcăriaș din Călărași, fiindcă avea nevoie de serviciile lui electorale.

Toată această gloată de mercenari, adunați cu arcanul, au trebuit să fie mituiți, și cum bugetul statului nu-i îndestulător, s'a recurs la împrumuturi pentru procurarea nutrețului.

Comunele și județele au fost înglodate în datorii, s'au votat proectele de împrumuturi, nu în conformitate cu trebuințele edilitare ale diferitelor comune, ci după nevoile electorale ale șefilor respectivi. Cum însă nu se putea împrumuta la infinit, și cum în multe orașe trebuințele bănești ale clubarilor carpiste erau urgente, d. Marghiloman a recurs la stratagema schimbării destinației sumelor provenite din alte împrumuturi mai vechi.

Neaparat, și produsul celorlalte împrumuturi și-au văzut destinația schimbată,—dar aceasta între patru ochi...

In jurul banchetului d-lui Marghiloman

Banchetul oferit d-lui Marghiloman la Craiova are importanță nu numai prin acei cari au luat parte la el, ci și prin acei cari s'au abținut.

In adevăr, n'au venit la banchet nici principele Știrbey, nici domnul M. Săulescu și nici domnul senator Tîrnoveanu.

Abținerile acestea își au însemnarea lor. Ziarul francez al fostului ministru de Interne încearcă să explice și să atenueze lucrurile. Dar însuși faptul că domnul Marghiloman a ținut să mai releveze aceste abținuri, ele căpătă importanță.

In adevăr, în ce-l privește pe principele Știrbey, lucrul e neîndoios, d-sa nu aprobă de multă vreme politica pe care domnul Marghiloman a făcut-o împotriva partidului liberal.

D. Mihail Seulescu poate fi considerat ca un adversar ireductibil al dualității Carp—Marghiloman.

In ultimele zile ale guvernării d-lui Carp, domnul Seulescu adoptat o astfel de poziție în cît nu lăsa nici o îndoială asupra sentimentelor d-sale pentru guvern. Atitudinea d lui Seulescu în Cameră, atît cu prilejul desbaterei legei proprietăților de mînă moartă, cît și cu prilejul discuției budgetul general arătau limpede că d. Seulescu e perdut pentru guvern.

Demostrația de la Craiova e deci cît se poate de firească și nu e de cît urmarea unei întregi serii de atitudini a vice-președintelui Camerei.

OAMENI ȘI LUCRURI

„La Santa Belleza"

De astă nu mai este d. N. Iorga, cu statul său major, care vine între fanfara asurzitoare și drapelele tricolore, să proclame în sala mare a teatrului național legile frumuseței literare, E un apostol mult mai modest, înconjurat de un grup de scriitori cumpătați. Și nu va fi muzică de loc; nu vor răsuna urale de fel și nu se prosterne nîmeni în fața tînărului profesor și scriitor, Ovid Densușeanu.

E un ieșan care revine pentru cîteva oare între ai săi. Nu-l înconjoară altă aureolă de cît acea a unei activități neîntrerupte, stăruitoare și consequente în numele unor principii în care crede cu entuziasm sincer și care, în primul rînd, au însămnat o curagioasă reacțiune în potriva exceselor — fie literare, fie sociale—pe cari venia cînd-va să le predice domnul Iorga între fanfare și tricolore.

Susținătorul unei doctrine literare—acea a simbolizmului—nu face apeluri frenetice către tineritul gata să vibreze totdeauna pentru inovații, ci propagă necontenit cultul Frumosului. Nu e mult de cînd în Capitală a întemeiat o ligă pentru desvoltarea sentimentului estetic în școli.

Mijlocul de a înfăptui frumosul?

Calea nobilă a idealizmului...

„... Sufletele idealiste ale artiștilor se izbesc astăzi mereu de indiferența plebeiană, de surîsul burghez, de ironiile tuturor nechemaților și trebue să aibă cineva înflăcărare de apostol, o nețărmurită dragoste pentru visurile lui și toată puterea renunțărilor ca să nu cadă învins pe drumul de martir al artei pe care ici și colo mai zărește un tovarăș de credință și de suferință—cea mai nobilă din suferințe, dar și cea mai chinuitoare", scrie d. O. Densușeanu în articolul d-sale, „La Santa Belleza", ilustrînd afirmările cu exemple literare din Spania cea sărăcită, din Spania dispăruților hidalgo și vizionari.

... Frumusețea, frumosul! Ce sunt noțiunile aceste? Care e definiția, esența lor? Ca să le înfăptuiască, artiștii se inpiră doară de la natură; nu crează numai de cît, ci culeg frumosul de a gata. Și pentru aceasta, credem, nu e nevoie de nici un ritmu anumit, de nici o doctrină, de nici o școală literară, mai cu seamă de nici o dispută și violență. Ca să vorbim de polemicele noastre: nu găsim oare și la clasici și la romantici și la poparanisti și la simboliști, frumuseți, atunci cînd le găsim? De sigur că da. Nici un curent anume nu asigură însă, nu garantează implicit frumosul.

E bine venit ori cine se face apostolul frumosului, pentru că e în născut în noi instinctul de frumusețe, nevoia hrănei sufletești, mulțumirii estetice, năzuința către desăvîrșire. Fie care din noi cată să fie cultivat așa fel ca să spună ca poetul francez:

Mais mon esprit encore a soif de la beauté,
Plus que jamais je sens m'attirer son mystére;
En vain je la vais fuir: toujours je suis tenté
Par le Sphinx aux yeux durs qui fait saigner la terre.

D. Ovid Densușeanu crede că se contopesc—cultul frumosului și idealizmul:

„Poate să fie vremea de azi prielnică pentru altele, pentru multe și veșnice deșertăciuni, dar pentru idealism are mereu numai îndărătnicie dușmănoasă. Pot să se reafețe alții în belșugul mulțumirilor, să pară biruitorii, dinaintea cărora se prosternă gloate după gloate, dar artiștii sunt socotiți tot numai ca niște paria.

Și totuși...

Pe fruntea acestor paria vremea de mîne va pune cunună, pentru, că numai gîndurile lor—în pustiul unor zile nevrednice—s'au apropiat mai mult de stele".

Dacă idealizmul e elementul social de întîia necesitate,—cea dintîi condițiune pentru a înțelege și realiza frumosul cu atît mai bine! Teroarea însă ne-ar fi urîtă, chiar dacă s'ar exercita în numele idealizmului și—frumuseței.

Rodion

OVID DENSUȘIANU

(După „La Revue Roumaine")

Charles Mourras, în una din acele frumoase cărți pe care are obiceiul să le scrie, ne arată tot noroiul romantic, imoralitatea curentului literar pe care-l cunoaștem sub numele de romantism și acea dramă curioasă pe care a schițat-o atît de bine, sub minunatul titlu: „Drama din Veneția". Mourras, ca și Lasserre de altfel, recunoaște în mișcarea romantică elementele unei arte superioare; dar, din cauza lipsei unui organizator și a unei discipline, anarhia moștenită, temele bolnăvicioase ale lui J. Jacques Rousseau și europenismului d-nei de Stael se impusese tinerimei nemulțumite stăpînită încă de principiile marei revoluții. Dacă Victor Hugo ar fi avut geniul organizărei, dacă în loc de a se folosi de curentul revoluționar și-ar fi disciplinat puterile clocotitoare ale incomparabilului său geniu, fără îndoială că ar fi avut în Franța un rol de șef și de foarte mare poet. Lipsea, prin urmare, tinerilor romantici de pe la 1820 disciplina și spiritul puternic al unui conducător. V. Hugo, cu tot răsunătorul său manifest publicat ca prefață la „Cromwel", rămîne numai un geniu poetic care simția nevoia de a avea o călăuză și această călăuză fu J. Jq. Rousseau, călăuza nenorocirei care împinse pe Hugo spre greșelile politice de la 1860.

In literatură, de sigur disciplina joacă un rol preponderent; fără ea, elementele tumultuoase ale unui om de geniu nu pot să producă nimic durabil, și fără să micșorăm admirația ce o avem pentru Hugo, trebue să recunoaștem că în frumoasele sale drame, adesea lipsește coheziunea și ideia și se vede clar că poetul se perde în haosul propriului suu geniu.

O clipă, Sainte Beuve fu prietenul și sfătuitorul po tului, și adesea ori Hugo prefăcea elucubrațiile sale romantice, după voința marelui critic. Rolul de organizator pe care Sainte-Beuve doria să-l aibă pe lîngă Victor Hugo, este o necesitate imperioasă pentru ori ce literatură care vrea să trăiască și să braveze insulta ireparabilă a anilor...

*

...Intemeetorul triumfului! Iată, cel mai nobil și mai frumos titlu de glorie, la care poate rîvni un om de litere și noi avem datoria să ne închinăm cu respect în fața acelora ce pot impune voinței și ideile lor, scriitorilor contemporani.

Pentru aceasta în istoria tinerei noastre literaturi, d. Ovid Densușianu ocupă nu numai locul unui poet plin de avîntaci și acele al unui organizator încercat și inteligent.

Spirit cult și rafinat, fiu sufletesc al civilizației franceze d. Densușianu a

Nu vă speriaţi de
Părul alb
Intrebuinţaţi dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:
Negru, Brun, Castaniu şi Blond
Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Preţul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**
Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

a'ut mare'e merit de a solidifica ta'entele noastre.

Cu vastele sale cunoştinţe, cu talentul său care aminteşte pe cei mai mari poeţi ai Franţei tinere, el a fost pentru noi tinerii, nu numai un conducător ci mai ales un pregătitor al victoriei.

Cu toate că ideile propăvăduite de d. Densuşianu n'au fost streine tuturor şi cu toate că un mănunchi de scriitori se numarau printre discipolii lui Verlaciu, Rimbaud, Tristan, Corabière, nu exista totuşi acea forţă de cristalizare, care ar fi putut romaniza şi orgauiza elementele de valoare ale unei literaturi încă în faşă.

Printre savanţii ţărei d. Ovid Densuşianu ocupă unul din locurile dintâiu, şi fără a părăsi preocupările grave de filologie şi de critica, el găseşte şi vreme pentru a ilustra teorii ce constată cu o strălucitoare claritate.

Versurile pe care le iscăleşte cu pseodonimul „Ervin", sunt dintre acele care rămîn şi fac şcoală. Intr'o formă mascată eminentul scriitor închide în cuirasa puternică a unei metrice noi şi savante idei profunde şi frumoase. Lipsa de spaţiu ne împiedică de a întări cu citate afirmările de mai sus. Vom face o cu altă ocaziune.

Litere-Ştiinţe-Arte

Versuri şi proză, număr dublu, pe Aprilie, cuprinde cel mai bogat sumar din cîte a publicat pînă acum.

Ca şi sora ei mai mare „Viaţa Nouă" revista ieşană nu publică nici odată literatură nuvelistică, nici chiar cînd apare în numere duble.

D. Ovid Densuşeanu are azi articolul prim şi pentru intâia dată ne întîmpină numele d-sale în paginele publicaţiunii ieşane. Versuri numeroase, variate, deşi mai puţin,.. simboliste ca ori cînd.

Mai curînd predomină versul clasic parnasian. D. I. M. Raşcu are o poezie intitulată „Pension". E aceeaşi luptă persistentă de a se emancipa de „Banal". Dar n'a eşit încă din faza luptei caracterizată prin inegalitate. Suntem siguri că va birui.

Are necontestabile frumuseţi de imagini. Viguroasa bucată a d-lui M. Rusu —O, Mare!—ar fi profitat dacă ni se repeta verbul „scuipă", de inspiraţie richepiniană.

Cîteva mici scăpări din vedere stilistice găsim şi în poezia d-lui Mihail Cruceanu, hiaturi uşor înlăturabile la d. Al. Viţianu.

Multă poezie în proză semnată de Hidalgo, Evandru (Vibrări...) şi chiar în notele critice de la finele revistei. Numărul acesta prezintă şi talente promiţătoare în ale desemnului, talente de ambele sexe.

Ilustraţiile dau relief şi claritate bucăţilor literare. Sunt şi două „măşti" de ale colaboratorilor. O inovaţie a revistei ieşane.

*

Organizatorii seratei literare de mîne seara vor ruga pe maestrul Caragiale, care va fi mîni oaspetele Iaşului, să asiste la acea serată.

*

Serile de Luni, Marţi şi Miercuri vor fi adevărate festivităţi artistice. Baletul de operă rus va atrage întreg Iaşul în sala teatrului naţional.

*

„Dieudonnat" e ultimul roman al lui Edmond Haraucourt. E un roman şi de aventuri, în care comicul se amestecă cu drama, şi în acelaş timp de un spirit ultra-modern în cadrul unor vechi legende.

*

După un raport al ultimului congres horticol, cultura florilor şi a zarzavatului pe coasta Provenţei se întinde acuma pe 8.000 ha, dînd un produs brut de 63 milioane:

Flori tăiate şi expediate în afară 32 mil., flori pentru parfumerie 8 mil., cepe de flori 5 mil., palmieri şi alte plante exotice 10 mil, trufandale 6 mil.

Această cultură ocupă 20.000 de oameni, bărbaţi sau femei. Ţinînd seama de diferitele cheltueli de exploatare şi de valoarea locală a solului care este în mijlociu de 500 lei ha., se ajunge la un venit net de aproape 19 milioane, sau aproape 2 400 lei la ha. Nu mai vorbim de zarzavaturi. S'ar putea crede, că e o aluzie... literară.

*

Ultima statistică a ministerului de instrucţie publică din Franţa, constată că cele 56 de facultăţi, la un loc cu celelalte şcoli superioare ale Republicei, numără 34.976 studenţi francezi şi 5.528 străini.

Facultăţile de medicină numără 457 studente franceze şi 508 străine.

*

Paul Deschanel care a părăsit de curînd Bucureştii a acordat la Viena un interview în care şi-a exprimat, între altele, admiraţia pentru Impăratul Frantz Ioseph.

In cursul audienţei ce i-a acordat, Deschanel a admirat vigoarea de care se bucură încă Suveranul cel mai bătrîn în Europa.

Numai Ungaria n'a putut s'o viziteze, de oare-ce şi-a scurtat călătoria cu 25 de zile, fiind rechemat la Paris unde are a întocmi raportul budgetului Externelor în calitate de membru al comisiunii parlamentare.

*

In magazinul d lui Hirsch din strada Lăpuşneanu, s'a deschis de cîteva zile o foarte interesantă expoziţie de pictură. Pînzele frumoase expuse aci sunt datorite doamnei Lucia Rechenberg, o fică a Iaşilor, însă care şi-a făcut toate studiile la München şi Paris.

Lucrările d-nei Rechenberg au fost expuse şi la „Salon" în Paris, unde au fost foarte bine apreciate. De asemenea luna trecută d-na Rechenberg a aranjat o expoziţie şi la Bucureşti şi despre ea, ziarele din capitală au făcut foarte elogioase dări de seamă.

Expoziţia va fi deschisă pînă la 1 Maiu. Sfătuim pe toţi iubitorii de artă desăvîrşită, să viziteze expoziţia aceasta care face cinste eşenilor, de oare ce talentata artistă e o romîncă,—născută din Iaşi.

*

STRUNA ZILEI

CROITOR MODEL

S'a reclamat parchetului, că directorul şcoalei de croitorie, d. Crudu, maltratează elevii.

Opinia

Nu-i la dînsul slovă moartă
Numele pe care l poartă,
Căci pe trupurile vii
El învaţă a,., croi,

Mobile Löbel
Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi
DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri—
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —
Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Un mare eveniment artistic la Iaşi

Faimosul **Balet de operă** *de la teatrele imperiale din Petersburg, Moscova, şi Varşovia care face turneul la Viena, Paris, Londra şi New-York; va da, în trecerea sa prin Iaşi, trei reprezentaţii în serile de 30 Aprilie, 1 şi 2 Mai.*

Acest **Balet de operă** *numără cele mai reputate artiste ale coreografiei clasice şi genul de interpretare a dansurilor constitue opera de artă pentru cari au scris muzică compozitori, cei mai mari ca* Massenet, Sant-Säens, Glinka, Borodina, Rubinştein, Keller, Bela, Niemirowsky, Kowallo şi a.

Intre operele ce se vor da la Iaşi figurează: **Visul unui artist,** *balet fantastic de* Clinga, **Vânătoarea fluturilor** („La chasse aux Papillons") *balet pe muzica lui* Keller-Bella, **O nuntă în Rusia mică,** de Keller-Bella, **Gioconda, Păpuşa,** *şi alte opere clasice cari fac parte din recordul celor mai mari teatre din Londra, Paris şi Berlin.*

Inscrierile la librăria Iliescu (PiaţaUnirei.

INFORMAŢIUNI

Şumuleanu la Academie.

După premiul cei a fost oferit de juriul din Vaslui, d. Şumuleanu, nechimist, s'a apucat să-şi încerce norocul sub cupolă, cu gînd că una din „operile" sale va fi premiată.

Privitor la această veselă încercare, trei chimişti din Iaşi au trimis Academiei romîne interesanta întîmpinare ce urmează:

Domnule Preşedinte,

Sub-Semnaţii, chimişti ai Institutului de chimie din Iaşi, avem onoare a supune cunoştinţei D-voastre următoarele:

1). Lucrarea intitulată „Studiu asupra vinurilor naturale din Romînia" tipărită de d. dr. C. Şumuleanu şi prezentată de d-sa anul acesta Onor. Academii Romîne spre premiare, numai întru atît aparţine d-lui dr. C. Ş. întru cît d-sa s'a îngrijit de *procurarea* probelor de vin şi de *tipărirea* rezultatelor dobîndite prin analiză.

2). Metodele de lucru întrebuinţate la analiza acestor vinuri fiind cele oficiale germane, nimene dintre noi şi nici d. dr. C. Ş. nu are ceva de revendicat din acest punct de vedere.

Munca depusă pentru aceste analize şi reprezentată prin un foarte însemnat număr de determinări fizice şi chimice revine în întregime chimiştilor St. Roşculeţ, I. Petrovici şi Flora Moisa, actuali funcţionari ai Institutului de chimie din Iaşi, cît şi d-lor George Ballif şi M. Teodor, foşti chimişti ai acestui Institut.

Din cele de pînă aici rezultă prin urmare, d-le Preşedinte, că acest „Studiu asupra vinurilor naturale din România" nu este opera *personală* a d-lui dr. C. Ş, ci e o lucrare colectivă a foştilor şi actualilor chimişti ai institutului de chimie din Iaşi, la care lucrare sub semnaţii au luat parte în o largă măsură.

Pentru aceste consideraţiuni, d-le Preşedinte avem onoare a vă ruga ca în interesul adevărului şi al respectului muncei altuia să dispuneţi, la o eventuală premiare a lucrărei menţionate, *dividerea premiului*, acordînd şi subsemnaţilor partea ce se va crede de cuviinţă.

Primiţi etc.

(ss) **St. Roşculeţ, I. Petrovici, Fl. Moisa.**

Numărul elevilor de curs secundar pregătiţi în particular va fi mai numeros în acest an ca oricînd. In afară de cererile individuale s'au expediat din partea „liceului profesorilor asociaţi" 80 de cereri, din partea gimnaziului Wachtel 143 cereri.

Un însemnat număr de medici din Capitală s'a adresat sindicatului local medical pentru a lua cunoştinţă de statutele votate, în vederea unei organizări similare în Bucureşti.

Congresul Invăţătorilor.—Comitetul central al „Asociaţiei generale a învăţătorilor din România", în şedinţa sa de la 20 Martie a hotărît în unanimitate ca al IX congres al învăţătorilor să se ţină la Roman, în zilele le 1, 2, 3 şi 4 Iulie.

Vor fi dar zilele de Duminică 1 Iulie, Luni 2, Marţi 3 Iulie şi Miercuri 4, zile le congres.

*

Duminecă 1 Iulie va fi deschiderea congresului în orele antemeridiane, prin programul ce se va alcătui la timp şi împărţi congresiştilor în dimineaţa zilei.

Tot în ziua întâi se va discuta: Rolul educativ al şcoalei.

Luni 2 Iulie chestiunea a doua: Pelepsele învăţătorilor.

Marţi 3 Iulie: Intreţinerea materială a şcoalelor primare rurale.

Miercuri 4 Iulie: Rolul învăţătorilor în controlul mişcării cooperative.

Luni, în orele p. m. congresiştii vor merge cu un tren special la Mirceşti, proprietatea bardului Alexandri, unde este mormîntul poetului şi vor vizita şcoala şi celebra „Lunică".

Seara, va fi întrunirea intimă, în Roman a membrilor „Asociaţi". Se va face darea de seamă de către cenzori, descărcarea de gestiunea anului 1911—1912 şi alegerea cenzorilor şi supleanţilor Marţi, după prînz, vizitarea Romanului.

*

Miercuri, 4 Iulie, după prînz, în cazul cel mai rău, Joui 5 Iulie, de dimineaţă — congresiştii, cari vor voi vor merge în excursiune în Bucovina. Vor merge, cu trenul special, de vor fi în număr mare, dela Roman la Iţcani.

Deaci, pe jos, vor intra în Suceava, vor vizita ce e de văzut, vor dormi noaptea aci, iar a doua zi, tot cu tren special, merg direct la Cernăuţi. Petrece ziua întreagă acolo, după programul ce se va vedea la timp, şi poposesc noaptea de Joui 5 Iulie la Cernăuţi.

A doua zi, Vineri 5 Iulie, plecarea la Putna, cu oprire de cîteva ore, la Rădăuţi, unde vor lua masa.

Vineri seara 6 Iulie, masa şi dormit la Putna.

Sîmbătă, 7 Iulie, plecare Putna Hatna-Cîmpulung. Aci, vor face noaptea de Sîmbătă spre Duminecă.

A doua zi, Duminică 8 Iulie, merg dela Cîmpulung la Vatra Dornii, unde dorm noaptea.

Dacă timpul va fi frumos, dacă Bistriţa va avea apă îndestulătoare şi dacă colegii din Broşteni şi autorităţile şcolare şi civile vor garanta, că pot fi găzduiţi în noaptea de Luni 9 Iulie la Broşteni, merg cu plutele pe Bistriţa la Piatra-Neamţ şi de acolo la Bacău, unde escursiunea e terminată şi fiecare va plecă la căminul său, în seara de 10 Iulie.

La ultima consfătuire a medicilor au participat d-nii profesori Manicatide şi Demetriade. S'a ascultat, între altele, un foarte spiritual raport întocmit de d. dr. Ed. Fabini asupra publicităţii medico-populare şi a reclamelor profesionale.

După o ultimă recetire se va da la tipar statutul sindicatului.

Sumarul numărului de azi din „Noua Revistă Romînă", de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi.—Situaţia politică şi dorinţele M. S, Regelui.—Sinuciderile ostentative.

Actuale.—A, D. Xenopol: Centenarul răpirei Basarabiei.—Ramiro Ortiz: Giovani Pascoli.—Giovani Pascoli: Aniversări (versuri).

Sociale.—St. Antim: Reformele sociale la noi. (Legea d-lui Nenişescu).

Critică.—I. Brucker: Intuiţia filosofică şi literară.

Ştiinţe.—N. Einschilag; Psichologia beţiei.

Insemnări.—Scumpetea chiriilor.—Judaismul şi capiratismul. — Vlaicu a sburat.—Invăţămîntul religios.

Revista revistelor.—Revista Studenţimei.—Zorile.—La Revue.—Le Courrier européene.—Revue Contemporaine.

Profesorii de toate gradele, din Bucureşti, vor oferi un banchet ministrului Arion, în seara de 9 Maiu, sala Liedertafel.

Nu se cunosc motivele banchetului.

Se ştie că în ziua de 3 Iunie a. c. se va comemora a 50-a aniversare de la moartea marelui bărbat de stat Barbu Catargiu.

Guvernul va fi reprezentat la acea solemnitate de către d-nii C. C Arion, ministru de interne, şi M. Gh. Cantacuzino, ministrul justiţiei.

Camera va fi reprezentată prin d-nii C. Olănescu preşedintele Adunărei, M. Săulescu, Paul Grecianu, N. Filiti, N. Lahovari, Sabba, Ştefănescu, P. Rădulescu, V. Hortopanu, Ion Miclescu, dr. D. Brătianu, I. Scondăcescu, S. Mehedinţi, M. Deşliu şi Em. Antonescu.

La comandamentul corpului IV de armată se va ţinea concurs, în ziua de 15 Mai, pentru ocuparea postului de grefier cl. II la consiliul de răsboi, post creiat prin noul buget.

Cererile au a fi trimise comandamentului pînă în ziua de 5 Mai.

Din creditul de 27,000 lei, acordat pompierilor din ţară, s'a repartizat 2000 lei pompierilor din Iaşi.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Se aduce la cunoştinţa locuitorilor ca pînă la 20 Mai a. c. se permite a se face fără plată de taxă văruirea caselor la faţadă precum şi văpsirea uşilor şi a ferestrelor.

No 09547
27 | 10 Aprilie 1912

Şcolare.—S'a acordat un concediu de o lună d-lui I. Lateş, învăţător la şcoala din Rîşca, fiind suplinit de d-ra M. Grigorescu.

— S'a acordat un concediu de 40 de zile d-lui V. Boroianu, învăţător Arghira Suceava, pentru boală. Suplinitor d. I. Scotăreanu.

— S'a acordat un concediu de 10 zile d-nei Em. Mărgăritescu, institutoare în Iaşi, suplinită de d. Alex. Ionescu student.

— D-ra Ecat. Spiridon, învăţătoare în Golia-Suceava, a obţinut un concediu de 45 zile, fiind suplinită de d-ra M. Moţoc.

— Ministerul a aprobat ca banca „Siretul" din Tg. Paşcani să-şi aibă sediul în localul şcoalei numai până la finele anului şcolar curent.

— Ministerul a aprobat să se pună la dispoziţia societăţei romîne Esperantiste din Iaşi o sală de clas la şcoala de fete No. 9 „Lambrior" pentru a ţinea cursuri de limba Esperanto.

Ministerul de război face cunoscut, că prin noua lege de împroprietărirea veteranilor s'a prevăzut să fie împroprietăriţi numai veteranii, grade inferioare, agricultori, mici comercianţi şi mici funncţionari aflaţi în viaţă. Văduvele, copiii veteranilor, ofiţerii inferiori şi superiori, funcţionarii superiori în activitate de serviciu precum şi pensionarii nu se bucură de această lege şi deci să nu mai intervină cu cereri de pămînt căci vor fi puse la dosar.

In zina de 28 Aprilie c. orele 9 p. m. membrii societăţei de Gimnastică Sport şi muzică din Iaşi, cu concursul d-rei Cecilia Arsenie elevă a conservatorului, vor da în localul Societăţei o serată muzicală-literară, care se va în cheia cu un frumos bal.

Corul Societăţei sub conducerea d-lui E. Mezetti, va executa: Să trăiască Sportul, (marş), Rămas bun codrului, Plîngerea ţărei, (doină de E. Mezetti), executată Solo de d. Th. Jellea acompaniat de cor, etc.

Anecdote zise de d. Dimitriu Păuşeşti, Melancolie de Mezetti şi Menuetto de V. Goens, executate de d. profesor Teodorescu etc. Acompaniamentul la piano de domnul profesor Enrico Mezetti.

Cunoscute fiind succesele ce au avut seratele şi balurile aranjate de Societate, toţi membrii şi un mare număr de invitaţi s'au dat întîlnire pentru sara de 28 Aprilie în localul Societăţei.

Astă-seară are loc o interesantă şedinţă ştiinţifică la Societatea de medici şi naturalişti, la care se vor face următoarele comunicări:

Dr. Manicatide: Dare de seamă asupra congresului în contra tuberculozei ţinut la Roma.

D-rii Demetriade şi Nimereanu: Prezintări de bolnavi din clinica Dermatosiphilitică.

Dr. Tănăsescu: a) Adenom al glandelor lacrimale; b) Elefantiasis vulvar.

Dr. Anghel: a) Un caz de cancer al spatelui operat prin procedeul prof. Bălăcescu; b) Explozia inimei prin gonte.

Dr. Hortolomei: Fistulă uretro-vaginală.

Un ziar guvernamental anunţă, că excursia pe Dunăre a perechei regale nu este definitiv hotărîtă, că ea depinde de cum va fi vremea şi de starea sănătăţii Regelui.

Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Unt de gătit	8.00
Oule proaspete garantate	6.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş şi urdă dulce	1,10

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

ULTIME INFORMAŢIUNI

Ţinuta delegaţilor ruşi, trimişi în Bucureşti să trateze răscumpărarea moşiilor din Basarabia, este din cele mai impertinente

Unul din delegaţi a spus ieri foarte ritos ministrului de interne:

— Trebua să ne vindaţi moşiile în preţul de opt milioane lei — altmintreli le vom confisca.

Epitropul dr. Riegler propunînd ca moşiile să fie vindute licitativ, pentru a se obţine astfel, prin concurenţă, preţul cel mai mare, delegaţii au răspuns:

— Noi cerem să treceţi moşiile statului rus în baza legei bunurilor de mînă moartă votată de Camerile dv.

Tratativele vor continua şi astăzi.

Meseriaşii în plină agitaţie.— *Astăzi toată după amiaza prefectura poliţiei a fost ocupată cu.. aplicarea legei meseriilor. Grupuri-grupuri, meseriaşii citaţi pe căprării de către comisariatele respective au fost poftiţi în cabinetul prefectului unde se găsea şi d. C. Cerchez, preşedintele camerei de comerţ*

Meseriaşii stoleri—căci azi s'au chemat numai stolerii—au declarat în unanimitate că nu pot cumpăra timbrele impuse şi au contestat că legea cea nouă le-ar putea fi de folos.

Nemulţămirile principale sunt: taxele exorbitante impuse fără osebire iarna ca şi vara, nechemarea tuturor meseriaşilor la adunarea generală conform art. 69 şi falşa interpretare a articolului din lege, relativ la casele de ajutor, anume ca fiecare corporaţie în adunare generală să şi organizeze ajutoarele, iar nu camera de comerţ, ca reprezentantă a Cassei Centrale.

După îndîrjirea meseriaşilor se prevede că vor părăsi lucrul într'un timp foarte apropiat şi se vor consfătui în una din pieţele Iaşului, ca să ţină o adevărată adunare generală.

Domnul P. P. Carp a declarat senatorului Zarifopol, că nu va admite ca după guvernul actual să vie alt guvern conservator-carpist.

Această declaraţie este, deci, în perfectă contrazicere cu cele declarate de domnul Carp unui ziarist german: „peste trei luni voi fi iarăşi la guvern".

Domnul Take Ionescu fiind chemat telegrafic la Bucureşti, a plecat ieri seara fără a fi putut pleda în vre unul din procesele pentru care venise.

Domnul Take Ionescu va fi Sîmbăta viitoare, 5 Mai în Iaşi, pentru a pleda în ambele procese.

O mare escrocherie în Iaşi.

Un comisionar de mărfuri, de fel dintr'un mic oraş de provincie, stabilit în Iaşi, a combinat o escrocherie, originală şi îndrăzneaţă, care, pînă acum, a adus profit bănesc inventatorului şi asociatului său—în escrocherie.

Comisionarul a descoperit în Iaşi un individ, fost chelner, care are aceleaşi nume şi pronume cu unul din cei mai mari şi mai bogaţi comercianţi din Iaşi. Fostul chelner a fost angajat de comisionar ca să se preteze să scoată de la vamă unele mărfuri, ce vor veni pe adresa sa.

Odată înţeles cu chelnerul, comisionarul a scris la diferiţi mari fabricanţi ca să trimeată mărfuri pe adresa chelnerului, care are acelaşi nume ca şi marele negutitor, spunînd fabricanţilor, că referinţe ar putea da Banca de Credit romîn Iaşi, cu care adevăratul comerciant este în relaţiuni financiare.

Banca, de bună credinţă că este vorba de clientul ei, a dat precum se cădea, referinţele cele mai bune.

Diferiţi fabricanţi au trimis mărfuri pentru sumi însemnate — între altele ceasornice pentru 7000 lei, cari au fost vîndute de escroci în localitate.

Zilele trecute escrocheria a fost descoperită, Consulul austriac din localitate în numele unor fabricanţi austriaci şi preşedintele Camerei de comerţ din Iaşi, în numele adevăratului negutitor, au denunţat cazul parchetului.

Toate cercetările făcute pînă acuma, spre a se descoperi pe autorii crimei din str. Albineţ, au rămas infructuoase.

Indivizii arestaţi au fost puşi în libertate.

Publicăm în altă parte detalii despre purtarea prefectului de poliţie faţă de meseriaşii invitaţi astăzi în cancelarea d-sale.

Putem adăoga, că pe unii dintre acei meseriaşi, cari au arătat veleităţi de a discuta ori a obiecta, grozavul domn Stroja—fiind secondat şi d. Virgil Holban—i-a ameninţat iar cu arestarea.

Ca la cazarma pompierilor.

Serviciul divin la monastirea Neamţ în ziua de 9 Mai, va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Noul vicar al Mitropoliei Iaşi, arhimandritul Antim Petrescu, va oficia serviciul divin Duminica viitoare, la biserica Tărnauca (Dorohoi).

O satisfacţie la botul calului.

Fruntaşul junimist I. Stavăr, care are afinitate de geambaşlîc cu fostul bandit de la Interne, sau cu banditul fost la interne—a fost complectamente neglijat pînă în prezent.

Se imputa d-lui Stavăr, că ar avea darul ubicuităţii în politică: că ar fi înscris şi la junimişti şi la adversari.

Alaltăieri abia, d. Stavăr a fost recunoscut ca făcînd parte dintr'un singur partid şi ca atare a fost numit administrator al moşiei Cosmeşti, judeţul Tecuci, proprietatea Spiridoniei.

Domnul Stavăr a rămas însă, tot cu darul ubicuităţii: jurisconsult la Iaşi şi agricultor salariat în Tecuci.

S'a observat de toată lumea, că M. S. Regele a trecut peste d. Carp în ce priveşte discuţiile asupra concentrărei.

Fapt ce n'a putut conveni, fireşte d-lui Carp, care a declarat altă-ieri unui sena orcu care că ătorea:

— In privinţa concentrărei se poate discuta, în ce priveşte vederile partidului conservator, numai cu mine, şeful partidului.

Pe cînd Suveranul numai cu d. Carp, nu stă la discuţie în această privinţă.

Demisia primarului. — Numeroşi consilieri comunali au venit azi la Primărie, pentru a se informa asupra exactităţei svonului, că d. Grecianu, şi-a înaintat demisia din demnitatea de primar.

Se pare că svonul e întemeiat.

D. Greceanu şi-a trimis demisia direct ministerului de interne, fără a da întăi oare cari explicaţiuni consiliului.

*

De o cam dată a început lupta, pentru alegerea viitorului primar.

D. Grecianu a promis această demnitate d-lui Gh. Botez, care a început chiar să-şi alcatuiască un program de guvernămînt la... comună.

La rîndul lor însă d-nii Cosmovici şi Stamatiu, au declarat că şi ei îşi pun candidatura la primariat.

D. Cosmovici a avut chiar o violentă discuţie cu d. Grecianu, căruia i-a reproşat, că s'a folosit de dînsul, în timpul alegerilor, ca unul ce era profesor universitar, pentru ca astă-zi să-l sacrifice, faţă de d. Gh. Botez.

La rîndul d-sale, d. Stamatiu se socoteşte în drept de a fi ales primar, şi a şi început o propagandă printre consilieri.

*

In ori ce caz, d-nii Cosmovici şi Stamatiu au declarat, că în cazul cînd se va alege primar pe d. Botez, îşi vor da demisiile şi vor provoca o descomplectare a consiliului comunal.

Domnul C. Ionescu, artist societar al teatrului din Iaşi, se află la Carlsbad, unde urmează o cură.

Numiri la băile Slănic: d-na dr. Docman, asistentă la inhalaţii; domnul d-rand T. Flor, asistent la idroterapie; d-ra Victoria Niţescu, la hidroterapie; d. Al. Gheorghiu, idem; d. dr. S. Antonescu, medic veterinar.

Cei 3 epitropi ai Spiridoniei şi mai mulţi funcţionari superiori ai casei, aveau bilete permanente pe C. F. Toate au fost desfiinţate, luxul fiind prea costisitor,

Pentru concursul de medici primari şi secundari de la spitalele sf. Spiridon, care va începe la 18 Mai, s'a înscris pînă acum un singur candidat: d-ra dr. Troteanu, medic secundar la spitalul din Trg. Ocna.

Localul în care se află instalat azilul de infirmi de la Galata, fiind în complectă ruină, s'a decis construirea unui nou pavilion.

In spitalul sf. Spiridon, secţia profesorului Negel, a încetat din viaţă ieri Iorgu Cernovodeanu, fost avocat din Dorohoi, descalificat prin o sentinţă penală definitivă.

Avocatul Chr. Malhasovici va rosti cuvîntarea funebră la mormîntul regretatului Miclescu, în numele eforiei sf. Spiridon.

D-na Sofia Neagu a fost numită primă la ospiciul Socola, în locul d-nei Eufrosina Cumpătă.

Odată cu serbările desvălirei statuei lui Cuza-Vodă, se va deschide o expoziţie de lucru manual, cu produsele şcoalei de ţesetorie Domniţa Roxanda de sub direcţiunea doamnei Victorina D. Hurmuzescu.

Expoziţia va avea loc în casele principelui Sturdza din strada Carol I.

Pentru a se da o mai mare dezvoltare gustului de ţesut, comitetul care patronează şcoala, va admite ca să expună produsele şi ale altor societăţi particulare cum şi altor persoane din înalta societate care patronează asemenea produse naţionale.

CARTOFI ROZA

De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare şi sămînţă.

Se vinde şi în detaliu până la 1000 Klgr.

A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mirzescu 6, Iaşi.

Mîine, se va efectua la baroul din Huşi, alegerea de decan.

Aflăm că d. Grigore Vericeanu, avocat şi deputat, umblă să culeagă voturi contra d-lui D. T. Andriescu, fostul decan, a cărula alegere are cei mai mulţi sorţi de isbîndă.

Judiciara.—Curtea s. II a redus astă-zi de la 1 an la o lună pedeapsa lui Abr. Schöffer, comerciant falit din Vaslui.

— Al. Mircea, notar în judeţul Dorohoi, făcîndu-se vinovat de falsuri în acte publice, a fost condemnat astă zi de Curte la trei luni închisoare.

— Moise Aronovici, negutitor în Fălciu, a fost condemnat astă-zi la cinci luni închisoare pentru faliment.

— Tribunalul s. II a reconfirmat astă zi mandatul de arestare al individului D. C. Florea, deţinut pentru furt prin efracţie.

— La s. II a Curţii, în procesul trusturilor, au pledat ieri d-nii P. Sion şi V. Dumitriu. Astă-zi pledează d. Osw. Teodoreanu. Continuarea va fi amînată pentru 5 Mai, cînd urmează să pledeze domnii Take Ionescu, Matei Cantacuzino şi V. Missir.

— In procesul Sturza—Fischer, desbaterile vor cantinua Luni şi vor urma Sîmbăta viitoare, 5 Mai.

In bogatul program de astă seară Sîmbătă al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Pentru Independenţă", măreaţă reconstituire reprezentînd un episod din luptele americanilor pentru neatîrnare.

Serbarea din sat, splendidă naraţiune însufleţită.

Pentru ultima oară: „Plecarea Titanicului şi blocul de gheaţă de care s'a ciocnit vaporul".

O noapte furtunoasă, comedie de Max Linder.

Primul tablou al lui Ţicnilă, scene comice, etc.

Mîne Duminică program nou—matineu la 3 ore ziua şi reprezentaţie seară la 9 ore.

Luni 30 Aprilie, al doilea program nou.

Peste cîteva zile: Circul zburător (Le cirque volant), o măreaţă desfăşurare, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 28 Aprilie

D. Carp şi concentrarea

Bucureşti.—Un fruntaş junimist, a declarat azi, că vorbind cu d. Carp asupra concentrărei, l'a găsit mult mai conciliant, de cît d-nii Marghiloman şi Filipescu.

Fruntaşul junimist a adăugat:

„Eu am vorbit cu c. c. Petrachi, înainte ca d-sa să fi vorbit cu Marghiloman, aşa că nu ştiu dacă acum îşi mai menţine părerea.

Călătoria Suveranului

Bucureşti.—După ultimele dispoziţiuni, Suveranul în călătoria sa pe Dunărea, nu va fi însoţit de cît de d. Ion Lahovary, ministru de domenii.

Mişcarea flotei engleze

Constantinopol. — Ziarele înregistrează ştirea că o puternică flotă engleză, incrucişează în archipelag.

Greva tipografilor din Moscova

Moscova.—Lucrătorii tipografi, în număr de 5000, s'au pus azi în grevă. Ziarele n'au apărut. Poliţia, pentru a împiedeca manifestaţiunile, au făcut numeroase arestări.

Sosirea vaporului Romînia

Constanţa.—Vaporul Romînia, care a avut de luptat cu o groaznică furtună pe Marea Neagră, a sosit în port.

AGITAŢIA CHIRIAŞILOR

Bucureşti. — Chiriaşii au convocat o nouă întrunire, pentru mîine, la orele 2 p. m.

Intrunirea va avea loc în sala Aurora.

Chiriaşii vor cere guvernului măsuri în potriva rapacităţei unora dintre proprietari, şi în potriva samsarilor, cari iau case în antrepriză, cum a promis.

ACCIDENTE DE AUTOMOBIL

Bucureşti.—Eri s'au înregistrat în capitală două accidente de automobil.

*

In strada Bărăţiei, automobilul cu No. 390 a calcat pe copila Lina Schwartz, care grav rănită, a fost transportată la spitalul Colţea.

*

In strada Berzei, automobilul No. 261 a calcat şi tărît o bucată de drum, pe sergentul purtînd No. 220.

In stare gravă, sergentul a fost trimis la spital.

Mişcarea flotei italiane

Roma. — Ziarul Messegero află din Lacania: „Amiralul Viale a dispus a se face un serviciu de croazieră foarte activ împrejurul insulei Rodos pentru a evita fuga garnizoanei turceşti cu ajutorul vaselor mici cu pînză. Garnizoana voia deja să încerce a se îmbarca încetul cu încetul însă contratorpiloarele au pus mîna pe vre-o 30 vase cu pînze care cercau a se apropia de Rodos şi dintre care o parte erau încarcate cu merinde şi arme iar altele erau goale şi destinate probabil a îmbarca pe fugiţi.

Meetingul din Alba Iulia

Budapesta.—Romînii din Transilvania, aparţinînd bisericei greco-orientale au convocat un meeting de protestare, la Alba Iulia, în potriva episcopatului maghiar.

Primarul din Alba Iulia a refuzat autorizarea ţinerei meetingului, sub cuvînt că înfiinţarea episcopatului e fapt îndeplinit.

Mişcarea lucrătorilor brutari

Bucureşti.—Lucrătorii brutari din întreaga ţară, au înaintat Camerei de meserii, un memoriu, prin care arată starea lor proastă şi cer a se interveni, pentru a li se aduce îmbunătăţire.

Epidemie de sinucideri

Budapesta.— La Budapesta a isbucnit o adevărată epidemie de sinucideri.

Pe ziua de azi s'au constatat 7 sinucideri, printe care o femee tînără şi frumoasă, un director de bancă şi un tînăr.

Cauzele sunt mai la toţi extra-vagante.

Banchetul Arion

Bucureşti.—In seara de 9 Mai, va avea loc în sala Liedertatel, un banchet dat de profesori de toate gradele în onoarea d-lui Arion.

Imprumutul Turciei

Constantinopol. — Imprumutul ce se va face e garantat prin încasările vămilor din Salonic, Smirna, Beirut, Adrianopol şi Brusa. Trei milioane jumătate sunt destinate pentru construcţia căilor ferate din basinul Mărei Negre.

Ridicarea stărei de asediu

Stările de asediu de la Istip şi Cuprul au fost ridicate.

Atacul unei patrule

Salonic.—Muntenegrenii din Berana au atacat o patrulă turcă la 5 curent lîngă Gornoselor. Un soldat turc a fost ucis.

Războiul Italo-Turc

Roma. — Agenţia Stefani află din Rodos: Crucişătorul Duca degli Abruzzi, a părăsit Rodosul spre a merge la Stompalia şi Taranto.

Valiul din Rodos, mudirul din Stampalia, doi amploiaţi turci, au fost imbarcaţi pe crucişătorul Duca degli Abruzzi, împreună cu 5 ofiţeri, 107 soldaţi regulaţi turci, 9 jandarmi prizonieri de răsboiu.

Vapoarele Europa şi Toscana au plecat de asemeni spre Neapole. Toscana are alţi 14 jandarmi turci prizonieri. De la 4 Mai, Rodosul se afla în stare de blocare, care a fost notificată în acea zi valiului impreună cu somaţia de predare.

In urma ocupărei care a avut loc printr'un acord între amiralul Viale şi generalul Ameglio pentru a nu vatama interesele neutrelor s'a permis intrarea vapoarelor în portul Rodos sub supraveghearea şi disciplina impusă de comandamentul corpului de ocupaţie.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

10,000 lei, No. 11165.

5000 lei, No. 40970, 38740.

3000 lei, No. 7098.

2000 lei, 38640, 32972, 11478, 25203 17793, 35004, 28892, 37148, 24366.

1000 lei, No. 23024, 49430, 25087, 12441, 40173, 6748 30330, 35620, 18808.

500 lei, No. 55471, 26006, 38873, 39795 36659 27518, 17993, 17634 24525 8804, 29660, 40563, 12173, 29622, 3026 5050, 1386, 31554, 30386, 18045, 54483 3165, 4182, 59207, 38175, 51255, 50121, 5884, 8045.

La tragerea de eri, a căzut în colectura „Providenţa" din strada Stefan cel Mare 25 Lei 5000 pe No. 59171, cîte 1000 lei pe No. 5998 şi 10559.

Fuzionare

Londra.—Adunările unioniste ale liberalilor şi conservatorilor au decis în unanimitate fuzionarea celor două grupări.

Prinderea fraţilor Filipovici

Buc.—Prefectura Capitalei a comunicat ziarelor că fraţii Filipovici au fost prinşi şi arestaţi în Bucovina, la Mănăstirea Putna lîngă Rădăuţi.

Ei vor fi aduşi la Bucureşti.

Blocarea Rhodosului

Buc.—Agenţia Ştefani anunţă că flota Italiană a blocat Rhodosul, pentru a face imposibilă scăparea garnizoanei Turceşti.

Trei zeci vase Turceşti, din care unele pline cu arme, au fost capturate.

Cărămidă veche

tablă, uşi, ferești şi altele de vînzare str. V. conta No. 26 (foastă sf. Neculai). Numai în zilele de lucru.

De vînzare *prin licitaţie publică la Tribunalul Suceava, în ziua de 11 Mai, Moşia* **Arghira** *(Gara Basarabi) în întindere de 477 hectare, acarete, nearendată.*

Orfană *de 21 ani, germană americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari**, *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsă torească.*

Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultaţiuni 4—6

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun No. 12

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

CABINETUL DENTAR

AL

D-rilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Vaccinări şi revaccinări practică

Dr. A. Steurman

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) L. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului, care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu frictionează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpăta imediat putere.
8. După baie frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

e frizează cu ondulațiun Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de increderc

Execută ori ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată

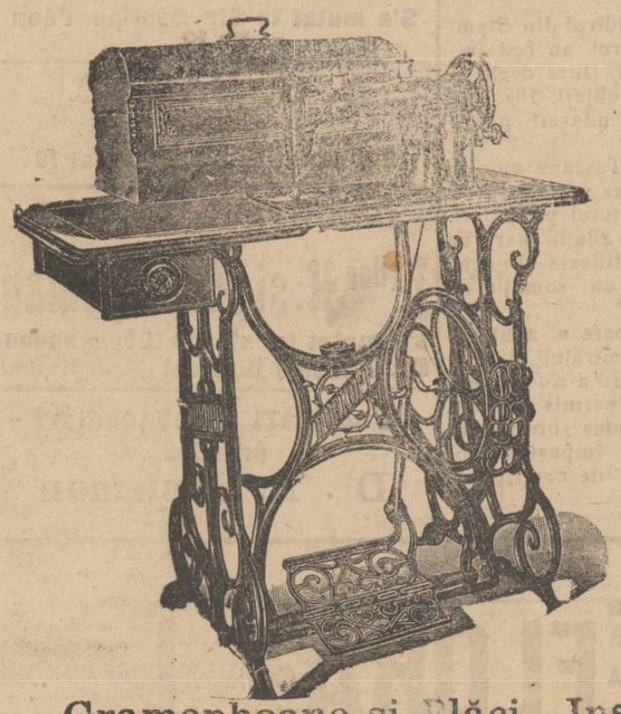

Biciclete BRENABOR

întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puchș Dürkopp

întrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente

Toate se vînd în rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noi ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Ankr, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 banii și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] *Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Durerile de cap, Smotoce, Arcăturile [illegible] acute și dureroase [illegible] de toate culorile [illegible] remedii*

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In doua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri unul dimineața unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi 3 dimineața unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motore electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari